

מבחר עירונים

שלה
שנת תשפ"ב

ר"ת	בעלזא	מוצ"ש	ער"ש	
09:05	08:43	08:30	07:11	ירושלים
09:02	08:40	08:32	07:27	בני ברק
09:06	08:44	08:34	07:20	חיפה
09:02	08:40	08:32	07:27	אשדוד
09:03	08:41	08:30	07:10	בית שמש
09:03	08:41	08:31	07:28	קרית גת
09:06	08:44	08:32	07:23	נוף הגליל

להרשמה
לקבלת החוברת
במייל, מידי שבוע.
**להצו
כאן**

כסדרפס ואירות נפגשים...

רח' אהלי יוסף 5, ירושלים 📍 שעות פתיחה: א.ה. 19-10 רצוף, יום שישי 12-10
טל. 02-5337722 | פקס. 02-5383018 ✉️ g5337722@gmail.com

מאטופוט MAT
דפוס דיגיטלי מהיר ומקצועי

בעל ה"זרע שמשון" רבי שמשון חיים בן רבי נחמן מיכאל נחמני זיע"א
הבטיח ברכות וישועות מופלאות לעוסקים בתורתו וכך כתב בהקדמה לספרו:
**"ועינכם תחזינה בנים ובני בנים כשתילי זיתים סביב לשולחנכם
בתים מלאים כל טוב גם עושר גם כבוד לא יסופו מזרעכם"**

"זוהר הרקיע"

שיעור מס' 95 | פר' שלח תשפ"ב

עמל תורה מידי יום! חי חיי צנעה והסתפקות במועט. את ילדיו הוא
חינך להתרחק מעושר גשמי המסוכן, לדעתו, להעביר אדם מדעת קונו,
אך בחפצי שמים הוא הזיל מעות בשפע רב. וכך מעיד אחי הגדול הרב
משה זלצמן שליט"א אשר פעם רכש אתרוגים אצל מגדלי האתרוגים,
משפחת שפירא. לפניו עמד זמן רב ר' אורי ובחר כמות מוכבדת של
אתרוגים מובחרים עבורו ועבור משפחתו המורחבת, כשבסיום הוא
פתח ארנק מלא וגדוש בשטרות, עזב אותו בידי של מוכר האתרוגים,
סובב את עיניו ואמר: "קחו בבקשה כמה שאתם רוצים". "כל חפצך
לא ישוו בה" - כפשוטו. כשיצא ר' אורי סיפר המוכר לאחי כי כך מנהגו
של ר' אורי מידי שנה בשנה. אורי גרם לגל עצום של אלפי חוזרים
בתשובה, בעיקר בציבור החילוני, שראו את האושר על פניו בחיי
התורה שלו, תוך הסתפקות בדירת החדר וחצי שלו. כך במשך שנים
של עמל התורה חושי הזדככו, התחדדו ולמדו לחוש ולהרגיש נועם
רוחני, לחוש את זוהר השמיים. והוא, שהיה לו מכל הארץ, הכריז
קבל עולם ומלאו: **"אני האדם הכי מאושר בתבל!** לא תמצאו מאושרים
ממני!" פסק. "אולי תמצאו מעטים מאושרים כמוני, אך יותר ממני
לא תמצאו!" ... הוסיף והכריז. רבים בזכותו פתחו עיניהם והבינו כי
האושר האמיתי, הסיפוק וההנאה נמצאים בתורה. אולי כעת זו גם
ההזדמנות שלנו לתת לגלי ההדף העצומים לחדור ליבנו. הבעיטה של
ר' אורי בחיי הנהגות והמתירנות הייתה עזה. אמנם, היצר ממשיך
לנסות ולצבוע עבורנו בצבעים עזים ומושכים בחבלי עוון ר"ל את
העולם הזה, אך מעשיו ודבריו של ר' אורי חייבים להכות כנגדו גלים
עמוקים בליבנו ובלב זרענו, כי האושר ההנאה והסיפוק האמיתי נמצא
רק שם בין דפי הגמרא, בתוך הוויות אביי ורבא.

פרק נוסף וחשוב ראוי לנו ללמוד מהזוהר של ר' אורי. הוא סיפר
כי ארך זמן עד אשר נשמתו זהרה ולמדה לחוש היטב נועם רוחני
צרוף וכובש. הוא חזר ולימד את אשר חווה על בשרו, כי כל נשמה
צריכה להגיע לבשלות מסוימת כדי לחוש את זוהר הרקיע, את הטוב
והנעימות של חיי התורה והמצווה. הורים רבים בדורנו מתמודדים
עם נוער שלפעמים הסתגור מהזוהר הרגעי של תאוות העולם הזה.
זהו אתגר קשה וכואב להורים ולמחנכים. כל שעלינו לעשות כעת
הוא להעניק להם מנה גדושה של אהבה, כך טען ר' אורי. הם מוגפים
בתריסים שלא מאפשרים לאור הגדול, לזוהר הרקיע, לחדור כעת
לעומק נשמתם. הם מנועים מטעימת טעם החיים האמתי, אך אם
נקרבים ונאהבם ביום מן הימים זוהר הרקיע יאיר גם את נשמתם וליבם
יפתח כאלם לעבודתו יתברך. ר' אורי סיפר ברבים על עדות ששמע
מפי אשה חשובה שנכנסה עם אמא כאובה למרן הגרי"ש אלישיב
זצוק"ל בקשר לאחת מבנותיה, בת מתוך משפחה מרובת ילדים, אשר
ירדה מהדרך רח"ל. אותה אם חשבה שכדי לשמור על שאר ילדיה היא
תאלץ להרחיק את הבת הסוררת מהבית. ענה לה מרן שאם אין ברירה
עליה לחלק את כל ילדיה למשמורת אצל הדודים והדודות, הגיסיים
והגיסות, אך - את הבת הסוררת תשאיר לידה בבית. תפנק אותה,
תעטף בחום ובאהבה, בסוף זוהר הרקיע יאיר גם בנשמתה.

"כשעלה משה למרום מצאו לקב"ה שהיה קושר כתרים לאותיות...
אמר לו הקב"ה למשה: 'היה לך לעזרני, מיד א"ל: 'ועתה יגדל נא כח
השם' " מסביר רבנו הזרע שמשון בפרשתינו כי הקב"ה ביקש את
עזרתו של משה להאיר כאן למטה בעולם הזה, וכלשונו הק': "לעולם
צריך התעוררות של התחוננים בכדי להאיר בעליונים כי באיתערותא
דלתא איתער דלעילא. מיד אמר לו משה: 'ועתה יגדל
נא כוח ה'" כדאמרין בברכות: 'כל זמן שישראל נכנסין לבתי כנסיות
ולבתי מדרשות ועונין אמין יהא שמה רבה הקב"ה מנענע ראשו ואומר
אשרי המלך שמקלסין אותו בביתו...' "

יהי רצון שזוהר הרקיע יאיר בליבנו ולבב זרענו לאהבה וליראה
והלוואי שאורו של ר' אורי ימשיך להאיר בעולמנו את הדרך לשבים,
אשר ימשיכו בזכותו להאיר כאן בעולם הזה באור תורה ומצוות,
או אז האור הגדול שיאירו ישראל כאן למטה יאיר ויזרח גם שם
למעלה במרומים כזוהר הרקיע מזהירים.

את שמי היהדות האיר באור יקרות מרן רבינו הגראי"ל שטיינמן
זצוק"ל. הגראי"ל בחיי הפשטות שלו בו לחיי העולם הזה והיה כמגדלור
לסמל ודוגמא לכולנו. שאל אותו פעם יהודי עשיר האם עליו לחשוש
מעין הרע ומקנאה באם ירכוש רכב חדש ומאובר. "אתה יודע ש"ס?"
שאל מרן, הלה ענה בשלילה. "בסדרי נשים - נזיקין אתה בקי?" שוב
ענה בשלילה. המשיך מרן ושאל: "מסכת אחת אתה יודע על בוריה?"
הלה ענה שוב בשלילה. "אם כך" פסק לו מרן "אתה יכול לקנות ללא
חשש, כי ממילא אין מה לקנא בך!" את המשקל הקל הזה לחיי החומר
מול המשקל והחשיבות העצומה לחיי הרוח, חיים שיש בהם אהבת
תורה ויראת שמיים, בדוגמה האישית הכי מוחשית ששייך, מרן הרב
שטיינמן זצוק"ל לימד וחינך דור שלם, כעמוד אש ההולך לפני המחנה.
כאן עוצר בן שיחי ושואל אותי שאלה מספק אם מותר להעלותה על
דל שפתיים, אך לאחר התייעצות עם תלמידי חכמים מכיוון שהשאלה
כל כך עוצמתית ותועלתית, אביא את דברי בהסתייגות ובהתנצלות
המתבקשת, והוא רחום וכפר עון □ דבר לעצמך, לו היינו שומעים
ביום בהיר כי גדול הדור, חלילה, משנה דרכו ובוחר בדרך אחרת
ושונה, דרך של מתירנות ח"ו, איזו רעידת אדמה הייתה פורצת! גם
אם ננסה לא נצליח בחלום השחור והפרוע ביותר לדמיין סיטואציה
דמיונית שכזו, פצצה אטומית שכזו. אבל רק אז נוכל להבין ולחוש
את רעידת האדמה אותה חוללה בציבור הכללי חזרתו בתשובה של
אורי זוהר..."

"ויקרא משה ליהושע בן נון "יהושע" - מסביר רש"י "קה יושעך
מעצת מרגלים". מסביר רבנו ה"זרע שמשון" זיע"א שכיוון שיהושע
דבק בדרך רבו משה שהיה עניו מכל אדם, ושם קה אינו שורה על
בעלי גאווה, שכן גאווה בגימטריה: "י-ה", משום כך הוסיף משה רבנו
את האות י' משמו של הקב"ה לשם תלמידו הושע, ונוצרה שם השארת
שכינה מיוחדת בשם קה, אשר מנעה מיהושע לחטוא. מוסיף רבנו:
"וזה אינה תפילה ממש, ובאמת אינה אלא טענה בהכרח כדי לקבל
עזר מקודש ולהצילו מן החטא". זכה ר' אורי בענוותנותו כי שם ה'
דבק בו והצילו מן החטא, ואת חיי הזוהר הפרסום והתהילה הפך
לחיים עתידי עונג רוחני כזוהר הרקיע מזהירים. אבל כל נקדים את
המאוחר. כאמור, אורי חי חיי זוהר ותהילה. 'החיים הטובים' במלוא
המובן המקובל בלשון עמי הארצות: איש מצליח, מהפנט ומרתק מאות
אלפים בהופעותיו, תופס מקום ראשון בכל במות התקשורת, איש
'השומר הצעיר', אידאליסט, משכיל, חושב ולוחם. אורי היה מושא
לקנאה, דמות לחיקוי, סמל להצלחה בחיים למאות אלפים ואולי
למיליוני אנשים. כסף, כבוד, תאוות והנאות הציפו אותו ככל שליבו
חפץ. הקריירה שלו הייתה מבטיחה ופורצת גבולות. בקיצור, כל טוב
הארץ, כל מה שהעולם הזה יכול להציע נמצא אצלו בשפע רב. פסגת
החלומות של עמי הארצות התגלמה אצל אורי. הוא היה מוקף בחברה
של האליטה החילונית בעלת אורח חיים הולל... זאת לצד נסיעות
מסביב לעולם. העולם הזה האיר לו פנים זוהרות ונתן לו בשפע את
המקסימום שהוא יכול להציע. רבים חשבו אז שאורי הוא האדם
המאושר בעולם! ביום בהיר, אורי גשש באקראי באירוע, שמחה של
חבר את הרב יצחק שלמה זילברמן זצ"ל, יהודי גלותי ומיושן, אחד
כזה שאורי וחבריו חונכו מילדות להוקיע ולשנוא... אבל אורי שם
לב ש"החשוך" הזה עונה לו על כל שאלותיו בצורה ברורה, מתונה
ומסודרת להפליא. על ראשון ראשון ועל אחרון אחרון, בצורה קסומה,
רגועה ומרתקת. אורי נשבה באור האמת והבין את האמת הנוקבת שיש
בורא ומנהיג לעולם, והאדם נברא עם תפקיד ומטרה: "ועל הכל יביאך
אלוקים במשפט". ואז ארע ה'מפץ הגדול', פצצת אטום מתפוצצת
בשמי החילונית הישראלית, **אורי זוהר חוזר בתשובה!** נהיה "דוס"
"פאנטי" עם כיפה שחורה! בתחילה בתקשורת היו בטוחים שאורי
השחקן מביים כאן סרט חדש, קומדיה מרתקת, ובסוף ההצגה יתברר
לכולם כי זה סוג חדש של בידור להתחזות לחרדי ולעשות מהחרדים
שחוק מבפנים, אך עוברת לה תקופה שמתארכת יותר ויותר, ומתברר
לכולם שאורי הפך להיות חרדי אמיתי. הוא באמת בז לעולם הזה על
כל שלל מתנותיו ופיתויו. כששאלו אותו, כשהגיע לגבורות: "בן כמה
אתה?" ענה: "בן ארבעים. נולדתי מחדש בגיל ארבעים". אורי עם
דירת החדר וחצי שלו, וספר הטלפונים הישן המונח מתחת למרגלותיה
של מיטתו כדי שתעמוד בשיפוע הנכון.... אורי בז לעולם הזה על כל
מנעמו, זיכך והמית עצמו באהלה של תורה: שמונה עשרה שעות של

שַׁבַּת טִישׁ

מתוך סדרת ספרי "שבת טיש"

ספורים ואגדות פנינים ופרפראות מדות והליכות

ספורים בפרשה

שלח'ה אנשים ויתרו את ארץ כנען (ג, ב)

בשבת-קדש פרשת שלח, נשא רבי יצחק מבוהוש דברים, ולאחר שהזכיר את פתיחת הפרשה, קרא את דברי רש"י: "שלח'ה - אין אני מצוה אותה, אם תרצה - שלח", ואמר: "שלשה סוגי מעשים יש, מצות ולקמתן עברות, וביניהן מעשים מותרים שאין בהם מצוה ולא אסור. רש"י מורה לנו אפוא דרך בעבודת השם, לדעת מתי לעשות את המעשים הללו ומתי להמנע מהם, דהינו בכל דבר שאין אני מצוה אותה - שאין בהם צווי מפרש לא להתיר ולא לאסור, אזי אם ברצונך - אם אתה חש בחשק גדול מדי לעשות את הדבר, 'שלח' - עליך לשלח את הדבר ממה ולא לעשותו... ולחבת הדבר ספר על רבי נחום דב מסדיגורא, נכדו של 'סבא קדישא' מרוזין, שכל ימיו היה חלוש וידוע-חלי, והגיע ליונה כדי לדרש גרופאים. באחד הימים הגישו לפניו מרקיעוף, אוכל כשאחז בידו את הפך עם המרק, שקע במחשבות והניחה בצלחת בלי לאכל מאומה. המנהג חזר על-עצמו שלש פעמים, ולאחר מכן בקש לברר אם נפלה שאלה בבשר התרגול שהתבשל במרק. ואמנם התברר, כי המבשלת נתקלה במראה חריג בבשר העוף, אלא שמתוך החשש לשלמו של האורח החלוש, סמכה על דעתה להתיר. נערך ברור מהיר אצל מורה-צדק מרבני העיר, ולאחר שהלה פסק לאסור, נרעשו המסבים למראה עיניו הצופיות של רבי נחום דב. ההתרגשות לא נעלמה מעיניו, ובענות-רוח אמר: "חושבים אתם כי בעל-מופת ובעל רוח-הקדש אני, ומכאן ידעתי על השאלה שנפלה בפני? לא מנה ולא מקצתה. אלא שבשעה שנטלתי את הפך לאכילה, חשתי תשוקה עזה לאכל את המרק המזין, והדבר הפליא אותי מאד. הפכתי בדעתי והגעתי למסקנה, כי יש כאן עצת היצר שמבקש להכשילני בדבר אסור, ואמרת'י בלבי, מוטב ואמשך את ידי מאכילה עד ברור הענין".

ויצאו דבת הארץ (ג, לב)

רבי נפתלי זילברברג מו"ר, הגיע פעם אל ה'חפץ חיים', והוא הזמינו לשבות בביתו בשבת-קדש. לאחר שנטלו ידיהם לסעודה, הבחין האורח כי ה'חפץ חיים' בוצע על חלות מלחם שחר, העשוי מקמח גס וזול, ועל-פניו התפשטה ארשת של מרת-רוח. ה'חפץ חיים' חש בכך, ולאחר שטעם מהחלה אמר: "לחם שחר הוא דבר טוב, לחם שחר הוא מאכל בריא ומזין, ואם אתה מזלזל בו נמצאת מדבר לשון-הרע עליו", והמשיך באכילתו. ואכן אמרו חז"ל בערביו, שעון המרגלים היה על-כך שדברו לשון-הרע על עצים ואבנים. ומכאן אתה למד, שאין להוציא דבה אפלו על הדומם.

ותורדם בהבל בעד החלון (הפטר פרשת שלח)

רבי משה יחיאל הלוי אפשטין בעל ה"אש דת" ממו"ד, רגיל היה להביא את מעשה המרגלים אצל רחב מיריחו, בדגמה לתשלום שחר לאדם כנגד כל פעולה, שכן במדרש שמואל מובא שבזכות הסתרתה את המרגלים בנג ביתה זכתה ויצאו ממנה שמונה נביאים וכהנים, אולם כיון שהזרידה אותם מחלון ביתה באמצעות חבל ולא באמצעות סלם, נפרעו ממנה פעבר כשמונה מאות שנה בירמיהו הנביא יוצא-חלצה, ומשכו אותו מבור-כלאו בחבלים ולא בסלם. "להודיענו כמה יש להזהר בכל פרט במעשה המצוה".

פנינים

שפט ברהורי (ג, ה) - מי יכול להיות שופט ולדון דין אמת? ברהורי, שהוא ברהורי ומקנים לא תגורו מפני-איש... (בן-פורת יוסף)

עלו זה בנגב ועליתם את-ההר (ג, יז) - ההר מרמו ליצר הרע, כמו שאמרו חז"ל שלעתיד לבוא מביא הקב"ה את היצר הרע ושוחטו בפני הצדיקים ודומה עליהם פהר גבוה. ואם אתה מבקש לעלות על-ההר, דהינו לכבש את היצר, אזי עליו זה בנגב - פנו לנגב שהוא צד הדרום והוא מרמו לתורה, כמו שאמרו חז"ל כי הרוצה להקדים - ידרים. (גבורת שמשון)

ועליתם את-ההר (שם) - ארבע פעמים מופיע בתורה הצדף את-ההר, שהוא בגימטריה תורה, בפסוק הנבל את-ההר וקדשתו, שלא לנלות פנים בתורה שלא כהלכה, ויכס הענין את-ההר לרמו לסתרי התורה המקסיים בענין השלישי בפגשתנו על ארץ-ישראל להורות על מעלת תורת ארץ-ישראל והרביעי שנאמר רב לכם סב את-ההר הזה לרמו לתקנת הקדמונים שלא יעסק אדם בתורת הקבלה עד שימלא פרסו ב"ש"ם ופוסקים, ורק לאחר שפרבים לסב את ההר בתורת הנגלה, אז פנו לכם צפנה, אל צפונות התורה... (ויתלוד)

הישבה עץ (ג, כ) - עץ נוטריקון עושה צדקות, כפי שחז"ל אמרו שמשנה אמר למרגלים לראות אם יתרו עדין מגן עליהם בעץ. וכן ע"ע - עין צדיק, שצוה אותם לעיין אם יש שם צדיק שיגן עליהם. (שתי המערכות)

אפס ביעזי (ג, כח) - בגימטריה רמ"ח, שהיו גבורים וחסידים בכל רמ"ח איבריהם. (קול דוד)

ארץ אכלת יושביה הוא (ג, לב) - אכלת נוטריקון אתה תשלם לאיש כמעשהו, והמרגלים בקשו להטיל בכך מורא על העם, שארץ-ישראל אינה סובלת חוטאים ומקיאה אותם, ולכן לא נכנסו לארץ, כמדה נגד מדה על שבקשו למנוע את ישראל. (ברכות שמואל)

קרעו בגדיהם (ד, ו) - המרגלים דקדקו בהנהגה חיצונית והתעשרו באצטלא דרבנן, אולם פלב ויהושע קרעו את בגדיהם, כי לא החיצוניות חשובה אלא הפנימיות... (רבי מענדל מקוצק)

היה היה

באנו אל הארץ

הקסיד הנתיק רבי נח גד ונתרונז, היה איש מורם מעם שהתהלך בירושלים לפני שנות דור. "איש המעלה" בנהו גאון ירושלים, "הקסיד, נרא ושלם, המפלג בתורה ונראת ה' טהורה, ותיק ואיש חמודות", הכתירוהו צדיקי הדור, ו"עלה לכבודך איד" הוא. כפי שאמר עליו ה'ספי'פולר, בשנת הששים ושש לחייו השלים את יתפשו, אבל פעל ועשה כמי שחי עוד רבות בשנים. וזו היתה הסגלה הבולטת ביותר באישיותו, ההתמדה. חריצותו היתה לשם דבר, ומעולם לא נח ולא שקט, לא ישב בהסתר מעש ולא התעניף, ומעולם לא הכריז, "די, פעלתי מספיק". אלא אדרבה, ככל שנקפו הימים חש שלא קים את חובתו בעולם החמרי. משל הרגיש כי עתיד הוא להשלים את שנותיו בלא עת. הוא רק שמע אמרה נאה, ומיד רשמה. הלך ברחוב עם פלוני, שהשיח באזניו איזו הברקה בשם צדיק, ולפתע נגש אל לוח המודעות הסמוך, תלש פסח מודעה ורשם את המאמר... ישב בשלחנו של האדמו"ר מללוב, הרבי אמר 'ווארט', עמדה פקיסת סיגוריות על השלחן, ור' נח נוטלה, מוציא מכיסו עט ומשרטט את דברי הרבי. פוגש הוא ראש ישיבה שאומר לו לפולר, והוא עומד ומקשיב, משחזר ורושם. סועד ארוחת צהרים בבית אלמוני, חסיד של צדיק פלוני, שומע דברי תורה וספורים מרובו של בעל-הבית, ומיד מעלים על-הפתג. ליד מטתו עמוד תמיד הפוך גלילי גיר ועט, ופקמים רבות הוא מתעורר משנתו בשעת לילה, ותכף מעלה על-הכתב דבר-תורה, גימטריאות, ראשי-תבות שעלו בחלומו. בדרך זו נכתבו פקעט רב ספריו, למעלה מחמשים, ובדרך זו נצלו מתהום הנשיה אלפייאלפי אמרותיו של צדיקים וקדושים מדורות עברו. ככה הפיעו עשרות קבצים וספרים, עשירים ועמוסים בדבר-תורה, וכה הפך לאחד ממעתיקי השמועה הסממכים ביותר, בדור שאחרי התרן.

בשנת תרפ"ד זכה רבי נח לעלות לחונן את עפרות ציון וירושלים. היה זה בעקבות פקדת אביו הגדול, שהתבטא בפניו כי "עננים בדים הולכים ומכסים את פולין", והוא הפציר בקניו לעלות ארצה ולהנצל מהפרענות מעוד-מועד. רבי נח מר את כל רכושו בחפזו, קבל על נכסיו רק מחצית המחיר, אבל עשה זאת מתוך אהבה לארץ קמדת אבותינו. ברשמי מסעו הוא מספר, כי באותה אניה בה הפליג, היו גם צדיקי הדור, ה"אמרי אמת" מגור שחקר "מיהו האבדד המעינין הזה שנודע לארץ-ישראל", וכן רבי יצחק זליג מסוקולוב ורבי חנוך הניד מנדדן. והוא מצא אף רמז נאה לנסיעתו: "ביום ט"ז בשבט יצאתי ממצרים ללכת לארץ-ישראל, ואמרת רמז 'יושע ה' ביום ההוא', ביום - בגימטריה נח, ההוא - בגימטריה טוב, כי בט"ז בשבט נצילתי ממצרים ובאתי לארץ-הקדושה". ומשעה שנכנסם בפלטרין שלימלך, כמו התעברה בו רוח נעורים והוא לובש צורה נדשה. הוא מכנה את עצמו מאז 'הירושלמי', וראה בכניו זה תאר שליפבז. ועל אף היותו מחסידי פולין הותיקים ונצר לצדיקיה הנודעים, הוא רוכש לעצמו בכסף מלא קפז'ן ירושלמי מלא חן, אותה אצטלא שנהגו בה בני ירושלים להתלכב, ואף הוא מתעטף בו. אולם לרגע לא שכח מאין בא ולאן הגיע. ואף שזכה שתמלאא משאת-נפשו כל הימים, לא חזה עליו דעתו, ומיד החל בפעילות נמרצת כדי להעלות את שאר בני משפחתו הענפה ארצה. וזאת אף שלא 'למק דבש' בארץ, וככל פאן תלאות וחרפת-רעב. על-כך אפשר ללמד מאחד המכתבים שקתב אליו אחיו רבי יחיאל מפולין: "נח, אמנו שאקלת אם תרצה לבוא חונה לפולין? בוא לפה, ואלוי לא תחיה תני צער כמו בארץ-ישראל, ודי ותברך יעזר לך"... אולם הוא סרב להשוות און ודבק באדמת-הקדש במסירותו. ואחיו האחר, רבי אליהו שלמה ה"ד, מחזק את תתקרט ולא היית ולא תהיה מאותם שיש להם חרטה על מעשיהם הטובים... וכמו שאמר בעז לרות שעיבה ארץ מולדתה 'ותלכי אל וגו' אשר לא ידעת תמול שלשום', גם אתה עזבת ארץ מולדתך ופרנסה שהיתה לך, ומכתת הכל בזלי-הזול כדי לעלות לארץ ישראל..."

ובענין זה ספר בראחוטו, ר' ישראל יצחק פרמל, ספור נפלא ומשעשע פאך, המוכיח את אהבתו העצומה של רבי נח לארץ-הקדש, ואת החשיבות הרבה שראה בעליה ארצה. "באחד הימים, מספר אחינו, 'מצאני דודי ר' נח, בשאני הולך ברחוב העיר ומעטפה חתומה בידי. לשאלתו להיכן פני מועדות, ספרתי כי אני עושה את דרכי אל סניף הדאר, כדי לשלח מכתב לדודי ר' אהרן. 'הרי ימים קשים, תרתי משמע, עוברים אז על הישוב ההודי בארץ, אמרה אז אמי 'יש אפוא צרך חייני להזהיר את אחי ר' אהרן ונתרונז המתגורר בציון שבפולין, לכל יחין לעלות ארצה, שכן המצב קשה מנשוא, ולמה לו אפוא לעזב בית-מגורים, שדה וכרם, ולעלות לארץ שממה הנתונה בצרה ובשביה?! הדוד ר' נח מביט עלי פמבט שאינו מסגיר מאומה, ואומר לי כאלו בדרך-אגב, 'אתה יכול לתת לי את המכתב, יקירי, כי גם אני פונה ממילא לכניף הדאר, ולמה לך אפוא לטרח וללכת? לא חשדתי במאום, ומסרתי לו את המעטפה. הוא פנראה הריח מה כתוב במכתב, ולכן נטל אותו ממני באפן שלא יעלה בי כל חשד. ולאחר שהתרחק ממני, פתח את המעטפה ושלח את המכתב שבה. במהירות עבר על השורות, ובשקרא את דבריה של אמי שמפצירה באחיה לא לעלות ארצה, חשכו עיניו. על-אתר קרע את המכתב לגזרים, השליכו אל סל האשפה הסמוך והקשיד בדרך. אנו לא ידענו מאומה ממה שהתרחש, וחינו בטוחים כי המכתב הגיע אל יעדו, וגדולה אפוא היתה הפתענתו. לראות בעבר חדשים אחרים, את דודנו ר' אהרן מגיע ארצה. 'מדוע עליה ארצה? וכי לא קבלת את המכתב מאתני? שאלנו אותו בפליאה, אולם הוא משיך בכתפיו וטען שלא קבל כלי-מכתב. ערכנו ברוך קצו, ועלינו מהר מאוד על 'התרגיל' שהדוד ר' נח בצע, אולם את הנעשה אין להשיב. הדוד ר' אהרן השתקע בארץ, וזכה להקים פאן משפחה מפארת ולהותיר דור ישרים יבך. לימים, פאשר היה הדוד מספר על עלייתו, התבטא ואמר בחייד: 'בטוחני, כי אלו הייתי מקבל את המכתב מאחותי, לא הייתי מהיך נפשי להגיע ארצה, והנה פוכות צעדו הנבון והמברך של ר' נח הפקת, פאתי לכאן, והצלתי את נפשי ואת נפש צאצאי...'"

מאורות

דון יצחק ארבינאל זצ"ל ליום ההוליא י"ט בסיון רס"ה

מגדולי ענני הדורות ומנהיגי דורו בתקופת גרוש ספרד, מפרש כל המקרא בלו ואיש האשכולות. ממשפחת מיחסת, שבנה השתמרו חותם מיוחד ומגלתי-חסין מזוע דוד משבט יהודה, ולפי המסורת הגיעו ראשי המשפחה לספרד לאחר חרבן בית-המקדש הראשון. בצעירותו טיע לאביו שיהיה מיועצו הבכירים של מלך ליסבון, ולאחר שהעלילו עליו שהוא מורד בפלכות, נמלט לספרד וכל רכושו החרם. שם התמנה לשר האוצר, ובכשרונו הרב הצליח להעשיר את אוצר המלוכה, אולם לא עלה בידו לכטל את גזרת גרוש ספרד, ואף שקבל אשרו להותר בקדינה, בקש להתפטר ביסורי עמו והתנבא שעם ישראל לעולם לא ישבר ולא יפגע, והקדיח ינקם את נקמתם מבית-המלוכה בספרד. מתוך חשש שמא יפלו הגולים ליאוש בדרך-ידום, הפסיק את מלאכתו מפרש המקרא, וחרב שלשה חבויים שחיה האמונה בגאולה הקרבה, תחת השם המשתף 'מגיל ישועות', ואף נסה לנבא את עת הקץ לשנת רצ"ב. פרושו למקרא נחשב לאחד הפרושים הבודיים, ובקיאותו בתורה פלה נקרת ומפעיה. הפרוש מסדר להפליא, וחוש הסדר המיוחד לו נרם גם מסדר השנים שלו של מלכי יהודה וישראל והנביאים, ושיקטו דברי הימים. הוא מקיף את הענין כלו, בתחלתו הוא מקדים עם שאלות פניין ולאחר מכן תשובות פהלכה. הוא חותר לפשוטו של-מקרא, ולעתיים אף מפרש שלא בדברי חז"ל, ויש שמפזר מדברי הנוצרים, ומסרתו לחדות את דברי ההבל שלקתם.

יוסיה דעת

אחד מחיבורי ההלכה בזמן הראשונים, שנחשב לספר ההלכתי הראשון בפירכאנס שדורות צופת, בעוד דרך הלימוד שם היה על-דרך הפירוש והפולר, הוא 'ספר האשכול' שחיבר הרב"ד השני מברבנא, חותן הרב"ד השלישי 'בעל ההגות', החיבר השמור בכתבי-יד מאות בשנים, וראה אור בהלברשטאט שברומניה בתרי"ח, יחד עם ביאור נרחב בשם 'נחל אשכול' - שם הלכות מפרשנו, אותו ערך רבי צבי בנימין אירעבאך אב"ד הלברשטאט, המוכנה 'ארב הצבא', ובראשו מובא היסטוריו נרחב על נגלולו כתבי-ידו הוא מספר, כי "זה רבות בשנים הקרה ה' לפני מגילת עזה, כתובה בכתב-ספרדי ישן נושן, ובקריא בה שתיים ושלוש דלות, אמרתי האח חמתי ראיתי אור וכו'. מעשה מעשה אומן, הכס מברכותי הקדמונים אשר שתה מנאר מים חיים, אך לא ידעתי מתחלה למי הקדמונים המטומן היקר הזה, מבטן מי יצא הכרז כרוחא הזה, ואחרי קריא בו ימים אחדים מצאתי חרות על הלוחות כמה דברים נאמרו ונשט בספרים אחרים על-שם ספר האשכול לרבות אברהם ב"ר יצחק אב"ד זצ"ל, לא עברו ימים רבים, ובעולם התורני החלו להישמע טענות כי הספר מזויף כולו, ובאמת נערך מתוך כתבי-ידי שהשתמר אבל החכם הנודע אליקים כרומלי, אלא שהמול' הוסיף בו דברים מדעתו להשיב מחנה, גדול המערערים היה החוקר רבי שלום אלקט, שפרסם מאמר נוקב הטוען לזויף החיבור, וטען בתוקף כי האיש 'משה ממערצין', שעלי'פי דברי הרב הצב"א, קיבל ממנו את ספרו, ולא ידעתי מה עשה, ואולי ידעתי עמו בקרבן כמה מרבני רומניה יצאו לתנו על כבוד המול', ומסמו קונטרס שם 'צדקת הצדיק', ברליון תר"ע, ובו הסיבו על הטעה מדוע לא נשתמר כתבי-ידי שמתנו העתיק המול' את החיבור, כי 'ר' משה ממערצין' הבעלים של כתב-היד, הותיר צוואה לקבוע עמו בקרבן את חיבוריו בהלכה, ובעותו קברו בניו גם את כתב-היד של ספר האשכול. כתשובה ערך אלבק קונטרס בשם 'ספר האשכול' ובו קבע נחרצות את זיוף ספר האשכול של הרב הצב"א, וכמשקל נגד החל לעבוע על מחזורי מדויקת של ספר האשכול מכתבי-יד סמולי, אותו הדיפיט בנו ר' חנוך, מהדורות האשכול של הרב הצב"א מוצרות סבירי הלכה רבים, ובהם גם המשנה ברורה והמבוכה סביב אמיתו מונבת אפוא, והיא לא נפתרה עד היום. רבים מנשיכים לרבות טענה לזיוף החיבור ומכויחם זאת מקטעים מאחרים שנכנסו בו, כמו ברכת 'שלא חסר בעולמו דבר' מתיקון הדר"ה, אולם צאצאי המשפחה עומדים בתוקף למיין סכם, ואליו אחרים מצדדים כי נפל קרבן לזיוף של אחרים.

טובה הארץ מאד מאד

פניני אור החיים

מדברי האור החיים הקדוש על הפרשה

ויקרא משה וגו' (יג, טו) - רז"ל אומר, שהתפלל עליו. וצריך לדעת, למה שנה שמו, ויכול היה להתפלל בלא שני השם? ואולי שנתן כח בשמו בתוספת הי"ד, שמספרה עשרה, כדי שיוכל נגד העשרה מגלים, עוד, כדי שישל זכות וחלק הטוב של כל העשרה, במאמרם ז"ל, וזה נטל חלקו וחלק חברו:

ויקבו ויבאו (יג, כו) - ובדרך רמז יתבאר אומרם ויקבו ויבאו, על-דרך אומרם ז"ל בעל-הסוד, כי אדם גדול קשידמו לפניו עברה ויגש לעשות, פורחת ממנו נפשו הרמה ונכנסת בו רוח-שטות ואז יקרב לעשותה, ולצד שהפתובים מעידים שהאנשים ההמה נשיאי-ישראל וגדולי-הנפש, לזה העיד הפתוב כי בשעת מעשה הרע קשבאו למשה לדבר דברי רשע, הלכו - פרוש פרחו מהם אורות הקדושות מנשמתם, ואז ויבאו:

כי תבאו אל-ארץ מושבתכם וגו' (טו, ב) - לצד שראה ה' מרוד-לכם בגרות טלטולם במדבר ארבעים שנה מפלגים מביאת הארץ, לזה סעד לכם במצות התלויות בארץ לבונן ורוחם כי יעלו ויירשו את אדמתם, והפלגת הזמן לא תרע לךר המזיק לבוא. ודקדק לומר אשר אני נתן לכם, הגם שהיה הוא פניהם ויפלו במדבר כלי-העם היוצא ממצרים בירעשורים, בא לומר כי מעשה-דברים יתחם גם להאבות, כי את בניהם הקים תחתם:

עוד נראה לומר, כי אומרם נתן לכם על-דרך אומרם ז"ל, מנין לתחת המתים מיר-התורה? דכתיב אשר נשבע ה' לאבותיכם לתת להם, לכם לא נאמר אלא להם וגו', עדיקאן, כמו-כן הבטיחם שיקומו בתחת המתים ויירשו את אדמתם:

דברי הימים

יום כ"ו בסיון, נקבע בקהילת אליק שבמחוז וואהלין באוקראינה, בראשות רבי דוד הלוי - הט"ז, כיום תפילה והודיה לה' על הצלתם בדרך פלאית מידי הקוזקים בפרעות ת"ח. במהלך הפרעות, החריבו הקוזקים בהנהגת הצורך המלניצקי, מאות קהילות בפולין והאזורים הסמוכים, ובין השאר הגיעו לעיר אליק עליה הטילו מצור כדי לכבושה. יהודי העיר בראשות הט"ז התנסו לתפילה, ומרוב כבי וצער התנמנם הט"ז וראה בחלומו את הפסוק בישעיהו 'ונגותי עלי-העיר הזאת להושיעה למעני ולמען דוד עבדי', ומיד הקיץ משנתו וקרא 'חזקו בתפילה ובתחנונים כי היום יראנו נפלאות', שכן מצא רמז בפסוק שהעיר תיוושע בזכות דוד עבדו כשמו, ואכן מגני העיר ניסו להפעיל את התותחים המיושנים והחלודים שעמדו על חומות המבצר, וקולות הנפץ החרידו את מחנה הקוזקים והללו נמלטו כל עוד נפשם בם. הט"ז חיבר 'סליחה' וקבע את זמן אמירתה ליום הצלה כ"ו בסיון. סליחה נוספת חיבר הט"ז, ובה הוא מקונן על פרעות ת"ח ות"ט והיא נאמרת ביום כ' בסיון שנקבעה ליום צום על הגזירות דאז. במסורת קהילת אליק השתמר המנהג להתענות חצי היום ולומר סליחות אלו, ולאחר מכן התפללו מנחה וערכו סעודת שמיטה ושמחה לזכר הגם שהפליא ה' לעשות עמם. הד על מעשה הגם של כלי-התותח מופיעים בפיוט: "ממרום שלח אש וקולות, יושב בשמים השמיים קול המולות גדולות, מהר מאוד ברחו בבהלות, אלקים מלכי בקודש פועל ישועות גדולות", השם 'תותח' מופיע פעם אחת בתנ"ך, בספר איוב: "פקש נחשבו תותח וישחק לרעש פידון", והמפרשים התחבטו בפירושו. רש"י כותב שהוא כלי נשק, והרלב"ג והמצודות מפרשים אותו ככלי להשלכת אבנים גדולות להפיל החומות.

במאתים שנה כבר עברו מאז נוסד הישוב היהודי בחברון על-ידי חסידי חב"ד, בשליחות האדמו"ר האמצעי מליובאוויטש, אשר עודד מאד את העליה לארץ-הקודש, והמליץ לחסידיו, אף לאלו שלא זכו להגיע ארצה בפעל, לרכש נחלה של ארבע אמות בעיר-הקדש חברון, ובכך לזכות להנצל מחבוט-הקבר בהבטחתו. הרבי רכש אז את בית-הכנסת העתיק שנקרא על-שם אברהם אבינו, ולאחר שנים רכש נכדו הרשב"ב את הבנין הגדול בחצר בית רומנו, שעומד על-תלכו עד היום.

אחד המתושבים הראשונים בחברון, היה רבי שמעון מנשה חיקין, שהגיע ארצה משקלוב בשנת תק"פ בערך, ועבר מצפת לחברון על-פי הוראת האדמו"ר האמצעי. גאון מפלג היה, ועל-אף גילו הצעיר התבלט בכשרונותיו ובבקיאותו, ועד מהרה השתלב בהנהגת הקהילה בעיר. רבי שמעון מנשה זכה לאריכות-ימים מפלגת, ובפסירתו ב"ט בסיון תרנ"ג, היה כגון תשעים ואחת, דבר נדיר באותם ימים. וכמעט פרב שנותיו בחברון, ישב על-מדיו וכתב "ראב"ד לעדת האשכנזים בחברון". דבוק היה רבי שמעון מנשה בצדיקי שושלת ליובאוויטש, החל מהאדמו"ר האמצעי ועד הרשב"ב, ויחד עם זאת הסתופף בצלם של גאונים וצדיקים קמאיים שעלו ארצה. אחד מאלו היה רבי אהרן משה מגזעירצבי מברוד, שהיה מגדולי תלמידי 'החזו"ה' מלבלין ו'השנף' רבי אורי מסטרליסק, ונחשב לאדמו"ר החסידי הראשון בירושלים בהתחדשות הישוב היהודי בה. מפעם לפעם, עשה רבי שמעון מנשה את דרכו הארפה מחברון לירושלים העתיקה, דרך שהתנהלה באותן שנים רחוקות על גבי-גמלים וחמורים, ונמשכה לעתים יום שלם, ומסתופף בצל הצדיק מברוד. עובד ה' נפלא היה רבי שמעון מנשה, ואחת מהנהגותיו הנעלות היתה 'תענית הפסקה', אותה היה עורך לעתים, והיא נמשכה ממוצאי שבת ועד ערב שבת ברצף, ללא כל אכילה ושתייה. היה זה באחת הפעמים הראשונות בהן בקר רבי שמעון מנשה אצל הצדיק מברוד, והיה אז שריו בתענית מפרקת וארצה שבו. כשהגיע בליל שבת-קדש אל הצדיק, כבר היה שריו בתלשה גדולה, שכן תענית של שבוע שלם מאחוריו, אולם הוא התאמץ שלא לגלות שום סמך לפני חוץ, כדי שלא לבוא חליקה לידי רוממות וגאווה. אולם מעיני הצדיק מברוד לא נעלם דבר, ובעיני רוחו ראה את תעניתו של אהרן הנכבד, אך לא גלה בינתים דבר. הגיע זמן התפלה, וקהל המתפללים בבית-המדרשו של רבי אהרן משה, שהיה בית-הכנסת הראשון לעדת החסידים בירושלים, ונוסף עליו בית-הכנסת של המדפים הנודע רבי ישוראל ב"ק, נעמד לתפלת ליל שבת. והנה ארע לרבי שמעון מנשה בלבול בתפלתו, ובמקום לומר "אתה קדשת" בתפלת שמונה עשרה של ערבית, המשיך "אתה חונן" כפי רגילותו בימות החול. לאחר רגע חש בטעות, ולאחר שפסיס כפי ההלכה את הברכה שטעה בה, שב אל הנפח של תפלת שבת, אולם לבו החל נוקפו, כפי דברי הקדמונים, שהטועה בתפלת שבת ידאג בכל ימי השבוע, שכן מיום השבת מתברכים כל ימי השבוע. נאלץ אפוא רבי שמעון מנשה לכלא בלבו את צערו הפול, הרוחני והגשמי כאחד, והסב חרישית אל שלחנו של הרבי לסעדת ליל שבת. "רבה של חברון!" פנה לפתע רבי אהרן משה לאוהו, ואמר: "מהיכן למדתם דרך זו, להכנס אל השבת מתוך תענית וסגוף גוף? יותר מזה, שבתך ליל שבת, והתלפת אתה אתה קדשת" עם "אתה חונן"?! רבי שמעון מנשה נדהם לשמע הדברים, וכלו התמלא רעיה לראות כי רוח-הקדש שורה בבית-המדרשו של הרבי, ואין דבר נעלם ממנו. הערצתו אפוא אל רבי אהרן משה הכפלה שבעה מזונים, ומאז דבק בו עד לאחת, והיה לאחד מחשובי תלמידיו ושושמי-לקחו בצמא.

עברה תקופה ארפה, ושוב חש רבי שמעון מנשה כמיהה לרבו הנערץ שבירושלים, ויצא למסעו הארץ מחברון כדי לחסות בצלו. היה זה בשעת ביר-הערבים, כאשר רבי שמעון מנשה ישב עם קהל המערביים סביב דמותו העלאית של הצדיק מברוד, ושחו בצמא את-דבריו. והנה קם אברך אחד, שלפני שנים מספר עלה לארץ-הקדש כדי לחונן את-עפרה, ופנה אל הרבי בשדאגה על-פניו: "רבנו, זה כבר כמה שנים שזכיתי לעלות לארץ הקדש אבותינו ולממש את כמיהתי הגדולה לקדשת הארץ. אולם בגדל הצפייה כה גדל האכזבה. בטוח הייתי, שבבואי ארצה אבוע במעלות רמות ונשאות, כפאה למי שזכה להתהלך באדמתה הקדושה של ארצנו, ולקבל התעוררות של קדשה עלאית בזכיתי לבקר בפלטרון של מלך. והנה לפליאתי ואכזבתי, מהתהלך אני כאן כבר כמה שנים, ואיני חש בנפשי שום שנוי ממה שחשתי בשנות מגורי בגולה. וכאז כן עתה, נפשי יבשה כחציר ואין כלי". המסכים החרישו בלם, והמתינו בצפייה דרוכה לשמע את תשובת הצדיק, אולם הוא החריש ולא הגיב כלל, למרות שהיה נפר כי האזין בקשב רב לדברים וחקקם על-לבו. למחרת בבקר, התאספו שוב בני החבורה להתעד עם הרבי, ולפתע הרים הרבי את עיניו וראה מולו את האברך שהציע אמש לפניו את שאלתו. "שמע נא", אמר לו הרבי, ורבי שמעון מנשה חיקין עושה אָזנו באפרכסת שלא לאבד מלה מדבריו, "בלילה זה שעבר, ראיתי בחלומי חזיון נפלא, והנה מוזר ורבי הקדוש מלבלין, זכותו תגן עלינו, מתגלה לפני במלא הדרתו בקדש. והוא אומר לי כה, 'דע לך בני, כי מסורה יש על הפסוק טובה הארץ מאד מאד', בגזרה-שונה אל דברי חז"ל 'מאד מאד הוי שפלו-רוח'. ומקאת אתה למד, שלא נתן לזכות להרגיש את קדשת הארץ, בטרם מביעים למעלת מאד מאד הוי שפלו-רוח"... ובסימו, אמר רבי אהרן משה לאותו אברך בנימה של מוסר: "עליך אפוא להשפיל תחלה את עצמך מאד-מאד, ואז תזכה להרגיש את קדשת הארץ"... ♦

משבח

מספרים על רבי אברהם זלמן הי"ד מנובהרדוק, ראש ישיבת 'בית יוסף' בורשה, שהיה דר בדיקה רעועה ושוךד על התורה, מבלי לתת דעתו על המחסור. "ביצד אפשר להתגורר במעון, שהפרוץ מרבה בו על העומד?" תמחו בפניו, והוא הצביע על עץ בודד שהיה נטוע בחצרו, ואמר: "נאמר 'הישבה עץ אסירי'. ללמדך, שאם יש עץ אחד הריהו בכלל 'יש', וצריך לשמח בו"...

אחד מגדרי הנהגותיו של רבי משה מרדכי בירדמן מללוב, היתה מדת הצניעות וההסתפקות שהקיפה אותו בכל הליכותיו ולא שיו. לא בלים משלו, לא בגדים מיוחדים, אף לא מקנה פרטי אלא נהג לטבל במקנה הצבורי, עד שהעלה חשש שאולי פצעיגופו נרתיעו יהודים מלטבל, ורק אז נמנע מללכת לשם וטבל במקנה משלו. לעצמו לא בקש הרבי דבר, ואת כל חייו הקדיש לאחרים. לעצמו היה די לו בקבירותיו, ומדי ערב היה סועד את לבו בארוחה דלה ביותר, אם כי לאחרים דאג לטוב ביותר. רבי ירחמאל יהודה מאיר קליש מאמשינוב היה מפליג לדבר אודות מדת ההסתפקות של הרבי והתנזרותו מאכילה, והיה אומר: "עוד בגולה דברו על-כף, שהרבי מללוב חי בנסים". ביתו היה דל ועלוב, מכל פנה נבטה הדלות הגדולה ששוררה בה, והיטו השנים בלו מזקן, וקירות ביתו היו רעועים ומטים לכל. יום אחד בקר בביתו אדמו"ר נכבד, וכשראה את הרבי שוכב במטתו בחדרו העלוב, הביע בקול את תמיהתו: "הביצד יכול הרבי להיות בחדר כזה? והרי בשבילי היה זה בגדר פקודת נפש להיות במקום הזה, ולו לשעה אחת"...

בית בריסק היה סמל ודגמה של הסתפקות במעט ושמחה אמיתית בחלק הנתון ממעל. פעם ספרו לפני רבי יצחק זאב מבריסק על עשיר מפלג אחד, שלא הסיח דעתו מהזהב שלו, אפלו בשעת גסיסתו. הגיב הרב על-כף ואמר: "כל תאות העולם הזה מסתלקים מהאדם בשעת חלי או נסיסה, אולם הממון הוא בגדר חמדה יותר מתאוה, והיא נותרת עד הנשימה האחרונה"...

שנים רבות לא היה בביתו של רבי מרדכי צוקרמן מקרר חשמלי. גם בימים שהדבר כבר היה נפוץ בכל הבתים, ומקרה עם בלוקי קרח כבר נחשב למצג מוזיאוני, לא ראה כל-צורך להכניסו לביתו. לבסוף התחכם אחד מלומדי הכולל, רבי אהרן יונה הלוי פיונטק, שרכש מקרר חדש לביתו, ועז היה חפצו להעניק את הישן לרבי מרדכי. אולם הוא ידע היטב, כי אין סבוי שרבי מרדכי יסכים לקבל מתנה, ועל-אחת פמה וכמה שלא ישלים עם הנכנסת 'מותרות' כאלו לביתו הפשוט, ולכן התחכם, ובעקפיון פנה לרבי מרדכי ואמר: "השיגו מקרר חשמלי בעבור אברכי הכולל, הנזקים לשתיה קרה ולחלב לשתיה, אף אין מקום היכן להעמיד את המקרר, שכן בית-הכנסת הוא מקום צבורי והם חוששים להעמיד בו מכשיר-חשמלי יקר. אולי יואיל פבודו להעמידו בביתו?" וכפוי, פתח רבי מרדכי את ביתו בשמחה ובגלב רחב, ואמר: "אם אפשר לסייע במשהו לבני הכולל, אם אפשר לשרת אותם ולסייע בעדם, מה השאלה בכלל? בנדאי ובנדאי, המקום נתון והבית פתוח לשרותכם בכל-עית"...

"איני זקוק לכלום", היתה אמרתו הקבועה של רבי דוד-ליב שוויץ, גבאי-הצדקה הנודע, שהתגורר פלימיו בדיירת-מרתף קטנה בבני-ברק, שאף לא היתה שלו. "יש לי וילה - דירה פרטית ללא שכנים", היה אומר באירוניה לכל מי שהיה תמה על נכסיו המעטים, "חדר השנה שלי הוא הגדול מכל חדרי שבון ויזניץ", היה משיב ואומר, שכן ישן היה בקביעות בבית-הכנסת 'בית הלל' שבשכונתו, ו'בית-המרחץ שלי הוא גדול יותר מאשר כל בני המקום', ובנותו היתה למקנה השכונתי. "אני אפוא האיש העשיר בשכונה, יש לי מכונית שמסיעה אותי לשמחות מדי לילה, וכל יום מזדמן לי 'קדילק' אחד העובר בבבוי ומתגדב להסיע אותי לארועים". "פעמים בשנה אני נוסע לנפש", ובנותו לנסיעה לצפון ביום ל"ד בעומר, הלולת רבי מנדל מרימינוב, באשר היה נוסע למירון במקום ל"ג בעומר בו מאן לבוא למירון בגלל התעוררת, ובאותה הזדמנות נסע לצפת ולטבריה, ופקד את קברי התנאים והאמוראים שבגליל. הפעם השניה היתה בה' באב, יום הלולת הארזי"ל, והיה מתבטא בחייו: "אני מטפס על ההר בצפת, ומקים כבד את ענין ההליכה בהפשה על-ההרים. מטיל בחוץ באויר הטוב, בין השטחים הירקים בכמה מקומות בגליל, נוסע למרחצאות - למקנה הארזי"ל, האה, נפש בך-ע"י"...

מטעם

ומה הארץ השמנה הוא אסיריה (י"ב)
הפסוק וטעמיו מרמזים על האדם ודרכו בעבודת השם. מ"ה בגימטריה אדם, הארץ רמז לגוף הנשמי, וטעם התלשא שעליה מרמז ליצירת האדם שנתלש מהאדמה, כי עפר אתה ואל עפר תשוב, ובא לרמז על תפקיד האדם על-אדמות להשיג דרגות גבוהות ברוחניות על-ידי שיתלש מעליו נשמיית בכח התורה והמצוות. השמנה היא לשון נשמה, והינו צריך האדם לבדק בעצמו אם יש בו נשמה והוא שקוע בתורה ובמצוות, וטעמי התבות הם אלא גריש, והינו חולכים ומסתלקים, כי נשמת האדם מסתלקת ממנו בכעס ובעברה, ואז אם רזה - מסתלקת ממנו נשמתו הרוחנית ונעשה רזה ושוטה. ויש לו גם לבדק בעצמו הישיבה עץ אסירי, רמז לתורה שנאמר עץ-חיים היא למחיוקים בה, ולבדק אם הוא תומך בלומדי תורה, אם אין שאין הבדל בינו לבהמה שנאמר ומותר האדם מרבהמהו אין. ומה יעשה מי שלא הגיע לכך? והתחזקתם - יתחזק בתורה ובקביעות עתים, ולקחתם - לקבל התורה שהיא לקח טוב, ואין טוב אלא תורה, ושל מפרי הארץ הממזיזים למצוות שנקראים פרות הארץ, ואף יחדש בעצמו הדיש-תורה שהם כפרות התורה, ותקנים ימי בכורי ענבים - וכל זאת יעשה בחייו בעולם הזה, היום לעשותם, ומחר - לקבל שגרים. (פניני התורה)

מדגש

כפופות-הבגד הנפרד נקראים כפופות, ולא כפופות כפי השגור, ומופיעה גם הצורה כפופי-נשרים. כך גם מלכה-מלכות, שמלכה-מלכות, לשכחה-לשכוח, ונכנסת לשכוח. הנקף הוא האבר המשמש לגוף, ובהשאלה מוכן של קצה כמו כפופות-הבגד, או דבר גבוה כמו שנאמר "ידא על-כפופי-רוח", וכן לקרני אורה כמו "שמש צדקה ומרפא בכפופי", וכן מקום מסתור "מתחת כנפי השכינה", ובלשון חז"ל לכפופות דים כמו "אלישע בעל כנפים" על-ידי שם הנס שאיע לו, בישיעה משמשת למפרש האגדה "הוי ארץ צלצל כנפים אשר מעבר לנהר-כוש". ממנה נוצר השרש כנף בארמית מלשון אסוף וכנוס, וממנה ה'כפופי', הנקף בתנ"ך בדרך כלל בלשון זכר, אולם רש"י מפרש באן "ודאיתם אתו" על-ידי שם הנקף שהוא לשון זכר, וכן גם מופיע בדברי הימים "וכנפי הכרובים ארסם" - ולא ארסו.

ממלה

"יודעים אתם מה בין המגדף שעליו נאמר 'ודגמו אתו אבן', לעמת המקושש שנאמר בו 'ויזגמו אתו באבנים'?" אמר פעם רב אחד, שבני קהלתו ידו לחייו ונתפסו בכל צדוהי-עברה' שלו, כאלו עבר על פרותו, "כי המגדף היה מפחותי העם שאביו מצרי, וכאשר התחב סקילה רגמו אותו אבן, בבתי-אחת ונדעה משמחת, בלי לחש שמחה לאידו, אולם כאשר נתפס המקושש בחטאו, והלא היה איש נכבד הוא צלפתד ברהפר, אז שמחו המוני-העם והנזקלים שבהם, ואמרו 'דאו נישן זה, שהראע עצמו צדיק והתגלה בגלותו', וכלם רגמוהו באבנים בלחט"...

"והיה לכם לציצת" - ציצית מלשון הבטה והסתכלות, כמו שנאמר "מציץ מורה-הרבים". וללמדך בא, שאם אתה רואה דבר אצל חברך, דע לך כי רואה אתה את נגעת, והחבר משמש לך אפוא כמראה כדי שתראה בה את עצמך... (רבי אברהם מראדום)

ליקוטים וסיפורים נפלאים - שלח

"ויקרא משה להושע בן נון יהושע" (יג, טז)

התפלל עליו י-ה יושיעך מעצת מרגלים. (רש"י)
בפסוק "ויעלו בנגב ויבא עד חברון" (יג, כב) דרשו חז"ל בגמרא (סוטה לד:) אמר רבא, מלמד שפירש כלב מעצת מרגלים והלך ונשתטח על קברי אבות והתפלל שינצל מעצת מרגלים.

סיפר החפץ חיים: מעשה שאירע בוולוז'ין, כאשר אחד ה"משכילים" מסר את ספריו לכורך.

טעה הכורך וכרך לו חומש עם - להבדיל - ספר חול רוסי, בכריכה אחת.

כשהתפרסם הדבר רעשה כל העיירה: היתכן דבר הנורא הזה?! כזה חילול הקודש!?

ביקשו אז רבים להחרים את הכורך על העוול הנורא שעשה...

כשמע על כך הגאון רבי חיים מוולוז'ין זצ"ל הגיב ואמר: "אינני מבין על מה הזעקה! הלא יש פתרון פשוט לבעיה: תולשים בהנף יד את הכריכה ומפרידים את שני הספרים ואזי חוזר המצב לקדמותו".

ואולם - הוסיף רבי חיים - מדוע לא קמה קול זעקה ולא סוערות

הרוחות כאשר מכניסים אנשים לראשם דברי תורה, יחד עם השכלה ואפיקורסות בחדא מחתא, הרי זו כריכה שאי אפשר להפרידה.

חילול קודש כזה חמור הוא עשרות מונים...

"וראיתם את הארץ מה הוא... השמנה הוא

אם רזה היש בה עץ אם אין" (יג, יח-כ)

מה פשר הצווי שנצטוו המרגלים - "וראיתם את הארץ מה היא?"

וכי מומחים היו להבין בסוג כל קרקע וקרקע, ולדעת על פי מראה האדמה, מה היא - מה טיבה של אותה אדמה, השמנה הוא אם רזה?! - אם מצמיחה היא עצים במהירות או לא!?

ניתן להסביר זאת על פי הנאמר במדרש (תנחומא בשלח סימן א), שבשעה שיצאו ישראל ממצרים, ושמעו הכנענים היושבים בארץ ישראל,

"שלח לך אנשים ויתורו" (יג, ב)

בזמן שהסתופף היהודי הקדוש מפרשיסחא זיע"א אצל רבו ה"חווה" הקדוש מלובלין זיע"א, חלה פעם אחת במחלה קשה, והלך בנו של היהודי אל ה'חווה' לבקש עליו רחמים וביקש ממנו שיתפלל בעד אביו לרפואה שלמה מן השמים.

אמר לו ה'חווה' מלובלין: כתוב בתורה 'שלח לך אנשים ויתורו', והענין הוא, שלפעמים כשרואים בשמים אדם מישראל שכבר גמר את כל עבודתו שהיה לו לעשות בעולם הזה, וכבר תיקן את כל מה שהיה מוטל עליו לתקן, אז הקדוש ברוך הוא שולח אליו אנשים שיסתופפו בצלו, ויסעו אליו לתור את הדרך אשר ילכו בה ואת המעשה אשר יעשו, ועל ידי כך תהיה לו לאדם זה עבודה חדשה לתקן את בני ישראל ולהורות להם הדרך הישרה

והרצויה, ובוזה יוכל להוסיף לחיות עוד בעולם הזה.

וכן היה, תיכף נתרפא היהודי הקדוש וחזר לבריאותו, ומיד התחילו נוהרים אליו רבים מישראל והלכו לאורו ונעשה רבן של ישראל.

"ויקרא משה

להושע בן נון

יהושע" (יג, טז)

תרגום יונתן אומר, שכאשר ראה משה את ענוותנותו של יהושע, התפלל עליו: "י-ה יושיעך מעצת מרגלים".

היכן ראה משה את ענוותנותו של יהושע?

כאשר התנבאו אלדד ומידד במחנה, ואמרו שיהושע יכניסם לארץ ישראל, רץ יהושע אל משה ואמר לו: "אדוני, כלאם".

משה רבנו הבין מכך שיהושע עניו מאד, ואיננו רוצה להיות מנהיגם של ישראל.

משום כך חשש משה שיהושע ישמע לעצת המרגלים, על מנת שעם ישראל ימשיכו ללכת במדבר ולא יכנסו לארץ ישראל, וכך משה רבנו ימשיך להיות המנהיג ולא הוא,

משום כך ראה משה צורך להתפלל על יהושע, שה' יצילו מעצת המרגלים.

(עבודת ישראל)

"למען לא ניגע לריק"

לְמָה אָדָם יוֹצֵא לְעֵבֶד? בְּשִׁבִיל לְהַרְוִיחַ כֶּסֶף וּלְהַבִּיא פְּרָנְסָה לְבֵיתוֹ, כְּמוֹכָן.

מָה יִקְרָה אִם מְנַהֵל הָעֶסֶק הָעֲרֻמוֹמִי יִתְחִיל לְהַעֲנִיק לָךְ כְּבוֹד מְלָכִים, הוּא יִסְנֹר אוֹתְךָ עִם זֶהר וּתְהַלָּה - אָבָל לֹא יִשְׁלַם לָךְ כְּרֵאוֹי. הָאֵם תִּמְשִׁיךְ לְעֵבֶד שָׁם?

תְּלוֹי, אִם תִּזְכֹּר אֶת הַמְּטָרָה שְׁלָךְ וְלֹא תִתֵּן לָהּ לְהַעֲלֵם מִהַתּוֹדָעָה - אֲתָה תֹאמַר יִפָּה 'שְׁלוֹם' לְעֶסֶק, וְתִלְךָ לְחַפֵּשׂ מְקוֹם אַחֵר כְּדֵי לְהַגְשִׁים אֶת הַמְּטָרָה...

לעי"נ הרה"צ

ר' פנחס בן ר' בנימין בינוש

רוזנבוים זצוק"ל - כ"ו בניסן

ליקוטים וסיפורים נפלאים - שלח

משלחת נכבדה באה לפני רבי מאיר שמחה ותיארה בפניו את המצב הנורא.

ביקש רבי מאיר שמחה עגלה ונסע בה אל הגשר שעל הנהר, ובנתיים ממשיך הנהר לעלות ולגאות. כולם רעדו מפחד מפני העומד לקרות, ואז הכל נדהמו לשמוע את רבי מאיר שמחה כשהוא פותח ואומר בתקיפות: "שר של ים, אני גוזר עליך שתעצור!" אבל המים המשיכו לעלות. חזר שוב: "שר של ים, אני המרא דאתרא ואני גוזר עליך שתעצור!" אך גם בפעם הזאת לא עזר. חזר בפעם השלישית ואמר במשנה תוקף: "אני המרא דאתרא, אני גוזר עלך לעצור, ואם לא תעצור, אשים אותך בחרם!"

והנה ממש ברגע זה התרחש דבר הפלא ופלא: גיאות המים נפסקה והמים החלו לשקוע. כל הנוכחים ההמומים פרצו בצעקות שמחה וצהלה. ראש העיר התכופף ברמת לעומת הרב ובהבעת תודה נרגשת נשק את ידיו.

שישראל מבקשים לרשת את הארץ, עמדו ושרפו את הזרעים ועקרו את האילנות וקצצו את הנטיעות, כדי שלא יהנו מהם ישראל.

מכיון שכך, הרי שאם בכל זאת היו מוצאים המרגלים בארץ עצים, היו יכולים להבין שאלו עצים חדשים, שצמחו לאחר עקירת הראשונים.

והנה המרגלים נשלחו בשנה השניה לצאת ישראל ממצרים, כעבור פחות משנה וחצי מאז נעקרו העצים, נמצא אם כן, שהעצים החדשים צמחו תוך זמן קצר ביותר, והדבר מוכיח שהארץ שמנה היא, שממהרת להצמיח.

לפי זה יתפרש הפסוק כך: "וראיתם את הארץ מה היא... השמנה הוא אם רזה", וכיצד תדעו זאת? על ידי שתראו "היש בה עץ אם אין".

(תפארת יהונתן)

אָבֵל אִם תִּשְׁפַח אֶת הַמִּטְרָה - אֲכַן יֵשׁ סְפוּי שְׁאֵתָהּ תִּסְתַּוְּבֵב עִם תְּהִלָּה וְכְבוֹד מְזִיפִים, וּבְנֵי בֵיתְךָ יִרְעֵבוּ לְלֶחֶם...
אָסוּר לָנוּ לְשַׁכַּח אֶת הַמִּטְרָה!
לָמָּה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּרָא אֶת הָעוֹלָם? מָה הַמִּטְרָה שֶׁל בְּרִיאַת הָעוֹלָם?
הַמִּטְרָה שֶׁל בְּרִיאַת הָעוֹלָם הִיא 'עוֹלָם חֶסֶד יִבְנֶה'! רְבוּנוּ שֶׁל הָעוֹלָם רוּצָה לְהִיטִיב לְבְרוּאָיו - וְלָכֵן בְּרָא אֶת כָּל הָעוֹלָם הַזֶּה, וּכְפִי שְׂכָתָב הָרַמְח"ל: "הִנֵּה הַתְּכֵלִית בְּבְרִיאָהּ הִיָּה לְהִטִּיב מְטוּבוֹ יִתְבָּרַךְ לְזוּלָתוֹ."

"היש בה עץ אם אין" (יג, כ)

היש בה עץ - אם יש בהם אדם כשר שיגן עליהם בזכותו (רש"י) סיפר עד ראייה: כמחצית השנה לאחר שנתמנה הגאון רבי מאיר שמחה זצ"ל (בעל האור שמח) לרבה של דוינסק אירע המעשה המופלא שלפנינו.

"וילכו ויבאו אל משה ואל אהרן" (יג, כו)

רש"י מפרש: "מהו וילכו, להקיש הליכתן לביאתן, מה ביאתן בעצה רעה אף הליכתן בעצה רעה". לכאורה דבריו נראים כסותרים למה שכתב רש"י על הפסוק "כולם אנשים", ואותה שעה כשרים היו, משמע שלא היתה הליכתן בעצה רעה, עד ששבו? הדברים מתבארים על פי דברי חז"ל שאמרו: מחשבה רעה אין הקדוש ברוך הוא מצרפה למעשה, אך אם הגיעה לכלל מעשה, היא מצטרפת למעשה.

כאשר הלכו המרגלים לתור את הארץ, כבר היתה מחשבתם רעה באותה שעה, אך עדיין לא נחשבה כמעשה, ועל כן כתב רש"י שכשרים היו. לעומת זאת כאשר שבו וביצעו למעשה את מחשבתם הרעה, ודיברו רע על ארץ ישראל, נצטרפה מעתה מחשבתם הראשונה למעשה. (אמרי אמת)

נהר גדול השתרע על יותר מאלף ק"מ למרגלות העיר דוינסק.

טבע הדבר, כי נהר בסדר גודל כזה מחייב פעולות המונעות את הצפת העיר באם יעלה הנהר ח"ו על גדותיו. ואמנם התקינו מהנדסי העיר פתחי ניקוז בגובה מסוים של דפנות הנהר, למקרה של זרימת מים מוגברת ממי גשמים שאז ינקזו המים לשם, ותמנע סכנת שיטפון מן העיר.

באותה שנה היתה זרימת המים לנהר, כה חזקה, עד שפתחי הניקוז לא הועילו וחסרו סנטימטרים בודדים עד שהמים יעברו את גובה הנהר.

סכנת הצפה ושיטפון איימה על העיר כולה. בהלה גדולה אחזה בתושבים ורבים החלו לברוח.

הגוים רצו מבוהלים לכומר והוא ברוב יאושו ופחדו אמר להם: מוכרחים ללכת לרב של היהודים.

לעי"נ האשה החשובה מרת
מרים יוכבד ב"ר צבי
ליבוביץ ע"ה - כ"א מר חשון תשפ"א

ליקוטים וסיפורים נפלאים - שלח

עד שהסכימו כולם ואמרו הלא טוב לנו שוב מצרימה, הוכח כי קדושת ארץ ישראל ומעלתה מזולזלת בעיניהם, עתה התברר למפרע כי מה שביקשו בארץ ישראל אינו אלא לאכול מפריה וכדומה, לזה מסוגלות גם שאר הארצות ולפיכך נשללה מהם הזכות להכנס לארץ. (המגיד הק' מדובנא זיע"א)

"וינסו אותי זה עשר פעמים" (יד, כב)

אמרו חז"ל: בא וראה כמה גדול כח של לשון הרע. מנלן? ממרגלים. ומה המוציא שם רע על עצים ואבנים כך, המוציא שם רע על חברו על אחת כמה וכמה (ערכין טו) ישיבתו של כ"ק האדמו"ר מסדיגורא - רבי אברהם יעקב פרידמן זצ"ל בארץ ישראל, הביאה אותו להתעוררות ולרוממות הנפש, עד כדי כך שלא היה מוכן בשום אופן לעזוב את הארץ, אפילו כדי לבקר את חסידיו בחוץ לארץ. כאשר היה נוסע בימי הקיץ למנוחה בהרי הכרמל. הקפיד שלא לומר שהוא נוסע לחיפה אלא שהוא נוסע להרי הכרמל, כי שם התהלך אליהו הנביא, וקדושתו חופפת על המקום. פעם אחת בשהותו

בכרמל התרגש עד מאוד ואמר לחסידיו: "מה גדולה היא הזכות לצעוד באותו מקום שאלהו הנביא הסתובב בו וקידש שם שמים בהכריזו "ה' הוא האלוקים"!
(במחיצתם)

כשהתאושש הגאון רבי בן ציון אבא שאול זצ"ל ממחלתו בעוד ידו משותקת, חידש את אמירת שיעוריו בשיבה. פעם ביום חורף קר וסגרירי, אמר לו אחד התלמידים: "הקור נורא! אסגור לרב את המקטורן, ארכוס את הכפתורים".

סירב רבי בן ציון לכך. תמה התלמיד: "וכי לא קר לרבינו?" השיב לו: קר מאוד, אבל לא אמרת שקר לך או לי. אמרת שהקור נורא, וזו הוצאת דיבה על הארץ, ארץ הקודש, ואם אסכים, אביע בכך הסכמתי לדבריך.

אני מעולם לא אמרתי שחם או קר בחוץ! ארץ ישראל נפלאה ואין כאווירה, ובמיוחד

"ואולם... אם יראו את הארץ" (יד, כא-כג)

יש להבין מדוע נגזר עליהם שלא להכנס לארץ, והרי שבו בתשובה והשם יתברך אמר להם סלחתי. אלא העניין יובן על פי משל לאדם פשוט שעלה לגדולה ונתעשר.

כאשר הגיעה בתו לפרקה, בא אליו שדכן אחד והציע לו שתי הצעות, חתן אחד בן עשירים רע מעללים וחסר לב, והחתן השני בן של רב תלמיד חכם גדול מופלג בתורה וביראה.

הוסיף השדכן ואמר, אם יבחר בבן העשירים יתחלקו הוצאות החתונה ושאר ההוצאות בין שתי המשפחות, ואם יעדיף להשתדך עם הרב יצטרך הוא לשאת בכל ההוצאות, הואיל ואין באפשרות הרב לשאת בנטל. עיין העשיר בשתי ההצעות ואמר, טוב תתי אותה לבן הרב

גם אם יעלה לי הדבר בכסף רב, אך עם זאת ביקש העשיר שהרב יקבל על עצמו להלביש את בנו בגדי חתונה כמשפט אב לבנים, וגם יתן לבלה תכשיט אחד ולא יותר.

מששמע הרב את התנאי, סירב לקבלו ועמד על כך שכל ההוצאות יפלו על העשיר.

תשובתו של העשיר לא אחרה לבוא, אם ממאן הרב לקבל את התנאי שלי הנני מעדיף להשתדך עם העשיר ולא עם הרב.

מששמע זאת השדכן, דיבר על לב אבי הנערה ושדלו לבל ישתטה לעשות כדבריו, ואכן בסופו של דבר הושפע האיש ונתרצה להשיא בתו לבן הרב על פי כל התנאים שאמר הרב, אך כאן נכונה לו אכזבה מרה, הרב מצידו הודיע כי שוב אינו מוכן להשתדך עמו.

מתחילה חשבתי, אמר הרב, שהנך מוקיר תלמידי חכמים, ויודע להעדיף שידוך כזה על פני השתדכות עם אנשים פחותי ערך, אולם משראיתי שעבור תכשיט אחד הנך מעדיף להשתדך עם בן בליעל כפלוני העשיר, אני מבין שאינך מעריך כלל את מעלת התורה ותלמידי החכמים.

הנמשל: הוא הדבר במרגלים, אחרי שהוציאו דיבת הארץ,

הבעיה שלנו מתחילה, כשאנו שוכחים את המטרה הזו. אם אנו לא שוכחים את מטרת הבריאה שהיא להשפיע טוב לעולם - גם מול הקשיים הגדולים ביותר לא נתבלבל, לא נתלונן, לא נתרעם!
כי גם האבא המסור ביותר צריך לקחת את בנו לרופא השנים. האם זו אכזריות? האם יש מה להתלונן ולכעס על אבא כזה? להפך, אמנם הילד אינו מבין איזה חסד יש בזה, אבל הוא סומך על אביו, הוא יודע ש'אבא רוצה את הכי טוב בשבילי'!

לעי"נ האשה החשובה מרת
צפורה פייגא ע"ה ב"ר משה אליעזר
שיחי' יודלביץ - ג' שבט תשפ"א

ליקוטים וסיפורים נפלאים - שלח

בכל יום - בכל יום ויום! - בוכה הקב"ה על מי שאפשר לו לעסוק בתורה ואינו עוסק (חגיגה, דף ה:!) ואנו גרמנו לבכיה, וממשיכים בדרכנו! (והגדת)

"ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם" (טו, לט)

מסופר, כי ביום חופתו של הרה"ק רבי אהרון מבעלזא זי"ע רצה מושל המחוז לבוא ולברך את המחותנים שהיו רבנים במחוזו וכן לראות את החתן ששמע עליו רבות. החתן לא שמח לקראת ביקור זה וביקש דרכים להתחמק ממנו. מצד אחד כמושל המחוז עלול הוא לגרום צרות לאביו, לחותנו ולכלל ישראל, ומצד שני עליו להסתכל בפני גוי, מה עוד שאין ברצונו לברכו בידו הקדושה וביום החופה...

אמר לו אביו הרה"ק רבי ישכר דוב זי"ע: כתיב "ולא תתורו

אחרי לבבכם ואחרי עיניכם", וקשה שהרי קודם רואה העין ואחר כך הלב חומד, והיה צריך לכתוב ולא תתורו אחרי עיניכם ואחרי לבבכם? אלא התירוץ הוא: שהעיניים רואות רק מה שהלב חומד,

כשהלב אינו חומד ואינו חושב בדבר האסור, גם העיניים אינן רואות, אפשר להסתכל ולא לראות...

"וראיתם אתו וזכרתם" (טו, לט)

אמר פעם רבי ישראל מאיר הכהן, בעל ה"חפץ חיים" - אמת שעל ידי מצות ציצית בא האדם לידי זכירת כל המצוות, אולם במה דברים אמורים? אם למד תחילה את כל דיני המצוות כולן, אך מי שלא למד ולא שנה מה תועיל לו הזכירה?

משל למה הדבר דומה? לסוחר ותיק שנוסע ליריד, ובידו רשימה מפורטת של כל הדברים שבדעתו לקנות.

בלכתו ביריד, מעיין הוא מידי פעם ברשימה שבידו, מוחק ומוסיף ככל הנראה לו - כך נוהג סוחר מומחה.

אולם, אדם שאינו מומחה, מעולם לא היה ביריד ואינו יודע מה לקנות והיכן. מה תועיל לו רשימה? גם אם יביט בה מבוקר ועד ערב עדיין לא ידע מה לקנות.

כן הוא גם הנמשל - סיים ה"חפץ חיים" - אדם שלא למד את דיני המצוות מה תועיל לו הזכירה? שהרי אינו יודע כיצד לקיים אותן.

ירושלים עליה נאמר שהיא "יפה נוף משוש כל הארץ" ופירש המלבי"ם שאקלימה משובח ומובחר. הפטיר רבי בן ציון: "תוכל לומר שחם לך או קר לך, אך אל תאמר שקר בחוץ, בוודאי לא שהקור נורא!" (יגילו במלכם)

"כי דבר ה' בזה" (טו, לא)

שנינו בגמרא (חגיגה יב:): "אמר רבי לוי, כל הפוסק מדבר תורה ועוסק בדברי שיחה מאכילין לו גחלי רתמים", שגם אם כבו מבחוץ, לא כבו מבפנים (בראשית רבה צח, יט). והוא עונש מידה כנגד מידה. שאמרו חז"ל (סנהדרין צט): "כי דבר ה' בזה הכרת תכרת..." "זה מי שאפשר לו לעסוק בתורה ואינו עוסק."

כתב ה"חזון איש" באגרותיו, שלכאורה החטא קל: שוחח קצת, אז מה. אבל כשמתבוננים, הרי זה מגלה שאינו יודע איזה אוצר לפניו, אינו מבין שהישוב ושונה הקב"ה יושב ושונה כנגדו (תנא דבי אליהו רבה יח), ואינו יודע שמפסיד נצחיות. הרי זה ממש כגחלי הרתמים שנראים ככבויים מבחוץ ויוקדים מבפנים

מתי מתחילים הכעסים? כשאני שוכח את המטרה הזו, כשאני לא זוכר שהשם ברא את כל העולם רק כדי להיטיב עמי. אם אנו לא זוכרים את המטרה - אכן יש מקום לכעס. אסור לנו לשכח את המטרה! (נקודות של אור - ספינקא)

(מדרש תהילים קכ), כך התבטלותו מהתורה נראית זניחה מבחוץ ובפנימיותה צופנת השקפה כה נוראה! שח מגיד המישרים רבי יעקב גלינסקי, שמעתי מרבי אליהו דושניצר זצ"ל, המשגיח דלומז'ה: אם יעבור אדם ברחוב, ויראה ילד ממרר בבכי בפנית הרחוב, מה יעשה? יגש, ינסה להרגיעו, ויברר על מה הבכי.

אם יתעלם, וימשיך בדרכו, ויניח לילד למרר בבכי? אטום לב הוא, קשוח ואכזר!

ואם יראה את גדול הדור, את הסטייפלער זצ"ל, עומד ונאנח, ונאנק - ויעבור על פניו, ימשיך בדרכו באדישות, בלי לגשת בכבוד ובמורא, לשאול מה זה ועל מה זה, ואולי באפשרותו לעזור, מה נאמר עליו... - ואם כן באפשרותו לעזור!...

ויותר מכך: מה אם בעצמו פגע בגדול הדור וקדושו, חפז בדרכו והפילו ארצה, וגדול הדור מתגולל בעפר, כובעו התגלגל, משקפיו נפלו, והוא נאנח - והבחור לא יפנה ראשו. ימשיך בדרכו?!

לא, אינו בגדר אדם! אז אין המדובר בילד, וגם לא בגדול הדור.

גליון 527
שנה י"א תשפ"ב

סיפורי צדיקים

יו"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר ז"ל

16666

סיפורי חז"ל

ויהס כלב את העם

והיו דבריו של כלב נשמעים בכל המחנה, שהיה קולו אדיר וחזק ומהלך שנים עשר מילין, קול אדיר זה שלו הוא שעמד לכלב בשעתו, והציל את חייהם של המרגלים בתורם את הארץ. בשעה שהגיעו המרגלים לנחל אשכול והתחזקו לקחת מפרי הארץ, ראום הכנענים והתחילו מחשדים אותם שבאו לרגל את הארץ, והיו אחיזמן, ששי ותלמי הענקים רודפים אחריהם, עד שהגיעו למישור של יהודה, כיון שמצאום, עמד כלב אחורי הגדר, וצוח צוחה אחת, ונפלו הענקים על פניהם מרוב אימה ונתעלפו. טפח להם כלב על פניהם, עד שחזרה אליהם רוחם, כיון שנתישבה דעתם וקמו על רגליהם, התחילו מפייסים אותם ומבקשים מהם מחילה, אמרו להם לא בשביל חמשה רימונים וחמש תאנים רדפנו אחריכם, אלא בשביל שאמרנו שבאתם לרגל את ארצנו על מנת לכבשה ולהחריבה.

(אשה"ש פ"ו)

פרשת השבוע

ויוציאו דיבת הארץ (י"ג ל"ב)

מסופר על יהודי אחד שבא מארץ ישראל והגיע לוואלוזין, קיבל אותו הרה"ק הנצי"ב זיע"א בסבר פנים יפות, אירחו על שולחנו, ושאל אותו למצב היישוב בארץ ישראל. החל הלה לקטרג על המתיישבים החדשים. הפטיקו הנצי"ב ואמר: דיבת הארץ רעה אינני רוצה לשמוע, אמר היהודי אבל מה שאני אומר אמת הוא. אמר לו הנצי"ב גם המרגלים דיברו אמת, אחרת היו נקראים שקרנים ולא מרגלים.

ויאמר ה' סלחתי כדברך (י"ד - כ')

מסופר על הרה"ק רבי דוד ממיקולוב זיע"א תלמידו הוותיק של הבעש"ט הקדוש זיע"א, שחזר פעם ממעויבו לאחר ימים נוראים וימות החג, והיה מספר בדחילו ורחימו משבחו של הבעש"ט. גם הרה"ק ר' יעקב יוסף רבה של שריגורד (לימים התקרב לחסידות והיה לתלמידו של הבעש"ט הק) שישב לו בפניה, הטה אוון לשמוע מפיו של ר' דוד תוך כדי גמיעה של לחיים, שהתחיל לדבר כלפי המלגלים על מנהגם של חסידים, שאי אפשר להם במסיבה של חברים בלי שתיית לחיים. וסיפר כי שמע פעם אחת מפי הבעש"ט ששתיית לחיים של

שני יהודים על כוס יין, יש בה משום סגולה לסליחת עוונות, והבעש"ט הק' הביא אסמכתא לדבריו, כוס ר"ת ויאמר סלחתי כדברך. כאן נענה רבי יעקב יוסף ואמר לרבי דוד, רבכם כנראה שכח להזכיר את שמו ית', שהרי כך כתוב בתורה ויאמר י"י סלחתי כדברך". הלילה לרבנו הק' לשכוח אף רגע את שם השם, השיב רבי דוד, אבל אני מסרתי דברי קדשו בדיוק נמרץ, שתיית לחיים של שני יהודים על כוס יין, יש בה משום סגולה לסליחת עוונות, הדגשתי במיוחד את המלים שני יהודים ואת המלה כוס, כי אם שני יהודים (יודן) מצטרפין לכוס הרי הם משלימים את הפסוק במלואו ויאמר י"י סלחתי כדברך."

ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי

עיניכם וגו' (ט"ו - ל"ט)

מסופר על הרה"ק רבי אהרן ראטה בעל "שומר אמונים" זיע"א שאמר: כשאדם הולך ברחוב ומודמנת לו הסתכלות אסורה, והוא מתגבר על יצרו ועוצם את עיניו מראות ברע, ואינו מסתכל, אותו זמן היא שעת רצון בשמים, וכל מה שהאדם ההוא יתפלל או יבקש מאת ה' יתברך, סגולה שתפילתו תתקבל ברצון.

זמני השבת

זמני כניסת השבת

ירושלים: 7:11 ת"א: 7:27

שלח

זמני יציאת השבת

ירושלים: 8:30 ת"א: 8:32 ר"ת: 9:02

ליומא דהילולא של הרה"ק רבי ישראל מרדכי

מרחמסטריזוקא זיע"א (כ"ב סיון)

מסופר על הרה"ג ר' חיים משה, ראש ישיבת 'ברכת התורה' באחת הקהילות היהודיות המפורסמות באירופה, שחלה במחלה קשה. תלמידי וידידי הישיבה העתירו בתפילה ואמירת תהילים, ראש הישיבה מפשפש במעשיו ומתכונן לקראת המעבר לעולם שכולו טוב. כאן, בעולם הזה, הרופאים עורכים בדיקות תכופות, ממליצים על טיפולים מסוימים, אך השיפור לא נראה. החולה אינו מגיב כלל לטיפולים, כלשונם של הרופאים הגדולים.

שמו של ראש הישיבה הזקוק לרפואה שלמה ולרחמי שמים מרובים, עולה חיש על שולחנם של צדיקי וגדולי הדור בארץ ישראל. נתנאל, אחד מבוגרי הישיבה, המתגורר בירושלים עיר הקודש, ניגש למעונו של האדמו"ר מרחמסטריזוקא, הרה"ק רבי ישראל מרדכי טברסקי זיע"א, וביקש ברכה לרפואתו של ראש הישיבה. הרבי מאזין לדבריו בקשב, פניו מתעננות בכאב, והוא מגיב קצרות: "אמרו לחולה שעליו לשוב בתשובה". הדברים נופלים כרעם ביום בהיר על אוזניו של נתנאל. הוא לא מסוגל לדמיין את עצמו משיב תשובה כזו למורו ורבו. לבסוף, הוא מרהיב עוז ומסביר לרבי כי מדובר ביהודי מרביץ תורה גדול, תלמיד חכם משכמו ומעלה, וודאי שכבר עשה תשובה ופשפש במעשיו. לתדהמתו, הרבי חוזר ואומר נחרצות בדיוק את תשובתו הקודמת: "אמרו לו שעליו לשוב בתשובה שלימה..."

כעת כבר ברור לו שלא מדובר בעניין של מה בכך. יש דברים בגו. זו התשובה, גם אם אינה נעימה לשמע אוזן ולביטוי שפתיים. בלב כבד ובתחושת אי נעימות גדולה, מתקשר נתנאל אל ראש הישיבה השוהה במרחקים, ומוסר לו את דברי האדמו"ר. ראש הישיבה מודה לתלמידו על השליחות ושוקע בהרהורים: "תשובה? ... בימים האחרונים היו לו שעות ארוכות די והותר לשוב בתשובה, להרהר במצבו הרוחני, לחפש את אשר שגה בלימוד התורה, בתפילה, במידות טובות. הוא מייגע את מוחו: למה ירמוז דברי הרבי? ... ולפתע אורו עיניו: הוא נזכר בסיפור שקרה זמן קצר קודם לכן. הכול החל בשיחת טלפון של אחד מיהודי הקהילה בעירו, שהפציר בראש הישיבה להיכנס לתוככי פרשייה משפחתית טעונה וכואבת, הגיעה עד בית המשפט המקומי ועמדה לקראת הכרעה. ראש הישיבה ניסה להשתמש מהמטלה המורכבת והלא פשוטה, אך אותו יהודי לא הניח לו, והוא נאלץ להפשיל את שרווליו, ולהיכנס ראשו ורובו לתוך הפרשה הלא נעימה, עד שאכן

הצליח להביאה לידי סוף, אם כי כמובן שאחד הצדדים יצא מאוכזב וכאוב, ואפילו פגוע. כנראה שלכך התכוון הרבי, נצנצה בלבו מחשבה לא קלה. ראש הישיבה התקשר לאותו יהודי פגוע והחל לפייס אותו בדברים, ולהתנצל אם הגיב ביד קשה מדי. אותו יהודי באמת היה כאוב מאוד ואילולא היה הראש ישיבה מגלה לו את מצבו הרפואי העגום - כנראה שהיה טורק את השיחה כבר בתחילתה... כאשר שמע את דברי ראש הישיבה השוכב על ערש דווי, הסכים לסלוח. השיחה אכן היתה קשה וכואבת, אך לאחריה חש ראש הישיבה כמי שהיטהר כולו.

בלב מתרונן התקשר לתלמידו הירושלמי. "אתה יכול לגשת לאדמו"ר ולומר לו שמילאתי את הוראתך, העניין תוקן. קיימתי 'עד שירצה את חברו' בהידור רב!" עם סיום השיחה, ניגש נתנאל אל ביתו של האדמו"ר. "ראש הישיבה קיים את הוראת הרבי", הוא אומר ביראת קודש. "הוא עשה תשובה". הרבי מניע את ראשו לשלילה, ניכר על פניו הטהורות שהוא אינו שלם עם הדברים שנאמרו כאן. "הוא קיים את ההוראה, ראש הישיבה ביקש מחילה מיהודי!", מסביר התלמיד ומתאר את שאירע, אך הרבי מנענע את ראשו בשלילה: "לא לזה התכוונתי... התכוונתי שהוא יבקש מחילה מהשכן שלו..."

דממה משתררת בחדר. נתנאל רועד כולו, אך ההוראה ברורה ומחוררת. הוא מרים טלפון בשנית אל ראש הישיבה, ומעביר את דברי הרבי: "הרבי אומר שעליך לבקש סליחה משכנך". פליאתו של ראש הישיבה גדלה שבעתיים. מחילה משכנך? הוא חי בידידות רבה עם כל שכניו... הרב התייגע במחשבות, עד שנזכר לפתע בסיפורה הכאוב של משפחת כהן... מדובר במקרה שהתרחש שנים רבות קודם לכן. ר' חיים משה היה אז אברך צעיר, תלמיד חכם ששמו הולך לפניו. בקהילה בה התגורר חיה גם משפחת כהן. ר' לוי, אבי המשפחה, היה יהודי יקר שהקפיד על קיום המצוות, אך בני ביתו ניהלו אורח חיים פשרני, שלא תאם את אורחות הקהילה. אברך אחד צעיר שקינא לדבר ה', החליט לבער את הנגע, כלומר: להכריח את המשפחה לעזוב את השכונה בכל מחיר, אותו אברך שכח דבר אחד, שהמטרה, חשובה ככל שתהיה, אינה מקדשת את האמצעים, וודאי שלא את האמצעים בהם נקט.

האדם שפעל להוצאתם של משפחת כהן מהשכונה היה ר' חיים משה בעצמו משפחת כהן נאלצה לעבור דירה, כשהשם הגרוע שיצא להם רדף אחריו לכל מקום. "כן, אין ספק!" הייתה ההכרה המצמררת בליבו של ראש הישיבה המיוסר. "רק אליהם התכוון הרבי עם העיניים הטהורות..."

משל ונמשל

להימנע מריב וממחלוקת

פעם ישבו בני בית והסבו ליד השולחן לסעודה, פרצה מריבה בין שני ילדים על אודות מנת אוכל, אחד מהם טען כי המנה שקיבל השני גדולה מזו שקיבל הוא, ותוך כדי כך בלי שהיות מרובות קפץ ותפס את מנתו של אחיו והוציאה מידי, בא ההוא לפני אביו ובכה: הביטה וראה אבא מנת האוכל שנתנו לי קם עלי אחי ותפסה והוציאה מידי, אמנם יכול אני להיאבק עמו ולהוציאה ממנו, ברם לא עשיתי כך משום שאני יודע כי אינך רוצה שנריב בינינו ונבוא לידי מתנות יד, לכן במטותא מינך הב לי מנת אוכל אחרת. שיבח האב את מעשהו של בנו ואמר לו, שמאחר שנמנע מלבוא בקטטה עם אחיו, קבל יקבל מנה אחרת ואף גדולה בהרבה מזו שתפס ממנו הלה, ברם אילולא היה בחור זה מוותר על מידותיו אלא ממשיך היה במריבה ומגיע אף לקטטה ולמכות, היה האב שופך כעסו על שניהם, אם כי זה הנגול לא היה אשם כלל משום שאין דעתו של אב נוחה מקטטות ומריבות בין בניו.

וכך הדבר גם בענין הפרנסה, נאמר בתנא דבי אליהו (פרק כ"ח) אמר להם הקב"ה לישראל בני אהובי כלום חסרתי דבר שאבקש מכם, ומה אני מבקש מכם אלא שתהיו אוהבים זה את זה וכו' ולא ימצא בכם עבירה וגול וכו'. ובשעה שאדם בעל נפש רחבה שאינו מסתפק במה שיש לו ונושא עיניו לשל אחרים, בא ומוציא מחבירו את בלעו מפיה, מתחרה בה ומוציא לעז על סחורתו כדי להטות את לב הלוקחות ממנו אליו, וכל זאת כדי להגדיל את רווחיו ואת פרנסתו על חשבון פרנסת חברו, בשעה זו אם נמנע הלה ממחלוקת מקטטות וממריבות, אינו מתדיין אתו בערכאות ואינו מגיע ללשון הרע, לרכילות ולחילול השם, אלא עומד ושוטח בקשתו לפניו יתברך רבון העולמים, מנת מזונות זו שנתת לי בא עלי אחי במרמה ובגולנות והוציאה מידי, יודע אני יפה בעצמי שאני הצדיק והוא הרשע, אולם יודע אני אף זאת שאין רצונך שנריב בינינו ונבוא לידי קטטה, ולכן מבקש אני ממך תן לי מנת מזונות אחרת כדי שלא נגוע אני ובני ביתי ברעב, אז וודאי שהוא יתברך יתן לו חלקו במזונות אף יותר ממה שהיה לו תחילה, ברם אם הלה פותח בריב ובקטטה עם הגולן מתדיין אתו בערכאות והדבר מגיע לחילול השם, אז הוא כביכול מתמלא חימה על שניהם אפילו על הנגול שלכאורה היה הוא הצדיק, ודעת לנבון נקל שאם הוא כביכול כועס עליהם לא תצמח עוד טובה לשניהם גם יחד.

(הגה"ק ה"חפץ חיים" זיע"א)

לאחר את משפחת כהן – היתה מלאכה מורכבת. כיצד ניתן למצוא משפחה שעקרה עשרות שנים קודם לכן, ומי יודע לאן?... אך ראש הישיבה לא ויתר, מתוך ידיעה שחיוו הם עומדים זה עתה על גבי המאזניים. תוך כדי חיפושים, התברר לר' חיים משה אילו השלכות היו למעשהו. התברר כי המשפחה הנוודת התקשתה למצוא מקום לעצמה, ונאלצה לנדוד כתובת אחר כתובת. לאחר מאמצים אינטנסיביים של חיפושים, נמצאה כתובת המשפחה: קהילה יהודית קטנה, לא מפורסמת, באחת מערי אירופה. שיחת טלפון, כמובן, לא באה בחשבון במקרה הזה.

ראש הישיבה שוחרר מבית החולים למספר שעות. נכנס לרכב ויצא בנסיעה לעבר בית המשפחה. כפי שניתן לתאר, הפגישה היתה קשה מאוד. ר' לוי כהן היה כבר יהודי קשיש, קמוט פנים, ולא רק בגלל גילו המתקדם. הפרשייה הישנה ההיא שיבשה את חיוו לנצח, פניו המרירות לא התרככו גם למראה גופו המיוסר של ראש הישיבה, שנכנס לביתו באפיסת כוחות. אתה הרסת לנו את החיים. השידוכים, העסקים – כל החיים שלנו נפגעו כתוצאה ממה שעשית, עכשיו אתה מגיע לבקש סליחה? זעק לעברו בכאב ובזעם. ר' חיים משה הליט את פניו בידיו והתפרץ בככי סוער. במשך דקות ארוכות התקשה להוציא הגה מפיו. "ר' לוי!", אמר לבסוף בדם ליבו. "אני יודע שאינני ראוי לבקש את סליחתך. שגיתי, טעיתי, צעיר הייתי, אבל ראה אותי כעת, כל גופי שבר כלי, הרופאים אינם מעניקים לי ימים רבים בעולם, שילמתי כבר מחיר כבד על מה שעשיתי" באתי כעת לבקש סליחה, לפי ציווי של אחד מגדולי הדור, שאמר לי ברוח קודשו כי המעשה הנורא שעשיתי הוא הסיבה למוות המרחף על ראשי. האם תואיל לסלוח לי?"...

ר' לוי התרכך מעט, אך עדיין התקשה לסלוח. איך ניתן למחוק צער וכאב של עשרות שנים במחי שיחה אחת? אינני יודע אם אוכל אי פעם למחול לחלוטין, אבל עד כמה שצריך לרפואתכם – מוחל אני בלב שלם!", אמר בגבורת נפש. הנס לא איחר להתרחש. ימים ספורים לאחר המפגש הטעון הזה, תוצאות הבדיקות הראו מפנה לטובה. הגוף הגיב טוב לטיפולים, וההחלמה נראתה קרובה מתמיד.

מטעמים מובנים הפרטים המזהים בסיפור זה שונן, אך הסיפור אמיתי לחלוטין. מתוך מוסף 'המבשר', סיון תשע"ח.

צ'ין אדם לחברו

אני רוצה שתתנהג כמו הקדוש

ברוך הוא

מסופר בשם הרב ג'ייקובסון: סיפור ששמע מבעל המעשה.

פעם אחת כאשר יצא הרה"ק רבי מנחם מענדל מלויבאוויטש זיע"א מביתו של חותנו הרה"ק הרבי הריי"צ זיע"א, פגש שני חסידים, פנה אליהם הרבי ואמר להם: בחורים, רצונכם לשמוע טובנה טרייה, ווארט חם וטרי ששמעתי ברגע זה מפי הרבי. ענו לו החסידים: כן, בוודאי.

פתח הרבי וסיפר: אתם יודעים שלפעמים מגיעים לבית הכנסת יהודים שאינם שומרי תורה ומצוות. כאלה שבאו מבית שומר תורה ומצוות, והתרחקו. וכאלה שנולדו בבית שאינו שומר תורה ומצוות. וכאשר אני פוגש אותם, אני תמיד חם ולבבי כלפיהם, מזמין אותם אליי מקרב ומחבק אותם.

כמה מחסידי חב"ד המבוגרים פנו אליי ואמרו לי: אינך מתנהג כראוי, כי על ידי התנהגותך אתה נותן הכשר למעשיהם. להיפך, אמרו וקני החסידים, אתה צריך להיות קשוח כלפיהם, להוכיח אותם ולנוזף בהם ולומר להם את האמת. מכיוון שלא ידעתי אם אני צודק או שמא הם צודקים.

הלכתי לרבי הריי"צ לשאול אותו, אם עליי לשנות את התנהגותי, או להמשיך בדרכי. ענה לי הרבי:

השם יתברך ברא עולם ובני אדם, ונתן להורים ילד, וההורים אוהבים את הילד מאוד, אהבה בלי גבולות, אהבה הממלאת את כל הלב, וכשמגיע עוד ילד, ההורים אוהבים גם אותו אהבה אינסופית וכן הלאה, כך לכל הילדים נותנים ההורים אהבה ללא מעצורים.

ופעמים נולד ילד, לא עלינו ולא עליכם, עם איזה חיסרון בגוף, איזו מגבלה, איזה מום, איזה פגם באחד מאיבריו, ואז נוסף לאהבת ההורים המשותפת לכל אחד מהילדים, לבם של ההורים יוצא אל הילד החריג ברגישות מיוחדת, בחמלה יתירה שמגבירה ומעצימה את האהבה כלפיו.

כך הקדוש ברוך הוא אוהב כל יהודי כמו אב רחמן האוהב את ילדיו, אהבה אין סופית ללא גבולות. וכאשר הקדוש ברוך הוא רואה שיש חיסרון ביהודי: שמפאת שאינו מניח תפילין יש חיסרון בידו או בנפשו, או מפאת שאינו לומד תורה, נוצר חיסרון בראשו, או שאינו רץ למצוה, דבר היוצר חיסרון ברגלו, או שאינו שומר ענייני קדושה וכו' וכו', דברים שיוצרים פגמים בגופו, יש לו לקדוש ברוך הוא אהבה עמוקה ומיוחדת כלפיו, לכו יוצא אליו. אני רוצה שתתנהג כמו הקדוש ברוך הוא.

תילולא דצדקיא

שבת קודש י"ט סיון

הרה"ק רבי מנחם נחום מסקווירא מאכניווקא (תש"ו)

יום ראשון כ' סיון

רבי יוסף אירגאס ב"ר עמנואל (שומר אמונים הקדמון - ת"צ)

הרה"ק רבי צבי הירש ב"ר שלום ועליג מנאדבורנא (צמח ה' לצבי - תקס"א)

יום שני כ"א סיון

הרה"ק רבי שלמה שפירא ממונקאטש ב"ר אליעזר מלאנצהוט (תרנ"ג)

יום שלישי כ"ב סיון

רבי יחיאל מיכל אב"ד נעמרוב הי"ד ב"ר אליעזר (ת"ח)

הרה"ק רבי ישראל מרדכי מרחמיטריווקא ב"ר יוחנן תשס"ד

הרה"ק רבי איתמר מנדבורנא ב"ר מאיר מקרעטשניף (תשל"ג)

יום רביעי כ"ג סיון

רבי אהרן מברעזנא ב"ר חיים (תרפ"ו)

יום חמישי כ"ד סיון

הרה"ק רבי יצחק יעקב מבלענדוב ב"ר חיים מאיר יחיאל ממאגלינצא (תרמ"ב)

יום שישי כ"ה סיון

רבן שמעון בן גמליאל (ג"א - תתע"ה)

רבי ישמעאל כהן גדול בן אלישע (ג"א - תתע"ה)

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

עצונה הלכות

מאת הרה"ג נחמיה הכהן רבינוביץ שליט"א
פרקים ב' ו' אור"ח ו' פרקים י' ו' י"א הר"ם על המצוות

תלמוד תורה (ב')

א) בתחילת לימודו של אדם בין במקרא, בין במשנה, בין בתלמוד, בכל יום, לא די לו בלימוד פעם ושתים ושלש, אלא צריך לחזור על כל אחד פעמים רבות מאד, הכל לפי כח זכרונו של אדם כדי שיוכר היטב. (שו"ע הרב, הלכות תלמוד תורה, פרק ב', סעיף ג')

ב) אף שעל ידי זה [שיחזור הרבה על לימודו] לא יוכל ללמוד הלכות הרבה, לא יחוש, כמו שאמרו חכמים (אבות פ"ב מ"ז) לא עליך המלאכה לגמור, ולא אתה בן חורין ליבטל ממנה, וכן היו עושים בימיהם שהיו לומדים בעל פה, היו לומדים בתחילת לימודם רק ב' או ג' פרקים משניות, או ברייתות, בשבוע, (עיין ילקוט שמעוני רמז תתע"ג), והיו חוזרים עליהם מאה פעמים ויותר, ואמרו חכמים (חגיגה דף ט' ע"ב) אינו דומה השונה פרקו מאה פעמים, לשונה מאה פעמים ואחת, שזה נקרא עובד אלקים, וזה נקרא לא עבדו כראוי. (שם)

קרית קרעטשניף רחובות

טל': 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

נדבת הר"ר יוסף אוביץ הי"ו
לע"נ הרה"ח ברוך משה יעקב אוביץ ז"ל
ב"ר זאב ז"ל
נלב"ע ח"י סיון תשע"ט תנצב"ה

בחסות "דודי קאר"
הסוכן החרדי שלך להשכרת
ומכירת רכב
מכל החברות 052-7655-222

פני עין חמד

יוצא לאור ע"י בית הכנסת שכונת "עין חמד" - מכללת ציון

פְּרֻשֶׁת שְׁלַח לְךָ - אָמוּנָה

"שְׁלַח לְךָ אֲנָשִׁים וַיִּתְּרוּ אֶת אֶרֶץ כְּנָעַן אֲשֶׁר אָנֹכִי נֹתֵן לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל. אִישׁ אֶחָד אִישׁ אֶחָד לְמִטָּה אֲבֹתָיו תִּשְׁלַחוּ. כָּל נָשִׂיא בְּהֵם" (במדבר יג, ב)

אחרי שהוא פתח, ר' שלמה נכנס לדפוס ואמר לבעל הבית: "אני רואה שיש לך מכונות בדיוק כמו שלי. במכונה הזאת כדאי לך לעבוד בצורה כזאת, זה יחסוך לך נייר. במכונה ההיא כדאי לך לעשות כך, כי אז זה יותר יעיל". וכך הוא נתן לבעל הבית טיפים איך להצליח.

לפני שעזב פנה לבעל הבית ואמר: "יש לי הרבה תבניות דפוס. אם לך יהיה חסר, תבוא אלי ואני אתן לך". בבית של ר' שלמה כעסו: "איך אפשר לעשות דבר כזה? העובדה שהוא פתח חנות מתחרה מולך זאת חוצפה! אז עוד ללכת ולעזור לו?!"

ר' שלמה הסביר: "פרנסת האדם קצובה מר"ה ועד ר"ה. אין שום אדם בעולם שיכול לקחת לי שקל! עד עכשיו עבדתי 8 שעות ביום. עכשיו כשיש מתחרה, אז בטח חצי מהלקוחות ילכו אליו ואצטרך לעבוד רק 4 שעות ביום. כל זה מבלי שהוא יכול לקחת לי שקל! יוצא שכל יום יש לי 4 שעות נוספות ללמוד תורה בזכות היהודי הזה, אז לא מגיע לו הכרת הטוב?!" כשהחזון אי"ש שמע את הסיפור הזה, הוא כתב עליו בספרו 'אמונה וביטחון': אשריו ואשרי דורו.

בברכת שבת שלום

הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א
חבר הרבנות המקומית מבשרת ציון

הקב"ה ענה בחיוב למשה רבינו ואמר לו: "אם עם ישראל החליטו לשלוח מרגלים, לא יהיה השילוח על דעתם כי אם על דעתך".

"מכיוון שאם הם ישלחו, יהיה בזה משום מרידה בך, ואוי לדור שכולם מנהיגים, אלא אתה תהיה בעל השליחות ותשלח את מי שאתה מבקש לשלוח, ומפני שלא האמינו ב- לא יזכו לראות את הארץ".

זה למעשה הניסיון של כל יהודי. הוא חייב להאמין ולבטוח רק בבורא עולם, גם אם בעיני בשר ודם הדברים נראים אחרת, כמו שהמרגלים דיווחו כשחזרו: "אֶרֶץ אֲכָלֶת יוֹשְׁבֶיהָ" (במדבר יג, לב).

הקב"ה הבטיח להוציא אותם ממצרים, להוריד להם מן, לתת להם את התורה הקדושה וקיים את כל הבטחותיו. לכאורה היה על עם ישראל להאמין גם להבטחה זו שיכניס אותם אל "אֶרֶץ זְבַת חֶלֶב וְדָבָשׁ" (שמות ג, ח), אלא שזה מבחן באמונה. להאמין גם כאשר אנחנו לא רואים בעינינו. אם אנחנו זוכים לראות ניסים בעינינו, אין כאן עניין של אמונה, מכיוון שזאת כבר מציאות וכבר אין בה את מבחן האמונה.

עד כמה רבותינו האמינו כי הכל מאיתנו יתברך לעד ולעולמי עולמים- זאת לא ניתן לתאר ולשער. פעם היה בבני ברק רק בית דפוס אחד בבעלות יהודי ששמו ר' שלמה כהן. יום אחד נפתח, ממש מעבר לכביש, בית דפוס מתחרה. ר' שלמה ניגש לדפוס המתחרה ונקש בדלת. בעל הבית פחד לפתוח. מי יודע מה יעשה לו.

הצלחה בגו"ר

יצחק אריאל בן טובה חגי חיים וב"ב שמואל אימן בן אסתר זרי שגית בת רותי מאיר ישראל בן רחל ברכה- יראת שמים ליאור יהושע סומך וב"ב גלית בת מסודי יהודה אריה בן רחל ברכה ארז בן שושנה רונן אברהם וב"ב קסירר אפרים וב"ב רחל ברכה בת פדילה דליה משפ" שטרית נעם יצחק בן רחל ברכה רינה בת סימי וב"ב יוסף ליאור בן דליה אפרת- הצלחה בכל העניינים שלמה ודנה דוד וב"ב אריה ושרה לוי וב"ב י.מ.ש כדורי אקבלי יוסף חיים בן נסכה שולמית ומרדכי חיים דויטש וב"ב עמית בן אהרון וב"ב רז דוד בן לאה וב"ב

זיווג הגון וכשר במהרה

אורן חיים בן אלן אסתר רותי בת סימי תרצה בתיה בת ימנה נינט יוסף בן רוחמה אילן בן ג'וליאט יפית שרה בת ג'ינה דרור בן סופיה אנאל חביבה בת שולמית מיטל בת מלכה מאיר בן שרית ואליהו טליה עדן אסתר בת שולמית נעם בן שרה שירי ימנה בת שולמית דוד עומרי בן יהודית שושנה שירה בת סילביה שמעון בן שולמית סיון רבקה בת אלן אסתר עמית בת טובה אברהם גורג'י בן דליה אפרת אורן בן נעמי

זרע קודש בר קיימא

גלית בת מסודי אליהו דרי בן ימנה אילנה בת רוחמה שמואל אימן בן אסתר זרי סיון בת אסתר רחל מרים בת יהודית דניאל בן שרה ואושרית בת שושנה נעמה בת יפה דגנית בת שושנה אסף בן סופיה נתנאל בן ג'ינה מיטל בת שושנה

רפואה שלמה

מאיר ישראל בן רחל ברכה יצחק בן עזרא ימנה ניזרי בת סטה- בריאות ואריכות ימים מרדכי ניזרי בן פרח- בריאות ואריכות ימים מאיה בת עדי דליה אפרת בת נעימה סימי בת סוליקה מיכאל יהודה בן מרים אורן בן אסתר דינה בת מזל נעם יצחק בן רחל ברכה נעמי בת רחל שירה שילת בת אורלי אפרים בן שרה לביא ישראל בן תמר חיה אסתר בת סוליקה מוריה בת רחל ברכה נחום בן כיריה יהודה אריה בן רחל ברכה ישראל בן חווה יפה בת שרה-הצלחה ורפואה רחל בת זוהרה משה בן נזימה עינת בת רחל ברכה רפאל משה בן רחל יצחק בן פנינה רחל ברכה בת פדילה דליה יצחק בן רבקה רותי בת סבריה קסנז בת דגטו יצחק בן חנון רפאל אבידן בן תקווה אליהו בן רחל בנימין בן ברכה אלן אסתר בת שרלוט נעימה בת שרה יהודה לייב בן אסתר מלכה נעם אלימלך בן אושרית- רפואה שלמה ובריאות איתנה יהודית אסתר פראדל בת חיה- בריאות ואריכות ימים

העלון מוקדש לעילוי נשמת משה בן גורג'יה ז"ל

לרפואה שלימה לנוריאל בן אסתר

לרפואה שלימה לאיידה חיה בת אסתר וליילד אלחנן רפאל בן איריס וליילד אורי חיים בן שלי

הצלחת דביר בן נלי רחל

זש"ק, פרנסה טובה ובריאות איתנה לאליהו ניזרי בן ימנה וגלית בת מסודי

הצלחת ולרפואת אברהם גורג'י בן דליה אפרת וב"ב והצלחת יוסף ליאור בן דליה אפרת וב"ב לע"נ הצדיק ר' חיים אבישלום כהן פרחיה בן בלנקה זצ"ל

זמני לכת

יום	כניסת לכת	צאת לכת	ריבון תם
י"ג	19: 12	20: 24	21: 20
ט"ד	19: 30	20: 22	21: 17
ט"ה	19: 33	20: 25	21: 21
ט"ו	19: 29	20: 22	21: 16

שואל ומשיב בהלכה – שבת- שמוש במקרר

כאשר אדם רוכש מקרר או מקפיא, על מה עליו להקפיד?

שאלה: ?

תשובה: !

להלן סיכום ההלכה מפי ר' אליהו חיים פנחסי, רבנות מקומית מבשרת מתוך ספרו 'הכשרות למעשה':

אדם שרוצה לקנות מקרר או מקפיא, עליו לברר האם בדגם שהוא רוצה לקנות יש חשש איסור בשבת. בירור זה צריך להיעשות אצל מומחה ירא שמיים שבקיא היטב במערכות אלו. מכיוון שהמקררים הדיגיטליים שמשווקים בזמנינו [יש שינויים בין דגם לדגם ובין שנת יצור אחת לשניה], אופן הפיקוד על פעולת המקרר שונה לגמרי ממה שהיה במקררים הישנים המכניים. כאשר פותחים את דלת המקרר נכנס אוויר חם לתוכו ומיד מתבצעת פעולה של רישום דיגיטלי. בחלק גדול מהמקררים יש איסור בפתיחת הדלת גם בשעה שהמנוע פועל. **הערה:** במקררים חדשים יש חששות נוספים בשימוש בשבת, כגון: יש מקררים שמוטקנת בהם מערכת אוורור שמטרתה למנוע הצטברות קרח בתא ההקפאה. בשעת פתיחת דלת תא ההקפאה המאוורר מפסיק את פעולתו. יש מקררים שיש בהם צג דיגיטלי שמראה את דרגת הקור של המקרר ושל תא ההקפאה. פתיחת הדלת וכניסת אוויר חם גורמים לשינוי בהצגת המספרים. [אולם מכיוון שהמציאות מוכיחה ששינוי בתצוגה לא נעשה באופן מדי אלא רק לאחר כמה שניות, יהיה מותר לפתוח את המקרר מדין גרמא ברבנן, ובנוסף שזה פסיק רישיה דלא ניחא ליה].

אם פתיחת דלת המקרר יוצרת פעילות חשמלית, אסור לפתוח אותה בשבת, לדוגמא: ברוב המקררים יש נורה חשמלית שנדלקת בעת פתיחת הדלת. אם שכחו לנתק אותה לפני שבת, אסור לפתוח את דלת המקרר בשבת.

אם בזמן פתיחת דלת המקרר המערכת החשמלית שבו מפעילה או מפסיקה את פעולת המאוורר או מפעילה מערכת אלקטרוניות שונות - אסור לפתוח את דלת המקרר בשבת. **הערה:** לבריורים בענייני שימוש במקררים בשבת ניתן לפנות ל'משמרת השבת' בטלפון: 072-2164422. [רבני משמרת השבת הגדילו לעשות ושכנעו כמה חברות שיסכימו להתקין 'גלאט שבת' בלי לפגוע באחריות החברה, כגון בחברות: סמסונג, נורמנדה, שארפ וכיו"ב].

כאשר בפתיחת דלת המקרר לא יידלק או יכבה דבר, מותר לפתוח אותה, גם אם המנוע לא עובד. **הערה:** מכיוון שלא מתכוון להפעיל את המנוע, וספק אם הפתיחה תגרום להפעלתו של המנוע, דשמא ממילא היה צריך להתחיל לפעול. גם אם פתיחת הדלת תגרום להפעלת המנוע אינו אלא גרמא, שכן פתיחת הדלת עצמה לא מפעילה את המנוע, אלא רק גורמת לכניסת אוויר חם שמשפיע אחר"כ על המנוע לפעול. עיין שו"ת מנחת שלמה ח"א (סימן י), שו"ת יביע אומר ח"א (חאו"ח סימן כא) ושו"ת ציץ אליעזר ח"ח (סימן יב).

יש שהתירו לפתוח את דלת המקרר, רק כשהמנוע עובד, מכיוון שפתיחת הדלת גורמת לכניסת אוויר חם ועלולה לגרום להפעלה מיידית של המנוע או לקירוב זמן פעולתו. **מקורות:** שו"ת הר צבי (חאו"ח סימן קנא), שו"ת חלקת יעקב ח"ג (סימן קעט). עיין בספר שמירת שבת כהלכתה (פ"א הלכה לה). הראש"ל הגר"ע יוסף צ"ל ס"ל שראוי ונכון שלא לפתוח את המקרר אלא בשעה שהוא פועל. יש להחמיר כשעבר זמן מאז שהמקרר הפסיק לעבוד, שאז קרוב לודאי במיוחד שיתחיל לפעול מיד עם פתיחת הדלת, והו"ל פסיק רישא. ע"ע בספרו הליכות עולם ח"ד (עמוד עא).

אם לאחר זמן מפתיחת דלת המקרר נדלקת נורת ביקורת שקוראת לסגור את המקרר או שמופעל צפצוף התראה, יש לנטרל את החיישן לגמרי מערב שבת.

מחשבה על הזולת

כ"ק האדמו"ר ר' דוד יצחק אייזיק רבינוביץ מסקאליא זיע"א גר בבורו-פארק. לאדמו"ר היה מקווה בביתו. בכל ערב שבת ראו אצלו דבר פלא. כאשר הצדיק חזר, לאחר שטבל לכבוד שבת, היה ראשו סחרחר ותקפו אותו כאבי ראש עזים, עד שהיה צריך לשכב במיטה כדי להקל על יסוריו.

נכדו שאל אותו פעם אחת למה בכל פעם בערב שבת, בשעה שסבא עולה מהמקווה יש לו כאלו כאבי ראש עזים, עד שהוא צריך לשכב במיטתה מחמתה? הרבי הסביר: "המקווה חם מאוד ולי יש גידים צרים. כשאני נכנס למקווה כל כך חם, זה משפיע עלי. יש לי כאבי ראש עזים מזה".

נכדו שאל אותו: "מה הבעיה? אני יכול להיכנס ולסדר הכל על צד היותר טוב ולהפחית קצת את החום. למה סבא צריך להתייגר מזה?". הרבי אמר לו: "לא לא! אל תפחית את מעלות החום". נכדו שאל אותו: "בשלמא, כשהסבא התגורר בויליאמסבורג והיה הולך למקווה של קהילת צעהלים. מכיוון שהסבא היה שם רק אורח, הוא לא יכול לקבוע באיזה דרגה של חום יש לחמם את המקווה, אבל כאן הרי מדובר במקווה פרטי של הסבא. למה אי אפשר לסדר את זה ולהפחית את מעלות החום?". הרבי אמר לו דבר נורא: "במקווה כאן, אחד השכנים בא לטבול בכל ערב שבת. כשהוא נכנס למקווה החם, הוא אומר בסיפוק: 'אָ-מְחִי! מקווה כל כך נעים' – ואיך אני יכול לקחת הנאה מיהודי?..."

(הסיפור המופלא מעובד מתוך 'נעים שיח- אב"ד סאנטוב שליט"א')

עושה אירוע שמחה באולם שמחות וברצונך להפוך אותו לכשרות "מהדרין-גלאט?"

צוות משגיחים תלמידי חכמים ידאגו לכך בכל איזור בארץ. ההשגחה החל מזמן אספקת הבשר ועד למנה האחרונה. בפיקוחו של הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

מינויים

לקבלת העלון חינם במייל מדי שבוע, יש לשלוח בקשה למייל

PnineEH@gmail.com

הקדשת העלון

ניתן להקדיש את העלון לעילוי נשמה, רפואה שלמה, הצלחה, זיווג הגון, חזרה בתשובה וכו' נא לפנות לליאור בטל' 052-7652084 כתובת המערכת: עבור ליאור עצמון, רח' הבושם 26 ת.ד. 83375. מבשרת ציון. מיקוד 9076926

לשאלות בהלכה

נא לפנות לרב אליהו פנחסי בטל' 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

אם ראשונים כמלאכים- האדמו"ר הרב ישראל דן טאוב ממודז'ץ זצ"ל

האדמו"ר הרב ישראל דן טאוב ממודז'ץ זצ"ל- נולד ב-י"ט טבת ה'תרפ"ח (1928) בעיר ורשה שבפולין. נקרא בשם ישראל ע"ש האדמו"ר ר' ישראל טאוב (האדמו"ר הראשון ממודז'ץ), ודן ע"ש סבו, האדמו"ר ר' דן מקונסטנטין. כשהיה כבן שש שנים אביו עלה לארץ ובשנת ה'תרצ"ה (1935) הקים את קהילת מודז'ץ בארץ. עוד לפני מלחמת העולם השנייה, שיגר מכתב לאשתו וביקש שתעלה עם בנם (רבינו). לאחר תלאות רבות, בשנת ה'תרצ"ז (1936) רבינו עלה עם אמו לארץ. בהתחלה למד בישיבת 'היכל התלמוד' בתל-אביב ובהמשך למד בישיבת כפר חב"ד בתל-אביב.

שימש במשך כ-35 שנים כסופר בית-הדין בתל-אביב. שם רבינו התפרסם כמי שנהירים לו כל שבילי ההלכה והיו מביאים אליו את כל הדבר הקשה. מסופר שהגר"א רביץ זצ"ל ששימש כאב"ד בת"א השיב לשואל ששאל באיזה הרכב ישב הרב. אמר לו בהרכב שישב רבינו זי"ע. לשאלה מי עוד ישב שם, ענה לו שלא משנה מכיוון שרבינו ישב שם. כמו כן ישב שם תחת הגאון מרן רבי עובדיה יוסף זצוק"ל שחיבב אותו. בשנת ה'תשמ"ד (1984) אביו נפטר ורבינו התחיל לשמש כאדמו"ר הרביעי של חסידות מודז'ץ, תפקיד שאותו מילא עד יום פטירתו. בשנת ה'תשמ"ט (1989) התמנה כחבר מועצת גדולי התורה. בשנת ה'תשנ"ה (1995) העתיק את מרכז חסידות מודז'ץ לבני-ברק. גאון בנגלה ובנסתר. בעל ענווה מופלאה. בעל רוח-הקודש. רבים פנו אליו להתברך בעצה טובה. אהבת ישראל שלו היתה מופלאה. התעקש שלא לקבוע שעות קבלה. הדאגה לזולת היתה בראש-מעייניו. נפטר ביום שישי, ערש"ק פרשת שלח ב-כ' סיון ה'תשס"ו (2006). חי כ-78 שנים. ציונו בהר-הזיתים בירושלים. בנו, ר' חיים שאול, התמנה אחריו כאדמו"ר.

סבא (מצד האב): האדמו"ר ר' שאול ידידיה אלעזר (מח"ס 'אמרי שאול'). **אביו:** האדמו"ר ר' שמואל אליהו (מח"ס 'אמרי אש'). **אימו:** מרת רבקה זלאטא (בת הרה"צ רבי חיים משה קאהן). **אשתו:** מרת רחל ביילא שצ'דרובצקי (בת האדמו"ר מקוברין, הרה"צ רבי שמואל אהרן מביאלסטוק בפולין). **מרבתינו:** הגאונים ר' חיים שאול ברוק, ר' דוד פוברסקי. **חברותא:** הגאון ר' שלמה ברמן (מראשי ישיבת פוניבז'), ר' יואל קאהן (מעתיק השמועה בחצר ליובאוויטש). **ילדיו:** האדמו"ר ר' חיים שאול ממודז'ץ, האדמו"ר ר' פנחס משה מקאזמיר, מרת הינדה (נישאה לאדמו"ר ר' ישראל לנדא מדראהביטש), מרת דבורה (נישאה לר' שמואל דוד וינברג - נכד האדמו"ר מסלאנים ת"א). **מספריו:** ינחלת דן- על התורה •עלי דשא. הלחין ניגונים רבים לעורר לבבות ישראל.

רבינו התעקש שלא לקבוע 'שעות קבלה' בביתו. רבינו רצה שיוכלו להיכנס או להתקשר אליו בכל שעה משעות היממה. כל חסיד ידע שבמקרה הצורך, יוכל להגיע או להתקשר לרבינו בכל שעות היממה. אם מדובר בדבר דחוף, ניתן היה להגיע לרבינו או להתקשר באמצע הלילה.

אחד מחסידי רבינו היה דחוק מאוד בפרנסתו. הוא נכנס בערב יום הקדוש וכתב פתקא שבה ביקש מעניין התורה הקדושה וביקש יראת שמיים וכו'. רבינו קרא את הקוויטל. אחרי שבירך על כל עניין ובקשה שהיתה כתובה שם, אמר לו: "שתהיה לך פרנסה בריווח". אותו אברך סיפר שלא יכול להיות שמישהו גילה זאת לרבינו כי אף אחד לא ידע מזה. אפילו אביו ואימו לא ידעו ממצבו הכלכלי.

פעם אדם אחד נכנס לרבינו וביקש ממנו ברכה כפולה- שיזכה לזרע קודש בר-קיימא וכן שיזכה לברך בקרוב על המוגמר, מכיוון שהיה באמצע עריכת ספר לפני הגשתו לדפוס. רבינו השיב לו: "הרי מקרא מלא הוא, שכן כתוב: "זֶה סֵפֶר- תּוֹלְדֹת אֲדָם" (בראשית ה, א). רבינו רמז לו שיזכה גם להוצאת הספר וגם לזרע קודש בר-קיימא. ואכן מדברי רבינו לא נפל דבר ובאותה השנה זכה לשני העניינים גם יחד.

בשעה שרבינו שכב על ערש דוי מחוסר הכרה, בנו, מרן האדמו"ר שליט"א, הקריא לו בערב ראש-השנה את הפתקאות של קהל חסידיו להיפקד בישועה. אז ראו דבר פלאי: מיד הלחץ דם התחיל לעלות ולעלות יותר עד שלא היתה ברירה והרופאים הורו להפסיק מיד את קריאת הפתקים מכיוון שזה עלול להזיק לו. אז חסידיו הבינו עד כמה הרבי קשור בלב ובנפש עם קהל חסידיו, שגם במצב כה קשה שהוא נמצא בו, הבקשות נוגעות לליבו הגדול והרחום.

באותה התקופה, לאחר שהתעורר, רבינו השתחרר מבית-הרפואה לביתו. באותה שעה עדיין לא היה יכול לדבר בגלל חולשתו הרבה ובגלל המכשירים שאליהם היה מחובר. בעודו נתון באותו מצב קשה, אחד החסידים נכנס אליו וסיפר כי באותם חודשים שבהם הרבי היה מאושפז, הוא חיתן בן ואף זכה שנולד לו נכד. רבינו בכוחותיו הדלים ביקש דף ועט ורשם לו פעמיים ברכת 'מזל טוב'. לאחר מכן, הוסיף בדף וכתב: "ומה שלום אביך?". מכיוון שנשאל ישירות על כך, אותו חסיד נאלץ לספר כי אביו התבקש כבר לבית-עולמו. הרבי כתב לו: "לא ידעתי מזה בכלל כי לא סיפרו לי זאת, אבל האם בני היו אצלך כדי לנחם?", אלו היו דאגותיו בשעה שהוא עצמו היה מלוכף ביסורים קשים ומרים.

גם ביומו האחרון עלי אדמות דבר פלאי. באותו ערב, כ' בסיון, היו אמורים להתקיים שתי שמחות נישואין. לקראת השעה שש בערב מצבו של רבינו החמיר ביותר. קהל החסידים שמע זאת, הגיע במהירות לבית-הרפואה כדי להיות נוכחים בשעת יציאת הנשמה. בשעה שש בערב הרופאים הודיעו כי הרבי הסתלק. המחותרים וציבור החסידים היו שרויים במבוכה, כיצד להתנהג בשעה קשה זו. האם לקיים את החתונות או לא?

לפתע הרופאים הודיעו בהשתאות שהרבי חזר להכרה. הציבור כמובן הלך להשתתף בשמחות הנישואין. רק אחרי החתונות, בשעה ארבע לפנות בוקר הרבי הסתלק. היתה שם הרגשה כי הרבי לא היה מוכן להפר את שמחות הנישואין של חסידיו. כמו שכל חייו דאג את דאגתם ושמח בשמחתם, כך הוא התנהג עד לשעתו האחרונה עלי אדמות.

הסיפורים מעובדים מתוך 'המוסף התורני' של המבשר

מִדָּה כְּנֶגֶד מִדָּה

לאחרון. נכנסתי ושאלתי שוב. לפתע אדם מבוגר מאוד צעק לי: "תראה לי את המפתח. זה שלי! איפה מצאת את המפתח שלי?"; שאל בבהלה. סיפרתי לו כי מצאתי אותו באוטובוס מספר 2. הוא נזכר כי בהתחלה עלה לאוטובוס הזה, אבל כשראה שהאוטובוס לא מגיע למקום מגוריו, ירד ועבר לאוטובוס שבו הוא נמצא.

"אין לך מושג, איזה חסד עשית איתי", הזקן אמר, "אני אלמן שמתגורר בירושלים. אין לי משפחה ולא קרובים. אם הייתי מגיע לביתי בלי מפתח, הייתי נשאר זרוק ברחוב".

הוא חיבק אותי באושר ואמר: "אני מברך אותך שתמיד כשתאבד דברים – יחזירו לך אותם". צחקתי בליבי, וכי זו ברכה? הלוואי ולא אאבד בכלל דברים. רצתי מהר למטה לעבר האוטובוס שלי. הייתי המום – כל האוטובוסים נסעו חוץ מהאוטובוס שלי. הייתי מאושר, לא פספסתי את הנסיעה!

עליתי לאוטובוס, ניגשתי בחיוך לנהג ואמרתי: "חזרתי. אתה רואה? ידעתי שאתה תחכה לי עד שאסיים את המצווה". "יש לך מזל שהזקנה הזאת 'תקעה' אותי פה", הנהג אמר בעצבים ויאוש, כשהוא מצביע לעבר אישה מבוגרת עם סלים שעמדה מולו. התברר, כי בדיוק כשירדתי מהאוטובוס, זקנה מרוקאית לאוטובוס עלתה ואמרה: "אני צריכה לנתניה".

הנהג השיב לה: "גברת, זה אוטובוס שנוסע לבני-ברק, לא לנתניה". הזקנה לא ירדה ואמרה: "תקשיב ילד, אתם תחבורה ציבורית ועליכם לשרת את הציבור. אני רוצה לרדת בנתניה – מובן?!".

הנהג התעצבן עליה והורה לה לרדת מיד. היא המשיכה לסרב. גם הפקח שניסה להתערב לא יכל עליה. אמרתי לנהג: "היא נשלחה משמיים לעכב אותך. כעת תראה איך היא תרד". פניתי לזקנה בעדינות והסברתי לה כי אנחנו נוסעים לבני-ברק. כשראיתי שהיא לא מוותרת, נתתי כסף לפקח וביקשתי שיסדר לה נסיעה לנתניה.

הפקח ביקש מנהג, שהיה בצפת ונסע לנתניה, שיעבור דרכם. אותו נהג עשה זאת. הזקנה, שראתה כי השגנו לה אוטובוס, הודתה לי מכל הלב וירדה עם הסלים. רגע לפני שהנהג התחיל לנסוע, יהודי עלה לאוטובוס ושאל: "של מי המזוודה הזאת?". הבטתי בה ונדהמתי: זה שלי! תפתח אותה". פתחנו וראינו שם את חפצי עם המפתחות של הבית. "איך זה הגיע אליך?! הרי זה היה בתא המטען?".

הוא השיב: "ירדתי להביא משהו מתא המטען ואני רואה מזוודה על הכביש. כנראה שנפלה מרוב הלחץ". שמחתי וראיתי את ישועת ה'. כמו שעשיתי מצווה במסירות והחזרתי את המפתח, כך ה' החזיר לי את המפתח שלי!.

הסיפור המופלא הבא התרחש עם הרב חיים זאיד בתחילת חודש אלול ה'תשע"ו. יש בו כדי ללמדנו כי מידה כנגד מידה לא בטלה מן העולם.

התארחנו בשבת סמינר במירון אצל רשב"י הקדוש. כל מי שהיה פעם בשבת במירון יודע כי במוצ"ש יש נהירה של מאות אנשים לעבר האוטובוסים חזרה למרכז. יש לחץ אדיר. כולם עייפים אחרי השבת ורק רוצים לחזור לבית מהר ככל האפשר.

אני ואשתי הגענו במוצ"ש לתחנה שהיתה מלאה באנשים. עלינו במהירות לאחד האוטובוסים. התישבתי ברוגע אחרי כל הלחץ הרב שהיה למטה. כעת רק רציתי לנוח כל הנסיעה. לפתע אשתי מסמנת לי בידה: "תראה, מה יש שם ברצפה". היה זה מפתח ששכב על רצפת האוטובוס.

מיד הבנתי כי יש יהודי מסכן שאיבד את מפתחות ביתו. כאשר הוא יגיע לבית בשעה מאוחרת, הוא יגלה לאכזבתו כי הוא לא יכול להיכנס לבית. כמה צער יהיה לו באותו רגע. "איזו מצוה גדולה נפלה בחלקי- מצוות השבת אבדה", חשבתי, אבל היצר התחיל ללחוש באוזני: "עזוב אותך, עד שעלית לאוטובוס. שב תנוח בכיסא. מה עכשיו, תתחיל לשאול את כולם ולחפש, למי נפל המפתח?".

לאחר התלבטות לא קלה, החלטתי כי לא אפספס מצווה כה גדולה. עברתי בין כל הנוסעים ושאלתי: "למישהו נפל מפתח?". כולם הביטו במפתח, אבל אף אחד לא ענה. הבנתי כי כעת עלי לרדת מהאוטובוס ולעבור לשאר האוטובוסים, כדי לברר של מי המפתח.

"נהג יקר, חכה לי בבקשה חמש דקות. אני רק רוצה לשאול של מי המפתח ואני כבר מגיע". הנהג היה מאוד עצבני. הוא השיב לי בצעקה: "שב מהר במקום שלך ואל תעלה לי את העצבים. אני נוסע", אמר והתחיל להתניע.

"תבין, יש פה מישהו שנפל לו מפתח. לא יהיה לו איך להיכנס לבית", התחננתי בפניו. הנהג ענה כי זה לא מעניין אותו. אשתי התחננה אלי: "חיים תשב. האוטובוס לא יחכה לך. אני לא רוצה לנסוע לבד". "אל תדאגי, אני מבטיח לך שהוא לא יסע. מילה שלי. אני מוסר נפש למען המצווה, ואת תראי שלא אצטער בגלל כך", השבתי לה.

הנהג ששמע אותי, התעצבן יותר ואמר: "רק תעז. איך שאתה יורד, אני מיד נוסע". "אדוני תפסיק להתעצבן. אני אומר לך, תראה, איך שאתה לא נוסע", אמרתי וירדתי.

'מעשיית מצווה לא מפסידים לעולם', חשבתי לעצמי. נכנסתי לאוטובוס הראשון והכרזתי: "למי אבד מפתח של הבית?", כשאני מראה אותו ביד. אף אחד לא ענה. ירדתי מהאוטובוס הראשון ועברתי לאוטובוס שאחריו. גם שם המאבד לא נמצא. כך עברתי שמונה אוטובוסים! אחד אחרי השני, עד שהגעתי

הרב יצחק בן תפאחה כדורי זצ"ל הרב שמואל בן שמחה דרזי זצ"ל וילד יחיאל בן יוסף ז"ל פואד אברהם בן רגינה ז"ל מאיר מורד בן שושנה ז"ל יצחק בן ברקו דב ז"ל אביבה בת איירין ע"ה זהבה בת שושנה רייזל ע"ה יצחק בן יפה ע"ה אברהם בן יונה ז"ל מרים בן דבורה ז"ל אביגדור בן ג'ולי ז"ל סעידה בת תופחה ע"ה ר' שאול בן סילביה זצ"ל צדיק חכם בן חזלה ז"ל מזל בת שמעון ע"ה שני בת אסתר ע"ה דוד בר חסיבה ז"ל יוסף בן מרים נוסרת ז"ל מסודי בת חביבה ע"ה חווה בת יעקב צבי ע"ה יעקב בן אסתר ז"ל אסתר בת גולה גאולה ע"ה יצחק בן רחל ז"ל רחל רפאל בת השמת ע"ה יוסף בר סעדה ז"ל ברכה בת מרדכי ע"ה לטיף בן פרוחה ז"ל שלום בן אסתר ז"ל יעקב בן נעמה ז"ל מרים בת שרה ע"ה אריה בן מרים ז"ל יעקב בן פרוחה ז"ל אביבה לויש ע"ה אלון בן סעדה ז"ל דוד יצחק בן נעמה ז"ל שרה בת נרקיס ע"ה גורג'יה בן נעמה ע"ה אילנה (מחרוזת) בת שרה ע"ה רחמה בת מסעודה ע"ה

לע"נ תצב"ה הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה זצ"ל רחמים בן רחל ז"ל חיים משה גרשון בן שלמה יחזקאל ז"ל ר' עוליאל ישועה בן סטה מקנין זצ"ל אביחי בן אסתר ז"ל נעימה בת גורג'יה ע"ה חי זידי בן קלרה ז"ל ר' יצחק בן מסעודה קדוש ז"ל אסתר בת נעמי ע"ה ר' דב בן בנימין אלתר ז"ל אורה בת נעימה ע"ה מישא אסתר בת זרה ע"ה אברהם בן טובה ז"ל הרב מרדכי צמח בן מזל אליהו זצ"ל מסעוד בן יקוט ז"ל שמואל בן רבקה ז"ל רפאל בן אסתר ז"ל יצחק בן חביבה ז"ל אהרון (אורי) בן רבקה ז"ל דב בן יצחק ז"ל סוליקה בת עישה ע"ה סלים בן פרוחה ז"ל יעקב בן סלימה ז"ל ספירנס תקווה בת נעימה ע"ה יהודה בן סעידה ז"ל עפאת בת השמת ע"ה

לקט אמרות חז"ל
רעיונות, עובדות
והנהגות מגדולי
ישראל,
על מדות טובות
שמביאות לאהבת
הזולת הנלמדות
מפרשת השבוע

איש לרעהו

מכון אהבת אמת – המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת

ע"ש ר' עבי יהודה דומוביץ ז"ל – רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402
טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812 דוא"ל: paypal: ahavemet@012.net.il

ליקוט ועריכה: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
אסור להעתיק, לצלם ולהדפיס בלי רשות בכתב

שבת קודש יט סיון תשפב: הדלקת נרות: ירושלים: 7:11 תל-אביב: 7:27 חיפה: 7:20 מוצאי שבת: ירושלים: 8:30 תל-אביב: 8:32 חיפה: 8:34 ר"ת: 9:04

פרשת שלח

זיכוי והטבה לרבים

"בזכות לימוד התורה אנו מוגנים..."

לפני כארבעים שנה החליט ראש הממשלה דאז מר מ.ב. לתקוף ולהשמיד את הכור הגרעיני בעירק וסיפר הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל כי ראש הממשלה התקשר אישית - לפני ביצוע התקיפה - אל רבינו הגרא"מ שך זצ"ל ואל הצדיק הבבא סאלי זצ"ל וביקשם להתפלל להצלחת הפעולה...

שאל אותו ה"בבא סאלי": לאיזו שעה מתוכננת הפעולה? והשיב: בשעה שתיים בצהריים המטוסים ייצאו לדרכם. אמר הבבא סאלי כי הוא מציע לו לדחות את ההתקפה לשעה ארבע אחה"צ... וכך הוה.

וכך נימק את בקשתו: בשעה זו מתחילים שוב סדרי לימוד התורה בישיבות והרי רק בזכות לימוד התורה אנו מוגנים וניצלים.

"זכותם יכולה להגן על כל הדור..."

בשנת תשכ"ז לפני שפרצה "מלחמת ששת הימים" כשהשוב בארץ ישראל היה שרוי בפחד נורא מהעתידי לקרות, בחר הגאון רבי יהודה צדקה זצ"ל עשרה אברכים מצויינים מחכמי ישיבת פורת יוסף שיהיו יושבים ועוסקים בתורה ללא הפוגה ביום ובלילה, מבלי שהתענינו כלל בשום דבר חיצוני ואף לא בחדשות היום.

הוא הסביר את מעשהו בנימוק הבא: הרי אפילו בסדום הרשעה, אם היו בה עשרה צדיקים היה הקב"ה נושא פנים בגללם לכל הדור! כ"ש אצלנו, אם נושבים עשרה צדיקים לעסוק בתורה רצוף ולהסיח דעת מכל הסובב אותם, שזכותם יכולה להגן על כל הדור."

וזאת ליהודה

"יש לנו בארץ ישראל את זכות התורה..."

לפני מלחמת המפרץ, שאל ת"ח גדול את הגרא"מ שטיינמן זצ"ל: מכיון שיש לי "דרכון שויצרי" האם עלי לברוח לשוויץ מפני הסכנה? והשיב: לא לנסוע כי אין סכנה ואין לחשוש! ושוב שאל: מהיכן הרב יודע? והשיב: כי יש לנו בארץ ישראל זכות התורה שמגינה!

שאל שוב: והרי עם ישראל סבל צרות נוראות כמו השואה אף שהיו אז הרבה לומדי תורה? והשיב הרב שטיינמן: לפני השואה היו לומדים תורה עד החתונה ואח"כ יצאו לעבוד ולהתפרנס. בערב ובבוקר קבעו עיתים לתורה, ורק ליחידים היתה אפשרות ללמוד כל היום, אבל בימינו רוב בני הישיבות נשארים ללמוד כל היום גם אחרי החתונה ולכן זכות התורה מגינה...

חכימא דיהודאי

ככל שירבה אדם בלימוד התורה וקיום המצוות, כן יגדל להיטיב בכך עם אנשי מקומו! נלמד מהפסוק "היש בה עץ אם אין" (פרק יג-כ)

ופירש רש"י: היש בה עץ - אם יש בהם אדם כשר שיגן עליהם בזכותו. ואמרו חז"ל בגמרא: הכי קאמר להו [=כך אמר להם] משה לישראל, ישנו לאותו אדם [איוב] ששנותיו כעץ ומגין על דורו כעץ (בבא בתרא טו.). וכתב בעל התורה תמימה לפרש ש"עץ" הוא תואר לצדיק לפי הנדרש בגמרא (תענית כה:): על הפסוק: "צדיק כתמר יפריח כארז בלבון ישגה" מה אוכל טעמו מחליף, אף צדיק. וכן על הפסוק "סר צילם מעליהם... אל תראום" (יד-כ) הביא רש"י: "סר צילם" - מגינם וחזקם, כשרים שבהם מתו, איוב שהיה מגין עליהם (סוטה לח.). והכלי יקר מצא רמז לכך: סר "צילם" בגימטריה "עץ".

הגאון רבי אלחנן וסרמן זצ"ל כותב (בקובץ מאמרים ואיגרות) כי העצה היחידה להצלת עם ישראל היא להשתדל להפיץ תורה בישראל ושום עצה אחרת להצלתינו לא תועיל. נמצא ש"המסייע להפצת תורה, מסייע בזה להצלת העם. והעומד מרחוק ואינו מסייע עליו כותב לא תעמוד על דם רעך".

ולהיפך, אלו המפיצים כפירה אצלינו, הם רודפים ממש על כולנו, כי הם הם הגורמים לכל הבא עלינו בעת הזאת, והדמים הנשפכים מישראל, כעת, יפלו עליהם, עכ"ל רבי אלחנן.

לאור זאת, מכיון שלצערינו לומדי הישיבות והכוללים שבכח תורתם להגן ולהציל כהבטחת התורה, הם מתי מעט בארצינו, נמצא שכל אחד מהם הוא יקר המציאות שנוצרה בארץ, כאשר הרוב הגדול עדיין משתמטים, מלשאת בנטל עול התורה והמצוות להגנת העם והארץ, ומתעלמים ביודעין מהמפורש בתנ"ך, אותו תנ"ך שכל העולם מכיר בו.

על כן אחריות כבידה מוטלת על כל בן תורה, לשאת בעול אחינו בית ישראל ולמצות את כל יכולתו בתורה, בתפלה ובמצוות, כדי להגן על העם מפני אויביו המבקשים להכחידו רח"ל, ובכך לקיים חובתו "לא תעמוד על דם רעך".

בכח תורתו ותפלותיו של הצדיק לבטל גזירות רעות! ואף שכבר נגזרה ח"ו רעה על האדם, בכח תורתו ותפלתו של הצדיק לבטלה, כפי שחינו בכל הדורות.

עפ"י? ביאר הגרי"ש אלישיב זצ"ל בטוב טעם ודעת את דברי הגמרא (ברכות ה.): בא וראה שלא כמדת הקב"ה מדת בשר ודם, אדם מוכר חפץ לחברו, מוכר עצב [שנאלץ למכור] ולוקח שמח. אבל הקב"ה אינו כן, נתן תורה לישראל ושמח. ותמוה: מה הדמיון? הרי אדם שמוכר חפצו לא נשאר אצלו מאומה, אך הקב"ה שנתן תורה, וכי נחטר כביכול להקב"ה מכך?!

וביאר הרב אלישיב: הרי עתה ע"י שנתן הקב"ה תורה לישראל יש בכח הצדיק לבטל גזירות שגזר הקב"ה, והיה צד לומר שיהיה כביכול עצב שמבטלים גזירותיו, ועל כך מלמדים אותנו חז"ל שאעפ"כ שמח הוא.

איסור הוצאת דיבה (ומעלת ארץ ישראל)

שלא להוציא שם רע על זולתו ועל כל מעשי השי"ת ובמיוחד בא"י!

נלמד מהפסוק: "וינסו אותי זה עשר פעמים" (פרק יד-כב)

ואמרו חז"ל: בא וראה כמה גדול כח של לשון הרע. מנלן? ממרגלים. ומה המוציא שם רע על עצים ואבנים כד. המוציא שם רע על חברו על אחת כמה וכמה (ערכין שם). וצ"ב: אם הוציאו שם רע רק על עצים ואבנים מדוע נענשו בעונש כה חמור? אלא משום שיש בהוצאת שם רע, חסרון נוסף, שמגנה את מעשה השי"ת. ובמיוחד חמור הדבר כשהוא נסוב על ארץ ישראל אשר בחר בה ה' וקידשה מכל הארצות.

מעובדה זו שנענשו המרגלים בעונש כה חמור על הוצאת דיבה על עצים ואבנים, אף שאינם חשים את צער הכלימה כפי שמרגיש האדם, מלמדת אותנו התורה, עד כמה יש להקפיד לראות את כל עניני הבריאה בעין יפה. לראות את הטוב והמעולה שבבריאה ובמיוחד בארץ ישראל המקודשת מכל הארצות. וכאמרת הגרי"ח זוננפלד זצ"ל: "וראה בטוב ירושלים" - "וראה אדם רק את הצד החיובי והטוב של ירושלים"...

על אחת כמה וכמה יש לראות בכל אדם, נזר הבריאה, את מעלתו והטוב שבו ולא את חסרונו! לפי שנברא בצלם אלוקים. וכפי שביאר הגאון רבי שלמה מרדומסק זצ"ל (בספרו **תפארת שלמה** - פר' וישב) דרך רמז את הפסוק: "לך נא ראה את שלום אחיך ואת שלום הצאן". כלומר: כדי לתקן את פגם הוצאת דיבה שהוצאת על אחיך, אומר יעקב ליוסף, עליך לראות את "שלום אחיך" - את השלימות והטוב אשר באחיך, ולא בחסרונו.

הוא שנאמר: "מי האיש החפץ חיים אוהב ימים לראות טוב" - כלומר: ע"י שתאהב את הימים לראות בהם רק טוב בכל דבר שבבריאה, וק"ו אצל הזולת, שהוא נזר הבריאה או-אז תבוא ממילא על ידי כן ל"נצור לשונך מרע"..." ל"סור מרע ועשה טוב".

יתר על כן, רואים בדברי חז"ל עד כמה יקר וחשוב בעיני הקב"ה שידברו בשבחה של ארץ ישראל ולא בגנותה ח"ו, שהרי מצינו בגמרא (סנהדרין צב.) מפני מה זכה אותו רשע (סנחריב) לקרותו אסנפר רבא ויקרא? מפני שלא סיפר בגנותה של ארץ ישראל. והיינו שלפי גודל מעלת הארץ, נחשב לו לזכות אפילו מה שלא דיבר רע על ארץ ישראל אם כי היה בשב ואל תעשה. וכל שכן זה שבקום ועשה מדבר בשבחה של ארץ ישראל, בוודאי שייכה לשכר על כך.

וראיה לכך ממה שציינה התורה את שאמרו יהושע וכלב "טובה הארץ מאד מאד". כלומר, לא רק שהארץ היא טובה, אלא אף "מאד מאד"! מכאן הוראה שלפי גודל מעלת שבחה, כך גודל העונש למי שמדבר בגנותה.

כפי שמובא ברש"י בתחילת הפרשה, התביעה על המרגלים היתה שראו את מרים שלקתה על עסקי דיבה שדברה במשה ולא לקחו מוסר. וידועה השאלה: וכי אפשר להשוות בין הוצאת דיבה על משה רבינו אבי הנביאים ובחיר הנבראים, לבין הוצאת דיבה על עצים ואבנים, ומדוע שיקחו המרגלים מוסר ממרים?!

ותירץ הגאון רבי זלמן סורוצקין זצ"ל (בספרו **אזנים לתורה**) ב' תרוצים: א) משה רבינו לא היה מקפיד והיה סובל הכל אפילו יותר "מעצים ואבנים" שהרי אמרו גדול מה שנאמר במשה ואהרן שאמרו "ונחנו מה", ובכל זאת היתה תביעה על מרים.

תרוץ שני: הארץ הקדושה נחשבת לדבר שיש בו רוח חיים, שהרי יש לה שבת מיוחדת "שבת הארץ" (ויקרא כה) כן היא תובעת עלבונה ומי שאינו מודה בארצו אינו נקבר בארצו. וכן נאמר "אז תרצה הארץ את שבתותיה"..." ותורת ישראל נקראת "תורת הארץ". והארץ מקיאה את החוטאים המטמאים אותה והמגדישים את הסאה. על כן, המרגלים היו צריכים להזהר מלדבר לשון הרע על ארץ ישראל המקפדת על כבודה יותר מאשר משה רבינו המקפיד על כבודו.

ואולם עלינו לשאול על תרוצים אלו: וכי איסור לשון הרע והוצאת דיבה תלוי רק בצער של הזולת או בקפדנותו עד כדי לומר שאם אינו מקפיד כעצים ואבנים, רשאי לגנותו ככל העולה על רוחו? הרי לא רק גינוי מעשי ה' יש כאן, אלא גינוי אדם שנברא בצלם אלוקים ש"בדמות אלוקים עשה אותו" ונחשב כאילו פוגע בדמות יוצרו ח"ו. ובמיוחד כשמדובר על משה רבינו. וא"כ חוזרת השאלה, מה דמיון יש בין מעשה מרים שדיברה במשה למעשה המרגלים שדברו על עצים ואבנים, ומדוע שיקחו מוסר ממעשה מרים?!

ואכן כבר רש"י בפירושו (בסוף פרשת יתרו) כתב: "והרי הדברים ק"ו, ומה אבנים הללו שאין בהם דעת להקפיד על בזיונו, אמרה תורה הואיל ויש בהם צורך, לא תנהג בהם מנהג בזיון, חברך שהיא בדמות יוצרך ומקפיד על בזיונו, על אחת כמה וכמה". הרי מפורש שלגנות ולבזות אדם, חמור יותר לא רק משום שמקפיד על בזיונו אלא גם משום ש"הוא בדמות יוצרך" (אף אם אינו מקפיד), ולכן נלמד ק"ו מאבנים לאדם. וממילא אף שמשא רבינו לא הקפיד על בזיונו אבל הוא הרי הוא בחיר "צלם אלוקים", ולכן מובן מה שנעשה מרים שדיברה במשה, לא כן חומרת המרגלים שאף שדיברו גנאי בעצי ואבני ארץ ישראל, אעפ"כ עם כל קדושתה ומעלותיה של הארץ עדיין אין זה כחומרה לדבר במשה ומדוע שיקחו מוסר ממרים?!

שמה תצא דיבת הארץ רעה...

הישוב היהודי בגליל שיגר את הגאון רבי יעקב שמשון זצ"ל (רבה של שפיטוקבה), בשליחות הצלה. הוא הפליג בספינה רעועה שטולטלה בסערה וחש ברע. כאשר ירד מן הספינה, פגש בו אחד ממכריו ושאלו בחרדה: "כלום חולה הרבני" השיב לו רבי יעקב שמשון, שאין זה אלא מטורח הדרך.

והנה פגש בו אדם נוסף ושאלו: "מדוע פני רבינו רעות?" חשש רבי יעקב שמשון שפניו הנפולות עלולות להוציא דיבת הארץ רעה, מיד פרש כמה שבועות למקום מנוחה עד אשר שב לאיתנו...

מעשה רב

סגולתה של ארץ ישראל...

כאשר התקרב הגה"צ רבי אליהו אלעזר דסלר זצ"ל לגיל הזיקנה והתגורר עדיין בחו"ל. הציע לו גאב"ד פוניבז' הגרי"ש כהנמן זצ"ל לעלות לארץ הקודש ולכהן כמשגיח רוחני בישיבת פוניבז' בבני ברק. הוא הסכים לקבל עליו את המשרה, ובחודש אלול תש"ז עלה פעם ראשונה לארץ ישראל. ואולם רק בשנת תש"ט נכנס לתפקידו בישיבה.

כאן התחיל פרק חדש בחייו. עוד בשבוע הראשון לעלייתו, דיבר בהתפעלות על רשמיו מארץ חמדה. שאל אותו בן דודו רש"ז דסלר: איד נחפז להביע את דעתו על הארץ, והרי עדיין לא סייר בשום מקום, עדיין לא זז מד' אמות של פוניבז'?!!

השיב לו הרב דסלר: "כלום אשאב את התרשמותי ממראה בתים ושדות? הלא במשך שתיים אני משיג כאן ברוחניות דברים שבחו"ל הייתי צריך לעמול עליהם במשך שבועות שלמים"!

מתו"מ

"משתוקקים לישב על אדמת הקודש"...

הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל, היה אומר שמצות ישוב ארץ ישראל אינה צריכה להראות כעול עלינו מפני שנצטוונו על כך, אלא אדרבה, שמחים ומשתוקקים אנו לישב על אדמת הקודש של ארץ חמדינו, וכלשון הגר"א ז"ל באיגרתו: "אשר עליונים ותחתונים מתאווים לשכון בה".

ואולם רבי שלמן זלמן דאב והצטער על אלו שהעלו לראש מעיניהם את ארץ ישראל ולא את קיום מצוות התורה, ואמר בזה"ל: "מה נואלו אלו השמים את הדגש על ארץ ישראל, ולא על קיום מצוות התורה, והלא בכל ליל פסח אומרים הם במו פיהם "אילו נתן לנו את התורה ולא הכניסנו לארץ ישראל, דיינו" וכי אין אזניהם שומעות את אשר פיהם דובר?!"

חיכו ממתקים - נג

המשך - איסור הוצאת דיבה (ומעלת ארץ ישראל)

וכך גם ניתן ללמוד מהק"ו המובא בגמרא (ערכין טו.) ומה מוציא שם רע על עצים ואבנים כך [נענש], המוציא שם רע על חברו, על אחת כמה וכמה. ובפשטות מדובר בכל האופנים, גם אם אינו יודע שדיברו עליו או שיודע ואינו מקפיד, ומסתבר שהטעם משום שהוא "בדמות יוצרו". וא"כ שוב נותרה הקושיה: מדוע שיקחו המרגלים מוסר ממרים שדיברה במשה!?

עוד מצינו שחם הקב"ה על כבודו של אדם, גם כשהוא עצמו אינו מקפיד ומוכן להתבזות. כמו שכתב רש"י (שמות כא, לז): "חס המקום על כבודו של בריות וכו' שה שנסאו על כתיפו משלם ארבעה הואיל ונתבזה בו". זאת על אף שהגנב הכניס עצמו להתבזות זו, ומחל על בזיונו, אבל עדיין שייך אצלו "כבוד הבריות" כי נברא בצלם אלוקים. ואם כך בהתבזות גשמית, כל שכן בהתבזות רוחנית שיצא עליו שם רע על חטא או מעשה שלילי שעשה שמתגנה הצלם אלוקים" שבו [שהרי על מצב כזה אמרי אינשי "ולוואי שלא יראני אדם", אף שהוא כעת מזלזל בכבודו, כדוגמת האוכל בשוק וכיו"ב]. לאור זאת שוב עולה וניצבת השאלה: היאך אפשר להשוות את הדיבור בגנות עצים ואבנים לדיבור בגנותו של נברא בצלם אלוקים [ובמיוחד במשה רבינו, כאמור] ומדוע נתבעו המרגלים שראו ולא לקחו מוסר ממרים!?

והמקור לדברינו שיש לכבד את האדם מחמת "צלם אלוקים" שבו, הוא מדברי חז"ל (בירושלמי נדרים פ"ט ה"ד): בן עזאי אומר: "זה ספר תולדות אדם" הוא כלל גדול יותר [מכללו של רבי עקיבא שאמר "ואהבת לרעך כמוך" - כלל גדול בתורה] במה גדול יותר? בכך שיש לכבד את האדם ולא לבזותו, אף אם רוצה שיבזוהו. וכל כך למה? מפני ש"בדמות אלקים עשה אותו" - שמוטבע בו "צלם אלוקים"! וממילא פגיעה בכבודו היא פגיעה בכבוד יוצרו, ומכיון שכך, אינו רשאי למחול על בזיונו.

ומחומר הקושיה אמר חתני הרב מרדכי גליק שליט"א לתרץ, שהרי לכאורה מה שייך לשון הרע על עצים ואבנים? אלא י"ל שחטא המרגלים היה בכך שלא האמינו במה שהקב"ה חפץ להכניסם אל ארץ טובה, ונמצא בדברם רעה על הארץ יש בזה לשה"ר על הקב"ה, כביכול, שזה חמור ממה שדיברה מרים במשה, וע"ז נתבעו שלא לקחו מוסר ממרים.

ואמנם כעין ביאור זה שמעתי בשעתו מפי כ"ק האדמו"ר גאב"ד אונגוואר הגאון רבי מנשה קליין זצ"ל (בעל שו"ת משנה הלכות) כשדברתי עמו בענין. אלא שבגמרא (ערכין טו.) מדגישים חז"ל שהמרגלים נענשו על שהוציאו דיבה על הארץ ולא על כפירתם בהקב"ה עיי"ש. וכן עדיין קשה מהק"ו שאמרו חז"ל "ומה המוציא שם רע על עצים ואבנים" וכו', ולפי ביאור זה הרי אין ק"ו! ועדיין צ"ע.

"בזכות ישיבת ארצינו הקדושה..."

בשנים שעדיין התגורר כ"ק האדמו"ר מקלויזנבורג - רבי יקותיאל יהודה הלבנשטאם זצ"ל בארה"ב, הגיע יום אחד לביקור בארץ הקודש. הוא נפגש בין השאר עם הסגל הרפואי בבית החולים "לניאדו" שהקים בנתניה, וסיפר להם כי בגלל מצב בריאותו הרופף, אסרו עליו הרופאים בארה"ב את הנסיעה הזאת, שכרוכה במאמץ גופני רב, אלא שמרוב תשוקתו לארצנו הקדושה החליט לצאת לדרכו מבלי שיקבל מהרופא "ברכת פרידה".

במכתב ששלח אל הרופא המטפל בו, הבהיר, שהינו נאלץ הפעם לא לציית להוראותיו, זאת, מתוך הנחה והשערה כי על אף בקיאותו הגדולה במדע הרפואי - ובפרט לכל הקשור במחלות לב - לא לקח הרופא בחשבון את כח הקדושה של ארץ ישראל! "אנכי כיהודי" - כתב בסיום מכתבו - "מאמין אמונה שלימה בהקב"ה ובקדושת ארצו, ועל סמך זה אבטח שהנסיעה תעבור בשלום".

ומעשה באברך מחו"ל שכבר חלפו חמש שנים מנשואיו ולא זכה לזרע של קיימא. אמר לו הרבי: "עלה עם אשתך להשתקע בארץ ישראל, ובזכות ישיבת ארצנו הקדושה בוודאי תוושע... קבלו עליכם.. ויהי הדבר למופת, שמיד אחר שקיבלו על עצמם לעלות לארץ ישראל באה ישועתם... לפיד האש

"בארץ ישראל מתיישבת האמונה בלב..."

סיפר המשגיח דפוניבז' - הגה"צ רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל: בשנת תרצ"ה החלטתי בלבי להעתיק מגורי לארצנו הקדושה, להתיישב בה ולשמש כמנהל רוחני בישיבת פתח תקוה. שאל אותי המשגיח דמיר הגה"צ רבי ירוחם ליבוביץ זצ"ל: מה חסר לך במיר ומדוע החלטת לנסוע לארץ הקודש?"

"וכך השבתי לו על שאלתו: כל ימי עמל אני להשיג את מעלת האמונה שהאמונת תתיישב על הלב. כמו שכתוב "וידעת היום והשבות אל לבבך". אך לעת עתה חש אני שעדיין אין האמונה מתיישבת על הלב כראוי. על כן סבור אני כי בארץ ישראל, ארץ האבות, ארץ אשר עיני ה' אלוקים בה מראשית שנה ועד אחרית שנה, שם תתיישב האמונה בלב כפי שראוי להיות. יד יחזקאל

אל התחבר לרשע

להתרחק מאנשי רשע, שלא להיות מושפע ממעשיהם ודרכם הרעה!

נלמד מהפסוק: "זיקרא משה להושיע בן נון יהושע" (פרק יג-טז)

וכתב רש"י (מהמד"ר): התפלל עליו י-ה יושיעך מעצת מרגלים. וכן בפסוק "ויעלו בנגב ויבא עד חברון" (יג-כב) דרשו חז"ל בגמרא (סוטה לד): "ויבואו" מיבעי ליה: אמר רבא, מלמד שפירש כלב מעצת מרגלים והלך ונשתטח על קברי אבות והתפלל שינצל מעצת מרגלים. נמצאנו למדים, כי אף האדם הגדול ביותר, חושש מהשפעה השלילית של סביבתו. ולכן התפלל משה על יהושע, ולכן פרש כלב, והתפלל על קברי אבות שינצל מעצת המרגלים. ואם כך בגדולי עולם, על אחת כמה וכמה בכל אדם.

ידוע המעשה (ממסכת אבות) ברבי יוסי בן קסמא שהיה מהלך בדרך. פגש בו אדם אחד ואמר לו רצונך שתדור במקומינו ואני נותן לך... אמר לו אפילו אתה נותן לי כל כסף וזהב שבעולם איני דר אלא במקום תורה".

והביא הגרא"א דסלר זצ"ל מהגר"ח מוולוז'ין זצ"ל שאותו אדם היה אליהו הנביא כדי לנסותו האם יפנה אחריו או לא. וגרם לעצמו נסיון זה בגלל שהיה "מהלך בדרך" - שפנה קצת ממקום תורתו. ואכן עמד רבי יוסי בנסיון והבין כי היורד אל הרחוקים אף שרצונו וכוונתו לקרובם לעבודת ה', א"א שלא יפשע מהם. והמשילו זאת לגורף ביבין שמתכלך וריחו נודף אעפ"י שהוא מנקה.

עוד כתב הרב דסלר במכתב (במוצש"ק בראשית תשי"ב): "אזכיר מה שעלה במצודתי היום בדברי עם החזון איש, עלה לפנינו ענין לימוד לימודים חיצוניים (לימודי חול) אפילו לבני תורה שבחו"ל, ואפילו בשעות של חוץ לסדר שנוהגים לנוח בהם, ואמר לי כי ברור מאוד ששעות של ביטול ע"י מנוחה ושינה לא יפריעו כל-כך לשעות הלימוד והעיון, כמו שעה של לימוד חיצוני! כי נדרש לבן תורה החפץ לעלות בתורה, שיהיה לימודו בתורה הלימוד היחידי שלו, ואז התעניינותו מרוכזת בתורה..."

"מוטב שלא

יחטיא אחרים..."

סיפר רבי יהודה החסיד ז"ל (בספ"ח-קפח): לאדם אחד אירע שבנו המיר דתו רח"ל והלך לשבת בין הנכרים לעשות כמעשיהם. היו אביו ואמו מצטערים עליו מאד, וניסו בכל דרך להשיבו הביתה ואף הכינו לו מתנות רבות שיאבה לשוב.

אמר להם אחד מן החכמים: חידלו לנסות להשיבו אליכם פן תתחרטו! כי אם ישוב הוא ירע יותר! שכן שמעתי שזומם להשפיע ולהסית גם את אחיו ואחיותיו ללכת בין הנכרים, ועל כן מוטב שתעזבוהו בין הנכרים ולא יחטיא אחרים".

ומי כעמך ישראל

בין איש לרעהו – סיפורים בני זמננו

סוד הזכויות האין-סופיות

חורף תשס"ג.

אבותינו". הוא מספר כיצד נגרם המהפך אצל זקנם, כאשר פגש בצעירותו איזה בעל תשובה ארוך, לגלג עליו, אך בסופו של דבר נדלק בו הניצוץ בזכות "שמע ישראל" שאמר אתו מתוך לב אוהב.

"רק תארו לכם" - חתם אחד מבניו הישישים של אבי השבט בתובנה נוראה - **"רק תארו לכם שהסבלנות של אותו בעל תשובה הייתה מעטה מהאורך שלו עצמו... תארו לכם שהוא כן היה מתפרץ על זקנו - הלא אז אנו ובנינו ובני בנינו משועבדים היינו חלילה ליצר הרע!"**

כוחו של מעשה לדורי דורות!

* * *

ומדוע נזכרנו בסיפור הזה דווקא עכשיו? בעקבות הסתלקותו של הצדיק **רבי אורי זוהר זצ"ל**. הוא לא היה כדורגלן, הסיפור לא התרחש איתו, אבל התרחשו איתו הרבה יותר סיפורים כנ"ל!

ייתכן. ייתכן ובנקודה מסוימת לא נספד רבי אורי כהלכה, וזה ביחס לכוחות ולסבלנות שהוא השקיע באנשים במטרה לקרב אותם. הוא לפעמים יכל לשבת יום-שלם בבית של אדם על מנת להשפיע עליו לטובה!

יש למישהו מאיתנו את הסבלנות הזו?...

* * *

מטבע הדברים הרושם הוא שהאמצעים להשפיע על הזולת הם כושר-דיבור, פריזמה וכדו'. אך המציאות מוכיחה: מי שמצליח להשפיע על הזולת - זה מי שאכפת לו מהזולת!

כדי להצליח בקירוב לא צריך להיות חכמים מידי, נבונים מידי, ואפילו לא יודעים את התורה מידי... אם הלב שלך כואב נוכח המצב של האחים שלך - חזקה שתוכל להשפיע עליהם!

לא רק "אורי זוהר". מסתובבים בינינו אנשים "פשוטים" אשר זכו לקרב אנשים. האנשים הללו התחננו, הקימו בתים, מולידים ילדים, אשר יקימו דורות שיקיימו תורה ומצוות - וכל מיליארדי הזכויות הללו נזקפות לאדם אחד שהייתה לו הסבלנות. הסבלנות לא להרפות, הסבלנות לנסות שוב ושוב, הסבלנות לעשות זאת בחן ובנועם.

אשריהם של מְזַכְּי-הרבים המזהירים ככוכבים!...

שחקן ספורט, ארוך-בדורו, מאס בחיי הכדור וחזר בתשובה. במקום לכדרר התרגלו אצבעותיו הארוכות למולל את הזקן - שצמח לו כזקן אהרן שיורד על פי מידותיו.

פעם אחת חלף ברחובות קריה. קבוצה של נערי שוליים חילוניים משכונת מגוריו הבחינו בגובהו הלא רגיל - ובחזותו החרדית העוד יותר לא רגילה.

"אה; איך המזג אוויר שם למעלה?..." החל 'החכם' - בעיניו הראשי ללעוג לו. יתר החברים החרו החזיקו אחריו בהערות "חכמות", אך הוא לא התייחס אליהם. בלט ביניהם טיפש בן טיפש-עשרה, שמילא פיו צחוק, ולא הצליח לסתום אותו אפילו רגע כמימרא.

אמנם, בשלב מסוים איבד הצדיק את סבלנותו והחליט להנחית את ידו על אותו טיפש - מתוך ידיעה שזו הדרך היחידה להשתיק אותו!

ואז תפס את עצמו. בלם ידו בשעת מריבה. אך את האנרגיה שהצטברה בקרבו בשניות האחרונות היה חייב לשחרר: **"שמע ישראל אמרת היום!!"** פנה אל הצעיר המחוצף.

- "לא!!"

"אז בוא נגיד!"

הלגלגן הניח כיפה על ראשו ואמר דבר שבקדושה.

חלפו מספר שבועות ומסתבר שהניצוץ הפך ללהבה. הבעל-תשובה פגש את אביו של הלגלגן וזה סיפר לו שמהו התהפך אצל הבן. מרוב צרות שעולל לו ה'בן סורר' עד לפני מספר שבועות, עלתה בראשו לא פעם המחשבה "נס שאין לי רובה בהישג יד" (כלשונו של אבא שלא זכה לשמור תורה ומצוות...). **אך כעת מודיע לו הבן שהוא רוצה ללכת לשיבה!...**

* * *

חורף שנת תתס"ג...

אלף הנינים, שנולדו למאת הנכדים, שנולדו לעשרת הילדים - של צעיר שחזר בתשובה בחורף תשס"ג - לפני בדיוק 100 שנה - מתאספים לאירוע משפחתי.

במהלך הערב מתאר אחד מבני המשפחה את היסטוריית השבט המשפחתי - בבחינת "מתחילה עובדי עבודה זרה היו

היית מעורב בסיפור שקשור לבין אדם לחבירו? שמעת ממקור ראשון?
ספר לנו עכשיו! פקס: 077-7671812 דוא"ל: ahavemet@012.net.il

נא לשמור על קדושת העלון
אין לקרוא בשעת התפילה.
מומלץ לקרוא בשולחן שבת!

בס"ד גיליון: 1017

הדלקת הנר: 19:26 צאת השבת: 20:32 רבינו תם: 21:17 (לפי אפיק ת"א),
הפטרת השבוע: וישלח יהושע (יהושע ב).

או צרות הפרשה

פרשת "שלח לך"

"ויקרא משה להושע בן נון יהושע" [יג, טז].

מעשה שהיה בבית כנסת קטן, שצר היה מלהכיל את מתפלליו, שבאחד הימים הגיעו הגבאים לכלל החלטה להרחיבו על ידי שבירת הכותל הצפוני של בית הכנסת. לאחר שהמקום הפך לרחב ידיים, קבעו בכל ספסל מספר מושבים נוספים, בהם הושיבו הגבאים מתפללים חדשים.

אחד המתפללים הוותיקים, תבע את הגבאים לדין תורה, וטענתו בפיו: "קודם השיפוץ יושב הייתי במקום חשוב ונות, בסמוך ממש לארון הקודש. עתה, משהורחב בית הכנסת, ארון הקודש 'התרחק' ממני (כי הוזה צפונה, לאמצע רוחב בית הכנסת); אני מוצא את עצמי יושב באמצע הספסל, מקום הפחות מחשיבותו ממקומי הקודם, וחדשים מקרוב באו ויתפסו את מקומי..."

כנגדו טענו הגבאים: "למעשה מקום מושבך הראשון לא זז במאומה, הוא נותר במקומו כבראשונה אלא שנוספו עוד כיסאות בספסל..."

לבסוף החליטו, להפנות את הוויכוח להכרעתו של הגאון רבי העשל מקראקא זצ"ל. השיב להם רבי העשל מקראקא בהברקה מופלאה: נאמר בפרשת לך לך: "ויאמר אלקים אל אברהם שרי אשתך לא תקרא את שמה שרי כי שרה שמה" (בראשית י"ז, ט"ו). ובירושלמי במסכת סנהדרין (פ"ב ה"ו) מובא, כי באה האות יו"ד בטענה לפני הקב"ה, על כך שנטולה משמה של הצדקת שרה אמנו. [ולשון המדרש רבה (לך לך, מ"ז): האות יו"ד שנטל הקב"ה משרי, היתה טסה ופורחת לפני כסאו של הקב"ה, אמרה לפניו ריבונו של עולם, בשביל שאני קטנה שבאותיות הוצאתני משרה הצדקת!]

ענה לה ה' יתברך: לשעבר היית נתונה בסוף התיבה, כעת תהיי מונחת בראש התיבה. היכן? - בשמו של יהושע, כפי שכתוב בפרשתנו: "ויקרא משה להושע בן נון יהושע". (אגב, הבה ונשאל: מדוע בכל מקום שמופיע שמו של יהושע בן נון מנוקדת המילה "בן" בחיריק, והרי "בן" מנוקד בכל מקום בסגול? בספרים הקדושים מובאת על כך תשובה נפלאה: כפי שלמדנו, האות י' שנוספה ל"הושע" נלקחה משרה אמנו אשר הוחלף שמה מ"שרי", והרי האות י' בהיותה בשם "שרי", לא היתה מנוקדת, ואילו אצל יהושע היא מנוקדת בשווא. כיצד נעשה הדבר, הלוא הנקודות ניתנו באופן מדויק מסיני? - אלא, שמן הסגול של "בן" נלקחו שתי נקודות וניתנו ל-י של יהושע, וכך הפכה ל-י מנוקדת בשווא. נמצא שהמילה "בן" נותרה עם נקודה אחת, ועל כן היא נקראת בחיריק...).

ולכאורה יש לשאול: הרי תבוא האות ה' בתיבת יהושע ותטען, כי קודם היתה בראש התיבה [הושע], וכעת באה תיבה חדשה [י'] והושמה לפניו, ומדוע שישתנה מקומה להיות שניה? אלא מוכח מכאן, שהואיל ולא הזיזו את האות ה' ממקומה, אלא רק הוסיפו לפניו אות אחרת - אין זו טענה. ומכאן נלמד גם לענייננו: הואיל ומושבו של המתפלל לא הוזה במאומה [אלא שנוספו מושבים חדשים], ממילא אין תביעתו מתקבלת. ועליו לזכור את דברי חז"ל (בתענית כ"א): שלא מקומו של אדם מכבדו, אלא האדם מכבד את מקומו! (אמנם, אם המנהג באותו בית הכנסת לתמחר את המקומות על פי חשיבותם, והמושב הראשון נמכר במחיר גבוה יותר מאשר השני, והשני מהשלישי וכן הלאה, נראה שיש לתובע טענה ששילם על מושבו כפי ערכו של המקום הראשון, ועתה הוא יעשה שלישי) (אחת שאלתי).

"עלה נעלה... כי יכול נוכל" [יג, ל].

סח הגאון רבי נח ויינברג זצ"ל: לכל אדם יש כישרונות ויכולות עצומות, רק שעליו לעמול להוציאם מהכוח אל הפועל, ולהשתמש בהם כדי להגיע למיצוי כוחותיו. המעשה שלפנינו ימחיש לנו את הדברים באופן נפלא. הסיפור התרחש אצל יהודי שעבד לפרנסתו במשמרת מאוחרת, וכך סיפר האיש:

באחד הלילות, נאלצתי להתעכב שעתים נוספות במקום עבודתי. כשסוף סוף הסתיימה העבודה, החלטתי לקצר את הדרך הביתה ולעבור דרך בית הקברות...

בלילה חשוך, נטול ירח, עשיתי את דרכי לכיוון ביתי כשאני פוסע בין הקברים, ולפתע, נפלתי לתוך קבר פתוח....

הקבר היה די עמוק. ניסיתי בכל דרך למצוא אחיזה כלשהי או ידית ולטפס החוצה, אולם לא הצלחתי.

לבסוף וויתרתי - הצטנפתי לי בפינה והמתנתי עד אור הבוקר, בתקווה שאז יעברו אנשים ויחלצו אותי.

זמן קצר לאחר מכן, נדהמתי לגלות שעבר במקום אדם נוסף, כפי הנראה גם הוא החליט לקצר את הדרך... והנה, גם הוא נפל לתוך הקבר שלי... הוא נפל בקצה הקבר האחר, ולא הבחין בי כלל [מחמת החשיכה].

ממקום ממושבי בפינה שממול, הבחנתי כי הוא מנסה בבהילות לחפש אחיזה ולטפס החוצה. חשבתי לעצמי, שיתכן שבעבודה משותפת נוכל למצוא פתרון לבעיה ששינינו נקלענו אליה. ממחשבה למעשה - קמתי ממקומי, ניגשתי אל אחורי האיש, וטפחתי בעדינות על כתפו... מרוב בהלה, באותו רגע ממש, האיש קפץ מתוך הקבר, וברח בריצת אמוק מבית הקברות לדרכו... דומה שהיה בטוח ששד או מלאך המוות טפח על שכמו...

פתאום גיליתי, שאני יכול לקפוץ מהקבר, אפילו שהייתי משוכנע עד עכשיו שאיני מסוגל לכך...

וכך היה, מתוך נחישות התאמצתי והצלחתי לנתר החוצה ולצאת מהבור העמוק...

מוסר ההשכל שיש ללמוד מהסיפור הוא עצום; עלינו לדעת שאנו דומים ליהודי זה במאוד. לפעמים אדם חושב לעצמו - אני טמון בתוכי בור עמוק, איני יכול לצאת מהקבר, אינני יכול להגיע להישגים כבירים בתורה ויראת שמים... אבל זו טעות! הקב"ה נתן לנו יכולות אדירים. בתוך כל אחד מאיתנו גלומים כוחות חבויים. מוטל עלינו להתאמץ ולהוציא החוצה את אותן כוחות שגלומים בתוכנו. אנו משתמשים בחלק כל כך קטן מן הפוטנציאל הכביר שבנו. מה יכולנו להשיג לו היינו משתמשים בכל הגלום בנו! (והערב נא).
"ארץ אוכלת יושביה הוא" (יג, לב).

המרגלים ראו את המתים הרבים שיש בארץ כנען, וקבעו שארץ זו אוכלת יושביה, והוציאו דיבת הארץ רעה. היה עליהם להבין, שאותם מתים מתו בגלל חטאיהם. יושבי ארץ כנען היו אנשים מלאי חטא. הכתוב מזהיר "כמעשה ארץ מצרים אשר ישתם בה לא תעשו וכמעשה ארץ כנען אשר אני מביא אתכם שמה לא תעשו" - במצרים היו עובדי אלילים ובכנען היתה זימה, ועם ישראל מוזהרים שלא לעשות כמעשהיהם. ארץ ישראל מקיאה עוברי עברה! אין היא יכולה לסבול אנשים חטאים! האנשים בכנען לא היו ראויים להמשיך לחיות על אדמתה! אבל המרגלים הוציאו דיבת הארץ רעה, ואמרו: באנשים אין בעיה, הם צדיקים - הארץ היא לא בסדר. על עקמימות מחשבה זו חרה בהם אף ה'! אומרים חז"ל: "אותו לילה ליל תשעה באב היה. אמר להם הקב"ה: אתם בכיתם בכיה של חנם, ואני קובע לכם בכיה לדורות. חרב הבית בראשונה... וכן בשנייה". אומרת הגמרא שם: "מגלגלין זכות ליום זכאי, וחובה ליום חייבי".

מן המרגלים שתרו את הארץ נשאר כלב בן יפונה ויהושע בן נון. מקרב שש מאות אלף איש של דור המדבר, נשאר חמשה עשר אלף איש.

מותם של בני ישראל במדבר לא היה בבת אחת. במשך ארבעים שנות הליכתם במדבר, מדי שנה בתשעה באב היו חלק מעם ישראל מתים. בהגיע ליל תשעה באב, היה כל אחד מישראל חופר לעצמו קבר, ונשכב בתוכו. בבוקר היתה יוצאת בת קול ומכריזה: "הבדלו החיים מן המתים", כל מי שחי - שיקום. חמשה עשר אלף איש מתו, והשאר קמו והמשיכו את חייהם, עד לערב תשעה באב הבא, וחוזר חלילה. כך הידלדל מנינם של דור המדבר משנה לשנה, כאשר מדי שנה נחסרים עוד חמשה עשר אלף איש. כל מתי מדבר עד גיל ששים מתו. רומז לדבר: "ותבוא בכלל אולי קבר" (איוב ה, כו), בכל"ח בגימטריה ששים. מכאן שאדם שעבר ארבעים גיל ששים, עליו להודות לה' שניצל מיתתה בידי שמים.

בשנה האחרונה, שנת הארבעים של בני ישראל במדבר, חזר הדבר על עצמו. בליל תשעה באב, כל אלה שעדיין שרדו, חפרו לעצמם את הקבר ונשכבו בתוכו, כמנהגם מדי שנה בתאריך זה. למחרת קמו כולם, איש מהם לא מת. הם לא ידעו שהסיבה היא שכבר כלו מתי מדבר, וסברו כי אולי היתה טעות בחשבון הלבנה, והם הקדימו את ליל תשעה באב. לכן, בלילה הם שוב נשכבו בקבר, והמתו לבוקר, אלא שגם הפעם קמו כולם, איש לא מת. כך חזר הדבר על עצמו לילה אחרי לילה. כשהגיע ליל ט"ו באב, הם ראו את הלבנה במלואה. ונוכחו לדעת שלא טעו בחשבון הימים, ואז הבינו כי כבר פסקה גזרת מתי מדבר מלמות. על כך אמרו: "לא היו ימים טובים לישראל כחמשה עשר באב... שאז התברר לאלו ששרדו, כי זו השנה האחרונה לפירעון עונשם של יוצאי מצרים. הוא אומר, שאותם חמשה עשר אלף האחרונים קיבלו חנינה ולא מתו (דורש ציון).

"והיא העלתם הנגה ותטמנם בפשתי העץ הערוכות לה על הגג" [מתוך ההפטרות].

יש להבין, מדוע רחב העלתה אותם דווקא לגג? ומדוע טמנה אותם דווקא בפשתן? רבותינו אמרו על דרך הרמז: "גג" בגימטריה שש, גם "בד" בגימטריה שש. בגי "בד" ובגדי "שש" - עשויים מפשתן. כידוע, אסור שיהיה מעורב צמר בתוך הפשתן, כפי שהזהירה התורה: "לא תלבש שעטני צמר ופשתים יחדו". הלוש בגד שעטני עובר בכל רגע על לאו, ותפילתו אינה נשמעת בשמים ארבעים יום.

סוד השעטני הוא סוד שבעת כוכבי הלכת, שסימנם: "שצ" חכ"ל, נוטריקון - שבתאי, צדק, מאדים, חמה, נוגה, כוכב, לבנה. על הצמר - שולט כוכב מאדים, והוא אשר עושה בעולם מלחמות, שפיכות דמים, מחלוקות וכיוצא באלו. הפשתן שולט על ששת הכוכבים האחרים, ולכן בגדים העשויים מפשתן נקראים "בגדי שש", על שם ששת כוכבי הלכת שהם סוד הפשתן. משום כך אסור לערב צמר בתוך הפשתן, משום שעל ידי כך מערבים את כוכב מאדים עם ששת הכוכבים האחרים, וכשמעורב בהם מאדים - נוצרים דברים קשים בעולם.

ידוע המעשה שארע לפני למעלה מחמשים שנה, עם אונייה שהפליגה מארצות הברית לאסיה, ובמהלך הנסיעה פרצה בה מגפה, ומרבית נוסעיה, מאות במספר, מתו. הבודדים שנשארו - היו כולם יהודים, ויהי הדבר לפלא. בתום חקירה התברר כי החיידק, שגרם לפרוץ המגפה, נוצר מלבישת בגד שעטני, והיהודים, שלא לובשים שעטני ניצלו.

הפשתן, לעומת הצמר, מציל את האדם מכישוף, מעין הרע ומכל מיני פורעניות, משטן ומפגע רע. זוהי הסיבה שפרעה הלביש את יוסף בבגדי פשתן, כמו שאומרת התורה: "וילבש אותו בגדי שש", משום שידע פרעה שארץ מצרים מלאה במכשפים, וכדי שיוסף לא יינזק מהם, הלבישו בבגדי שש, שאז לא יוכלו המכשפים לשלוט עליו. זהו גם הטעם לכך שקוברים את הנפטר בבגדים העשויים על טהרת הפשתן, משום שהם מצילים את האדם מכל מיני מרעין בישין. כמו כן, זו הסיבה לכך שהכהן הגדול נכנס ביום הכיפורים לקודש הקדשים בבגדי בד, כדי שלא יהיה כוח ביד המקטר לקטרג.

רחב העלתה אותם "לגג" וטמנה אותם ב"פשתי", משום שידעה שרבים מיושבי הארץ מכשפים, ובכוחם להזיק להם, וכשהם טמונים ב"גג" העולה ל"שש", ומכוסים בפשתן, ב"שש" - לא יהיה למכשפים שלטון עליהם.

חז"ל אומרים שרחב התגיירה בהיותה בת חמישים, והיא התחתנה עם יהושע. נולדו להם שלוש בנות, ומהן יצאו שמונה נביאים: נריה, ברוך, שריה, מחסיה, ירמיה, חלקיה, חנמאל ושלום.

נשמתו של יהושע היתה גלגול נשמתו של יוסף הצדיק. משום כך שניהם חיו אותו מספר שנים: מאה ועשר, כפי שמפורש בפסוקים. יוסף ירד מארץ ישראל, ויהושע החזיר את עצמותיו לארץ ישראל, לאחר שמשה רבנו מסר לו אותן לפני מותו.

בזוהר הקדוש מובא על המילים, שנאמרו על המרגלים: "כולם אנשים ראשי בני ישראל המה", שנשמתם של שנים עשר השבטים נכנסה בתוכם של שנים עשר המרגלים! זוהי הסיבה לכך ששניים מהם לא חטאו: יהושע - שהיה נשמתו של יוסף הצדיק, וכלב - שהיה נשמתו של יהודה.

רחב היתה גלגול של אשת פוטיפר, שניסתה להחטיא את יוסף. כשראתה שיהושע שולח אליה את שני המרגלים, היא חוזרת בתשובה, ובכך מתקנת את חטאה של אשת פוטיפר ומתחתנת עם יהושע - גלגולו של יוסף (דורש ציון).

זכות הלימוד בעלון זה תהיה לעילוי נשמות: ר' נוריאל חזני בן מרים ויעקב ז"ל, לע"נ מרת מוניה חזני בת כורשיד ז"ל, לע"נ מרת פארי בת מוניה ז"ל, לע"נ ר' עזיזולה בן שרה ז"ל, לע"נ מרת מנסורה בת כשוור ז"ל, לע"נ דוד בן כורשיד ז"ל, לע"נ אליהו בן שלום ז"ל, לע"נ יצחק בן ליבה ז"ל, לע"נ ניסן בן ננה ז"ל, לע"נ דוד בן שרה ז"ל, לע"נ מרים בת גוהר ז"ל, לע"נ יהודה בן מרים ז"ל, לע"נ עניית בצלאל בן כשוור ז"ל, לע"נ דוד חבסוב בן רבקה ז"ל, לע"נ משה בן אסתר ז"ל, לע"נ משה בן כורשיד ז"ל, לע"נ יחזקאל בן מזל ז"ל, לע"נ אברהם בן סולטנה ז"ל, לע"נ יונה בן אסתר ז"ל, לע"נ לי כהן בת מולין ז"ל, לע"נ רבקה בת שרה ז"ל, לע"נ אליהו בן מרים ז"ל, ולע"נ כל נפטרי עם ישראל.

למעוניינים בהפצת העלון: 03-5592523. לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: otzarot.hparasha@gmail.com

אור התורה

הערוך מופץ ברבבות עותקים בארץ ובעולם • מוקדש לע"נ מור אבי רבי משה אלפסי בן עישה ז"ל

לקבלת העלון במייל בכל

שבוע, הרשמו לרשימת התפוצה:
alon089945291@gmail.com

מייל המערכת (לתגובות, הערות והארות בלבד):
alon7148454@gmail.com

טלפון: 052-7148454

קו החיידות: 077-4103900

פקס: 08-9941870

זמן למכתבים: חזני 1133/4 נתיבות

כולנו מצטרפים לאלפי מנויי 'אור השבת' במייל
alon089945291@gmail.com

מעשיות בפרשה

"איש אחד למטה אבותיו תשלחו כל נשיא בהם"

המילה "נשיא" - אמר הצדיק רבי משה חיים אפרים מסאדילקוב נכדו של הבעל שם טוב הקדוש- מורכבת מהמילים "יש" ו"אין".
דבר זה מרמז על שני סוגי נשיאים נושאי שררה הסוג האחד הוא נשיא המתרברב ומתגאה ברום מעלתו ובתפקידו הרם נשיא כזה הוא בבחינת "אין" - אין בו מאומה והוא ריק מכל מעלה.
לעומתו יש נשיא הממלא את תפקידו מתוך ענווה ודאגה לכלל ולמרות מעמדו הרם הוא נשאר עניו וצנוע נשיא כזה הוא בבחינת "יש" - מלא וגדוש במעלות ובמידות טובות.
נשיא כזה- סיים הצדיק- היה גם משה רבנו עליו מעידה התורה (לעיל י"ב, ג):
"והאיש משה עניו מאוד!"

"ועלו זה בנגב ועליתם את ההר וראיתם את הארץ מה היא"

פסוק זה- אמר הצדיק רבי אלימלך מליזענסק בעל "נועם אלימלך"- מרמז על הדרך הנכונה בעבודת ה'
"עלו זה בנגב"- על האדם לחפש לעצמו חכמה ולשם כך עליו נצטווה "עלו זה בנגב" כמו שאמרו חז"ל בגמרא מסכת בבא בתרא (דף כ"ה): הרוצה שיחכים ידרים. "ועליתם את ההר"- לאחר שמצא חכמה יעלה ויחכים במעלותיה כאדם המעפיל אל ראש ההר.
"וראיתם את ההר"- כאשר יגיע האדם למדרגה זו יבין היטב שכל הארציות והגשמיות "מה היא" - אינה נחשבת למאומה!

"ולא תתרו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם"

פעם אחת נשא הצדיק רבי אהרון ראטה בעל ה"שומר אמונים" שיחה חוצבת לבבות בעניין שמירת העיניים ובתוך הדברים אמר:
דעו לכם כי אדם ההולך ברחוב ומזדמנת לפניו ראייה אסורה והוא מתגבר ועוצם עיניו מראות ברע אותו זמן הוא עת רצון בשמים וכל מה שיבקש האדם אז מאת הקב"ה- סגולה בדוקה בידינו שתפלתו תתקבל.

אור התורה
לע"נ בנימין בן רד"ל

תשובות לחידה ניתן לענות בקו 'אור התורה' במס' טלפון: 077-410-39-00 שלוחה 2.
(הזכרים מתפרסמים אחת לחודש בשלוחה 3). בברכת "גדיל תורה ואור".

7665190@gmail.com

תשובות לחידה ניתן לענות בקו 'אור התורה' במס' טלפון: 077-410-39-00 שלוחה 2.
(הזכרים מתפרסמים אחת לחודש בשלוחה 3). בברכת "גדיל תורה ואור".

חידה: במדבר היכן מציאנו אמורה שקלל וגדל קרן לאמורה בעין?
החידה מגיליון קודם: באיזה עוד יום חוץ משבת לא ירד מן במדבר?
תשובה לשבוע שעבר: במחלוקת קורח (שבט מוסר פרק לז).

הצטרפות לקבלת צינתוקים בזמן ק"ש וצאה"כ: חייגו ל' 088649058
החודש אי"ה יוגרלו הפרסים כדלהלן:

שובר ברשת 'פרסטור' מתנת 'כוספלא' אשדוד כוס כים ברשת 'אור החיים' ברשת 'מתוק האור'- שביעית

קוראים יקרים: ניתן לתרום פרסים לטובת קוראי המדור | ניתן להשאיר הודעה בקו 0774103900 - שלוחה 5

דיון הלכתי בשולחן-השבת

שאלות ותשובות אקטואליות שהועלו על שולחנם של גדולי ישראל שליט"א

האם מותר למרוח משה על קמטים כדי שיראה כצעיר

נשאלתי ע"י הגאון רבי יעקב אהרן סקוצילס שליט"א בעמח"ס אהל יעקב ושא"ס, ע"י הגר"ג הכהן רבינוביץ שליט"א בעמח"ס גם אני אודך, במה ששאל בזה"ל: איש לא כל כך מבוגר שיש לו כבר הרבה קמטים בפנים שלו, האם מותר לו להשתמש עם קדם מיוחד שאולי מצוי ברוב או בכלול אצל נשים, כדי להסיר את הקמטים בפרצוף שלו כשמטרה שלו כדי להסיר הקמטים משום הפרעה שבו ע"כ לשון השאלה.
והנה ביסוד דין האיסור לא ילבש איתא במג בניזר דף מט ע"א א"ד חייא בר אבא א"ר יוחנן המעביד שיער בית השחי ובית הערבה לוקה וכו' משום לא ילבש וכו' ותנא קמא האי לא ילבש גבר מאי מאי דריש ביה מיבעי ליה לכדתניא לא יהיה כלי גבר על אשה מאי תלמוד לומר אם שלא ילבש איש שמלת אשה ואשה שמלת איש הרי כבר נאמר תועבה היא ואין כאן תועבה אלא שלא ילבש איש שמלת אשה וישב בין הנשים ואשה שמלת איש ותשב בין האנשים רבי אליעזר בן יעקב אומר מנין שלא תצא אשה בכלי זיין למלחמה ת"ל לא יהיה כלי גבר על אשה ולא ילבש גבר שמלת אשה שלא יתקן איש בתיקוני אשה, ומבואר מה"ק וראב"י דלפי ראב"י אסור על האיש להראות כאשה בסממנים חיצוניים, וביאר שם רש"י שבאיסור לא ילבש קיים איסור לא רק בבגד אלא גם באיפור, ולא יכחול, וממילא נראה דה"ה הכא, וכן נראה ממש"כ בשו"ת תודיעני חיים (ח"ב עמ' כה) שכל דבר שיש מיקוני הנשים יש בו לא ילבש יעו"ש, וכן ראיתי שכתב לדון בזה הגר"מ גרוס שליט"א באום אני חומה (סימן תיז) שנשאל אם מותר להשתמש במשחה במונעת קמטים מעל הפנים, והשיב דנראה מהמבואר בדברי הגמ' בשבת דף ג' ע"ב דשרי להסיר גלדי צואה וגלדי מכה שעל בשרו דהוי כרחיצה הוא משום דהוי דבר חיצוני שיש עליו ולהכי בנ"ד שהוי בגוף נטילתו הוי בכלל לא ילבש כי המטרה להתנאות, וכתב שנראה שגם בצעיר שיש עליו קמטים אסור כי הא דקמ"ל שאסור להסיר שער לבן מתוך שחור אסור גם בצעיר ולא מסתברא דהוי כמום דשרי, וממילא אם אסור להסיר קמטים ה"ה לנוע קמטים דהוי בכלל תיקוני נשים עכ"ל הגר"ג, וכן כתב להביאו לדינא הרה"ג חן פדלון שליט"א בספר קדושים תהיו (סימן נו ענף ד) ואמנם לכאורה נראה דאף דנכלל בתיקוני נשים כיון דהוא משום יופי, אבל אם הוא משום רפואה לית בהא איסורא וכמו שכתב בשו"ת אז נדברו ח"ד סימן לו יעו"ש, אבל מ"מ נראה כיון דהוא משום יופי אסור וכן נראה ממש"כ בשו"ת משנה הלכות ח"ד סימן רמז שאם עושה לצורך יופי אסור אבל לצורך איזה צער וכו' מותר, יעו"ש. (הר"י יוסף אביטבול)

אין לקרוא את העלון בזמן התענית וספי חודש

אתגרים עליות ומורדות בחיי בן הישיבה
• הרב ברוך חורש, מחבר הספר עולם הישיבה •

המדריך המלא לנבחן

בימים אלה עשרות אלפי בני עלייה מתכוננים הן ברוחניות והן בגשמיות לקראת עונת הבחינות לישיבות הגדולות שיתחילו אוטומו. כהרגלו נביא בפני הקוראים היקרים את ההכנה הנכונה לקראת מה שצפוי - פרק 1

אחת מהסוגיות העיקריות העומדות בדרכו של כל צורב, הינה בחירת ישיבה מתאימה כדי שיוכל להתעלות בתורה. ומרגלא בפומיה דמרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל, כי ענין זה של בחירת ישיבה גדולה מתאימה, זה ענין של "נפשיות" ממש! ועל כן יש להתייחס לסוגיה זו בכובד ראש. ולכן היה אומר תמיד, כי על ההורים לדרוש את טובת בנם ולהפש בעבורו מקום ה"מתאים" לו!

והוסיף: מי שבדרך כלל יודע איזה ישיבה מתאימה לבחור ולאופיו, הוא צוות הרמ"ם והמשיגחים המכירים כל בחור, ויודעים איזו ישיבה גדולה מתאימה לאופיו. אלא שלצערנו ישנה בעיה קשה ושכיחה מאוד, שאת ההורים מעניין "מה יאמרו" ואיך יתפס הדבר בעיני אחרים, עד כדי מצב בו ההורים מתעקשים ומתאמצים להכניס את הבחור לישיבה ששמה הולך לפניו, אף שלדאבון הלב אינה "מתאימה" לבחור עצמו.

יתירה מכך, כאשר הם מתייעצים עם המחנכים בישיבה ושומעים את האמת אודות סגנונו של הבחור והישיבה המתאימה לו, יכולים הם לכעוס על המחנכים מדוע אינם ממליצים להם ואינם משתדלים דיים להכניסו לישיבה ששמה "מצלצל", בעוד שלדעת המחנכים, ישיבה זו אינה מתאימה לבחור, והוא עלול להישבר שם ולא הצליח בלימודו ח"ו.

בכאב לב היה רבינו מבכה תופעה זו, ואמר: 'מי שהולך לישיבה המתאימה לו, מצליח בד"כ בלימודו, אולם מי שמחשבות של "כבוד" ו"מה יגידו" גורמות לו ללכת ללמוד בישיבה שאינה מתאימה לאופיו של הבחור, יתכן שבתחילה הוא נהנה זמן מועט סב הכבוד, אך חוסר ההתאמה צץ במהלך הזמן והבחור נשבר ונחרס, ואז נותרים גם ללא הצלחה וגם הכבוד בורח מהם ולא נותר בידם מאומה.

ובהקשר לכך היה אומר מרן הגר"ג אדלשטיין שליט"א: מצנינו בגמרא (עירובין ג, ב) על רבי מאיר, שבתחילה למד אצל רבי עקיבא ולא הבין את עומק דבריו, וכשראה שאינו מבין, עזב את רבי עקיבא והלך לרבי ישמעאל ללמוד דברים פשוטים יותר, ורק אחרי תקופה שלמד אצל רבי ישמעאל וקיבל ממנו הרבה ידיעות פשוטות, חזר ללמוד אצל רבי עקיבא וכבר הבין עומק דבריו. רואים מזה שצריך ללמוד במקום המתאים לפי כוחותיו, ולא לחפש רמה גבוהה יותר, כי במקום שאינו מתאים לפי כוחותיו, לא יוכל להבין ולהצליח בתורה. והרי על רבי מאיר אמרו (סנהדרין כד, א): 'כל הרואה רבי מאיר בבית המדרש, כאילו עוקר הרי הרים וטוחן זה בזה. ובעירובין שם אמרו, שחבריו של רבי מאיר לא יכלו לעמוד על סוף דעתו, וסתם משנה רבי מאיר וכיצד זכה לזה? מפני שלמד לפי כוחו והבנתו, אבל אם היה נשאר אצל רבי עקיבא בלי להבין את דבריו, לא היה מגיע למה שהגיע.

והוסיף ואמר: יש כאלה שחוששים שאם ילמדו בישיבה כזו שהם יהיו הטובים ביותר בישיבה, יחסר להם ב"אתגר" של הלימוד, ולא יהיה להם חשק להתייגע ולהתאמץ כמו שצריך. אבל האמת היא להיפך, שמי שהוא מהטובים בישיבה, הרי הוא גם מתמיד יותר, מפני שהוא מרגיש טוב ושמח בחלקו, וככל ששומע יותר בהצלחתו, זה נותן לו מרץ וחיוק להתאמץ יותר, והלימוד יותר מושך אותו. והדברים ידועים. ולהיפך, מי שנכנס לישיבה שאינה מתאימה לו, קשה לו להיות מהטובים בישיבה, וגם לאחר שיתקבל ויכנס לשם ימשיך לסבול, כי הוא צריך כל הזמן להתאמץ יותר מכוונותיו, וכשלמד מתוך מאמץ וקשיים שאינם לפי כוחותיו, הוא סובל מזה ונעשה מתוח כל הזמן, ואינו יכול להצליח ולהתעלות כראוי.

מאמר זה מתוך הספר עולם הישיבה את הספר ניתן להשיג בפ"ל 0533141480

הרב אורי זוהר זצ"ל להגיע בשלום לחיי הנצח

גם אם יש מיליון גיהנומים... תפילה? מה פתאום. שבת? איך אפשר.

"ישבתי ואמרתי: 'אני לא מסוגל. שום דבר'. אבל ידעתי שיש בורא לעולם, אז אמרתי לו: 'תראה, אני לא מכיר אותך, ככה ממש דיברתי אתו, אבל מה אני אעשה והוכיחו לי שאתה 'יש', שאתה קיים, שהתורה אמת, ויש לי אחריות על המשפחה שלי, ואני מבין שזה אמת, אבל אתה רוצה ממני משהו שאני לא מסוגל... תעזור לי.

'נו, ומה קרה? הקב"ה הולך אותי. הוא שלח לי מחשבה: קשה לך, אז תמצא משהו קל, שאתה מסוגל, אבל אותו תקבל בצורה מוחלטת... חיפשתי מה אני יכול לעשות. את המצווה הכי קלה בתורה.

"מצאתי מצווה קלה: להדליק שני נרות לפני שבת... פעם אחת בשבוע, שני נרות שבת, עם ברכה... 20 שניות בשבוע. וזהו. אבל לכל החיים. יהיה מה שיהיה זו קבלה מוחלטת.

"זו הייתה ההתחלה. צריך להשתדל להראות לקדוש ברוך הוא שאנו רציניים. אחרי זה כבר לבשתי ציצית, כמובן בלי שכולם רואים, ואפילו התחלתי להתפלל. אני זוכר שבאתי לרב זילברמן ואמרתי לו שיגלה לי מה המינימום של תפילה. הקו האדום.

רק כדי לא להיות בגיהנום. לא אכפת היה לי להיות בגן-עדן אפילו בשורה האחרונה, אפילו להרגיש בגב את החום של הגיהנום... מינימום של תפילה... תפיליך, שמע ישראל ושמונה עשרה..."

בשיחה גלויה הלב בישיבת 'ברכת חיים', פנה הרב לתלמידים, ואמר: "באתי מעולם שהיה בו הכל. היום אין לי לא אוטו, לא וספה ואפילו לא אופניים - ואני מאושר. אני מעיד עלי שמים וארץ שזה אמת", קורא הרב מדם ליבו. "אם יגידו לי אל תתפלל שחרית, אתם יודעים מה? לא שחרית, ערבית! שזה 'רשות', אם יגידו לא להתפלל פעם אחת 'מעריב' ואקבל בתמורה לא 500 מיליון דולר אלא כל הון שבעולם, זה אפילו לא ניסיון בשבילי... מה אעשה עם כל ההון שבעולם? אוכל ארבע ארוחות ביום? אשן על שתי ספות? אבל להפסיד 'מעריב' אחד זה חור בעולם הבא שאי אפשר לסתום לעולם!", הוא אומר בלהט. "אני עבדתי עם השכל שלי. השלטתי אותו עליי, כמו שאומר הרמב"ם שהשכל הוא אמצעי לדביקות בהשם. יש לי 'יבור' עם הקדוש-ברוך הוא..."

"אגלה לכם סוד גדול. רק לכם אני מגלה את זה. אם מדברים עם הקדוש-ברוך-הוא, הוא עונה! אם יש לך עיניים לראות ואוזניים להקשיב, אתה רואה ושומע איך הקב"ה מוביל אותך. לא לאן שאתה רוצה אלא לאן שטוב לך. אין אבא שאוהב את בנו יותר משהקב"ה אוהב אותנו, כל אחד ואחד מאתנו".

הרב אורי זוהר, בעברו היה מצליח מאוד והיה מוכר מאוד בציבור הכללי, אבל החליט בסוף שנות ה-70 לנטוש את הכל. הוא עבר לגור בשכונת מטרדסדורף החרדית בירושלים, גידל את עשרת ילדיו לתורה.

"אני בעל תשובה, אשתי קוראת לנו 'ניצולי שואה'", אמר בשיחה שהעניק לתלמידי ישיבת 'ברכת חיים'. "באתי מעולם שלא היה חסר לי מאומה מבחינה חומרית, היינו אנשי 'בוהמה', אנשים ציפו מאתנו שנשבור את כל המוסכמות, לא הייתה לנו שום מסגרת שחיבה אותנו, והיום - אתם רואים אותי", אומר הרב אורי זוהר, שמדחים את שומעיו בלבושו החרדי ובשליטתו העמוקה בהשקפת עולמו הברורה.

"אין לי לא אוטו ולא וספה ולא אופניים ואין לי כלום. אבל יש לי הכול!", המשיך ואמר לבני הנוער ב'ברכת חיים'. "אין מאושר ממני. להיות מאושר זה לדעת שעכשיו פה הקב"ה נמצא. שענינו פקוחות על כל אדם ואדם והשגחתו בכל רגע. זה מצב תמידי של להיות עם הבורא עולם".

"עשיתי תשובה כי לא הסכמתי להיות 'פרייאר'. בורא-עולם שלח לי

את הרבי שלי, הרב זילברמן, הוא הסביר לי מה-זה-יהודי", אמר הרב זוהר ב'ברכת חיים', כשענינו נוצצות מדמעות געגוע לרבו המובהק, הרב יצחק שלמה זילברמן זצ"ל, אבי שיטת זילברמן.

הרב אורי זוהר, שתמיד היה 'איש רוח' ומחפש אתגרים אינטלקטואליים, נעתר לבקשת הרב אריה יצחק לבוא לירושלים 'להתווכח' עם 'רב החדל'. 'הסיכום' היה שאם הרב משכנע שיש בורא לעולם אז 'אורי זוהר' - האישי והמותג - חוזר בתשובה.

לאורי זוהר לא היה ספק מי יצח בוויכוח התיאולוגי. "אני זוכר שיצאתי מהבית של הרב זילברמן בשערי-חסד. אני, הוא אמר לי, אני האדם הכי מאושר בעולם. הסתכלתי עליו ואמרתי, מה הוא מבלבל את המוח? אני גרתי אז בוילה ביפו, מול הים, כל היום הסתובבתי בחוף שרתון, והוא יושב פה בחדר ישן בבית מקולף, ואם לא היו לו ספרים מהרצה עד התקרה אני חושב שהתקרה הייתה קורסת... והוא אומר שהוא מאושר? על מה הוא מדבר? ואני מחכה כבר לרגע שאני אצא מהחדר הזה... די. שנחזור כבר לים. לחופש", הוא משהזר את תחושותיו בתום הוויכוח האינטלקטואלי.

"אבל הוא הוכיח לי את האמת. אני זוכר שאמרתי לעצמי: אורי, לא יעזור לך שום דבר בעולם, זו האמת! וזה היה הרגע הכי קשה שלי בעולם! כי אחרי שהבנתי שזו האמת, ויש גן-עדן ויש גיהנום, ויש שכר ועונש, ויש עולם הבא, ופה זה הפרוזדור, אז מה אני עושה? מה עושים? מה יהיה? שאני אשים כיפה על הראש? אין מצב. הסתכלתי בראי ואמרתי: אני לא שם את הדבר הזה

**"נו, ומה קרה?
הקב"ה הולך
אותי. הוא שלח
לי מחשבה:
קשה לך, אז
תמצא משהו
קל, שאתה
מסוגל, אבל
אותו תקבל
בצורה
מוחלטת..."**

באפשרותכם לזכות את הרבים ללא כל תמצי!
אם אירע אתכם או מכיריכם סיפור מחזק שלחו אלינו בית 'אור השבת' רח' חזני 3314 נתניה 08-9941870

אכפרה

סיפור לשבת

לגור השבת

10

אמרי קודש בראי הפרשה

מוסר אמרי קודש מהפרישה הזו

"ויקרא משה להושע בן נון יהושע" (במדבר יג, טז)

ענווה קודמת להכמה

ובתרגום יונתן בן עוזיאל כתב: וכדי חמא משה ענוותנותיה, קרא משה להושע בר נון יהושע [פירוש - כאשר ראה משה רבינו את ענוותנותו של 'הושע' בן נון, קרא לו 'הושע'].

שואל בספר 'אוהב ישראל', מה הקשר בין ענוותנותו של 'הושע' לזה שמשה קרא לו 'הושע'? ותרץ ע"פ ספר המב"ט שכתב, שסדר תחיית המתים יהיה לפי סדר א-ב. כגון השם אברהם שמתחיל באות א' יקום קודם וכו'.

אומנם הרמ"ה (במסכת סנהדרין) כתב שמכל מקום, אדם שיש בו מידת הענווה וודאי שיקום קודם, אעפ"י שלפי סדר הא-ב הוא מאוחר יותר.

והנה לפי זה משה רבינו חשש לשנות את שמו של 'הושע' ליהושע מאחר ש'הושע' מתחיל באות ה' והוא קודם לאות י' שמתחיל 'הושע' וחלילה יצטרך לקום בתחיית המתים מאוחר יותר.

אבל כאשר ראה משה את ענוותנותו של יהושע שאין לך מידה גדולה מזאת, אם כן וודאי שיקום ראשון לפי מעלתו, ולא לפי סדר א-ב, לכן לא חשש משה רבינו ע"ה לשנות את שמו מ'הושע' ל'יהושע'.

רבינו יוסף חיים זיע"א בעל ה'בן איש חי', שואל, מדוע במילה 'בן נון' נקוד חיריק תחת האות "ב" ולא בסגול כמו כל שם אחר?

ומבאר, אמרו חז"ל שכשהקב"ה שינה שמה של "שרי" ל"שרה", ע"י שהוריד משמה את האות "י", ושם במקומה את האות "ה", באה האות "י" ואמרה לקב"ה מה יהיה עמה? ואמר להם שישים אותה אצל צדיק, והיינו 'יהושע', שהרי בתחילה נקרא שמו 'הושע' ואח"כ 'יהושע' [כנ"ל].

אמנם עכשיו האות "י" של 'יהושע' צריכה להנקד בשווא, א"כ מהיכן ניקח את הנקודות של השווא לאות "י", שהרי בתחילה האות "י" של "שרי" הייתה בלי ניקוד.

לכן לקח הקב"ה מ"בן נון" מהסגול של "בן" שתי נקודות לאות "י" לעשותו שווא, והאות "ב" נשארה עם נקודה אחת וזהו החיריק, לכן נקרא 'יהושע בן נון'. (מהספר "נועם ה'" (עמוד רעו)).

שבת שלום ומבורך.

הרב חיים זאיד לא בוכים על חלב פרווה

הבת החלה לספר לו שפשוט אמא הכינה את המטעמים כפרווה, ואילו היא - הבת - הטבילה אותם בתוך קנקן חלב. וחלילה יכולים להכשיל ציבור גדול של בני תורה. לא עלינו.

הבעל ניגש לאשתו לא לפני שזכר שפשוט אשתו לא הכשילה ולא טעתה. הכל טוב והבליצ'נסים אכן נשארו פרווה. אז מה הסיפור של החלב אתם שואלים? הנה התשובה, שמובילה אותנו לנקודת הנחה ששומר מצווה לא ידע דבר רע ממש כפשוטו וכך מספר הבעל לאישה.

בערב החג אשתו שלחה אותו לקנות 2 קרטונים של חלב שכל אחד 1.5 ליטר מהסופר ליד לכבוד חג השבועות. עיניו רק קרטון אחד של חלב פשוט הכל הבעל הולך למכולת, ומגלה למול נגמר. אבל מה עושים אשתו שלחה אותו ואין מצב ככה שהיא תכנס לחג ללא חלב, דבר שיגרום לה לוותר על קפה במהלך חג השבועות. ואף קרטון אחד לא יספיק כי הוא נגמר בדרך כלל בפעימה אחת של הכנת קפה בתוך המשפחה. לכן החליט לעשות מעשה שכוון אך ורק משמיים לא אולי ולא יכול להיות, אלא בודאות...

בערב החג אשתו שלחה אותך לקנות 2 קרטונים של חלב שכל אחד 1.5 ליטר מהסופר ליד לכבוד חג השבועות. עיניו רק קרטון אחד של חלב פשוט הכל הבעל הולך למכולת, ומגלה למול נגמר.

עומדים אנו בימים שאחרי חג השבועות. ימים שאנו נמצאים במבחן בפני ה' יתברך בכל רגע ורגע על כך שאכן אנו משתמשים עם התורה בצורה הנכונה ביותר. מפני שאחרי לילה כזה מרומם, לילה של קבלת התורה, לילה של חדות התורה ולימוד התורה, אין ספק שמוטל עלינו ומחובתנו לדאוג לייקר ולהעריך את התורה יותר ויותר בפנימיות שלנו.

את הסיפור הבא מספר מגיד המשרים הגאון רבי חיים זאיד שליט"א, סיפור המלמדנו על מעלת האנשים התומכים בתורה הקדושה וכל שכן אלה ששוקדים ולומדים מהלכותיה.

הסיפור הבא אירע ממש בערב של חג, שלימד אותי עד כמה אדם ששומר על כבוד החג, משמייא שומרים ומכוונים את מעשיו.

היית אישה צדיקה באזור בני ברק שהחליטה להכין בליצ'נסים בערב החג לכבוד התלמידים בישיבה שאני מלמד. היא התכוונה להכין כמאתיים מנות, לשלוח לישיבה וגם לקרובי המשפחה. וכמוכן היא הכינה אותם במתכון פרווה משום שבביליח משפחות

רבות נוהגות לאכול בין היתר גם תבשילי חלב, ובשביל חלילה לא לגרום למכשול הכל היה פרווה מלכתחילה.

ואכן בשבועות הכל מגיע לישיבה, ונשלח למשפחות. ממש בכניסת החג, הבת של אותה צדיקה מגיעה אליה ומספרת לה, שהיא שמע שיש מתכון שאם מטבילים את הבליצ'נסים בתוך חלב זה יוצא ממש טעים ללקק את האצבעות... האמא שומעת את הדברים ומתפוצץ ליבה בקרבה. לא היה הרבה מה לעשות והיא פשוט פרצה בבכי. היא הסבירה לבת שלה שהיא בכונה עשתה את הבליצ'נסים פרווה בכונה וגם ככה כתבה על המגשים ובמודעה שכתבו בישיבה ומה יהיה עכשיו היא תכשיל בחורי ישיבה צדיקים באיסור של בשר וחלב שהרי אין לה שום יכולת וגישה ללכת ולהודיע להם שאכן מדובר בחלבי ושלא יאכלו מזה בלילה.

היא לא ידעה את עצמה. אבל במקום לשקוע רק בדכאון ובצער היא החליטה פשוט לפתוח את ספר התהילים ולהתפלל לבורא עולם שלא תכשיל את הבחורים זה העוון האחרון שחסר לה כעת על הראש. וככה כל הלילה בבכיות ובתחנונים ממש ככה אחת לאחת.

בבוקרו של חג הבעל מגיע לבית ורואה את אשתו בלי מצב רוח וספר תהילים פתוח לנגד עיניה. בתחילה לא הבין מה קרה והתחיל להבהל. לאחר שבידר עם הבת את פשר מעשה האמא,

נפלאות מתורתך

הרב צבי וינברג

10

חידושים

סיפורים אחזקים

אור השבת

בנו של רבי שלום איזן מירושלים הגיע למצוות. הוא סר להזמין ל"קידוש" בשבת את רבי איסר זלמן מלצר. הנימוס חייב זאת, אף הכרת הטובה, אבל הוא לא העלה בדעתו שהגאון הישישי והחלש יוכל לבוא רגלי ממרחק כה רב.

ה"קידוש" היה בעיצומו, גדולי ירושלים השתתפו בשמחה, בראשם הגאון מטשבין, שלאחר שטיפס במעלה המדרגות התלולות קרוב לארבע קומות, התנשף ואמר: "המעלות של דירה זו - הן חסרונותיה..." הסבו גדולי ירושלים ושוחחו בדברי תורה - ולפתע נראתה בפתח דמותו של רבי איסר זלמן מלצר במחלצות השבת ההדרות.

הכל קמו לכבודו ולא הסתירו את השתוממותם! הכיצד טרחה ובה מהלך כה רב?

אמת, ענה רבי איסר זלמן, רב המהלך מכפי כוחותי, אבל חייב הייתי לבוא, משום הכרת הטובה לבעל השמחה.

הכרת הטובה!?

כן, בניגון חלף במוחי הרורח תשובה!

הדברים הפכו סתומים עוד יותר, והגאון הישישי נאלץ להבהירם: כאשר רבי שלום בא להזמין לבו - המצוה של בנו, חלף במוחי הרורח: "הוא חוגג כבר את היכנס בנו למצוות - והרי זה עתה נערכה חתנתו! אח - איך שהזמן חולף מהר, יש להזדרז ולשוב בתשובה בטרם..."

ואם בזכותו חלף במוחי הרורח תשובה - חייב אני לטרוח - ולהשתתף בשמחתו, מדין הכרת טובה! ("בדרך עד החיים")

רבי מאיר דן פלאצקי, בעל ה"כלי חמדה", הגיע ללונדון כדי להתרים גדיבים למען מוסדות התורה. באחד הימים, אחרי יום התרוצצויות רצוף אכזבות אצל עשירי לונדון, שב רבי מאיר דן לאכסניתי עייף ויוגע, ונחפו לדרכו לבלגיה, ומשם לאמריקה.

והנה ממתין רבי מיכאל לוי מתושבי לונדון שהביא דרישת שלום מאביו הישישי בן שמונים שנה, והתנצל בשמו שאין בכוחותיו מפאת חולשה לבוא אליו אישית. השיב הגאון גם מצדו בהתנצלות שממחר לנסוע, וחסר לו פנאי לביקור פרטי. אך כעבור שעה קלה, משגודע לו כי אותו ישישי גילה בצעירותו את כתב-היד של רבנו חננאל לפסחים ושלחו למדפיסי הש"ס "ראם" בילנא, הזדרז לשחר את פניו, באומרו: אדם שכלנו חבים לו תודה בעד מתנה יקרה זו. אין די כבוד להעניק לו. ("אשא דעי למרחוק").

רבי חיים שמואלביץ היה נוהג לומר על המשנה במסכת אבות (פרק ד, מ"א): "איזהו מכובד המכבד את הבריות" - אם מישהו חושב שהוא יהיה נכבד בלי לכבד את השני, הינו טועה בדבר משנה! דקות תחושותיו של רבי חיים בהכרת טובה והחריפות הרבה בה הדגיש את הצורך להכיר טובה, הינן פרשה מופלאה כשלעצמה. רבי חיים היה מטריח עצמו למרחקים ומטלטל בדרכים בתאו של טנדר מקפץ, כדי להשתתף בשמחת כלולותיו של תלמיד מיישיבה אחרת, אשר "כיבדו" בכך שבא לשמוע אצלו "חבורה"... כל אברך, אשר בבחרותו למד עימו בחברותא, היה זוכה לביקורו של רבי חיים בביתו לאחר נשואיו. היתה בכך גם כוונה עמוקה לייקר את הבעל בעיני אשתו... לכל שמחה, אליה הוזמן באורח אישי, היה בא, כמחווה על הטורח ושימת-הלב שהקדיש לו המזמין... בהקשר זה, היה מקפיד - וגם כאן בביטוי של הכרת הטוב - שהמזמין יואיל לפנות גם אל הרבנית, תבדל לחיים טובים... לא היה מקרה - ואפילו אצל בני משפחתו ממש - בו הוגש לו כיבוד קל כלשהו, בלי שיחפש את בעלת-הבית, טרם צאתו, כדי להודות לה על טרחתה... מקרים "קטנים" כאלה, למאות ולאלפים, מספרים בני-המשפחה ותלמידי הרבים. מקרים רבים, בהם תמהו על רבי חיים תמיהה רבת על מה ולמה נהג כפי שנהג, היה משיב: "יש לי הכרת-הטוב לאותו אדם". (כנסת ישראל)

שנכח להפריש חלה מהמצות, ואין לו עוד מצות, מה עושה?
בשורת הר צבי (או"ח ח"ב סי' א') מביא מעשה בערב פסח שחל בשבת, יהודי בעל משפחה נזכר בשעת אהר"צ שלא הפריש חלה ממצותיו, וברשותו לא היו מצות נוספות בהם יכול היה לקיים את מצוות החג.
האיש פנה אל המהר"ל דיסקין זצ"ל שבחכמתו הרבה הציע בפני אותו אדם את הפיתרון הבא.
כידוע קטן פטור מכל המצוות דאין בו דעת, ולכן אין יכול להפריש תרומות ומעשרות, אולם קטן שהגיע לגיל י"ב למרות שעדיין פטור הוא מהמצוות בכל זאת נחשב הוא לבן דעת לגבי נדריו וקניניו, וכך גם הפרשת תרומה וחלה.
ויעץ לו המהר"ל דיסקין שיקנה מצה אחת לבנו שהגיע לי"ב ויורה לו להפריש חלה מהמצה שהוקנתה לו וכך ניתן יהיה לאכול את המצות כולם.
ואע"פ שאסור לצוות לקטן לעבור על איסורי תורה, במקרה הזה כיון דהוי מדרבנן יש לסמוך על הראשונים (ר"ן שבת קכ"א). המקילים וסוברים כי אין איסור לקטן להורות לו לעבור על איסור כאשר הקטן עושה זאת עבור עצמו, והקטן הרי מפריש חלה לצורך המצה שהוקנתה לו.

איזה הלכה אפשר לבאר ע"פ הרעיון שבמקום שדעתו של האדם נמצאת נחשב ששם הוא נמצא?

(יגב) **שולח לך אנשים ויתרו את ארץ כנען אשר אני נתן לבני ישראל איש אחד איש אחד למטה אבותי תשלחו כל נשיא בהם.**
בספרי החסידות מובא בשם הבעש"ט, שדעת האדם משפיעה עד כדי כך שנחשב כאילו האדם נמצא היכן שדעתו נמצאת.

מקור הדברים בשמו נמצא בס' של תלמידו תולדות יעקב יוסף (פ' חיי שרה ד"ה בפסוק ואברהם זקן) וז"ל: כמו ששמעתי מפורש מפי מורי במקום שחושב האדם שם הוא כולו.
בס' ערך שי (ענה"ת לרבי יהודה שמואל טאבאק זצ"ל פר' שלח) ביאר עפ"י את דברי הקב"ה למשה רבינו "שלח לך אנשים", שהרי ארץ ישראל בעת ההיא היתה מלאה גילולים ותועבות והיה מקום שהמרגלים יטמנו בתוך כל הדברים הרעים הללו, לכך אמר לו הקב"ה למשה שלח לך שיקשרו המרגלים את דעתם במשה ויעשו את הכל על דעתו, וממילא לא יפרדו ממנו גם בהיותם רחוקים.

ובשם משמואל (פ' לך לך) מביא זאת בשם אביו בעל האבני נזר זצוק"ל שכל מקום שדעתו של אדם שם נחשב כאילו הוא שם בפועל, וכשב הביא האבני נזר ראה לזה ממשנה בעירובין (ד, ז) לגבי אדם שמהלך בדרך בער"ש ורואה שהשמש עומדת לשקוע ולא יספיק להכנס לעיר לפני שחשיכה, וזוכר שיש בפתח ממנו אלפיים אמה אילו או גדר, יכול לייחד מקום לשביחה ע"י שאומר שרוצה לשבות בעיקרו של העץ, ואז יכול ללכת אפי' לאחר שחיכה אלפיים אמה עד היעץ ומתעין עד ביתו עוד אלפיים אמה, מוכח מזה שלמרות שלא נמצא שם כיום שע"י מחשבתו התכוין לשבות בעיקרו של עץ, זה נחשב כאילו הוא כבר שם בפועל.

ולפ"ז כתב שם שלכן הקב"ה לא אמר לאברהם אבינו לאיזה ארץ ללכת, שאם היה אומר לו, אברהם היה חושב על ארץ כנען והיה נחשב כאילו הוא כבר שם, וכיון שלא אמר לו עוד היה נחשב כח"ל והיה צריך לעבור את תהליך הניתוק ע"י יציאה מארצו ממולדתו ומבית אביו.

בחידושי הרמב"ן (עירובין יז:) מקשה לפי שיטת ר' עקיבא דאיסור תחומין הוא דאורייתא, איך מועיל עירוב בפת לילך יותר מאלפיים אמה, הרי זה מדרבנן כמו עירוב חצירות ועירוב תבשילין, ותידין שכיון שדעתו על המקום ההוא ואמר תהא שביחתי במקום פלוני עשאו ביתו ומשם אני קורא אל יצא איש ממקומו.

ובס' דברי יואל (תולדות) הביא את הרמב"ן וכתב שמכאן מקור מדאורייתא לדברי הבעש"ט שמקום של דעתו של אדם שם הוא נמצא, ומבאר לפ"ז את דברי המשנה בברכות (ל:) שהיה עומד בחו"ל כיון לבו כנגד א"י וכו' לירושלים וכו' למקום המקדש, והביאור בזה שכיון שבמקום המחשבה שם הוא עמידת האדם, א"כ כשמכוין לבו את הקודש נחשב כאילו באמת הוא עומד במקום המקדש ויש לו את הזכויות של א"י והמקדש שיתקבלו תפילותיו ויעלו למעלה.

עשרות אלפי קוראים

מצפים וממתינים לסיפור שלך!

קורא יקר, באם יש באמתחתך סיפור אישי ומחזק, אתה מוזמן לשלוח אותו למערכת 'אור השבת', ובע"ה נפרסמו
פקס: 08-9941870 | חייל: alon7148454@gmail.com

אזור הזקנה

לע"נ רבי חזקיה זרובבלי בן נוריאל זאסתר, זמאיר בן אליחזו זמיכל ז"ל

ז"ל ע"י כולל ערב וגמ"ח "דרכי חזקיה" ע"ש רבי חזקיה זרובבלי בן נוריאל זאסתר זצ"ל
ת.ד. 5711 י-ם לפרטים ותרומות: 050-4120812

העלון לעילוי נשמת
זהבה בת רחל ורחל בת שמחה

619

אנו זקוקים לעזרת הציבור

העלון נקלע לקשיים וחובות כבדים, על מנת שנוכל להמשיך לתחזק את העלון שעלותו כ-1,000 ש"ח בשבוע ומופץ 10,000 עותקים אנו זקוקים לתרומתכם. ניתן לקבל חסות על העלון, לע"ג, לרפ"ש או לזווג הגון. ניתן לפנות בטל': 050-4120-812

העלון לעילוי נשמת שרה בת פֶּכֶב

סיפור לשבת קודש

מעשה נפלא - המלמד אותנו כי אנחנו מצדנו צריכים לעשות רק את ההשתדלות, כל השאר זה בונס מבורא עולם.

"תיעשה המנורה" - לשון "תיעשה" משמעו שהיא נעשית מאליה, לפי שהיה משה מתחיל בעשיית המנורה ומתקשה בה, אמר לו הקב"ה: "השלך את הכיכר של הזהב לאור (לאש), והיא נעשית מאליה". לכן לא נכתב "תעשה" אלא "תיעשה", ולרמז כי בסופו של דבר עתידה המנורה להיעשות מאליה. (תנחומא).

"מקשה" - מלשון "קושי" - לא רק הקושי של משה רבנו לעשות את המנורה, אלא גם קשיות העורף של עם ישראל! ספר "לתורה ומועדים" כותב: בדרך הדרוש כי עשיית המנורה מיקשה אחת מלמדת על אופי המשותף לכל עם ישראל - קשיות עורף. חלקי המנורה אינם שווים, יש בסיס, יש קנה ויש את הגביעים שבהם מדליקים את הנרות, יש פרחים ויש עיטורים, וכל אחד מהם חמוץ לחלקים אחרים בעם ישראל, אך לכלום תכונה משותפת - קשיות עורף. ככל התכונות, גם תכונה זו יכולה להוביל לתהומות ויכולה להוביל לפסגות. ביום הכיפורים אנו מתוודים בדמעות "על חטא שחטאנו לפניך בקשיות עורף".

נביאנו הוכיח חזר והוכיח על קשיות העורף. פרעה אשר היקשה את עורפו ומאן להביט באמת הניצבת מול עיניו, כתבו גדולי החסידות כי שמו "פרעה" אותיות "הערף", מפני שהקשה את עורפו גם לאחר הניסים והאותות שחוו הוא ועמו ולא נכנע.

חטא העגל, אף הוא נגרם בשל קשיות עורף - "ויאמר ה' אל משה: ראיתי את העם הזה והנה עם קשה עורף הוא" (שמות לב', ט'). תכונה זו יכולה לדרדר את האדם לתהומות, אך כאמור, גם להניפו אל הפסגות. כך מלמדת אותנו דווקא פרשת העגל.

הבה נתבונן בדבריו של משה בתפילתו, לה' שישלח לבני ישראל: "כי עם קשה עורף הוא - וסלחת לעווננו ולחטאתנו ונחלתנו". לא יאומן, משה רבנו משתמש בתכונת קשיות העורף כסיבה להמליץ יושר על בני ישראל. אכן כן אותה תכונה היא זו שבגינה יכלו בני ישראל לכל המיניעות והעיכובים והמכשולים שהיו בדרכם, ולא סרו מדרך ה'.

וכך התפלל ברגש מלכנו דוד: "כל זאת באתנו ולא שכחנוך ולא שיקרנו בבריתך, לא נסוג אחור ליבנו ותט אשורינו מיני אורחך" (תהילים מד', יח'-יט') - כלומר למרות הצרות הנוראות שספג עמנו, הוא נשאר במהלך הדורות נאמן לה' ולתורתו.

נהרות של אש ומים לא יכלו לנתק את אבותינו מדבקתם בבורא יתברך ומצוותיו. כאשר יהודי עומד בפני ניסיון, יקל עליו להתגבר על הניסיון אם ידע כי בתוככי אישיותו חצובה תכונה מופלאה - "עקשנות" שאי אפשר להמיסה ולא לפוגגה, אם רק יפעילנה במלוא העוצמה. מכאן למדנו שאסור לאדם להתיימש מעצמו, ואע"פ שקשה לו צריך עדיין להתעקש בעצמו, וגם כאשר הוא רואה שאין ביכולתו לעשות דבר, יעשה עד היקן שידו מגעת, וכבר הקב"ה ישלים לו מלאכתו.

"אדם עושה השתדלות - והקב"ה משלים לו מלאכתו" כלומר תחילתו השתדלות וסופו מתנה!

סיפר מגיד המישרים, רבה של פרדס כץ, הרב חיים זאיד שליט"א: צלצלה אליי בת ישראל צדיקה מאזור המרכז, וסיפורה שבר את ליבי, היא ממש יתומה בחיי אביה ואימה.

הכיצד?... אבא שלה יושב בכלא כבר 26 שנה, ונותרו לו עוד 10 שנים, כשכל הזמן הזה הוא לא בקשר איתה. ואמא שלה עברה קשיים רבים שגרמו לה ללקות בנפשה ומאז היא מאושפזת בבית חולים מיוחד בבאר יעקב ואין לה קשר עמה.

אז כיצד היא חיה?... היא גרה בפנימייה באחד הסמינרים, וכשבשבתות וחגים היא נודדת מבית לבית, ואף לפני שנתיים היא שהתה אצלנו בליל הסדר. חיים לא פשוטים בכלל. אלא שכעת הבחורה הגיעה לגיל השידוכים והיא מחפשת חתן, אך אף אחד לא רוצה בחורה שאבא שלה יושב בכלא ואמא שלה בבית חולי נפש! ועוד שהחתן יצטרך לממן את החתונה לבדו, שהרי לבת אין כלי!

אך אנו מאמינים בני מאמינים שה' דואג ומשגיח לכל יהודי, בכל מצב שהוא. והנה, יום אחד, מצאה הסגנית של הסמינר בחור ירא שמיים מבית טוב וממשפחה חשובה, אשר לא חסר לו כלום מבחינה כלכלית.

הבחור שמע את פרטי הבחורה והיה מוכן להיפגש עמה למרות כל מצבה המשפחתי, אלא שכיוון שידע שאבא שלו לא יסכים להצעה של משפחה כזו, החליט ללכת ולשאול את אחד מגדולי ישראל כיצד לנהוג. אותו רב גדול הורה כי הבחור יעשה איתה פגישה אחת, ואם ישנה התאמה נדון בעניין. הבחור נפגש עמה פעם אחת וחזר לביתו נפעם, מדובר בבת ישראל יראת ה', בעלת מידות ודרך ארץ מיוחדת במינה. הוא ניגש לאביו וסיפר לו על ההצעה. מיד כששמע זאת האב החשוב, כעס עד למאוד ואמר לו: "אם אתה ניגש לשידוך הזה, אני לא אבא שלך, ואם בסוף תתחתן איתה, אני לא אגיע לחתונה שלך, נקודה!".

הבחור היה מחובר מאוד להוריו, אך מצד שני לא רצה לוותר על המציאה שזכה, לכן ניגש הוא שוב לגדולי ישראל ושאל לעצתם, והלה השיבו לו כי יתנו לאבא לדבר עם רב שהוא מכיר ומעריך, והם כבר ינסו להשפיע עליו. האב לא הכיר הרבה רבנים, מלבד רב אחד שאהב לשמוע והוא, הרב חיים זאיד (אני).

הסגנית התקשרה אליי ואמרה לי כי גדולי הדור הורו כי עלי לעזור לאותה בת סמינר יקרה, יתומה מהוריה בחייה, ולדבר על ליבו של אבי הבחור על מנת לקדם את השידוך. הסכמתי לנסות, והתקשרתי אליו. "שלום, מדבר הרב זאיד, מה שלומך?".

"ואווו, הרב זאיד איך אני אוהב לשמוע את סיפורי האמונה שלך, מה זכיתי?!", הוא התרגש. השבתי לו ואמרת: "שמעתי כי אתה לא רוצה את הבחורה פלונית לשידוך לבנך. אך תאמר לי כיצד אתה מסרב לך, הרי אני אבא של הכלה?".

"הרב הוא אבא של הכלה?!", נדהם האב, "כיצד יתכן? הרי היא ספרדייה ואתה תימני בכלל?!" "מה זה משנה", השבתי לו, "היום תימנים וספרדים זה כמעט אותו דבר, ואני האבא המאמץ של הכלה, אני אחראי עליה ומטפל בה, ובקרוב אנחנו נהיה מחותנים".

אין זה שקר, כיוון שאני מכיר אותה היטב וכמה פעמים אירחנו אותה אצלנו. "ואווו לא ידעתי, איזו זכות יש לנו", קפץ האבא משמחה. סיכמנו בינינו שהזוג ייפגש עוד פגישה או שניים, ואם הדבר יסתדר נסגור "זוארט". האב ששמע כי הרב זאיד אחראי על הבת ודואג לה שמח מאוד ורצה לפתע בשידוך. הזוג נפגשו עוד כמה פגישות, ובשעה טובה ומוצלחת

לעילוי נשמת משה בן אסתר

לפתע, הטלפון מצלצל.

"שלום הרב זאיד, מדבר עזאני מבית שמש". חכתי בראשי וניסיתי להבין מי זה, עד שנזכרתי כי זה קרוב משפחה שלי שכבר שנים לא דיברנו.

הוא מספר לי בהתלהבות: "יש לי חברותא, עמו הייתי לומד בעבר, המתגורר כיום בלוס-אנג'לס. מדובר בבחור אמריקאי ולפני כמה דקות הוא התקשר אליי ואמר לי כי היום הוא עורך בר מצווה לכן שלו, והוא רוצה זכויות על מנת שהבן שלו יכנס אל הבר מצווה בקדושה.

על כן הוא מוכן לתרום סכום כסף ליתום ויתומה שמתחננים בארץ ישראל, אך בתנאי שהחתונה היא היום, ביום הבר מצווה של בנו.

אתה וודאי מכיר זוג כזה, האם תוכל לעזור לו?". מיד קפצתי בשמחה ואמרתי לו: "הרב עזאני התקשר בדיוק בזמן, ממש כעת אני עוסק בחתונה של יתומה מהוריה בחייה, ואני חייב סכום כסף, אך תגיד לו שהחתונה היא מחר, הרי מה זה משנה היום או מחר".

הרב עזאני התקשר לחברו, אך הלה סירב וטען כי הוא רוצה זכות ליום הבר מצווה, ועל כן הוא מחפש חתונה שנערכת היום ולא מחר, בזמן השמחה של בנו.

מה אני עושה?

להקדים את החתונה זה לא מציאותי. עד שעלה לי רעיון: נעשה את החתונה מחר ביום חמישי, לפני השקיעה, ככה שהבר מצווה נערכת בליל חמישי, והחופה תהיה חמישי לפני השקיעה.

התורם שמע זאת אך לא הסכים, הוא רוצה לתרום לחתונה שתהיה ברביעי בלילה.

מה עושים? פניתי לרב עזאני ואמרתי לו: "תראה בוא נעשה עסקה עם החבר האמריקאי שלך: הוא יגלה מה הסכום שרצה לתרום, אם הסכום הוא בדיוק 36,000 \$ - סימן שמשמייים זה שייך למקרה שלי, שזה הסכום הנדרש, והתורם יתן הסכום גם שהחתונה מחר בלילה, ואם הסכום שונה מכך - אני מוותר".

הרב עזאני התקשר לתורם שאמר לו: "השארתי 10,000 \$ לקרוב משפחה בנווה שאגן בחיפה, שזה 35,430 \$, אך בסוף החלטתי שהסכום יהיה עגול, והותרתי בידו 36,000 \$ בדיוק!!!". פלאי פלאות.

שמעתי זאת ונתתי צעקה ברכבת: "יש בורא לעולם מדהים... מופלא!". כששמע התורם את כל המקרה, הוא התרגש מגודל ההשגחה המופלאה, ושלח אותי לרחוב פלורנטין 8, בנווה שאגן שבחיפה, משפ' היינריך, כאשר אני גם ככה בדרכי למסור שיעור בסמינר בחיפה.

אך זה לא נגמר... לא תאמינו כמה גדול ה'! אישה אחת חילונית שישבה סמוך אליי וראתה אותי צועק וקופץ משמחה, שאלה לפרש הדבר, וסיפרתי לה בהתלהבות את גודל הישועה כמה ה' מנהל את העולם.

האישה התפעלה מהסיפור, ואמרה לי: "ומה עם שבת חתן?", והסברתי לה כי אין לנו כסף לדבר גדול שכזה. מיד היא הרימה טלפון לבעלה ולאחר כמה רגעים היא אומרת לי: "יש לכם 50 חדרים לשבת חתן ומאה מנות עליו!".

לא האמנתי למשמע אוזניי, התחלתי לרקוד ולקפוץ ברכבת. ואם זה לא מספיק, כשהגעתי לחיפה פגשתי ביהודי טוב, עורך דין יוסי שחורי, ולא יכולתי לעצור את שמחתי והתחלתי לספר לו את הנס המופלא שהיה לי! הלה לא האמין לי והיה מוכן לקפוץ אתי אל הבית בנווה שאגן שם חיכה לי הכסף.

הוא עלה אתי ונפעם למשמע הסיפור במלואו, ומיד הוציא לי מארנקו 840 \$, ואמר לי כי גם הוא משתתף בישועה. החתונה היתה שמחה, ונוסף היה בה שולחן "רזרבה" לחברים, מה שהוסיף לתשלום הסכום המדויק של - 840 \$ בדיוק! אתה תעשה מה שאתה יכול - וה' ישלים לך ויעזור לך בכל השאר.

(ויוצא עמו בששון)

נסגר "הוורט" אצלי בבית. הבחור והבחורה הגיעו אליי לבית עם הורי הבחור, כשאשתי והשכנים הכינו עוגות ומטעמים והבית היה מקושט וססגוני לכבוד המאורע הגדול.

האבא הנרגש ישב מולי בשמחה עצומה והחלנו לסכם את הוצאות הכספים לחתונה, כשאני לוקח על עצמי לעזור לה כספית, למרות שלא תכננתי זאת מעולם. פניתי אליו ואמרתי לו: "תראה, שבת חתן לא צריך אפשר לוותר על זה, זה המון כסף על השכרת חדרים אוכל וכו', אבל על החתונה יש להשקיע ולהביא אולם טוב ותזמורת מכובדת, על מנת ששמחת החתן והכלה יהיו שלמים".

סיפרתי לו שבחורף האחרון זכיתי לחתן בת ואני מכיר את המחירים, ולבסוף סיכמנו שכל צד יביא 40,000 \$. האב הסכים, לחצנו ידיים למזל טוב והודענו לחתן ולכלה כי הם יכולים להתחיל להתכונן לחתונה, בשעה טובה. השמחה הייתה מיוחדת, הכלה בכתה מרוב אושר, וכולם באו לברכה ולשמוח עמה.

אלא שה"וורט" נגמר, ואני יושב עם עצמי וחושב: "מאיפה אני מביא 40,000 \$, שהרי חיתנתי לאחרונה בת וההוצאות היו מרובות, כך שהיום אין לי כלל סכום כזה, ואף לא את ההתחלה שלו. אם כן מניין אביא את הסכום הזה של החתונה?!"

ידידי ואהובי, הרמתי עיניים לשמיים ואמרתי: "טאטע (אבא), אני התחייבתי בשביל כלה יתומה בחיי הוריה, אתה תעזור לי ותשלח לי את הכסף, שהרי זו הבת שלך". בינתיים הזמן עבר, נערכה מסיבת אירוסין צנועה ויפה, והנה הגיע היום שלפני החתונה - "יא אלול התשע"ח, מחר ביום "ב החתונה ועדיין אין לי שקל להביא. מה עושים?"

מחר החתונה וצריך להכין מעטפות לתזמורת ולאולם, ואין לי כלום, מה אני עושה?

היה זה יום לפני החתונה - "יא אלול, סיימתי להתפלל שחרית ולמדתי אה"כ עמוד גמרא כמנהגי מדי יום, שם למדתי במסכת יומא דף ל"ח על ניקנור שמסר נפש לכבוד ה' כמה שיכל, וה' שלח לו ישועה והציל את דלתות בית המקדש.

התרגשתי כל כך ואמרתי כי אם ה' זימן לי ללמוד זאת היום, הרי שהוא רוצה לאותת לי כי הוא מנהל את העולם, ועליי לעשות את שביכולתי, והוא לבדו ישלים הכל לבדו.

הגעתי לביתי ואני רואה בתיבת הדואר מעטפה שמנה, שכתוב עליה: "לכבוד הרב זאיד". אני פותח אותה ולמול עיניי אני רואה עשרות שטרות של 100 \$, כשבסך הכל היו בה 4,000 \$.

בפנים היה מכתב ממכון גמילה להתמכרויות ומהימורים, בו באתי בחורף האחרון בהתנדבות ומסרתי פעם בשבוע הרצאה לאותם מסכנים ועודדתי אותם.

ובמכתב היה כתוב: "לכבוד הרב זאיד. רצינו להודות לך על התנדבותך חורף שלם, מצורף סכום סמלי על הכל". הרמתי עיניים למעלה ואמרתי לאבא בשמיים: "אני עושה מסירות נפש מעצמי ונותן את ה-4,000 \$ האלו לכלה, ואתה תשלם את שאר הסכום.

לא יודע איך רק יודע שאתה הכל יכול. פתחו לי פתח כפתחו של מוחט ואני אפתח לכם פתח כפתחו של אולם". סיימתי לאכול ועליתי לרכבת למסור שיחה בסמינר בחיפה כשעיניי נשואות לשמים בכל עת.

אנו פונים לציבור הקוראים היקר, אנא תנו לנו כח ויכולת להמשיך החזקת הכולל, הגמ"ח והעלון 'דרכי חזקיה', אנו משתדלים שההכנסות יהיו קודש למטרות הללו ואין לנו הוצאות מזכירות, ניקיון וכדו'. **תבורכו מפי עליון!**

לרפואה שלימה:
משה בן רוזה, אלעזר בן משה, שולמית בת שושנה, יעקב בן מיכל, תמר בת שרה, אילה בת מרים, יעל בת דבורה, רחל בת זולייכה

לעילוי נשמת: זוהר עליזה עיישה בת אסתר, פאני בת אסתר, דבורה בת ברכה, מרדכי בן רבקה, שבתאי יששכר בן דב, דבורה בת צבי, רותם בן סליה, חנה בת נושא, מרים בת יוכבד, צפורה בת אסתר, ככב - בת גוהר, אליהו בן גוהר, רחמים בן חנום בשי

אנא התפללו על זוגות שלא זכו להפקד זרע של קיימא!
יחזקאל בן מהין ורעייתו כרֶמְצִיט בת שרה, מנשה בן טובה ורעייתו, הרצל בן כותן ורעייתו, ששון בן רעיה, יצחק בן תמר ורעייתו, דוד בן חנה ושושנה בת אסתר, וירון מנשה בן פנינה ורעייתו. ענבל ג'מילה בת מרגלית לבנים זכרים, דניאל בן מהין ורעייתו, יוסף חיים בן שרה ורעייתו.

להצלחת: שמואל בן דונה, מרגלית בת ג'מילה

נא להתפלל לזוגת הנון:
איתמר בן יהודית, חיים בן זוהרה, אילה בת שולמית, רבקה בת נורית מרגלית, תמר בת יהודית, יוסף עובדיה בן משה, אוריאל חיים בן שולמית מרים אסתר בת רחל, שרה בת לאה, משה בן רשל, רבקה בת רחל

שדכנית (לבחורים מגיל 30+): א-ה - 21:00 - 22:30
טל: 036766049

שידוכי "חסדי חיי שרה" בימים ג', ד' ה' בשעה 9:00 - 10:00 **058-3297225**
ניתן לפרסם פרטים בתוכנת אוצר החכמה ועוד
c9595@okmail.co.il

מוהל מוסקר לשם שמים (בחינם) בהמלצת הגר"ש מחפוד שליט"א 0559260027. מוהל מוסקר לשם שמים, תלמידו של הרב אורן: 0583207037. אברך מוהל מוסקר לשם שמים 0527646963.

לע"נ
נתנאל בן
ציפורה
ושלמה
רפאל בן
אסתר
ת.נ.צ.ב.ה.

גליון
436

פרשת שלח תשפ"ב

**שְׁלַח לַךְ אֲנָשִׁים וַיֵּתְרוּ אֶת
אֶרֶץ כְּנָעַן (יג, ב)**

ערבים. שכונות שלמות היו מלאות בערבים, והיהודים היו בה מיעוט. לעתים קרובות היו פורצות קטטות בין הצדדים, והיהודים חיו בפחד מתמיד. היהודים חברו יחד כדי להגן על הקהילות היהודיות בעיר. "יום אחד", סיפר ראש הישיבה, "כשריחה של מלחמת תש"ח כבר היה מורגש בחלל האוויר, הגיע לישיבה מפקד בכיר, שהיה רחוק מאד משמירת תורה ומצוות, ואמר לי: 'רבי! הרבו בתפילות בישיבה! המצב חמור! מלחמה בפתח! הערבים רבים וחזקים יותר מאתנו! הנשק שבידיהם כפול ומכופל עשרת מונים מהנשק שבידינו, ואין אנו יודעים מה ילד יום...'"

זה היה, כאמור, בשעות היום. באותו לילה, באמצע הלילה, דפק המפקד על דלת ביתו של הרב, שהיה עדיין ער, שקוע בתפילתו על המצב, ואמר לו: "רבי! באתי לספר לך שראיתי את הקב"ה! כל הערבים שכל כך פחדנו מהם, ברחו על נפשם. באופן בלתי צפוי כולם עזבו את בתיהם ונמלטו על נפשם! אין הסבר אחר, אלא שמאת ה' היתה זאת!"

הרב שמח בלב: "הנה עוד בעל תשובה שמצטרף אלינו... מי ש'ראה' את הקב"ה ישוב, ללא ספק, בתשובה שלמה!"

כעבור כמה ימים הרב השתתף באיזושהי אסיפה, שנכח בה גם אותו מפקד. הוא התבקש לתאר מה קרה באותו לילה גורלי, והלה החל לתאר כיצד "כוחנו ועוצם ידינו עשו לנו את החיל הזה"... באלו תכסיסים מבצעיים השתמשו, ובאלו מהלכים צבאיים נקטו. בקיצור: אנחנו עשינו, אנחנו נלחמנו, אנחנו הברחנו אותם מבתיהם, הכל 'טבעי'. בלילה הוא 'ראה' אלוקים, וביום שלמחרת כבר שכח ממנו...

[מתוך 'משכני אחריר']

**אִם חִפְץ בָּנוּ יְיָ וְהֵבִיא אֶתְנוּ אֶל הָאָרֶץ
הַזֹּאת (יד, ח)**

האמונה בה' יתברך היא הבסיס לחיי היהודי, בלעדיה קשה לחיות את החיים כיהודי בעוה"ז, ומאידך גיסא - כשיש אמונה, יש הכל, כי הכל כבר טמון בה...

* * *

כל מהלך ימי חיי הגאון רבי חיים פנחס שיינברג זצ"ל מיום היותו לאיש, היו באמונה בהירה. זה כבר התחיל מימי

שלח לך - לדעתך, אני איני מצוה לך, אם תרצה שלח לפי שבאו ישראל ואמרו "נשלחה אנשים לפנינו" ... ומשה נמלך בשכינה. אמר: "אני אמרתי להם שהיא טובה... חיייהם שאני נותן להם מקום לטעות בדברי המרגלים למען לא יירשוה" (רש"י)

בני ישראל ראו ניסים ונפלאות על כל צעד ושעל ביציאת מצרים ובמדבר, ובכל זאת לא האמינו לדברי הקב"ה שארץ ישראל טובה. איך מבינים זאת?.

אלא כך הוא טבע האדם, למרות שכשרואה נס הוא מתרגש, אבל עדיין ארוכה הדרך כדי לעשות שינויים במעשיו ואמונתו. הסיבה לכך היא משום שלולי זאת היה הנס פוגע ביכולת הבחירה, לכן נתן הקב"ה כנגד זה 'שכחה רגשית' של הניסים, כך שללא עבודה עצמית על הפנמת הנס והרגשת ההשגחה הפרטית - לא יהיה ניתן לעשות שינוי. והיינו שהנס הינו 'כלי עבודה' בלבד, ועדיין צריכים לעבוד איתו ולהשתמש בו כדי להפנים את הרגשת ההשגחה הפרטית ולעורר את כוח האמונה.

* * *

סיפר הגאון רבי ראובן אלבז שליט"א: נתקלתי פעמים רבות באנשים שאמרו לי: "אם אני אראה בעיניים שלי נס, כאן ועכשיו, אני חוזר בתשובה!" - מתחיל להניח תפילין ולשמור שבת!"

אני רגיל להשיב להם: "גם אם תראה נס - תישאר בדיוק כמו שהיית! מניסים לא חוזרים בתשובה!"

בעינינו ראינו אנשים שחוו על בשרם ניסים ונפלאות, ואפילו התעוררו קמעה מכוחם, אך ההתעוררות לא החזיקה מעמד זמן ממושך. כעבור זמן קצר שבו להיות כבראשונה. 'ונשכח כל השבע'... ולא נותר מאותם ניסים שום רושם!

אני זוכר מימי נעורי, שראש הישיבה שלי, מורי ורבי הגאון המובהק רבי דב מאיר רובמן זצ"ל, סיפר באחת משיחותיו את הסיפור הבא: בשנת תש"ח התגוררו בחיפה הרבה מאד

בחרותו הצעירים, בהם ויתר על כל הבלי עולם הזה, הנוצצים בארה"ב שבעתיים, והקדיש כל כולו לתורה הקדושה. והמשיך בתחילת ימי אברכותו כשהוא והרבנית עזבו את ארה"ב השבעה יחסית וגלו לפולין הענייה והנחשלת מבלי לדעת כיצד יסתדרו וממה יחיו... וכן גם אח"כ כשחזרו לאמריקה המשיכו לחיות חיי אמונה ובטחון.

האברכים שלמדו בכולל של ישיבת 'חפץ חיים', שרבינו באותה תקופה עמד בראשו ומסר בו שיעורים בקביעות, סיפרו שרבינו היה להם לסמל ודוגמא במידת הביטחון. בין בני הכולל לא נמצא מי שלא התפרנס בדרך כל שהיא, אם זה בעבודה משלימה בבית בשעות הערב, כמה שעות ביום, או כמה שעות בשבוע, בליטוש יהלומים [עבודה שהיתה נפוצה באותם ימים בין היהודים בניו יורק], או בכל מלאכה אחרת שהזדמנה, או לחילופין שהאישה עבדה, או שההורים היו אמידים ולא נצרכו לפרנסה. רבינו היה היחיד ביניהם שהקדיש את כל כולו לתורה, למרות שלרעייתו לא היתה אז עבודה, ובשנים ההם כמעט ולא היה לו מקור הכנסה, שכן כמעט ולא קיבל משכורת מהישיבה מחמת מצבה הכלכלי, וגם כשקיבל - היתה זו משכורת זעומה, כמושגי הימים ההם, למרות זאת תמיד למד בהתמדה ושקידה, והיה רגוע ושמח, וכשהיו שואלים את הרבנית באותן שנים: "הלא אין פרנסה ואיך אתם חיים?", ענתה: "אני הולכת למכולת עם הביטחון שלו...".

בשיחותיו בישיבה ובכולל, היה מרבה לדבר ולהשריש ענייני אמונה וביטחון, הדברים השפיעו על התלמידים, ועשו חריץ עמוק בחייהם. רבים מהם מעידים, שעד היום מושרשים בהם יסודות אלו, שרבינו השריש בהם באותן שנים. אחד מתלמידי הישיבה דאז, הג"ר מרדכי רעננט זצ"ל, היה אומר שבני הישיבה 'התחתנו' עם הביטחון של רבינו וחיו עם זה. בחור שלא היה לו שקל בכיסו, וסבור היה שלהתחתן ולהיכנס להוצאות הוא דבר לא אחראי, כשרבינו אמר לו 'אל תדאג הכל יסתדר', היה הבחור רגוע, מכיוון שידע שיכול לסמוך על עצת רבינו. השלווה והביטחון שנסך - היו מופלאים, וראו ישועת ה' בחוש!

ביטוי מוחשי לדרגתו בביטחון, היה בעת שהוקמה הישיבה ונבנה בניינה הגדול, וכן בשנים הראשונות לאחר מכן, כאשר הישיבה התמודדה לא אחת, עם מצבים לא קלים. לפעמים הוצרכו לשלם סכומי כסף גדולים לקבלנים וספקים וכדו' ומועד התשלומים התקרב והכסף עדיין לא היה בידי, וכן בכל מיני מצבים ממצבים שונים, הוא תמיד היה רגוע ומרגיע את כל העוסקים במלאכת הבנין בביטחון בהיר, שהיות והישיבה הוקמה להגדיל תורה ולהאדירה, הוא סמוך ובטוח שהשי"ת ימלא כל החסרונות, וכל מה שצריך לבנין הישיבה - יגיע בצורה מושלמת. וכך הווה.

על מקרה אחר סיפר רבינו עצמו, באחת משיחותיו בישיבה: "כאשר בנינו את הישיבה באמריקה, היה צריך לשלם כתשלום ראשון שלוש אלף דולר לבניית הבנין. מועד

התשלום התקרב, ובכיסו עדיין לא היתה פרוטה לפרוטה. בא אלי מכר אחד ואמר לי: 'כך לא מנהלים עסקים, זו בטלנות להתחייב לשלם בלי להשיג את הכסף בהגיע זמן הפירעון'. אמרתי לו: 'אי אפשר לבנות ישיבה כאיש עסקים. אם היו מנהלים כך ישיבות - לא היו ישיבות בעולם. כי איש עסקים אינו עושה עסק עד שהכסף יהיה בידו, אך מי שבונה ישיבה - לעולם אין לו כסף מזומן, ואין הוא יודע מה יהיה מחר, אך יש לו ביטחון!. ובעצם, אלו הם חיי תורה! כי תכלית התורה לבטוח בקב"ה, וכולם מעמידים את האדם בניסיונות ומצבים, כדי שיזכה למידת הביטחון. אך בסייעתא דשמיא השי"ת מזמין לו די מחסורו, אלא שצריך להיות 'אביר לב', ולהחזיק מעמד בעת הניסיון ולא להישבר".

פעם באמצע הבניה, נוצר מצב שההוצאות היו רבות, והיה צורך לשלם לספקים ולקבלן וכסף אין. כשהתקרב היום - היו המקורבים והעובדים במתח, ושאלוהו שוב ושוב מה יהיה, אך הוא היה סמוך ובטוח שכשתגיע השעה - הכסף יגיע, ולא ניכר עליו שום לחץ... ובאמת, יום אחד לפני המועד הסופי נכנס למשרד הישיבה רבי אליעזר שוורץ, והביא איתו מעטפת כסף, ובה סכום כפול ממה שנדרש. עובדי המשרד, שנכנסו לרבינו בשמחה לבשר לו על הדבר, סיפרו שהוא ציטט אז את דברי הספורנו עה"פ (ויקרא כה, יט): "וכי תאמרו מה נאכל בשנה השביעית הן לא נזרע ולא נאסף את תבואתנו וצוויית את ברכתי לכם השנה השישית ועשת את התבואה לשלוש השנים". ומקשה, וכי רק משום שיאמרו מה נאכל יצווה השי"ת את ברכתו, הלא אדרבה אם לא ישאלו, הינם יותר מאמינים? מבאר הספורנו, שהמדובר הוא במי שדואג בשנה השישית כיצד יתפרנס, ואכן אילו לא היה דואג - היה מתפרנס בשביעית בדרך קלה יותר, לא על ידי ריבוי היבול בשנה השישית, אלא בדרך של "ואכלתם לחמכם לשובע", כמו שפרש"י 'אוכל קמעא ומתברך במעיו', ואז אין לו צורך בריבוי התבואה בשישית, ורק מי שבמדרגה פחותה יותר והוא שואל, הוא יקבל אמנם את ריבוי התבואה, אולם יצטרך לעמול בטיפול בו, ולשמור עליו שלא יתקלקל ולא ייגנב וכד', לעמול להתייגע בחינם. סיים רבינו: "עלינו להרגיל עצמנו לחיות באמונה פשוטה, בלי קושיות ושאלות, ואז נזכה להנהגה ניסית ולהתנהל בלי שום קושי".

כמה שנים לאחר שהישיבה הוקמה, דיברו אתו כמה מעובדי הישיבה, שיש צורך לקנות רכב לישיבה, ובכך תחסוך הישיבה בכספים. רבינו שמע את הפרטים ואמר, שאכן הדעת נותנת לקנות. למעשה, קשה היה מאוד להוציא הוצאה כה גדולה, כאשר קופת הישיבה היתה ריקה לגמרי. למרות זאת, רבינו דחף לקנות, באומרו שאם אכן צריך זאת, לא צריך לחשוש והכסף בא יבא. למרבה הפלא, באותו יום הגיע לארץ אחד מתלמידי הישיבה בעבר, שהיה שולח סכומי כסף מפעם לפעם, ובא לביקור בישיבה. כששמע שקנו רכב - החליט לתרום את כל עלותו...

כאשר היה חסר כסף והיו מדברים בדאגה, היה מתפלא: "האין לכם בטחון?". והיה אומר: "יהודי מתפלל בכל יום

שלוש תפילות להקב"ה, וכל שיחו ושיגו דיבורי אמונה: 'ברוך השם', 'בעזרת השם', ומה קורה כשמגיע למעשה? הרי כל ענין הביטחון הוא לא עניין לדיבורים חיצוניים, אלא למבחן 'למעשה' כשמגיעים לניסיון". ואמר בשם רבו המשגיח רבי ירוחם: 'שער הביטחון נלמד יותר בחשק, כאשר בכיס יש כסף'... היינו מבחן המאמין הוא בשעת ניסיון, ולא כאשר יש לו הכל וטוב לו. והיה מוסיף ומתבטא: "חייל ניכר בשדה הקרב".

בערוב ימיו שאלו פעם אחד מנכדיו: "האם לא קשה לסבא ללכת לישיבה בחולשת כוחותיו?". ענה לו רבינו בפשטות: "לו הייתי מתחיל לחשוב על עצמי וכוחותי כשלעצמם, אתה צודק, אולם הגר"א הלא אומר על הפסוק: 'רוח איש יכלכל מחלהו' - אם הרוח חזקה גם הגוף מבריא באופן טבעי. אם כן, דווקא משום שברצוני להבריא ולהתחזק - עלי ללכת לישיבה".

וְיִכְרְתֶם אֶת כָּל מִצְוֹת ה'

וְעֲשִׂיתֶם אִתָּם (טו, לט)

בפרשת שבוע זה אנו מקבלים את מתנת הציצית, החושפת לנו תגלית ייחודית: 'זכרתם את כל מצוות השם' - הציצית היא הכלי בעזרתו יתחדד אצלנו הזיכרון בכדי שנזכור לקיים את כל מצוות השם. כמה מרגש ומעורר שמחה, לגלות כי הקדוש ברוך הוא לא רק שנתן לנו מצוות ערכיות שמשנות לנו את החיים, אלא גם העניק לנו כלי עוצמתי לזכרון, מין תזכורת תמידית צמודה, לבושה עלינו, המזכירה לנו בכל רגע את מצוותיו ואת הדרך הנכונה לחיות. ומלבד זאת אומרים חז"ל ש'הזהיר במצות ציצית - אינו נמשך אחרי לבו ועיניו', ובזה חושפים לנו סוד נוסף במצווה זו, שהרי כל הנסיונות שלנו מתחילים מהעיניים המתגרות, הלב שנמשך, ומשם מתחילה ההידרדרות... אבל הלובש ציצית - הרי הוא מוגן, הקדוש ברוך הוא מניח חומה בצורה על לבו, הוא לובש 'אפוד מגן' מפני היצר!.

* * *

את הסיפור המסעיר הבא, כתב בעל המעשה בעצמו, בעדות אישית מטלטלת לב ומסעירת נפש, מתוך התופת הנאצית בימי השואה האיומה. הדברים מופיעים בספר 'מקדשי השם', שכתב הגאון רבי **צבי הירש מייזליש** זצ"ל, רב העיירה ניימארק שבגליציה, לימים רב במחנות העקורים, ולבסוף כיהן כרב קהילת 'שארית ישראל' בשיקאגו, וספרו מתאר בקולמוס ספוג דם את גלגוליו בעמק הבכא. וזה דבר המעשה: היה זה בשערי המקום הנורא ביותר עלי אדמות, מחנה ההשמדה 'אשוויץ'. לשם הגיעו הרב ובני משפחתו, כשבחיקו של הרב טמון החפץ האהוב עליו מכולם - הטלית היקרה אותה קיבל בירושה מזקנו, הרה"ק **בעל הייטב לב' מסיגעט** זי"ע. בדרך לא דרך הצליח להחדיר את הטלית לצריף אליו שובץ, אך הבין כי

מסוכן להתעטף בטלית גדול במחנה בו שורצים אנשי קאפו אכזריים, ולפיכך, בצער רב, בלב קרוע ושותת דם, חתך הרב את הטלית הגדולה, נקב חור במרכזו, והפכה לטלית קטן. אמנם, גם ללבוש טלית קטן זה מסוכן במחנה אושוויץ, אבל לפחות ניתן ללבושה תחת הבגדים, ולקוות שלא ישימו לב. הדבר היה כרוך בסכנה של ממש, שכן בגדי האסירים במחנה היו זהים ודקים, ובמבט מעמיק ניתן היה לגלות כי מתחת הבגד השגרתו - מדי האסיר, לובש האסיר בגד נוסף. אך הרב לא יכול להיפרד מבגד הציצית היקר. 'לבי בטוח שמצות ציצית תהיה לי לסגולה ולשמירה מפני המזיקים בשעת הרס העולם' - הוא מעיד על תחושתו. במקום כמו אושוויץ, כשסכנה כבידה מרחפת מעל החיים, הצורך בלבישת הציצית נחוץ הרבה יותר מימי השגרה...

מדי ערב, אחרי יום עבודה מפרך, הלכו האסירים לצריף העלוב שנשא את השם מקלחת, היה זה חדר קטן שצינור מים קרים בתקרתו. בכניסה ישב שומר אכזר שהביט ביהודים היוצאים מהמקלחת, בחן אותם לוודא כי איש מהם אינו יוצא לבוש ביותר מבגד אחד. כדי להפיג את שעמומו, היכה לא פעם יהודי מזדמן, סתם, מתוך אכזריותו שנודעה לשמצה... כשראה השומר את הרב יוצא, הבחין כי בגדיו עבים מהרגיל. חיש קרא אליו את הרב, ואחרי חבטה הגונה על ראשו החל ממשש את בגדיו, מוצא מתחתיהם את הבגד היקר - את בגד הציצית... הרב רעד באימה, עיניו בהקו בחרדה, ואילו השומר צחצח את גרונו ושפשף את אלתו, לפני שהחל לצרוח ולהצליף: 'בוש לך יהודון! מהיכן גנבת את הבגד הזה? וכי לא די לך בבגדים הנאים שהמחנה מספק לך?' שאג הצורר והצליף ברב מכות רצח...

אחרי דקות ארוכות של הכאות והשפלות, שוחרר הרב, אסף את עצמותיו השבורות, עצר את שטפי הדם, ויצא לצריף שלו. מיד בכניסתו לא הביט על עצמותיו הדואבות ולא חבש את פצעיו, ראשית בדק את בגד הציצית, לוודא כי נותר בשלמותו... כשגילה כי הבגד עודו לגופו, מלוכלך בכתמי דם ומאובק היטב אך עדיין כשר ומהודר ללבישה - עיניו נצצו משמחה וכמעט ששכח את המכות הרבות שחטף... מה לו מכות, מה לו הכאות, מה לו חבטות... מה צריך יהודי יותר מבגד ציצית? ויותר מזה, כל עוד הבגד עליו - הוא מוגן, הוא שמור, כל פגע רוחני וכל מזיק גשמי, לא יוכלו לו. ועוד, הרי השומר האכזר יכול היה להורגו באבחת יריה אחת, אבל לא עשה זאת! האין זו עדות להגנתה של הציצית?.

הרב המשיך ללבוש את הציצית במסירות, לכל אורך תקופת המלחמה. לקראת סיומה, החלו הנאצים בתוכנית שטנית ומרושעת להעביר את היהודים אסירי הפרך לתוככי גרמניה. רגע לפני שעלו על הרכבת, הוכרחו להתייצב בשתי שורות ישרות, ולעבור בסך לפני הקאפו - השומר שעתידי ללוותם במסע, שספר אותם ומישש את בגדיהם, מוודא כי אינם מבריחים עימם כל ציוד בטחוני או בעל ערך. כשהגיע

הוא מסביר עד כמה היה הדבר לפלא בעיניו. אך עם זאת, לאור בקשת בנו מקרב לב, וכיוון שאב לעולם ינסה להיטיב לבנו - הרים את ראשו מכתף בנו, והטה את ראשו לצד השני - להשכיב את הראש על כתף היהודי היושב בצמוד אליו מהצד השני ומירווח צר נוצר בין ראשי האב והבן...

באותה עת, בשמיים הכהים הפרושים ממעל, נצנצו פנסי מטוסי ארצות הברית. מפציצים כבדי משקל ורחבי גרם חיפשו את הנקודות המיועדות להפצצה, וגילו רכבת נאצית שועטת על המסילות. עד מהרה לחץ הטייס על הכפתור הנכון, ושיגר פצצה עוצמתית במיוחד לעבר הרכבת. בניסי ניסים החטיאה הפצצה את הרכבת עצמה, ורק רסיס ממנה נשר לתוכה... הרסיס פער חור בתקרת הקרון בו היה הרב מייזליש, ועבר במרווח הצר שבין ראשו לבין ראש בנו - כן כן, באותו מקום עליו השעין האב את ראשו אך לפני שניה... משם המשיך הרסיס היישר לספסל אליו שכב השומר הנאצי הארוך, וברגע אחד פגע בשתי ידיו, מותר ידיים כרותות למחצה ושותתות דם... הנאצי התעורר והחל לזעוק מייסורים, משתנק מבכי, צועק בקול, מתייטר עד אין קץ. נס פלאי היה זה, שהרב ניצל בהטיית ראשו לצד השני שניות ספורות קודם לכן, לאור בקשתו המפתיעה של בנו. הציצית המשיכה להגן עליו בשל מסירות נפשו, ונקמה את נקמתה בצורר האכזר שהשחית אותה ברשעותו...

כל הנוכחים בקרון, הביטו בנעשה בחרדה משולבת בתדהמה. הן זה לא יאמן, כיצד הרב שמסר נפשו על הציצית ניצל בכמה שניות, ואילו הרשע שפגע בציצית שילם את המחיר במלואו, עד שנקטעו באחת שתי ידיו שהשחיתו את הבגד היקר. מדהים עד כמה יכולה הציצית להגן ולשמור על מי שהתמסר לה באדיקות, ולנקום את נקמתה במי שהפריע ללבישתה במסירות נפש! כי גם אחרי שהציצית לא היתה עליו, מסירות נפשו למענה הצילה את חייו, והשיבה לשונאו את גמולו בראשו. הצורר הנאצי האכזר סיים את חייו בייסורים, ולעומתו - הרב השתחרר כעבור ימים בודדים וזכה להקים משפחה וקהילה לתפארת, מכון חיים חדשים ועשירים ביהדות ובעשייה.

לדורי דורות עוד יהדהד המסר העולה מסיפורו המטלטל: ציצית היא שמירה, הגנה, אפוד מגן של ממש. ברוחניות כמו בגשמיות, בכל רגע נתון יש לנו אויבים. היצר הרע מתחדש בכל רגע, טוען טענות, נותן תירוצים, מנסה לדרדר אותנו לתהומות שלא נדע... מראות אסורים, שמיעות לא רצויות, ביטול תורה, לשון הרע שמאוד מגרה לאומרו - היצר אינו בוחל באמצעים... כנגדו, וכנגד הקמים על בטחונו האישי גם במובן הגשמי, יש לנו 'אפוד מגן' - הציצית היקרה. כמה נאמץ אותה אל ליבנו, נחבקה באהבה ובשמחה, נשמור עליה כשרה ומהודרת, עשויה בכוונה ומושלמת במידתה. נלבש אותה מדי יום בשמחה תוך הכרזה ברורה: ברוך הוא אלוקינו שבראנו לכבודו ונתן לנו הגנה יקרת ערך - את מצוות הציצית!

[מתוך 'פניני פרשת השבוע']

אל הרב מייזליש, מיד במישוש הראשוני, הבחין שמשהו אינו כשורה. בחמת זעם משך את חולצתו, ולנוכח עיניו הנדהמות גילה שם בגד מצהיב מיושן, מאובק ומקומט, וחוטים קשורים לו בצידו. הרב הביט לעברו בחרדה גלויה, ואז, במשיכה אכזרית וחזקה, משך השומר הנאצי את בגד הציצית, וקרע אותו מעל גופו של הרב...

"לא, לא, רק זה לא!" - זעק לעברו הרב באימה, "הבגד הזה לא שווה כלום, אתה לא צריך אותו. אנא, תן לי אותו בדרכי האחרונה!" - התחנן הרב כמבקש על נפשו... אך בקשת הרב עוררה את חמת זעמו של השומר, וכשלא מצא כל פריט בעל ערך אחר - בחר לבטא את זעמו על בגד הציצית היקר... בחרי אף, תפס השומר את הבגד וקרע אותו לגזרים, לנוכח עיניו הדומעות של הרב...

"אוי ואבוי!" - החל הרב בוכה ומיילל, "מה יהיה? לקחת לי את הבגד, לקחת לי את ההגנה!" - התחנן שוב, מבקש לעצור את הקריעה הנפשעת, את השחתת הבגד שמסר את נפשו לשומרו, והוא ששמר עליו... אך השומר האכזר לא אבה לשמוע, תפס את הבגד והשליכו אל התנור הבווער, שם הפך למאכולת אש...

הרב התפרץ בבכי מסעיר, מלווה במבט הומה את הבגד הנשרף. השומר לא נתן לו אפילו להיפרד מהבגד כראוי, וזירזו לעלות על הרכבת הממתינה. בלב קרוע ומורתח עלה הרב על הרכבת, מבכה את בגד הציצית היקר שאבד לו, את השמירה וההגנה שכבר לעולם לא ישובו. עם זאת, התחזק הרב באמונה כי מסירות נפשו והעובדה כי כה התאמץ והתחנן על בגד הציצית, תעמודנה לו להגנה ושמירה גם בשלבים הבאים...

וכך אכן קרה, עוד באותו ערב. השעה היתה שעת לילה מאוחרת, כשהרכבת שעטה על המסילות בואכה גרמניה. בתוככי קרונות המשא הצטופפו מאות יהודים שישבו צפופים וצמודים זה לזה, דחוסים בדוחק נוראי, וכדי לעצום עין לשינה מינימלית - הוצרכו להישען זה על כתף זה. במרכז הקרון, כמו פריץ מדושן עונג, שכב על ספסל רחב הקאפו האכזר ששרף את הציצית, וישן שנת ישרים כשקול נחירותיו מהדהד ברחבי הקרון...

גם הרב מייזליש ניסה להירדם מעט, והשעין את ראשו על כתפו של בנו זלמן לייב שישב לצידו, מנסה לעצום עין. עברו כמה דקות, כתפו של הבן החלה לכאוב מהתנוחה בה הוא נושא את ראש אביו, ופנה לאביו בבקשה: "אבא, הכתף כואבת לי מאוד, אני כבר לא מחזיק מעמד יותר...".

ברגע הראשון, הדבר נראה מוזר. מדוע שהבן יסרב לשאת את ראש אביו על כתפו, במקום בו כל יהודי מושיט את כתפו לראשו של חברו? מה קרה לבן, שהתנוחה כל כך הכבידה עליו, עד שגרמה לו לפנות לאביו בקריאה נרגשת כי יטה את ראשו לצד השני!?. גם האב התפלל, ובתיאורו,

פננתו ביהת לוי

שע"י ביה"כ "בית לוי", רח" יוסף חכמי 48, מדורגי בית וגן ירושלים

מאמר הרב

מה אמר המשיח למרן בחלום

ידוע שאלקנה לא היה עולה לרגל לבדו, אלא היה לוקח איתו אנשים רבים, כך הם דברי המדרש בקיצור (ילקוט שמעוני שמואל א, א), "וְעֵלָה הָאִישׁ הַהוּא" - אלקנה ואשתו בניו ואחיותיו וכל קרוביו, היה מעלה עמו לרגל, ובאים ולנים ברחובה של עיר, והייתה המדינה מרגשת, והיו שואלין אותו: להיכן תלכו? ואומרים: לבית ה' שבשילה שמשם תצא תורה ומצות.... עד שהיו כולם עולים. זיכוי הרבים שאין כדוגמתו!

ומה זכה אלקנה? ממשיך המדרש, אמר לו הקב"ה: אלקנה, אתה הכרעת את ישראל לכף זכות וחונכתם במצוות וזכו רבים על ידך, אני אוציא בן ממך שיכריע את ישראל לכף זכות ויחנך אותם במצוות. הא למדת שבשכר אלקנה - שמואל. בזכות זיכוי הרבים זכה אלקנה שיצא ממנו שמואל, שהפיץ תורה לכל עם ישראל. ללמדנו שכשאדם עושה בשביל אחרים ומזכה את הרבים, גם ברוחניות וגם בגשמיות, זוכה הוא בעצמו. החפץ חיים ממחיש את הדברים, לבאר מה ההבדל בין אדם שעושה לעצמו, גם אם הוא צדיק הלומד תורה במסירות נפש, לבין אדם העושה בשביל אחרים. כשאדם יושב ולומד תורה - שכרו מובטח לו, אבל כשאדם עושה בשביל אחרים זה כדור מתגלגל, ואיננו יכולים לדעת כמה זכויות עתידות לצאת מכך במשך הזמן. ממשיל את זה הרב לסנדלר שמייצר נעל איכותית, ומוכרה במאתיים שקלים. בבית החרושת גם כן מייצרים נעליים דומות, אך נעל מהמפעל עולה כחמישים שקלים בלבד. שואל החפץ חיים, למה אם כן הסנדלר לא עשיר, ואילו בעל בית החרושת עשיר מופלג.

התשובה היא פשוטה, אומר החפץ חיים, סנדלר יכול ליצר ביום לכל היותר שתיים או שלוש זוגות נעליים, אבל בבית החרושת ישנם פועלים רבים ומכשירים משוכללים, שם יכולים ליצר מאות זוגות ביום, ומי שיכול ליצר הרבה הוא יהיה העשיר. אומר הרב שזו המעלה של זיכוי הרבים. לא צריך לעשות מהומה שלמה בשביל לזכות את הרבים, מספיק שרואים אדם מסכן ופשוט, שאין לו תכלית בחיים, ומושכים אותו לשיעור תורה או ללמוד איזו סוגיה. האם יכולים אנו לשער מה המעלה של מעשה זה? אותו אדם יבוא ויתחזק, ולאט לאט יכניס את רוח התורה והטהרה לבני ביתו, וכולם יקבלו על עצמם עול תורה ומצוות, הם ודורות על גבי דורות אחריהם. אלו דברים שאין להם שיעור.

מסופר על הרב עובדיה יוסף זצ"ל, שבדרך כלל לא היה מדבר בשבח חלומות ונבואות ודומיהם, אבל פעם אחת סיפר הרב לבני ביתו חלום אמיתי שהוא חלם. והנה בחלומו הוא רואה את מלך המשיח, הנמצא בכותל במלוא הודו והדרו. הרב פונה למלך המשיח ואומר לו, למה אתה לא מתגלה וגואל

שנו ביאור נפלא מהחזוה מלובלין, על הפסוק הראשון בפרשה, "שֶׁלַח לְךָ אֲנָשִׁים וַיֵּתְרוּ" (במדבר יג, ב). רבי יעקב יצחק רבינוביץ' זיע"א, הלא הוא היהודי הקדוש מפשיסחה, היה חולה במצב קשה, ובנו הגיע לרבו החזוה מלובלין וביקש ממנו מספר פעמים שיתפלל על אביו הקדוש מפשיסחה. באחת הפעמים אמר החזוה מלובלין לאותו בן את הפסוק "שֶׁלַח לְךָ אֲנָשִׁים וַיֵּתְרוּ", והוסיף לבאר.

לעיתים אדם כבר עשה את המוטל עליו בעולם הזה, ביצע את השליחות והתפקיד לשמם נשלח לעולם, ובמילים אחרות סיים את התיקון שלו, וממילא אין לו עבור מה להישאר יותר בעולם הזה, אלא לעלות לעולם שכולו טוב. אבל הקב"ה מתאוה לפעולתו ותפילתו של צדיקים, וחפץ להשאירם עוד בעולם הזה. מה עושה הקב"ה, שולח לאותם צדיקים אנשים שיהיו סביבם, שילמדו מהם ויזכו לדברים שבקדושה. כך באים רבים ומסתופפים בצילו של הצדיק, ולומדים מפיו תורה והנהגה, ובעבור אותן פעולות שעושה הצדיק למען כלל ישראל, הקב"ה מוסיף לו עוד שנות חיים, וזו הסיבה שאותו צדיק זוכה להשאר עוד בעולם הזה, לא בשביל עצמו אלא בשביל אחרים.

זו הכוונה הפסוק, אמר החזוה מלובלין, "שֶׁלַח לְךָ אֲנָשִׁים", הקב"ה שולח לאותו צדיק אנשים רבים, שילמדו ויזכו ממנו בעוד כמה דברים שבקדושה, ואז ממילא "וַיֵּתְרוּ" - הקב"ה מותיר אותו פה בעולם הזה. פלא פלאים, מהי המעלה של אדם שעושה בשביל אחרים, ובמילים הפשוטות שלנו "זיכוי הרבים", מי שמזכה את הרבים יש לו זכות להשאר עוד בעולם הזה.

החתם סופר מבאר נפלא את הפסוק, "וַיֵּתְרוּ לְטוֹבָה בְּפָרִי בְטָנָךְ" (דברים כה, יא), בתחילת דבריו מביא את דברי הרמב"ם באגרת לבנו, וזו לשונו, "דע בני, כי האדם המסכן בזה העולם, אין לו מנוחה בו, ואשרי למי שחתמו ימיו מהרה", דהיינו אשרי מי שסיים מהר את התיקון בעולם הזה, ועולה למעלה לעולם שכולו טוב - אשריו, ודאי שטוב יותר שם בעליונים. אבל רואים אנו רבים שנשארים למרות שלכאורה סיימו את התיקון בעולם הזה, "עוד ינבון בשיבה", חיים עד גיל מופלג, מאיזו סיבה הם נשארים בעולם הזה אם כבר זכו להשלים את תיקונם?

התשובה היא פשוטה אומר הרב, זה לא בשביל עצמם אלא בשביל אחרים, וכך מבאר החתם סופר את הפסוק "וַיֵּתְרוּ לְטוֹבָה", למה ה' הותיר את האדם בעולם הזה? התשובה היא "בְּפָרִי בְטָנָךְ", בשביל הפירות וההמשך ולא בשביל עצמו. ללמדנו שאדם שעושה בשביל אחרים, יש לו זכות קיום פה בעולם הזה, וחס ושלום להיפך, מי שלא עושה בשביל אחרים, חסרה לו הזכות העשויה להשאיר אותו עוד בעולם הזה.

מבאר החתם סופר את הפסוק "וַיֵּתְרוּ לְטוֹבָה", למה ה' הותיר את האדם בעולם הזה? התשובה היא "בְּפָרִי בְטָנָךְ", בשביל הפירות וההמשך ולא בשביל עצמו

המשך
בעמוד 4 <<

הדלקת נרות	מוצ"ש	ר"ת
19:12	20:23	21:20

לע"נ
יצחק שם טוב בן
שרה ז"ל

לע"נ
אברהם בן
עזיזא ז"ל

לע"נ
שאלו חי
בן מרים ז"ל

מי ברשימה הסודית?

שמיימית, והתעלמתי?! הרי יתכן שבכך אני מאבד את מקומי ברשימה! לפיכך עם שחר רצתי לחפש אחריו, לשמוע פרטים מדוייקים ולפעול עבורך, כדי להישאר ברשימה המיוחדת של מקיימי שליחותו של בורא עולם!

סיפור מופלא זה מלמדנו על עבדי ה' ומעלתם הייחודית. כל יהודי בוודאי נדרש לעשות חסד לפי כוחו ויכולותיו. אולם ככל שיהודי מסגל לעצמו חשיבה של 'עבד', של התבטלות לבורא עולם, הוא מכניס לחייו מימד של שליחות ורצון לפעול בכל כוחו - וגם למעלה מכוחו, כדי לעשות רצון אדונו! ומי שזוכה בכך - הוא ברשימה. ברשימה הנעלית והנשגבה של יחיד הסגולה, חיילים של בורא עולם בעולם הזה המתבטלים לגמרי לרצונו. עבד ה' שכזה זוכה לקרבת ה' ייחודית, ולמעלה רוחנית נדירה.

ככל שנסגל את תפיסת החיים הזו - כך ייקל עלינו לעמוד בכל נסיון ואתגר שבורא עולם מעמיד לפתחנו. גם אם השגרה משובשת, גם אם החיים אינם רגילים, גם אם נראה כי חסד כזה או אחר גדול מכפי מידותינו - חשיבה כזו מובילה לכוחות עצומים לעמוד בכל נסיון, וכזהו היה כלב בן יפונה בפרשתנו, שהתורה מעידה עליו: 'ועבדי

יה זה בשעת לילה מאוחרת, כשנשמעה נקישה מהוססת בדלת ביתו של זקני, הגה"ח רבי שמואל צבי קובלסקי זצ"ל. הרב קובלסקי קידם את הנוקש במאור פנים, והלה סיפר כי הגיע לבקש הלוואה בסך כ-4,000 דולר. סכום זה נחשב באותם ימים כהון רב, והרב קובלסקי נאלץ להשיבו בשלילה. הלילה חלף, ולמחרת בשעת בוקר נפעם אותו יהודי לשמוע כי הרב קובלסקי מחפש אחריו משעת בוקר מוקדמת.

כשנפגשו, ביקש הרב קובלסקי לוודא מהו הסכום הדרוש להלוואה ולמשך כמה זמן. 'ארבעת אלפים דולר', שב הלה ואמר, בעודו מהרהר אולי הרב קובלסקי מצא מטמון באישון ליל. הרי רק אמש ראה את הסכום הנכבד הזה כלמעלה מכוחותיו, והנה שוב מבקש הוא לדעת בכמה בדיוק מדובר ולאיוז תקופה... חלפו כמה שעות, והנה הרב קובלסקי ניצב בפתח ביתו של אותו יהודי, וארבעת אלפים דולרים, שטרות מגוונים ומזומנים, בידיו. האיש הודה מעומק לבו על המאמץ, אבל לא הצליח להתאפק מלשאול: 'הרי מלכתחילה, כשפניתי אליכם, השיב לי הרב שאינו יכול לסייע. מה השתנה תוך כמה שעות? הרב מצא אוצר או משהו?!' שאל הלווה בפליאה.

'אספר לך סיפור, וכבר תבין...' - השיב הרב קובלסקי וכה סיפר: מעשה ביהודי שעמד חסר כל לפני נישואי בנו, ונסע אל הרה"ק מלובלין זי"ע לבקש את עצתו וברכתו. הרבי כתב עבורו המלצה חמה, ונתן לו אותה באומרו: 'קח את ההמלצה וסע לעיירה ראדושיץ. הראה את ההמלצה הזו ליהודי הראשון שתמצא, וישועתך קרובה לבוא!'. פסק הרבי, הוסיף כמה מילים מסתוריות ונפרד ממנו לשלום. היהודי לא שואל שאלות, ונוסע לראדושיץ.

הגיע היהודי לבית הכנסת המקומי, שם בין חכמי העיירה, הוא מוצא את הרה"ק רבי ישכר דב מראדושיץ זי"ע, שהסתיר את גדלותו הרוחנית וכונה באותם ימים 'בערל בטלן', על שם היותו יושב בין בטלני העיירה. הוא היהודי הראשון אותו הוא מוצא, ובאין אומר ודברים - הוא פשוט מגיש לו את המכתב. רבי ישכר דב קורא את המכתב בהתרגשות, אולם נאנח ומשיב: 'הלא תדע, רבי יהודי, כי למרות רצוני לעשות רצון צדיק, אני לא מתאים. ראשית - הלא הנני בטלן העיירה, ואתה ראוי למישהו מוצלח ממני. ושנית - רק אמש סיימתי סיבוב על פתחי נדיבים, והוזהרתי לא לשוב בשנה הקרובה...' 'טעות בידך!' קובע מיד היהודי הזר. 'הרבי אמר לי לנסוע לראדושיץ, ולהגיש את המכתב ליהודי הראשון שאפגוש. הרבי לא אמר לוותר לו אם הוא נחשב לבטלן, או אם כבר גייס כסף למטרה אחרת... מה שכן, כשנפרדתי מהרבי הוא לחש לי עצה מסתורית: שאם היהודי הראשון שאפגוש יסרב לבקשתי, אגיד לו בשם הרבי שהוא לא ברשימה!'

'לא ברשימה?' שאל רבי ישכר דב בבהלה. 'מה!? באיזו רשימה הרבי אמר שאני לא נמצא?!' שאל וחיכה למוצא פי היהודי הזר. 'יש רשימה למעלה, בשמים', ציטט היהודי בשם הרבי מלובלין, 'בה רשומים היהודים שהקדוש ברוך הוא רואה בהם שלוחים שלו, מסורים למענו, מוכנים לפעול ככל אשר ידרוש מהם בכל תנאי. ליהודים הללו הוא שולח משימות, כמו לסייע לנזקקי עמו. לא כולם זוכים להיכלל ברשימה, רק יחיד סגולה זוכים להימנות עליה. הרבי אמר לי, אם היהודי הראשון שתפגוש יסרב לסייע לך - תגיד לו שבכך הוא מוציא את עצמו מהרשימה...'

שמע רבי ישכר דב, וחרדה אחזה אותו. יש רשימה מצומצמת למעלה, והוא לא ייכלל בה? לכך אינו יכול להסכים. 'בוא, בוא אחריי', אמר, וניגש לביתו של אחד מעשירי העיירה. הוא פתח בהתנצלות כי הוא חורג מהתחייבותו לא לפנות אליו בשנה הקרובה עקב מכתב חריג מהרבי הקדוש מלובלין, והעשיר - בשומעו כי הרבי מלובלין מעורב בעניין - ניגש מיד לכספת, שלף את מלוא הסכום הדרוש לחתונה והגישו ליהודי שלפניו. הם יצאו יחדיו מבית העשיר, כשהיהודי הזר אינו מוצא מילים להודות לרבי ישכר דב. רבי ישכר דב השיבו: 'אינני זקוק לתודות, הלא רק בזכותך אני זוכה להישאר ברשימה... הרי לולא התעקשותך כלפיי, היית מתעלם מרשימה שהטיל עליי הבורא, ונמחק מהרשימה שלו! הצלת אותי, נתת לי את הזכות להישאר מסור לבורא עולם, לבטל את רצוני לדרישותיו, עליי להודות לך!'

את הסיפור הזה סיפר הרב קובלסקי לבן שיחו, והסביר: 'אמש, אחרי ששלחתך מאוזב, נזכרתי בסיפור זה. כל הלילה התהפכתי על משכבי, נשלחה לי משימה

כל הלילה התהפכתי על משכבי, נשלחה לי משימה שמיימית, והתעלמתי?! הרי יתכן שבכך אני מאבד את מקומי ברשימה! לפיכך עם שחר רצתי לחפש אחריו, לשמוע פרטים מדוייקים ולפעול עבורך

כלב, עקב היתה רוח אחרת עמו'. לכלב בן יפונה היתה נוסחה מנצחת, רוח אחרת. הוא היה 'עבד' ה' בכל מהותו. כך עוד מסופר הרב שמואל צבי קובלסקי זצ"ל, היה זה בשעת לילה מאוחרת עת עלה הרב על יצועו. אך לפתע, בשוכבו על מיטתו כשהוא עייף ויגע מיום עמוס ומתיש, מצחו נחרש קמטים. משהו שהעיק עליו ולא נתן לו מנוח... הוא מיהר לקום ממיטתו ואזר כח. התלבש בזריזות ויצא לעבר בית הכנסת 'בעלזא' בבני

ברק, הסמוך לביתו. השעה היתה אחרי חצות הליל, הרחוב כולו כבר היה שקט... לפתע, צדה עינו דמות של אדם זר ומזר, יהודי אומלל שהיה מהישנים בבית הכנסת. פניו הוארו באחת, הוא שש אליו כמוצא שלל רב. 'רבי יהודי, בוודאי טרם אכלת ארוחת ערב. התואיל לבוא עמי לביתי ולסעוד סעודה דשנה?' המסכן, שהיה כנראה גם מאוד רעב, נענה על אתר להזמנה החמה. באחת בלילה עלו שניהם הביתה, רבי שמואל צבי העלה את האור במטבח, פרס לחם על השולחן, והחל מביא ביצה וסלטים, ירקות ומגדנות מכל אשר מצא. רבי שמואל צבי עמד ושימש את אותו יהודי זר ביד רחבה ובנפש חפצה, עד שהלה אכל ושבע ודשן ובייך, ונפרד בתודה חמה וברכת 'לילה טוב' חגיגית...

בני הבית - המה ראו כן תמהו: מה ראה רבי שמואל צבי לקום ממיטתו בשעת לילה מאוחרת, לחפש אדם זר, ולהזמין לשולחנו? מה טעם טרח כל כך לחפש ולהזמין אדם שכלל לא הכיר. נענה להם רבי שמואל צבי בחיך: 'שכבתי על משכבי, והעברתי את היום החולף בראשי. לפתע נחרדתי: הן לא עשיתי חסד היום! מיהרתי לקפוץ בבהלה, שהרי איך יתכן ללכת לישון בלי לעשות חסד? אזרתי כח, וחיפשתי מישהו לעשות עמו חסד. עכשיו אני יכול ללכת לישון בצורה רגועה...' - הסביר בפשטות. כזהו עבד ה' הראוי להיות בספר הזכרונות של ה' לטובה ולברכה.

(הרב אשר קובלסקי שליט"א)

לע"נ יהודית בת ריחנה ע"ה

לע"נ אברהם אבהרון בן גינינה ז"ל

לע"נ רפאל פואה בן רוזה ז"ל

לע"נ בנימין בן טאוס ז"ל

לע"נ אסתר בת חנה ז"ל

לע"נ הרבנית חסיה ליליאן בת סוליקה ע"ה

מרובה מידה טובה

כידוע, לאחר חטא המרגלים, נענשו עם ישראל לארבעים שנות שהות במדבר, כנגד אותם ארבעים ימים ששהו המרגלים בארץ ישראל ולא מילאו את תפקידם כראוי, וכמו שאמר להם הקב"ה "במספר הימים אשר תרתם את הארץ ארבעים יום, יום לשנה - יום לשנה, תשא את עונתיכם ארבעים שנה..." (במדבר יד, לד), ואמרו רבותינו (תנחומא בשלח כא ועוד) 'מידה טובה מרובה על מידת פורענות חמש מאות פעמים', על יוקרת הזמן וכיצד שלא נבטלו לחינם נלמד מהמעשה הבא.

כתב ה'בן איש חי' (בן איש חיל ד', עמ' ו' קס"א), מעשה בשני עשירים שהיה ביניהם וויכוח, עשירותו של מי גדולה יותר, והנפקא מיניה, כי כגודל עשירותו של אדם כן גדולה השפעתו על אנשי העיר והנעשה בה... מטבע הדברים חיו השניים כל ימיהם בקנאה ותחרות, עד שהוחלט ביניהם, שביום פלוני יבואו השניים ויעמדו על שפת הנהר, יזרקו לתוכו מטבעות זהב בזה אחר זה, ומי מהם שיעצור ראשון הרי זה מורה שעשירותו קטנה משל השני - שהרי הוא חס על מטבעותיו ולכן הפסיק להשליכם לנהר, בשעה שהשני עדיין משליך מטבעות לנהר בשאט נפש.

ואכן כך עשו, השניים החלו להשליך מטבעות זו אחר זו, עד שהאחד חדל לזרקם, כי חס על כספו שלא ירד כולו לטמיון ולמצולות ים. לעומתו השני המשיך לזרוק מטבעות שוב ושוב בלא מספר, כשהכל משתוממים לנוכח עשירותו המופלגת. אבל למעשה, אחר הבדיקה נתגלה כי השני השליך מטבעות מזויפות, ולכן לא חשש מאומה מזריקתם למצולות ים.

כיוצא בזה אומר הבן איש חי, ייאמר למי שמשליך את המתנה הגדולה ששמה 'זמן' לאשפתות, ע"י ביטול הזמן בדברים בטלים ושאר שטויות, או יותר מכך מדברים המעלים חרון אף בשמיים, הרי זה מורה כי בעיניו הזמן הוא 'מוזיף', כלומר שאינו מחשיב את הזמן ואת הקניינים שאפשר לקנות בו...

לכן אומר החתם סופר, שאם במידת פורענות לקו המרגלים על כל יום שנה, נמצא שבמידת הטוב - הממלא יום אחד בתורה ומעשים טובים, ייחשב היום הזה כשנים רבות ותמימות של שכר בעבור אותה עבודת ה', ומכיוון שאין לאדם בעולמו כל כך הרבה שנים של מחיה, שבהם יוכל הקב"ה לשלם לו, ועל כן יוסיף לו הקב"ה שנים רבות בחיי העולם הבא לאין ערוך.

למה פרצו הבנות בנוי מר?

אמרו חז"ל על המרגלים: בוא וראך כמה גדול פחו של לשון הרע - ומה מרגלים שהוציאו שם רע על עצים וּבְנֵים, אִמְרֵ קָרָא: 'מוציאי דבת הארץ רעה', על דבת הארץ שהוציאו - פָּה, המוציא שם רע על חברו על אחת כמה וכמה (ערכין ט"ו).

שאלה: מעשה בשתי בנות, שדיברו ודיברו באוטובוס על חסרונותיה הרבים של חברתן שהשתדכה, ומסקנתם שצריך לרחם על החתן 'האומלל' שהתארס עמה. לפתע, פנתה אליהן האשה שישבה מאחוריהן: "אני חייבת להודות לכן מקרב לב!". "מי את? על מה את מדברת?", שאלו הבנות והאשה השיבה: "איזו השגחה פרטית מופלאה. אני אמו של... החתן המדובר. לא ידעתי שיש עם הכלה כל כך הרבה בעיות. אני הולכת לספר לבני את דבריך, ואשכנע אותו לעזוב את השידוך במהירות האפשרית... והכל בזכותך!"

הבנות לקו בהלם. בגללן מתבטל שידוך של חברה טובה. הן מעולם לא התכוונו לכך, הכל היה במסגרת של מעט רכילות ולשון הרע. הן פרצו בבכי מר, "אנא, האמיני לנו שהיא ממש לא כזאת... סתם קשקשנו והגזמנו". אך האשה בשלה, "מדוע אתן בוכות? הרי אתן צריכות לשמוח. בזכותכן לא יקום בית כה גרוע בישראל". הבנות שחששו מביטול השידוך, חשבו כיצד יתוצו בפני החברה לאחר שתגלה את חלקם בביטול השידוך... או-אז נעמדה האשה ואמרה: "אני לא אימו של החתן, אינני מכירה אותו כלל. אני סתם אשה ששמעה את דיבוריך... רק רציתי להראות לכן עד היכן יכול לשון הרע להגיע!"

עתה ליבה של האשה נוקפה, שמא נהגה שלא כדין ועברה על איסור שקר ואונאת דברים' בכך שציערה את הבנות?

תשובה: האשה נהגה כדין ובכך הפרישה את הבנות מחטא. קיים חיוב על כל אדם להפריש אחרים מאיסור (יעוין בנתיבות המשפט סי' ג'). ובפלא יועץ כתב (בערך 'גיבנה'), שמותר לגנוב דעת חברו כדי להפרישו מאיסור.

ואף שהפרשת הבנות מאיסור לשון הרע לוותה בצער ובהלה, מותר לנהוג כן, משום שהאשה מצילתן מנגע חטאי הלשון (וכעין הנאמר בתוספתא במסכת שקלים פ"א ה"ב: "משל לאחד שעלתה לו מכה ברגלו, והיה הרופא כופתו ומחתך בבשרו, בשביל לרפאותו!"), ובכך הביאה עליהן טובה עצומה, בכך שהמחשיה להן עד היכן מגיע ההיזק הנורא של דיבורי לשון הרע, ובזכות מעשיה, הבנות מן הסתם שאבו חיזוק עצום בעניין שמירת הלשון!

(אחת שאלתי 1, מאוצרו של הגר"י זילברשטיין)

השקפה לבית היהודי

מהי דרך ברייתו של האדם?

על הפסוק: 'ויקרא משה להושע בן נון יהושע' (במדבר יג, טז), כותב רש"י הקדוש: "התפלל עליו: י-ה יושיעך מעצת המרגלים". התורה מספרת שמשה רבנו התפלל על יהושע שה' יצילו מעצת המרגלים, עד כדי כך שאף שינה את שמו, מה שעושים על פי רוב לחולה מסוכן, למען יסורו מעליו גזירות רעות. והדבר טעון ביאור, מדוע נזקק משה רבנו להרבות כ"כ בתפילה? והפלא הוא שמדובר בבחיר תלמידיו של משה רבינו.

שאלה זו חוזרת ומתעוררת גם על כלב בן פינה. הפסוק אומר "ויבוא עד חברון" (במדבר י"ג, כ"ב) - בלשון יחיד, וביאר רש"י: "כלב לבדו הלך לשם ונשתטח על קברי אבות, שלא יהא ניסת לחבריו להיות בעצתם". מדוע נזקק כלב כל כך להתאמץ ולהאריך את דרכו, לצעוד עד חברון ולהשתטח על קברי האבות להתפלל שלא יהא ניסת מעצת המרגלים?

הגאון הרב שמחה מרדכי זיסקינד זצ"ל (ה'סבא מקלם'), שואל בספרו ('חכמה ומוסר' ח"א, עמוד רמז): מדוע היה חשש שמא יהושע יכשל ללמוד מהמרגלים? הרי חטא המרגלים עצמו היה כה עד שקשה אפילו להבין כיצד נכשלו בו אותם אנשים רמי

דרך ברייתו של האדם להיות נמשך בדעותיו ובמעשיו אחר רעיו וחבריו, ונוהג במנהג אנשי מדינתו. לפיכך צריך האדם להתחבר לצדיקים, ולישב אצל החכמים תמיד

מעלה. מי היה מעלה בדעתו שהמרגלים שהיו הנשיאים וענקי רוח הם אלו שיחטאו ויחטיאו את העם כולו. הם גרמו במעשה זה שכל העם בכה באותו הלילה, שנאמר: "ויבכו העם בלילה ההוא" (במדבר יד, א) ובגללם יבכו בליל תשעה באב לדורות.

המסקנה המתבקשת מכאן, את מה שאין עינינו רואות ראו אותם גדולי עולם, כמשה רבינו ע"ה יהושע בן-נון וכלב בן פינה. הם הבינו היטב, שגם האדם הגדול ביותר עלול חלילה ליפול בנקל ולהיכשל בחטא החמור ביותר! ומכאן עלינו ללמוד, עד כמה אנחנו צריכים לחשוש מפני סכנה של השפעה רעה. לכן, יש להתמיד בתפילה לסייעתא דשמיא שבורא עולם יצילנו מפח יוקשים.

כך הם דברי הרמב"ם הקדוש (בפרק ו' מהלכות דעות הלכה א'): "דרך ברייתו של האדם להיות נמשך בדעותיו ובמעשיו אחר רעיו וחבריו, ונוהג במנהג אנשי מדינתו. לפיכך צריך האדם להתחבר לצדיקים, ולישב אצל החכמים תמיד, כדי שילמד ממעשיהם. ויתרחק מהרשעים ההולכים בחושך, כדי שלא ילמד ממעשיהם. הוא ששלמה אומר 'הולך את חכמים יחכם, ורועה כסילים ירוע'. ואומר 'אשרי האיש אשר לא הלך בעצת רשעים'..." , כך עלינו לחנך את כל אנשי ביתינו.

רבי יהודה אסאד זצ"ל

השבוע יום פטירתו של הגאון האדיר רבי יהודה אסאד ז"ע, ששימש כאחד מגדולי המנהיגים של יהדות הונגריה לאחר מרן החתם סופר ז"ע, והשיב תשובות לאלפים ורבות ברחבי אירופה במרוצת השנים.

באחד מבתי הכנסת בעירו של הרב, כיהן יהודי פשוט ותמים כשמש בית הכנסת. כשהיה מגיע אותו שמש כדי להיטיב את הנרות על מנת שיאירו את הקודש פנימה, היה חוגר את הגארטל בדחילו ורחימו,

ואומר "לשם ייחוד... הנני מכוון לקיים מצוות באורים כבדו ה'", והיה מרגיש ממש ככהן גדול במקדש בזמן ההדלקה.

באותה עיר התגורר קצב - איש פשוט אך עשיר שבקושי ידע קרוא וכתוב. משראה הקצב פעם אחר פעם את ההתלהבות דקדושה של השמש - פנה אליו וביקש לקנות ממנו את המצווה, כל יום תמורת מטבע הגון אחד. השמש סירב בכל תוקף, אך חשקו של הקצב לרכוש את המצווה רק גבר בעקבות הסיור, ובכל יום היה שב על הצעתו בתחינות.

משנמשכו בקשותיו של הקצב ואף הביאוהו לידי תחינות ובכיות של ממש, נסע השמש אל הרב ושאלו כדת מה לעשות. להפתעתו אמר הרב לשמש, "אם כדברך, שכל מעשיך לשם שמים בלבד ושלא על-מנת לקבל שכר, הרי גם אהבת-ישראל מצווה גדולה היא. עצתי שתוותר לקצב על הזכות שבהדלקת הנרות", אבל לא חינם אלא תמורת אותו זהוב שהציע הקצב! זאת ועוד, אמר הרב לשמש, שאת הזהובים יניח בתוך קופה סגורה ולא ישתמש בתכולת כלל.

השמש קיבל את פסקו של רבי יהודה בתחושה קשה מאוד, אך כיוון שהיה הולך תמים ופועל צדק - עשה כדבריו עם כל קושי הפרידה מהמצווה החביבה עליו. במשך תקופה ארוכה הקצב היה מגיע לשמש לאחר ההדלקה, משלם לו הזהוב, והשמש היה משלש אותו לתוך הקופה הסגורה.

יום אחד, ראה השמש את פני הקצב נפולות. ניגש והתעניין מה ארע שפניו נפולות כך. "אירסתני את בתי?" לחש לו הקצב. "אם כן, עליך לרקוד ולשמח! מדוע נפלו פניך?" שאל השמש. "אמת ונכון הדבר שעלי לשמח" - ענה הקצב - "אך אין בידי פרטה לפרטה לצורך החופה והנדונה! חוששני שהמחותן יבטל את השידוך!".

מיהר השמש לרבי יהודה ושאלו כדת מה לעשות עם הקצב. הורה לו רבי יהודה שכעת הזמן לרוקן את הקופה כולה ולתתה לקצב כדי לקיים בה ובתכולתה עוד מצווה, להכניס את בת הקצב לחופה. את הזהובים ספרו לנגד עיני הרב, ועל כך העיד הרב: "ומעידני, שכשרוקנו את הקופה וספרו את הזהובים, היו שם לא זהוב אחד פחות ולא זהוב אחד יותר, מסכום ההתחייבות שהתחייב הקצב!".

המשך מעמוד 1 >>

את עם ישראל, ראה כמה צרות יש בעולם. אמר לו מלך המשיח, האם אתה יודע כמה ילדים יש בעם ישראל שאפילו לא יודעים 'קריאת שמע', איך אבוא ואתגלה, קודם כל עליכם לזכות את עם ישראל, התעורר הרב מהחלום ומאז הגביר עוד ועוד את הפצת התורה בעם ישראל. זו הנחת רוח שיש לקב"ה, שאנחנו לא דואגים רק לעצמנו, ודאי שכל אחד צריך ללמוד תורה, אבל לא פחות מכך צריך לזכות אחרים.

שמעתי המחשה מיוחדת כל כך, כיצד אדם לוקח איתו אחרים ולא דואג רק לעצמו, וכמה נחת רוח הוא עושה לקב"ה בכך. באסון הנורא של מירון, היה רב בית כנסת בנתניה, שהיה בכל שנה הולך ומשתתף בהילולא, באותה שנה הבן שלו היה כבן שש עשרה. אמר הבן לאביו, אני רוצה לנסוע מוקדם בצהריים, עוד לפני תחילת ל"ג בעומר. שאל אותו אביו, למה? הרי אחרי השיעור שלי בשעה עשר וחצי בלילה, יש נהג שלוקח אותנו בצורה מסודרת, ונגיע לשם בנחת, בשביל מה לך להטלטל בדרכים ובאוטובוסים, ובנוסף יש לנו גם אישור כניסה, לא חבל שתטרח? אבל הבן התעקש ואמר שהוא רוצה לנסוע לשם מוקדם, כדי להיות בהדלקה של תולדות אהרן. האב לא התווכח והרשה לבן לנסוע לבדו בצהריים, וכך היה.

לעת ערב, בשעה עשר וחצי בלילה לאחר השיעור, יצא גם האב לדרכו, ובשעה שתיים עשרה וחצי כשכבר היה ממש סמוך ונראה למירון, הם נתקלו במחסומים והבינו שאי אפשר להמשיך. לאט לאט התפרסם האסון הנורא, ומיד כששמעו את הפרטים הראשונים התקשר האב לכמה אנשי הצלה שהכיר, והם סיפרו לו על כל המקרה בהדלקה של תולדות אהרן. נחרד האב ונזכר שהבן שלו רצה להגיע להדלקה הזאת במיוחד. מיד התקשר האב לבנו ואין תשובה, הוא התקשר שוב ושוב אך ללא הועיל. הוא הרגיש שהוא לא עומד בכך, הלב שלו כבר לא יכל לשאת את אי הודאות, שהוא נסיון קשה ביותר שקשה לעמוד בו, ובנוסף הוא גם היה בפחד שמא אשתו תשמע מהמקרה.

ממשיך אותו רב לספר, אחרי שלושת רבעי שעה הוא קיבל צלצול מהבן שלו, איפה אתה - שואל האב? הבן השיב שהוא נמצא ביציאה ממירון מחכה ומחכה, והסביר שלא היתה לו קליטה ולא יכל להודיע לאף אחד. האבא נשם לרווחה. אך זה לא סוף הסיפור, עלינו ללמוד מהמשך הסיפור כיצד אותו תלמיד חכם לקח את הדברים לליבו, בצורה של מוסר להלכה ולמעשה בשבילנו.

אומר אותו הרב, הקב"ה מתקשר אלינו כל הזמן ולפעמים אין מענה, לא עונים לו, והקב"ה דואג 'איפה הבן שלי', האחד נמצא בבילויים והשני עסוק, ואין להם זמן לענות. הקב"ה נמצא באותו מצב שאבא רגיל נמצא כשאני יודע איפה הבן שלו, בחוסר ודאות. מי יודע עכשיו מה הבן שלי עושה, למה הוא לא עונה לי, אני רוצה שהבן יענה לי. ואם סוף סוף הבן עונה, איזו נחת זה עושה לקב"ה.

כך צריך לדעת, כל יהודי שאין לו קשר לתורה ומצוות, גורם לצער עצום לבורא עולם, הקב"ה מנסה לתקשר עם אותו בן שלו אך לא מצליח, ואם אנחנו זוכים להביא את אותו בן לתורה ומצוות ואומרים לו, 'הקב"ה מחפש אותך, איפה אתה?', והוא מתקרב ואומר לקב"ה - הנה הגעתי, זה עושה נחת עצום במרומים. כך צריך לראות את הדברים, וזה למעשה יכול להוסיף לאדם חיים אמיתיים גם בעולם הזה וגם בעולם הבא. נזכור תמיד את היסוד הזה, "שֶׁלַח לְךָ אֲנֹשִׁים", הקב"ה רוצה עוד אנשים ולא רק אותך לבדך, אלא שתצטרף עוד אנשים לעבודת ה', ואז בע"ה נזכה לחיים טובים וארוכים בעולם הזה ובעולם הבא.

בברכת שבת שלום, הרב אברהם עטיה

בס"מ אולם האירועים המחודש של בית הכנסת "בית לוי"

אנו מזמינים אתכם לביקור והתרשמות ולערון את האירוע שלכם באולם החדש והמשופץ: ברית מילה // סיומי מסכת // אזכרות // שבת חתן // כנסים והרצאות

ההנחות קודש להחזקת הכולל • לתחזוקת המקוה • לנזקקים

בית לוי
אולם אירועים

לפרטים ותיאום מועד התרשמות: רח' יוסף חכמי ליד מלון רימונים-שלום שכונת מדורגית בית וגן ירושלים 054-4222931 // 054-3551383 // 02-6540906

בית לוי
מקוה בתכלית הכשרות וההידור לפי כל השיטות והחומרות ובהמלצת הרבנים

נבנה ברמה גבוהה ובייפוי מיוחד, ועובר נקיון יסודי מידי יום ע"י חברת נקיון

לפרטים ונוספים: 02-9664455 (בין השעות 10:00 - 15:00)

לפניות לתרומות לעלון לזיכוי הרבים, וכן להקדשות לרפואה להצלחה לע"נ - לקבלת העלון למייל ולכל צרכי העלון נא לשלוח מייל ל: **02-9664455** (בין השעות 10:00 - 15:00) **ALON.BEITLEVY@GMAIL.COM** לקבלת דבר תורה יומי מפי הרב שליט"א בקבוצת וואטסאפ שקטוה, נא לשלוח בקשה במייל

תבלין לשלחן שבת

בס"ד

נא לא לקרוא בשעת התפילה וקריאת התורה. העלון טעון גניזה. הלימוד בשבת פי אלף מיום חול. כדאי לקרוא בשלחן שבת.

זמני השבת - כגב העלון

העלון לעלי נשמת: בכור חי בן בטי, אברהם זושא בן ר' יהושע, לאה בת ר' יום טוב ליפמאן, מיכאל בן שרה, אלכסנדר בן מרי, לודמילה בת לייב, משה בן זוהרה, יהודה בן שרה, יוסף בן חנה, מנחם שלום בן שמחה, חיים בן אסתר, ר' טוביה בן ר' זכריה, תמרה בת יעקב - תנצב"ה. ולהבדיל בין החיים למתים, העלון לרפואת: למתים, אסתר בת שבע בת ליאורה, אסתר בת שמחה, סביטלנה צביה בת ברכה, מרי בת חנה, מאור בן ידידה, זכריה בן סלאם חיים, חנה בת סלאם - בתוך שאר חולי עמו ישראל

נקודה בפרשה:

ההצלה בזכות מצות ציצית

"ועשו להם ציצית" (טו, לה) מצוה שפ"ו - מצות ציצית להטיל ציצית בקגד שנתקפה בו. כתב החנוף: שרש המצוה למען נזכר כל מצוות השם תמיד, ואין דבר בעולם יותר טוב לזכרון כמו נושא חותם אדוניו קבוע בקסויתו.

מצות ציצית מלפפת אכן את כל גופו של האדם, ומצניקה כח רוחני לכל אברי הגוף, ובגלל זה, יש בה גם סגולה להצלת האדם מן החטא, וכמו שמוכח (מנחות מד), על אותו אדם שנסע עד לקצה העולם על מנת לחטא, ובסופו של דבר "באו ד' ציציותיו וטפחו לו על פניו", וכך נצל מן החטא.

מספר על יהודי יקר, ר' צבי נתן פינקלשטיין ז"ל, שעבר את כל מוראות השואה, ומצות ציצית שנוזהר בה ביותר - הצילה אותו כשהוא נכסה פניו ממות בטוח. באחת הפעמים נתקל בנאצי ימ"ש שהתכונן להרג יהודי, וכבר שלף את אקדחו כדי לירות בקרבנו.

ראה ר' צבי נתן כן, ומהר לעמד ולחצץ בין הרשע ליהודי האמלל, תוך שהוא צועק לנאצי באמץ לב 'אם אתה רוצה להרג מישהו, תהרג אותי'. הגרמני ההוא התרגז מאד, וכבר כונן את אקדחו לעבר פינקלשטיין, שהפריע לו 'במלוי תפקידו'.

אבל אז פתח היהודי המציל את פיו, ואמר: 'אם תהרג אותי, מהיכן ימצא הריף השלישי עובד מסור ונאמן יותר ממני?!' ובנסי נסים הוריד הנאצי את אצבעו מעל ההדק, ונשחר את ר' צבי נתן. 'הריף השלישי' היה פינודע שמו של הצבא הנאצי, אבל לאחר מכן הסביר ר' צבי נתן שבאמרו את המשפט ההוא לנאצי, התכונן ל'אדון העולם', שהוא עובדו בנאמנות ובמסירות, ומעל לכל - מוכיח את דבקותו במצות ציצית, אותה קיים גם בתקופות הקשות ביותר שפקדוהו בשואה.

ואגב, היהודי שהנאצי בקש להרגו בתחלה, ונצל על ידי ר' צבי

נתן, חי עד היום במינכן שבגרמניה...

והנה ספור נוסף הפמחיש את השמירה שמצות ציצית.

כן אחי המתגורר בארצות הברית, הרה"ג רבי אברהם יעקב זילברשטיין, ספר על יהודי שעמד בשעה מאחרת בלילה בתחנת הרכבת והמתין לרכבת שתבוא. הסקום היה ריק מאנשים, ונפשו חיה לא נראתה באזור.

לפתע מגיעים שני ברגשים, ודורשים מסנו למסר להם את כספו. היהודי לבש עז ומצומצמות, והחליט להתרות בשוודים ב'סגנון יהודי', ואמר להם 'תראה, יש אלקים בשמים, והוא יושב ורואה את הכל. אם תגזלו מסני את הכסף, תענשו...'.

הם כמובן לא השגיחו בדבריו, ואחד מהם אף תחב את אצבעותיו לכיסו של היהודי, כדי לשלף משם את הארנק האישי שלו. פתאום הוא מרגיש ג... חוטים מוזרים המשתרכים מהכיס, ולא ידע מה החוטים הללו עושים שם...

באופן בלתי צפוי התחילו השנים להתלחש ביניהם שאולי החוטים הללו הם סימני הכר ל'כחות עצומים' בהם שולט האיש, ובאמצעותם הוא עלול לפגוע בהם... השווד ששהכניס ידו לכיס, והרגיש בחוטים המוזרים, שהיו כמובן חוטי הציצית, החליט לברח מהמקום כל עוד נפשו בו, ואלו השני הכניע את עצמו כלפי היהודי, והציע לו להסיעו לכל מקום שירצה...

דוקא משום שמצות ציצית מקיפה את כל הגוף, יש בה את הכח להציל את האדם ולפדותו מארועים קשים, והמקרה הנוסף שלפנינו יוכיח. המקרה התרחש, כן ספר לנו הגאון רבי יצחק כהנא ראש ישיבת סלבודקה לצעירים בקרית ספר, עם בן תורה סבבה, עמל בתורה ובעל מדות, שחלה ל"ע בפתחה הקשה. הצעיר, הלומד באחת הישיבות הקדושות הסבירות, מתוטר: יסורים אגמים, ולאחרונה החל לקבל טפולים כימותרפיים בבית החולים.

בבואו אל המחלקה אמרה לו האחיות שקדי לקבל את הטפול

משפאלו הבחור על מה ולמה הוא נסער כל כך, השיב לו הרופא שלפני הכל! כנס למחלקה ויקבל את הטפול המגיע לו קשהטלית קטן עליו: "דברתי עם האחות והכל בסדר", אמר לכחור. "אחר כך אספר לך למה התרגשתי".

בתם הטפול הקשה, נגש הרופא אל הבחור, וכשדמעות בעיניו אמר לו: אני יהודי שאינו שומר עדין מצוות, אבל הפעם זכיתי לראות כיצד האלקים שומר על שומרי מצוותיו. קשנכנסתי למחלקה כדי לשכנע את האחות שאין כל בעיה עם הציצית שלך, רציתי לראות איזה טפול אתה מקבל, ומה קאד נדמתי לראות שהאחות התכוננה לכצע, בשגגה, טפול שגוי שאינו מתאים, שהיה עלול לדרדר את מצבך למכת מות מהירה.

הרופא הוסיף ואמר שהאחות עשתה זאת פמוכן בשגגה, "אבל אם לא היית מתעקש ועומד בתקף על רצונך ללבוש את הציצית, הטפול היה כבר מתבצע, ומי יודע באיזה מצב היית נתון בגרע זה. עכשו, משפרבת לקבל את הטפול, נמנע מפרך אסון נורא."

ולא נשכח לצין שהבחור ההוא התקשר אלינו ואשר את כל פרטי הספור, והוסיף ש'מאז זכיתי להתרפא לחלוטין מהמחלה הקשה, התחננתי והקמתי בית ב'שארל, וזאת לפליאת כל הרופאים שטפלו בי'... (מצוות בשמחה)

הוא צריך ללבוש בגדים סטריליים, ולכן עליו להחליף את בגדיו באלה של בית החולים. הבחור הסכים לכה, אלא שכיון שגבית החולים אין בגד של ארבע כנפות, הביא עמו לטפול הבא ציצית מכבסת ומגהצת היטב, כזו שתענה על דרישת בית החולים לבגד סטרילי.

כאשר ראתה האחות את הטלית קטן שלו על הבגדים של בית החולים, אמרה לו שלא יוכל לעבר את הטפול עד ש'סיר את הציצית מעליו. כל נסיונותיו להסביר לה שהמזכר בבגד מכבס ונקי, עלו בתהו, והאחות סרכה להעניק לו את הטפול הכימותרפי.

הבחור היה איתן בדעתו וסרב אף הוא להוריד את הציצית. ישב אפוא בנו הנאמן של הקדוש ברוך הוא והמתין מחוץ למחלקה.

כעבר שלש שעות תמימות הלך במקום אחד מבכירי הרופאים במחלקה, ושאל את בחור הישיבה מה הוא עושה כאן ולמי הוא מתין.

שטח הבחור בפניו את הבעיה, ומששמע זאת הרופא נכנס פנימה, אל חדר הטפולים, ולאחר שעה קלה יצא משם נרגש כלו.

הסערה על פניו היתה נקרת בעליל.

ספור לשבת:

כאמור, הוא לא ענה לצלצולים שלי, והחלטתי לעשות מה שעשו פעם, לפני שהיו פלאפונים. לרדת את הרחוב ברגל, ולראות אולי אחי עומד בפניה שבא הוא רגיל לחכות להסעה למנהטן. אני מגיע לפינה, והנה רכב נעצר לידי, והנהג מסמן לי:

"אתה נוסע לאיסט סייד, נכון? בוא תיכנס."

באותו רגע אני מרים את הראש כדי לתת עוד בדיקה אחת אם אח שלי נמצא באזור, ואכן כן. הנה הוא מגיע, ושנינו נכנסים לרכב. מתיישבים, מתרווחים, ואני מביע בקול את תודתי להשם, "איזו השגחה פרטית! איך הכל התרחש בדיוק נמרץ כל כך! באותו רגע שאתה הגעת לפינה, הגעתי גם אני, ורגע אחר כך אחי, ואתה מצאת אותי, ואני מצאתי את אחי, ונפגשנו כולנו כדי שנוכל להצטרף למשלימי המניין של שחרית בקלויז של בויאן."

הנהג חיך חיך רב משמעות. קוראים לו ר' יעקב ברוך הרצוג, יהודי יקר שירש מאביו ומסבו את המאפיה הכשרה היחידה באיסט סייד. "אתה מדבר על השגחה פרטית?" נהנה ר' יעקב ברוך, "תשמע לאיזה גילוי מופלא של השגחה פרטית זכיתי לפני כמה שנים."

הוא לוחץ על הדוושה, נותן דלק, ומתחיל.

"כידוע לך, המאפייה שיש לי באיסט סייד היא המאפייה הכשרה היחידה בכל האזור. פעם היו לי הרבה לקוחות. בימי חמישי ושישי הקונדיטוריה הייתה מפוצצת קונים. בכלל, להיות המאפייה הכשרה היחידה, זה אומר להיות השותף הטבעי בכל השמחות, ברית, קידוש, חאלקה, בר מצווה, סיומים, מפגשים ומה לא. ככה הכרתי את התושבים מהצד השמח של החיים, וזה חוץ מפינוקים קטנים פה ושם שאנשים מפרגנים לעצמם.

שני ארגזים בהזמנה

אני גר בויליאמסבורג, אבל תפילת שחרית איני מתפלל סמוך למקום מגורי, אלא באיסט סייד מנהטן. שם ישנו בית כנסת קטן – "קלויז", אותו ייסד האדמו"ר מבויאן זצוק"ל. בעבר האזור שקק חיים, והקלויז היה מתמלא דרך קבע ביהודים חרדים שבאו להתפלל וללמוד. היום התמעטו החרדים באזור. רבים מהם עברו למרכזים הגדולים, ובאי הקלויז הלכו והתמעטו.

כיוון שכך, אני עושה את דרכי מדי יום מויליאמסבורג למנהטן, כדי לחזק את המניין בקלויז.

כשרואים שהמניין ממשיך להתקיים, זה מושך יהודים להגיע. דווקא היכן שיש מעט חרדים, המשמעות של בית כנסת פעיל באזור היא גדולה מאד. ככה יש תמיד פינה יהודית חמימה, ובתוך השיטפון של החיים, היא מזכירה לכל שיש בורא לעולם.

ביום שלישי, בשבוע שאצלנו קראו פרשת קדושים, ובארץ ישראל – פרשת אחרי, התקשרתי לנהג שאמור לקחת אותי יחד עם חברים נוספים למנהטן. הנהג, שהוא גם אחד מהמתפללים בקלויז, לא ענה לטלפון שלי. התקשרתי לחברים שנוסעים עמו בדרך כלל – וזממת אלוט ענתה לי. כאילו כל האנשים שקשורים לנסיעה הזאת סיכמו ביניהם לא לענות למספר שלי, כולל אחי.

אחי אינו מהנוסעים הקבועים, אך מידי פעם הוא מצטרף אלי. החלטתי לקחת מונית באופן פרטי ולנסוע לקלויז. כידוע, כאשר שני אנשים נוסעים במונית התשלום מתחלק, ולכן חשבתי שאם אחי ירצה להצטרף, שנינו נרוויח.

והנה, כזה ניסיון!

עלו לי בראש כל מיני היתרים, למשל, שאולי זה לא ממש נקרא, ואולי פה זה אחרת, ויש כאן עניין של הפסד מרובה. איזה יצר לחש לי, שאם אדבר עם האיש זה יעזור לי לכוון בתפילה, שהרי אדע שהעניין מסודר, וזה ממש כעין ביטולה זהו קיומה, בקיצור, כל מיני מושגים מהשולחן ערוך התגייסו לצדי, אבל האמת הייתה חזקה יותר. עכשיו זהו זמן תפילה, ואין לדבר באמצע התפילה!!!

חשבתי לסמן לו באצבעות שיחכה לי, לקרוץ לו ולהראות לו בשפת הסימנים שיתקשר אלי, אבל בסייעתא דשמיא, הבנתי שהסימון לא יישאר רק סימון, ובוודאי אגרר אחר כך לשיחה, וגם מזה נמנעתי. לא רציתי בשום מחיר להפר את הקבלה הטובה שקיבלתי.

קיווייתי לדבר עם מנהל המאפייה אחרי תפילת מנחה, אך אחרי שסיימתי 'עלינו לשבח' ראיתי שהוא כבר לא נמצא. כנראה הארכת קצת. יצאתי לחפש אותו בכל בניין בית המדרש, גם בחוץ סקרתי את השטח, אך כמו שהוא הגיע כך הוא גם נעלם. לא ידע אפילו כמה הוא מבוקש.

ואני, הרבה יותר ממה שהצטערתי על שלא מצאתי אותו, שמחתי על שהתגברתי, ועמדתי בניסיון הקשה. עמדתי והודיתי לה' אלוקי, על שזכיתי לכבדו בכל מאודי, ולעמוד בקבלה שקיבלתי על עצמי.

הלילה עבר בלי שום חדשה מסעירה. בבוקרו של יום שני, עשר דקות אחרי השעה שבע, פתחתי את המאפייה. לא היה שום סיכוי שבשעה תשע יהיו אצלי עוגיות למושב זקנים, והצטערתי מאוד על ההפסד הגדול שבא לקראתי.

והנה, בשעה שבע ועשרים נכנס בבחילות יהודי אחד שמתגורר במזנון, וביקש להיכנס למקום שנכנסים בני אדם שבאים מהדרך.

עם יהודי זה היתה לי היכרות שטחית. הוא היה סוכן של עוגיות. לוקח ארגזים ממפעלים ומפזר בחנויות. מידי פעם פגשתי אותו, אך למאפייה שלי הוא כמעט לא הגיע. בין המפעלים שהוא עובד אתם נמצא גם המפעל של עוגיות הדייט. שאלתי אותו, "אולי יש לך במשאית שני ארגזים, אחד של עוגיות לימון ואחד של עוגיות וניל?"

"הזמנה מדויקת!" חייך הסוכן, "המשאית שלי ריקה עכשיו. ביום שישי אני מרוקן את כולה! ואם בכל זאת נשאר משהו, אין סיכוי שזה בדיוק וניל ולימון."

סיפרתי לו על המצוקה שלי, והוא אמר לי, "אתה יודע מה? בשבילך אני הולך לבדוק עוד פעם!"

הוא יצא החוצה, ואחרי דקה צעק לי מאחורי המשאית, "יעקב ברוך, בוא מהר, תראה מה יש לי במשאית!"

יצאתי החוצה, ומה אני רואה? במשאית הריקה נחים שני ארגזים בדיוק. ארגז אחד של עוגיות בטעם לימון דייט, וארגז שני של עוגיות בטעם וניל דייט.

מופלוא! מופלא זה לא מילה. נגד כל הסיכויים, בלי שום היגיון, פשוט ישועה שמימית. אני כל כך מתרגש, והסוכן שואל אותי, "למה אתה לא שואל איך הגעתי אליך בדיוק עכשיו?"

"עכשיו אני שואל", החזרתי לו, "איך באמת הגעת הנה? הרי איסט סייד לא שייכת למסלול הקבוע שלך."

והיהודי מספר: "בכלל לא הייתי אמור להיות כאן. בשעה

היום, כיוון שהאוכלוסייה החרדית היזדלדה, גם הקונים היזדלדלו, והיקף המכירות קטן באופן משמעותי. בכל זאת שווה לי להחזיק את המאפייה, בין השאר מפני שסמוך אליה ממוקם מושב זקנים. רוב החוסים בו אינם יהודים, אבל בכל זאת, מתגוררים בו יהודים בודדים, ולכן מושב הזקנים צורך בקביעות עוגות כשרות במאפייה שלי. בשלב מסוים אף נעשה הסכם בינינו, כי אני אספק בקביעות את העוגות הכשרות למוסד.

כך התנהלו העניינים שנים רבות. מושב הזקנים קונה ממני, ואני מוכר לו, הודו להשם כי טוב.

יום אחד מחליפים מנהל למושב זקנים. ליד שולחן המנהלים מתיישב לו גוי רשע, ונעשה לפריץ הכפר. בטוח שהכל שלו. הוא יעשה רק מה שבא לו, ויעיף את מי שלא כל כך מתחשק לו להיות אתו בקשר. האופי שלו היה באמת גרוע, כך שהוא הצליח להסתכסך גם עם הצוות שם, עד שיום אחד שילחו אותו החוצה ופיטרו אותו, אבל בינתיים הוא הלחיץ אותי.

המנהל החדש לא אהב את ההתקשרות של מושב הזקנים עם המאפייה, אבל חוזה הוא חוזה, והסדר הוא שעוגות כשרות קונים אצלי, ואין לו ברירה, אלא להמשיך ולקנות אצלי על אפו ועל חמתו.

אני הרגשתי את הלך הרוח. האווירה נעשתה מתוחה, הוא חיפש רעיונות איך לתרץ התנתקות מהמאפייה, וביום ראשון אחד, הוא מתקשר אלי ומזמין ארגז עוגיות דייט בטעם וניל, ועוד ארגז דייט בטעם לימון. עוגיות אלו אינן מיוצרות במאפייה שלי, ואני נוהג לקנות אותן ממפעל אחר.

"תשמע המנהל", אני אומר לו עם כל הכבוד, "היום יום ראשון, ואנשים לא עובדים. תוך כמה ימים העוגיות יגיעו."

המנהל התרגז, "אין 'תוך כמה ימים'. אם אתה לא מביא לי את העוגיות למחר בשעה תשע, אני מסיים את ההתקשרות בינינו!"

זה כבר היה איום רציני. הרי אין לי הרבה קונים, ומושב הזקנים הוא לקוח כבד, שבשבילו שווה לי להחזיק את המאפייה, אבל מה אעשה? נראה שהמנהל המציא במיוחד בקשה בלתי הגיונית כזאת, כדי שיהיה לו תרוץ להתפטר ממני.

רשמתי את ההזמנה, והתקשרתי למפעל שמייצר עוגיות דייט. כצפוי, איש במפעל לא ענה לי.

ניסיתי לברר את מספר הטלפון של מנהל המפעל, אך הדבר לא עלה בידי. אף אחד שיכול לעזור לי בדרך הטבע אינו נמצא בהישג יד, ואני תקוע עם הזמנה שסיפוקה יכול לחרוץ את גורל המאפייה שלי. ככה בכל אופן זה נראה.

השעון מתקדם, השמש מתקדמת בשיפולי הרקיע, ושום דבר אינו מתקדם עם ההזמנה. אני הולך להתפלל מנחה. מתחילים, והנה, מי מופיע בפתח בית הכנסת? האיש שאני מחפש בשעות האחרונות. מנהל המפעל לעוגות דייט!

אני ממש מתרגש. זאת פשוט השגחה פרטית מופלאה. את היהודי הזה לא פגשתי אף פעם בבית כנסת, והנה בדיוק כשאני נמצא במצוקה ועומד להפסיד לקוח הוא מגיע. ברצוני לקרוא לו, לבקש ממנו לחכות לי אחרי התפילה, אבל... התפילה כבר החלה!

רק לפני ימים מספר דרש הרב בבית הכנסת בעניין השתיקה בשעת התפילה, ואני התעוררתי מאד בעניין, וקיבלתי על עצמי שלא לדבר בשעת התפילה מעתה ועד עולם, יהיה מה שיהיה,

והנה השם זימן לי את העוגיות בדרך מקורית!
 פתחתי את המאפייה בדיוק כמה דקות לפני שהיהודי
 שהתפלל להשם והיה זקוק לישועתו, הגיע.
 היהודי הזה, באופן בלתי מובן, שכח להוציא מהמשאית שלו
 שני ארגזים שהייתי זקוק להם בחיפופות, ובאורח פלא נתקע
 בפקק לזמן רב. הכול הכול בתזמון מושלם.
 לקחתי את ארגזי העוגיות, פניתי למושב זקנים הסמוך, והנחתי
 אותם שם. המנהל קבע את האולטימטום לשעה תשע בבקר,
 והנה, יש לו את העוגיות כבר בשבע וחצי.
 אנחנו יורדים מהאוטו, אל הקלויז של בויאן באיסט סייד, ועם
 הכנה שכזאת לתפילה, מצטרפים למניין של שחרית. (גליון השגחה
 פרטית במדבר-נשא התשעט)

ארבע לפנות בוקר אני יוצא ממונרו לולימסבורג, לומד שם
 שיעור תורה, מתפלל שחרית, ופונה לעבודתי. מה עשה הקדוש
 ברוך הוא? עצר אותי בפקק. משאית התנגשה במכונית, ואני
 נתקעתי עם הרכב למשך שעה וחצי באותו מקום. אחרי
 שהמתנתי זמן רב כל כך, הוצרתי להתפנות, ונזכרתי במאפייה
 שלך, שנמצאת כמה דקות נסיעה מהמקום שבו עמדתי.
 התפללתי להשם שיעזרני וישיעני, ושהמאפייה כבר תהיה
 פתוחה ברגע שאני מגיע, והנה, עיניך הרואות, השם עזר לי."
 כמה מופלאים דרכי השם. בזכות הניסיון שעמדתי בו, ניהל
 אותי הבורא בדרך מופלאה מאוד. לו הייתי מדבר עם בעל
 המפעל באותן דקות של תפילת מנחה, זה לא היה עוזר לי. קרוב
 לוודאי שהוא לא היה יכול לספק לי מיידית את העוגיות האלה.

בדיחות:

מתוך הספר: "תן חיך"

הסועד: "לפני חמישה ימים הייתי פה והזמנתי מרק פטריות שהיה מצוין. איך
 יכול להיות שגם הפעם הזמנתי מרק פטריות והוא דוחה כלכך?"
 המלצר: "אני באמת לא יודע, הרי זה אותו מרק בדיוק מאותו סיר..."

שני אנשים יושבים בהרצאה ומפטטים ביניהם ללא הרף.
 -"סליחה", מעיר להם בכעס איש שיושב מאחוריהם, "אני לא מצליח לשמוע
 אף מילה!"
 -"טוב מאוד!", אמרים השניים, "זו שיחה פרטית..."

עצלן גדול נהג תמיד לעצור טרמפים.
 יום אחד, מופיעה מכונית בדהרה ועוצרת כ-10 מטר קדימה.
 נאנח העצלן, ואומר לעצמו: "איזה בן אדם אכזר... עצר לי בדיוק במקום שאליו
 רציתי להגיע..."

-"נמאס לי לגמרי מהעבודה שלי. היום הודעתי שאני מתפטר."
 -"באמת?, ומה אמר הבוס שלך, הוא היה מופתע?"
 -"לא, מסתבר שהוא ידע את זה מלפני..."

שוטר עוצר נהג שנסע במהירות מופרזת ומורה לו להיכנס לניידת.
 "אבל אדוני השוטר..." מנסה הנהג להסביר.
 -"שתוק!" נוזף בו השוטר, "נהגת בצורה מסוכנת, ואתה בא אתי למעצר!"
 בניידת מנסה הנהג להסביר: "סליחה, אבל מיהרתי מאוד, כי הייתי צריך להגיע
 ל..." אבל השוטר משתיק אותו מיד. -"את התירוצים שלך", צועק השוטר,
 "תספר למפקד התחנה".

שעתיים שלמות יושב הנהג בתא המעצר, עד שבדלת מופיע השוטר שעצר
 אותו.

"יש לך מזל", הוא ואמר לו, "הבת של מפקד התחנה מתחתנת היום, אז הוא
 בטח יגיע לכאן עוד מטע במצב רוח מעולה".

"אל תהיה כל כך בטוח", משיב הנהג, "אני החתן..."

קולה הכבוד על הרעיון המבריק

חידות:

מתוך הספרים: "פיצוחים" ו"אתגרים"

חידות גפרורים:

כיצד ע"י הוספת 4 גפרורים,
 ניתן ליצור 4 משולשים ו-2 ריבועים?

חידת מחשבה:

על מאזני שקילה מונחות שתי כוסות, אחת מזכוכית והשניה מקלקר.
 כוס הקלקר מלאה במים, וכוס הזכוכית ריקה. במצב זה שתי הכפות
 מאוזנות ומשקל כל אשר עליהן הוא 400 גרם.
 עכשיו, אם נעביר את תכולת כוס הקלקר לכוס הזכוכית, נצטרך להוסיף
 בכף של כוס הקלקר 300 גרם של חומר כלשהו כדי לאזן שוב את הכפות.
 על פי נתונים אלו, כמה שוקלת כל כוס וכמה שוקלים המים?

פתרונות לעלון הקודם:

פתרון לחידת הגפרורים:

פתרון לחידת מחשבה:

חוץ מנקודות ההתחלה והסיום (שזה השעה 4:10), הראה השעון עוד
 שלוש פעמים את השעה המדויקת (בסך הכל 5 פעמים).
 כל שעה המחוגים מבצעים בעצם מחזורים של 12. עכשיו, לזי השעון היה
 נעצר מלכת אז הוא היה מראה על השעה המדויקת פעם אחת בלבד (חוץ
 מנקודות ההתחלה והסיום) – לאחר 12 שעות בשעה 4:10 לפנות בוקר.
 אך מכיוון שהשעון הולך לאחור הוא יראה על השעה המדויקת במחצית
 מזמן זה, דהיינו כל 6 שעות.
 לפיכך הוא ידויק בשעות הבאות: 10:10 בלילה, 4:10 לפנות בוקר ו-10:10
 בבוקר.

פתרון לחידת "מי אני":

נר שעה.

יצאה:	כניסה:	שלה	זמני
20:30	19:12	י-ם:	
20:32	19:27	ת"א:	
20:30	19:27	ב"ש:	השבת:
20:34	19:20	חיפה:	

לתגובות להנצחות ולקבלת העלון במייל:
 elisha5765@gmail.com

פרשת שלח

"שִׁלַח לְךָ אַנְשִׁים וַיִּתְּרוּ אֶת אֶרֶץ כְּנָעַן" (יג, ב).

מפרש רש"י: 'למה נסמכה פרשת מרגלים לפרשת מרים? לפי שלקתה על עסקי דיבה שדיברה באחיה, ורשעים הללו ראו ולא לקחו מוסר'.
מדוע הדגיש רש"י 'ורשעים הללו ראו'? מהי הנפקא-מינה אם ראו או שמעו?
פנינה חריפה אמר על כך הגאון רבי דוד ב"ר משה, 'דיינא דקרתא קדישא ווילנא', בספרו 'מצודת דוד':

בגמרא בשבת (דף צז.) נחלקו תנאים האם כאשר דברו אהרון ומרים במשה (בסוף הפרשה הקודמת), לקתה רק מרים בצרעת, אך גם אהרון, וזה לשון הגמרא: 'ויחר אף ה' בם וילך - מלמד שאף אהרון נצטרע, דברי רבי עקיבא. אמר לו רבי יהודה בן בתירא: עקיבא, בין כך ובין כך אתה עתיד ליתן את הדין. אם כדבריך - התורה כיסתה ואתה מגלה אותה, ואם לאו - אתה מוציא לעז על אותו צדיק'. והגמרא תממה: הלא בפסוק נאמר 'ויחר אף ה' בם' (הרי שגם אהרון נענש)? ומתרצת: ההוא בניזיפה בעלמא. והגמרא מסיקה: 'תניא כמאן דאמר אף אהרון נצטרע, דכתיב 'ויפן אהרון אל מרים והנה מצורעת', תנא: שפנה מצרעתו'. למדנו ממסקנת הגמרא, שאף אהרון נצטרע, אבל אי אפשר לומר זאת, כי ממה-נפשך זהו חטא לפרסם את הדבר, כדברי ריב"ב לרבי עקיבא.

והנה, מדברי רש"י עולה, כי אלו לא דברו אהרון ומרים במשה - לא נחשב למרגלים חטא מה שדברו על ארץ ישראל, ורק משום צרעתה של מרים, שלא לקחו ממנה מוסר, נחשב להם הדבר לחטא, שהרי ראו שלקתה על עסקי דיבה ולא לקחו מוסר. ומכלל הן אתה שומע לאו: אילו היה המקום למרגלים לטעות ולחשוב שמרים לקתה בעוון אחר, ולא על עסקי דיבה דברה באחיה, היו המרגלים פטורים.

מעתה, הלא הפסוק מעיד שגם אהרון וגם מרים דברו במשה, ומדוע נענשה רק מרים? וכי משוא פנים יש, חלילה, לפני הקב"ה? ואמנם, מכח זה יכלו המרגלים להסיק שמרים לקתה על חטא אחר, כי אילו הדיבה לקתה, מדוע לא לקה אף אהרון? אך הלא באמת גם אהרון נצטרע, אלא שאיננו רשאים לגלות זאת, כפי שהתבאר מדברי ריב"ב בגמרא.

אולם המרגלים לא נזקקו לעדותנו, שהרי ראו בעיניהם את המעשה, וידעו בבירור שגם אהרון לקה, ואם כן ידעו בבירור שלקו בעוון הדיבה על משה, והיה להם ללמוד אך הם לא למדו!

הוא אשר מדגיש רש"י: 'ורשעים הללו ראו - ולא לקחו מוסר', ולכן נענשו!
(ושלל לא יחסר)

"וַיִּקְרָא מֹשֶׁה לְהוֹשִׁעַ בֶּן נֹון יְהוֹשֻׁעַ" (יג, טו).

יש לדקדק, מדוע יהושע נקרא 'יהושע בן נון' - בחיריק, ולא 'בן נון' - כפי שצריך לומר?

אלא, **ביאר מן 'החתם סופר' זיע"א** (והיה דרוש זה שגור על לשונו של הסטיפלער צ"ל): ידוע (רש"י בראשית יז, ה) שהאות יו"ד שהוסיף משה ליהושע נלקחה משמה של שרי שנהייתה 'שרה'. אולם האות י' שהיתה בשרי לא היתה מנוקדת, ואילו כשהיתה אצל יהושע - היה עליה הניקוד 'שוא' [יהושע], ומהיכן נטל משה את שתי הנקודות הללו?

אלא, נטל שתי נקודות מה'סגול' שב'בן נון' והפכו ל'חיריק', ואת שתי הנקודות נתן ליהושע...

"וְאֵת הָעָם הַיִּשָּׁב עֲלֶיהָ הַחֲזַק הוּא הַרְפָּה וּגו'. וְמָה הָאָרֶץ אֲשֶׁר הוּא יֹשֵׁב בָּהּ הַטּוֹבָה הוּא אִם רָעָה וּמָה הָעָרִים אֲשֶׁר הוּא יֹשֵׁב בְּהֵנָּה הַבְּמַחְנִים אִם בְּמַבְצָרִים"
(יג, יח-ט).

מבאר רש"י: 'החזק הוא הרפה - סימן מסר להם: אם בפרזים יושבין, חזקים הם ססומכים על גבורתם, ואם בערים בצורות הם יושבין, חלשים הם'.

מנין לו, לרש"י, ששני הדברים תלויים זה בזה, עד שחומות הערים מעידים על חולשת היושבים בה ולהיפך?

הסבר חריף בדבר, מובא בשמו של הגאון רבי נפתלי הירץ הכהן צ"ל, אב"ד וריש

מתיבתא באוסטרהא (לפני כ-200 שנה):

רש"י הוכרח לומר ששני הדברים הללו תלויים זה בזה, וזאת מכח הגמרא (גיטין עה:) ששמואל התקין ששכיב מרע הנותן גט, יאמר בלשון זו: 'אם לא מתי - לא יהא גט, ואם מתי - יהא גט'. וטעם הדבר: שתנאי צריך להיאמר באופן של 'הן קודם ללא', ואם כן הדין היה נותן שיאמר שאם ימות יהיה גט, ואם לא ימות לא יהיה גט, אך מכיון ש'לא מקדים איניש פורענותא לנפשיה', ומה שאדם רוצה שיקרה הוא מקדים לומר, והרי רוצה הוא שלא ימות - לכן תיקן שיקדים לומר: 'אם לא מתי לא יהא גט', ואחר כך יאמר: 'אם מתי יהא גט, אם לא מתי לא יהא גט', ובכך יהיה הן קודם ללא.

ומכל מקום למדנו מדברי הגמרא, שמה שהאדם רוצה שיקרה - הוא מקדים לאומרו, ולפי זה יש לדקדק: אנו מבינים מדוע הקדים את המחנים למבצרים, באומרו "הבמחנים אם במבצרים", כי בודאי עדיף לישראל שיהיו במחנים ויהיה נוח לכובשם, אבל בתחילת הפסוק: "החזק הוא הרפה", היה לו להקדים את הרפה תחילה ולומר "הרפה הוא החזק", כי בודאי נוח לישראל שיהיה אנשי כנען רפויים משהיו חזקים?

אך הנה, מצאנו בגמרא (סוטה לו.) שיש מי שסובר שהצרעה עברה את הירדן עם ישראל, והתבאר שהצרעה היתה מסמאת את עיני הכנענים, ולפי זה נמצא, שהצרעה הועילה להם בהכנעת האנשים, אך לענין כיבוש החומה לא העלתה ולא הורידה.

מעתה, לפי זה יובן להפליא מדוע הקדים חזק לרפה, שהרי לא היתה כל עדיפות אצל ישראל שיהיו הכנענים רפים וחלשים, שהרי רש"י נקט ששני הדברים תלויים זה בזה, ונמצא שאם יהיו חזקים - יהיה בכך חסרון מצד האנשים, ולעומת זאת יתרון משום שהם יושבים במחנים, ומאידך אם הם רפויים וחלשים - יש בכך יתרון מצד האנשים, ולעומת זאת חסרון, משום שהם יושבים במבצרים, ואם כן שתי האפשרויות שוות מבחינת ישראל.

אך לפי זה, שוב נצטרך לומר שעדיף היה לישראל שיושבי הארץ יהיו חזקים, ואין בכך גריעותא, שהרי הצרעה תסייע להכניעם ולנצחם, בעוד שאילו יהיו חלשים, יהיה חסרון גדול מצד שהם יושבים במבצרים, ועל כך לא תועיל הצרעה, ואם כן עדיף להם שיהיו חזקים, ומובן מדוע נקט "החזק הוא הרפה", שכן הקדים את הרצוי!

אלא שכל זה יתכן רק אם נפרש כרש"י, אך אם נאמר ששני דברים נפרדים הם, תשוב התמיהה למקומה: מדוע הקדים את החזק באמת "החזק הוא הרפה"? משום כך הכריח רש"י ש'סימן נתן להם'...

ודברי פי חכם חן!
(אבן הרא"ש)

"במספר הימים אשר תרתם את הארץ ארבעים יום יום לשנה יום לשנה" (יד, לד).

צריך להבין, מדוע נאמר "יום לשנה יום לשנה" ולא 'שנה ליום שנה ליום', הלא השנים היו כמספר הימים, ולא להיפך? ועוד, מדוע נכפל "יום לשנה יום לשנה"?

וביאר זאת בספר 'יחלק שלל' בטוב טעם, ע"פ דברי רש"י כאן: "לא מת אחד מהם פחות מבן ששים. לכך נגזר 'ארבעים' - כדי שיהיו אותם של בני עשרים [שהגיעו לכלל ענישה] מגיעים לכלל ששים. ו[אע"פ שהחטא אירע בשנה השנית לצאתם ממצרים] - שנה ראשונה היתה בכלל ואע"פ שקדמה לשלוח המרגלים. לפי שמשעשו את העגל עלתה גזרה זו במחשבה. אלא שהמתין להם עד שתתמלא סאתם... וחשב להם במנין חייהם מקצת שנה ככולה. וכשנכנסו לשנת ששים מתו אותם של בני עשרים".

ומדברי רש"י עולה שאותם שהיו בני י"ט בשעת חטא העגל היו צריכים פעמיים לדין של "מקצת שנה כשנה": פעם אחת בחטא העגל - שהיו בני י"ט ויום אחד (או יותר), ואותו היום נחשב לכל שנת העשרים של חייהם, והפעם השנית בסוף שנות המדבר - כשהיו בני נ"ט ויום אחד נחשב להם אותו יום כאילו נעשו כבר בני ששים.

משום כך נאמר "יום לשנה" - ה"יום" נהפך "לשנה". ועל כן נכפל "יום לשנה, יום לשנה". הואיל ופעמיים הוצרכו שה"יום" יהפך "לשנה"...

(מתוקים מדבש)

סיפר מגיד המישרים רבי חיים זאיד שליט"א: בפרשת חיי שרה תשפ"ב, הוזמנתי לשבת בבית מלון בטבריה לנופש שאורגן על ידי החברה קדישא לעובדים. בליל שבת קודש ישבנו בלובי של בית המלון, ולפתע הגיעה אישה מאורחי המלון, ניגשה אלי, וראיתי שהיא בוכה.

שאלתי אותה: "מה קרה?" היא ענתה: "אני אשתו של אחד מאנשי הצוות של החברה קדישא, הגעתי רק עם בעלי, את הילדים השארנו אצל אחותי. הרגע התקשרו מבית החולים תל השומר, ובישרו לנו שהבת שלי בת השש נפלה על הראש ואיבדה את ההכרה. אמבולנס פינה אותה לבית החולים, אחותי התלוותה אליה, ואין לי מושג מה מצבה. אני חייבת לנסוע לבית החולים תל השומר ולראות מה מצבה."

אמרתי לה: "אבל שבת היום, תל השומר זה בית חולים מקצועי, וגם אחותך נמצאת איתה, תגידי תהלים כאן". האישה אמרה: "לא, אני רוצה לנסוע ולהגיד תהלים שם".

הרב רוז'ה, הרב של החברה קדישא שמע שהרב זאיד אמר לא לנסוע, אמר לו: "עלי ועל צווארי, תזמין מונית מחברה ערבית". הוא התבסס על תשובה של ה'ציץ אליעזר', שם כתוב ש'חיבוק של אמא' זה חצי רפואה, כך הוא אמר, וגם יש תשובה של הגאון רבי מרדכי אליהו. לא נדון בפרטים ההלכתיים אבל זה מה שפסק הרב רוז'ה.

מיד פקידת הקבלה (שהייתה גויה) התקשרה לחברת מוניות בבעלות ערבית, והזמינה מונית.

היא ירדה בצומת של קיבוץ לביא גבעת אבני. הנהג עשה פרסה וחזר לטבריה, והיא נשארה שם בצומת בין שמים לארץ. בעלה לא נמצא איתה, והבת שלה בתל השומר כשהיא לא יודעת מה מצבה.

השעה הייתה 22.30 בלילה, ליל שבת. היא חסרת אונים, רואה בתים מוארים. היא מתחילה לצעוד עכשיו, יש לה עוד יותר סיבות לבכות, היא נמצאת במקום לא מוכר בליל שבת כשאין לה שמץ של מושג מה מצבה של ביתה.

אישה אחת שישבה במרפסת הבחינה בה, היא ניגשת אליה ושואלת: "גברת, מה קרה?" היא סיפרה לה את כל הסיפור, ביקשה ממנה להיכנס אליה הביתה, ואמרה לה: "אנחנו אנשים חרדים, את האורחת שלנו השבת".

היא הייתה שם כל השבת, איזה שבת של חזוק... כל בני הבית קראו תהלים. במוצאי שבת, מיד כשהיא הבחינה שיצאו שלושה כוכבים, התקשרה מיד לאחותה.

אחותה אומרת לה: "לא, תהיי רגועה, ברוך ה' הכל בסדר. היא הגיעה במצב קשה ללא הכרה. אתמול בלילה קרה נס, בשעה 22.30 בלילה היא התעוררה".

היא הייתה המומה! זו בדיוק הייתה השעה בה היא ביקשה מהנהג שיפתח לה את הדלת וירדה בצומת גבעת אבני.

בדיוק מתי שהיא עשתה מסורת נפש למען השבת, כי הרי הרב אמר לא לנסוע עם נהג יהודי בשבת.

(אמונה שלמה דברים - מאת ר' צבי נקר)

הגיע הנהג, היא לקחה אותו לחדרה, הצביעה על התיק שלה ואמרה לנהג: "תוציא מהתיק שלי שבע מאות וחמישים שקלים". הוא הוציא מהתיק שלה את הכסף, והם נסעו. היא נסעה ללא בעלה, לקחה ספר תהילים ואמרה תהילים בבכיות, הרי חייה של ביתה תלויים מנגד...

הם הגיעו לצומת לביא ליד קיבוץ לביא, ואז כשהנהג עמד ברמזור הוא פנה אליה ואמר: "סליחה גברת, למה את בוכה, מה קרה?" אז היא סיפרה לו את כל הסיפור.

אמר לה הנהג: "גברת, את לא יודעת שכתוב שאפילו חרב חדה מונחת על צווארו של אדם אל ימנע עצמו מן הרחמים? איפה האמונה שלך?"

האישה הייתה המומה, שאלה את הנהג: "מאיפה אתה יודע כאלה פסוקים פים?" אמר לה הנהג: "גדלנו על זה... אבא שלי היה רב בטבריה, מה, לא שמעת על הרב אבוטבול, אמנם אני לא דתי אבל אבא שלי היה רב בטבריה".

אמרה לו האישה: "אני לא מבינה, אתה רב ערבי או רב יהודי?"

הנהג נפגע, אמר לה: "ודאי שאני יהודי, את פוגעת בי שאת שואלת שאלה כזו..."

אמרה לו האישה: "אבל הזמנו נהג ערבי". אמר לה הנהג: "נכון, הזמנתם נהג ערבי, אבל פתאום אחרי שנאמר לו ולהסיע אותך, אשתו התקשרה והוא לא יכל להסיע אותך, והוא העביר לי בקשר את הנסיעה".

היא אמרה לו: "אסור לי לנסוע עם נהג יהודי בשום פנים ואופן, תפתח לי את הדלת, אני יורדת".

פנינה לשבת בענייני הלכה ואגדה

ארוחת הבוקר שהתקלקלה

סיפר מרן הגאון רבי חיים קניבסקי זצוק"ל, שהגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצוק"ל טען בפניו שהוא קלקל לו את ארוחת הבוקר! לפליאתו הרבה של הגר"ח, הסביר לו הגרש"ז את כוונתו, כי הנה דרכו הייתה מאז ומתמיד לאכול בארוחת הבוקר פת לחם עם זיתים טבולים בשמן, אמנם על כרחו הוא נאלץ להפסיק לאכול את הזיתים, כיון שראה את דבריו של הגר"ח ב'ספר זכרון', שם כתב: "ובהגהה מחכם אחד בסוף ספר 'שמירת הנפש' הביא שיש אנשים שרגילים לאכול זיתים ביחד עם שמן זית, ואומרים דהא אמרינן (הוריות י:): דהזית משכח תלמוד של שבעים שנה, ושמן זית משיב תלמוד של שבעים שנה, אם כן יצא זה בזה ואינו מזיק. ואינו נראה לענ"ד, דפשיטא דאין כל האדם שוין, ומי שמוחו וזכרונו וכשרונו חזקים בוודאי הדברים הטובים לזכרון יועילוהו הרבה והדברים המזיקין לא יזיקוהו כ"כ. ולהיפך, מי שכוחו וזכרונו חלשים הדברים המזיקים יזיקוהו הרבה והמועילים לא יועילוהו רק קצת לפי ערך זכרונו, וא"כ אפשר שהזיתים יזיקו הרבה יותר ממה שהשמן יועיל" (ארחות רבינו ח"ד עמ' קמב). פרטים מעניינים נוספים אודות כך, כתב הגאון רבי יעקב עדס: "וסיפר לי הרב יצחק ברילנט, שהיה ממקורבי הגרש"ז אויערבאך, וזכה ללכת עמו ללויתו של הג"ר מרדכי שולמן, ובחזרתם מהלויה ראה הגר"ח קניבסקי את הגרש"ז שאין לו רכב לצאת משם, ואמר לו שיכנס. וכן הוה, ונכנס עמם גם הרב ברילנט עמו לרכבו. והיה שם ברכב הגר"ח קניבסקי, ודברו כמה דברים. וביניהם, שסיפר הגרש"ז לגר"ח שהיה רגיל לסמוך על הקולא הנ"ל לאכול זיתים על סמך שנותנים עליהם שמן זית, אבל אחרי שראה בספרו דהגר"ח ק"ק דבריו כנגד עצה זו הפסיק לעשות כן. כל זה שמעתי משנים רבות כמדומה סמוך למעשה הנ"ל. ואחרי פטירת הגרש"ז כשדברתי בענין הנ"ל עם הר"ב ברילנט אמר לי, שהתווסף לאחר כמה שנים הוספה לזה: שהגרש"ז א"ש על הר"ב ברילנט שער יד שחלש בבריאותו הכרחי עבורו הדבר לאכול זיתים, ולכן חזר לסמוך על הקולא הנ"ל של נתינת שמן על הזיתים, וכדי שלא יגרם על ידי זה שדבריו הראשונים לפני כמה שנים אל הגר"ח ק"ק הפכו להיות שקר, לכן רואה לנכון לשלוח להודיע לו הדבר שלאחרונה אינו מחמיר בזה, עכ"ד. והוא פלא עצום זהירותו במידת האמת".

מאוצרותיו של הרב ישראל דנדרוביץ שליט"א מח"ס 'הנחמדים מזהב', ערך

רבותינו האחרונים עסקו בשאלה מקורית: מדוע המרגלים הביאו מפרי הארץ רק ענבים רמונים ותאנים ולא הביאו גם זיתים ותמרים? והנה רבינו המשך חכמה תירץ זאת: "לא זכר 'זית שמן ודבש', שכן זה היו טועמים בהמן שטעמו 'כצפחית בדבש' (שמות טז לא) ו'לשד השמן' (במדבר יא ח), לכן לא זכרו זאת. ומשום זה נשאו המרגלים רק אשכול מן התאנים והרימונים, ולא מן הזיתים והתמרים, שזה טעמו במן, ופשוט". וכבר כתב כן מרן החתם סופר ביתר שאת, שהשפע שהיה ראוי לרדת בזיתים ובתמרים של ארץ ישראל ירד בפועל אל תוך המן, ובשל כך לקה טעמם של הזיתים והתמרים בארץ ישראל, ולא היה להם סיבה להביאו.

והנראה לומר בזה בהקדם מה שהרגישו המפרשים לדקדק לשון הפסוק המונה את שבעת המינים שנשתבחה בהם ארץ ישראל (דברים ח ה): "אֶרֶץ חֲטָה וְשֹׁעֲרָה וְגַפְנֵי וְתַאֲנָה וְרִמּוֹן אֶרֶץ זֵית שֶׁמֶן וְדִבְשׁ", מדוע דווקא אצל הזית והתמר הזכירו את היוצא ממנו ולא את הפרי עצמו. וכתב הגאון רבי דוד אופנהיים, רבם של הערים ניקלשבורג ופראג לפני כשלוש מאות שנה, בספרו "שם דוד": "ונראה לתת טעם לשבח אשר ישבחוהו חכמים, דהנה איתא במסכת הוריות: כשם שהזית משכח הלימוד של שבעים שנה כך שמן זית משיב לימוד של שבעים שנה. ועיין במסכת פסחים (פה). עולא איקלע לפומבדיתא, קריבו לי' טרינא דתמרי וכו', בלילה ציערוהו, אמר מלא סמא דמותא בזוזי ובבלאי עסקי באורייתא?! ונראה עין בעין, שבזית הפרי עצמו כמו שנברא קשה ללימוד התורה, רק היוצא ממנו, שמן זית, משיב לימודו של אדם. וכן תמרים, הפרי עצמו קשה ממש כסמא דמותא, ודבש ומינים יפה ללימוד ומרגיל לשון תורה. ונ"ל לפי שדרכי תורה דרכי דבש וכו' וכל נתיבותיה שלום, לא רצתה התורה לשבח לארץ ישראל בדברים שקשים ללימוד התורה, לכך לא נזכר הפרי עצמו בתורה רק מוהל היוצא מהם, ויפה כח הבן כוחו לאורייתא" (ויסוד הדברים כבר מפורש במהרש"א שם). ומעתה איכא למימר שהמרגלים ככוונה תחילה לא הביאו זיתים ותמרים כיון שידעו שבני ישראל לא יקבלו בעין יפת את אותם הפירות הקשים ללימוד התורה.

לעילוי נשמת דניאל הכמת בן דוד, אליהו בן חנה יונה, שושנה פורן בת טאוס, חנה יונה בת רומיה, פרבין נמכי בת עוסניגאן, שולמית חווה בת הר"ר רפאל ז"ל, לרפואת ראובן בן שרה, נסים בן חורם, מוניה בת פרבין נמכי, אביעד מאיר יהודה בן עדית, יעקב בן בת שבע בתושח"י, העלון מוקדש-הוצאת ברו"ג י"ב ש"ן אילה, רחמים בן מוניה, עידן וליך בני מרים, משפ' מנצור וכל התורמים והמסיעים בהפצה. אליהו בן אילה,

הבנינו ואלמדה

אצורות דעת, נספי וזיוק ופיקי הדרכה מלוקטים מאוצר שיעוריו של הגה"ח רבי שמוען שפיצער שליט"א

בינה הגני

הגינים קצרים בענינא דימוא

הגישה הנכונה בחיים

בפרשתנו פרשת שלח מלמדת ואתנו התורה איך צריך היהודי לגשת נוכח כל דבר עשיה שנראה כבלתי אפשרי או שאין רואים איך הוא יצליח. הקב"ה אמר לבני ישראל שייכנסו לארץ ישראל, אך בני ישראל חששו, מי יודע? מי אומר שזה יצליח? ביקשו לשלוח מרגלים כדי לראות מקרוב. ואמנם כיון שחששו, נדמה היה למרגלים שבאמת אי אפשר להכנס לארץ. האנשים גדולים מדי, הפירות גדולים מדי, אי אפשר להצליח, אמרו, ופרצו בבכי.

ומהעבר השני, יהושע וכלב חזרו בגישה הנכונה, ולכן אמרו: אם הקב"ה אמר שנכנס לארץ ישראל, בוודאי יעלה הדבר יפה, טובה הארץ מאוד מאוד!

לא לסתור מעשיו של הקב"ה

והנה אנו רואים בפרשה שהתורה מנתה את שמות המרגלים, והנה הם שמות בלתי שכיחים. אכן במסכת סוטה (דף טז, א) איתא: אמר רבי יצחק, דבר זה מסורת בדינו מאבותינו: מרגלים על שם מעשיהם נקראו, ואנו לא עלתה בדינו אלא אחד: סתור בן מיכאל, סתור - סתור מעשיו של הקב"ה, מיכאל - שעשה עצמו כן (ע"פ).

מבאר הגה"ק רבי מרדכי מבולגרייא זצ"ל (מובא בספר פרשת מולת מרדכי): היהודי צריך להאמין שהכל הוא בהשגחתו יתברך. וכשיש מי שאינו מאמין בכך, הרי הוא סותר מעשיו של הקב"ה [והוא "סתור" - סתור מעשיו של הקב"ה]. כי מי שאינו מאמין וסותר מעשיו של הקב"ה ח"ו, חושב שיש בידו ובכוחו לעשות, ולכן כשעומד בפני דבר שנראה מעבר לכוחו ויכלתו, הוא נמנע מלעשותו.

אכן מי שמאמין שהכל מאתו יתברך שמו, יודע שאין גבול ליכולתו, ואינו נבהל לשרואה שהדבר העומד לפניו הוא מעבר ליכולת האנושית, כי הקב"ה אינו מוגבל והוא עשה מה שאין האדם יכול לעשות! ואנו בשלנו, אין לנו ספק למי אנו צריכים להשיא והידידות!

לחשוב מחשבות

הרמב"ם והרינון מפרשים הלאו (במדבר טו, טז) "ולא תתורו אחרי לבבכם", שלא נעלה בלבנו מחשבות שעלולות להרחיק את האדם מעבודת השי"ת.

וזה לשון הרמב"ם (ע"פ פ"ב ה"ג): "ולא עבודת כוכבים בלבד הוא שאסור להפנות אחריה במחשבה, אלא כל מחשבה שהוא גורם לו לאדם לעקור עיקר מעיקרי התורה מזהרין אנו שלא להעלותה על לבנו ולא נסיח דעתנו לכך ונחשוב ונמשך אחר ההורו הלב..."

וזה לשון ספר החינוך (מצוה ס"ד): "ענין לאו זה שנמנענו שלא ניחד מחשבותינו לחשוב בדעות שהם היקר הדעת שהתורה בנויה עליו לפי שאפשר לבוא מתוך כך למינות, אלא אם יעלה על לבו רוח לחשוב באותן דעות הרעים, יקצר מחשבתו בהם וישנה לחשוב בדרכי התורה האמתיים והטובים. וכמו כן שלא ירדוף האדם אחר מראה עיניו. ובכלל זה שלא לרדוף אחר תאוות העולם הזה כי אחריתם רעה וכדי ביוון לקצף, וזה שאמרו זכרונם לברכה (ספרי), ולא תתורו אחרי לבבכם, זו מינות, ואחרי עיניכם, זו זנות."

מבואר שכל שידע האדם על מחשבה מסוימת שהיא יכולה להניא אותו מעבודת ה', מחויב הוא על פי התורה לעצור בעדה ולא להעלות אותה בלב. ונמצא שיש לפחות שש מאות ושלוש עשרה מחשבות כאלו, שהרי כל שחושב מחשבה שיכולה למשוך אותו לעבור על מצוה אחת ממצוות התורה, הרי הוא ככלל איסור זה.

נתחזק בדעתנו לחשוב מחשבות שאין ביאור אותנו לעבוד את השי"ת בלבד שלם, וכשנפתח פתח כפתחו של מחס יפתח לנו השי"ת פתח כפתחו של אולם!

הבינוני ואחיה

התבוננות וחיוק במשעולי החיים

מטוב הנסתר לטוב הנגלה

האם מצבי העבשווי הוא טוב או לא?

זאת למודעי, שבעיקר הדברים רצוננו במדור זה להביא שיעורים על סדר שער הביטחון שבספר חובות הלבבות כסדרם, וכל מה שאנו מביאים בשבועות האחרונים מאמרים כללים בענייני ביטחון הם הקדמות ללימוד זה, ואי"ה בשבועות הקרובים, לאחר כלות דברי ההקדמות נחל להביא את השיעורים כסדרן.

בשבוע זה נעסוק בענין מיוחד הנוגע לכל אחד החפץ להתחזק במעט בסוגית הביטחון.

שכעת יש לו כל צרכו ואין חסר לו מאומה.

אכן לאחר הבנת יסוד זה ישאל כל אחד: אם על האדם לבטוח בהמציאות הטובה ביותר עבורו, אם כן מדוע אמרנו עד כה שכל השרוי במצוקה יש לו לבטוח שהקב"ה עתיד להיטיב לו בטוב הנגלה? והלא הוא בטוח בלבו שאם עד עתה לא הטיב לו הקב"ה בטוב הנגלה, כפי הנראה אין הטוב הנגלה נחשב כטובה עבורו!

לחפוך לטוב נגלה

כדי להשיב על שאלה זו יש לחזור אל יסוד הביטחון. הנה למדנו מדברי הרמב"ן בתחילת חיבורו "האמונה והביטחון", שהביטחון הוא תולדת האמונה, ואי אפשר שיהיה לו ביטחון ולא

הנה ידועים הם דברי הרה"ק 'הקדושת לוי' מבראדיטשוב בפסוק אז ישיר בשם הבעש"ט הק' זיע"א - שכבר עסקנו בהם בשיעורי מצוות בטחון (ראה בגליון ג - אמור תשפ"ב) - ביסוד 'ה' צלך' שכמו שהצל עושה מה שהאדם עושה, כן כביכול כמו שהאדם מתנהג למטה כן מנהיגין אותו מלמעלה. וה'קדושת לוי' חושב כמה דוגמאות, ובסוף דבריו מדבר בנוגע להנהגה זאת לגבי בטחון ואומר בזה"ל: "אשרי איש שלא ישכחך ושם בטחוננו בה", כי אז ה' צלך ומכין פרנסתו, כמו שהוא בוטח בה' - שהא-ל עושה כל צרכיו, כן הא-ל נותן לנו כל צרכינו".

מבואר מדבריו הקדושים, ממה שכתב בלשון הוזה "כמו שהוא בוטח בה' - שהא-ל עושה כל צרכיו", שהביטחון ביאורו לא רק להאמין שיוטב לו בעתיד, אלא גם להאמין

צאו וראו כמה אנשים בדורינו, אשר דווקא בגלל היסורים, והמכאובים שהיו מנת חלקם, זכו להפוך את חייהם מעצים למתוקים ולהאיר לכל בני תבל

לטובתו, הוא מגלה בכך את הטוב שהיה עד כה מכוסה. וביתר ביאור: בזה שהאדם מתהלך בהרגשת שמחה ומודה ומשבח לבוראו, הוא מודיע קבל עם ועדה שכל הצרות והיסורים הפוקדים אותו הם אך ורק טובות עברו, ובכך הוא מהפך את הטוב הנסתר לטוב הנגלה. וכאן בא יסודו של בעל "קדושת לוי" שהזכרנו בתחילת דברינו: **כיון שאדם זה מהפך את הטוב הנסתר לטוב הנגלה, אף הקב"ה מתנהג עמו כן כנאמר "ה' צלך" ויהפוך את הטוב הנסתר להיות מעתה טוב נגלה.** זהו היסוד! תוך כדי שהאדם מהפך בלבו את הטוב הנסתר לטוב הנגלה ומאמין בלב שלם שכל הנעשה עמו הוא אך טוב וחסד, מתחיל הקב"ה להתנהג עמו בהנהגה אחרת ומשפיע עליו חסדים גלויים!

וראה זה לשונו של הספר הקדוש "בת עין" (פרשת ויחי, על הפסוק "מאשר שמנה לחמו"): "העיקר הוא להאמין באמונה שלמה שכל מה דעבד רחמנא לטב עביד ולברך לבורא עולם ברוך הוא על הרעה בשמחה ובטוב לבב ממש כשם שמברך על הטובה... ואע"פ שהוא מחוסר ממשאלות לבו, אעפ"כ יאמין באמונה שלמה שכלול בזה חסד ה' באתכסיה בכדי לברך על זה בשמחה ממש. ובזה האמונה והתהילה הוא גורם שנמתקו הדינים בשרשם... ויהיה כל השפעות טובות ומעדיני מלך באתגליא!"

וכעת תתיישב היטב השאלה שנשאלה, היאך יבטח האדם שתשתנה עבורו המציאות והלא הוא מאמין שהמציאות הקיימת עתה היא הטובה ביותר עבורו. אך התשובה היא כי הקב"ה בוודאי חפץ להיטיב לבריותיו בטוב הנגלה ולא רק בטוב הנסתר. אלא שהוא ממתין לשם כך, שהאדם יאמין שמה שנראה לו כרעה, באמת הוא טובה עבורו אלא שהוא כעת באתכסיה, וכיון שיאמין בזה ויהפוך במחשבתו ובהתנהגותו את הטוב הנסתר לטוב נגלה, אזי יוכל הקב"ה לקיים את מחשבתו ולהשפיע עליו מעתה חסדים גלויים מצד "ה' צלך".

והאמת אין להכחיד שעבודתו זו - להאמין באמת מעולם הלב שכל מה דעבד רחמנא לטב עביד - היא מן העבודות הקשות שבמקדש. אולם ככל שהאדם הולך ומתחזק באמונה זאת, כך הוא זוכה יותר ויותר שישפיעו עליו חסדים גלויים.

סתרו יושר

הרבה נאמר ונכתב בעניין השאלה הגדולה למה ניתנו ייסורים וקשיים לבני אדם. אך האמת היא שאחת מן הדרכים הפשוטות ביותר להבנת הענין, הוא בעצם זה שאנו זוכים על ידי כן להפוך את הטוב הנסתר לטוב נגלה ולהמשיך על ידי זה - לנו ולכל העולם - חסדים גלויים. וכפי שכתב ה"קדושת לוי", שהנהגת "ה' צלך" התחילה מעת מתן תורה, כי אז כשניתנו לבני ישראל מצוות התורה, ניתן להם גם הכוח להמשיך חסדים גלויים לעולם על-ידי הנהגתם כדי שלא יאכלו נהמה דכיסופא ויזכו לטובה כפולה ומכופלת בזה ובבא.

ובספר "תפארת עוזיאל" על יוה"כ (להגות רבי עוזיאל מייזליש זי"א תלמיד המגיד ממקדושת יו"ט) מבאר שזה הפירוש במה שאנו אומרים בימים נוראים "סתרו יושר". הקב"ה מסתיר עצמו ביושר - כלומר במידת הדין - כדי שנוכל לגלותו על ידי הנהגתו ולהמשיך עליו חסדים גלויים באופן שלא יהיו נהמה דכיסופא!

ובאמת טובה, זו גופא - העלייה בעבודת השי"ת היצא מתוך נסיונות אלו - גדולה שבטובות היא! צאו וראו כמה אנשים בדורינו, אשר דווקא בגלל היסורים והמכאובים שהיו מנת חלקם, זכו להפוך את חייהם מעזים למתוקים ולהאיר לכל בני תבל. על-ידי המכאובים התעוררו לשאול

"מה ה' רוצה מעמם" ולהגיע למדרגת גבוהות של אמונה וביטחון, אשר לאדם מן השורה קשה להגיע אליה. והנה לאחר שהגיע האדם למדרגה זו של ביטחון, כלומר שהוא כבר מאמין בכל לבו שכל מה שעובר עליו הוא לטובתו, אז הוא יכול לעלות אל המדרגה השנייה ולבטוח שמעתה והלאה יהיה כל הטוב הבא עליו בגלוי. ודווקא אדם זה יוכל לעלות אל המדרגה השנייה, אך מי שלא הגיע עדיין למדרגה הראשונה, לא יוכל לעלות אל השנייה, כי אם אינו מאמין בכל לבו שכל הנעשה הוא לטובתו, היאך יוכל לבטוח שמעתה יהיה הכל לטובתו. הוא מסתכל על כל קורתיו ורואה שבמשך שישים שנה

בנוחתי להפוך רע לטוב

ומכאן למדנו, שמה שידוע שהמברך על הרעה כשם שמברך על הטובה, זוכה לישועות גדולות, אינו ענין סגולי, אלא עניינו הוא משום שהמודה על הרעה מחזק בלבו את האמונה שרעה זו איננה רעה אלא טובה, אע"פ שלעניני עיני הבשר היא נראית כרעה, כי בלעדי אמונה זו לא יוכל לברך עליה ולהודות עליה, וכיון שהוא מחזק את לבו באמונה זו, ממילא הוא זוכה לחסדים גלויים כמאמר.

ובזה נבין את הסיפור הידוע באחים הקדושים הרבי ר' שמעלקא מניקלשבורג ורבי פנחס בעל ההפלאה זיע"א, שבאו אל רבם המגיד הק' ממעזריטש זיע"א ונפשם בשאלתם, איך אפשר לקיים דברי התנא חייב אדם לברך על הרעה כשם שמברך על הטובה, וכפי שפירש רבא "לא נצרכה אלא לקבוליהו בשמחה" איך אפשר שיהיה האדם שמח עם הרעה כפי שהוא שמח עם הטובה בדיק ממש? שלח אותם אל תלמידו הרה"ק הרבי ר' זושא באמרו להם שהוא יענה להם תשובה.

באו אל הרבי ר' זושא ומצאו אותו יושב בבית רעוע אשר גגו דולף ממי הגשמים ושולחנו מט ליפול. שאלו אותו כאותה ששאלו לרבם הקדוש: איך אפשר לברך על הרעה כשם שמברכים על הטובה? ענה להם הרבי ר' זושא בתגובה: "איני יודע למה רבינו הקדוש שלח אתכם אלי, הלא מעולם לא היתה לי רעה, אילו ומאין אדע תשובה לשאלתכם". כל כך היה הרבי ר' זושא זיע"א חזק בלבו באמונה זו שכל מה שנעשה לו הוא לטובתו, עד שלא הרגיש כלל שחסר לו דבר מה.

ובזה נבין עוד מעשה שהיה אצל הרבי ר' זושא, שבו ראו בחוש היאך עמדה לו אמונתו לימינו, להפוך את הטוב הנסתר לטוב הנגלה: פעם נאסר הרבי ר' זושא בבית האסורים והושם בחדר אחד יחד עם ערלים שפלים, כאשר העביט המשמש לצרכי הגוף עומד באמצע. בראות הרבי ר' זושא שפל מצבו שהוא נמצא במקום שאינו יכול להוציא דבר שבקדושה מפיו, פתח בריקוד מסביב לכלי הבלתי טהור מתוך שמחתו על שהוא זוכה לקיים כעת רצון ה' שלא להוציא מפיו דברים שבקדושה.

כיון שבקע קול שירתו החוצה, פרץ מיד שומר בית האסורים החדרה ושאל ברוגזה לשמחה מה זו עושה. כשהשיבו לו הערלים שהיהודי שמח עם הכלי ומדלג סביבו, תפס את העביט והוציאו החוצה כדי להפסיק את שמחתו...

החיים לא האירו לו פנים, ומדוע יאמין שמהיום ישתנו? אבל אם הוא מאמין בכל לבו שכל הנעשה - בלי יוצא מן הכלל - היה לטובתו, אלא שהיו אלו טובות נסתרות, אזי יוכל להאמין שכפי שהיו עד כה לטובתו כך יסיפו להיות מעתה והלאה גם כן לטובתו, ואם עד כה לא הצליח להפוך אותם לטובות גלויות, מעתה והלאה יהפכו לחסדים גלויים. נתבאר אפוא עד כה, שהביטחון העיקרי הוא להאמין בכל לב שכל הנעשה עמו וכל המאורעות הבאים עליו, כולם לטובתו הם הגם שלא נראה לו כך.

טוב גלוי ולא דמיונות גלויים

ואולם כאן נחוצ להדגיש חזרו והדגש, שגם כאשר הוא מתחיל לבטוח בה' שיהפוך לו את הטוב הנסתר לגלוי, יש לו להניח את כל הדמיונות שעולים לו במוחו כי הטוב הגלוי יבוא באופן זה או ממקום זה או על ידי פלוני אלמוני, שהרי אינו יודע כלל טוב מה הוא, וכשהאדם מתחיל לחשב מחשבות היאך להשיג את הטוב, הוא מצמצם אותו מאוד מאוד.

על האדם לבטוח רק שירגיש את טובו הנגלה של הקב"ה מתוך המאורעות העוברים עליו, ואז לא ירגיש כבר שום חסרון, כי בהרגשת טובו של הקב"ה, מתעטף האדם בתענוג שהוא גדול מעדן וכל תענוגי העולם הזה לא ישתנו אליו.

האמונה מביאה אור עליון

וראה זה לשונו של הגה"ק רבי יצחק אייזיק מקאמאראנא זיע"א בספרו "היכל הברכה": "כי באמונה שלימה שמאמין שאין שום מציאות בלתי ה' יתברך ובכל תנועה אלופו של עולם ממש, ויקבל הכל באהבה, אזי פתאום יבוא האדון להיכלו ויפתחו כל תרעי דרחמי (שערי הרחמים) ויאיר עליו אור לא יכלהו הרעיון".

ויותר מזה כתב הגה"ק מקאמאראנא בספרו "זוהר חי" (פרשת ווארא): "תאמינו לי אחי, כי אם לאו זה הידיעה שבכל תנועה אלופו של עולם והשגחתו יתברך מנהיגני, הייתי מסתלק זה מכבר מן העולם מרוב הדוחק והעוני והטלטול והצער והגלות וחירופים וגידופים וחלישות הדעת. אך האמונה מביאה עלי אור עליון שמקפי אותי ומחיה אותי שלא ארגיש כלל לא מהם ולא מהמונם".

והנה בוודאי אין להכחיד לומר שעל האדם ח"ו לעבור את כל הצרות שבעולם כדי להרגיש תענוג זה, אך הכוונה שעל האדם להניח את מחשבותיו הבאות לצמצם את טובו של הקב"ה לכלים מוגבלים, ולבטוח בה' שירעיף עליו מטובו האמתי, מן הטוב הזה שאין למעלה ממנו.

בדור המדבר טעמו בני ישראל ב"מן" שהכניסו לפיהם כל מיני טעם, ומדוע? מפני שהיה לחם מן השמים, וכך הוא דרכו של שפע, שכאשר הוא בא ממקום גבוה אין הוא מצמצם בכלים גשמיים. הלחם שאנו מכניסים לפינו בא לאחר כמה צמצומים ולכן הוא מוגבל מאוד ואין מרגישים בו אלא טעם אחד. לעומתו, הלחם שאכלו אבותינו במדבר, הגיע ממקום גבוה מאוד ולכן לא היה מוגבל בטעמו.

אף כאן אנו אומרים לאדם: כשאתה בוטח בה', היזהר והישמר שלא לצמצם את יניקתך! בטח בו שישפיע עליך שפע טוב מידו הרחבה והמלאה, והנהג לו לעשותו על-פי דרכו!

אכן עלינו להפנים שוב ושוב את היסוד האמור שהביטחון אין פירושו בהכרח לצפות לדבר מה שיתקיים, אלא כפי שנתבאר, להאמין שכל מה שנעשה הוא טוב ולבטוח בה' שיהפוך את הטוב לטוב גלוי בדרכו שלו!

הרעיונות

בברכת המזון אנו אומרים: "ובטובו הגדול תמיד לא חסר לנו ואל יחסר לנו". והדברים מחזקים ביותר שרק מפני שאנו מאמינים שעד כה לא חסר לנו מאומה, אנו יכולים להוסיף ולהאמין שגם מעתה והלאה לא יחסר לנו מאומה!

שאלה: לכבוד המכון הנכבד 'בינה הגי'.

מצות ציצית. והנה מצוה זו היא מן המצוות היחודיים שאנו מוקפים בהם בגופינו כל היום ממש. אך עד היום איני יודע את משמעותו העמוקה והפנימית של מצוה זו.

אודה להארת פנים במצוה זו, דלוי מאוצרותיכם - משיעורי המג"ש הגה"ח רבי שמעון שפיצער שליט"א בכל הכבוד והיקר

ט. ל. החונה פה קרית גת

להפוך שמיעה לראיה

שעיני ולבו חושקים.

מבואר מדברי האור החיים הקדוש, שהקב"ה נתן לנו בכוונה תחילה דבר גשמי (פ"ב) שנביט בו בכל עת וניזכר על ידו שאנו בני מלך, כי אם תהיה לנו רק הידיעה בלב, נתקשה מאוד ללכת אחרי הידיעה כנגד מה שנראה לנו בעין.

הלא כך אמרו חז"ל "לא תהא שמיעה גדולה מראיה", ולכן אם יהיו כל המצוות מסורות בידינו רק על ידי שמיעה, לא נוכל לעמוד כנגד השקר הנראה לעינינו כיון שהראיה משפיעה על האדם יותר מן השמיעה. לפיכך נתן לנו הקב"ה את מצות הציצית, שבה תלויות כל תר"ג המצוות, ובכך הפך את כולן משמיעה לראיה.

הוא אשר ראינו בדברי החידושי הרי"ם, אלמלא דבריו ואלמלא דברי האור החיים הקדוש, היינו סבורים שמצוות הציצית באה לסייע לאדם רק שלא ילך אחר הראיות האסורות. והנה גילו לנו הצדיקים שהוא נכון **כלפי כל הראיות שיש בהן**

הנה פרשת שלח מתחילה בפרשת המרגלים ומסתיימת בפרשת ציצית. כתב על כך החידושי הרי"ם ב"ספר הזכות" [ספר זה כתב בעצם כתיק, וזה לשון קדשו בדף השער: "בעזה"ית, ספר הזכות, שעל פי רוב הוא לימוד זכות, וגם שיה' לי לזכות לפני הש"ת שאזכה לשוב בתשובה שלימה בתוך בני", וממילא יתעורר תשובה בלב כל הגלויים ההרואי תשובה כראוי, שיתקיים כל כנס' שהוא לשם שמים סופה להתקיים] ששתי אלה שייכות זו לזו, כך שפרשת שלח נעוצה סופה בתחילתה.

ואלו דבריו: הציצית נועדה להזכיר לנו שלא נתור אחרי לבבינו ואחרי עינינו. האדם מתהלך לו בעולם ורואה בעיניו מה שרואה באופן גשמי ונמוך, עד שלבו מתחיל לספר לו שיוכל לקבל ממנו תענוג. לכן ציוה אותו הקב"ה ללבוש ציצית, מפני **סגולת הציצית להזכיר לאדם את האמת, ועל ידי כך יצל מללכת אחרי השקר הנראה לעין** - וראיתם אותו וזכרתם את כל מצוות ה' ועשיתם אותם, ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם.

המרגלים בהגיעם לארץ ישראל, מצאו שם אנשים ענקים ופירות גדולים - דברים מתמיהים שכמותם לא ראו מעודם. ובראותם זאת, אמר להם לבם שאיננה ארץ הראויה למגורים, ובאמת היו צריכים לתרץ לעצמם שעניניהם מטעות אותם, כי אחרי שאמר להם הקב"ה שיכנסו לארץ חמדה טובה ורחבה ושיעלו שם על במתי ההצלחה הן ברוחניות והן בגשמיות, לא יתכן שמה שרואים בעיניהם הוא האמת. ובכן, אילו היו המרגלים לובשים ציצית, היו נזכרים על ידי ראיית הציצית שלא לתור אחרי לבבם ואחרי עיניהם...

נמצא שהציצית היא תיקון לחטא המרגלים, והוא נוגע לכל אחד מאתנו. **כל אימת שהאדם רואה דבר מה שהוא סתירה לאמונתו, יסתכל בציציתו ויזכר שמה עיניו רואות הוא שקר והאמת כתובה בתורה.**

וראייתם אותו וזכרתם

והנה האור החיים הקדוש כתב פירוש נפלא על הפסוק "ולא תתורו אחרי לבבכם", שיש בו כדי להשלים יסודו של החידושי הרי"ם, וזה לשונו הקדוש: "פירוש, לצד שהנגלה הוא דבר שהעין חפצה וחושקת בו [כך אנו רואים במציאות, שחושי האדם כובשים אותו כליל וגורמים אצלו התפעלות גדולים. ואפילו חוש הריח, אם ריגיש למשל האדם ריח של מאפים טריים יתפעל וישכח באותה עת מכל חובותיו, וכל שכן שחוש הראיה כובשת את האדם כמו שסיפר לי יהודי, שבעבר לא היה מתחבר לדברי תורתו של משפיע פלוני (כאן נקב בשמו של אחד המשפיעים הדגולים), עד שנסע פעם לשבות אצלו, וכיון שראה את עבודתו, התחבר אליו, ומאז אילך הוא מאזין לדברי תורתו ומקבל ממנו תועלת גדולה בעבודת ה']. **ומצות המלך היא ציווי עשות היפך הרצון הטבעי ושנוא הערב המורגש** [כלומר, להימנע מלעשות את מה שענינו רואות ולבו חושק], **ומן הנמנע שיעמוד בדבר, אלא בהערת סימן עבודתו** [כלומר, על ידי שיראה בכל עת הסימן שהוא עבד המלך], **הוא יכופה להפך אשר עינו ולבו שם יחפזו** [זה מה שיעורו לו לעשות היפך ממה

להשאיר אותה בידיעה שבה מתוך שמיעה, וזו היא העבודה המוטלת עלינו.

נבאר בדרך משל: ראובן יש לו סכסוך עם שכנו. בא אליו ידידו הטוב ואומר לו: "כדאי לך שתתפשר עם שכנך ותתן לו חמשת אלפים דולר, כי כך מלאים מאמרי חז"ל בחומר האיסור לגרום פירוד לבבות". עונה לו ראובן: "מאמרי חז"ל טובים לבעלי המדרגה או לבעלי ההון; היות שאיני לא זה ולא זה, לכן אלך לי לבית הדין ויקוב הדין את ההר". ידידו הטוב מזדעק: "הלא חז"ל אמרו שלא חרבה ירושלים אלא מפני שהעמידו דבריהם על דין תורה, והיינו מפני שאמרו יקוב הדין את ההר ולא הלכו לפני משורת הדין!"

שוב עונה לו ראובן: מה לעשות ואין לי חמשת אלפים דולר ליתן לו (אמנם רק אתמול עשה ראובן בר מצוה לבנו בחמש עשרה אלף דולר, אבל לשכנו אין לו...). אני מאמין במה שאתה אומר לי, אבל מה שאתה מציע לי כעת הוא, להיפרד מחמשת אלפים דולר שבביל השלום; לזה איני מסוגל...

בא ידיד אחר שזקנו הבהוק ניכר היטב ואומר לראובן: ראה נא חברי הטוב, לא כדאי לך ללכת עם שכנך עד הסוף, עדיף לך להתפשר אתו. הנך רואה את זקני הלבן?! חציו הימני הלבין בגלל המריבה שניהלתי עם פלוני, חציו השמאלי הלבין בגלל המריבה שניהלתי עם פלוני, והשערות הבודדות שנותרו שחורות בתוון, הוא בגלל שכבר למדתי לקח ונזהרתי שלא להישאב למחלוקת עם פלוני שכמעט נשאבתי בה. אני מבטיח לך שאם תריב עם שכנך כדי לחסוך את החמשת אלפים דולר, תפסיד הרבה יותר, הן בממון והן בנפש, והרי לא תוכל לראות אותו בבית הכנסת ותצטרך להחבא ממנו בלכתך ברחוב. כדאי לך שתתן לו את החמשת אלפים דולר, ואחרי יום או שבוע תשכח מזה...

ההבדל בין הידיד הראשון לידיד השני הוא, שהראשון דיבר אל ראובן באופן של שמיעה ולכן לא הועילו דבריו, כי ראיית עינו שבשביל השלום יצטרך להפרד עכשיו מחמשת אלפים דולר, גוברת על השמיעה. השני לעומתו דיבר אליו באופן של ראייה, אתה מחפש תענוג?! אם תוותר תוכל לקבל יותר תענוג! אתה מחפש כסף?! אם תוותר תרוויח יותר כסף! ובשל כך גדולים הסיכויים בהרבה שדבריו ישיעו על ראובן להימנע מן המחלוקת.

אמור מעתה: עבודת האדם היא להשריש בקרבו במחשבה דיבור ומעשה ובכל מיני האופנים שבעולם, שמה שענינו מספרות לו אינו אמת. עליו להחזיר בלבו ההכרה שהללו לא יביאו לו תענוג אמיתי, ורק האמת הכתובה בתורה תביא לו תענוג אמיתי.

העבודה למעשה

העבודה היא שיש לנו להציע לאור כך, הוא בכמה אנפין: א. להתפלל שהקב"ה יאיר את עיניו. ב. להזכיר לעצמו בכל מיני אופנים שהנראה לעין אינו האמת. ג. להסתכל על העבר שלו ולראות שכל אימת שהלך אחר מראה עיניו נכשל וכל אימת שהלך עם התורה עלה והצליח. ד. לומר פרשת ציצית בכוונה ולהסתכל בציצית כי בוודאי יש בהם גם ענין סגולי להגביר את הכוח בראיית האמת.

ושנן בכל עת, תזכיר לעצמך שוב ושוב, כמה נפלאים היו חייה באותן תקופות שהיית נקי מכל וכל, והתפלל ללא הרף שהקב"ה יאיר את עיניך, כך שהדבר לא יהיה אצלך בגדר שמיעה בלבד אלא בגדר ראייה, וע"י כך תזכה לכל טוב ברוחניות ובגשמיות!

ואפילו חוש הריח, אם ירגיש למשל האדם ריח של מאפים טריים, יתפעל וישכח באותה עת מכל חובותיו

סתירה עם אמתות התורה. המרגלים עמדו בפני סתירה מוחלטת, מצד אחד הקב"ה אמר להם שהיא ארץ זבת חלב ודבש ומצד שני ראו דבר שונה בתכלית. מצות ציצית היא הישוב לסתירה זו. אם האדם מקיים את מצות הציצית באופן הראוי, הרי היא גורמת לו לזכור את מצוות ה'.

מה בין שמיעה לראיה?

אכן כאן אנו באים אל השאלה המתבקשת: איך תגרום הציצית להפוך את מצוות ה' משמיעה לראיה? ובאופן אחר: מדוע אנשים רבים אינם נמנעים מלעשות מעשים כנגד רצון ה' אע"פ שהם לבושים בציצית?

והתשובה היא, שכמו בכל המצוות, גם מצות ציצית, אם מקיימים אותה כמצות אנשים מלומדה בלבד, הגם שהיא שומרת על האדם לפי ערך, איננה נעשית כמעייין הנובע, ורק אם מרבים לחפור בה כמו שחופרים באר, אזי מימיה עולים ומשקים את נפש האדם.

ובכן, משנצטוונו במצות הציצית, נצטוונו להרגיל את עצמנו לראות את האמת בעינינו ולא

מעשה

לשאלתי על איזה תענוג הוא מדבר, פתח וסיפר: "בפולין גרתי בסמיכות לאמרי אמת" והסתופפתי בצלו. התפרנסתי שם ברווח ובכבוד מניהול חנות. היו לי שם ילדים, נחת וכל מה שיהודי יכול לאחל לעצמו.

יום אחד שחור משחור, הגיעו הנאצים ימ"ש והודיעו לי כי עלי לעלות על הרכבת ולעזוב את כל רכושי מאחוריי. מזוודה אחת בת חמש קילו גרם הניחו לי ליטול עמדי ותו לא. העמסתי מזוודה אחת בת חמש ק"ג בכסף וזהב ובחפצי הערך שהיו ברשותי ועליתי עמה על הרכבת.

ברכבתי הרהרתי לעצמי: "הן גזלו ממני את חנותי ואת ביתי, אבל הנה הצלתי לי לכל הפחות את כספי וזהבי ב"ה ועוד ישנם עמדי אשתי וילדיי היקרים לי מפז". כשהגעתי לאושוויץ ושדדו ממני את המזוודה על כל תכולתה, הרהרתי לעצמי: "הן השאירו אותי ללא פרוטה לפרוטה, אך הנה אשתי וילדיי עודם עמדי ובם אוכל למצוא נוחם לנפשי". כשעמד הרשע ימ"ש והפריד אותי בידו המרשעת מאשתי וילדיי, אני לימין ואלו לשמאל, הרהרתי לעצמי: "הן בדד נותרתי ואין עמדי כלום מעתה, אך לכל הפחות אני עדיין לבוש בגדיי האהובים עלי".

אך כשפשטתי מעצמי את בגדיי בפקודת חיות הטרף כדי לשתוף את גופי מן הכינים במקלחות המים שהוכנו לנו מתחילה, עמדתי אז תחת כיפת השמים כשאני ערום כיום וילודי, ואז כשכבר נלקח ממני כל מה ששייך ליקח מן האדם, הרמתי את עיניי לשמים ואמרתי בקול חנוק: "אבא שבשמים! את הכל לקחו ממני, אבל אותך, אבא יקר, אותך לא יוכלו ליקח ממני בשום אופן". עיניי צדו אז קומוניסט אחד, פניתי אליו ואמרתי לו בקול אמיץ: "האמן לי! אפילו סטאלין ימ"ש לא יוכל ליקח ממני את אבי שבשמים", וכשראיתי שהוא מאדים מרוב כעס, חזרתי ואמרתי ללא שום מורא: "אפילו סטאלין ימ"ש לא יוכל ליקח ממני את אבי שבשמים". עצמתי את עיניי ועמדתי כמחצית השעה מבלי לזוז, במהלכה הרגשתי קרבת אלוקים מאין כמותה. לאחר מכן, כאשר כבר התלבשתי בבגדי האסירים והכנסתי מעט מרק דלוח לפה, פסק ממני תענוג זה".

הבנה למעשה

מספר הרב זריצקי: "כשהרב בורנשטיין סיים את סיפורו, עצר מעט ואמר לי: ניצלתי מאושוויץ על ידי שרשרת של ניסים. כיום יש לי בית בארץ ישראל, יש לי אשה וילדים ויש לי ממון ורכוש, אך **תענוג זה שהרגשתי באותו חצי שעה לא אוכל לתאר לפניך לעולם**, וכל ימי אני מתגעגע אליו ומתפלל לזכות בו מחדש באופן של טוב.

הרב בורנשטיין זכה והטוב שהיה אצלו תחילה באתכסיה **נהפך אצלו באותו חצי שעה לטוב באתגליא** - וכשהתגעגע, לא אל הטוב באתכסיה התגעגע, אלא אל הטוב באתגליא!

מעשה

פעם היו שני חסידים ליובאוויטש שנשפטו לשבת בבית הכלא הרוסי, והנה שפר על אחד מהם גורלו והצליח להתחמק מעונשו, בעוד השני הושם מאחורי סורג וברית. ברצונו של זה שהתהלך חופשי לחזק את חברו היושב בבית הכלא, שיחד את שומר בית הכלא שיניח לו להתקרב אל חלון תאו של חברו. וכך היה מתקרב כל יום אל החלון וצועק: "זכור נא! להשכילך בינה".

לא ידע מה שלום חברו, אם הוא חי או מת, אך צעק לו "להשכילך בינה" בכוונתו להזכיר לו את אגרתו של הרבי המתחילה בתיבות "להשכילך בינה" והיא מלאה בחיזוק ענין הביטחון בד' יברך ובישועתו (ראה מדור 'הבינה ואחיה').

הבנה למעשה

לימים, כשחבירו השתחרר מבית הכלא בריא ושלם, אמר לו הלה: "אין לך מושג איזו רוח של חיות הכנסת בקרבי כל פעם שצעקתי ל - להשכילך בינה!" ללמדנו כוחם של מילים ועוצמת ביטחונם של חסידים קמאי!

הבנה למעשה

עד שמצא בדרשות זקנו ה'חתם סופר' (דרוש לראש השנה) **שהתלמיד המסתכל בפני רבו ממש, הוא טוב להשגה בתורה הקדושה**, וכדאי **תא בעירונין** (ג. ב): האי דמחדדנא מחבראי - דחזיתיה לרבי מאיר מאחוריה, ואילו חזיתיה מקמיה - הוה מחדדנא טפי, דכתיב והיו עיניך ראות את מוריך.

ובזה פירש האדמו"ר מערלוי מאמר **חז"ל** (כתובות צ. א) "כל המונע תלמידו מלשמשו - כאילו מונע ממנו חסד", כי הוא מונע ממנו השגות בתורה. אך כן, הצדיקים בכל הדורות היו יושבים בראש השולחן ונותנים שיסתכלו אליהם, כי רצו שהמסתכלים בהם יזכו להשגות בתורה!

מעשה

שמעתי מהרב מתתיהו פישר שליט"א תלמידו של הגה"צ רבי יצחק דוב קאפלמאן זצ"ל ראש ישיבת לוצערן (נלב"ק ט"ו סיון תשע"א), שפעם לאחר ששהה רבי יצחק דוב בבין הזמנים באמריקה, התלווה עמו בדרכו חזרה לשווייץ. והנה ביום שהגיע לשווייץ וכבר היה מותש מהנסיעה הארוכה במטוס, שהרי זקן בא בימים היה, ביקש לנסוע לאנטוורפן מהלך של שש שעות נסיעה ברכבת. ר' מתתיהו תמה על כך, מה לו לנסוע עתה לאחר נסיעה כה מתישה אל אנטוורפן הרחוקה?

אך מה התברר: התברר שר' מרדכי לעווין נ"י בעל המלונות בשווייץ אשר גדולי ישראל היו מתאכסנים שם, וגם הרב קאפלמאן היה מתאכסן שם, חיתן שם אחד מצאצאיו, לשם כך עשה עכשיו את דרכו ברכבת שש שעות כדי להשתתף בשמחתו. התפלא הרב פישר, היתכן שבשביל להכנס לחתונה ולומר מזל טוב יתאמץ כל-כך עד כדי מסירות נפש?! ובשך התבטא באזני הרב קאפלמאן: "ראש הישיבה, לימדתני היום מדרגה חדשה בהכרת הטוב!"

הבנה למעשה

ענה לו ראש הישיבה מיד: "לא הכרת הטוב יש כאן, אלא פריעת חוב יש כאן!" שכן הרב קאפלמאן הבין שמי שקיבל טובה מחובי החזיר, ואם אינו מחזיר, הרי הוא משחית את נפשו ונחשב כאילו נשאר חייב לו חוב. כשאני זקוק לטובה, אני יודע כבר איך לתפוס את פלוני, אבל כשהוא צריך אותי, אני נעלם, איני יכול, אני עסוק וכו'.

איך יתכן כזאת? איזה הוא ההכרת הטוב? הן פריעת בעל חוב מצוה!

בכלל היה הרב קאפלמאן מושלם מאוד בענין הכרת הטוב ומדבר אודותיה הרבה. מרגלא היה בפומיה שזוהו הטעם באיסור לקיחת שוחד, כי הנשמה אינה מסוגלת להחזיר רעה תחת טובה, ולכן אם הידיין יקבל שוחד מאחד מבעלי הדינין לא יוכל לפסוק כנגדו, שהרי יש לו שורש של הכרת הטוב ואינו יכול להשתמט ממנו!

מעשה

[כשהשלמה למונא במדור 'הבינה ואחיה' הסופר הרב דוד זריצקי ז"ל מספר: שח לי ידידי הרב שמואל בורנשטיין ז"ל יד ימינו של הרה"ק 'אמרי אמת' מגור זיע"א כדברים האלו: "כל ימי אני מצפה ומייחל לתענוג זה שהרגשתי פעם במשך כמחצית השעה בלבד!".

זכני לקבל שבתות!

הלומד בשבת - שכרו פי אלף!

מאז ומקדם רצית לנצל את ימי שבתות הקיץ הארוכים לעמול בתורה ולהתמיד בה? אך לא תמיד הצלחת בכך?! מגוון שיעורים ופלאים בעניין חשיבות לימוד התורה בשבת קודש יעמדו לימיך להצליח לעשות את המהפך. לשמיעת השיעורים:

טלפון ישיר שע"י קול הלשון: 0732951337

תקיית לימוד התורה בשבת לחצו בכניסתכם למערכת. *#
ואח"כ מספר התיקיה: 122144, ובחרו שיעור רצוי.

לרבים השואלים

התרומה באמצעות מערכות נדרים פלוס' להחזקת הגליון וביסוסו הוא ע"ש הקופה 'הבינה ואחיה' - איח לאחי

וכל המחזה את הרבים - אין חטא בא על ידו

400 גליונות

נתרם ע"י ידידינו הר"ר ישראל הכהן **שבדרון** שליט"א

בן ידידנו הגה"ר ר' יעקב חנוך הכהן שליט"א

לרגל הולדת בתו למז"ט
זכור ההורים גדולה לתורה ולחופה מתוך אמונה ובטחון!

500 גליונות

נתרם ע"י ידידנו הר"ר **שמואל ברגמן** שליט"א

לזכר ולכבוד הרה"ק רבי ישכר בער מראדושיץ זיע"א

נלב"ע י"ח סיון תר"ג זכותו יגן עליו, על כל יוצ"ח ועל כל ישראל

800 גליונות

נתרם ע"י ידידינו הר"ר **אהרן רייכמן** שליט"א

לרגל שמחת נישואי בנו החתן המופלג ישראל שמעון הי"ו עב"ג בת הר"ר פינחס אליעזר הכהן פקטר שליט"א

יתן ד' ויזכו לכנות בית נאמן בישראל!

לקבלת הגליון בבקיעות וכן להערת וארות בכל עניני הגליון יתן לפנות למכון 'בינה ואחיה' דוא"ר: info@machonhavineini.com 60263@gmail.com

לתרומות והנצחת שיעור וכן לקבלת השיעור דבר יום ביומו, יתן לפנות ישירות למכון 'הבינה ואחיה' בדוא"ר: info@machonhavineini.com

אניני מניני מתנתה

מלוקט מספר

'מתיקות התורה'

מוסר השכל ולקח טוב ואמרות חיוזק הנלמדים מתוך פרשיות התורה מלוקטים מפני סופרים וספרים ככתבם וכלשונם

פרשת שלח - גליון כה

מכוסה, בכל דבר יכולין להביט איך שרוצים, כשרוצים להביט לראות טוב, רואים טוב, כתיב (דברים א, כב) את הדרך אשר נעלה בה וגו', ואיתא (ספרי שם) אין לך דרך שאין בה עקמומיות, היינו כל דרך, כשרוצים רואים להיפך וכשרוצים רואים ישר. אמרי אמת, הובא בליקוטי יהודה

על כל דבר יכולים להביט איך שרוצים, כשרוצים להביט לראות טוב רואים טוב

הַמִּוֶּכֶה הוּא אִם רָצָה וְגו' (יג, יט). איתא בספר הזכות לבעל החידושי הרי"ם זי"ע שמושה רבינו ע"ה אמר להם אף על פי שיראו שהיא רעה, ידעו שהיא טובה, רק שזה

עובדות וסיפורי צדיקים

נתרפאה בזכות שאפתה חלות לכבוד שבת

חֲלָה תָרִימוּ (טו, ט). הגיע יהודי להרה"ק ר' יעקב יוסף מסקווירא זצ"ל להזכיר את נוות ביתו שנחלת במחלה נוראה ר"ל והרופאים נתיאשו ממנה, והזכיר את מעלותיה של אשתו וגם שהיא אופה חלות בכל שבוע לכבוד שבת קודש, אמר לו הרבי הרי הרופאים לא יודעים שהיא אופה חלות בכל שבוע, ובירך אותה שבזכות זה שיהי לה רפואה שלימה, ואכן ב"ה הבריאה בבריאות השלימה. הליכות חיים

אחזו בציציותיו ואמר כמה קשה להיפרד מהעוה"ז אשר ע"י מצוה קלה אדם ישר יחזה פני שכינה וְעָשׂוּ לָהֶם צִיצִית (טו, לח). הגר"א מווילנא זי"ע לפני פטירתו מן העולם אחז בציצותיו ואמר בבכייה, כמה קשה להפרד מעולם המעשה הזה, אשר ע"י מצוה קלה כיוצא בה של ציצית, אדם ישר יחזה פני שכינה, ואיפוא נוכל למצוא זאת בעולם הנשמות, אף אם יתנו כל כחותיו עבורו. עליות אליהו, אות קיו, עמוד קיג

אמר לאשה שהתיישבה על ידו באוטובוס שמבקש סליחה אבל מוכרח להודיע לה שיש לו כרוספדין וְעָשׂוּ לָהֶם צִיצִית (טו, לח). הגאון הגדול רבי אברהם גנחובסקי זצ"ל בעלותו לאוטובוס התיישבה על ידו אשה שאיננה מן הצנועות, היא רצה להעיר לה, אך מאידך שלא לביישה, אמר לה בנעימות שמבקש סליחה אבל הוא מוכרח להודיע לה שיש לו כרוספדין, והיא היתה בטוחה שזו איזו מחלה מדבקת [או מחלת נפש] הנקראת כרוספדין, ומיד נסה על נפשה ועברה למקום אחר, אמנם כוונתו היתה שהוא לבוש ציציות דבתרגום מתרגמין כרוספדין. אגן הסהר, בשם הגאון רבי יהושע אהרן גריינמן שליט"א

איני שומע לכם לבטל ממני עול מלכות שמים אפילו שעה אחת

וְעָשׂוּ לָהֶם צִיצִית (טו, לח). בזמן שהייתי במשמר בית האסורים, ניסו הממונים עלי לקחת ממני את (הקאפיל) הכיפה ואת הציצית, הסברתי להם שיהודי לא הולך ד' אמות בלי כיפה וציצית. וכאשר ראו שאיני מסכים להורידם, הביאו שישה שוטרים גיבורים ובכוח אכזרי הסירו מעלי את הקדוש לי, וציוו עלי ללכת, כשראו שאיני זו אפילו לא פסיעה אחת, גררו אותי בכוחות אכזריים ביותר, כמעט שניתקו את ידי מגופי, וכך זרקו אותי לתוך צינוק (חדר קטן מאוד) קר וחשוך.

באכלכם מלחם הארץ תרימו תרומה לה' יהי אכילתכם נחשב לתרומה
עמ"ש בקונטרס קנה חכמה על פסוק מאשר שמנה לחמו, וזהו פירוש הפסוק כי תבואו אל הארץ אשר אני מביא אתכם שמה, פי' שתדעו ותבינו כי ה' הוא המביא אתכם שמה, לא בכחכם וחילכם, אזי והיה באכלכם מלחם הארץ תרימו תרומה לה' יהי אכילתכם נחשב לתרומה.
חתם סופר, תקנ"ד-נ"ז

אינו מבין נשים שאינן נזהרות במצוה גדולה של הפרשת חלה שניתנה להם

ח"ה תרימו (טו, כ). הגה"ק מסאטמאר זצ"ל התרעם מאוד על דבר נשים צעירות שקונים חלות מבתי אפיה, ואמר שאינן מבין נשים חרדיות (ערליכע פרויען) שאינן נזהרות במצוה גדולה של הפרשת חלה שניתנה לנשים.
זכר צדיק לברכה, ח"ב, אות תרצא, הובא בזמירות לשבת תהילות אליעזר, עמוד שני

היראה מפני חוזה העם היושב בה, הוא מרד בשם הנכבד אף בה' א"ל תמרדו (יד, ט). כי יראתכם לחוזה העם היושב בה הוא מרד בשם הנכבד, כי לא בכוחכם יצאתם ממצרים, כי יד ה' עשתה עמכם להפליא, והוא הבטיח אתכם שיורישם מפניכם, אם כן האמינו ותצליחו. ואומר, ואתם אל תיראו וגו' כי לחמנו הם, כי גם בטבע ובנוהג שבעולם יפלו לפנינו, כי נפל פחדנו עליהם ויניחו אותנו לאוכלם כלחם.
רמב"ן

בהודאה לה' על כל הטוב יחשב לו אכילתו כאלו מקריב על גבי מזבח, או כנותן מתנות כהונה

בבאב"ק א"ל הארץ וגו', באב"ק מ"הם הארץ תרימו תרומה לה' וגו' (טו, יח-יט). יתפרש ע"ד שכתבנו [לעיל בד"ה אם חפץ וכ"ו] שאל יאמר האדם בצדקתי וביושר לבכי כי אם בחסדי הבורא ית"ש, ויודה לו על כל הטוב ואז יחשב לו אכילתו כאלו מקריב על גבי מזבח או נותן מתנות כהונה.

עובדות וסיפורי צדיקים

כך ישבתי שם בקור ובחושך, שבור רצון נפשית וגופנית, לפתע בא אחד להגיד לי שהגיע העורך דין שמטפל בי, אם אני רוצה לבוא לדבר איתו, ענית לי כן, אך איני יכול ללכת בלי כיפה וציצית אפילו פסיעה אחת, ואז שאל אותי שוב, אתה רוצה לבוא לדבר עם העורך דין, ואני עונה כן. הוא חוזר ואומר לי, אם כן בוא נא, ואני עונה שוב, איני יכול בלי כיפה וציצית. אז הוא העלה על פניו שחוק אכזרי כאומר לא הצליח לו, ונעלם משם, ושוב נשארתי בודד בצינוק (חדר קטן מאוד) הקר. לא עבר זמן רב ושומר אחר בא להביא לי את הכיפה ואת הציצית, ואז לבשתי אותם בשמחה גדולה, ולא הרגשתי יותר לא את הצינוק ולא הכאבים הגדולים.

מתוך מכתב של הרה"ח ר' שלום מרדכי רובאשקין הי"ו

הרה"ק מטאש רצה לילך ללחום בציצית שלו עם איש צבא הגור בחרב

וְרֵאִיְתָם אֲתוּ (טו, לט). הרה"ק ר' משולם פייש מטאש זי"ע היה פעם אחד בעיר נירעדהאזא ובעברו ברחוב העיר והיה לבוש בטלית קטן היוצא מתחת מלבושו, והציצית ארוכים תלויים בבגדו, ופגע בו בעל מלחמה אדון גדול (אפעציער) ותפסו בכנף בגדו ואמר לו מה זה לך, ותפוס הרה"ק בחרב שלו ושאלו מה זה, ויענהו זה הוא הכלי זיין שלי, ויאמר הרב ז"ל, הציצית המה הכלי זיין שלי, ואמר החייל (האפעציער) א"כ נלך ונעשה מלחמה ונראה מי יקום, וענה הרב ז"ל הנני, והאנשים שהלכו עמו חרדו מאוד בראותם שרבים מוכן לילך למלחמה עם הציצית, ואף הפריץ בערה בו חמתו מאוד, ויבער בזה הקדושה ובוה רוח הטומאה, ויתגרו זה בזה, ובקושי גדול יוכלו להפרידם מן המלחמה, וכל ימיו התחרט הרה"ק ז"ל באמרו, כי בטוח הוא שבוודאי היה מנצחו אם היו מניחים אותו, והיה קידוש השם.

שיחות יקרים, אות עד, עמוד נו, וכ"ה בשמחו צדיקים, עמוד נב

ביקש מזהישמוח ישראל סגולה לזכרון, ואמר, ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם למען תזכרו

וְלֹא תִתְּוּרוּ אַחֲרֵי לְבַבְכֶם וְאַחֲרֵי עֵינֵיכֶם וְגו', לְמַעַן תִּזְכְּרוּ (טו, לט-מ). סיפר לי הגאון רבי אלי' ווינד שליט"א, ששמע מהחסיד הישיש ר' מאיר עלבוים ז"ל, משמשו של הרה"ק בעל ישמח ישראל מאלכסנדר זצ"ל, שקרה פעם אצל הרה"ק בעל ישמח ישראל שניגשו החסידים אליו בזה אחר זה, ובתוכם היה איש אחד שביקש מהרה"ק סגולה לזכרון, ונתן לו איזה סגולה. כששמע האיש שעמד מאחוריו שהרה"ק נתן לו סגולה לזכרון, ביקש ג"כ מהרה"ק סגולה לזכרון, ואמר לו הרה"ק בשבילך יש לי עצה אחרת, ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם וגו' למען תזכרו' והוסיף הרה"ק ואמר, ואם תשאלו, מדוע הנני אומר זאת ברכים, טרם שנתמנתי לרבי, הפקרתי את חלקי לעולם הבא עבור יהודים, [איידער איך בין געווארן רבי, האב איך מפקיר געווען מיין עולם הבא פאר אידנים וועגן].

שיח זקנים [להג"ר ישראל חיים אשרי שליט"א] ח"ג, עמוד שעז

שיעור חלה כשיעור מן, שבוה מרומז שפרנסת המן נמשכת והולכת, והשי"ת זן ומפרנס את בריותיו

חֲצֵה תְּרִימוֹ (טו, כ). 'שיעור חלה' כשיעור מן, מרמז שפרנסת המן נמשכת והולכת, וה' הזן ומפרנס את בריותיו איננו רק סוקר עולמות וארצות, אלא הוא משגיח בארצות על הערים, בערים על הבתים, ובבתים על הנפשות, והוא שם עיניו על כל נפש של גדול וקטן הקוראים אליו ומייחלים לחסדו. מצוות חלה מורה על ההשגחה הפרטית המיוחדת. חומש, פירוש רש"ר הירש

סגולה לחשוכי בנים שתהדר האשה להפריש חלה

חֲצֵה תְּרִימוֹ (טו, כ). הרבה יהודים ויהודיות שהיו חשוכי בנים נפקדו בכוח ברכתו [של הרה"ק ה'חקל יצחק' מספינקא זצ"ל] בזרע של קיימא, לפעמים הורה רבנו זצ"ל, לשם סגולה, שתהדר האשה להפריש חלה מן העיסה, ולקיים המצוה כמו ידיה, והסגולה הועילה.

שלשלת ספינקא, עמוד תמו

אילו היו יודעות הנשים גודל ענין אפיית חלות לכבוד שבת קודש היה להם מסירות נפש על זה

חֲצֵה תְּרִימוֹ (טו, כ). הובא בקובץ מחמדי שבת (דף צז) מה שאמר פעם האדמו"ר מסאטמאר זצ"ל אילו ידעו

הנשים גודל הענין של אפיית החלות לכבוד שבת קודש, אז היה להם מסירות נפש על הדבר הזה.

מכתב למשמרת קו' ב', אות יט, הובא בבאר הצבי

במקום שהרמ"א כתב 'ונהגו ואין לשנות' יש לעשותו אפילו במסירות נפש

חֲצֵה תְּרִימוֹ (טו, כ). הקפיד (כ"ק האדמו"ר מתולדות אהרן זצ"ל) שבכל ערב שבת יאפו בביתו חלות לכבוד שב"ק, כמש"כ על זה ברמ"א (סי' רמב סעיף א') ואין לשנות, באומרו שמקובל מפי אחד מרבותיו (כמדומה הגה"ק מסעקלהיד) שבמקום שהרמ"א כתב 'ונהגו ואין לשנות', יש לעשותו אפילו במסירות נפש. זכור לאברהם, סי' כב, אות יג, עמ' לו

לפני המצוה מתקבצים המלאכים, כמו שמתקבצים נערים כשמנגן עורך הכינור ואומרים מתי ינגן

וְעָשׂוּ צִיצֵת (טו, לח). הקדוש בעל קדושת לוי זי"ע הוי מרגלא בפומיה לומר שכשאישי ישראל מפריד חוטי הציצית קודם עטיפתו בטלית, מתקבצים המלאכים והשרפים ואומרים, הנה היהודי הזה יברך תיכף להתעטף בציצית, כמו בעת שהמנגן עורך נימי הכינור מתקבצים הנערים ואומרים, 'תיכף ינגן זה'.

זכותא דאברהם, וירא, וכ"ה בספרן של צדיקים, מערכת ט"ו, אות א, בשם

עובדות וסיפורי צדיקים

כמה דברים לא טובים עלול הילד שלך לראות בדרך הארוכה מאמריקה עד לא"י

וְלֹא תִתְּנוּ אֶחָדֵיכֶם לְבָכְבְּךָ וְאֶחָדֵיכֶם עֵינֵיכֶם (טו, לט). יהודי חשוב באמעריקה, שהיה מקורב מאד למרן בעל השבט הלוי זי"ע, חפץ שמרן הגר"ש יניח לבנו - שעתיד להגיע למצוות בזמן הקרוב - את התפילין בפעם הראשונה, הוא התקשר בטעלפאן למרן, ושאל אותו אם יוכל להגיע עם בנו לארץ ישראל, מרן אמר לו שיוכל לבוא, רק שכמה ימים קודם הנסיעה, יתקשר שוב, כדי לוודא שהכל בסדר.

האב כבר רכש את הכרטיסים (טיקטט) שעלו לו כאלפיים דולרים טבין ותקילין, והילד התרגש מאוד מהמתנה הרוחנית שיועדה לו, והכין את עצמו היטב לקראת הטיסה ארצה. כשבוע לפני הטיסה מתקשר האב אל מרן ולפליאתו הוא שומע את הגאון האדיר בעל 'שבט הלוי' אומר לו, החלטתי שלא כדאי לכם לבוא אלי לבני ברק. מה קרה לפתע, שאל האב בהשתוממות, הרי הילד כבר מתכוון לך נפשית זמן רב, והגר"ש וואזנר מסביר, נכון שיש ענין שבפעם הראשונה שהילד מניח תפילין הוא יעשה זאת על ידי רב, אבל האם חשבת, אבא יקר, כמה דברים לא טובים עלול הילד שלך לראות במהלך הדרך הארוכה שתעשה איתו מאמריקה עד לארץ ישראל, וכי הצר שווה בנוק המלך.

תשים במסגרת את הכרטיסים ותכתוב עליו הקרבנו זה האלפיים דולר עבור שמירת העיניים

האב המשתומם ניסה להסביר להגר"ש שהילד עלול להצטער מאד שנכזבה תוחלתו, אבל כמובן שכל התירוצים והאמתלאות לא הועילו במאומה, שום דבר שבעולם אינו שווה שיקריבו עליו את הנזק שעלול להיות לילד מראיית דברים אסורים, פסק הגאון זצ"ל. והאב המשיך לשאול, ומה אעשה עם שני הכרטיסים (טיקטט) שקניתי במחיר של אלפיים דולרים, השיב לו מרן הגר"ש, לך ותקנה מסגרת גדולה ויפה, ותשים בתוכה את שני הכרטיסים (טיקטט), ובראש המסגרת תכתוב באותיות קידוש לבנה, הקרבנו את שני הכרטיסים (טיקטט), הללו שמחירם היה אלפיים דולרים, על מנת שהבן-יקיר שלנו לא יראה דברים אסורים.

הגר"ר יצחק זילברשטיין שליט"א, ווי העמודים, עמוד פג

הודעה לקראת תחילת חומש דברים

גיליון זה 'אוצר מיני מתיקה' מבוסס על ספרי 'מתיקות התורה' שכבר יצאו לאור בעז"ה ארבעה כרכים על חומשי בראשית, שמות, ויקרא, במדבר. אך היות והכרך החמישי על חומש דברים עדיין לא יצא לאור עולם לכן גם גיליון זה לא יראה אור בפרשיות של חומש דברים אבל הצמאים לדבר ה' יוכלו ללקוט מרקחים, ציצים ופרחים, על פרשיות הבעל"ט של חומש דברים מתוך ארבעת הכרכים הראשונים

גיליון זה הוא טיפה קטנה מהנהר היוצא מעדן להשקות הצמאים לדבר ה', וכדוגמא קטנה מתוך סדר הספרים המפוארים ספרי 'מתיקות תורה' שהמה אוצר-סגולה יקר ונפלא, של אמרות שפר, סיפורים נאים, לקח טוב ונועם מוסר, יסודות היהדות, דרכי החסידות, עצות לחינוך, דרכי קניין מידות טובות, נתיבות חכמה ותעצומות נפש נוכח ניסיונות הזמן - כפי שהעלו בספרים הקדושים מתוך פסוקי פרשיות השבוע.

האוצר

ספרי 'מתיקות התורה' שכבר נמכרו בכל רחבי תבל, מביאים תועלת רבה ועזר רב למרביצי-תורה, דרשנים ומגידי, מחנכים לבנים ומחנכות לבנות, אשר כולם מוצאים בו מקור לכל נושא שהם חפצים לדרוש ולהשפיע.

להגיד

מסודרים בטוב טעם ודעת בסדר מיוחד במטרה למסור ולהגיש את הדברים בשלחן שבת קודש באוזני בניכם ובנותיכם, למען יגדלו לשם ולתפארת מתוך מתיקות התורה ואהבת הבורא.

להגיד

ניתן להשיג בחנויות הספרים

הפצה ראשית בארץ הקודש:

עמודי שש - 054.804.3333 | 02.537.7134

בארצות הברית: שירה - 718-871-8652

האירו את בתיכם באור חדש ומתוק
לא היה עוד כבושים הזה - טעמו וראו כי טוב

נתנדב על ידי הנדיב הנכבד והנעלה, יקר שבערכין הרה"ח ר' אברהם צבי וויעדער הי"ו לעיי"נ אביו הרה"ח מוה"ר ישראל מאיר בן מוה"ר מרדכי מנחם ז"ל, נלב"ע כ"ט סיון תשע"ח לפ"ק תנצב"ה

*

לזכות הרה"ח מוה"ר אברהם יוסף יוסקא בן בילא הי"ו וברכה יוטא בת חיה שרה תחי' לרפואה שלימה בתוך שאר חולי ישראל

פארט נישט און קאנטרי אן דעם נייעם ספר הנפלא

'מתיקות התורה' במדבר - פרקי אבות

וואס וועט ענק זייס מאכן דעם זומער!

פנינים

ופרפראות נבחרים לפרשת השבוע "פרשת שלח"

עורך: הרב יוסף ברנר

לתגובות והנצחות – לשיעורים והרצאות: pninim16@gmail.com 054 - 8455798 - ניתן לקבל את העלון במייל.

כאשר יצא מעל פניו אמר לסובכים אותו שהתירוץ הוא "פלאי פלאים" והסביר: הלימוד שכל העוסק בתורת קרבן כאילו הקריבו נלמד מן הפסוק בפר' צו: "זאת התורה לעולה למנחה ולחטאת ולאשם ולמילואים ולזבח השלמים" (ויקרא ז', ל"ז). הרי שהזכרו אמנם כל סוגי הקרבנות מלבד נסכים, ולכן לא שייך לקיים בזמן הזה מצות ניסוך היין אלא בממלא גרום של תלמידי חכמים יין.

ובספר "כופי רייה" כתב: ויש להעיר, מדוע באמת נשתנו הנסכים מכל הקרב למזבח שעליהם מועיל הלימוד כתחליף להקרבה ואילו בנסכים אי אפשר לעשות כן?

ושמא יש לומר דהתורה נמשלה לאש כדכתיב: "הלא כל דברי כאש", וכשם שכל הקרבנות נקטרים ע"ג אש המערכה כך כאשר לומדים את דיניהם נחשב הדבר כהקטרת אש, אך לגבי נסכים מביא רש"י בפרשתינו (פרק ט"ז, י'), "אשה רייה" – אינו מוסב אלא על המנחה והשמן אבל היין אינו אשה שאינו ניתן על האש", וא"כ שפיר מובן מדוע לא מועיל לימוד דיני הנסכים כאילו הקריבום.

פרשת ציצית (טו, לו)

הגמרא במסכתא סוטה (כדף ג, ע"א) מביאה מחלוקת רבי עקיבא ורבי ישמעאל בשלושה ציווי התורה אם הם רשות או חובה:

א: קינוי הבעל לאשה.

ב: כהן הדיוט להטמא לשבעת הקרובים.

ג: לעולם בהם תעבדו בעבדים כנעניים.

בכל המקרים לרבי עקיבא הרי זו חובה ולרבי ישמעאל רשות.

מקשים שם התוספות: הרי מוסכם לדעת הכל שמנין מצוות התורה הוא: שש מאות ושלוש עשרה. מעתה אם מצוות אלו כלולים בשש מאות ושלוש עשרה הרי שיחסרו לר' ישמעאל שלוש מצוות למנין שש מאות ושלוש עשרה, ואם הם אינם כלולים, הרי שיווספו לרבי עקיבא שלוש מיותרים? ועיי"ש תירוצם.

אך אנו נביא תירוץ נוסף בשם הר"י פיק שליט"א: אהנה במשניות מסכת מנחות (פרק ג' משנה ו') נחלקו ר' ישמעאל ור"ק במצות ציצית אם הם ארבע מצוות או אחת. לר' ישמעאל ארבע ולר"ק אחת. וא"כ מתיישבים הדברים כמין הומר: שלושת המצוות דלעיל אמנם כלולים במנין תרי"ג ולכן לר"ע המנין מושלם אך לר' ישמעאל שחסרים מעתה שלוש מצוות יש להוסיף את שלושת המצוות היתירות במצוות ציצית של ת"ק שלדעתו מקיימים ארבעה מצוות במצות ציצית והרי החשבון מדויק להפליא...

ויש להעיר על תירוץ: מנין תר"ג הוא דוקא שמות מחולקים, ואם אמנם לפי ר' ישמעאל יש קיום במצוות ציצית של ארבע מצוות, עדיין במנין המצוות יהשב הדבר למצוה אחת: ציצית. וכמו דלמ"ד שבתפילין יש קיום מצוה לשל ראש ולשל יד בנפרד והמנייה תפילין מקיים ב' מצוות, עדיין זה ברור שבמנין המצוות נחשבת מצות תפילין למצוה אחת.

ויהיו בני ישראל במדבר וימצאו איש מקושש עצים ביום השבת וכו' ויאמר ה' אל משה מות יומת האיש רגום אותו באבנים... (טו, לב)

מסופר, שבשנה אחת בשבת פר' שלח, הגיע חסיד אחד שהתגורר בעיר אחרת אל שולחנו של הרה"ק רבי מאיר מפרמישלאן זי"ע, והיה האיש מהרהר בליבו: הרבי שלי הוא איש אמת, וכי הצדיק הזה, נו...

הרגיש רבי מאיר'ל בדבר. קרא לו אליו ואמר: "אמור נא לי, מדוע דנו את ה'מקושש עצים' בעונש המור כזה?" לא ידע החסיד כוונתו בשאלה זו, ושתק. הוסיף רבי מאיר'ל ואמר, בוא והסבירך: העצים נקראים הצדיקים, כמו שכתוב בפרשתינו: "היש בה עץ אם אין" (יג, כ). "מקושש עצים ביום השבת" – הוא זה שמכתוב בשולחנות האדמור"ם ואומר לעצמו: צדיק זה הוא רבי, וצדיק זה אינו כלל רבי...

ויקרא משה להושע בן נון יהושע (יג, טז)

בספר "כופי רייה" מובא: כשהרחיבו את בית הכנסת בסורוקי בא עשיר אחד אל הנה"ק רבי דוד שלמה בעל ה"לבושי שרד" (נפטר כ"ב חשון תקע"ד בצפת, תלמיד הרה"ק רבי פיביש מוזאבר' ורבי זאב ממשרני מאוסטרא זי"ע) בטענה כי בגלל ההרחבה נתווספו מקומות והנה, עתה הוא רחוק יותר מארון הקודש היכן שהיתה חזקתו לשבת.

נענה בעל ה"לבושי שרד" ואמר: גם כשמשה רבינו הוסיף אות על שמו של יהושע באה האות ה' בטענה לקב"ה שאיבדה את כבודתה בשם לאות יו"ד. ענה לה הקב"ה כבודך במקומה מונח כי לא הויו אותך מן המקום ומה אכפת לך אם הוסיפו י' על ידך?

וב"כ כאן מה אכפת לך אם הוסיפו יו"ד (יהודי) על ידך?...

והתחזקתם ולקחתם מפרי הארץ (יג, כ)

הסביר ה"בלי יקר" לשם מה אמר משה **והתחזקתם** ולקחתם מפרי הארץ: "לפי שהימים ימי בכורי ענבים והבעלים מקפידים על הלקיחה ומ"מ התחזקו והיו לאנשים כי ה' עמכם".

ממשיך ה"בלי יקר" וכותב: "ועל צד הרמז אמר שישראל נמשלו לענבים כמ"ש (הושע ט, י) כענבים במדבר מצאתי ישראל. ובמדרש (ילקוט"ש וישב מו. קמו) אמרו, הבשילו אשכולותיה ענבים – הגיע זמנם של ישראל להיות נגאלין. על זה אמר כאן "והימים ימי בכורי ענבים", שהגיע זמנם להיכנס לארץ כי כבר נתבכרו ונתבשלו ונגמר כל שלימותם על ידי התורה שקבלו.

הנה"ק רבי יהושע מקוטנא זי"ע הסביר: כי בדרך חידוד ניתן לומר על "והתחזקתם" שלכאורה אין צורך בחזק וגבורה גדולה בכדי לקחת מפרי הארץ, אלא שהמדרש (בפסיקתא רבתי ס' י"ד, הריטב"א ביומא ט' מביא שזה ירושלמי, אמנם לא נמצא בירושלמי שלפנינו) מביאה את הסיפור של אותו חסיד שמכר את פרתו לגוי ולא רצתה לעבוד בשבת. לחש לה החסיד שעתה היא שייכת לגוי ומותר לה לעבוד ואז החלה לעבוד.

אותו ענין מובא במדרש (ילקוט שמעוני, רמז ר"ד) על פרו של אליהו שלא רצה להיות הקרבן של הבעל, והיו צריכים לקחתו בחזקה כי לא רצה להיות חלק מע"ז כנגד הקב"ה.

וא"כ כאן שהח"ל אמרו כי המרגלים הביאו את פירות הארץ הגדולים על מנת להוציא את דיבת הארץ רעה ולהראות שפירותיה משונים, א"כ היה הצומח כמו החי מתנגד לפעולה שהיא כנגד הקב"ה, והיו הפירות של ארץ ישראל "מתנגדים" ללקיחתם ע"י המרגלים ולכן היה צריך התחזקות...

פרשת נסכים (פרק טו)

בספר "ראש גולת אריאל" מובא: דפעם אחת נכנס הגאון האדיר רבי מאיר אריק זי"ע (תלמיד הכולב מיעקב והמהרש"ם מבערז'אן) אל האדמו"ר הרה"ק ה"אמרי אמת" מגור זי"ע, והציע לפניו קושיא שכבר הקשה להרבה גאונים ואף אחד מן התירוצים לא נתקבל על לבו.

דהנה בגמרא יומא (ע"א.א) איתא: "הרוצה לנסך יין על גבי המזבח ימלא גרוגן של תלמידי חכמים יין".

וקשה, למה לא מצאו עצה יותר פשוטה, שילמד הלכות נסכים כדרך שאמרו בכל הקרבנות במנחות (ק"י). "כל העוסק בתורת הטאת כאילו הקריב הטאת וכו'".

ענה לו הרבי בקצרה כהרגלו "הרי זה לא נאמר בפירוש בפסוק..."

הגר"מ אריק התרגש מאד מהפשמות הגאונית של התשובה אף שכל הנוכחים האחרים כלל לא הבינו את תירוץו של הרבי...

"גדול" זה שווה, ו"גדול" זה גורנישט, לכן דינו כהמשך הפסוק שם...
נבהל האישי ומיהר לבקש את מליחתו מהרבי והבטיח שלא ישוב לחשוב
מהשבות אלו להבא...

אגב, דרכו של הרה"ק מפרמישלאן זי"ע היה להעמיס רמזים גם בשינוי
לשון הכתוב, ובעירוב 'מקרא' ומסורת' – תוך גילוי רוח הקודש, ובכך
לפרש ולהמליץ טוב על עם ישראל...

על אחת הפעמים מסופר: כי הגה"צ רבי צבי הירש הורנשטיין אב"ד
ריישא זי"ע בעמח"ס "ברכת רצה" ונבד הגאון בעל הישיבות יעקב
זי"ע היה אהוב מאוד על בני קהילתו, הסידים ומתנגדים כאחד. פעם היה
בברית מילה שנתקיים בריישא ונפגש שם עם פרנסי העיר לעמבערג
שהציעו לו את כתב הרבנות בעירם, ועם זאת הבטיחו לו כל טוב, כסף
ככל הדרוש, דירה נאה ומרווחת וכו'.

ויהי בשמוע ראש הקהל דריישא את דברי פרנסי לעמבערג השש אולי
יתפתה הרב וירצה לעזוב את העיר, העיר תיכף ואמר שגם הם ידאגו
ויתנו לו כל מה שמבטיחים לתת לו שם בלעמבערג.

נענה אליו רבי צבי הירש ואמר: בלאו הכי צריך אני ללכת ולכהן פאר
בלעמבערג ומשום מעשה שהיה: כי בילדותי הייתי גר בלעמבערג, פעם
אחת איקלע הרה"ק רבי מאיר מפרמישלאן זי"ע לשם ושמתני דברי קודש
שנשא לפרש על הפסוק (דברים כה, ד) "שגר אלפיך ועשתרות צאנך"
כדרכו בקודש: "שגר אלפיך" – רבוש"ע, שיק דינע טויזנטער'ס (שלה
האלפים שלך), "ועשתרות צאנך" – אין מאך רייך כלל ישראל. (היינו
שישפיע הקב"ה שפע עשירות לבני ישראל, כי פירוש "שגר אלפיך" מלשון
שילוח אלפי אלפים דינרי זהב, ו"עשתרות" מלשון עשירות עבור "צאנך"
אלו ישראל צאן מרעיתו של הקב"ה).

כשמעתי את דבריו אלה עלו בליבי הרהורי גלגול על פירוש 'חסיד'
בפסוק. אך מיד הרגיש הרבי ר' מאירל בהרגשותי והרהורי ואמר לי:
"ילד, הויש אתה שבגלל שהנך אב"ד בלעמבערג יכול אתה לצחוק? יש לך
עוד ארבעים שנה להיות הרב בלעמבערג..."

ומיים רבי צבי הירש שעכשיו מלאו ארבעים שנה מאותו מעשה וכבר
ניבא הרה"ק מפרמישלאן שצריך הוא לעבוד ולשמש ברבנות
בלעמבערג...

ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם (טו, לו)

אמר פעם המגיד הירושלמי רבי שלום שבדרון זי"ע באחת מדרשותיו:
שוחתתי פעם עם אחד מגדולי ישראל ואמר לי, שיש כאן בפרשתנו קל
והומר נורא:

ומה בתחילת הפרשה כתוב "וידבר ה' אל משה שלח לך אנשים זיתורו"
את ארץ כנען" כלומר, אם רצונכם יש לכם הסכמה – אתם יכולים לתור,
והם אכן קיימו את ה"זיתורו" – "זיתורו את ארץ כנען" ועם כל זאת, קרה
מה שקרה, נכשלו עד כדי כך ונחפכו לרשעים, קל והומר, אם מזהירה
אותנו התורה לא לתור – "ולא תתורו" קל והומר בן בנו של קל והומר
שלא לתור ולקיים את הלאו המפורש בתורה כי אסור לתור, ה' מזהיר
"ולא תתורו" כיצד לא מפחדים מהתוצאות....

עוד הוסיף ואמר המגיד רבי שלום שבדרון זי"ע: שמעתי לפרש את
הפסוק הנ"ל כך: "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם" – אם ראית מה
שלא ראוי לראות, עזוב, תשליך, ואל תחפש לתור למה, מה ומדוע. אתה
כבר "אחרי", אל תתור "אחרי" לבבכם "ואחרי" ראיית העין – לא לחשוב
במה שכבר ראית, לא לעסוק בו, להשליכו, לא לתור עוד "אחרי" עיניכם...

ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם (טו, לו)

מסופר, כי ביום הופתו של הרה"ק רבי אהרן מבעלזא זי"ע רצה מושל
המחוז לבוא ולברך את המחותנים שהיו רבנים במחוזו וכן לראות את
החתן ששמע עליו רבות. החתן לא שמה לקראת ביקור זה וביקש דרכים
להתחמק ממנו. מצד אחד כמושל המחוז עלול הוא לגרום צרות לאביו,
לחותנו ולכלל ישראל, ומצד שני עליו להסתכל בפני גוי, מה עוד שאין
ברצונו לברכו בידו הקדושה וביום ההופה...

אמר לו אביו הרה"ק רבי ישכר דוב זי"ע: כתיב "ולא תתורו אחרי לבבכם
ואחרי עיניכם", וקשה שהרי קודם רואה העין ואחר כך הלב הומד, והיה
צריך לכתוב ולא תתורו אחרי עיניכם ואחרי לבבכם? אלא התירוץ הוא:
שהעיניים רואות רק מה שהלב הומד, כשהלב אינו הומד ואינו הוישב
דבר האסור, גם העיניים אינן רואות, אפשר להסתכל ולא לראות...

ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם (טו, לו)

מסופר, שפעם אחת נשאל היהודי הקדוש מפשיסחא זי"ע, הלא ידוע כמה
החמירו הז"ל על איסור הגאות וגם על תאוות הממון, ומדוע לא נזכר בתורה
איסורין אלו. והשיב שנרמז בתורה איסורן בפסוק זה: שהרי אחרי אותיות "לב"
המה אותיות "גם", אחר אות ל', מ'. אחר אות כ', ג'. וידוע ש"גם" הוא לרבות,
רומז על גאות. ואחרי אותיות "עין", המה אותיות

כס"פ. וזהו פירוש הכתוב: "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם", היינו
האותיות שאחר אותיות ל"ב, שהמה "גם", שרומז על גאות, והאותיות שאחרי
ע"ן שהמה "כסף", שרומז על תאוות הממון...

מאיידך גיסא, שאלו פעם להרה"ק המגיד מולאטשוב זי"ע – אם אמרו שעונה
שקולה כנגד כל המצוות, מה טעם אין היא נמנית כמנין המצוות? השיב המגיד:
"מצוה יש לקיים לשמה, ועונה לשמה פסולה"...

סיפר פעם בחיך המגיד הירושלמי המפורסם הגה"צ רבי שלום שבדרון זי"ע
בדרשתו בליל שבת בזכרון משה: פעם בא יהודי אל הרב וביקש ממנו עצה
כנגד הגאווה, "איך נפטרים מהגאווה שמורדת אותי?"
אמר לו הרב: "היכנס לבית המדרש ותמתין לי ליד הבימה, כרגע אני טרוד
מאד. המתן לי שם, ועוד מעט אני אתפנה אליך".
אחרי כמה דקות נכנס אל הרב יהודי אחר וביקש ממנו עצה: "אנשי 'מס הכנסה'
פשטו על העסק שלי, ודורשים ממני סכומים שאין לי. מה לעשות?"
אמר לו הרב: "לך לבית המדרש, ליד הבימה נמצא יהודי שאמרת לי להמתין,
ותבא ממנו עצה"...

נגש אליו היהודי והחל לתנות את צרותיו עם מס הכנסה. עצר אותו הממתין
ואמר לו "מעית, אני לא הרב!"
נזעק היהודי: "אבל הרב אמר לי שאלך אליך ואתה תתן לי עצה ותפתור את
בעיותי"?

חזרו שניהם לרב, תמה הממתין ושאל: "למה הרב שלח אותי אליך וכי יש לי
'ראש' בשביל עצות כנגד מס הכנסה?"... אמר הרב: "אתה לא יכול לעזור לז'
בסדר, תחזור ותמתין לי ליד הבימה"...

לאחר מכן נכנס אל הרב יהודי שעומד להשיא את שתי בנותיו וכסף אין. אמר
לו הרב: "תיגש לבית המדרש, שם עומד יהודי ליד הבימה. הוא יעזור לך". נגש
אבי הבנות אל היהודי שלנו והחל לפרט את סכומי הכסף שלהם הוא זקוק לצורך
החתונה. עצר אותו הממתין ואמר לו: "למה הרב שלח אותך אלי?" נגשו שניהם
לרב. אמר הרב: "אין לך כסף לעזור לז' בסדר, תחזור אל בית המדרש ותמתין
לי שם"...

בינתיים נכנס אל הרב יהודי עם ריאה של בהמה שיש עליה שאלה שהרב
יפסק. שלח אותו הרב אל אותו אדם ליד הבימה. הגיע אליו ושאלו. תמה
הממתין והתרעם: "מאיפה שאדע לפסוק לך?" וגרר את היהודי לרב. אמר לו
הרב: "תפסק לו לגבי הריאה, האם היא כשרה?" ענה היהודי: "אני לא מבין
כלום בעניינים כאלה, אני לא יודע מאיזה צד פותחים את השולחן ערוך"..."
בסדר, אמר הרב, "לך ותמתין לי ליד הבימה"...

מיד אח"כ נכנס אל הרב, יהודי עגלון, שעגלתו נתקעה בבוץ והוא נזקק לאדם
בעל כח שיעזור לו להלצה. אמר לו הרב: "אין בעיה, תיגש ליד הבימה, שם
עומד יהודי, תבקש ממנו". שוב השתומם אותו יהודי שהמתין בבימה על שהרב
הפנה אליו אנשים לפתור להם בעיות, וניגש אל הרב: "רבי עברתי ניתוח לא
מוזמן, וככלל אני יהודי חלש, איך אוכל לחליץ את העגלה מהבוץ?"...

או אז פנה אליו הרב ואמר: "שכל? אין לך, כסף? גם אין לך, הלכה? הרי אתה
לא יודע מאיזה צד פותחים את השולחן ערוך, כח? שכחת מתי היה לך.
ולך יש עוד עזות להפש עצה כנגד גאוה? על מה יש לך להתגאות?!"

אני ה' אלוהיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים להיות לכם (טו, לו)

מסופר, על הרה"ק בעל התניא זי"ע שכשהיה ילד, שאלוהו: היכן נמצא פסוק
בתורה המסיים באותן המילים שבהן התחיל? ענה הילד מיד בשנינותו: במקום
שמושה רבינו לא אמר את ה"אמת"!

השתוממו כולם על התשובה שהיתה נראת מוזרה, אך הילד פירש מיד את
דבריו: הפסוק הזה הוא בפרשת ציצית המתחיל: "אני ה' אלוהיכם", ובאותן
המילים הוא מסתיים. רק אנו, כשאומרים קריאת שמע אנו מסיימים במלת
"אמת" ואומרים "אני ה' אלוהיכם – אמת", ואילו משה לא אמר כאן "אמת".
(בתורה לא מוזכר המילה "אמת" בסוף הפסוק).

ההרצאה הסוחפת שהציתה השתוקקות בלב רבים:

מְחַבְּרִים לְמִלְרָי!

עכשיו אצלכם, לפרטים ותיאום: הרב יוסף ברגר 054-8455798

הדפסת והפצת הגליון לעילוי נשמת

הר"ר איסר מרדכי בן הר"ר אלחנן שטרובל ז"ל

נלב"ע י"ט סיון תשמ"א ת.נ.צ.ב.ה.

הונצח ע"י משפחת שטרובל – רמת גן

אַלְדָּנוֹת

לְשִׁמְחוֹ עִבְרִית

פְּרֻשַׁת עִבְרִית

כ"ס ז', ע"ליון ק"א

'מְרַבָּה מְדָה טוֹבָה מְמַדַּת פְּרָעָנוֹת', אִם כֵּן כִּפְּאֵר הַשְּׁלִיחַ צָבוּר מִתְפַּלֵּל טוֹב, הֲרֵי זֶה סִימָן טוֹב עַל צָבוּר הַמִּתְפַּלֵּלִים. וְזוֹ פְּרוּשָׁה שֶׁל הַמְשָׁךְ הַמְשִׁנָּה שֶׁם בְּבִרְכוֹת עַל הָא דְאָמַר רַבִּי חֲנִינָא בֶן דּוֹסָא אִם שְׂגוּרָה תְּפַלְתִּי בְּפִי יוֹדַע אֲנִי שֶׁהוּא מְקַבֵּל, פֶּתַח בְּלִשׁוֹן נִקְבָּה וְסִימָן בְּלִשׁוֹן זָכָר, דְּלִכְאוּרָה הִיא צְרִיךְ לומר 'שֶׁהִיא מְקַבֵּל'. אֲלָא הַפְּנוּנָה הִיא עַל הַמְשַׁלַּח, שְׂאֵם הַתְּפִלָּה שְׂגוּרָה אֲצֵל הַמִּתְפַּלֵּל, סִימָן הוּא כִּי מִי שֶׁבִקְשׁוֹ לְהַתְפַּלֵּל, מְקַבֵּל עַל הַשִּׁי"ת...

הַמְרַגְלִים הִלְכוּ בְּשִׁלְחוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְהֵם הִשְׁפִּיעוּ עֲלֵיהֶם לְרָעָה

בְּפְרֻשַׁת הַשְּׁבוּעִי, פְּרֻשַׁת שְׁלַח, בְּאָרוֹ רְבוּתֵינוּ הַקְדוּשִׁים כִּי חֲטָא הַמְרַגְלִים אַרְעֵי מִכָּה שֶׁהַמְרַגְלִים הִלְכוּ בְּשִׁלְחוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, בְּעוֹד שֶׁהָיָה מִהְרָאוּי שֶׁיִּלְכוּ כְּשִׁלְחֵי הַקַּב"ה וְשִׁלְחֵי מִשָּׁה רַבְּנוּ, שֶׁכֵּן כַּח הַמְשַׁלַּח נִמְצָא בְּשִׁלְחֵי, וְאוֹלָם מֵאַחַר שֶׁהֵם הִלְכוּ בְּשִׁלְחוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְדַעְתָּם בְּשִׁלְחוֹת זֶה לֹא הִיְתָה רְאוּיָה, הַשְּׁפִיעַ הַדְּבָר לְרָעָה עַל הַשְּׁלִיחִים עַד שֶׁנִּתְקַלְקְלוּ וְהִרְשִׁיעוּ.

הִנֵּה כִּי כֵן מִפְּרֻשׁ בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ הָאוֹר הַחַיִּים הַקְדוּשׁ זִיע"א (בַּמְדַּבֵּר יג ב): "אוֹ אֶפְשָׁר, לְצַד שְׁכוּנַת הַמְשַׁלְּחִים הִיְתָה רָעָה תְּפַעִיל פֶּעַל הָרַע בְּשִׁלְחֵי וְיַחְזוֹר לְהִיּוֹת שְׁלוּחוֹ שֶׁל אָדָם כְּמוֹתוֹ וְיִוָּלַד בּוֹ תְּכוּנָה רָעָה, מֵה שְׁלַח הִיְתָה בּוֹ קוּדֵם, כְּדֶרֶךְ שֶׁתּוֹלַד בְּחִינַת הַקְדָּשָׁה בְּשִׁלְחוֹתֵי מִצְוָה לְטוֹבָה אוֹת, וְלִזְוֵה הַגֵּם שֶׁהִיוּ צְדִיקִים, בְּהַתְחַלְתָּם עֲשׂוֹת הַהִלִּיכָה לְרַגֵּל, נוֹלַד בָּהֶם תְּכוּנָה רָעָה מִכַּח הַמְשַׁלְּחִים וְיַעֲצוּ לְהַדְחִיחַ".

אִם הֵיוּ הוֹלְכִים עַל פִּי ה' הֵיוּ נִצְוִלִים

וְכָךְ הוּבָא בְּשֵׁם הַר"ק הַחַדוּשִׁי הַר"ם זִיע"א (לִיקוּטֵי הַר"ם): 'הַמְרַגְלִים הֵיוּ יְכוּלִים לְהַצִּיל נַפְשָׁם בְּזוֹה שִׁיעֲשׂוּ שִׁלְחוֹתָם רַק בְּשִׁבִיל שְׂדֵבֵר ה' אֵל מִשָּׁה לֵאמֹר 'שְׁלַח לָךְ', וְלֹא בְּשִׁלְחוֹתָם שֶׁל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, בְּבַחֲבִינַת 'בְּטַל רְצוּנָךְ מִפְּנֵי רְצוּנוֹ' (אֲבוֹת מ"ב מ"ד) וְהֵיוּ נִצְוִלִים גַּם הֵם וְגַם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל'.

כַּח הַמְשַׁלַּח בְּהַשְּׁלִיחַ

הַגָּאוֹן בְּעַל 'דוֹבֵב מִיִּשְׂרָאֵל' מִטְשַׁעֲבִין זצ"ל סִפֵּר שֶׁרַבְּנוּ הַגָּאוֹן רַבִּי עֲקִיבָא אִיגְר זצ"ל שֶׁדִּבֶּר אֶת בְּתוֹ עִם חֲתָן מְעִיר בְּרָאד, וּבְהִיּוֹת הַגְרַעֲק"א אִישׁ חֲלָשׁ וְלֹא הָיָה יְכוּל לְנַסֵּעַ בְּעִצְמוֹ אֶל הַשְּׂמֹחָה, בְּקֶשׁ מִהַגָּאוֹן מוה"ר אֶפְרַיִם זֶלְמָן מְרַגְלִיּוֹת זצ"ל בְּעַל שו"ת 'בֵּית אֶפְרַיִם' שֶׁהָיָה שְׁלוּחוֹ בְּשִׁמְחַת הַשְּׂדוּכִין. וְהַגָּאוֹן ה'בֵּית אֶפְרַיִם' הִשְׁתַּהֲהָ זְמַן רַב בְּמִסְבַּת הַשְּׂמֹחָה, מֵה שְׁלַח הָיָה דְרָכּוֹ בְּכָךְ לְשַׁבֵּת בְּמִסְבַּת מְרַעִים זְמַן אָרוּךְ. וְכִשְׁשִׁאֲלוּהוּ לְמָה הוּא מֵאֲרִיךְ בִּישִׁיבָה שְׁלַח כְּדֶרֶכּוֹ, עָנָה, שֶׁמִּכְיוֹן שֶׁהוּא עֹכְשׁוֹ שְׁלִיחוֹ שֶׁל הַגָּאוֹן מוה"ר עֲקִיבָא אִיגְר זצ"ל עַל כֵּן הוּא מְרַבָּה בִּישִׁיבָה כְּדֵי שִׁתְּאָרֶךְ זְמַן שְׁלִיחוֹתוֹ לְהִיּוֹת שְׁלוּחוֹ כְּמוֹתוֹ שֶׁל הַגְרַעֲק"א זצ"ל... כִּי הַשְּׁלִיחַ מְקַבֵּל מַעֲלוֹת וּמְדַרְגוֹת הַמְשַׁלַּח, וְעַל כֵּן הָאֲרִיךְ הַגְרַא"ז בְּעִשִׂית שְׁלִיחוֹתוֹ שֶׁל הַגְרַעֲק"א כְּדֵי שִׁיִּקְבַּל יוֹתֵר יוֹתֵר וְיוֹתֵר מְגֻדֵל מְדַרְגָּתוֹ שֶׁל הַמְשַׁלַּח (לְהוֹרוֹת נֵתוֹ, פְּרֻשַׁת שְׁלַח, עִמּוּד ע"ט).

שְׁלִיחַ צָבוּר טוֹב - סִימָן טוֹב עַל צָבוּר הַמִּתְפַּלֵּלִים

מַעִין זֶה מְסַפֵּר עַל הַגַּה"צ ר' בְּנִימִין אֶלְיַעֲזָר שְׁפִיטְצַעֲר זצ"ל דו"מ"ץ וְשׁו"ב דְּמֵאֲרֵאשׁ-אוֹיִוֹוֹאֵר, שֶׁהָיָה בְּעַל תְּפִלָּה בְּחֶסֶד וְהִיְתָה תְּפִלְתּוֹ בְּקוֹל נְעִים, בְּהַתְלַהְבוֹת וּבְשִׁבְרוֹן לֵב כְּאֶחָד, וְכָל הַשׁוֹמְעוֹ נִמְסֵ לְבוֹ בְּקֶרְבוֹ מִחַמַּת הַמְתִּיקוֹת וְהַחֲמִימוֹת.

פַּעַם, לְאַחַר תְּפִילַת אֶחָד הַיָּמִים טוֹבִים, נִגְשׂוּ אֵלָיו כְּמָה מִהַמִּתְפַּלֵּלִים לְשַׁבַּח אֶת תְּפִלְתּוֹ, נִעְנָה לָהֶם רַבִּי בְּנִימִין אֶלְיַעֲזָר בְּעִנּוֹת רוּחוֹ: 'אֵין הַדְּבָר תְּלוּי בִּי כִּלְל, הֲרֵי אֲנִי רַק שְׁלִיחַ צָבוּר, אֲוֹן מִיט אֲזַא גּוֹטְעֵר צָבוּר, קוֹמֵט אַרְוִים אֲ גוֹטְעֵ דְאוֹעֵנְעֵן [-וְעַם צָבוּר טוֹב שְׂכָזָה, יוֹצֵאת תְּפִלָּה טוֹבָה], כִּי כְּפִי הַמְשַׁלַּח כֵּךְ הַשְּׁלִיחַ וְשִׁלְחוֹתוֹ'. וְכֵן תִּנּוּ חֲכָמִים בְּמִשְׁנָה (בְּרִכּוֹת ל"ד): 'הַמִּתְפַּלֵּל וְטָעָה, סִימָן רַע לוֹ. וְאִם שְׁלִיחַ צָבוּר הוּא, סִימָן רַע לְשִׁלְחוֹ. מִפְּנֵי שֶׁשְׁלוּחוֹ שֶׁל אָדָם כְּמוֹתוֹ. וְכִבֵּר אִמְרוּ ז' ל' יוֹמָא עו'.

כן כשאִינו מְצוּה וְעוֹשֶׂה, רק יַעֲשֶׂה עַל פִּי דַעְתּוֹ, מֵאִין יוֹלֵד בּוֹ בְּחִינַת הַקְּדוּשָׁה. וְעַל כֵּן גְּדוּל הַמְצוּה וְעוֹשֶׂה מִמִּי שְׂאִינו מְצוּה וְעוֹשֶׂה.

וְהַמְשִׁיךְ בְּנו הַרְה"ק ה'בֵּרַךְ מִשֶּׁה' מְסַאֲטְמָאָר זִיע"א וְהַגִּיד (פֶּרֶשֶׁת תְּצוּה, עֵמּוּד רִלְב): 'וְעַל פִּי הַדְּבָרִים הָאֵלוֹ אִמְרַתִּי לְפָרֵשׁ מֵה שֶׁתִּקְנוּ אֲנִשֵּׁי כְּנֶסֶת הַגְּדוּלָה בְּבִרְכַת הַמְצוּת 'אֲשֶׁר קִדְּשֵׁנוּ בְּמִצְוֹתֵינוּ וְצוּנו', פְּרוּשׁ, שֶׁהַקָּב"ה קִדְּשֵׁנוּ וְהוֹלִיד בְּנַפְשׁוֹתֵינוּ תְּכוּנָה קְדוּשָׁה עַל יְדֵי מִצְוֹתֵינוּ, וְדָבָר זֶה בָּא עַל יְדֵי 'וְצוּנו', פְּרוּשׁ, מִפְּנֵי שְׂאִנו מְצוּיִם וְעוֹשִׂים, בְּזוֹה אֲנַחְנוּ שְׁלוּחֵי דְרַחֲמָנָא וְנוֹלֵד בְּנו תְּכוּנָה קְדוּשָׁה מֵאֵת הַמְשַׁלַּח הַבוֹרָא ית"ש'.

מָה אוֹמֵר הָאוּר הַחַיִּים הַקְּדוּשׁ בְּפִרְשַׁת שְׁלַח...?
הַגַּה"ח רַבֵּי נַפְתָּלִי דִּין מְסָקוּוֹיָא ז"ל, שְׁלַחו הַרְה"ק רַבֵּי יִצְחָק מְסָקוּוֹיָא זִיע"א כְּשֶׁלַּיִח לְקַבֵּל מַעֲמְדוֹת, וּבָא לְבֵית עֲשִׂיר אַחַד. וּבַעַת הַהוּא הָיָה הָעֲשִׂיר יָשׁוּ, וְלֹא יָדַע הַשְּׁלַיִח מֵה לַעֲשׂוֹת.

וְאַחַר כֵּן נִזְכָּר מִדְּבָרֵי רַבֵּנו הָאוּר הַחַיִּים הַקְּדוּשׁ בְּפִרְשַׁת שְׁלַח, שֶׁכָּתַב עַל הַמַּעֲשֶׂה דְמַרְגְּלִים, דְּהִטְעַם דְּנִכְשְׁלוּ הַמַּרְגְּלִים אִף שֶׁהֵם הָיוּ צַדִּיקִים גְּמוּרִים מִקֶּדֶם, הָיָה מִטְעַם דְּהַמְשַׁלְּחִים הָיָה לָהֶם כְּוִנָּה רָעָה...

כְּשֶׁנִּזְכָּר הַשְּׁלַיִח מִמָּאָמֵר הָאוּר הַחַיִּים הַקְּדוּשׁ הַלְזוּ, חָשַׁב בְּלִבּוֹ, שְׂאֵם כֵּן הוּא נִחְשָׁב מִמֶּשׁ כְּמוֹ רַבּוֹ הַקְּדוּשׁ בְּעֲצָמוֹ, וְאִם הָיָה כָּאֵן הַרְבֵּי וְדַאִי שְׁהָיָה רֵאֵוִי וְנִכּוֹן לְהַקִּיץ הָעֲשִׂיר, וְכֵן עָשָׂה. וְאִכּוֹן קָבַל סְכוּם הַגִּינוּ. וְכִאֲשֶׁר חִזַּר לַהֲרַה"ק מְסָקוּוֹיָא, תִּכְפַּף שְׂאֵל אֵת הַשְּׁלַיִח: מָה אוֹמֵר הָאוּר הַחַיִּים הַקְּדוּשׁ בְּפִרְשַׁת שְׁלַח...?

(מתוך הספר ספיר ויהלום להרב הגאון רבי מנחם מנדל פומרנץ שליט"א)

וְכֵן נִתְבָּאָרוּ הַדְּבָרִים בְּמִשְׁנַתוֹ שֶׁל ה'חַתָּם סוֹפֵר' זִיע"א (במדבר יג ב): 'יֵשׁ לְפָרֵשׁ כֶּף, דְּהֵנָּה יִרְאֶה לִי דַעְקָר חֲטָא מַרְגְּלִים הָיָה מַחְמַת כְּוִנַּת הַשְּׁלוּחִים, כִּי הִרְבֵּה מִפְּסִיד הַשְּׁלַיִח ע"י כְּוִנַּת הַמְשַׁלַּח, וְכֵן יִאָרַע לְשְׁלוּחֵי צְבוּר בְּיָמֵינוּ בְּעו"ה, וְהֵנָּה רָצָה הַקָּב"ה לְזַכּוֹת אֵת יִשְׂרָאֵל וְאָמַר 'שְׁלַח לָךְ אֲנָשִׁים' - לָךְ לְבַד, וְאִין זָר אֲתָה, וְעַל פִּי ה' יִצְאוּ, וְכֵן הָיָה, וַיִּשְׁלַח אוֹתָם מִשֶּׁה עַל פִּי ה'. אֲמָנָם נִתְעַרְבּ בְּזוֹה מַחְשָׁבָה זָרָה כִּי אָרַע מְקַרְה שְׂבֵאוֹתוֹ זְמַן מִמֶּשׁ שְׂצוּה ה' לְשַׁלַּח מַרְגְּלִים, בּוֹ בַעַת נִגְשׂוּ כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְפָנָי מִשֶּׁה לְשַׁלַּח לָהֶם מַרְגְּלִים כְּאִמּוּר בְּפִרְשַׁת דְּבָרִים, וְשֵׁם נֶאֱמַר 'וַיִּיטַב בְּעֵינֵי הַדְּבָר', כִּי חָשַׁב מִשֶּׁה שֶׁהַסְּכִימוּ דַעְתָּם לְדַעַת הַמְּקוּם ב"ה, אֲמָנָם עַל יְדֵי זֶה אָרַע קְלִקוּל הַלְזוּ, כִּי לֹא הָיָה בְּחִינַת מַחְשָׁבַת כְּלָם שְׁוִה וְרַבִּים עֲשׂוּ מַקְטְנוּת הָאֲמוּנָה וַיִּצָא הָעַגְל הַזֶּה'.

אַחַר הַמְּנוּי נַעֲשׂוּ מִיַּד רְשָׁעִים
וְכִנְרָאָה לְזוֹה נִתְפָּוּן רַבֵּנו הַמַּהֲר"ל מְפָרָאָג זִיע"א בְּפִרְוִשוֹ 'גּוֹר אַרְיָה' (במדבר יג ג): 'בְּאוֹתָהּ שְׁעָה כְּשָׂרִים הָיוּ. אֲבָל מִשְׁנַשְׁלַחוּ, וְהָיוּ שְׁלוּחֵיהֶם שֶׁל רְשָׁעִים, לְמַדּוֹ מִמַּעֲשֵׂיהֶם, וְנַעֲשִׂים כְּמוֹ הַמְשַׁלְּחִים עִצְמָם. לְפִיכֵן כְּאֲשֶׁר נִתְמַנּוּ - כְּשָׂרִים הָיוּ, וְאַחַר הַמְּנוּי מִיַּד - רְשָׁעִים הָיוּ'.

גְּדוּל הַמְצוּה וְעוֹשֶׂה כִּי יֵשׁ בּוֹ כַח הַמְשַׁלַּח
הַרְבֵּ הַקְּדוּשׁ ה'עֲצֵי חַיִּים' זִיע"א אַחַר שֶׁהִבִּיא דְּבָרֵי רַבֵּנו הָאוּר הַחַיִּים הַקְּדוּשׁ דְּלַעֲיַל, הוֹסִיף עָלָהּ (פֶּרֶשֶׁת וִירָא): 'וּבְזוֹה פֶּרֶשְׁתִּי מֵה שְׂאִמְרוּ חו"ל בְּקִדּוּשֵׁינוּ (לֹא). גְּדוּל הַמְצוּה וְעוֹשֶׂה מִמִּי שְׂאִינו מְצוּה וְעוֹשֶׂה'. וְנִתְקַשׂוּ הַמְּפָרְשִׁים, מֵאִי טַעֲמָא וְהִיא הַפָּךְ הַסְּבָרָא. וְלַהֲנַ"ל י"ל, כִּיּוֹן דְּמְצוּה וְעוֹשֶׂה הוּא נַעֲשֶׂה שְׁלוּחֵי דְרַחֲמָנָא וְעַל כֵּן נוֹלֵד בּוֹ תְּכוּנָה קְדִישָׁא מְצַד הַמְצוּה, וְהוּא הַמְשַׁלַּח הַבוֹרָא ב"ה כְּבִיכּוֹל. אֲבָל לֹא

שו"ת קטר

הַפּוֹתְרִים נִכּוּנָה יִכְנָסוּ לַהַגְרָלָה אִי"ה עַל סִידוּר מַתִּיבַת מְנַחָה מְעַרֵּב בְּהוֹצֵאת "עוֹז וְהַדָּר". אֵת הַפְּתָרוֹנוֹת יֵשׁ לְשַׁלּוּחַ אֵלֵינוּ עַד לְיוֹם שְׁנֵי לַמְּסַפֵּר פֶּקֶס: 077-470-26-81 אוֹ לְמֵייל: magdenot@gmail.com נֹא לְכַתּוֹב שֵׁם, כְּתוּבַת מְדוּיקָת וְטַלְפוֹן. בְּרֹאשׁ הַדָּף לְצִיין "עֵבוֹר חִידוּן לְנוֹעַר".

חִידוּן אֵלְצָנוֹת - נוֹשֵׂא פֶרְסִים לְמִי קוֹרָא ה' בְּפִרְשָׁה זוֹ "עֵבְדֵי"?

פְּתָרוֹן הַחִידָה וְכֵן שֵׁם הַזּוֹכָה, יִפּוֹרְסְמוּ אִי"ה בְּגִלְיוֹנוֹת הַבָּאִים

שֵׁם הַזּוֹכָה בְּסִידוּר מַתִּיבַת מְנַחָה מְעַרֵּב בְּהוֹצֵאת "עוֹז וְהַדָּר":
פֶּרֶשֶׁת מְצוּרַע:
ה' ש. דוֹיטֶשׁ מַאֲלַעַד.

פְּתָרוֹן הַחִידָה - פֶּרֶשֶׁת מְצוּרַע:
ש. אִיזוֹ אַרְץ מְזוֹכֶרֶת בְּפֶרֶשָׁה זוֹ?
ת. בְּפֶרֶשָׁה זוֹ מְזוֹכֶרֶת אַרְץ כְּנַעַן - צָרַעַת הַבְּתִים יִכּוּלָה לְהוֹפִיעַ אַךְ וְרַק בְּאַרְץ כְּנַעַן (וַיִּקְרָא יָד לַד).

נאה דורש

פנינים

ממיטב ספרי המגידים בהוצאת "יפה נוף"

י-ה יושיעך מעצת מרגלים

ויקרא משה להושע בן נון יהושע (יג טו)

תפלה שלא יזק מהמרגלים

רש"י מפרש שמשה רבנו "התפלל עליו: י-ה יושיעך מעצת מרגלים". נשאלת השאלה: מדוע התפלל משה רק על יהושע? מדוע הוא לא התפלל גם על כלב? מדוע הוא לא התפלל על יתר המרגלים? היייליגער "חפץ חיים" מבאר שאין פגנת התפלה "י-ה יושיעך מעצת מרגלים" כפשוטה, כמו שאנו מבינים, שלא יכשל בעצת המרגלים. פגנת התפלה היתה שהקב"ה יושיעו מהמרגלים - שלא יעשו לו רע. על פי זה מבאר ה"חפץ חיים" מדוע התפלל משה דוקא על יהושע ולא על כלב: ליהושע ולכלב היו שתי דרכים שונות כיצד לנהל מלחמה נגד המרגלים ולעמד כנגדם.

הכתוב אומר: "ועבדי כלב עקב היתה רוח אחרת עמו" (לשון יח, כד), ופרש רש"י: "רוח אחרת - שתי רוחות: אחת בפה ואחת בלב. למרגלים אמו: אני עמכם בעצה, ולבו היה לומר את האמת! על ידי כן היה בו כח להשתקם, כמו שנאמר: 'ויהס כלב', שהיו סבורים שיאמר כמותם". דרכו של כלב היתה אפוא, להסכים כביכול עם המרגלים. כלפי חוץ, בפיו, שדר להם שהוא אדם. מטרותו היתה שבבוא העת, כשידברו על ארץ ישראל - יתנו גם לו לדבר! או אז, יוכל לומר את האמת, כפי שהיא חרוטה על לבו. כלב סבר שאם גם כלפי חוץ ישדר למרגלים שאינו ב'מפלגה' שלהם - הם לא יתנו לו כלל את הרשות ואת האפשרות לדבר!

כלב ידע כי בדרך זו, שהמרגלים ישתכנעו שהוא "משלהם", גם אם הם יבחינו בכל מיני דברים "חשודים" בהתנהגותו - הוא לא יאבד את אמונם, וכבר ימצא את הפרשנות המתאימה לכל "דבר חשוד" באופן שזו תתקבל על דעתם.

לדגמא: אם תתעורר אצלם התמיהה מדוע אינו משתתף במשא פרותיהם הכבדים והמשנים של הארץ, הוא כבר יסביר להם ש"אסור לו לסחב"... הוא עבר זה עתה "נתוח שבר"...

או אם תתעורר אצלם התמיהה מה הוא הולך לחפש בתברון [שהרי הכתוב אומר "ויבא עד חברון" ופרש רש"י ש"כלב לבדו הלך שם, ונשתטח על קברי אבות, שלא יחא נסת לחבריו להיות בעצתם"] - הוא כבר יסביר להם שאנשים נתנו לו כל מיני "קוויסלאך" לתחב בקברי האבות שבתברון...

זו היתה דרכו של כלב.

דרכו של יהושע היתה שונה. הוא הודיע להם מראש שאינו הולך "בראש" שלהם. בעוד שהמרגלים כבר מתחלת דרכם הלכו בעצה רעה, לדבר סרה על הארץ, וכפי שמביא רש"י על הפסוק (יג, כו) "ויילכו ויבאו" - "להקיש הליכתו לביאתו, מה ביאתו בעצה רעה אף הליכתו בעצה רעה" - יהושע הבחיר להם שאין דרכו כדרכם, והוא הולך מתוך פגנת ברורה לראות את מעלותיה של הארץ הקדושה ולספר על כך לבני ישראל.

ממלא, אומר ה"חפץ חיים", דוקא יהושע, שהלך עם המרגלים "ראש בראש", היה זקוק לתפלתו של משה שהמרגלים לא יעשו לו רע. שכן המרגלים בהחלט יכלו לעשות לו צרות, משום שהוא מקלקל להם את כל התכניות שרקמו במחם, בדברים בגנות הפניסה

לארץ ישראל. הן היו להם כל מיני חשבונות שעדיף להם, באפן אישי שלא להכנס לארץ, ויהושע עלול לקלקל להם את הכל... לא כן בנוגע לכלב. הוא לא זקוק לתפלה זו, שכן המרגלים לא העלו על דעתם כלל לעשות לו רע. הוא, הרי, "משלנו"...

כאמור, לפי ה"מהלך" הזה של ה"חפץ חיים", מתפרשת התפלה "י-ה יושיעך מעצת מרגלים" באפן שונה מהפרוש המקובל. אין פרושה של התפלה שהקב"ה יציל את יהושע שלא יהיה כמו המרגלים ולא ידבר לשון הרע על הארץ כמותם. אם זה היה פרוש התפלה - אכן היה צריך משה להתפלל גם על כלב, שגם הוא לא ילך בעצתם, ובעצם להתפלל על כולם שלא ילכו בעצה רעה.

התפלה שהתפלל משה על יהושע היתה תפלה מיחדת עליו - שהמרגלים לא יצליחו לפגוע בו ולעשות לו רע, ותפלה זו, כאמור, נוגעת רק לגביו.

הבטחה ולא תפלה

ראיתי שמביאים בשם השל"ה הקדוש, שמשה התפלל דוקא על יהושע "י-ה יושיעך מעצת מרגלים" לפי שהיושע היה ראש שבט אפרים, כפי שנאמר בפסוק (שם n): "למשה אפרים הושע בן נון", ואפרים היה בנו של יוסף, עליו נאמר: "ויבא יוסף את דבתו רעה" (בראשית לו, ב), לכן פחד עליו משה באפן מיחד שהוא עלול, חלילה, לדבר דבה רעה על הארץ!

נורא נוראות!

אלא שאם כך נשאלת השאלה, מדוע לא התפלל משה על נשיא שבט מנשה, שאף הוא מזרעו של יוסף, וגם עליו קים אותו החשש, כמו על יהושע?

יש מפרשים שלומדים לא כרש"י, וסוברים ש"י-ה יושיעך מעצת מרגלים" לא היתה תפלה. היתה זו הבטחה: משה הבטיח ליהושע שלא יכשל בעון לשון הרע.

הגמרא (ערכין טו ע"ב) אומרת, שהעצה להנצל מלשון הרע היא: "אם תלמיד חכם הוא - יעטק בתורה, ואם עם הארץ הוא - ישפיל דעתו". משה רבנו ראה אצל יהושע את שתי המעלות: הוא גם עסק בתורה, כמו שנאמר: "וימשרתו יהושע בן נון נער לא ימיש מתוך האהל - שלא מש מאהלה של תורה, וגם פתוב בתרגום יונתן בן עוזיאל: "כד חזי משה ענותנותיה", הרי שיש לו גם את מדת הענוה. אם כך, מבטח לו שלא יכשל בעון לשון הרע.

ההבטחה, שהיא בעצם ברכה, צריכה "כלי קבול" עליו יכולה היא לחול. יהושע, בהיותו בעל תורה ובעל ענוה, יכול היה לשמש ככלי קבול מתאים להפליא להבטחה שתחול, ולכן רק לו נאמרה הבטחה זו.

(דבי ראובן קרלנשטיין וצ"ל - יחי ראובן)

באותה שעה כשרים היו

ויילכו ויבאו אל משה ואל אהרן ואל כל עדת בני ישראל (יג, טו)

באר רש"י: "מהו ויילכו? להקיש הליכתו לביאתו - מה ביאתו בעצה רעה, אף הליכתו בעצה רעה".

לכאורה קשה, הרי רק לפני מספר פסוקים התורה כותבת עליהם: "כלם אנשים ראשי בני ישראל המה", ומפרש רש"י: "כל אנשים שבמקרא לשון חשיבות, ואותה שעה כשרים היו!" אלא, כך דרכם של אישי צבור, מנהיגים. בזמן מנוים לתפקיד

- הם צדיקים וחסידים. הם חושפים ברבים את יכולותיהם המרשימות, את מדותיהם הנעלות וכו'. אך כל זה רק בזמן הבחירות לתפקידים... יום אחד אחרי המנוי - מתגלה פרצופם האמתי...

רבי יוסף חיים זוננפלד זצ"ל התבטא: לפני הבחירות - הקירות "מדברים" אל האנשים... על כל הקירות, ולוחות המודעות, מרוחים גליונות ענק עם פרסמת. אחרי הבחירות - אנשים מדברים אל הקירות... לך תנסה למצא את זה שבחרת בו...
"אותה שעה כשרים היו" - אבל רק "באותה שעה".

(רבי בן ציון מוצפי שליט"א - דורש ציון) @ארבעים שנות המדבר - מדה טובה או מדת פרענות?

#וישלח אתם משה ממדבר פארן על פי ה' כלם אנשים ראשי בני ישראל המה (יג, א)

\$כלם אנשים - כל אנשים שבמקרא לשון חשיבות, ואותה שעה כשרים היו (רש"י)

%למי הפשט הפשוט פונת רש"י לומר, שכיון שבכל מקום שנכתב בתורה 'אנשים' הפונה היא לאנשים חשובים, מכרחים אנו לומר שבאותה שעה עידן היו המרגלים כשרים, שאם לא, לא נתן היה לכנותם אנשים.

באור נפלא בדברי רש"י כתב בספר 'קהלת משה' בשם רבי יצחק הורביץ זצ"ל אב"ד המבורג: בחשבון פשוט יוצא שאם בארבעים הימים בהם שהו המרגלים בארץ ישראל ישנם תשע מאות ויששים שעות, וכנגדם נענשו הם בכך שנותרו במדבר ארבעים שנה שבהם יש ארבע מאות ושמנים חדש - חצי מתשע מאות ויששים, נמצא שעל כל שעתים ששהו הם בארץ ישראל שלמו הם בחדש במדבר, ועל כל שעה שלמו בחמשה עשר יום.

והנה, אף אם לא היו בני ישראל נענשים בחטא המרגלים, היה עליהם ללכת אחד עשר יום במדבר, כפי שכותב רש"י על הפסוק (דברים א, ב): 'אחד עשר יום מחרב דרך הר שעיר עד קדש ברנע' שזהו שיעור הדרך ממצרים לארץ ישראל.

את אותם אחד עשר יום עלינו להוריד מחשבון הענש, שכן בכל מקרה היו הם אמורים לעבור אותם. בנוסף לכך, ישנם ארבעה ימים נוספים שעלינו להוריד, משום שלמעשה בני ישראל לא שהו במדבר ארבעים שנה בדיוק, כיון שיציאת מצרים היתה בט"ו בניסן, וכניסתם לארץ ב' בניסן [כמפרש בספר יהושע (ה, ט): 'והעם עלו מן הירדן בעשור לחדש הראשון'], הרי ששהיתם במדבר ארבעה ארבעים שנה פחות ארבעה ימים.

נמצא אפוא, שענשם של דור המדבר הסתכם בארבעים שנה פחות חמשה עשר יום, ולפי החשבון דלעיל שעל כל שעה ששהו המרגלים בארץ נקנסו בחמשה עשר יום במדבר, יוצא שעל שעה אחת לא נענשו.

לכן דקדק רש"י ואמר 'אותה שעה כשרים היו' ולא 'אותו היום', ללמדנו, שרק באותה שעה היו הם כשרים, וכיון שלא היה להם להענש עליה הוריד להם הקב"ה מחשבון ארבעים השנים חמשה עשר יום.

(רבי שלמה לוונשטיין שליט"א - מתוק האור)

"טב לביש לא תעביד"

ישנו ספור מעגן המובא במדרש בסוף פרשת קרח. ה"חובת התלמידים" בהקדמה לספרו מזכיר את המדרש הזה בתוך דבריו. מעשה באחד שהלך מארץ ישראל לבבל והיה אוכל לחם. ראה שתי צפרים מתנצחות זו עם זו, עד שצפור אחת הרגה את חברתה. הלכה הצפור החיה והביאה עשב מיוחד שיש בו סגולה להחיות מתים, הניחה אותו על פיה של הצפור המתה, והעשב החיה אותה. נטל האיש את העשב הזה, והלך להחיות בו את המתים.

האדם הזה הולך לחולל את המהפכה הכי משמעותית בעולם - להחיות מתים.

"החובת התלמידים", שמביא את המדרש הזה בתוך דבריו,

מתאר איזו מהפכה נהיתה בשמים. כעת בודאי ילך יהודי זה למערת המכפלה ויחיה את האבות הקדושים. לאחר מכן ילך לקבר רחל ויחיה את רחל אמנו. משה רבנו - לא ידע איש את קבורתו, כך שלא יוכל להחיותו, אך את כל השאר הוא יכול. ילך לבתי הקברות שבהם קבורים גדולי ישראל מכל הדורות ויחיה את כלם. מוראדיג!

ממשיך המדרש: כשהגיע לסלמה של צר מצא ארי משלך מת. אותו אדם ראה שהעשב הועיל להחיות צפור מתה, אך הוא לא ידע האם זה עובד גם על בעלי חיים ויצורים אחרים.

דבר דומה מצינו במעשה של האשה השונמית. האשה באה אל אלישע כשהיא בוכה על בנה המת, ואלישע שלח את גיחזי עם משענתו כדי להחיות את הילד. גיחזי הניח את המשענת על הילד, אך הוא לא קם לתחייה. המדרש אומר כי לפני כן נסה גיחזי את המשענת על חיה מתה, והיא קמה לתחייה. אך במעשה זה עבר גיחזי על דברי אלישע שאמר לו שלא יעצר בדרך אל הילד, וזו הסבה שגיחזי לא הצליח להחיות את הילד עם המשענת.

כעת בקש אותו אדם לבדוק אם העשב שהחיה את הצפור מחיה גם בעלי חיים אחרים. הלך והניח את העשב על פיו של האריה - והחיהו. כמובן הוא שמח שמחה גדולה. כעת יוכל לחולל פלאות גם אצל בני האדם. אלא שהשמחה לא ארכה זמן רב. מיד כשקם האריה לתחייה, התנפל על האיש והרגו. האריה אכל את העשב, ולקננוח אכל גם את האיש...

האריה קם לתחייה, אבל האדם - מת. הנתוח הצליח - והחולה מת... אומר המדרש: על כך משלו מושלי המשלים: "טב לביש לא תעביד ובישא לא מטי לך". כשאדם עושה טובה לרע - סופו שייסבל מאותו רע. אל תעשה טובה לרע, ורע לא יבוא עליך.

המדרש מלמד אותנו לקח. שושה שבועלם, אתה רוצה לעשות נסיונות בעשב המסגל להחיות מתים? נסה זאת על נמלה, לא על יצור שעלול להזיק לך.

בכל זאת, מה הניע את האדם שעשה זאת, וכי אינו יודע על הסכנה הצפויה לו מן האריה החי?

אלא, האדם הזה סבר שיש גבול לרע ולשחיתות. איך יצור שאני הצלתי אותו והחזרתי אותו לחיים מסגל לקום ולפגע בי? אדם שמאכיל בעל חיים בכך ידו, היעלה על הדעת שאותו בעל חיים ינגס את ידו של האדם שמאכיל אותו?

חז"ל מספרים, שכשהבבל נלחם עם קנו, הגל נצח. רק לאחר שסונו התחנן לפניו והגל ותר לו, אז קם עליו והרגו. מסקנה: אסור לסמוך על אדם רע, כי הרע חושב רק על עצמו, ועל הדרך הוא מסגל לפגע בכל מי שנקרה בדרך, כולל אלו שהצילו את חייו.

המרגלים - נשיאי ישראל, חששו שבארץ ישראל לא תהיה להם נשיאות, הם דאגו לכבודם, ובגלל הכבוד של עשרה אנשים הם גרמו לדור שלם ללדת לשאול משה. איזה דור היה זה? דור דעה, הדור שזכה לגלויים השמימיים הנשגבים ביותר - יציאת מצרים, קריעת ים סוף, מעמד הר סיני. כל הדור המרומם הזה אבד משום שכמה אנשים חששו שכבודם יפגע במשהו. נורא!

זהו כחו של הרע. מן הרע - יוצא רע. "כאשר יאמר משל הקדמוני: מרשעים יצא רשע" (שמואל א, כד, יג).

הרע הגדול ביותר הוא היצר הרע - "הקדוש ברוך הוא קראו רע" (ספח נב ע"א). אדם רואה כיצד היצר הרע מנסה לפגע בו, הוא חושב בלבו: אמן לו משהו, 'אזרק לו עצם', כדי להרגיע אותו, שיניח לי. ואינו יודע שעם רע לא עושים עסקים. היצר הרע הוא תכלית הרע - "כי יצר לב האדם רע מנעריו". אם תפתח לו פתח, הוא יכנס פנימה - "לפתח חסאת רבץ", והוא לא ינוח ולא ישקט עד שיצליח למשוך אותך אליו לגמרי. הוא לא מסתפק במועט, הוא רוצה הכל.

מהרע - בורחים, לא עושים אתו עסקים.

(רבי חזקיהו מישקובסקי שליט"א - דורש טוב בין המיצרים)

פניני הפרשה

שלח

עלון מס' 1142

שנה כ"ג התשפ"ב

יו"ל ע"י הקרן לזיכוי הרבים. נייד: 052-7654216

כתובת: רח' הרב רוזובסקי 14/13 אשדוד. דוא"ל: 7654216@gmail.com

לגדול לאט לאט

בפרשת ציצית נאמר "ועשו להם ציצית על כנפי בגדיהם לדורותם ונתנו על ציצית הכנף פתיל תכלת והיה לכם לציצית". התורה חוזרת כמה פעמים על הציווי לעשות ציצית. בתחילה היא כותבת לעשות ציצית בלי לפרט היכן, אחר כך נאמר "ונתנו את הציצית על כנפי בגדיהם", בהמשך כתוב "על פתיל תכלת", ולבסוף נאמר שוב "והיה לכם לציצית". ויש לשאול הרי זה פשוט שאם מכינים ציצית לבסוף יהיה ציצית, ומה הצורך לשוב ולהדגיש זאת?

הגמרא במנחות (מ"ג ע"ב) מסבירה שהתכלת שבציצית נועדה להזכיר לנו את כסא הכבוד, כיצד? התכלת דומה לים, הים דומה לרקיע, והרקיע לכסא הכבוד. שואלים: אם בסופו של התהליך אמור הצבע להזכיר את כסא הכבוד, למה מלכתחילה לא נבחר צבע הדומה לכסא הכבוד? מיישב הגאון רבי משה פינשטיין זצ"ל בספר "דרש משה" שמכאן אנו למדים שכדי לעלות מעלה מעלה צריכים לעלות מדרגה מדרגה עד שמגיעים לכסא הכבוד. אי אפשר בבת אחת, בלי עמל מיוחד, להגיע להשגות רוחניות גבוהות. אי אפשר להגיע לפסגה, לסוף התהליך, לכסא הכבוד, ככה סתם. רק מה שעובר דרך עמל ויגיעה, מדרגה אחר מדרגה, מעלה את האדם מעלה. ולפיכך, התורה מדרגת את ציווי הציצית מן הכלל אל הפרט. ללמד שמהציצית אפשר להתקרב דרגה אחר דרגה עד שזוכים ל"זוכרתם את כל מצוות ה' והייתם קדושים לאלוקיכם".

*

הגאון רבי שלום שבדרון זצ"ל היה משמש את הגאון רבי אליהו לאפיאן זצ"ל, שאמר שכל אדם צריך לקבל על עצמו לפני יום כפור איזו קבלה. שאל אותו רבי שלום, מה לקבל. אמר לו אתה תחליט, אבל שיהיה זה הדבר הקל ביותר. כשהגיע אליו בפעם הבאה, שאלו רבי אליהו אם יש לו כבר קבלה. משהשיב רבי שלום בחיוב, אמר לו הרב: "עתה תוריד חצי, ותשאיר רק חצי קבלה, אבל החצי קבלה שאתה מקבל על עצמך, שתהיה מוצקה ובהזוק, עד שיהיה כטבע ממש, בבחינת 'אם חומה היא – נבנה עליה מירת כסף'".

יחיד ומיוחד	עצה טובה
<p>יחיד שנקראו בחייו בשמו שמונים אלף ילדים</p> <p>בעת הלוותו של אהרן הכהן, ליווהו שמונים אלף בחורים אשר היו קרויים בשמו, משום שעוסק היה בהשכנת שלום בין אדם לחברו ובין איש לאשתו, והם היו הבנים שנולדו מהזוגות שרצו להתגרש ואהרן החזירם (מסכת כלה פ"ג, ועיין במנורת המאור אות שכ"ד).</p>	<p>כדי לשמור על רצף והתמדה בקיום מצוות שנים מקרא ואחד תרגום, רצוי לקבוע זמן מוגדר ומקום קבוע לקריאת "האגרת השבועית מהמלך". בנוסף, רצוי להשתדל לקרוא שמו"ת בסמיכות וצמידות למצוה קבועה אחרת שמתקיימת בין כך, כמו למשל מיד אחרי תפלת שחרית ביום ששי, כמנהג רבנו האר"י (עיין מחזיק ברכה סימן רפ"ה), ובזה גם ירויה את המעלה הגדולה של קריאת שמו"ת עם תפלין. (הרה"ג ר' יהושע כהן שליט"א).</p>

מגיד דבריו / פנינה מתורתו של הגאון רבי בוגיד סערון זצ"ל

"לא ידע אדם את עתו, וכמה בני אדם הלכו לעולם הבא בתוקף ימי בחרותם. ואם כן לעולם צריך אדם להזדרז במלאכת שמים לעשות מצוות ומעשים טובים, דשמא קרוב לו הזמן שיוצאים עניינים אלו, ולא יעשה עצלות כלל. לומר שעדיין אנו בבחרותנו".

("מגיד חדשות" ח"י עמ' ר"ס)

והתחזקתם ולקחתם מפרי הארץ והימים ימי בכורי ענבים – צריך ביאור, מה טעם צוה אותם משה לקחת מפרי הארץ, ואדרבא זה היה להם לבסוף למכשול ולפוקה, שעל ידי זה באו בתואנה שאמרו "זוה פריה", וכל מטרתם היתה להוציא דיבה ולהראותם כשם שפריה משונה כך עמה משונה וכו'? ועוד מאי נפקא מינה באיזו עונה בשנה היה זה שהכתוב מדגיש "והימים ימי בכורי ענבים"? ונראה לענ"ד בס"ד ליישב על פי מה שכתב מרן החיד"א ז"ל בספרו חומת אנך משם מהר"ש מאוסטרופולי זיע"א שהאותיות הקודמות לאותיות **ענבם** (חסר יו"ד) הם אותיות ס"מ, ולרמוז שהיה אז שליטתו. ע"ש. ויוצא איפוא שבזמן זה היה השמן מרקד, ומשה רבנו ע"ה ידע זאת ועל כן אמר למרגלים שיקחו מפרי הארץ והיינו מהענבים, ורמוז להם שעל ידי זה יצטרכו להילחם עם השמן הוא היצר הרע שלהם. ועל פי זה נראה להסביר מה שאמר להם משה **והתחזקתם**, שרצונו לומר בדברי תורה. ורמוז לזה בסופי התיבות "והתחזקתם ולקחתם מפרי" שהן אותיות **מיב** שרומזים לתורה, כמו שאמרו בגמ' תענית (דף ז' סע"א), ועל ידי זה תוכלו לס"מ שלא יקטרג עליכם. (מכת"י הגאון רבי משה לוי זצ"ל).

אפס כי עז העם היושב בארץ – המרגלים פתחו בשבח על הארץ שהיא זבת חלב ודבש, וסיימו בגנאי, כדי להשאיר לסוף את מה שהם רצו לשדר לעם, כפי הידוע שהרושם נותר ממה שנאמר בסוף (ראה באורך בספרי הכתב והמכתב" ח"א פרק י"א). (הן בשפתותיך, כת"י).

ואם נפש אחת תחטא בשגגה והקריבה עז בת שנתה לחטאת – פירש רש"י: שאר עבירות יחיד מביא כשבה או שעירה, ובזו קבע לה שעירה. עד כאן. ואפשר לרמוז שמביא דוקא "עוזה", כי כאן שעבד עבודה זרה, אי אפשר שיסור החטא רק ע"י הכנעה גדולה מה"עוזה". [א"ה. וכן תמצא ש"עבודה זרה" ר"ת "עז". ע"ח]. (מכת"י הגאון רבי יצחק הן זצ"ל).

נקודת חן / עובדיה חן

תורה – הביטוי המרכזי לאהבת ה'

ופירש המשנה ברורה בביאור הלכה (סי' א' ד"ה הוא כלל): "שעל ידי ההתבוננות בתורה, יכיר את גדולתו של הקב"ה שאין לו ערך ולא קץ, ותתיישב האהבה בלבו בהכרח".

ובזה מובן הקשר בין ברכות קריאת שמע לקריאת שמע. בברכות קריאת שמע מברכים ומהללים אנו על אהבת ה' יתברך אלינו שנתן לנו את התורה, ובקריאת שמע אנו מזכירים את המצוה שלנו לאהוב אותו בכל לבבנו ובכל נפשנו על ידי לימוד התורה (ועיין בב"י אור"ח סימן מ"ו וסימן ס').

יסוד זה שאהבת ה' יתברך מוצאת את ביטויה בלימוד התורה, ישפוך אור על דברי חז"ל (ברכות נ"ד ע"א) שדרשו את מה שנאמר בקריאת שמע "ואהבת את ה' בכל לבבך ובכל נפשך" אפילו הוא נוטל את נפשך. לפי האמור אפשר לבאר שמדובר על לימוד תורה שצריך ללמוד אותה עד כלות הנפש, כמו שדרשו (שם ס"ג ע"ב) "זאת התורה אדם כי ימות באוהל", שאין דברי תורה מתקיימים אלא במי שממית עצמו עליה. וכן אפשר לבאר את המשך דרשת חז"ל (שם נ"ד ע"א) "ובכל מאדך" בכל ממונך – שתוציא ממון על לימוד תורה, וכמו שדרשו במסכת עירובין (נ"ה ע"ב) "ולא מעבר לים", שלא תמצא אותה לא בסחרנים ולא בתגרים.

אם ננסה להצביע על הדבר שבו מתבטאת במיוחד אהבת הקב"ה לעמו בית ישראל, הרי שידינו תהא מופנית ללימוד התורה!

הגאון המשגיח רבי מיכאל סגרון שליט"א לומד זאת ממה שאנו אומרים בברכה שלפני קריאת שמע של ערבית: "אהבת עולם בית ישראל עמך אהבת" ובמה בא הדבר לידי ביטוי? "תורה ומצוות חוקים ומשפטים אותנו לימדת". וכן נאמר בברכה שלפני קריאת שמע של שחרית: "אהבת עולם אהבתנו ה' אלוקינו, חמלה גדולה ויתרה חמלת עלינו וכו', ותלמדמו חוקי חיים" וכו'. התורה הקדושה ניתנה לנו מרוב רחמים וחמלה של בורא עולם (ועיין רש"י שמות כ, ב שנגלה עליהם ה' במתן תורה כזקן מלא רחמים. ע"ש).

וכמים הפנים לפנים, גם אנו עם ישראל מחזירים לקב"ה כביכול באותה מטבע, שכן אהבת ה' יתברך נובעת מאהבת התורה, כמפורש בספרי (דברים ו, ו) על הפסוקים בקריאת שמע: "והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך היום על לבבך. למה נאמר? לפי שהוא אומר "ואהבת את ה' אלהיך בכל לבבך", איני יודע כיצד אוהבים את הקב"ה? תלמוד לומר "והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך היום על לבבך - שמתוך כך אתה מכיר את הקב"ה ומדבק בדרכיו".

ויספרו לבניהם / ספור לשלחן השבת

השיר שהבעיר את הניצוץ

בסתר, פנה אחמד אל אמו וביקש שתבין ללבו ותסייע לו לממש את חלומו. האם התגלתה כסובלנית יותר וביקשה לדעת מה מצא ביהדות שגורם לו לרצות לשנות את מסלול חייו. סיפר לה שכבר מספר שבועות הוא שומע את היהודים שרים בליל שבת שיר מסוים. משום מה השיר הזה מדליק ניצוץ מסוים בנשמתו וגורם לו להרגיש חיבור גדול לדתם.

האם שאלה אם הוא יודע את שם השיר, והוא ידע לומר כי מדובר בשיר "לכה דודי".

לשמע שם השיר, פרצה האם לפתע בבכי נסער ולחשה לו: "אינך צריך להתגייר", והוסיפה: "בוא בני יקירי ואגלה לך סוד שלא סיפרתי לך מעולם. אני אשה יהודיה שלחרפתי וגודל טעותי עזבתי את משפחתי ונישאתי לאביך. אך זה עוד לא הכל, למשפחתי יש יחוס המגיע עד רבי שלמה אלקבץ, מחבר הפיוט "לכה דודי", הוא הפיוט שכל-כך ריגש אותך!".

"לפי היהדות", הוסיפה האם, "הדת נקבעת על פי האם. זאת אומרת שאתה יהודי. עתה, קום ברח לך ליהודים וחזור אל שרשיך. אנא, בני, התפלל עלי! בקש עלי רחמים שאזכה גם אני לשוב ליהדותי ולבית אבי".

האם הלכה ושלפה כמה מסמכים ישנים, כמו תעודת הלידה שלו ותעודת הזהות הישראלית הישנה שלה, כדי שבאמצעותם יוכל להוכיח שהוא יהודי.

"אחמד" חזר ליהדות, שינה את שמו ל"יהודה", והחל ללמוד באחת הישיבות. זכות אבותיו סייעתו, וב"ה זכה להקים בית נאמן על אדני התורה והמצוות.

על הכוח של זכות אבות לעורר את צאצאיהם לתשובה ולהפיח בהם את הניצוץ היהודי, נביא את הסיפור הבא:

באחד מהכפרים הערביים בצפון הארץ, גדל בחור בשם אחמד. בצעירותו עבד בכל מיני עבודות מזדמנות. באחד הימים, הציע לו חבר מהכפר לעבוד אתו בימי ששי-שבת בתפקיד "גוי של שבת" בעיר טבריה.

ההצעה קסמה לאחמד, ואכן כל שבוע נסעו השניים בצוותא לעיר טבריה בימי ששי, והיו מבצעים את כל המלאכות אשר אסורות על היהודים ובמוצאי שבת היו שבים לביתם.

באחד מלילות השבת, הוזמן אחמד לאחד הבתים לצורך מסוים, והנה הגיעה לאזנו מבית-כנסת סמוך קול שירה אדירה של קהל המתפללים ששרו את הפיוט "לכה דודי" בהרמוניה נפלאה. משהו בשירה הזו הילך קסמים על לבו, והוא מצא עצמו נעמד בחוץ ומאזין לשיר עד תומו. בדרך חזור, עבר אחמד בסמוך לבית כנסת אחר, ששם החלו זה עתה בניגון "לכה דודי". גם כאן, המנגינה שבתה את לבו והוא עצר מלכת.

בשבת הבאה, בשעה היעודה, שם פעמיו אל שני בתי הכנסת כדי להאזין לשיר המיוחד הזה.

לאחר כמה שבתות כאלה, הבין שנפשו ונשמתו נמשכים אחר הדת היהודית, וכאשר שב לכפרו במוצאי שבת, הודיע להוריו כי החליט להתגייר. אביו הערבי נדהם, וראה בכך התרסה כלפי האיסלאם. הוא כמובן הודיעו נחרצות שלא יחשוב אפילו על אפשרות כזו...

☺ זה לא חנוכה! ☺

לאחמד הערבי היה חמור זקן. יום אחד נפל החמור אל תוך הבור.

חשב הערבי כיצד להעלות את חמורו אל דרך המלך, ולבסוף החליט שחמורו כבר זקן וחבל להשקיע עליו, גם כך הוא צריך לסתום את הבור כדי שלא יהיה מכשול, עדיף לקבור את החמור בתוך הבור בעודו חי. נטל מעדר והחל להשליך חול אל תוך הבור.

בתחילה היה החמור בטוח שזהו סופו, אבל מהר מאוד התנער ממוחשבה זו והחליט להשתמש בחול המושלך עליו כדי לחיחליץ. הכיצד? בכל פעם שנפלה עליו ערימת חול, הוא התנער ונעמד על החול שהלך והתגבה. כך הוא עשה שוב ושוב, עד שלבסוף עלה ויצא מהבור...

☺ חנוכה חנוכה חנוכה... ☺

לעתים דוקא החול שרוצים לקבור אותנו בו צוררי ישראל, הוא משמש כקרח הצלה. והקב"ה מצילנו – מידם, שההצלה באה מידם של הגויים.

אור המאיר

שאלות ותשובות שענה לשואליו בקצרה מרן רה"י הגאון רבי מאיר מאזוז שליט"א

(פתוך ספר "מקור נאמן" ח"ג שעתיד בע"ה לראות אור)

שאלה: ראיתי באיזה ספר שאסור לנשק נפטר ויש בזה סכנה גדולה ע"פ הקבלה. ולכאורה כך נהג יוסף, כמו שכתוב "ויפול יוסף על פני אביו ויבך עליו וישק לו" (בראשית נ' א')?
תשובה: זה הקשיתי בילדותי. ושוב תירצתי ע"פ מאז"ל "יעקב אבינו לא מת" (תענית ה' ע"ב). [וע"ע בפתחי תשובה סי' שצ"ד שחילק בין לנשק את אביו שמותר לשאר אדם. ע"ש].

שאלה: האם ראוי למכור את הדירה של ההורים בתוך השנה לפטירתם?
תשובה: אם רוצים לערוך שם את אזכרת השנה – עדיף לחכות. ואם עושים את האזכרה בבית הכנסת – אין בעיה למכור.

שאלה: ידוע שיש ענין לקרוא על שם אביו תחילה ואחר כך על שם חמיו. האם גם בקריאת שם לבת יש להקדים אמו לחמותו (יצוין כי אמו נפטרה וחמותו בחיים)?
תשובה: אם אמו נפטרה וחמותו בחיים – ודאי אמו קודמת לחמותו.

שאלה: אשתי רוצה לקרוא לְבִתְנוּ "שְׁרִינָה" על שם אמא שלה, ואני מתנגד, מפני שזה לא שם מהמקורות, וגם מפני שאני רוצה לקרוא לה על שם סבתא שלי "חנה" שנפטרה לא מזמן. מה כת"ר מייעץ לעשות?
תשובה: אפשר לתת שני שמות (כי שרינה על שם שרה אמנו), ולא לריב בבית. צא וראה שסיבב הקב"ה שגם אברהם – יצחק (בראשית י"ז י"ז), וגם שרה תצחק (שם י"ח י"ב), כדי שיסכימו שניהם על שם יצחק.

שאלה: היכן ניתן ללמוד על ענייני שמות בני אדם?
תשובה: יש ספרים רבים שנכתבו בזה, מהם ספר "ויקרא שמו בישראל" לר' אברהם הלוי שליט"א.

שאלה: האם יש ממש באלו המגלים את תכונות האדם לפרטיו על פי שמו בלבד, ועד כמה יש לחוש לזה?
תשובה: אין לחוש לזה, רק לזהר לקרוא שם טוב לילד.

שאלה: כתב הגרי"ח זצ"ל בשו"ת תורה לשמה (סי' תמ"ח) שלפי דברי האר"י ז"ל שכתב שצריך האדם לזהר שלא יתלוש שערות זקנו, יש להקפיד שלא לסרק הזקן במסרק, יען כי בודאי יתלשו שערות זקנו. ועל כן כתב שם, שבכל ערב שבת אחר הרחיצה, יפריד את שערות זקנו באצבעותיו בנחת, שאז אפילו יתלשו שערות זקנו אין לחוש, כי בודאי אלו השערות היו תלושות מקודם. ע"ש. ושאלתי, על מה סמכו העולם אשר מסרקים זקנם?

תשובה: לא בכל דבר קיבלו הנהגות האר"י. ועיין בפתחי תשובה יו"ד (סי' קפ"א סק"ג) בשם החתם סופר שנהגו רבנן קשישאי לסרוק שער הפיאות. ע"ש. וכל שכן בזקן.

שאלה: האם מותר לומר: "השם", או "הקדוש ברוך הוא", במקלחת שאין בה בית כסא?
תשובה: מותר. וכן מותר לכתוב ב"ה בראשי המכתבים אע"פ שנזרקים אח"כ.

לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: 7654216@gmail.com

לע"נ רחל בת מזל ע"ה
לע"נ לאה בת שרה ע"ה
לע"נ יוסף יצחק ז"ל בן שושנה תבלח"ט

להצלחת פסח יוסף בן מלכה הי"ו

לע"נ רבי עובדיה בן לולו זצ"ל
לע"נ רבי אליהו בן אסתר זצ"ל
לע"נ אפרים בן מימה פנינה ז"ל

בעלון זה נעסוק בתוכן שיעור מס' 686 במדרשת "ברינה יקצור", מיסודו של מו"ר הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל השיעור נמסר ברמת השרון ברחוב הקוצר 2, בכל יום ב' בשעה 19:00. השיעור מועבר גם בזום, מספר הפגישה: 977999777, סיסמת כניסה: 777.

עלון מס' 575 שנה י"ב העלון מוקדש לע"ג מו"ר הרב יעקב אדלשטיין זצ"ל י"ד סיון תשפ"ב

929 פ 9102

שְׁלַח לָךְ - תוכן ענייני הפרשה

- א. הקב"ה מאפשר למשה רבינו לשלוח מרגלים לתור (לבדוק) את ארץ כנען, לפני כניסתם לארץ (יג, א-טו).
- ב. משה בחר מרגלים (מכל שבט) והורה למרגלים, כיצד יבדקו את טיבה של הארץ - הטובה היא אם רעה, ואת העמים היושבים בה - אם רבים וחזקים הם או מעטים וחלשים (יג, זי-כ).
- ג. המרגלים נכנסים לתור את הארץ דרך הנגב, ושבים למדבר פארן לאחר 40 יום, ובידם מפרי הארץ (יג, כא-כה).
- ד. המרגלים מוציאים את דִּבְתֵּי הָאָרֶץ, חוץ מיהושע וכלב, שדברו בעד הכניסה לא"י וקורעים בגדיהם (יג, כו-לג).
- ה. תגובת העם: "וַיִּבְכּוּ הָעָם בְּלִילָה הַהוּא" - בכי לחינם, תלונות העם כנגד משה (יד, א-ז).
- ו. ה' רוצה לכלות את העם, בגלל חוסר האמונה בו.
- ז. משה נושא תפילה לה' לביטול הגזירה, ומבקש רחמים, בטענה שלא יהיה חילול ה', וה' אומר ענה לו: "סִלַּחְתִּי כְּדַבַּרְךָ" (יד, יג-כ).
- ח. העונש: המרגלים (למעט יהושע וכלב) מתו במגפה (ויהושע וכלב זכו בחלק המרגלים בארץ ישראל) ועל עם ישראל נגזר למות במדבר, ובניהם - רק בסוף ארבעים שנה - יכנסו לארץ ישראל (יד, כא-לח).
- ט. נסיון העפלה לארץ ישראל והמפלה (יד, מ-מה).
- י. מצות נסכים בקרבן עולה ושלמים, ליחיד וצבור (טו, א-טז).
- יא. הפרשת חלה (שיתחייבו בה מְשִׁיכָסוּ לארץ ישראל) (טו, יז-כא).
- יב. קרבן הציבור והיחיד בשגגת עבודה זרה (טו, כב-כט).
- יג. עונש המגדף, ועובד עבודה זרה במזיד - כרת (טו, ל-לא).
- יד. עונש מקושש העצים בשבת (טו, לב-לו).
- טו. פרשת ציצית (טו, לז-מא).

בפרשתנו הנושא המרכזי הוא חטא המרגלים. כתוב בפרשה (יד, ב): "וַיִּלְנוּ עַל מִשָּׁה וְעַל אֶהָרֹן כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל". מעת צאת בני ישראל ממצרים ועד לחטא המרגלים, אנו מוצאים שוב ושוב את התיאור על מעמד ה"וַיִּלְנוּ" (5 פעמים), התלונות הופנו למנהיגם ומושיעם של ישראל, שההשגחה הפרטית שהיתה סוככת עליהם לא מצאה חן בעיניהם (ועוד תלונות כמו על המאכלים).

מו"ר הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל סיפר: פעם אחת שלחו מקהילה אחת באמריקה בקשה לירושלים, שישלחו אליהם רב גדול בתורה, שיודע הרבה ויוכל לענות על כל שאלה שישאלוהו. שלחו להם את אחד מבחירי האברכים בישיבת 'עץ חיים', גאון גדול ובקי נפלא, הרב שלמה נתן קוטלר. הוא אמנם הגיע לאמריקה, והתחיל בתפקידו. ראשי הקהילה היו עמי הארץ, שלא היה להם מושג באיכות לימוד תורה. ויהי היום, הגיע לירושלים מכתב מראשי קהילה זו, בתלונה חריפה, למה רימיתם אותנו? המינוי של רב זה הוא מקח טעות. ולמה? כי אנו ביקשנו רב כזה שכבר יודע הכל, והנה שמנו לב שבביתו של רב זה (רבי שלמה נתן) האורות דולקים גם לאחר חצות לילה. עשינו מעקב לראות במה הוא עוסק בשעה מאוחרת כ"כ (כי לא רצינו לחשוך שיש שם משחקי קלפים ח"ו), ובסוף התברר לנו שהוא יושב ע"י השולחן מול ערימה של ספרים רבים, וגם כותב שם בתוך מחברות. מכל זה הוברר לנו שעדיין לא סיים את חוק לימודיו, שהרי הוא עוסק בלימוד וכתבת מבחנים, כי אם זה נכון שכבר למד כל מה שצריך, למה הוא מחפש בספרי הלימוד?! ולכן הם מחליטים לפטר את הרב!

סיפור זה הוא בניגוד למעשה הפוך, שאירע בעיירה אחת קטנה בפולין, שגם כן החליטו לפטר את הרב. אך הסיבה שם היתה בגלל שעברו כמה פעמים ע"י חלון ביתו בחצות לילה, והיה שם חושך, והרי זה סימן שאינו מתמיד כראוי בלימוד התורה. אך הם לא ידעו את הסיבה האמיתית, שהרב כ"כ עני, שאין בביתו כסף עבור נרות להאיר, והוא לומד בעל-פה בחושך. ובאמת מדוע חכמי התורה נקראים בדברי חז"ל בכינוי 'תלמיד חכם', הרי מדובר באנשים מבוגרים או קשישים, שעברו כבר את גיל ההתלמדות. אלא ההסבר הוא שכל ימי חייו ירגיש את עצמו תלמיד. בשאיפה ללמוד עוד ועוד מבחינת מוסף והולך.

וזהו מאמר בן זומא בפרקי אבות (ה, א) "אֵיזְהוּ חָכֵם? הַלּוֹמֵד מִכָּל אָדָם". רק מי שעדיין ממשיך ללמוד, כי יודע הוא חסרונו, כמה שכבר למד - הרי יש עוד הרבה והרבה להוסיף לימודים ודרגות בתורה, במוסר, וביראת שמים.

השקפה זו, אינה קיימת אצל העוסקים בלימוד חכמות חיצוניות, אצלם העמל הוא רק מתי שהתלמיד מתכוון לקראת הבחינות. ואם נבחן והצלח, והוא כבר באמת יודע את כל מה שדרשו ממנו, כגון בהנדסה, או במתמטיקה וכדומה, הרי כבר סיים חוק לימודיו, ואינו ממשיך להיקרא בשם תלמיד, כי הוא כבר גמר הכל.

וכל זה אמר שלמה המלך בחכמתו (משלי כב, ו): "חָנֹךְ לַעֲרֵךְ עַל פִּי דַרְכּוֹ, גַם כִּי יִזְקֶיךָ לֹא יִסּוּר מִמֶּנָּה", ופירשו חכמי המוסר, שסוף הפסוק הוא הדרכה אל מה שיש לחנך נער, את הצעיר, בשנות ילדותו ונעורו. ואמר שיש לחנכו כך, כדי שגם כִּי יִזְקֶיךָ לֹא יִפְסִיק מִלְעֲסוֹק בְּחִינוֹךְ עֲצֻמוֹ, ובעבודה על עצמו, להשתלם עוד ועוד מדרגא לדרגא.

ופירוש הביטוי "לא יסור מִמֶּנָּה" - הוא הכוונה לא יסור מלעסוק גם בזקנותו בעבודת החינוך.

יִשָּׁם רְאִינוּ אֶת הַנְּפִילִים... (יג, לג)

'הַנְּפִילִים' מוזכרים לראשונה כשירדו לארץ בימי דור אנוש (בראשית ו, ז), וגם בפרשתנו הוזכרו שהפילו מורא על המרגלים, ומצינו כמה ביאורים על ה'נפילים':

א. **שנפלו מהשמים** - רש"י (כאן) כתב: 'נפילים' - "ענקים מבני שמחזאי ועזאל שנפלו מהשמים בימי דור אנוש". אולם בפרשת בראשית (ו, ז) פרש רש"י: "הנפילים, על שם שנפלו והפילו את העולם". והחילוק בין שני פירושי רש"י, שבפרשת בראשית מדבר על הנפילים שנהרגו בדור אנוש, וע"כ פירש 'נפילים' מלשון נפילה ומיתה - שנפלו בעצמם וחסטאו ומתו, והחטיאו את העולם והחריבו והמיתו את שאר העולם בדור אנוש.

אבל כאן הוא מדבר על הנפילים שנשארו בחיים, מבני שמחזאי ועזאל, וע"כ פירש שנפלו מהשמים לארץ, אבל לא 'נפילה' מלשון מיתה, שהרי הם נשארו בחיים.

ב. **ה'נימוקי חומש'** (לרבי י. מטראני): הנפילים לא מתו במבול, שהיו מבני עוג שנפלט מדור המבול, ואינם נפילי דור אנוש.

ג. **מתפלאים עליהם** - ה'הדר זקנים' מבעלי התוספות כתבו: "אנשים מופלאים שכל רואיהם נפלאו מהם".

ויש מפרשים: שכל רואיהם יראים פן יפלו עליהם מרוב גובהם". וכן כתבו גם ב'דעת זקנים' לרבותינו בעלי התוספות.

"טובה הארץ מאד מאד" (יד, ז) - מבט אחר על כל החיים

האדמו"ר מבאין זצ"ל עשה פעם את דרכו חזרה משוויץ לארץ ישראל. בקטע מסוים של הדרך, כך סיפר לי הרב זילבר מארה"ב, חלפה הרכבת בתוואי נוף של 'הרי האלפים', שהיה יפה במיוחד, וריכז אליו את מבטיהם של כל הנוסעים שהיו מרותקים לחלונות, ועצרו את נשימתם. והרבי, המשיך לעסוק בשלו, כאילו לא אירע דבר, ולא גרע עין מספר המשניות שהיה בידו כל העת. המשמש, ברצותו לגרום לרבי קורת רוח, היסב את תשומת ליבו לנוף המופלא המשתקף דרך החלונות, אבל הרבי ממשיך לשקוע בתלמודו. כאשר הגיעו לארץ ישראל, והרבי עלה לרכב שהובילו אל ביתו, השקיף האדמו"ר מבאין דרך החלונות אל הנוף שמסביב, ולא גרע עין מתוואי הדרך. עכשיו, כבר לא יכול היה השמש להתאפק: 'רבי, אינני מבין, האם הנוף בשוויץ לא היה הרבה יותר יפה ומרשים?!... ענה לו הרבי: וכי אני צריך להביט בנוף של הרי האלפים כדי לראות את הקב"ה? גם מתוך התבוננות בכף היד שלי, ובוורידים המקיפים את הגוף, ובעיניים וברגליים, ובכל יתר האיברים שברא לנו האלוקים, הפועלים יחדיו בהרמוניה מופלאה, ומשלימים האחד את השני. ואם לשם כך הוצרכת להפסיק מלימודי ולהביט בנוף השוויצרי?!... ואם תשאל, אם כן מדוע כאשר הגענו ארצה, התבוננתי בנוף? התשובה לכך נעוצה בפסוק 'ארץ אשר עיני ה' אלוך בה', וכו'. ארץ שהקב"ה מיישיר אליה את עינו, שאני לא אסתכל בה?!...'

"ועבדי כלב יקב היתה רוח אחרת עמו וימלא אחריו" (יד, כד) - מהי "רוח אחרת"?

בגמרא (מסכת סוטה י"ב) מובא: מרים הייתה אשת כלב, וכשגזר פרעה "כל הגן הילוד היארה תשליכה", וגירשו כולם נשותיהם, הוכיחה מרים את אביה: הלא גזירתך קשה מפרעה, וניבאה שעתיד אביה להוליד בן שיהיה גואל את ישראל. ואמנם כשנולד משה ונתמלא כל הבית כולו אור, עמד אביה ונשקה על ראשה, אמר לה: בתי, נתקיימה נבואתך. וכיון שהטילוהו ליאור, עמד אביה וטפח על ראשה, א"ל: בתי, היכן נבואתך' (סוטה י"ג). ומה חשבה אז מרים? "ותתצב אחתו מרחק לדעה מה יעשה לו" (שמות ב, ד), לידע מה יהא בסוף נבואתה. ואמרו בגמרא (סוטה ט:): מרים המתנינה למשה שעה אחת, שנאמר: "ותתצב אחתו מרחק", לפיכך נתעכבו לה ישראל ז' ימים במדבר, שנאמר: "והעם לא נסע עד האסוף מרים" (במדבר יב, טו). ויש להבין, מה היא הזכות אם עמדה מרחוק לדעה מה יעשה לו? אולם לשון "ותתצב", היא עמידה בחוזק, באומץ. ידעה היא שינצל, ורק הלכה להסתכל באיזה אופן, אבל במלוא האמונה והביטחון שאין חשש סכנה למושיעין של ישראל. וא"כ, אשה כזו, שבבוא הרגע שכל נבואתה עומדת ותלויה, בכל זאת לא פקפקה בביטחון שלה - אם היא הייתה אשת כלב, אפשר להבין שהשפיעה עליו משהו "ועבדי כלב יקב היתה רוח אחרת עמו", על כן "וימלא אחריו" [דברי אגדה להגרי"ש - הגאון ר' יוסף שלום אלישיב זצ"ל]

"והיה לכם לציצת וראיתם אתו וזכרתם את כל מצות ה' ועשיתם אתם ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר אתם זנים אחריהם: למען תזכרו ועשיתם את כל מצותי והייתם קדשים לאלוקיכם" (טו, לט-מ)

בחז"ל מובא בכמה מקומות, שציצית מרחיק מן העבירה כפי שכתוב בפסוק: "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם", וכפי שפירשו בגמרא (מסכת ברכות י"ב): "אחרי לבבכם" - זו מינות, אחרי עיניכם - זו הרהורי עבירה, דהיינו זנות, וכפי שמביאה הגמרא (מסכת מנחות מ"ד): מעשה באדם אחד, שהיה זהיר במצות ציצית, שמע שיש זונה בכרכרי הים וכשרצה לעבור עבירה באו ד' ציציותיו וטפחו לו על פניו, רואים שהציצית שומרת את האדם ומרחיקה אותו מן העבירה. מובא ב'פאר הדור' על מרן בעל החזו"א, שאב אחד הגיע עם בנו לחזו"א ותינה בפניו את צרתו, שבנו אינו לומד ואף אינו מעוניין להתפלל כדבעי, חזו"א הרהר וחשב וענה לו: "תבדוק את הציצית של הבן שלך, ואם אין זה מהודר תקנה לו ציצית חדשה, וזה ישפיע על היראת שמים שלך!" ואכן כך היה. האב קנה לבנו ציצית מהודרת, ואט-אט החל הבן להתעלות יותר בתורה ובתפילה.

"ויילכו ויבאו אל משה ואל אהרן ואל כל עדת בני ישראל" (יג, כו) - לדבר אל הקירות

באר רש"י: מהו 'ויילכו'? להקיש הליכתן לביאתן - מה ביאתן בעצה רעה, אף הליכתן בעצה רעה. עכ"ל. לכאורה קשה, הרי רק לפני מספר פסוקים התורה כותבת עליהם (יג, א): "כלם אנשים ראשי בני ישראל המה", ומפרש רש"י: "כל אנשים שבמקרא לשון חשיבות, ואותה שעה כשרים היו!" אלא, כך דרכם של אישי ציבור, מנהיגים. בזמן מינויים לתפקיד - הם צדיקים וחסידים. הם חושפים רבים את יכולותיהם המרשימות, את מידותיהם הנעלות וכו'. אך כל זה רק בזמן הבחירות לתפקיד... יום אחד אחרי המינוי - מתגלה פרצופם האמיתי... רבי יוסף חיים זוננפלד זצ"ל התבטא: לפני הבחירות - הקירות "מדברים" אל האנשים... על כל הקירות ולוחות המודעות מרוחים גיליונות ענק עם פרסומת. אחרי הבחירות - אנשים מדברים אל הקירות... לך תנסה למצוא את זה שבחרת בו... אותה שעה כשרים היו" - אבל רק "באותם שעה". [הרה"ג ר' בן ציון מוצפי שליט"א - "דורש ציון"]

"וראיתם את הארץ מה היא" (יג, יח)

בספר 'ריבד הזהב' הביא את דברי רבי נפתלי מרופשיץ זצ"ל, שמפרש את הפסוק בלשון רמז: **"וראיתם את הארץ מה היא"** - תראו האם הארץ "מה" היא, אם היא מביאה לידי בחינת "ינחנו מה", היינו מידת הענווה. **"החזק הוא הרפה"** - האם העם היושב בה הוא רפה, בבחינת לב נשבר ונדכה, אפילו בזמן שהוא חזק. **"המעט הוא אם רב"** - האם העם שבתוכה חושב את עצמו לקטן, אפילו בזמן שהוא רב וגדול. **"היש בה עץ (צדיק) אם אין"** - והאם הוא עניו בבחינת 'אין'.

”וַיִּמְלֵא כְבוֹד ה' אֶת פֶּלַח הָאֶרֶץ” (יד, כא)

המטבע של הרבי – סיפור

”היה זה בשנת 1976 למניינם”, מספר ר' מנדל זיידנפלד, יהודי חסיד, בעלים של בניין מגורים בוויילאמסבורג, המאוכלס בשלושים וששה שוכרים אשר משלמים ארבעים דולר לחודש. ”מערכת חימום הבניין באותם ימים עבדה על גחלים. הממונה מטעם הרשויות, יהודי מתבולל, הציק לי מאוד ואלצני להחליף את מערכת החימום לכוז הפועלת על גז. עשיתי כך. כאשר ילדם בן השש של אחד מהשוכרים הגויים קיבל מחלת ריאות ומת תבע אותי היהודי המתבולל, ודירבן את השוכרים להפגין ולהפסיק לשלם שכירות. השוכרים הגויים עוד הוסיפו להזיק למבנה. בימי החנוכה לפנות בוקר פרצה לה שריפה ענקית אשר כילתה את הבניין באש שבערה בעוז, כי המים בצניורות כיבוי האש קפאו מהקור. ברוך השם איש לא ניזוק. היה לי כיסוי ביטוחי מלא - נס חנוכה כלכלי. אך בטיפשותי ירדתי לשטח לראות מה קורה. השוכרים שראו אותי כעסו והעידו לשוטרים כי ראו שאני בעצמי הדלקתי את האש, כדי לזכות בדמי הביטוח. לתדהמתי נעצרתי במקום ושוחררתי בסוף היום לאחר השתדלות עסקנית בערבות גבוהה.

הנחתי תפילין ומיד נסעתי לרבי מריבניץ זיע”א. הרבי לא נבהל ואמר לי שהוא ידבר עם השר של אש... ויראה מה ניתן לעשות. עסקנים טובים שכנעו עו”ד ממולח ויקר להתגייס לעזרתי. הלה לא הסכים בתחילה לקחת את ה”קייס” (סיפור המעשה) שלי בטענה שכיוון שיש עדויות רבות נגדי, הסיכוי שאצליח הוא קלוש. העו”ד דחף לעסקת טיעון בה אודה באשמתו ואשב רק חמש שנים בבית הסוהר. הרבי אסר עלי להודות בשום אופן: ”הרי לא היית שם”, ואמר שוב כי ידבר על כך עם שר האש.

כומר מקומי רע לב הלהיט את השוכרים הגויים להעיד נגדי, קבעו זמן למשפט ביום שני אחרי פסח. העו”ד הסביר לי שההליך המשפטי אמור לארוך שלושה שבועות לכל הפחות, בהוסיפו: ”תהיה מאושר אם תקבל רק עשרים וחמש שנה בכלא”. המצב היה בכי רע.

התביעה עירבה במשפט גם את הריגת הילד ממחלת הריאות, בעקבות אי חימום הבניין כדבעי לטענתם. לילה לפני בדיקת חמץ באתי לרבי זיע”א, שאמר שעדיין לא סגר העניין סופית עם שר האש...

הרבי ביקש כי אבוא חזרה בערב המשפט מיד אחרי פסח. בחצות ליל ערב המשפט הגעתי לרבי שרק אז התפנה והחל לקבל קהל. היו שם ממתנים רבים, ביניהם חולים עם אלונקות שבאו ממיטת חולים לפעול ישועות.

בשעה שתיים הרבי יוצא מחדרו ומעיף בי מבט חמור סבר ומסלק פניו ממני. נגשתי לגבאי ר' יצחק וולף שאמר: ”אל תדאג אני אסדר לך את העניין”... אך הוא יצא אחרי רבע שעה בפנים נפולות ואמר: ”הרבי אומר שהוא לא רוצה לראותך הערב”. ניגשתי לגבאי השני ר' מרדכי אשר גם ניסה את מזלו להכניס אותי אל הרבי ביודעו כי מחר המשפט הקשה, אך ללא הצלחה. שבת הביתה שבור ורצוצץ, רעדתי מהמשפט הקשה הצפוי למחרת ונשברתי בכפליים כי ברגע הכי קשה עוזב אותי הרבי לנפשי...

עודי מתהפך במיטתי, הגבאי מתקשר ומבקש שאבוא מיד. נכנסתי לרבי בערך בשעה שלוש לפנות בוקר. הרבי שאל האם למדתי בשבת פרקי אבות כנהוג בשבתות אלו. עניתי לרבי כי בגלל מצבי הקשה אני לא מסוגל ללמוד. ענה לי הרבי: ”לא זו דרך היהודי, גם בשעת צרה לא עוזבים את התורה - 'לוֹלֵי תוֹרָתְךָ שֶׁשְׁעֵי אֶז אֲבֻדְתִּי בְּעִנְיִי' (תהלים קיט, צב). הוציא הרבי סידור 'עין יעקב' והחל ללמוד עמי. כשהגיע למשנה ”אל תרבה שיחה עם האשה” הסביר הרבי כך: ”כלומר: באשתו להרבות שיחה זהו איסור קל! אך חומר באשת חברו, שם זהו איסור חמור! הרבי ביקש ממני את הקויטל ושאחזור על הפרטים. אחר כך הוריד הרבי את

הראש ורכה בקול רם. כך המשיך בעמדו ליד הקיר. ואז פונה אלי הרבי: האם אתה אכן מאמין באמונה שלימה שאני יכול לפעול לך ישועה? משעניתי בחיוב ביקש הרבי מהגבאי שידליק שני נרות ואמר לי: ”אומר לך מה יהיה מחר במשפט: ישאלו אותך שאלות, ומחר אתה מזדכה לגמרי!” חשבתי שהרבי שעלה מרוסיה לא מכיר את נוהלי המשפט בארה”ב, וחושב שזה תוך יום אולי כמו ברוסיה, אמרתי לרבי: ”העו”ד אמר שיעברו שלושה שבועות מינימום”... צעק עלי הרבי: ”אתה לא מאמין בי”? שוב שיננתי בפני הרבי שאני מאמין באמונה שלימה בהש”ת ובמשה עבדו... ואז הוסיף הרבי כנביא מה יהיה מחר במשפט ואמר: ”במהלך היום יראה המצב גרוע מאוד, תזכור אז שחיים זאנוויל בן משה איטא צפורה אומר שאין לך מה לפחד!!” הרבי ביקש ממני שארשום על פתק את שם הכומר הגוי. רשמתי, והרבי שרף את הפתק באש הנרות, אך את שם היהודי המתבולל שהציק לי לא הסכים להכניס לאש.

”הוא מאחינו בני ישראל”, אמר הרבי. אבל הוא קומוניסט ורשע, טענתי לעומתו, אך הרבי בשלו: ”מנדלה, אני לא יכול לעשות כלום ליהודי”. לקח הרבי מטבע והצמיד אותה למצחו הקד' לכמה דקות ואמר לי: ”קח את המטבע ותחזיק אותה בידיך הימנית במשך המשפט, וכשישאלו אותך מה זה תגייד שחיים זאנוויל נתן לך המטבע כדי שהאמת תצא לאור שלא היית שם כלל בשעת השריפה”.

הרבי ליווה אותי החוצה כשהוא מרגיע את כל הממתנים הרבים בשעה כה מאוחרת כי יש כאן עניין דחוף, ובעצם ההמתנה הארוכה שלהם פועלים הם את ישועתם.

למחרת לפני פתיחת המשפט שילמתי לעו”ד מקדמה בסך 15,000 דולר והוספתי לו שהיום נצליח בס”ד והמשפט יסתיים היום. עורך הדין עשה ממני לעג וקלס: ”פנאטי שכמוך, אם המשפט מסתיים היום אני מוותר על הצ”ק”.

הפרשה תפסה מקום ציבורי רחב. היו שם המון אנשים מלבד העדים הרבים. השופטת האיטלקית, מרשעת ידועה במיוחד, שאלה אותי: ”מה יש לך ביד שאתה מחזיק אותה ישר כל הזמן, האם אתה חולה”? יש לי מטבע ברכה מהרבי מריבניץ כדי שהאמת תצא לאור. ”אתה באמת מאמין בזה”? היא שאלה? כולם צחקו! השופטת ביקשה שאתן לשוכרים את פרטי חברת הביטוח כדי שכל הדיירים שניזוקו מהשריפה יוכלו לפנות ישירות לחברת הביטוח ולקבל מהם את הכסף במקומי. סרבתי, בטענה כי עדיין לא הוכח שאני אשם וממילא כסף הביטוח מגיע לי.

”חוצפן!” צעקה השופטת, ”אתה עצור בגלל זלזול בבית המשפט”.

בהפסקה לקחו אותי השוטרים לתא המעצר. התירו לי לעשות שיחה לגבאי, שאמר בשם הרבי שלא אפחד, כי הרי הוא אמר שיהיה קשה באמצע היום ובסוף הכל יסתדר. הסתיימה ההפסקה. שוטרים החזירו אותי מהמעצר עם אזיקים. עורך הדין שראה להיכן זה הולך נרתע וביקש מהשופט להתפטר מהמשפט, אך השופט לא הסכים.

והנה, ראו זה פלא! קם לו העד הראשון להעיד נגדי, ומעיד שהיום זה לו פעם הראשונה בחייו שהוא רואה אותי, מיסטר זיידנפלד. הוא אמר כי הסיבה שבא להעיד נגדי שהדלקתי את האש היא כי הכומר הבטיח לו תמורת העדות דירה גדולה בבניין החדש לכשיבנה מכספי הביטוח - ”אך אני לא מוכן להעיד שקר”! בית המשפט סער כמרקחה... ”אני משחררת אותך ומזכה אותך לחלוטין, וברשותך אני רוצה לעצור מידי את כל עדי השקר”. אני צריך את רשות הרבי, עניתי. התקשרתי לרבי, ועוד לפני שאני מדבר, הגבאי יצחק וולף מכריז: ”מזל טוב! הרבי אמר הרגע שמנדל זכה במשפט”. הרבי הורה לי לא לעצור אף אחד, דבר שעשה קידוש השם גדול כי כולם החמיאו לרבי. השופטת ביקשה לפגוש את הרבי, הרבי לא רצה, התחמקנו בתואנה כי הרבי לא מדבר עם נשים. הגעתי עם 'לחיים' לרבי עוד לפני השקיעה והשמחה הרקיעה שחקים.

חידודים בפרשה:

* א. מיהו המוזכר בפרשה, אשר היו לו שש אצבעות בכל יד ורגל?

תשובה: ב'מאור האפלה' כתב: "ושם אחימן ששי ותלמי", 'אחימן' - שהוא מיומן לאחים (גדול שבהם), 'ששי' - שהיו לו שש אצבעות בכל יד ורגל, ו'תלמי' - כשהוא מהלך נעשית הארץ תלמים תלמים.

* ב. כמה גרעינים יש ברימון?

תשובה: כתב ה'חתם סופר' (ח"ב דף רמ"ט): ידוע כי ברימון יש תרי"ג גרעינים נגד תרי"ג מצוות. וכן כתב העץ יוסף על מדרש שיר השירים (פ"ד ג' ד"ה כפלה): דבר פליאה, שבתוך הרימון יש תרי"ג גרעינים כנגד תרי"ג מצוות. וב'מנוחת שלום' (לרבי יעקב חיים סופר) כתב: סח לי זקן אחד מירושלים, שבדק כמה פעמים, ולא מצא ברימון תרי"ג גרעינים. ויש אומרים שמחמת החטא נשתנה הדור, לכן אין תרי"ג גרעינים ברימון (אוצר פלאות התורה).

* ג. מי לבש תכריכים כשחזרו המרגלים?

תשובה: כתב רבינו אפרים: תלוונת בנ"י, שהיו מרעימין את הכל, כי מיד כשבאו המרגלים, תיקנו תכריכין ושכבו בביתן לארץ, ואמרו 'מוטב נמות כאן, ולא ביד האמורי' (אוצר פלאות התורה).

* ד. בן כמה היה יהושע בן נון בפטירתו, ובן כמה היה כלב בן יפונה בחטא המרגלים?

תשובה: יהושע היה בן מאה ועשר שנים בפטירתו, וכלב היה בן ארבעים שנה בחטא המרגלים.

* ה. מי נענש בעוון ביטול תורה של תינוקות של בית רבן, שאשכולות כרמו יניב פחות יין?

תשובה: מובא בגמרא (כתובות ק"א) על רבי חייא בר אדא שהיה מלמד תינוקות אצל ריש לקיש. פעם אחת לא בא ג' ימים, והתבטלו הילדים מלימוד תורה בזמן זה. כשהגיע, שאלוהו היכן היה. ענה רבי חייא: כרם הוריש לי אבי, והגיע זמן הבציר. ביום הראשון בצרתי 300 אשכולות ענבים, ומכל אשכול מילאתי חבית אחת יין. ביום השני הוצרתי לשני אשכולות בכדי למלא חבית יין, וביום השלישי - לשלש אשכולות למילוי החבית. ולאחר ג' ימים עדיין הפקרתי בכרמי יותר ממחצית היבול שגדל בו. אמרו לו: אמנם כרמך עשה ענבים רבים מאוד, אך בכל זאת הסיבה שבכל יום התמעט היבול והוצרתי לשניים או שלושה אשכולות כדי למלא חבית יין, בעוד שביום הראשון היה די באשכול אחד - זאת מפני שהתבטלת ולא לימדת תינוקות של בית רבן.

* ו. אחרי מי רדפו אחימן, שישו ותלמי?

תשובה: מובא במדרש (שיר השירים זוטא ו, ט): אחימן, שישו ותלמי רדפו אחר המרגלים עד שהגיעו לחמת שביהודה, וכלב עמד מאחורי הגדר. כיון שמצאם (את הענקים), עמד וצווח צווחה אחת, ונפלו כולם לפניו.

אמר להם כלב: מפני מה באתם, בשביל ה' (5) רימונים ואשכול אחד?! אמרו לו: לא באנו אלא בגלל שאמרתם לשרוף את הערים שלנו.

* ז. מי מהמרגלים נקרא על שם שמת בחטאו?

תשובה: מובא במדרש (תנחומא האזינו ז) על יגאל בן יוסף (משבט יששכר) שנקרא שמו כן על שהוציא דיבה על הארץ, ואמר 'ארץ ישראל מגואלת היא' - (יגאל), לכך נאסף בלא עתו. וכן שפט בן חורי (למטה שמעון) נקרא כן, על שם שלא שפט את יצרו, ולכך נעשה 'חורי מן הארץ' - אבד מן הארץ.

* ח. אלו מידות בבין אדם לחברו אמר משה למרגלים לבדוק באנשי ארץ ישראל?

* **תשובה:** מובא בילקוט 'פתרון תורה': אמר להם משה למרגלים: אם מהלכים הם בעין יפה ובעין טובה זה עם זה - אין אתם יכולים להם. ואם מהלכים בצרות עין - שעינם צרה על חבריהם - אתם יכולים להם. וזהו "הטובה היא אם רעה". וכן אמר להם: אם עשויים מחנות-מחנות וכולם אגודה אחת - אין אתם יכולים להם. ואם נעשים אגודות-אגודות לבדם ומחלקים זה עם זה - אתם יכולים להם. וזהו "הבמחנים אם במבצרים".

"כַּכֶּם כְּגַר יְהִיָּה" (טו, טו) - מצוות גרות

מובא בגמרא (כריתות ט). "רבי אומר, 'כַּכֶּם' כאבותיכם, מה אבותיכם לא נכנסו לברית אלא במילה וטבילה והרצאת דם, אף הם לא יכנסו לברית אלא במילה וטבילה והרצאת דמים".

וכן פסק הרמב"ם (איסור"ב פ"ג ה"א-ד): בג' דברים נכנסו ישראל לברית, במילה וטבילה וקרבתן. וכן לדורות כשירצה העכו"ם להיכנס לברית ולהסתופף תחת כנפי השכינה ויקבל עליו עול תורה, צריך מילה וטבילה והרצאת קרבן. ואם נקבה היא, טבילה וקרבתן ובזמן הזה שאין קרבן, בכל זאת מקבלים גרים כמו שאמר רב אחא בר יעקב התם שלומדים מהפסוקים "וְכִי יָגוּר אֶתְכֶם גֵּר... אֲשֶׁר בְּתוֹכְכֶם לְדֹרֹתֵיכֶם" ופירש"י: אף על גב שאין מקדש ואין קרבן אפשר לקבל גרים. (ובתנאי שיקבל עליו עול תורה ומצוות) (חומש עבד המלך)

**בברכת התורה
רון
ברינה**

"לְאָדָם מְעַרְכֵי לֵב וּמֵה' מְעִנָּה לְשׁוֹן" [משלי טז, א]

לעילוי נשמת מו"ר אבי יעקב בן רחל וצדוק מרת אימי: שרה-סרח בת שמחה ויוסף מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה נפתלי בן רוזה: סמי בן שמחה: גורלי בן שמחה רבי מאיר בן אשר: יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טובה שלמה בן זוהרה: יעקב בן סאלם: חיים בן דוד ורחל אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאורו אברהם: אפרים בן ציון ורבקה: עופר בן יחיא: דוד (חוליה) בן שמחה משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה: שמעון בן רחל בן זינו מינה בת מרדכי שמואל: יפה נדרה בת נעימה: רוזה בת שמשון מרים בת עזיזה: כותון בת חביבה: האהובה (דייז) בת טובה חיה בת יוסף: רחל בת חנה: חנינה בת כמסיה

להצלחה: אריה (לאון) בן מלכה: אליעד יעקב, הדס-הודיה, תמר, יעל, מיכל שרה בני פאולה בנימין בן צילה

זיווג הגון: זהבה בת אטו:גימי שמואל בן אסתר:נעמה בת אסתר:יצחק בן חיה: אליהו בן אילנה רחלי בת זהבה: עדינה בת שמחה: לאה רחל בת איריס: בתיה בת אסתר

לרפואת:
הרב מאיר נסים בן כמסאנה שליט"א
יעקב ישראל בן גלית: אריאל בן אביגיל
מנחם בן עליזה: שמעון בן רחל: אברהם בן אנט
עודד בן גור: גולן בן דינה
אורטל בת גלית: ויקטוריה בת שרה: זולית בת חנה
פאולה בת דינה: גלית בת חת: מרים קין בת רבקה
אילה לאה בת ציפורה: שושנה בת שדרה
רחל בת נוארה: רות בת לינה: נורית בת רחל
לימור הודיה, ושחנה בתות תרין יפה

לזרע של קיימא:
יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים
נפתלי שלמה בן לאה
שושנה ריזל בת מינה
מיטל בת לילוי
שמחה צביה בת רחל: חן בת דלילה (ב' ניס)
יובל בן שלומית: אושר בת אורנה
הודיה בת ציפורה: רחל בת חיה
יעל ברכה בת אביגיל: עדי בת מזל

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - 050-3828752

או במייל: Ronbarina@gmail.com

כתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון מ.47209

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים

סיפורי השגחה פרטית
שנשלחו לבערכת ע"י הקוראים

ביטחון בה'

כמה צער ועוגמת נפש אנשים עוברים לחינם. אילו בטחנו בה' היינו רגועים בכל ההליך וסובלים פחות מפחדים ולחצים לחינם.

לפני כמה שנים אשתי הייתה צריכה לעבור פרודצורה רפואית ולשם כך שכרנו את שירותי של אחד הפרופסורים הגדולים בתחום. העלות הייתה בהתאם. עשרים אלף שקלים חדשים שהיה סכום עצום אבל מה לא עושים עבור הבריאות של הרבנית. קבעו לנו את התור בין השעות שמונה לשמונה וחצי בבוקר באזור שכונת גבעת משואה שהייתה אז שכונה חדשה, בקליניקה הפרטית של הפרופסור הנכבד.

אותו בוקר היה בוקר קר וערפילי וכל הדרך הייתה מלווה בפקקים ותנועה איטית מאוד ובשכונה החדשה בקושי ראו את השילוט ממרחק של חצי מטר מה שהקשה עוד יותר לאתר את הכתובת טרם עידן הווייז. למרות שיצאנו מוקדם מאוד מהבית הגענו בשעה שמונה וחצי בדיוק. הפרופסור ביהירותו הרבה כלל לא הסתכל עלינו ולא התחשב במצבה של אשתי וזוג האוויר הקשה ויצא מהבית כשהוא אומר תקבעו תור חדש אצל המזכירה. ההרגשה הייתה נוראית אישה סובלת פרופסור יהי וחסר התחשבות ולהשיג תור זה לא מהיום להיום ומה גם שצריך הרדמה מלאה להליך הרפואי הזה וערכנו אליו בהתאם בצום וכו'.

חזרנו לרכב ובלב רגע של משבר קשה אבל אז נזכרתי שהכל לטובה והכל מנוהל מלמעלה ועודדתי את אשתי שהכל לטובה ואז הצעתי בואי נתקשר לקופת חולים נראה אם יש שם רופא תורן בתחום הנצרך שיבדוק אותך לבינתיים. בדיוק הייתה שם רופאה, הגענו לשם וסיפרנו לה את עוגמת הנפש שעברנו עם הפרופסור הגדול. היא בדקה והחלה לצחוק, תוך חמש דקות פתרה את הבעיה ואמרה נרצות: "אין צורך בשום פרופסור!!! הכל נקי הכל טוב, היה משהו קטן שגרם לכל הבעיות ומעתה תראו שהכל יהיה בסדר. כל מה שהפרופסור רצה זה לסחוט כספים שלא ביושר ולכן עשה משחק כאילו צריך הרדמה! הכל לבצע כסף!!!!"

יצאנו משם המומים ושמהים על כל טיפת ערפל וכל פקק תנועה שחשך מעמנו כולל עשרים אלף שקלים וסבל מיותר. מאותו רגע חשה נוות ביני בהקלה עצומה ותוך ימים אחדים התחזקה וחזרה לעצמה.

בעל המעשה: ה.פ.

הגענו לזכות את הרבים בסיפור של השגחה פרטית פוזנן לשלוח אל ר' שפחה ספואלס
פסק: 15326517922
או: o.y.wines@gmail.com

חלה תרימו לה'
ראשית ערסתכם חלה תרימו תרומה וגו', מראשית ערסתכם תתנו לה' תרומה לדרתיכם" (טו, כ-כא)

עם הלחם... ובהסתכלותו החודרת בכל גיוני הליכותיו של הזקן הבין בחכמתו שאדם גדול הוא, ולא כפי שמנסה להיראות מבחוץ כעני נחות המטבב על הפתחים.

הוא יגיש אפוא אל בעלת האכסניה, ושאל ממנה במפגיע מי הוא האופה שאפה את אותה הפת שהוגשה לאורחים בחדר האוכל? ותען האישה שהיא בעצמה אפתה את הלחם מתחילה ועד סוף בכשרות המהודרת כדת וכדין!

האם הופרשה חלה מן הלחם דגן? - חקר רבי מאיר. והנה החוויר פני האישה ורעדה אחזתה, היא נזכרה פתאום שמחמת לחץ הזמן הדחוק לסעודה שכחה להפריש חלה מן הפת, רחמנא ליצלן!

או אז גילה והבין החסיד רבי מאיר ממוש שאכן זקן זה הוא כנראה מן הצדיקים הנסתרים שהרגיש ברוח קדשו שלא הופרשה חלה מאותה פת. [ואולי אף נתכוון בהנחתו את פרוסתו מצדי השולחן, כדי להפריש אותה חלה על כל הפת שהיו החסידים סועדים ממנה].

לאחר שראה רבי מאיר שנברא רבא הוא חפץ מאוד לקבל ממנו ברכת קודש, אך משנכנס לחפש אחריו כדי לבקש את ברכתו לא מצאו עוד, שכבו יצא הצדיק לדרכו ביחד עם קבוצת עניים מרודים שהמשיכו בדרכם אל העיירות הסמוכות.

רבי מאיר ממוש, שהיה אדם עשיר ובעל יכולת, הזמין תיכף עגלון עם סוס אביר וזחק, והחל במרדף אחר חבורת העניים כדי להשיג את הצדיק הנסתר ולקבל ממנו ברכה טובה.

בתום מרדף קצר השיג אכן את חבורת העניים בין משעולי העיירה הסמוכה, אך את רבי לייב עצמו לא מצא ביניהם. הוא החל חוקר ודורש אצל אותם העניים היכן הוא רבי לייב שהתלווה עמם בדרכם, אך הם התפלאו על שמחפש הוא אחרי אותו 'לייבל', ואמרו שהוא איש תמהוני ומשונה... שקופץ תמיד בנהרות הקפואים, משבר את השלג מעל הנהר, וטובל את גופו במים הקרים והקפואים...

והיכן הוא עכשיו? - שאל ר' מאיר. כעת הוא נכנס על מעבה היער פנימה, סיפרו העניים, שם עורך הוא את תפילתו ואת תחנוניו בהשקט, בינו לבין אביו שבשמים!

מיהר רבי מאיר להיכנס אל תוככי היער, כשהוא תר ומחפש אחר הצדיק, והנה הגיע לאוזנו קול ערב ומתוק של תפילה זכה, הנאמרת ברוב רגש ובכיכות לפני מלכו של עולם, בהתלהבות חוצבת להבות אש, הוא הלך בעקבות הקול וראה שאכן היה זה הצדיק רבי לייב שרה'ם שערך שם תפילות ותחנונים לפני מלך מאוזן שוועה.

הוא עמד מן הצד והמתין שעה ארוכה עד שסיים הצדיק את תפילתו, ומיהר לגשת אליו בבקשת הברכה.

ענה לו הצדיק, הנה אנכי בדרכי עתה עוסק במצוה רבת של 'פדיון שבויים', חסרים לי בדחיפות כך וכך מעות להשלמת הסכום, באם תיענה לתרום את החלק החסר בשביל השלמת המצוה אעניק לך ברכה טובה בכפלים לתושיה!

תיכף על אתר נענה ר' מאיר, הוא שלף מתוך ארנקו התפוח את כל הסכום משלם עד פרוטה אחרונה והגישו לפני איש האלקים, אשר שמח מאוד שכבר הצטבר בידו מלוא הסכום הדרוש למצוה, ונעמד והרעיף על ראשו של רבי מאיר ברכות לרוב, ונפרד ממנו בשמחה ובטוב לבב.

יצא אפוא החסיד רבי מאיר ממוש להמשיך דרכו לעכווטישה, ובהיות שנפרדו ממנו שאר החסידים בני חבורתו בעת שיצא לחפש אחר הזקן והמשיכו בדרכם ישירות אל הרבי, נאלץ עתה ר' מאיר לשרך את רגליו בגפו ולצאת אל הדרך המסוכנת לבדו.

ברם, הוא לא הכיר כראוי את טיב הדרכים, כאשר מעולם לא נסע לבדו אל הרבי, ועד מהרה הסתכן לו בין עצי היער הענק, דרכו התבלבלה עליו והוא החל תנועה בסבך היער העצום. לאחר כברת דרך שלא הובילה לשום מקום ראה אלומת אור קטן מבליחה מרחוק, משהתקדם לכיוון האור ראה לפניו בית קטן הממוקם בלב ליבו של היער, הוא נקש קלות על הדלת, ומשזו נפתחה בפניו שאל אם ניתן להתארך בבית ללינת הלילה, ולמחרת עם שחר ייצא לדרכו בכי טוב.

אמרו לו בני הבית, שלעת עתה בעל הבית לא נמצא, אך הוא אמור לשוב בשעות הקרובות, ואם יתן את הסכמתו יוכל להישאר ללון בו. חלפו כמה שעות, והנה באמצע הלילה נשמע קול רעש המולה, בעל הבית הגיע בחברת אנשיו כשהם צוהלים ומצחקים. התברר שאין זו אלא 'מאורת שודדים', שכשנכנסו וראו את האורח החדש עטו עליו באכזריות נוראה, קשרוהו היטב וכפתוהו אל הארץ, ולאחר מכן פנה בעל הבית ראש חבורת השודדים ואמר לאנשיו,

הנה עתה רעבים אנו מאוד מכל עבודת היום הפשך בעבוד הבא <

הרב! מבטיח אני בכל לבי, שמכאן ואילך לעולם לא תסור הכיפה מעל ראשי! למוה ועבודת השי"ת תמיד. § § §

בספה"ק באר מים חיים פרשא דידן כתב חל"ק: "מראשית כו'. לכאורה היה לו לומר 'ראשית' עריסותיכם תתנו כמו למעלה".

"ואכן יאמר, כי 'מראשית עריסותיכם', על ידי זו החתיכת חלה שאתם נותנים, 'תתנו לה', פירוש שתתנו [את] כל העיסה כולה בזה לה', שישרה אור פני מלך חיים על כל העיסה, ויתבטל אחיזת הרע והגשמיות ממנה, להיות תחת ממשלת הקב"ה ויתגלה מלכותו בכל הארץ כי לה' הארץ ומלוואה".

"והיא 'תרומה לדורותיכם', פירוש שזאת לכם לתרומה והתרוממות לדורות עולם. כי עד כמה וכמה תגדל שכו האדם העובד בזה [ע"ש באורן], המקרב את הארץ ואשר עליה לה', כי הוא העושה שלום בפמליא של מעלה ושל מטה, לייחזן לאחד ולהמליך מלכותו יתברך בארץ התחתונה שאין קץ לשכרו, כי זה עיקר תענוג ונחת רוח הבורא, והשכינה מתקשטת בזה בקישוטי דלא הו".

"והאיש הזה נתגדל ונתרומם למעלה למעלה, כדמיון אוהב המלך אשר מוסר נפשו להביא את בן המלך ממרחקים אצל אביו, שנעשה זה מקורב אל המלך בחשיבות גדול לעילא לעילא, וחוצץ מברכת ה' שמגיע לאדם הזה על ידי זה וכו', בכל מיני ברכות וישועות ושפע רב לכל העולמות, ומשם על שורש נשמת אדם הזה, לברכו בשפע וברכה בפרנסא דנשמתא ופרנסא דגופא. והוא 'תרומה לדורותיכם' ודאי. וכל ימי הדורות לעולמים כשינתנו זאת על ליבם שכל הארץ של ה' הוא, ויראו בכל כוחם להחזיר האבידה לבעלים על טוב כוונתם בכל דברי הרשות לשם ה', ודאי תרומה גדולה יהיה זאת להם" עכ"ל"ק.

ודברי קדשו כקילורין לעינינו, בסוד פנימיות מצות 'הפרשת חלה', לקדש ולהתקדש מכוחה את כל העיסה ואת כל סדר אכילתנו, שתהא אכילה לשם שמים, אכילה שיש בה תיקון נכון לגוף ולנפש, 'לעשות נחת רוח לבורא יתברך שמו', אמן.

§ § §

הרה"ק רבי לייב שרה'ם זצוק"ל מפורסם היה בדורו כאחד מגדולי הצדיקים שהעניקו חמה בקומתם, הוא נקרא כן על שם אימו הצדקנית מרת שרה ע"ה, מחמת שאביו נסתלק ממנו בחטף בילדותו ואימו מרת שרה נשארה אלמנה היא גלמודה וענייה והיא גידלה אותו במסירות נפש, ולכן זכתה שייקרא על שמה ר' לייב שרה'ם.

כדרכם של הרבה צדיקים היה גם ר' לייב מתעסק במצוה הגדולה של 'פדיון שבויים', שהייתה מצוה המצויה בימים ההם בכפרים ובעיירות. כידוע שהיו הפריצים מושלים ושולטים באחוזותיהם ביד רמה, וכאשר לא היה ביד 'מושקה' היהודי החוכר להעלות את דמי החכירה השנתית לפריץ הנעלה, היה זה האחרון משליכו תיכף עם משפחתו הבורה עד שיסולק החוב. והצדיקים הקדושים מצוקי ארץ, צמודי השכינה הקדושה, היו מכניסים עצמם בעובי הקורה לקבץ מתרומות אחינו בית ישראל את הסכום הדרוש לפדיון שבויים. - וכנודע שהייתה להם בזה אף כוונה נסתרת ברזין עילאין לפדיון שכירתא קדישתא, הסגורה בעונותינו במאסר עול הגלות הקשה, ובאתערותא דלתתא איתער פרקונה גם לעילא, לאוקמא שכירתא המתגוללת בעפרא וליחידה בעבלה, ולעטר אותה בעיטורין קדישין.

באחד ממסעותיו על פני העיירות כדי להתרים את בני ישראל למצוה הגדולה של פדיון שבויים, הגיע רבי לייב שרה'ם בדרכו אל בית אכסניה אחת [קרעטשמע] אשר היו בה באותה עת חבורת חסידים תלמידי חכמים מבני העיר 'מוש', שהיו בדרכם ב'נסיעה' לרובם הרה"ק רבי מרדכי מלעכוויטש זצוק"ל. לעת ערב לאחר תפילת ערבית התיישבו עצמם בני החבורה אל השולחן לסעודה, ואף רבי לייב ישב עמם מן הצד. היה זה עוד בימי הסתירו בטרם פקיע שמייה בכל הארץ, והם לא הכירוהו וחשבוהו לאיש עני המתדפק על דלתות ישראל.

כשהושג הלחם אל השולחן נטלו כולם את חלקם מן הפת, היה זה לחם משובח וטרי שיצא זה עתה חם מן התנור לכבודם של אורחי המלון, וכולם חפצו לטעום מטעמו הטוב. אך כשהגיע המגדל הגדול עם הלחם למקומו של רבי לייב, פרס ממנו את פרוסתו ואת מנת חלקו, ולאחר מכן הביט היטב בפרוסת הלחם אנה ואנה, והחליט משום מה לדחותה ממנו, הוא הניח את הפרוסה לצדי השולחן ולא נגע בה יותר כל עת הסעודה כולה.

אחד מגדולי החסידים שבאותה חבורת חסידי לעכוויטש שבעיר 'מוש' הנקרא 'רבי מאיר ממוש' הבחין בכל אותה התרחשות של הזקן המסתורי

המפרכת, הבה נישג קודם לארוחה הממתנית לנו, ולאחר מכן נתעסק עם 'דג' שמן זה, את ראשו נערוף ונתחלק יחדיו בשלל! לפתע בעודם יושבים באישון ליל במסבאה חוללים לתאונתם נשמעו קולות רמים מבחוץ, תיכף נכנסה אל הבית קבוצה גדולה של אנשים חשובים סוחרים אמידים, כשבראשם צועדים חבורת שוטרים מזוינים חמויי סבר, שהתלו אליהם לשמרם בדרך, וכשראו את ה'קרבן' רבי מאיר שוכב כפות מן הצד הבינו מיד שמדובר כאן בביתם של השודדים המפורסמים אשר הטילו את חיתתם על פני העיר! השוטרים קפצו במהירות, תפסו את השודדים כולם ואת ראש חבורתם, ובטרם הספיקו להתנגד אזוקו אותם בכבלי ברזל חרוקים באחת העגלות כדי להביאם אל בית הסוהר הגדול, ול'טהר' בכך את העיר שתושבי הערים הסמוכות פחדו ממנו כל כך מחמת אותם שודדים ששרצו בו... - הם מובן שחררו לאלתר את רבי מאיר מכבליו, וברגע אחרון ממש ניצל ממוות לחיים.

כששאל את הסוחרים מצילי נפשו כיצד הגיעו כך באמצע הלילה אל תוככי מעבה העיר הסבוך, אמרו לו שגם אצלם הוא פלא גדול, כי מכירים הם היטב את דרכם ביערות ומעולם לא תעו, עושים הם תדיר את אותה הדרך בליווי פלוגת שוטרים השומרים ומגינים עליהם, והנה כיום בפתע פתאום החלו הסוסים כולם לרוץ פנימה אל תוך העיר, ככל שניסו הרוכבים להחזירם אל דרך המלך לא הועילו כלום, הם דהרו יחדיו תועים ביער זמן רב, עד שלפתע נעצרו להם הסוסים בפתח בית זה. מן השמים שמרו עליך! אמרו לו הסוחרים, ובזכותך נתפסה כל חבורת השודדים המרצחים, ובאה הרווחה לכל אנשי המחוז שניצלו מחיתתם ופחדם.

כאשר הגיע ר' מאיר ממוש אל הצדיק רבי מרדכי מלעכוויטש, קיבלו בשמחה גדולה ובמאור פנים, ובטרם פצה את פיו אמר לו הצדיק: שמח אני מאוד לראותך כאן עמנו חי וקיים שלם בגופך ושלם בממונך! תדע נאמנה שנוקשתי על כל החלונות שם למעלה כדי להצילך מן הגזירה הקשה שריחפה על ראשך ולא עלתה בידי, במשך כל הלילה העתרתי והרביתי בבקשת רחמים ותחנונים ולא התקבלה תפילתי. אך לפתע האירי חרח אור גדול, מאותה ברכה שבירך איש האלקים רבי לייב שרה'ס, זכות הצדקה הגדולה שנתת למצות פדיון שבוים ואותה ברכה שבהניק לך הצדיק בעקבותיה, היא שעמדה לך לפדותך גם כן שמידי כנגד מידה מצרתך הקשה, ולשלוח אליך את אותה חבורת סוחרים ושוטרים כדי להצילך ממוות לחיים טובים! ללמדנו טיב 'אמונת צדיקים', להתקשר בהם ולדבוק באורחותיהם, שבזכות הצדיקים וברכתם יש לנו קיום עלי אדמות. - וגם למדנו כוחה הגדול של הצדקה, שבזכותה ניצל בעת הסכנה, כד"א (משלי י, ב) "צדקה תציל ממוות". וכמ"ש בתנא דבי אליהו (זוטא פרשא א): "גדולה צדקה שמצלת את האדם מדרך המוות, גדולה צדקה שהיא מארכת ימיו ושנותיו של אדם, גדולה צדקה שהיא מביאה את האדם לחיי העולם הבא".

• § • § •

הרה"צ רבי אשר פריינד זצ"ל, ור"מ מוסדות 'יד עזרה' שבארץ הקודש, היה מפורסם בעולם בגודל אמונתו השלמה והתמימה, והיה מחדייר מאוד בתלמידיו את יסודות האמונה והביטחון בטיב ההשגחה העליונה. מדי חודש בחודשו בשבת מברכין היה הצדיק ר' אשר נוסע בחברת תלמידיו שומעי לקחו אל אתרא קדישא מירון יצ"ו, לשבות בצוותא חדא תחות צילא דמהימנותא עילאה של התנא האלקי רבי יוחאי זי"ע.

באחת הנסיעות הללו נתקע הרכב שהביא עמו שישים חלות לצורך אותה השבת באמצע הדרך, וכך מצאו עצמם

ניתן להנציח את העלון לשפחות, לברכה והצלחה או ליאריצייט

כל החבורה הקדושה בלי חלות לשבת. כשנודע הדבר במירון, שהאיש שאמור להביא את החלות לשבת לא הגיע מחמת אונסו, היה זה כבר שעה קלה לפני כניסת השבת ולא היה ניתן להשיג בשום מקום חלות לשבת. בלב כבד נכנסו המארגנים אל הצדיק ר' אשר, וסיפרו לו על הבעיה הקשה שהתעוררה בפניהם ברגע אחרון, בהעדר חלות לשבת קודש!

רבי אשר כדרכו לא נבהל כלל, ובחיכוך הידוע אמר בשלוה: צאו נא בבקשה וחפשו בין בני הכפר כאן במירון, והשם יתברך יהיה בעזרכם!

בזמנו לא היו בתים רבים ברחבי כפר מירון, והגבאים אכן עברו מבית לבית בחיפוש אחר חלות מיותרות לשבת... אך לא מצאו כלום!

והנה בהגיעם אל פאתי הכפר ראו בנין ישן אחד שיש בו 'בית אולפנא', הבנין היה ריק מאדם וכשנכנסו פנימה מצאו את מנהל המקום שהבין לתומו שהם הגיעו לחפש אחר אחד התלמידים, הוא שילחם תיכף החוצה באומרו שהשבת היא 'שבת חופשה', וכל התלמידים נסעו הביתה!

אמרו לו הגבאים שאינם מחפשים אחר תלמיד מסוים, רק באו לבדוק אם יש כאן אולי חלות מיותרות לכבוד שבת?

שמח בעל הבית לשאלתם, ואמר: טוב מאוד שבאתם. כי אכן משום מה שכח המזכיר לפני שבת לבטל את ההזמנה הקבועה של החלות, מאחר שהתלמידים נסעו לשבת חופשה והמקום סגור, והיום בשעות הצהריים הגיעה אספקת החלות הקבועה כמידי שבוע, ועתה אשמח למכור לכם את כל החלות האלו, שאיני צריך להם כלל!

עמדו וספרו את מספר החלות שבאותה הזמנה, ומצאו בה בדיק מספר של שישים חלות! [כנגד שישים גיבורי ישראל...]

לא פחות ולא יותר!

כשחזרו אל רבם הצדיק וסיפרו לפניו בהתפעלות עצומה על טיב ההשגחה המופלאה שהכין לפנייהם השי"ת כאן במירון את כל שישים החלות הנצרכות להם לכבוד השבת! - שאל אותם ר' אשר: האם אותו מנהל ידע רק לשמוח על שניצל מהפסד החלות... או שגם תפס אותו א'טרייסעלי' [צמרמורת, רעדה] לנוכח טיב ההשגחה המופלאה ששומר השי"ת ומשגיח על בני רוחויו באבהה וחמלה תמיד!

• § • § •

אחד מטובי בני ציון היקרים היה הגאון מוהר"ר זרח ברודמן זצ"ל, תלמיד מובהק למרן הגאב"ד המהר"ל דיסקין זצוק"ל, שהתפרסם בירושלים בצדקותיו המופלאות ובמפעלי הגמחים השונים שייסד לטובת אנשי קרתא דשופרא.

ביום השישי ערב שבת קודש היה לו ר' זרח גמ"ח מיוחד לחלוקת 'חלות של שבת' לנצרכים, מבעוד מועד הכין לו ר' זרח כמות גדולה של חלות גדולות ומשובחות, כמות שיש בה כדי חלוקה לכל המשפחות הנזקקות.

באחד מערבי השבתות בשעה מאוחרת סמוך ונראה לכניסת השבת, נשמעו נקישות רמות על דלת ביתו של ר' זרח, הזדדז ר' זרח וניגש אל הפתח, שם עמד יהודי אחד ושאל אם כאן זה הגמ"ח של החלות, ומשענה בחיוב ביקש חלה אחת לכבוד שבת, באומרו שכשחיפש אחר חלה לשבת שלחו אותו לכאן כדי לקבל חלה.

היה זה זמן רב לאחר סגירת הגמ"ח, החלות כולם כבר חולקו מלפני כמה שעות ותמו ואזלו עד האחרונה שבהם, ולא נותרה באמתחתו של ר' זרח אף לא חלה אחת!

על הברכה יעמדו

התורמים להפצת העלון

הוא נאלץ אפוא להשיב את פניו של המבקש ריקם, תוך שהוא מוסיף את התנצלותו על כך שבשעה מאוחרת כזו כבר לא נשאר כלום!

אך האיש שהיה כנראה ממומר ומדוכה, וחשב לתומו שהיהודי שלפניו אינו אלא 'גבאי' הגמ"ח שמתעצל להוציא לפניו את החלה... התרגו לפתע מאוד עד שבכעסו סטר בחזקה על פניו של ר' זרח הצדיק!

ברם, רבי זרח עצמו הבין תיכף לנפשו של הסוטר, ואדרבה דווקא מתוך אותה מכה קשה שחטף הבין עד כמה מצבו של היהודי קשה וחמור, הוא העביר אפוא על מידותיו בגבורה עילאה, ולא השיב כלום למכהו חרפה, כי אם קיים בנפשו להיות מן הגעלבים ואינם עולבים שומעים חרפתם ואינם משיבים! (גיטין לו:).

הוא פנה אל היהודי המסכן וביקשו להתמתן קמעא, ותיכף יצא לחזור על פתחי כמה נדיבים, ובזמן מועט השיגה ידו די הצורך וחזר והעניק לאיש בשמחה כמה חלות טובות ומשובחות, שופרא דשופרא!

משיים את מלאכתו מלאכת הקודש, והיהודי יצא בשמחה ובטוב לבב, נכנס רבי זרח לחדרו האישי פנימה ואת הדלת נעל אחריו, הוא נפל על הארץ ופרץ בבכיות נוראות, כשהוא צועק ומוכיח את עצמו: זרח! זרח! האם כדי לעזור אותך לגשת ולעזור ליהודי צריך 'לשלוח' לך תזכורת כואבת כזו של סטידת לחי מצלצלת...? בלי שתקבל מכה הגונה שכזו לא חשבת מעצמך שיש להזדדז ולסייע ליהודי? - והלא העזרה לאיש ישראל חשובה כעזרה לשכינה הקדושה עצמה! כמ"ש במדרש תנחומא (פרשת ויחי אות ה): "אמר רבי שמעון בר יוחאי, כל העוזר את ישראל כאלו עוזר את השכינה, שנאמר (שופטים ה, כג) 'אורו אורו יושביה כי לא באו לעזרת ה', וכי צריך הוא לסייע, אלא ללמדך שכל העוזר לישראל כאלו עוזר את השכינה" ע"כ.

שעה ארוכה ישב כך ר' זרח על הארץ וייסר את עצמו, כשהוא ממרר בבכיות וחרטה גמורה, ולא זו משם עד ששב בתשובה שלמה, וקיבל על עצמו בקבלה אינהנה להקדים תמיד ולעזור לכל איש ישראל הנצרך, ושלא להתמהמה מאומה בהצעת עזרתו!

צא ולמד, עד היכן הגיעה דרגתם הנשגבה של נקיי הדעת שבירושלים, שהיו עמלים עד כלות הנפש בתיקון מידותיהם לטובה ולברכה.

• § • § •

באחת ממסעותיו התאכסן הגאון הצדיק רבי ישראל סלנטר זצוק"ל בשבת קודש בביתו של אחד מן הגבאים הנכבדים, כשחזרו לבילי שבת מתפילת קבלת שבת ונכנסו הביתה ראה האיש שעדיין לא הונח ה'כיסוי' על החלות, והינם מונחים כך על שולחן השבת כשהם גלויים ונראים. הוא כעס והתרגז על זוגתו, צעק עליה ובייש אותה בפני האורח, עצלנית שכמוך! מדוע לא כיסית את החלות מבעוד מועד!?

ראה זאת רבי ישראל וכאב ליבו, ולאחר מכן העיר לו לבעל הבית, הלא תדע יהודי יקר מדוע מכסים את החלות של שבת? - לפי אחד הטעמים הוא 'כדי שלא יראה הפת בושת', כאשר אנו מקדשים על היין ולא על החלה, וכדי שלא יתביישו החלות מכסים אנו אותם. - והנה החלות הללו אין הם אלא 'דומם' לא מבינים ולא מרגישים, ואף על פי כן מתחשבים אנו בהם שלא לביישם, קל וחומר בן בנו של קל וחומר כמה צריך להיזהר שלא לבייש את האשה!...

• § • § •

דורשי רשומות רמזו, חל"ה - ראשי תיבות: "חינון המרבה לסלוח" להורות על מחילת העון שאנו זוכים בזכות כבוד ועונג שבת קודש!

לקבלת העלון בכייל (דוא"ל) נא לשלוח לפייל המצוי"ב

		גרפצ'יק טל: 02-5002321	לעי"נ הבחור שמואל מאיר ז"ל בן יבלחטיא רבי ישראל יצחק ולב"ע יחנסלו תנצבה.	לעי"נ מרת חיה סאסא בת לאה נלביע י"סיון תנצבה.	שרה שיינדל בת טילה רחה להצלחה בכל העניינים	האחים היקרים העומדים תמיד לימין רבינו הרב יהודה בן שרה שיינדל והרב שאול יחזקאל בן שרה שיינדל וכל משפחתם - להצלחה בכל העניינים	יוסף בן טילה רחא לרפואה שלימה	לעי"נ מרת הינדל בת משה ירסיווה ובלומה	לעי"נ יעקב צבי בן ישראל
--	--	---------------------------	---	--	---	--	--	--	----------------------------------

י"ו ל' ע"י קהילת שבתאי בבית ד' | רח' ישעיהו 7 ירושלים | טל: 05276-10455 078-3331109 | shivti1@gmail.com

יהודי יקר! אל תחזיק טובה לעצמך, הנך עוזמן להדפיס ולהפיץ את העלון באזור פגורניך ולהיות שותף לזיכוי הרבים. הפענוניינים יקבלו את העלון בכייל (אפשר גם ישירות לדפוס) בקובץ להדפסה. Anyone Interested in receiving Tiv Hakehila weekly in Hebrew or English should Email - Sheldon@hpins.net Or | zelig@gmail.com or text 718-249-7173

מאוצרות הפרשה

שלח לך אנשים וגו' (יג, ב)

למה נסמכה פרשת מרגלים לפרשת מרים, לפי שלקתה על עסקי דבה שדברה באחיה, ורשעים הללו ראו ולא לקחו מוסר (רש"י) יש לעיין הרי איסור לשון הרע והוצאת דיבה ידוע, ומה נוסף בזה שראו אצל מרים שלקתה על זה, וביאר אדמוח"ז המשגיח רבי ירוחם זצ"ל שמלבד כל חטאם הפלילי, נתפסו על זה שלא לקחו מוסר, שחובת האדם לקחת מוסר ולימוד מכל מה שרואה מול עיניו, כי לא בכדי זימן לו הקב"ה לראות כן, וכיון שראו מעשה מרים ולא לקחו מוסר היתה התביעה עליהם גדולה. וזהו ענין הרואה סוטה בקלקולה יזיר עצמו מן היין (פסח ב) שלא אמרו חז"ל אלא הרואה סוטה בקלקולה, ולא על כי מי שלומד פרשת סוטה ונתעורר בלבו להתחזק בזה, שזיר את עצמו מן היין, מפני שהחיוב לקחת מוסר הוא מאותם הדברים שרואים בחוש, ומי שהגיע לידי ראייה כזו הוא חייב להתעורר ולהזיר עצמו מן היין.

ונראה להוסיף בזה עוד, דבטבע העולם הוא שכל אחד רואה בכל דבר את מה שהוא עוסק בו ונמצא בתחום התעניינותו, וכגון חייט ההולך ברחובה של עיר, כל אדם שרואה לפניו, ראשית הוא רואה את חליפתו ולבושו היאך הם תפורים, וכן כל אומן ואומן לפי עניינו, והנה חובת האדם בעולמו הוא להתעלות בעבודת השי"ת, וזה על ידי שיקח מוסר ויתבונן בכל מה שרואה לפניו מה יש להתעורר ממנו, וזה גם ענין הרואה סוטה בקלקולה וכו', דכשרואה לפניו דבר זה, הרי הזדמנות יש לו לקחת מזה מוסר ולחפש לעצמו גדר ומחייב להתעלות. והמרגלים נשיאי ישראל היו בדרגה זו של התבוננות בכל דרכי החיים, כשראו מעשה מרים, היה עליהם להרגיש שזה מעשה המיוחד אליהם, וצריכים היו לקחת מזה מוסר לעצמם, ולמעשה לא הועיל להם מעשה זה, ומוסר לא לקחו ממנו, ועל זה היתה גדול התביעה עליהם. (הגר"ד פורסקי שליט"א, מוזו בד)

ויקרא משה להושע בן נון יהושע (יג, טז)

מדוע בכל מקום שמופיע שמו של יהושע בן נון מנוקדת המלה "בן" בחזריק, והרי "בן" מנוקד בכל מקום בסגול? בספרים הקדושים מובאת על כך תשובה נפלאה: הרי האות י' שנוספה ל"הושע" נלקחה משרה אמנו אשר הוחלף שמה מ"שרי", והרי האות י' בהיותה בשם "שרי", לא היתה מנוקדת, ואילו אצל יהושע היא מנוקדת בשוא. כיצד נעשה הדבר, הלא הנקודות ניתנו באופן מדויק מסיני? – אלא, שמן הסגול של "בן" נלקחו שתי נקודות וניתנו ל-י' של יהושע, וכך הפכה ל-י' מנוקדת בשוא. נמצא שהמילה "בן" נותרה עם נקודה אחת, ועל כן היא נקראת בחזריק... (אחת שאלתי)

ויכרתו משם זמורה ואשכול ענבים וגו', ומן הרמונים ומן התאנים (יג, כג)

יש לעיין מדוע הביאו רק פירות אלו מז' מינים, ולא הביאו גם זיתים ותמרים, והנה במשך חכמה בפרשת עקב (ה:ז) כתב שבמצרים לא היה זיתים ותמרים, וע"פ זה י"ל דהא לא הכירו את הזיתים והתמרים, וכיון שהגיעו לארץ ראו רמונים וענבים וכו' וראו שאותם פירות שהיו במצרים, בארץ ישראל הם משונים בגודלם, ולכן הביאו מזה להוכיח שהארץ משונה, משא"כ הזיתים והתמרים שלא היה להם במצרים ולא הכירו פירות אלו, וא"כ אין בזה הוכחה שהארץ משונה, דאולי ג"כ

בשאר מקומות כך הם נראים.

ובמשך חכמה בפרשת חוקת על הפסוק "לא מקום זרע" (כ.ה) כתב שלא הזכירו שמן זית ודבש, שכל זה היו טועמין במן, דכתיב (שמות טז.לא) וטעמו כצפחית בדבש ולשד השמן, ולכן לא זכרו זאת, ומשום זה נשאו המרגלים רק אשכול ומהתאנים ומהרמונים ולא מן הזיתים והתמרים, שזה טעמו במן, עכ"ד. (רבד הוהב, הגאון רבי ברוך דב דיסקין שליט"א)

ופגריכם אתם יפלו במדבר הזה (יד, לב)

הנה לפי פשוטו בא הכתוב לומר דהם עצמם ימותו במדבר, וכמבואר בדברי רש"י כאן. אמנם צריך ביאור הלשון 'ופגריכם'.

ונראה לבאר בזה, דהנה 'פגריכם' היינו הגוף לאחר מיתה, וכלשון הברכה 'המחזיר נשמות לפגרים מתים', ובא הכתוב לומר, דלא רק שימותו במדבר, ולא יכנסו לארץ ישראל בעודם חיים, אלא גם לאחר מיתתם ישארו במדבר, וגם לאחר מיתתם לא יכנסו לארץ ישראל.

והנה בגמ' בב"ב דף ע"ג: איתא, אמר רבה בר בר חנא, זימנא חדא הוה קא אזלינן במדברא, ואתלוי בהדין הוה טייעא, ואמר לי הוה טייעא, תא אחוי לך מתי מדבר. הרי דמתי מדבר, נקברו במדבר, וגם לאחר מיתתם לא נכנסו לארץ, ואע"פ שאת עצמות השבטים הכניסו לארץ ישראל, כמבואר ברש"י פרשת בשלח (יג, יט) מדברי המכילתא, אבל את מתי מדבר לא הכניסו. ולהמבואר יש לומר, דמה שלא הכניסו אותם לארץ, לא היה זה סתם, אלא היה זה מכלל הגזירה שלא יכנסו לארץ, דגם לאחר מיתתם לא יכנסו לארץ אלא ישארו במדבר. וזהו ביאור הכתוב 'ופגריכם', לומר דגם בעת שיהיו פגרים, דהיינו לאחר מיתה, גם אז יהיו בכלל הגזירה שיפלו במדבר הזה.

(הגאון רבי חיים פינשטיין שליט"א)

והיה לכם לציצית וראיתם אותו (טו, לט) הגמ' בברכות י"ד: מביאה שבמערבא נהגו שבערבית אמרו רק פסוק ראשון ואחרון של מצוות ציצית ולא קראו כולה לפי שאין מצוות ציצית בלילה. ורב יוסף היה משבחם ע"ז ואמר כמה מעליא הא שמעתתא. ויש להבין ב' עניינים. א. מה ראה שם רב יוסף משהו גדול שהוא שבחם על כך? ב. למה קרא לזה ר"י שמעתתא, הא הוי רק מנהג ואי"ז הלכה כלל. וי"ל בזה, דמצינו בקידושין ל"א. שרב יוסף היה סומא. והנה מצינו שנחלקו התנאים האם סומא חייב בציצית או לא, ופלוגתתם האם לומדים מוראיתם אותו פרט לכסות לילה וא"כ אשר תכסה בה לרבות סומא, או שלומדים מוראיתם אותו פרט לסומא ולילה חייב בציצית, וא"כ הוא שיבא לבני מערבא דס"ל דלילה לאו זמן ציצית הוא ועי"ז יצא שסומא חייב בציצית, וזהו כבר הלכה ולא מנהג. (באר יוסף)

וראיתם אותו (טו, לט)

הנה נפסק בשו"ע י"ח שלילה לאו זמן ציצית. ולפי"ז קשה על השאלות שכתב להניח החנוכיה בצד שמאל של הפתח, ומזוהה בימין, והאדם באמצע עם ציצית וכך הוא מוקף במצוות. ויש להקשות הא נר חנוכה מדליקים בלילה ואז הוא לא זמן ציצית? וי"ל בזה, דמצינו בספר הפרדס הלכות ציצית שכתב רש"י שליד נר חייבים בציצית גם בלילה משום וראיתם אותו וכעת רואים, וא"כ זה סבר השאלות שליד נר יש כן חיוב בציצית.

דע מה שתשיב, ומה שלא...

וַיֹּאמְרוּ אֵל כָּל עַדְת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְאָמֵר הָאָרֶץ אֲשֶׁר עֲבַרְנוּ בָּהּ לְתוֹר אֹתָהּ טוֹבָה הָאָרֶץ מְאֹד מְאֹד (י"ד, ז')

לכאורה, עלינו להבין: המרגלים שבו וטענו טענות שונות בגנותה של הארץ הקדושה: הם טענו שמדובר בארץ אוכלת יושביה, הם טענו שלא ניתן לכובשה כי עז העם היושב בה, וכן הלאה... ובכן, כיצד השיבו יהושע וכלב לטענותיהם? מה הועילו בכך שטענו כי טובה הארץ מאד מאד, מבלי להתייחס כלל לטענות הענייניות שהעלו שאר המרגלים?

את התשובה נבין על פי המעשה הבא: היה זה בתקופת כהונתו של הגאון רבי יוסף שלמה כהנמן כרבה של העיר פוניבז'. כאשר הגיע אל העיר, מעט לפני חג המצות, החל לפעול למען הקמת תלמוד תורה וישיבה בעיר. צעד זה היה לצנינים בעיני השלטונות הקומוניסטיים, שהעיר פוניבז' היתה תחת שליטתם באותם ימים. בשיחה שהתקיימה בין הרב ובין 'הקומיסר' היהודי, הממונה מטעם השלטונות הקומוניסטיים, הטיח זה האחרון דברים בוטים באזניו של הרב. הוא הבהיר כי אין כל טעם בהקמת מוסדות מן הסוג הזה. "מה לכם ולצרה זו?" טען הלה. בדבריו היה איים מרומז אך ברור מאין כמותו. אולם הרב מפוניבז', כמובן, לא נרתע. הוא לא חת מפני השלטונות, ומנוי וגמור היה עמו להוציא את מחשבתו הטובה אל הפועל חרף התנגדותם. והנה, הגיע ליל הסדר. הרב, אשר הגיע אל העיר בגפו, בלי בני משפחתו, הסב לשולחן הסדר אצל אחד מבני הקהילה. כאשר התכונן לפתוח בקריאת ההגדה ובסיפור יציאת מצרים נפתחה הדלת לפתע, ובפתח נראתה דמותו של הקומיסר הקומוניסט, לבוש במדוי המצחצחים. למותר לציין, כי ביקור מעין זה מעולם לא בישר טובות... ואולם, הרב מפוניבז' כלל לא שת ליבו לנוכחותו של ה'אורח' הבלתי קרוא. מבלי להפנות לעברו מבט החל בקריאת ההגדה בקול רם ובוטח ובהתלהבות רבה. לימים סיפר מארחו כי מעודו לא שמע את קריאת ההגדה במתיקות כה רבה כפי ששמע מפיו של הרב באותה השנה... בכל אותה שעה היה הקומיסר מהלך בפאתי החדר הלך ושוב כשהוא חורק בשיניו וחורש מזימות... לפתע התחולל שינוי: דברי ההגדה, שנאמרו בנעימה ובמתיקות כה רבה, המסו את ליבו של הקומוניסט היהודי. לפתע ניגש אל השולחן, התיישב במקום פנוי, וביקש כי יגישו לו גביע יין... הוא הצטרף אל שולחן ליל הסדר כאחד מן המסובים וקיים את כל מצוות הלילה כהלכתו: ארבע כוסות, מצה ומרור, ואפילו אפיקומן... בשעת לילה מאוחרת, לאחר שהסתיים ה'סדר', עזב הקומיסר את הבית ופנה לדרכו, אולם השינוי בקרבו כבר התחולל... בפגישה נוספת שנערכה בינו ובין הרב מפוניבז' בחולו של מועד הבהיר הקומוניסט כי אמנם לא יוכל להעניק את הסכמתו להקמת המוסדות היהודיים כפי שביקש הרב, אולם הוא מוכן להעלים עין מקיומם. "איני רוצה לנשוא על הנושא עליו שוחחנו בפעם שעברה, אולם מהיום איני רואה ואיני שומע מאומה!" הבטיח. הרי לנו, כי לפעמים אין צורך להשיב על טענותיו של האפיקורס. יש להתמקד באמת הפנימית, בטהרתה, באופן היוצא מן הלב. אמת זו בכוחה להמס אפילו את לב האבן ולהשיב תועים לדרכ הישר.

ומכאן, תשובה לשאלתנו: שכן אמנם טענו המרגלים טענות שונות ומשונות, אולם יהושע וכלב ידעו היטב שכדי לדחות את טענותיהם אין כל צורך להידרש לגופם של דברים... יש רק לחזור על האמת הפשוטה, בטהרתה, מעומק הלב, ומובטח לה לאמת זו שתפעל יותר מכל הטענות שבעולם... לפיכך, הם רק חזרו והדגישו: "טובה הארץ מאד מאד", מבלי להתייחס כלל לטענותיהם של המרגלים האחרים... (ללמדך - במדבר" מאוצרותיו של הרב מרדכי פרוינדליך זצ"ל)

פינת ההלכה

להביא בקבוקים ריקים למתקן של בית הכנסת

שאלה: כהיום הקונה בקבוק שתיה, גם בקבוק גדול, צריך לשלם 30 אג' דמי פקדון, ומקבלו חזרה כשמחזיר את הבקבוק הריק. אצלנו בבית הכנסת הגבאי התקין מתקן לאיסוף בקבוקים, שכל הכנסותיו קודש לבית הכנסת. ומבקש מהמתפללים שאם יש להם בקבוקים ריקים שיביאו את זה לבית הכנסת. ועם טירחא קטנה וקצת תשומת לב שלא לזרוק את הבקבוקים לפח, אלא להכניסם למתקן, בית הכנסת ירויח קצת כסף, והם יקיימו מצות צדקה. נשאלת השאלה האם מותר להניח את הבקבוקים בשבת בתוך המתקן. צדדי הספק מצד אחד זה דומה למסחר שנחשב כאילו מביא מתנה לבית הכנסת בשבת, מצד שני אולי כמו שמותר לתרום צדקה בשבת, אולי גם מותר להביאו בפועל? תשובה: אין להביא לשם בקבוקים בשבת, גם אם הקדישו בערב שבת, כי זה נראה כמסחר שמקדישו, בשביל לקבל כסף לבית הכנסת. **מקורות ונימוקים:** נאמר במסכת שבת (קג) שאסור לדבר דיבורי חול בשבת, שנאמר "ודבר דבר", אבל לצורך מצוה מותר, ולכן פוסקים צדקה לעניים בשבת. והקשה הר"ן שהרי שינוי במסכת ביצה אין מקדישין בשבת, ותיריך בשם רבינו חננאל שלא אסרו אלא להקדיש כלי ידוע, משום דמחזי כמקח וממכר, אבל לא אסרו לחייב עצמו בדיבור לגבוה. והכלבו (סימן נה) תירץ בשם גאון אחד דדוקא הקדש מזבח או דבדק הבית אסור, שיוצא מרשותו לרשות גבוה ודומה למקח וממכר, אבל כשנודר דבר לבית הכנסת מותר, לפי שעדיין אין מיחדין שום דבר שיוצא מרשותן, ואינו דומה למקח וממכר. [הובא בב"י (סי' שו) וכתב שהכלבו סובר כהר"ן]. ולפי"ז אסור להקדיש חפץ ידוע, ואסור להביא לבית הכנסת, כי אז יוצא מרשותו לרשות צדקה. וכתב הט"ז (שם סק"ב) שלפי"ז צ"ע על שלא נהגו כן, אלא נהגו להביא חפצים לבית הכנסת בשבת, וכתב שמסתמא כבר הקדישו בערב שבת, ואז מותר להביאו בשבת. ובמג"א (שם ס"ק י"א) כתב, שלכן יש להקל להביא חפצים בשבת, כי כוונת הכלבו שיש הבדל בין הקדש, שהחפץ יוצא לגמרי מרשותו, לבין המקדיש לבית הכנסת, שגם לו יש חלק בו, ואינו יוצא מרשותו לגמרי, שבזה אין איסור. ובשו"ע הרב (סי' ד) כתב שדברי המג"א הם רק לימוד זכות על מה שנהגו להקדיש ולהביא חפצים לבית הכנסת בשבת. אבל לכתחילה אם רוצה לתת בשבת חפץ, יזהר להקדישו בערב שבת, ואז אע"פ שמביאו בשבת לבית הכנסת, אינו אלא מפרסם ההקדש שהקדיש מערב שבת וזה מותר לדברי הכל. וכן פסק במשנ"ב (סי' כ"ז) שהעולם נהגים להקל לנדב חפץ לבית הכנסת, כיון שהקדשות שלנו אין שם הקדש עליהן אלא חולין הן, ומ"מ לכתחילה נכון ליהזר כשמקדיש איזה חפץ ידוע בשבת, שיקדישו מערב שבת. ומסתבר שבענינו גם לשיטת המג"א המקיל להביא חפצים לבית הכנסת, בענינו אין להביא, כי דבריו אמורים באופן שמביא את החפץ עצמו לשימוש הקהל, כגון שמנדב סידורים או חומשים וכיוצא"ב, ואז כיון שגם לו יש חלק בזה, אין זה בגדר מקדיש ממש, אבל באופן שמביא בקבוק כדי שיוכלו לקבל עליו תשלום, והכסף יהיה לטובת בית הכנסת, הרי זה דומה למקח וממכר שאין לעשות כן. ויש לציין שבערוך השולחן (סי' ג) סיים, שגם כשהקדיש בערב שבת, יותר טוב שלא למסור לגיזבר את החפץ בשבת. ובענינו יותר יש להחמיר בזה כי אינו מקדיש את הבקבוק לבית הכנסת, אלא מניח בקבוק שאפשר לקבל ממנו כסף, והכסף יגיע לבית המדרש, וזה דומה למסחר. (הגר"י זילברשטיין שליט"א, קובץ ווי העמודים)

חידה שבועית

ישנו צל צבע הצננים. לאחר מכן, ישנו צל צבע הצפצפה. לפסול, ישנו צל צבע הירח. צכשין, מה שותות הכרות?

תשובה על חידה פר"ש: אחד מתפקידי של עמוד הענן היה להרג נחשים ועקרבים (רש"י י"ד) תשובה לחידה: האיזע התרחש במהלך היום.

מזל טוב

מרכז העיר: משפחות גולדריך - הרשברג להולדת הבן הנכד משפחת דאוס להולדת הבת **גני הדר-עמישב:** משפחות שלם - עטרי לנשואי הבן משפחת שמיר לנשואי הבת משפחת שטרית להולדת הבת משפחת קורצויל לאירוסיה הבת משפחת קליין לאירוסיה הבת משפחת רוזן לנשואי הבן משפחת גלאס לאירוסיה הבת

פתרונות לחידות והודעות לשמחות ניתן לשלוח עד יום שני בפקס: 037608833 או למייל a7608833@gmail.com

לע"נ ר' יצחק זאב הלוי ז"ל
בן ר' אליעזר שלום הלוי ז"ל
לע"נ מרת לאה אלטע הדס ע"ה
בת ר' יעקב הלוי הי"ד

המאמר בשבתורה

שַׁבַּת אוֹרֵה

אזהרה המורה: העלון מיועד אך ורק לרציניים שיוצאים את השיבות התפילה, ובשעת התפילה לא נעיינים בעלון ובשאר דברים. לעילוי נשמת ר' זב בן ר' מאיר יוסף ז"ל

שלח

בהשקפה ראשונה

מאמרי השקפה, מוסר והנהגות

מעשה באדם ששלח את בנו לחינוך שאינו תורני, ואף שהדבר היה למורת רוחו, מכל מקום לא יכל לשלוח את בנו לחינוך תורני משום התנגדותה העזה של אשתו. בצד לו פנה אל רבי יהודה צדקה זצ"ל בשאלה האם עליו להעביר את בנו לחינוך תורני אף שהדבר יפגע בשלום הבית שלו. רבי יהודה שאל את אותו אדם האם הוא מתנהל בסדר יומו כרגיל, אוכל ושותה וישן. משענה לו אותו אדם בחיוב, אמר לו רבי יהודה בפליאה: איך אתה מסוגל להתנהל כרגיל כאשר בכל רגע שורפים את נשמתו של בנך בחינוך שאינו תורני? יעץ לו רבי יהודה לבוא לביתו, להתאבל ולבכות על מצבו הנורא של בנו. עשה האיש כדברי רבי יהודה הסתגר בביתו באבל ומיעט לאכול. משראתה אשתו את מעשיו ופנתה אליו בשאלה מדוע הוא נוהג כך, ענה לה האיש, כי כל עוד בנם נתון לחינוך מקולקל הוא אינו מסוגל להמשיך בשגרת חייו. מששמעה זאת האשה התרצתה לדברי בעלה והסכימה לשלוח את הילד לחינוך טהור. (לקראת שבת)

לאחר סיום מלחמת העולם השנייה, כאשר הגיעו הידיעות על יתומים יהודים רבים שהוחבאו במגורים ובבתי נוצרים, החלה פעילות מאומצת על-מנת לחלצים משם, כשבמקרים רבים סירבה הכנסייה לעשות זאת. ערב אחד טייל הרב מבריסק רבי יצחק זאב סולובייצ'יק זצ"ל ברחובה של עיר הקודש ירושלים, ותיאר לעצמו ולבני-לווייתו בצורה חיה את עומק הטרראגיות והכאב העמוק שבמצבו זה: נתאר לעצמנו משפחה המגדלת את בנה לתורה וליראת שמים; האב מלמד אותו "תורה צויה לנו משה", לוקחו לתלמוד-תורה כגיל שלוש בחדר-תורה, ומחנכו לאמונת ה'. והנה מגיע היום המר, בו נודע למשפחה שלוקחים אותו לגיא ההריגה, הם נוטלים בדמעות את בנם ומפקידים אותו בידי משפחה נוצרית או כמגור, ומודיעים לפעוט: דע לך, יהודי אתה. זכור לומר קריאת-שמע בכל יום. גם אם תשהה כאן שנים רבות, אל תשכח כי אתה בן נאמן לעם ה' אך השנים משכיחים ממנו כל זכר יהודי. הוא גדל כגוי לכל דבר ואפילו בזכרונות המעורפלים איננו זוכר את מוצאו. כך נפל בגורלו, וכך בגורלם של אלפים אחרים, שרבים מהם הופקדו בידי נכרים עוד בטרם ידעו לדבר ולהבין. מה יהיה עתידם? הלא הם נטמעים ח"ו לעולם בשומאת הגויים, בלא כל אפשרות להכירם. אבל - המשיך הרב בקול בוטח - הנביא אומר: "ונודע בגויים זרעם, וצאצאיהם בתוך העמים, כל רואיהם יכירום, כי הם זרע ברכ ה'" (ישעיה סא, ט). הם עוד ישובו. יכירו את כולם. "ונודע בגויים זרעם". (ארחות חסידים)

סיפר רבי מרדכי גיפטר זצ"ל ראש ישיבת טלז בארה"ב, כשנכנסתי בפעם ראשונה לאולם הישיבה בישיבת טלז במדינת ליטא, נבהלתי, ארבע מאות "ארויות" רועשים וגועשים עם קולות וברקים של ריתחא דאורייתא. דבר ראשון רציתי לומר "מעמקים קראתיך ה'", איפה יש לי חלק בזה?! הבשתי מסביב, אזלי יש שם בחור שיתאים למנטליות שלי. והנה צדה עיני בחור אחד אציל, מלכותי, עם הליכות מלכות, כל כולו אומר שבא מגזע של רוטשילד... אמרתי לעצמי, איתו יכולה להיות לי שפה משותפת. חבר שלי מעיד מגורי בלטימור שלמד בישיבה רץ אלי בהתלהבות. אמרתי לו, אמור לי מיהו אותו בחור שצד את עיני, אמור לי האם הצלחתי באבחנה שלי, האם באמת הוא ממשפחת רוטשילד או מאחת המשפחות העשירות הידועות האחרות שהיו אז? החבר פרץ בצחוק. בטלז כמעט אין גביינים, קבצנים יש למכבייר. ואותו בחור הוא ראש הקבצנים...אם כך מאיפה הפנים האציליות האלה... מנין החיוך הקורן שעל פניו... מהיכן האושר הזה...אמר לי החבר, אוי מרדכי, מרדכי, אתה אחד שעוד לא מבין מה היא מתיקות של תורה, מה אתה שואל שאלות... וזה היה השיעור הראשון שלי בטלז, להבין שהנאה ותענוג אמיתי בעולם הזה, יכולים להיות רק עם דף גמרא. (אודה משה)

פרשה ופירושה

לקט פירושים על פרשת השבוע

אלה שמות האנשים אשר שלח משה לתור את הארץ ויקרא משה להושע בן נון יהושע:התפלל עליו "יה יהושעך מעצת מרגלים".(רש"י) יש להבין משום מה הוצרך משה רבינו ע"ה להוסיף אות לשמו של יהושע ולא היה די לו לדבר אליו ולהזכירו להשמר מעצת מרגלים. וכן כלב שהלך להשתטח על קברי אבות והעמיד עצמו בסכנה ללכת יחידי לחברון ששם היו קבורים למה לא היה די לו בשימת לב להשמר מעצתם ותו לא.רואים אנו מזה כמה גדול כח החבורה והוא ממש ענין רוחני. שמי שמשתייך לחבורה אחת ומתחשב עמה במנין אחד אי אפשר לו בשום אופן להנצל אלא העצה היחידה היא התפילה. ומכאן גם רואים עד כמה גדול כח התפילה שבכוחה לפעול ולהועיל אף נגד כח של חבורה — נגד הזרם.(רבי יחזקאל לוינשטיין, יד יחזקאל)

וְסִפְרוּ לֹא וַיֹּאמְרוּ בְּאָנּוּ אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר שְׁלַחְתָּנוּ וְגַם זָבַת חֶלֶב הָדְבַשׁ הוּא וְהָ פְרִיָּה: אָפֶס כִּי עַז הָעָם הַיֵּשֵׁב בְּאָרֶץ וְהָעָרִים בְּצִרּוֹת גְּדֹלַת מְאֹד וְגַם יָדֵי הַעַנֵּק רָאִינוּ שָׁם: הקשה חכם אחד מדוע נתחייבו המרגלים עונש חזק כל כך הלא אמרו שהארץ טובה היא מאוד ארץ זבת חלב ודבש, רק אמרו אפס כי עז העם ואין זה הוצאת דבה רעה להתחייב על זה עונש חזק כמוהו. ותידך, דהנה אם שואלים לאדם על חבירו בעניני שידוכין, אז יכולים בנקל להכיר בתשובת הנשאל, אם כוונתו לקלקל, או לשבת. כי אם רוצה לקלקל הדבר, אז הוא מתחיל לומר את המעלות הנמצאות באותו איש, ולבסוף הוא אומר אבל יש בו חסרונות אלו ואלו העולות על המעלות. אכן אם רצון האיש הנשאל לדבר טוב על חבירו, אז מתחילה הולך ומונה את חסרונותיו, ואח"כ יאמר: אבל לעומת החסרונות נמצאו בו כמה מעלות טובות ונשגבות, וראוי לכבודו להתחתן בו. כדבר הזה הוא אצל המרגלים, אם היו אומרים אמת, עז העם, אבל הארץ טובה מאד, היה נראת כונתם, שהיא לטובה, אבל הם לא כן עשו, כי מתחלה חשבו את המעלות שיש בארץ, ואחר כך אמרו, אפס כי עז העם, ומסוף דבריהם ניכר שראשי דבריהם, היה להוציא דיבה רעה על הארץ ולכך נעשו. (שיחת חולין)

ראשית ערסתכם חלה תרימו תרומה וגו', לה: אפשר לומר רמו נאה, שבזמן שהתינוקות שלכם עודם מוטלים בעריסות, תרימו אותם תרומה כבר מעתה להשי"ת ע"י המצוות המרומזות בתיבת חל"ה ח' - שמונת ימי מילה, ל' - שלושים ימי פדיון הבן, ה' - בן חמש שנים למקרא. (אורח לחיים)

ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר אתם זנים אחריהם:בימי שהותו של רבי ברוך בער ליבוביץ זצ"ל מקמניץ בגלות אמריקה, הכינו עבדו בית מגורים מרווח ונוח, אלא שהבית עמד מול דירה של כומר נוצרי והתנוסס על ביתו שתי וערב גדול, אך איש מהעסקנים לא שת לבו לפרט זה.כעבור תקופת זמן קרא רבי ברוך בער לחתנו, רבי משה ברנשטיין, ושח לו בשמחה, שנודמן לו היום לקרוא סיפור נפלא מבעל ח"חתם סופר"זו"ע והסיפור פשוט הציל את חייו.זה זמן רב - הוסיף ואמר - שאני נושא בלב צער וכאב עמוק על השתי וערב אשר נשקף מהחלון. לא היה קץ לסבלי, אך לא יכולתי לספר על כך למישהו, כדי שלא אנרום חלילה צער ועוגמת נפש לעסקנים שהתעסקו וטרחו להכין ולהכשיר דירה זו...והנה, היום קראתי מעשה מהחתם סופר אשר נסע פעם עם רבו הגדול רבי נתן אדלר זו"ע בדרך רחוקה. באמצע הלילה נסתבבו הדברים שהעגלון הנוכרי רתם לעגלה שור וסוס יהודי, ובאותו רגע קפץ רבי נתן מהעגלה והחל לרקוד ולצהול... לתדהמת תלמידו הסביד לו: וכי דבר קטן הוא לקיים לראשונה מצוה דאורייתא "לא תחרוש בשור וחמור יחדיו"...סיים רבי ברוך בער ואמר: אמרתי לנפשי, כמה עלי לשמוח בכל יום על שמודמן לי לקיים בכל רגע את המצוה "ולא תתורו", כשעבודה זרה מול העינים ממש". כמה עלי לשמוח. (מריביץ תורה ומוסר-טלזי אורות)

סיפור מההפטרה

ועל הכל...

"פרפראות"

מספרים על דרך מליצה, והיצר טוב והיצר הרע, החליטו לעשות שלום ביניהם, וכך אמרו אחד לשני, למה לנו להילחם אחד בשני, הבה ונעשה הסכם בינינו, ונגביל את שטח פעילותנו, היצר טוב יעשה את עבודתו בבתי הכנסת ובבתי המדרש, והיצר הרע יהיה פעיל ובמקומות של בטלה, בבתי מרוח וכדומה כעבור זמן פוגש היצר טוב את היצר הרע, באחד מבתי הכנסת ושאלו: מה אתה מחפש כאן? הלא זה התחום שלי! נכון! השיב לו, היצר הרע, אבל כאן זה כבר לא "בית כנסת" כאן משוחחים המתפללים, על עסקים, רכילות ולשון הרע, כמו בבית מרוח. (אוצר מרגליות)

"ענין של טעם"

ענין הציצית הוא ענין הבטה, מלשון "מציץ מן החרכים" כלומר שיביט האדם אחריתו, ויביט לארץ, ולכן ציוה הכתוב, "על כנפי בנגדיהם" לפי שהכנף למטה מן הבגדים, וארבע כנפות כנגד ארבע רוחות, כלומר שלא יוכל להסתתר מיום הדין באחד מארבע פינות. "פתיל" זה "יצר הרע" שהוא פתלתול ועקש ומסית האדם. ואמרו חז"ל יצר הרע, בתחילה נעשה כחוש של עכביש... ואמר "תבלת" שיבין ויכיר תכליתו. שמונה חוטין, כנגד שמונה עשרות חיי האדם, דכתיב "ואם בגבורות שמונים שנה" חמשה קשרים, כנגד חמשה חושים, והם ראייה, ושמיעה, וטעם, וריח, ומישוש... (שירי' הרשב"א חזו תשובה תקליח מס' המילואים שהיבר' ר' יוסף האיזובי)

"מפי כתבם"

מי שהולך בדרכי התורה אינו צריך להמתין לראות שכרו בעולם הבא, אחרי מאה ועשרים שנה, הוא רואה את עולמו בחייו. אין כמותו מאושר בחיי עולם הזה. פעם... בא אלי איש עשיר אחד, שלא הלך בדרכי התורה, אבל היה בעל לב טוב והרבה בנתינת צדקה. בעת יושבו אצלי התבוננתי בו, שמתי עיני עליו במבט של חמלה. לשאלתו מדוע הרבי כה מסתכל עלי? עניתי לו: אני חס ומרחם עליך, גורל חייך מעורר בי רגשי צער ורחמים. המשכתי לבאר לו כוונתי: בנוגע לשכר עולם הבא קיים מושג של "יש קונה עולמו בשעה אחת" (עבודה זרה י'). על ידי מצוה גדולה אחת שאדם מקיים יכול לרכוש לעצמו מתן שכר רב בעולם שכולו טוב. למשל: "כל המקיים נפש אחת מישראל מעלה עליו הכתוב כאילו קיים עולם מלא" (סנהדרין לו). וכדומה. כך שאיני יכול לומר בוודאות שבעולם הבא תהיה פחות מאושר ממני. אבל מה שיש בלבי רחמנות על יהודי יקר שכמותך הוא, בנוגע לחיי עולם הזה. וכי מתי בחיים שלך זכית להרגיש את טעם החיים של יהודי שומר תורה ומצוות? אין לך הנאה בעולם, ששזה לנועם ולשמחה שאדם מישראל מרגיש בקראו עונג לשבת, וכאשר לבו ובשרו ידגנו בזמירות השבת... הגידה נא לי בכנות - אמרתי לו - האם בכל הבילויים והשעשועים שלך הרגשת פעם טעם מעין מה שאני מרגיש בקדושת השבת? מתי הרגשת טעם אחד מני אלהי ממה שכל יהודי מרגיש ביום הקדוש בשעת נעילה, אפילו שהוא עומד אחרי יום צום ארוך? הוא הודה לי. ואישר את דברי כנכונים ואמיתיים. (דברי יצבי "הארמון" מקלונבורג וי"ע)

"מקום לשאלה"

שאלה: איך יתכן שאדם מותר לו לעשות מלאכה, רק אם אמר ברכה, או חלק מהברכה?

תשובה: במוצאי שבת. כמו שכתב בשולחן ערוך (סימן רצ"ט סעיף י') אסור לעשות שום מלאכה קודם שיבדיל, ואם הבדיל בתפילה מותר אף על פי שעדין לא הבדיל על הכוס. ואם צריך לעשות מלאכה קודם שהבדיל בתפילה אומר: המבדיל (בין הקדש ובין החול). בלא ברכה, ועושה מלאכה.

ועתה השבעו נא לי בה' כי עשיתי עמכם חסד ועשיתם גם אתם עם בית אבי חסד ונתתם לי אות אמת: היה זה בקיץ שנת תשי"ט, אשה אחת עברה ברחוב רבי עקיבא בבני ברק ליד בית הכנסת הגדול, ורכב הפיל אותה ומתה במקום ל"ע. כמוכן שהתאסף שם קהל רב ואף אחד לא הכירה, ומצאו בתעודת זהות שלה שהיא גרה בעיר חולון, ואז היה תקופה קשה מאד בארץ ישראל של ניתוחי מתים... הקימו בכל בתי החולים מכונים פאתולוגים בקומות שלימות, וכידוע ומפורסם כל זה לאלו שזוכרים את התקופה הזאת, והגיע למצב שאחד מגדולי הרופאים אמר והכריז: לקבור מת בשלמותו הוא ממש ביזבז ובל תשחית... לאור הנ"ל החליטו כמה תלמידי חכמים שהיו במקום להכניסה לבית הכנסת הגדול ולדאוג לקבורתה בשלימות, וכדין מת מצוה, וכן עשו, הכניסוה לבית הכנסת, וכמה תלמידי חכמים שמרו ואמרו תהלים. אחרי זמן מה הגיע המשטרה וטענה שעל פי החוק חייבים לקחתה לבדיקות ולנתחה... אמרו להם שלא ניתן להם, אמרו שיקחו בכוח כיון שזה החוק... ובינתיים התאספו כבר כמה עשרות תלמידי חכמים ושמרו על הנפטרת ואמרו תהלים כל הזמן, אך השוטרים אמרו שלא יעזור כלום ניקח אותה בכוח, והזמינו עוד עשרות שוטרים. וכששמעו זאת, הזעיקו עוד מאות אנשים כדי למנוע מהמשטרה לקחתה, ובינתיים שלחו לברר במקום כתובתה של הנפטרת, אם יש לה ילדים או משפחה, וחזרו משם בהודעה מהשכנים שאין לה שום משפחה, והיא אשה גלמודה שקטה ופשוטה. המשטרה הגיעה בכוחות גדולים עם אלות בידיהם ורצו לפרוץ בכוח לקחת את הגופה, ומצד שני התאסף כבר קהל בני ישיבות רבנים וסתם עמך כמה אלפים, והיה חשש רציני לשפיכות דמים ממש, גם קציני המשטרה הגיעו ואמרו שיקחו בכוח, ורבנים פסקו שאסור לתת זממיהם לקחתה, אלא חייבים לעשות לה לוייה בבני ברק ולקבורה. כי בפרט נפטרת כזאת שאין לה שום משפחה והיו חותכים כל אבריה ל"ע, ומצד שני היה חשש לשפיכות דמים רח"ל, לאור כל זה לקחו כמה עסקנים יוזמה ודברו עם הקצינים אל לבם, והסבירו להם שעל פי דין זה נקרא "מת מצוה", וכי אין שום קרובים, וחייבים תושבי בני ברק לדאוג לקבורתה וללא כל ניתוח, והראו להם את קהל האלפים, והסבירו להם שלא כדאי ולא יתנו להם בשום אופן לקחתה. ואחרי דיבורים ודיונים החליטה המשטרה לטפל בהלווייתה ובקבורתה, ובמשך כל השעות עמדו מאות תלמידי חכמים באמירת תהלים ליד הנפטרת, ובהלווייתה השתתפו אלפים ברחובות בני ברק, וליד כל בית הכנסת אמר מישוה קדיש כנהוג. הבה ונתבונן מה קרה כאן ולמה זכתה? האשה הגלמודה הנ"ל, נפטרה בבני ברק למרות שגרה בחולון, ולא ידוע בכלל מה פתאום הגיעה לבני ברק, מאות תלמידי חכמים עמדו כמה שעות ואמרו תהלים ליד הגופה, נלחמו למענה שלא ינתחוה, עשו לה לוייה בבני ברק למרות שאף אחד לא הכירה כלל. ובהשתתפות אלפי יהודים ואמרו קדיש עליה, ואין זה סתם מקרה בעולם, לא כל אדם זוכה לזה, ובוודאי מאת ה' היתה זאת אמרו רבים, וכך היתה תחושת כל המשתתפים בהלווייתה. ואכן נודע הדבר, שהגיע אחד שהכיר אותה עוד מפולניה, והיה אתה ביחד בגוש, וסיפר לפי תומו שהיתה קוברת מתי ישראל בזמן מלחמת העולם במסירות נפש... ואחרי כל זה מיותר להסביר את כל הנ"ל, הקב"ה שילם לה מידה כנגד מדה ממש, ומידה טובה מרובה. ואכן ראו כולם גם בהסתר פנים הגדול שאנו נמצאים כי הקב"ה גומל לאיש כמפעלו... ובוודאי אין זה כל השכר שלה עבור המעשים הגדולים שעשתה, שהרי אמרו חז"ל בקדושיך דף ל"ט: שכר מצוה בהאי עלמא, ליכא(אין)אלא שווה היה משום מניעת צער וסבל גדול מהנשמה, ועיקר שכרה הוא בעולם הבא אשר אין קץ למתן שכרה. (שיחות חיים)

מפתגמי אוריתא

פתגמים, נצנוצי מחשבה, ורעיונות בדרכה של תורה

אם תזכור את בוראך בשלוותך. תמצאנו בעת צרתך. (דרכי החיים)
האדם, כל זמן שהוא בריא ושלם, אינו מרגיש את כל טובו שבידו. (חזון נחום)
רוב בני אדם חסים על מי שאין לו כסף, ואינם חסים על מי שאין לו תורה ומעשים טובים. (חזון נחום)

מהתיקנות הדרך היומית

בס"ד | פנינים מתוך שיעורי הדרך היומית של הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

זכות אבא, ניצל הבחור מפי תהום, עד שהפך לראש ישיבה מפורסם

חברותו הפעילה בארגון נוער זה, התקבל לשיבה לומז'ה על סמך המלצתו של הרב, אבל הוא עומד במריו, ממשיך בחברותו הפעילה, ומעורר מורת רוח גם בשיבתו החדשה. הוא עומד כאן, בחוץ. אולי הרב מוכן לשוחח עמו, לשכנעו להפסיק ללכת לסניף התנועה?

כן, אמר החזון-איש, אמור לו שייכנס.

יצא הרב קובלסקי לדלת המבוא, והכניס את הבחור. פנה אליו החזון איש במאור פנים ושאלו: **מה נשמע? איך התאקלם בישיבה? איזו מסכת לומדים? באיזה סוגיה אוחזים? ביקש לשמוע מחידושי ראש הישיבה, ומה חידש הבחור בלימודו.** קשר עמו שיחה מלבבת והמריצו לבוא בשבוע הבא ולהשמיע מחידושו. פניו של הבחור קרנו מאושר כאשר נפרד מן החזון-איש ומכרו, ופנה לשוב לשיבתו.

שאלה ושוברו בצדו

נשאר הרב קובלסקי בבית החזון-איש, וילדותו היתה בו בהעיזו לשאול: **למדנו רבינו, הן אני הבאתי הנה במטרה אחת ויחידה, שהרב ישוחח עמו וישכנעו לנתק את קשריו עם תנועת הנוער.** לפני שנכנס הנה הקדמתי וסיפרתי על כך לרב, וביקשתי שיידח את דבריו לנושא זה. הרב שוחח עמו ארוכות - ולא הזכיר את תנועת הנוער ולו במלה אחת!

תשובתו של החזון-איש נחרטה בלבו לכל ימי חייו וכך אמר לו: **יש לו סיפוק מחברותו בארגון זה, ואי אפשר לקחת מהזולת את מה שיש לו בלי לתת לו תמורה.** ודאי, יש לנו מה להציע, תורת חיים היקרה לאין ערוך, נחמדה מזהב ומפז רב, ומתוקה מדבש ומנופת צופים. **אבל הבחור עוד לא הגיע אל הטעם, טרם אורו עיניו.** הסברתי לו פנים, הזמנתי לשבוע הבא. הוא ישתדל לחדש חידושו, להעמיק בסברא. **אדבר עמו בלימוד, יטעם טעמה של תורה וכשיאורו עיניו בתורה, יברח החושך מאליו, יתפוגג מקסם השווא...**

שבועיים לאחר מכן נפטר החזון-איש. אבל הבחור כבר מצא את האור והחל ללמוד בחשק רב. המועדון נזנח מאליו, וכיום - סיפר הרב קובלסקי - הוא אחד ממצוייני תלמידי החכמים בבני ברק...

בנין נערים סתירה

סיפור זה משתלב באופן נפלא בפירושו של הרב קובלסקי למאמרם ז"ל (מגילה ל"א ע"ב) "סתירת זקנים בניין, ובניין נערים סתירה": **הזקנים, גם אם ירצו לסתור, יבנו לפני כן את התחליף.** כך יוכלו לסתור, ופעמים שהשלילי יסתר מאליו. והנערים ברוב להטם, אם ירצו לבנות, יפנו בראש ובראשונה לנתון את הקודם, ולא יותירו אדמה חרוכה, ארס ושממה...

אגב, החזון איש התבטא בחומרה, ואמר: **וכי מה דרך היא לזרק? יש למצוא לו מקום! והטיל על הרב קובלסקי לספר למשיגים שבהכוננת החזון-איש נמצא לבחור מקום בשיבת לומז'ה.** היסס הרב קובלסקי, בשליחות זו גלומה היתה אי נעימות רבה, אך לא היתה לו ברירה. כשאמר זאת למשיגים, התרגש עד מאוד וקרא: **החזון איש מחשיב לי שגגות כזדונות!** מיד לבש את מעילו העליון וירד אל החזון-איש, לשוחח עמו. בשבוע הבא: **אנו נקטנו בשמאל דוחה, והחזון איש בימין המקרבת!**

חנוך לנער על פי דרכו

סיפר הגאון רבי נחום רגזניצקי שליט"א ראש ישיבת "מאורות התורה" בטלז סטון: **סח לי הרב קובלסקי כאשר היה בחור צעיר בישיבת פוניבז', הגיע לשיבה בחור, אשר השתייך לתנועת נוער לא חרדית.**

הוא רצה לאחוז בזה, וגם מזה לא להניח ידו. חפץ ללמוד בישיבה, ולהמשיך להשתתף בפעולות של תנועת הנוער המעורבת רוחנית וגשמית. המשגיח הרב דסלר זצ"ל שוחח עמו ארוכות וקצרות, וללא הועיל. **הבחור לא שינה את דעותיו ולא את אורחותיו, ואף לא ניסה להצניעם.** החליט הרב דסלר, שאסור לשיבה להשלים עם כך. קרא אליו את הבחור ואמר לו: **אין לפסוח על שתי הסעיפים.** עלך לבחור בין הישיבה לבין השתייכות לתנועת הנוער. אין האור והחושך דרים כאחד. אמר הבחור: **אני בוחר להמשיך בדרכי זו.** השיב המשגיח: **אם כן, אין מקומך בישיבה.** סבר הבחור וקיבל.

כששמע הרב קובלסקי, אשר היה אז בחור צעיר כבן שש עשרה, ששילחו את הבחור מהישיבה, ניגש אליו ואמר לו: **בוא נרד לשוחח עם החזון-איש.**

באו לפני החזון-איש, ושח לו הרב קובלסקי אותו המאורע. שוחח החזון-איש עם הבחור, ולבסוף אמר לרב קובלסקי: **סע עמו לפתח תקווה, אל הרב גורדון שיבחן אותו ויקבל אותו לשיבת לומז'ה.** בטביעות עינו ידע החזון-איש מהם סיכויי הבחור להצליח במבחן, והורה לרב קובלסקי: **אל תניח שיבחנו אותו. בכל שאלה שישאל - תענה במקומו.** בעינו החדה ידע החזון-איש שהרב קובלסקי ידע את התשובות... נוסף לכך, ציידו החזון איש במכתב המלצה.

הפגישה אצל הרב גורדון

וכך היה. קיבלם הרב גורדון במאור פנים כדרכו, קרה את מכתב ההמלצה והחל לשאול אותו שאלות. על כל שאלה, קפץ הרב קובלסקי וענה. אמר לו הרב גורדון: **נאה הוכחת שיש לך "ראש טוב", א-גוטע קעפעלע, אבל הן לא אתה הוא מבקש להיכנס לשיבה... בוא נשמע מה בפך חברך - ושאל שאלה נוספת.** אך לרב קובלסקי הייתה הוראה מהחזון-איש והוא שב וענה במקום חברו... **בסופו של דבר, נראה שהמלצת החזון-איש הכריעה את הכף, והבחור התקבל לשיבת לומז'ה** דא עקא, שגם בפתח תקווה היה סניף של אותה תנועת נוער, והבחור היה בו לרוח החיה. וגם ישיבת לומז'ה לא היתה מוכנה לסבול הנהגת כלאיים...

כעבור שבועיים, קם הרב קובלסקי ונסע לפתח תקווה, **שכן חש אחריות וביקש להיוודע מה מצבו של הבחור. ואשר יגור ממנו-מצא.** הנהלת הישיבה כבר הביעה את מורת רוחה, העבירה אזהרות והתרעות למענו של הבחור החדש. ההיסטוריה עומדת לחזור על עצמה... **חוד הרב קובלסקי מפני הבאות והפציר בבחור להתלוות אליו אל החזון-איש.**

נסיעה מפתח תקווה לבני ברק לא היתה מן הדברים הקלים באותם הימים. היו נוסעים עד לכביש ז'בוטינסקי, ועולים רגלית את כל רחוב רבי עקיבא. הגיעו לביתו של החזון איש, והרב קובלסקי אמר לבחור: **המתן רגע, אכנס ואראה האם הרב מוכן לקבלנו.** נכנס וסיפר את הסיפור. הבחור, שהוצא משיבת פוניבז' בגלל

כבוד בני יקירי החפץ-אצולות והתעלות והיגיון על מידותיו הנחמד אברהם ישי"ו נ"ו.
יקבאלי מכתבך ונתתי אשמך שהנך חוצר על המכתבים ששלחתי לך ואני משננך כי יכולים לבוא לך אצורך רב.

תשעת הדברות כהצלה לדיבר העשירי

קשה לי לענות במפורט על שאלותיך, אבל ידועה תשובת האבן עזרא על הא דכתוב בתורה לא תחמוד, שהלב והרצון לא ירצה דבר שאינו שייך לי. והשאלה, ומה עושים אם הלב כן רוצה, ואם יש כן חשק לדבר שלא שייך לי, או לדבר האסור? וענה על זה האבן עזרא שאם שומרים על תשעת הדיברות האחרות שכתוב בתורה לא מגיעים ללאו הזה דלא תחמוד, ואז הלב כבר לא רוצה ולא מתאוה לדבר שלא שלו. כמו ברפואת הגוף יש לפעמים שנותנים רפואה למחלה עצמה, ולפעמים הרפואה היא רק לסביב המחלה. [היינו לפעמים הרופאים אומרים שהם נותנים תרופה שתוקפת את החיידקים מסביב וממילא יתוקן שורש הבעיה, כך הם תשעת הדיברות הם אלו שעוזרים ומסייעים לאדם לשמור עצמו מהלאו האחרון].
בכל אופן דברי אלה שתקראם יבוא לך לצורך רב, אם תחזור כל פעם ותשננם.

זריזות מוציאה אותנו מכל הצרות

במידת הזריזות, עיין משנה סוטה בסוף המשניות ותראה תוספות של רבי פנחס בן יאיר שאינו מופיע לא בבבלי ולא בירושלמי רק בסוף משניות. ויש על זה תוספות יו"ט על המשנה האחרונה. זריזות מביאה לידי נקיות. ותראה חשיבות המידה הזאת. וכן על הפסוק בתורה **והמושיב עלו בני ישראל מארץ מצרים** (שמות ל"ג יח) וחמושים אומר התרגום אונקלוס **ומזריזין סליקו**, פירוש דבריו שבזריזות עולים ויוצאים מארץ מצרים, מצרים פירוש מְצָרִים, המצרים והמפריעים של אדם, המחשבות המטרדות אשר לא נותנים מנוחה לאדם כדי לצאת מן המצר. העצה לזה הוא זריזות. כי בזריזות יוצאים מכל הצרות. (עיין ברש"י שלמד וחמושים פשט אחר וכן בתרגום). מה שאדם מסוגל לעשות בעיון, בזמן ארוך, עושים בזריזות בלי עיון כמו רגע, וכן המחשבה של האדם היא גם כן בזריזות כיוון שזו תחילת כל המידות על כן ממילא בכל בוקר צריך זריזות יתרה על כל היום.

כתוב במשלי (פרק לא ז). צופיה הליכות ביתה **ולחם עצלות לא תאכל** בפשט הפשוט לומדים שהיא ממהרת לאכול וחוזרת מהר למלאכתה. ואפשר לפרש, הדבר שנעשה על ידי עצלות לא טוב להנות ממנו אפילו לעבודה ה' לא תאכל, עצה לזריזות, הכנה מקודם, וזה פירושו צופיה הליכות ביתה, להיות צופה ומשגיח על ההליכות שלו, גם בשעת העשייה לצפות ולראות על להבא. **הליכות ביתה** גם בשעת הליכה לישון, צריך שיהיה בזריזות "בידו אפקיד רוחי בעת אישן ואעירה", גם בעת שהולך לישון זוכר ואעירה, ואז הכל בזריזות, ויש כאן עוד רעיונות בעניין הזריזות 'תן לחכם ויחכם עוד ויוסף חכמה' התחזק בשבכך לילך לישון מוקדם כמה שאפשר כדי שתקום בזריזות **השכמת בית מדרש שחרית וערבית**.

אביך המצביח ומתפלל לחיובך
ב"ה תמוז

לולא תורתך שעשועי אז אבדתי בעניי

איש צדיק ונקי, חסידא ופרישא היה בבני ברק, ידיו רב לו בתורה ובחכמה ובחסידות, מתחסד עם קונו ועם הבריות, בהצנע לכת, כחד מקמאי באופן פלאי ביותר, אהוב על המקום ואהוב על הבריות, הרה"צ רבי שמואל צבי קובלסקי זצ"ל רב דביהמ"ד סוכטשוב ב"ב, בשבוע הבעל"ט (כג סיון) יחול יום ההילולא שלו זי"ע, עילת כל העילות וסיבת כל הסיבות סיבב לכותב שורות אלו שיבלחט"א, קשרי אהבה שאינה תלויה בדבר באופן שלא מעלמא הדין והרבה למדתי ממנו.

באחד השיחים בלכתנו בדרך הסביר את מאמר נעים זמירות ישראל (תהלים קיט): 'לולא תורתך שעשועי אז אבדתי בעניי'. מהו הכח שהחזיק את דוד המלך מכל הצרות והרדיפות שהיו לו מבית ומבחוץ?! נאר די הייליגע תורה! רק התורה הקדושה!, ומה יש בתורה שלולא זה אז אבדתי בעניי?! דער אייבישטער אליין! הקב"ה בעצמו - כאשר לומדים תורה כראוי נפגשים עם הקב"ה בכבודו ובעצמו, לא על ידי מלאך ולא על ידי שרף או שליח, **אלא הקב"ה בכבודו ובעצמו!!!**, וכאשר נפגשים עם הקב"ה הרי עוז וחדוה במקומו, ממילא איז דאך אלעס גוט!. הרי שזה כל כולו מלא טוב.

על רבי שמואל צבי זצ"ל אפשר לומר בפה מלא, "קיים זה מה שכתוב בזה!" ויעידו על כך אלפי עדים נאמנים ובראשם החזון איש ועוד גדולי ישראל זי"ע ואין כאן המקום להאריך...

זהו סוד הקשר הנצחי של כל אותם שמסרו נפשם לתורה ביגיעה ושקידה בכל מקום ובכל זמן ובכל מצב, יהודים אלו האמינו וגם חשו בכל איבריהם וגידיהם **אני קרבת אלוקים לי טוב**, שכאשר הם דבוקים בתורה הם חבוקים דבוקים בהקב"ה, והם היו יכולים לומר ולהעיד על התורה כי הם חיינו ואורך ימינו! והסימן לזה, שהרי בהם נהגה יומם ולילה!

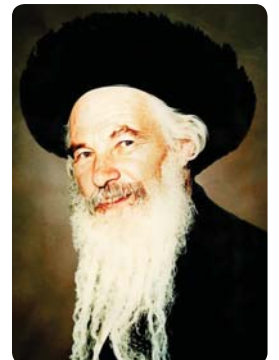
(מתוך מאמר שהופיע בגיליון הנפלא "אמרי מנחם" מהמשפיע הגאון הרב **יוסף צבי רכניצר** שליט"א)

מו"ר אבי זצ"ל במסיבת האירוסים - נצפים בתמונה דודי זקני הגה"צ רבי אברהם חיים ברים זצוק"ל לצידו דודי ראש ישיבת בהוש רבי יהושע ברים זצ"ל ויבלחט"א מרן האדמו"ר מסוכטשוב שליט"א

מו"ר אבי זצ"ל בלימוד עם מו"ל הגליון בילדותו

מו"ר אבי זצ"ל

פרשת-שלח לך

עובר איסור וחושב שמקיים מצווה שלמה

"ויקרא משה להושיע בן נון יהושע"

התפלל עליו י-ה יושיעך מעצת מרגלים (רש"י)

שואל הקהילות יצחק בשם המגיד מדובנא מדוע משה רבנו התפלל דווקא על יהושע ולא על שאר המרגלים ומתוך המגיד מדובנא שישנם שני סוגי עבירות יש עבירה שאדם יודע שעושה עבירה לתאוותו לרצונותיו ויש עבירה שאדם שחושב שעושה מצווה אבל בעצם הוא עושה עבירה וההבדל בניהם בא לידי ביטוי כשנאמר "יסורים על האדם אם האדם יודע שעושה עבירה פירושו מהעבירה בגלל הייסורים אבל אם חושב שעושה מצווה גם הייסורים לא יגרמו לו לפרוש מהעבירה כיוון שחושב שמקיים מצווה ולכן משה רבנו לגבי שאר הנשיאים לא חשש שכתוב "כולם אנשים" ואין אנשים במקרא אלא חשבים שאותה שעה כשרים היו אבל לגבי יהושע שמע את אלדד ומידד מתנבאים שיהושע מכניס לא"י ולא משה, היה קיים חשש למשה רבנו שאולי ירצה יהושע להוציא דיתב הארץ כדי שמשה ימשיך להנהיגם ולא יהושע ויחשוב שהדבר כדאי כדי שמשה ימשיך להנהיג את עם ישראל ולכן התפלל עליו משה על כך שלא שיעשה עבירה ויחשוב שעושה מצווה

מובא בעירובין לעולם ימשמש במעשיו ומבאר המסילת ישרים שאת המצווה עצמה יבדוק האם היא בשלמות וכן האם ח"ו זו איננה מצווה כלל

מסופר על רבי ישראל מסלנט שתלמידו ביקש שיהיה אורחו לשבת, ואמר לו רבי ישראל, אני מסכים בתנאי שאני קובע את סדרי הסעודה. התלמיד כמובן הסכים לכך לזכות להיות במחיצת הרב גם משום הכבוד הגדול וגם שיזכה למאמר חז"ל "תיכף לתי"ח ברכה" ולהביא ברכה לביתו, רבי ישראל סלנטר ז"ר את הסעודה, סעודה שהיה רגיל לתלמידו לסעוד אצלו. שלוש, ארבע שעות סיימה רבי ישראל סלנטר בשעה אמת. לאחר הסעודה קרא לאלמנה שהיתה משרתת ומבשלת ומנקה בבית תלמידו, ואמר לה: סליחה שהטרחתי אותך וזירזתי את הסעודה ולא אפשרתי לך לנוח בסעודה. אמרה לו: רבי, ינחו ברכות על ראשך, שכן בעל הבית שלי מסיים רק לאחר שלוש, ארבע שעות את סעודתו. ואני מהבוקר עובדת ואני מגיעה לביתי וילדי ממוטטת, עכשיו, בזכות שהרב סיים את הסעודה מוקדם אני יכולה להגיע לביתי יותר מוקדם, לנוח מעבודתי ולהתייחס יותר לילדי. אמר לו רבי ישראל אתה שומע אתה מקיים מצוות עונג שבת שלוש ארבע שעות, אבל לא על חשבון אלמנה שהתורה מאז החמירה באלמנה בארבע שעות על עינוי כל שהוא אסור.

וכן מסופר עוד על רבי ישראל שהגיע לבהכ"ס ונטל לתפילה במעט מים שאל אותו תלמידו: מדוע לא נטלת בשפע? ענה לו רבי ישראל: המקום הוא כפר קטן והשמש שדאג להביא מים לא חישב אותנו בחשבון המים לנטילה, ואם אטול בשפע יחסר למתפללים הקבועים, ואז יתלוננו על השמש מדוע לא הכין מספיק מים, ונמצאתי גורם בנטילה זו רעה לשמש מסופר שפעם שאלו אותו ממה צריך להיזהר באפיק המצות ביותר ענה להם תזהרו מלפגוע באלמנה שלשה את הבצק שכתוב כל אלמנה ויתום לא תענון כל עינוי במשמע שעובר באיסור לו התורה והקב"ה ה' ישמור מיד מקפיד על המצעה, רבי ישראל סלנטר לא אמר תזהרו מלהחמיץ העיסה אלא תזהרו מלצער האלמנה

עוד מסופר על רבינו החפץ חיים זצוק"ל שפעם התארחו בערב שבת קודש בביתו אורחים, (חיללים יהודים) החי"ח התחיל מיד בקידוש "יום השישי ויכולו השמים וכיו" ומיד אמר מים ראשונים רשות, באמצע הסעודה החל לומר שלום עליכם מלאכי השלום, אשת חייל, לפליאתם של האורחים הסביר הרב ראייתי שאתם עייפים ורעבים מהדרך הארוכה לכן התחלתי מיד בקידוש ובסעודה ואילו המלאכים יכולים להמתין קצת, הם לא כ"כ עייפים ורעבים: מעשים אלו זהו לשקול נכון מצווה מול הפסד ואת הסדר הנכון בעשית מצווה ישנם אנשים שביום צריכים לעלות חזן לעיתים רבים עם הציבור, למרות כל המעלה לעלות חזן לעומת המריבה שעושה מצוותו לא שווה כלום וכן יש המעירים לאנשים בצורה מבזה בציבור גם אם צריך להעיר, אומנם התורה מצווה אותנו הוכח תוכיח את עמיתך אבל יש המשך לפסוק בתנאי שלא תישא עליו חטא היינו שלא תביישנו שאם ביישת אותו קיימת עבירה ולא מצווה וזה דברי חז"ל במסכת אבות (בא, רבי אומר, איזוהי דרך? ישרה שְׁפָּוֹר לוּ הָאָדָם? ... **הנהי מחשב** הפסד מצוה כנגד שְׁכָרָה וְשָׁכַר עֲבָרָה כְּנָגַד,

התורה והקב"ה
7:15
התורה והקב"ה
8:28
התורה והקב"ה
8:59

הפסדה. מרן הרב שטיינמן זצוק"ל לפני כשמונה שנים אמר יש אנשים החושבים שמצווה לעשות מחלוקת בנושא מסויים ולבנות תלמידי חכמים גורמים חילול ה' ועוברים על מבזה תלמיד חכם שעונשו חמור, פוגעים בבני אדם וחושבים שעושים את הכל לשם שמים כמה צריך להזהר מדברים אלו שכן גם יסורים לא יגרמו להם לחזור בתשובה כיון שחושב שעושה מעשה מצווה וכן מחנך כיתה צריך להזהר מתוך חינוכו הטהור של הילד כפי שהוא חושב יכול לגרום לילד צלקת לכל החיים

הלב שלי דפק בחזקה והבנתי שאני הולך להתפס
ומעשה שהיה (מובא בספר עלינו לשבח) בבחור יהודי שהיה בשעת חופתו וביום שמחת לבו אלא שלפתע הוא פרץ בבכי ליד כל האורחים שבאו לחתונה זה לא היה בכי של התרגשות יתירה אלא בכי שנבע מצער עמוק לא על זה שהוא מתחתן אלא בגלל מה? כך הוא סיפר שבילדותו יום אחד המלמד בתלמוד תורה הביא איזה כל יקר לכיתה ואני מיד חמדתי אותו וחשבתי איך לגנוב אותו לרשותי, וחיכיתי להפסקה וכשכולם יצאו להפסקה נשארתי כאילו יש לי מה לעשות, ולקחתי את הכלי והנחתיו בכיס שלי. וכשנגמרה ההפסקה וכולם חזרו לכיתה המלמד מיד הרגיש בהיעלמותו של החפץ היקר ואמר לכל הילדים לעמוד ונעל את הדלת, והוא החל בחיפוש ילד אחרי ילד בכיסים ובילקוטים, והלב שלי דפק בחוזקה והבנתי שאני הולך להתפס ולא יכולתי לחשוב על הבושה הנוראה שתהיה לי, ומיד הוצאתי את החפץ בעדינות מכיסי והנחתי אותו בילקוט של הילד שישב לידי שהיה הצדיק של הכיתה, והמלמד הגיע ובדק גם אותי ואת ליקוטי ולא מצא מאומה ועבר לילד שישב לידי ומצא את זה בילקוט שלו, הילד ניסה להסביר למלמד שכנראה זה מישוהוא אחר שהניח את זה אצלו והוא מוכן להישבע שהוא לא גנב את זה, אבל המלמד נער בילד וצעק עליו: תתבייש לך איך אתה מעזי לגנוב, וחשבתי שאתה צדיק אבל נתגלה קלונוך. ולמחרת כבר הילד לא הופיע בתלמוד תורה ועבר לבית ספר רגיל ואחר כך לתיכון עד שטבע באוקיינוס של עבירות והלילה הזה שאני מתחתן אזי גם הוא מתחתן הלילה אלא שהוא מתחתן עם גויה, ולכן אני בוכה כי אני יודע שאני האשם הגדול. הוא שאל רב גדול האם הוא אשם ואמר לו אתה היית ילד אבל זה שלימד אותך שחשב שהוא מחנך בצורה זו שבייש את התלמיד וענש על כך בשמים

הוא לקח את השעון מידי ולא אמר לי כלום
ולעומת זאת **מובא מעשה** (בבחרת בחיים) על צדיק גדול ותלמיד חכם עצום, וכששאלו אותו איך ובמה הוא זכה לעלות מעלה מעלה, והוא סיפר שבהיותו ילד בתלמוד תורה הרב הביא לכיתה שעון יוקרתי מאוד ואני גנבתי את השעון בהפסקה ולאחר ההפסקה כשהרב הבין שנגנב השעון הוא עבר בין התלמידים וערך חיפוש, אני בלית ברירה החזקתי את השעון ביד והתכוננתי להודות באשמה והרב הגיע אלי ולקח את השעון מידי בזריזות בלי שאף אחד הרגיש ולא אמר לי מילה, וכשהחיפוש נגמר הוציא הרב את השעון ואמר היצר הרע החזיר לי את השעון, ועשיתי אחר כך חשבון נפש גדול שהרי הרב יכל לבייש אותי ברבים אך הוא העלים עין והחלטתי לעזוב את כל השטויות ולהידבק בתורה והכל בזכותו. ירבו מלמדים כמוהו בעם ישראל ושהתלמידים יגדלו בדרך הנכונה.

הדבר לא פחות חשוב בחינוך ילדיו אם רוצה להעיר להם בשום פנים לא ברבים לא בבית הכנסת וקל וחומר שלא להכותם אלא בצד בצורה מכובדת יאמר להם את הערתו ומה בניו צריכים לתקן הורה שכל הזמן מעיר לילדיו ולא נותן להם מחמאות הרבה הרבה יותר מההערות לוקה הוא בחינוך הילדים דבר זה שחושב שעושה מצווה ועושה בדיק את הדבר ההפוך אם אדם לא מתבונן במעשיו הוא יכול להיכשל בכך היה מעשה של שטות של אם ראה אדם משונה בגופו ובירך בשמחה בקול רם ברוך משה הבריות "מברך" זה לא יקבל שכר על ברכתו אלא עונש חמור של המלבין פני חבירו ברבים שח"ו אין לו חלק לעולם הבא והוא חושב שעשה מצווה. וכן אנשים הממונים על הציבור שחושבים שדואגים למקום ומשום כך מחליטים על דבר מסויים שהם חושבים שבאמת עושים מצווה ובשמים כועסים על מה שעשו. לכן צריך להתייעץ עם פוסקי הלכה ומנהיגי הדור מה ההנהגה הראויה למקום זה, או אבא בצורת חינוך זה ואז מובטח שלא ישל כמאמר חז"ל כל הנוטל עצה מן הזקנים אינו נכשל יהי רצון כי ישל נכשל לעולם ועד כפי שאנו אומרים בתפילה בכניסה לבית המדרש שלא אכשל בדבר הלכה ולא יכשלו חברי בדבר הלכה וזה רומז גם על מה שהוזכר לעיל ה' יזכנו אכי"ר

העלון מוקדש להצלחת יגאל צבן בן ציון ורעייתו שיזכו בקרוב ממזל לראות בחתונת בנותיהם, עינב, ליטל ומשל אורין בני ציפורה שיזכו לבתים מוצלחים ובנין עדי עד. המעוניין לזכות בהחזקת העלון והכוללים 054-8464024

שבת שלום ומבורך!!!

אדם בר מזל בשמים ולכן לא חל עליו טרפות של בהמה

בראש מורכן ובלב נשבר עמד האיש לפני הצדיק והגיש את ה'קוויטל', פתק בקשת הברכה. בפתק פירט את מצבו בריאותו החמור ואת הבעיה הרפואית שאבחנו הרופאים אצלו. הוא עמד עכשיו לפני הצדיק וביקש שהצדיק יעזור עליו רחמים שיכה לרפואה ניסית, למעלה מדרך הטבע. האיש הזה חלה במחלה קשה. כוחותיו אזלו והלכו, והוא התקשה לנשום. הרופאים אבחנו כי הוא סובל ממחלת ריאות נדירה. הם הודיעו לו כי כל הניסיונות לרפא את המחלה יהיו לשווא, שכן לעולם הרפואה אין מענה למחלה קשה זו. מאז סובב האיש בין צדיקים גדולים ובעלי-שם לחפש ישועה ניסית למחלתו. אולם למרבה אכזבתו ולא זכה לקבל ממישהם הבטחה ברורה כי אכן יחלים ממחלתו. עתה עמד לפני אחד מצדיקי פולין הגדולים והידועים, וליבו פרפר בין תקווה לייאוש. הביט בו הצדיק ואמר: "שמע לי, יהודי יקר. בבעיה הזאת לא יוכל איש בעולם לעזור לך. רק צדיק אחד יוכל אולי להביא לך את הישועה – זה הצדיק רבי שמואל-שמעלקה, רבה של סליש". רבי שמואל-שמעלקה קליין, רבה של סליש, עיר בהרי הרפטיים (כיום באוקראינה), היה מן הצדיקים המופלאים בזמנו. הוא התפלל בעניימות מיוחדת כל-כך, עד שרבים מכל קצוות הארץ באו רק כדי להקפיד לתפילה שלו. כמו-כן חיבר פרפרים, שאותם היה שר בעצמו בקול ערב, ורבים התעוררו והתחזקו ביראת-שמיים למשמע ניגונו. כעשרים שנה כיהן כרב בבלקן. לאחר מכן שימש רב בחוסט במשך שמונה שנים. ואז עלה לכהן כרב העיר סליש שבה ישב על כס הרבנות עד סוף ימיו. האיש התפלא למשמע תשובתו של אותו צדיק. הצדיק שולח אותו דווקא אל העיר סליש המרוחקת. מה פשר עניין, תמה בליבו, אך הוא ידע שאין להרהר ולשאול על דברי הצדיק. בטרם יצא מן החדר, הוסיף הצדיק ואמר: "כאשר תיסע אל רבי שמואל-שמעלקה אל תעזוב אותו עד שיאמר לך בביור כי תחיה, ואז ודאי תחיה ותאריך ימים. זכור! עליך להתעבד אצלו גם אם תיידרש לכך שנה שלמה. כדאי שתנצל את הזמן לשבת בין תלמידי וקהאיין לשיעורים שהרב מסליש משמיע לפיהם". יצא האיש לסליש, ומיד בבואו לשם פנה אל בית הרב. כאשר עמד לפני רבי שמואל-שמעלקה שאלו הרב: "מניין באת ומה מטרת בואך?" "שטח היהודי לפניו את סיפורו, והוסיף כי צדיק פלוני שלח אותו במיוחד אליו, כי רק הוא יוכל להושיעו. הריני רבי שמואל – פועל – יתעורר ויגביתו ומבטח תמה קרא: "מדוע יהודי מפולין בא לכאן?! וכי פועל – ישועות הנני?! הלאו פולין, ברוסיה ובגליציה יש צדיקים גדולים וקדושים. אני אינני יכול כלל לעזור לך". נבהל האיש לרגע למשמע דברים. אך מיד נזכר בדברי הצדיק מפולין, כי לא יעזוב את המקום עד שהצדיק מסליש יברכהו, והוא נשאר. עברו יום, יומיים, שבוע, שבועיים, החודשים נקפו, בכל הימים האלה בא היהודי ללמוד בין תלמידי אלו רבי שמואל-שמעלקה להקשיב לשיעוריו. הצדיק מסליש עשה עצמו כאילו שאלו אינו מבחין בו. בכל יום ויום היה משמיע שיעוריו לפני תלמידיו ומתעלם לחלוטין מנוכחותו של היהודי מפולין. יום אחד עשקו בישבה בלימוד 'אלו טרפות' במסכת חולין. בסוגיה זו הגמרא דנה בדיני בהמה. אשר מקצתם פוסלים אותה מכשרותה ודינה דין טרפה ואלו מומים אחרים אינם פוסלים אותה מכשרותה, באותו יום עסק השיעור במומים העשויים להיווצר בריאת הבהמה התפתח דיון בעניין דין מסוים בריאה מומים, זה היה בדיוק אותה מחלה ממנה סבל היהודי... אזונו של היהודי נדרכו. הצדיק הוסיף להרצות את דברי הגמרא. הוא שטח וביער את הסוגיה לאורכה ולרוחבה. וסיכם כי מדברי הגמרא עולה, וכך גם פוסק רש"י, כי בהמה כזאת היא טרפה. אולם מיד שב רבי שמואל-שמעלקה והביא את שיטת רבנו תם, העוסק אף הוא בעניין זה. הרב מסליש הפנה את המלידיו לדברי רבנו תם המובאים בתוספות דבור המתחיל 'טרימא' בגמרא במסכת זבחים (דף קטז, א): "ורבנו תם היה רגיל לחלק בין טריפות אדם לטריפות דבהמה, קטש דאדם אית ליה מזלא". כלומר, בהמה שיש בה מומים מסוימים אכן היא טרפה ואינה יכולה לחיות לאחר שחלתה במחלות האלה, אולם אדם שסובל מאותה מחלה יכול לחיות ולהאריך ימים מכיוון שיש לו 'מזל'. זה המזל האלוקי המעניק לאדם יכולת להיחלץ מדרים גם למעלה מדרך הטבע. הצדיק לצטט את דברי רבנו תם, ופתאום פנה אל היהודי מפולין וקרא: "ישמע אתה, ר' יהודי! אני אינני יכול לעזור לך, אולם רבנו תם הקדוש יכול לעזור לך. סע הביתה ותהיה בריא, ותחיה ותאריך ימים!". נדהם ונרגש קם היהודי מכיסאו ופנה לשוב לביתו, בלא מלא הודיה ושבח לקב"ה, על שנתן מרוחו על עבדיו הצדיקים. ואכן, מחלתו חלפה לגמרי, והוא האריך ימים ושנים טובות.

חסד עם כל יהודי

רבי משה פינשטיין זצ"ל היה גר מספר שנים ברוסיה, יום אחד, כשישב רבי משה בביתו מול הגמרא הקדושה ולמד תורה בשקידה, נשמע דפיקות על הדלת. בפתח הופיע שמרל העגלון. "רבי! הוא קודש. מה ארע?" פנה אליו רבי משה בחיבה. "היום נסעתי עם עגלתי ועברתי בקצה העיר" פתח שמרל ואמר, "יפתאום, שמעתי אנוחות כבדות עולות מאחד במה שהשכנים בסביבה ספרו לי שבבית זה שוכן יהודי חולה במחלת השחפת, כבר כמה חודשים הוא סובל לסורים קשים. "במאת?" חזק רבי משה, "מי הוא? מדוע לא עוזרים לו?" "רבי", אמר העגלון, "אין מכירים אותו, והודי זה איננו שומר תורה ומצוות, מעולם הוא לא בא אל בית הכנסת, ואף אחד לא יודע ממנו" מה חשוב מי הוא ומה מעשיו? יש לעשות הכל כדי להצילו, הרי יהודי הוא" פסק הרב מיד קרא לגבאי אל ביתו והורה להם לטפל ביהודי ולקחת אותו לנפוש בהרים כדי שיתרפא ממחלתו.

א-ל אמונה ואין עוול

סיפר המקובל האלוקי רבי יהודה פתייא זצ"ל (מחבר בית לחם יהודה על עץ חיים): בה' באב תרע"ט נסעתי ברכבת אל הכפר בעקבה הסמוך לעיר בעל. בהיותי שם בקשני שאכנס לבית משה שאשא הכתן לנחמו על הריגת בנו יחידו מנשה, שנהרג ע"י ערלים שבאו לגנוב את ממונו, ולא השיגה ידם לגנוב מאומה. לאב השכול אין ילדים נוספים, וגם בנו לא הותיר אחריו צאצאים. בבואי לבית האבילים הם החלו למרר בככי, כי זקנים המה כבני ע' שנה, וישאלוני על מה ולמה נרצח מנשה, הם החלו מגולגל וחייב במיתת הורג, מה פשעו הם, שגורו עליהם לטבול צער כה גדול. כדי להפיק לי נגונם אמרתי להם, בשובי לביתי אענין בספרים ואשיעו על משאלתם. בט' באב שחרית נגנמתי וראיתי נער הולך מעירי בבל עד לכפר בעקבה ועמו מאה דינרי זהב לשאת ולתת בהם, כדי לפרנס הוריו והקנים. בבואו לעקבה שר חדר פונדק. זקן שהיה במקום גילה שיש במתחתו מאה דינרי, וחמד לגנובם. כיון שתש כוחו, גילה סוד זה לגנב

צעיר, והשנים זממו שהזקן יעמוד על המשמר והבחור יגנוב, ואת הגניבה יחלקו ביניהם. הם הכינו מפתח לחדר שבו לן הנער, ובאישון לילה כשדלת החדר הייתה נעול, וכנסו בלאט, והצעיר דקר את הנער הישן. משהחל לחפש את הכסף, הגיעה שיירה גדולה אל הפונדק, נבהלו הגנבים וברחו לנפש ולא נטלו מאומה. כאור היום נמצא הנער הרוג, ללא נודע מי הכהו, קברוהו ושלחו את מאת הדינרים לאביו ולאִימו שבבבל. אותו נער היה בן יחיד לאביו ולאִמו ומכלכל את שיבתם. אורחי הפונדק סרבו לשכור את החדר שבו אירע הרצח, והוא עמד סגור ונעול שנים רבות. לאחר שנקבר הנער עלתה נשמתו בבי"ד של מעלה ותבעה את דמה מידי הרוצח הזקן. נפסק הדין שישעה לו כפי שנעשה לה, שהרוצח יבוא בגלגול ויהיה בן יחיד מכלכל את שיבת אביו ואִימו, ויהרג ולא יטלו ממנו, ולא יניח זרע אחריו. שאלו בית הדין את פי הנהרג, האם אינו רוצה למחול להם, והשיב שאינו מוחל. החולט לבצע את פסק דינו, כשמת הגנב הזקן גלגלוהו במשה שאשא שדר בבבל ולא נפקד בזרע עד היותו בן חמישים. בהיותו בן חמישים הלכו הוא ואשתו לעקובה באו ללון באותו פונדק. בלילה ההוא היו שם אורחים רבים, כל החדרים נתפסו, ונשאר רק החדר הנעול שבו נרצח הנער. אמר הפונדקי בליבו, עד מתי יהיה חדר זה סגור, מוטב לפתחו ולהשירו למשה שאשא ולאשתו, הרי אינם יודעים שנרצח שם אדם, פתח בעבורם את החדר ולנו בו. בלילה ההוא קראו הבי"ד לנער הנהרג ואמרו לו, הגיעה העת שתילד נפש ההורג בעולם, האם אתה מוחל לו או לא. אמר איני מוחל, אמרו לו רד ועמוד בפתח החדר שבו נהרגת. ירדה נשמת ההורג ועמדה שם, ובאה נשמת ההורג ופתחה וחרדה מלהכנס בגלגול אצלם, עמדה נשמת הנהרג, הכתה אותו ואמרה לו, רשע, הכנס בגוף זה כדי לקבל עונשך, ועל כרחי של אותה נשמה באה בגלגול ונולדה בעת ההיא, ויקרא שמו בישראל מנשה, הוא בנו של משה שאשא שנהרג ע"י הערלים ולא נטלו ממנו כלום. כל זאת הראו לי כשנגנמתי בעת אמירת הקינות, כאילו הייתי עומד לצופה בנעשה מתחילה ועד סוף, וכתבתי אלו דברים אלו לה' משה שאשא כתשובה על שאלתו

חסד ועונה נפשו.

בעירו של רבי יהודה בן עטר הייתה חנות של פחמים. חנות קטנה וחשוכה, המלאה בשקים גדולים וכבדים העמוסים בפחמים שחורים. בעל החנות היה חסד בבוקר מקדם, פונה אל חנותו הקטנטנה, מתיישב על שרפרף קטן בפתח החנות ומציע לאנשי העיר לקנות ממנו פחמים לצורך בישול וחימום הבית. יום אחד, ישב המוכר הפחמים בפתח החנות ויחכה לקונים. הוא היה רעב מאוד ורצה ללכת לביתו לאכול ארוחת צהריים, אך הוא חשש שאם יעזוב את החנות, יבואו קונים לקנות פחמים וכשלא ימצאו אותו יפנו לחנות אחרת, מה יעשה? הוא הביט סביבו והנה הוא רואה את הצדיק רבי יהודה בן עטר עובר ממש לידו. רץ אליו הפחמי וקרא: "רבי, האם אתה מוכן לעשות עמי חסד? אני רעב מאוד, האם אתה מוכן להשיג על חנותי? אני אלך אל ביתי, לאכול את ארוחת הצהריים ואחזור מיד!" ענה רבי יהודה במאור פנים: "בשמחה! חסד עם יהודי? ודאי שאני מוכן!" בעלי חנות מסביב נדהמו מאוד, כיצד מעז הפחמי לבקש כזו בקשה מהרב העיר?! אך הרב שמח על המצווה והתגלגלה לידו, התיישב בפתח החנות, למד תורה והפחמי הלך לביתו. לפתע עבר על ידי חנות חברו של רבי יהודה, רבי יעקב אבן צור, שהיה מחכמי העיר. הוא התפלא מאוד ושאל את רבי יהודה: "מדוע הנך יושב בפתח החנות?" השיב רבי יהודה: "בעל החנות זכה אותי במצות גמילות חסדים, לשבת ולשמור על חנותו עד שאוכל את סעודתו".

גמילות החסד

המקובל רבי שלום שרעבי זצ"ל. התגורר בירושלים ולמד תורה יום אחד מימות החורף יצא רבי שלום שרעבי מביתו בדרכו לתפילה. בחוץ היה קר מאוד, רוח נשבה וגשם חזק ירד, רבי שלום התעסק היטב במעילו ומהר לבית הכנסת. לפתע ראה לפניו אישה עיוורת הולכת בגשם רטובה, לבושה בבגדים דלים ורגליה היחפות זורכות על הבוץ והאבנים שברדף. את האישה הובילה לידה קטנה שהחזיקה בידה והולוכה אותה אט אט. כשראה זאת רבי שלום הצדיק מהר מיד לחלוץ את נעליו, התכופף והניח אותן לרגלי האישה היחפה. אחר כך הוריד את מעילו, עקר גופה של הילדה הרועדת מן הבוץ ומהר לבית הכנסת.

האמת קרית חום ואהבה לתורה יש בנה חן יצא גדול בתורה

סיפר הגאון ר' יששכר שלמה טייכטאל זצ"ל, הי"ד, רבה של פישיטאן, בהקדמת ספרו "משנה שכיר", שאישה אחת באה לפני הצדיק רבי צבי הירש מליסקא זצ"ל בעל "אד פרי תבואה", ורשמה בפתקה שהיא מבקשת ארבע, שיהיה לה בן כמותי- ענה לה: "לצונן בבן כמותי. אבל אמרי נא, האם את אמת כשם שהייתה אמיתי? והמליץ על כך את המימרה (בבבא בתרא ע"ב) שלא כל צמר היורד לירה קולט את הצבע כראוי, רק אם היה נקי טוב אימון[שלא נתלכלך בגוה (רש"י)], שהכל תלוי באם! וסיפר רבי יששכר שלמה, שבו היה מעשה- ילד כבן שמונה היה, ולמד פרק חזקת הבתים. אימו הייתה קמה בהשכמת ערב שבת ללוש ולאפות לכבוד שבת קודש, והייתה אופה בייחוד עבורו עוגה קטנה מתוקה, שיאכלנה כשיחזור מהתפילה, כי לומד הוא תורה. פעם חזר מהתפילה, והעוגה עוד לא נאפתה. נכספה וגם כלתה נפשו, ואמר: "אימי איפה העוגה? רעב אני ומשתוקק לאכול!" אמרה לו: "העוגה נאפית בתנור, אינה מוכנה עדיין. אבל אתן לך עצה להשקיע רעבונך, תדע שהגמרא מקדושה משתיקה הרעב ומשביעה את פחות מהעוגה. ואדרבה, תהנה ממנה יותר!" ואמרה זאת כבזה שכנתו ולחט, כבזו אהבת תורה, עד שהאמין לדבריה וישב ללמד בחשק נמרץ, וראה שכדבריה כן הוא. הרעב נשכח, וגם העוגה; וכתב שיהו שאמר רבי חנינא: חמין ושמן [חמין זו החמימות והרגישות. שמן היא החכמה (מנחות פה ע"ב)] שסכתני אימי בילדותי, הן עמדו לי בעת זקנותי (חלין כד ע"ב).

העלים של גן עדן

מעשה ברבה בר אבוב שמצא את אליהו הנביא בבית קברות של גויים. רבה שאל אותו כיצד הוא עומד בתוך בית קברות והרי הוא כהן? אליהו הנביא תמה עליו כיצד אין הוא יודע את ההלכה שאמר רבי שמעון בר יוחאי, שקברי גויים אינם מיטמאים; מדוע אין הוא בלי כסדר טהרות? אמר לו רבה: "העניות גרמה לי זאת, עלי לעבוד כדי להתפרנס ולהביא טרף לביתי". לקחו אליהו והכניסו לגן עדן. אמר לו: "פשוט בגדיך ולקוט מאלו העלים". לקח רבה מהעלים אשר הדיפו ריח גן עדן, וצרר אותם בתוך גלימתו. כאשר בא לצאת, שמע קול שאומר: "מי רוצה לאכול עולמו בחייו כמו רבה בר אבוב?!" כאשר שמע זאת, מיד השליך את כל העלים מתוך הגלימה, אולם הרבה הטוב נשאר בה. רבה בר אבוב מר את הגלימה בשנים עשר אלף דינרים וחילק את הכסף לבני ביתו.

[ז] פולין דרכן להתלע במחובר ולכן אף על פי שהמקום דחוק ובודאי לא רחשו אסורין אפילו אם נמצא נקודה שחורה צריך לחטט ולהסירה שהיא אסור כתולע ממש יען דמקום שיתחיל התולע להתרסק נעשה אותו מקום שחור וכן מנהג בגדד נוהגים לחטט בעומק להסיר נקודה שחורה: [תולעים שלא רחשו כגון פולים ואפונים שהטקליפה משחירה מבחוץ] נקודה שחורה [בחוף] אינם אסורים כיון שהם מונחים במקום צר ולא יכולים לרחוש]

[ח] התאנים וקישואים ומלפפון דרכן להתלע במחובר וכן אפרסק וכן פול המצרי וכן כרוב וכן החסה כל אלו דרכן להתלע במחובר ואין לאכלם לא בדיקה גם עוד הכרפס והכרתי ופטרזוילה מתלעין במחובר ואין לאכלם בלא בדיקה והעלים של הצנון צריכין בדיקה היטב ויש ירקות שנמצא בהם תולעים דקים הרבה וקשה לבדוקן והם מה שקורין סלק (תרד) ונענע שומר נפשו ירחק מהם ובגדד אוכלים זה סלק ואומרים שבדוקן אותו וירא שמים יסלקו מביתו ולא יבא על על שולחנו ובביתו לא יכנס הסלק למאכל ורק בראש השנה יביאו אותו על השלחן לראותו בלבד בשביל הבקשה שבהם ועלי פגנים אסורים רבני ארץ ישראל יע"א לגמרי ולא יועיל להם בדיקה וכן בגדאד נוהגים בהם איסור והירק בטיג"ג שיש לו תולעים משהין אותו בביתו י"ב חדש ואחר כך אוכלים אותו:

[ט] פירות שחזקתן שלא להתלע במחובר אלא רק בתלוש אם התלעו בתלוש מותרים דלא אסרה תורה אלא שרץ השורץ על הארץ במה דברים אמורים כשלא פירש מן הפרי אבל אם פירש מן הפרי אפילו לא הגיע לארץ אלא שמת באויר קודם שהגיע לארץ אפילו לא פירש כולו אלא מקצתו או שלא פירש אלא על גבי הפרי או על הגרעין שבתוכו או שפירש מפרי לפני בלא אויר כגון שהם דבוקי יחד ויצאה התולעת מזה לזה דרך נקב בלא ראיית אויר בכל הני גוונים דין פירש יש לו ואסור משום שרץ הארץ ויש לתולע זה דין בריה דאפילו באלף לא בטיל ואפילו אם התולע מת בתוך הפרי ואחר שמת פירש מן הפרי גם כן אסור ויש לו דין שרץ השורץ:

[י] יש אומרים דלא אסרין בפירש אלא אם כן ידענו בבירור שפירש אבל אם רק נמצא בתוך הפרי ולא ראינו שפירש אף על פי שהוא חי וחורו נקוב לחוף מותר ולא חיישינן שמא פירש וחזר כן הוא דעת מר"ן ז"ל בש"ע ויש אוסרין בחורו נקוב לחוף דילמא פירש וחזר ויש לחוש לדעת האוסרין ובפרט שכתב רמ"א ז"ל וכן בגדאד המנהג פשוט לאסור בחורו נקוב לחוף: [תולעת בתוך הפרי ולא ראינו שפירשה אף שהתולעת בחיים והפרי נקוב לחוף מותר ואין לחוש שמא פירשה מהפרי אליו]

[יא] לא אמרין לחלק בין פירש ללא פירש אלא רק בפירות שמוחזקין אצלנו שאין מתלעין במחובר אלא רק בתלוש אבל פירות דיש להסתפק בהם שהתלעו במחובר אף על גב דאין הדבר ברור הרי אלו אסורים אפילו אם לא פירש משום דספק תורה להחמיר: [ואם יש עוד ספק נוסף אפילו ספק שאינו שקול יש להתיר]

[יב] תולעים קטנים הנמצאים בקמח אסורים דאפילו פירשו לדופן הכלי מבפנים אסורים דדוקא במים ושאר משקין שדינן פירשו בפנים משום דהיינו רבתייהו אבל במאכל לא אמרין היינו רבתייהו ואסורין בכל גוונא ולא עוד אלא אפילו אם לא שרצו אלא רק בקמח גופיה יש להם דין פירש ואסורין כמו דין פירש מפרי לפני ולכן אף הם קטנים שאי אפשר לבררם ולהוציאם מן הקמח אפילו על ידי ניה נאסר הקמח אבל גדולים שאפשר לבררם על ידי הרקדת הקמח בנפה הפה זה מרקד הקמח מן התולעים ומותר: [קמח שהיה צבור על הקרקע ונמצאו בו תולעים, אסור שמה פירשו ושרצו על הארץ אבל אם הקמח מונח בכלי והתלע מותר שאפילו אם פירשו התולעים בתוך הכלי מבפנים היינו רבתייהו ומותרים ולרווחא דמילתא יש לצרף ספק נוסף שמא בעריכת הבית ואפייתו נימוחו]

[יג] מותר להוציא שכר מקמח שהתלע וכן מן תמרים או צימוקין שהתלעו כי זיעה בעלמא הוא ואין אסור משום מבטל איסור לכתחלה: [ולכן מותר לרסק תותים כדי לשתות את המיץ]

[יד] חייטים מתולעים אם רובן מתולעים שאי אפשר לברר ימכרם לגוי ואם אין רובן מתולעים יבררם תחלה ואחר כך מותר לטחון ויהיה לכתחלה לטחון ברחיים שיש שם אפרכסת מפני שא"ל נשאר בהם תולעים אחר בדיקה יברחו בשעת טחינה מנדנד הריחיים ויצאו דרך דופני האפרכסת ובדיעבד אם אין לו רחיים שיש בו אפרכסת מותר לטחון משום דאפילו אם נשאר תולעים מתרסקין בטחינה ותו אין להם דין בריה ובטלי הוא שכונתו לטחון ולא בא לבטל האיסור בידים ומהאי טעמא שרינן למכור לגוי ולא חיישינן שמא יאפה וימכור לישראל משום דאחר טחינה תרסק התולע ובטל וחייטים אלו דלא התלעו רובן שאמרנו שצריך לבררם תחלה היינו לכתחילה אבל בדיעבד אם לא ביררם וטחנם מותר ובין הכי ובין הכי צריך לרקד הקמח אחר הטחינה והוא דשרינן על ידי טחינה דוקא בחיטים דדרכן להתחן אבל קמח שהתלע אסור לטחון כדי שיתרסקו התולעים דאין מבטלין איסור לכתחילה:

[טו] אין להתיר חייטים הנזכר על ידי טחינה והרקדה אלא דוקא אם נמצא בהם תולעים אדומים או שחורים דאלו דרכן לברוח מנדנד הרחיים אבל אם התלעו בתולעים דקים ולבנים אין להתיר לכתחילה על ידי טחינה והרקדה הנזכר מיהו בדיעבד אם טחנם מותר דודאי ונימוחו ובטלי:

[טז] דבש תמרים (סילאן) צריך להזהר לסננו בחתיכת בגד תחלה כי ימצא בו נמלים או יתושין ואין ניכרין לעינים וכן דבש שנפלו בו נמלים יחממו עד שיהא ניתך ויסננו ומרקחת שנפל בה נמלים שאי אפשר לסננה אין לה תקנה

להשהות י"ב חדש משום דקיימי לך בריה שאין בה אצל שער עליה י"ב חדש נעשית כעפרא דחכא שאיני דיש להסתפק ולומר עליו הדבש מעמיד ומקיים בדריה הטמונים בתוכו ולהכי גם אחר י"ב חדש קיימי באיסוריהו: [כ] זבובים המטילים ביציהם בימות החמה על הבשר והם כמו גרעיני חרדל לבנים צריך לבדוק הבשר אולי יש בו מזה ואם ימצא ידיה הבשר יפה יפה שלא ישאר אפילו אחרת מאלו ביצי הזבובין וצריך שתתן בעל הבית דעתה היטב על זאת וגם בבית תזהר לכסות הבשר ולא תניחנו בגלוי שיחנו עליו הזבובים:

[כא] נהנו בגדד לאסור חלב חמוץ שקורין לבן שהוא מנוגב אם התלע וכן הוא הדין הגבינה שהתלעה [גבינה שהתלעה מותר לאוכלה ואף על פי שבלוע מהגבינה עם התולעים שבא כיון שגדלים ממנה ואפילו בשבת מותר ואין חשש על נזילתה נשמה]

הליכות עולם 1. דלים הנקראים קרפיונים, מצוי שיש עליהם תולעים מבחוץ, דמעלמא אלו, ונדבקים סמוך לסנפירים, כדי למצוץ מן הדם והשומן שבדג, והם אסורים בודאי משום שרץ המים, וחייבים להסירם. אבל תולעים הנמצאים בדגים בין העור לבשר או בתוך הבשר, מותרים. ואם נמצאו במעי הדגים אסורים.

ח. צימוקים ועגבים שהתלעו מותר לעשות מהם שכר, ואין נחשב הדבר כמבטל איסור לכתחלה, שאין כוונתו אלא להוציא שכר מהפירות, ולא ליהנות מן התולעים. וכן מותר לרסק תותים שיש בהם תולעים, ולסננם בגד ולשתותם, מהטעם האמור. וכמו שכתב מרן בבית יוסף (סימן פד) בשם האררחות חיים, דבש שנפלו בו נמלים יש לחממו ולסננו, ואין כאן משום מבטל איסור לכתחלה, כיון שאין כוונתו אלא לתקן הדבש.

מעשה מהזוהר – רבי פנחס בין יאיר ורבי שמעון

רבי פנחס היה הולך לראות את בתו, אשתו של רבי שמעון, שהיתה חולה, והיו הולכים איתו החברים, והוא רכב על חמורו. עד שהיה הולך בדרך, פגע בשני ערבים. אמר להם, בשעה זה התעורר קול מימי העולם. אמרו לו, מימי העולם אין אנו יודעים, מימינו אנו יודעים. שהרי יום אחד היו אותם לסטים מקפחים דרכים של אגשים באותו שדה, ופגעו באותם יהודים ורצו לקפחם, ונשמע ברחוק בשדה ההה קול החמור הזה שפגע פגעים, ובאה שלהבת אש באותו קול (באותו שדה) ושרף אותם, ונצלו אותם יהודים. אמר להם, ערבים, בדבר זה שאמרתי לך, תנצלו יום זה מלקטים אחרים שמתחילים לכם בדרך..... בכה רבי פנחס ואמר, רבון העולם התרחשות נס זה עשית בגללי, ונצלו אותם יהודים ולא ידעתי. פתח ואמר, (תהלים קלו) לעשה נפלאות גדולות לבדו פי לעולם חסדו. כמה טובות עשה הקדוש ברוך הוא עם בני האדם, וכמה נסים מרחיש להם בכל יום, ולא יודע, רק הוא בלבדו. אדם קם בבקר ונחש בא להרגו, והאדם שם רגלו על ראשו והורגו, ולא ידע בזה האיש, פרט לקדוש-ברוך-הוא בלבדו - הני לעשה נפלאות גדולות לבדו. אדם הולך בדרך ולקטים מחפים להרגו, בא אחר ונתן כפר תחתיו והוא נצל, לא ידע הטוב שעשה לו הקדוש ברוך הוא והנס שהרחיש לו, רק הוא בלבדו - הני לעשה נפלאות גדולות לבדו. לבדו עשה ויודע, ואחר לא יודע. אמר לחברים, חברים, מה ששאלתי לערבים האלה שנמקאים תמיד בש דות אם קול החברים שהם משתדלים בתורה שמעו, שהרי רבי שמעון ורבי אלעזר בנו ושאר החברים הלכו לפנינו ולא ידעו מאתנו, ושאלתי לערבים הללו עליהם, שידיעתי שקולו של רבי שמעון רגזו שדות והרים, והם גלו לי מה שלא ידעתי. עד שהיו הולכים, אותם ערבים חזרו אליו. אמרו לו, זקן זקן, אתה שאלתנו מימי העולם, ולא שאלת על יום זה, שראינו תמיהה על תמיהה. ראינו חמשה בני אדם וערבים, וזקן אחד נחם אותם, וראינו עופות מתפצלים ופורשים בנפלים על ראשיהם, אלו הולכים ואלו שבים, והצל לא עבר מעל ראשיהם, ואותו זקן הרים קולו עליהם, והם שומעים.

אמר, על זה שאלתי. ערבים ערבים, תלכו, ודרך זה תהא תקינה לפניכם בכל מה שתראו. שני דברים אמרתי לי ששמחתי בהם. הלכו. אמרו לו החברים, אותו מקום שמעון שרוי בו, איך אנו יודעים? אמר להם, תשאירו לבצל פסיעות הבהמות שהיא דרית פסיעותי לשם. לא היה טוען חמורו, וחמורו סטה מהדרך שני מיליו, והלך לשם

התחיל לנהר שלש פעמים, נרד רבי פנחס ואמר לחברים, נקום לקבל סבר פני ימיים, שעכשו יצאו אלינו פנים גדולות ופינים קטנות. שמע רבי שמעון נהרת החמור, אמר לחברים, נקום שהרי קול (שמחת) החמור של רבון החסיד התעורר אלינו. קום רבי שמעון וקמו החברים. בין כך ראו את רבי פנחס שהיה בא. הגיעו אליו, בא רבי פנחס ונשק את רבי שמעון. אמר, נשקתי את פי ה', התבשם בפשמים של גנתו. שמחו כאחד וישבו. בין שישבו, פרחו כל אותם עופות שהיו עושים צל והתפזרו. החזיר ראשו רבי שמעון והרים להם קול ואמר, עופות השמים! איינכם משגיחים בכבוד רבונכם שעומד כאן! עמדו, ולא לקחו ממקומם, ולא קרבו אליו. אמר רבי פנחס, אמר להם שייכבו לדרךכם, שהרי לא נתנו להם רשות לחזר? אמר רבי שמעון, ידעתי שהקדוש ברוך הוא רוצה להרחיש לנו נס. עופות עופות! לכו לדרךכם, ואמרו לאותו הממנה עליכם שהרי בהתחלה היה ברשותו, וקצת זה לא קים ברשותו. אבל העלינו אותו ליום השלע, כשעולה ענן בין שני חזקים, ולא מתחברים. התפזרו אותם עופות והלכו. בין כך הרי לפניה מתפשטים בענפים לשלשה צדדים עליהם, ומעין מים נובעים לתפיהם. שמחו כל החברים, ושמחו רבי פנחס ורבי שמעון. אמר רבי פנחס, טרח גדול היה לאותם עופות בתחלה, וטרח בעלי חיים לא צריכים, שהרי כתוב (תהלים קמה) ורחמי על כל מעשיו. אמר רבי שמעון, אני לא הטרחתי אותם. אבל אם הקדוש ברוך הוא חס עלינו, איננו יכולים לרחות את המתנות שלו. ישבו תחת אותו האילן, ושתו מהמים ונתנו שם.

אמרי חז"ל וכל מי שמשפיל עצמו בעוה"ז ויכול להשתרר עצמו ולקחת גדולה ופרנסות על הצבור והוא לא חפץ להתגאות כאשר עשו בני בתירא שירדו מנשיאותן לכבוד הלל שהי גדול מן וכל כיוצא בזה יהי לראש לעוה"ב. ספר חסידים סימן לב. ציער אדם כאלו ציער עולם מלא שכל מה שבעולם יש באדם... ואותם הצעירים או לוקחים דבר או מצניעים אותו כדי שישפלו בעל הדבר ויצטער עליו עובר בלאו וכך דרשו חכמים לא תגנובו (ויקרא י"א) ע"מ להקטין ע"מ לצער.... אף אם עשה צעירה לבחנם כמו שמהים עלי משאוי יתר מבני הראוי ומכה אותה והיא אינה יכולה ללכת בא דמים לך שציער בעי"ח וכן המושכים אונן החתולים להשמיע עקבתם הם חוטאים הם דרשו חכמים ביום (תהלים נאום ה') אכה כלי סוס (בשגוען ורוכבו בעורון) [בתמהון לרוכבו בשגוען] (זכרי' י"ב ד') עתיד הקדוש ברוך הוא להפרע עלבון סוסים מרוכביהם על שהכו אותם במגפיים שקורין ספורני בלע"ז. ספר חסידים סימן מה

שאלה: בעל חנות מכולת שהניח בשגנה אוכלים תחת המטה וישנו עליהם, ומכר מהם לישראל אחר, ולאחר שגודע לקונה, שהוא ירא שמים, ביקש להחזירם בטענה שיש הרבה פוסקים אחרונים שאוסרים אותם אפיו בדיעבד, והוא חושש לדבריהם, והמוכר טוען קים לי כהפוסקים המתירים אותם בדיעבד, ולא אחזיר לך הכסף. האם המוכר יכול להחזיק את הכסף, ומה הדין אם אכלם

תשובה: כתב בשו"ת יביע אומר חלק ה - חושב משפט סימן ו שלגבי אוכלים תחת המטה מכיון שאין בזה חשש איסור תורה, ודאי דנקטינן לקולא, ומותרים ובפרט במקום הפסד מרובה, וכמו שהעלה בשו"ת יביע אומר ח"א (חיו"ד סי' טו וסי' י). ומכיון שלענין מעשה אנו פוסקים להקל ולהתיר האוכלים האלו, אין להוציא מן המוכר המוחזק במעותיו, עיי' ביטול המכה. אבל אם המעות הם ביד הלוקח יכול להחזיר את המקה שיכול לומר קים לי כדעת האוסרים אוכלים שתחת המטה ובפרט כשהוא ידוע ומוחזק לאדם כשר הזהיר בדברים כיו"ב, במקרה ואכל כבר את האוכלים שתחת המטה חייב לשלם את מחירם המלא אפילו אם עדין לא שילם שהרי אפילו אם קנה איסור דרבנן שכל הדעות הוי מקח טעות ויכול להחזירו אם אכל את האיסור דרבנן חייב לשלם אף שלא שילם עדין כל שכן אוכלים שתחת המטה שנקטינן בהו לקולא כיון שיש רצפה תחת המטה ועוד טעמים

שמירת העיניים פותחת את כל השערים

כל יהודי אומר בוקר וערב בקריאת שמע את פרשת ציצית וכתוב בפרשה "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם וגו'" כתב על פסוק זה ספר החינוך שזהו לאוו מהתורה שלא לתור אחרי עיניו, לשמור את עיניו מראות ברע הגמרא במסכת בבב דף נו אומרת לעצם עיניו מראות ברע א"ר חייא בר אבא: זה שאין מסתכל בנשים בזמן שמכבסות בנהר שאז אינם צנועות מספיק. שואלת הגמרא איך מדובר אם יש דרך אחרת ובכל זאת הולך בדרך שיש בה נשים שמכבסות בנהר אפילו שעוץ עיניים נחשב לרשע ואם אין דרך אחרת הוא אנוס ועומד לעבור מתרצת הגמרא שאין דרך אחרת ומכל מקום צריך לעצור את עיניו

אנו רואים ממגמא זו שאם יש דרך אחרת והולך בכל זאת בדרך שיש שם נשים שמכבסות נקרא רשע אפילו שעוץ את עיניו כיוון שמביא עצמו לדיני ניסיון

הגאון הרב זילברשטיין שליט"א מספר, שזכה לשמע פעם מדבריו של הקדוש בעל "שומר אמונים" זצוק"ל שאמר, היות ואמר חז"ל של הרוצה דבר ערוה ואינו זו את עיניו ממנו זוכה ורוצה פני שכניה, אם כן, פניו שברגע זה נמשך עליו אור השכינה, מסגל זמן זה להתפלל ולבקש בקשותיו הנצרכים לו פעוד עיניו למטה וגובר הוא על יצרו. רגע זה מסגל לקבלת כל בקשה.

והרב זילברשטיין סיפר שהיה אדם שהיה צריך ללכת לבית רפואה בתל אביב ושמו מאד את עיניו בהליכתו לשם וביקש שבזכות שמירת העיניים שהקב"ה יבריא אותו ואכן כך היה ראיתי ת"ח שכתב ביאור מדוע תפילתו נשמעות באותו רגע ממשמעות הפסוק, שאומר הפסוק, "עוצם עיניו מראות מרע" המשה הפסוק הוא "והוא מרומים ישכון" זוכה שעכשו השכינה שורה עליו אם כן זהו עת רצון שתקבל תפילתו הרב שמעון שקאפ כותב שהרצפה לזכור את לימודו ולזכור בכלל יזהר לשמור את עיניו כפי שאומר הפסוק לא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר אתם זונים אחריהם תזכו להמשך הפסוק וזכרתם

הסב דורי זצוק"ל סיפר שזכה לראיה רוחנית ולרוח הקודש שזכה לראות בזכות שמירת העיניים וכן הבבא סאלי אמר שזכה בזכות שמירת העיניים והפה וכן בבא אלעזר שמר מאד את עיניו סיפר אברך שלומד בפרות יוסף שיש לו דוד עבריין ואמר לאברך שילך כדורי שיברך את בתו כיון שהיא חולה לאברך היה קשה להשיג את הרב מהיום להיום מצד שני מאד פחד מדודו העבריין אם לא יעשה את רצונו לבסוף הצליח להשיג את הרב לפני ערבית הרב רק ראה אותו בלי שהאברך אמר לו על מה הוא הגיע אמר לו הרב תגיד לדודך שיבדוק את המזוזות ואכן כך הוא עשה ובתו הבריאה ויש עוד סיפורים על רוח הקודש של הרב כל זה הוא זכה בזכות שמירת העיניים כדברי הרב זצ"ל

אין אדם שיכול לומר שהוא חסין חייב אדם לשמור את עיניו ולפי גדלותו בתורה יצרו יותר גדול כמו שהגמרא אומרת כל הגדול מחבירו יצור גדול ממנו במקרא במסכת קידושין מובא מעשה שפדו שביותו יהודיות והעלו אותם לעלות גג ביתו של רב עמרם חסידא. לפתע ראה רב עמרם חסידא את הנשים נכנס בו יצר הרע, ורב עמרם מיד רצה לעלות אליהן, ולכן נטל סלם קבד שפדך קלל רק עשרה גברים וכלו להרימו והוא מגודל יצרו הרימו לבד, והחל לטפס עד שפגע נעצר והתחיל לצעק "אש, אש, גבית עמרם" השכנים והתלמידים רצו לראות את האש הגדולה שפגעה שם וכשהגיעו ראו רב עמרם על הסלם אפילו רבי אנהו מתבדשים לראות אף בך אמר להם מוטב שאתבדש פאן ולא תתבדשו ממני בעולם הבא... לבסוף הוא השבע את יצר הרע ויצא ממנו יצא ממנו יצר הרע כמין עץ ארז מאש אמר רב עמרם ליצר הרע תראה שאני בשר ודם ואתה אש וניצחתיך אותך שביזיתי עצמי ועיין להגרי"ח פלאג'י בספר "תוכחת חיים" עה"ת (פרשת וירא), שכתב: "המזמין אורחים לשת בשר ודם וכיוצא בזה

ונכשל בשמירת העיניים שמביט בהן דרך עבירה, ח"ו, יצא שכרו בהפסדו. ועדיף שלא יזמין אורחים כלל ועיקר מסופר על בחור ושיבה שנגש אל הגאון הצדיק רבי אליהו לופיאן זצ"ל ובקש רשותו ללכת לחתונה מערבית והבטיח שהוא ישמר על העיניים ושלא יפגש אחרת לו בנערה אגני זקן בן שמונה שנה, בקשי רואה בעין אחרת, ובכל זאת מתגרא לצאת לרחוב ואילו אתה בחור בן עשרים, עם שתי עינים, הולך באמץ למקום סכנה ובטוח אתה שלא תנזק כלל!?

מספרים על החפץ חיים שפגעת נקנתו נקנסה לביתו משפחת לטפל בעיניו הבית והוא היה מסב את ראשו על מנת שלא להסתכל עליה ואמר מדוע היא נקנסת לזמן? היא לא יודעת שיש לנו יצר הרע! ונצאה משם.

במסכת חגיגה דף ה. מובא פשה רבי יוחנן, לומד את הפסוק באיוב "הן בקדשיו לא נאמרו" היה רגיל לבכות כיון שפרוש הפסוק הוא שהקב"ה אפילו בצדיק גמור לא מאמין וחושש שמא יחטא. לכן גדולי ישראל צעקו על האינטרנט בפרט הלא חסום שאנשים צדיקים נפלו לשאל תחתית ביתם נהרס ה' ישמור כיון שלא יכלו לעמוד מול עוצמת יצר הרע ואם היו שמים גדר כמו שצריך לפני כן כל הפסד הגשמי של איבוד הבית ולא רק הרוחני לא היה קורה

הגמרא בנדרים (לא) אומרת כל הצופה בנשים, סופו בא לידי עברה. יש הבטחה" מהנ"ל שסופו בא לידי עברה... כל הניגש לאינטרנט גם ברשות ואינו חסום כדבעי אומר הרב חיים קנייבסקי שליט"א שאין אדם שלא ניכשל ואם נכשל ולבסוף מגיע לידי צפיה "זוכה" לבסוף להבטחה שיבוא לידי עברה אסור להקל בדברים אלו ומשם יכול להגיע לחורבן הבית ה' ישמור כפי שהרב עמאר סיפר בכנס, עכשו אני בא מבית הדין משפחה חשובה של עשרה נפשות שכולם יראי ה' נהרסה בגלל האינטרנט הוא סיפר זאת וכולו מזועזע. ועוד המון מקרים כאלה לכן לא יאמר אדם אני לא חושש וידאג לשמור את עצמו

שאל ראש ישיבת קול יעקב את הבבא מאיר מה יעשו הבחורים שיצליחו בלימודם אמר להם שמירת העיניים והפה בבא אלעזר זצוק"ל שמר מאד את עיניו לכן זכה לעיניים רוחניות כל השומר עיניו מראה איסורה זוכה שהשכינה מלווה אותו באותו רגע ומה שיבקש הוא עת רצון שיתקבל אכיו"ר שמירת העיניים מצילה מעין הרע הגמרא אומרת שבני יוסף נמשלו לדגים מה דגים שבים, מים מכסין עליהן ואין העין שולטת בהם, אף זרעו של יוסף אין העין הרע שולטת בהם, וגם אם תרצה לומר עין שלא רצתה לזון ממה שאינו שלו (אשת פוטיפר) אין העין הרע שולטת בה, מכאן ילמד האדם סגולה נגד עין הרע זה שמירת העיניים! שמירת העיניים מצילה מאסון ה"י

ומסופר: על בחור ושיבה שחזר מהישיבה הבית לשבת חופשה ועלה לאוטובוס, אך כיוון שראה שבתחילת האוטובוס ישבו נשים לא כל כך צנועות הלך לשבת בסוף האוטובוס וירדם. ופתאום בא אליו איזה זקן בחלום ויאמר אליו קום מהר בן אדם מה לך נרדם מתחתך יש פצצה, והנה קם הבחור מהחלום והנה הוא רואה ליד רגליו תיק משונה מאוד, וילך אל הנהג ויספר לו זאת ומיד פינו את האוטובוס וקראו לחבלן מוטרה והכל בא על מקומו בשלום ואותו בחור ושיבה נסע לבבא סאלי זיע"א לספר לו זאת ואיך שנכנס לבבא סאלי מיד אמר לו הבבא סאלי אשריד בזכות שמירת העיניים שלך הצלת אוטובוס שלם: מעשה באדם שחזר בתשובה כיון שראה יהודי כיון הוא מוריד את עיניו מראות מראות אסורות דבר זה עשה עליו רושם כביר ובסוף זכה לחזור בתשובה. אמר הגאון הרב מזוז שליט"א אותיות ס,ע,פ,צ,ק לומר סוגר עין ופה זוכה לאותיות צ,ק היינו צדיק וקדוש שנזכה להשראת שכניה בכל מעשיו

מילי בדחוחא : פעם ראש ממשלה ביבשת אפריקה ועוד כמה שרים חשובים היו במסוק הוציא אחד שמו של \$100 חזק אמר עכשו יש אחד מאושר לקח השני 2 עשרות של 100\$ חזק ואמר עכשו שניים מאושרים לקח השלישי 4 עשרות של 50\$ חזק אמר עכשו יש 4 אנשים מאושרים לקח הרביעי 20\$ חזק 10 עשרות חזק אמר עכשו יש 10 אנשים מאושרים אמר להם המים אם לא נתקחו אתם יורו אותכם והיו מיליוני אנשים מאושרים רבה לפני שלימד לחכמים אמר מילתא דבדיחותא ודבדי' רבנן לוסוף ישוב באימה לפתח בסוגיא [שבת ל:]

העלון מוקדש להצלת יחונת ושלטת חדד ובני ביתם: שה' יתברך יחלם במאד מאד ושקב"ה ימלא את כל הפסוקים מלאה ה' ליבם לטובה ויתקיים בהם הפסוק ימלאה ה' כל כשמאלות ויחיים מכל צרה ונוק יגביה טוב מערכתם וכל אשר יפנו יצליחו ויבטל הא-ל מעליהם כל גזירות רעות ויעלה הא-ל גזירות טובות ויברכת מרובת, וכות התורה תגן בעדם וימלא כל משאלות ליבם לטובה, לחיים טובים ומנוחתם, ויסיר כל מחלה וכל דבר רע ונחיה תמיד שמחים ומאושרים אכיו"ר. ע"ש: יורם בן זילר, רחל בת מזלה, אליהו בין מבירה. 054-8464024 YORAMADAD@GMAIL.COM

אורי וישעי

בית מדרש רב פעלים ע"ש מרן רבנו יוסף חיים ז"ע
בראשות מו"ר הרב אורי סבן שליט"א

התשפ"ב
פרשת שלח לך הפטרה וישלח יהושע
19:30 : **כניסת השבת**
20:32 : **יציאת השבת**
21:15 : **לשיטת רבנו תם**
790 גיליון מס'

הערות או הארות ניתן לשגר לעורך אלון ארביב ס"ט לת"ד 613 נתניה או בדוא"ל: alon@shtaygen.co.il

כתם פז - ביאוריק אפרטה

הבדלי ניקוד

מה הטעם נאמר בן בחיריק ולא בסגול כרגיל?

לפי שאמרו חכמינו, כי אותה יוד שהוסיף משה ליהושע היתה יוד זו של שרה אמנו, שנקראה תחילה שרי, ככתוב: לא תקרא את שמה שרי כי שרה שמה (בראשית יז, טו)

ברם, היוד של שרי הרי לא היתה מנוקדת, ומנין איפוא לקח משה את שתי הנקודות הדרושות בשביל השוא שמתחת ליוד ביהושע? - על-כן נאמר בן בחיריק במקום סגול, כי מכאן נטל משה שתי נקודות ונתן תחת היוד של יהושע.

בניה מן השמים

ואוריחנו ואעשה אותך לגוי גדול ועצום מימנו (יד, יב)

הבדל עצום קיים בין מנהיג אמיתי כמו משה רבנו ובין המרגלים שהיו נשיאים בעם ישראל. המרגלים משום שחששו לכבודם ומעמדם הוציאו דיבת הארץ, ואילו משה רבנו הקב"ה מציע לו ושישמיד את עם ישראל ויעשה אותו לגוי גדול ורב וזה לא מה שבכלל מעניין אותו אלא במסירות נפש הוא מהגן על עם ישראל, מנסה לשכנע את הקב"ה שלא יעשה זאת וגם נקרא חושבי שמו של הי"ת שאמר לקב"ה מה יאמרו הגויים שהקב"ה הוציא את בני ישראל ממצרים כדי לאבדם במדבר ולא יכל לשאת את צרכיהם. פה נמדד מנהיג אמתי בלי שום קשר למעמד או לכצע כסף וכדומה. ראינו גם במעשים רבים של רבותינו הקדושים איך שמסרו נפשם למען יהודים באהבת ישראל וקידשו שם שמים ברבים.

כח ה'

ועתה יגדל נא כח ה' (יד, יז)

פירוש מתוק ונפלא פירש הגה"ק רבי שמשון חיים נחמני ז"ע בעל הזרע שמשון אודות כוונת וסוד אמירת הקדיש ואמן יהא שמיה רבא וכו', והקשר בינו לפסוק יגדל נא כח ה', זה לשון קודשו: ונדע כי בסוד הקדיש יש כוונה אחת של כ"ח תיבות, וכוונה אחת של מ"ב תיבות, וכוונת הכ"ח הוא מן יהא שמיה רבא עד דאמרינן בעלמא, וכוונת המ"ב מתחלת הקדיש ועד שמיה דקודשא בריך הוא, ואם כן, כל העונה אמן יהא שמיה רבא בכל כ"ח אותיות שלו, כלומר עד דאמרינן בעלמא. קורעין לו גזר דינו של שבעים שנה כמוכא במסכת שבת (ק"ט:), שכ"ח ומ"ב הם גימטריא עי"ן (70), ואף כאן רמז משה רבנו לקב"ה שהתעוררות התחתון יש תמיד בכל יום ויום, ואם הקב"ה רוצה להחיש הגאולה אין מי שיעכב בידו, ובפרט בזכות עניית אמן יהא שמיה רבא מברך.

ואם כן, מובא טובא מה ענין יגדל נא כח ה' ע"פ המובא בזהר הק' (פינחס ר"כ), יגדל נא כח, יגדל בבחינת יתגדל ויתקדש שכל העונה וכו'.

ציצית

כתוב בפרשת ציצית ועשו להם ציצית על כנפי בגדיהם לדורותם, ונתנו על ציצית הכנף פתיל תכלת. שואל רבנו האור החיים ז"ע, למה הפסיקה התורה בתיבת לדורותם באמצע הפסוק לפני פתיל תכלת, אלא שבא לרמז, שהתכלת לא יהיה לדורות, אלא שייפסק, ובעזרת ה' נזכה לגאולה השלימה, ויתגלה לנו התכלת.

עטרת פז - מאמר עובד

תחלת פרשתנו אומר הי"ת למשה רבנו ע"ה: שלח לך אנשים ויתורו את ארץ כנען (יג, ב) פירש רש"י ע"פ סוטה (לד:): לדעתך אני איני מצוה לך, אם תרצה שלח, לפי שבאו ישראל ואמרו נשלחה אנשים לפנינו (דברים א, כב), שנאמר ותקרבון אלי כלכם, ומשה נמלך בשכינה, אמר, אני אמרתי להם שהיא טובה, שנאמר אעלה אתכם מעני מצרים (שמות ג, יז).

הקב"ה נענה בחיוב למשה ואמר אם עם ישראל החליטו לשלוח מרגלים, לא יהיה השילוח על דעתם כי אם על דעתך. אתה תהא בעל השליחות ותשלח את מי שאתה מבקש לשלוח. ומפני שלא האמינו ב', לא יזכו לראות את הארץ כשאנחילנה. משל למה הדבר דומה, למלך שהכין לבנו אשה מושלמת בכל המעלות, הן במלבוש והן בממון והן ביוחסין.

אמר בנו: רוצה אני לראותה, שאיני מאמין לדברך. כעס אביו כעס גדול על זה שאינו מאמין לדבריו.

אמר אביו בלבב: אם לא אראה אותה לו יאמר מפני שהיא כעורה איני רוצה להראותה.

אמר לו המלך: אראה לך את האשה כדי שלא תאמר שאני רוצה להטעותך ושאיני משקר. אבל אני נשבע שלא אתה תקחנה אלא בנך.

והנמשל, כך הקב"ה אמר לישראל שהוא נתן להם ארץ חמדה שלא יחסר כל בה, ובאו הם ואמרו: נשלחה אנשים לפנינו ויחפרו לנו את הארץ. לראות אם היא טובה. אמר הקב"ה: אם אעכב בידם ואומר להם שלא ישלחו - יאמרו רעה היא ולכן אינו רוצה שנשלח אנשים. משום כך ישלחו אנשים, אבל אני נשבע שלא יראו הם את הארץ, כמו שנאמר אח"כ: אם יראו את הארץ אשר אני נתן לבני ישראל, רוצה לומר, אותה הארץ שאני נתן - לבניהם אתן ולא להם. כמו שנאמר: אם יראו את הארץ אשר נשבעתי לאבותם וכל מנאצי לא יראוה (יד, כג).

וזה רמז הקב"ה למשה לפני כן כשאמר לו: שלח לך אנשים ויתורו את ארץ כנען אשר אני נתן לבני ישראל.

זה הניסיון של כל יהודי - אמונה והביטחון בבורא עולם. גם אם עינינו הגשמיות רואות אחרת, יש לנו לבטוח בה' יתברך בלי ספיקות ופקפוקים שהרי הקב"ה מוריש ומעשיר, וישועת ה' כהרף עין.

ובעינינו ראינו אנשים שהגיעו לארץ הקודש לפני כשבעים שנים, ולא ראו בה כלום, מדבר וחול ועוד חול, אך האמונה הפשוטה טובה הארץ מאד מאד, היא זו שהנחילה את אמונתם ותהלות לה' רואים אנו בפריחה התורנית, אשר הפך אותה לפלטרין של מלך, מלכות התורה בארץ הקודש.

שבת שלמה, תענוך!

העלון יוצא באדיבות משפחת גניש הי"ו להצלחתם ולרפואתם ולחיי משפחתם, אורך ימים ושנות חיים, אכי"ר

סעודה רביעית רבות נכתב על מעלותיה וזכויותיה, ופעמים שעצת היצר מונע מהאדם מהאכילה בגלל שובע, ברוך ה', והיצר אף מזנב בימי הקיץ הארוכים ובפרט בשעות הקיץ הישראלי, ואינו מדבר על חו"ל בפרט באירופה שיציאת השבת מגיעה לשעות מאוחרות בשעה 23:00, וברוך ה' בארץ ישראל דבר זה לא קיים במציאות, אך בודאי אדם צריך להיות בבחינת 'חכם עיניו בראשו' וכדאי לאכול מוקדם סעודה שלישית, וגם אם אי אפשר (כגון שאין לך מנחה מוקדמת) כדאי לאכול מעט בסעודה שלישית ולא לשבוע יותר מדי, ויש עלינו להבין את הערך המוסף והחשוב באכילת סעודה רביעית, וזה החלי:

שנינו בגמרא במסכת שבת (דף ק"ט): אמרו, לעולם יסדר אדם שלחנו בערב שבת אף על פי שאינו צריך אלא לכוזית, ולעולם יסדר אדם שלחנו במוצאי שבת, אף על פי שאינו צריך אלא לכוזית המין במוצאי שבת מלוגמא (רפואה) פת חמה במוצאי שבת מלוגמא. ומשמע לכאורה שסעודה רביעית על הפת חובה, כמו הסעודה הראשונה של שבת, שהרי שתיהן הוזכרו באותה לשון בגמרא. וכן כתב הגר"א מוילנא, שמסמיכות מאמרים אלו משמע שסעודה רביעית צריכה להיות עם פת דוקא. וכן פסק הרמב"ם (הל' שבת פ"ל ה"ז), וזה לשונו: וכן מסדר שולחנו במוצאי שבת ואף על פי שאינו צריך אלא לכוזית. כדי לכבדו בכניסתו וביציאתו. וכן פסק השלחן ערוך (סי' ש). ומרן החיד"א בספרו מחזיקי ברכה הוסיף שיש להזהר מאד בסעודה רביעית, ובעת שאוכל יכוין ללוות את השבת ולהשאיר ברכה לסעודות החול. וזאת על פי מה שאמרו במסכת פסחים (קג). שהדבר דומה למלך שמלואים אותו בצאתו כשם שמלואים אותו בכניסתו. ובספר תוספת מעשה רב (סי' לט) הובא מעשה בגודל החיוב לאכול סעודה רביעית בכלל, שפעם אחת חלה רבנו הגר"א מוילנא במוצאי שבת, והיה מקיא ולא היה יכול לאכול סעודה רביעית, ואחר שישן ונרגע, ציוה את בני ביתו שיראו אם לא עלה עמוד השחר עדיין, ופררו לו כזית פת ויאכילוהו בכף כדי לקיים מצות סעודה רביעית. וכך גם היה מנהגו של מרן הרב עובדיה יוסף ז"ע, להקפיד על אכילת סעודה רביעית בפת דווקא, וכידוע שאף בשבת האחרונה בחייו בביתו במוצאי שבת של חוה"מ סוכות התשע"ד, טרם צאתו לביה"ח הקפיד לאכול סעודה רביעית עם פת.

וכתב מרן רבנו יוסף חיים ז"ע הוסיף שמעלת סעודה רביעית גדולה שמצלת מחיבוט הקבר. נאמר בזהר הקדוש גרמא חד דאישתאר ביה כבר נש תחות ארעא ההוא גרמא יתעבד כחמירא בעיסה ועלה יבנה קוב"ה כל גופא, ועוד מצינו במדרש ויקרא רבא מהיכן הקב"ה מציין (מחיה) את האדם לעתיד לבוא? מלוז של השדרה, ועוד מצינו בשבלי הלקט ובסידורים מפרש אבר אחד יש בו באדם ונסכוי שמו ואינו נהנה באכילה אלא במוצאי שבת.

אמנם בשו"ת יביע אומר (ח"י חאו"ח סי' לג) כתב להעיר שלדעת הגאונים אף שודאי חובה לאכול סעודה רביעית, מכל מקום אין חיוב לאכלה עם פת. וכן מוכח מדברי עוד כמה מרבתינו הראשונים, שאין חיוב לאכול סעודה רביעית עם פת, אלא יכול להסתפק באכילת פת הבאה בכסנין, כגון עוגה (בשיעור כזית, עשרים ושבעה גרם) או אף בפירות. ולכן להלכה העלה שמצוה להשתדל לאכול פת ממש בסעודה רביעית, ואם אי אפשר לו מחמת שובעו, יוכל לסמוך על שיטת הגאונים ולהסתפק באכילת עוגה. ואם אינו יכול לסעוד אף עם עוגה, יאכל לכל הפחות פירות, וכעין זה מורים כדברי מרן החיד"א ז"ע.

חשיפת מנהרת המחבלים בחסדי שמים בראש חודש מנחם-אב התשע"ד, לפנות בוקר בקיבוץ סופה, היכה בתדהמה את ראשי מערכת 'ועד הכשרות' של בד"ץ העדה החרדית, כאשר רק שבועיים וחצי לפני-כן שהו שם במשך כמה ימים, המשגיחים והרבנים מטעם הבד"ץ במהלך קצירת החיטה בעבור מצה שמורה.

רק משגיחי הבד"ץ ידעו בדיוק את המיקום המדויק של יציאת המחבלים בשדות שבסביבת קיבוץ סופה, כי רק הם היו שם לאחרונה ממש.

הדבר אירע בשנת התשע"ד, במהלכו של מבצע 'צוק איתן'. עקב הגשם שירד באותה שנה לפני חג השבועות - *דבר שאינו שכיח כלל ועיקר*, נפסלו על ידי הבד"ץ הרבה שדות חיטה שרגילים לקחת משם מדי שנה למצות מצוה ונוצר מחסור בחיטים למצות, בפרט שהשנה הבאה (שנת התשע"ה) היא שנת שמיטה וצריך כעת לקצור לשנתיים, כי בשנת שמיטה לא חורשים ולא זורעים, מה שמגדיל את הביקוש ליבול משנה זו פי שניים לפחות.

משגיחי הבד"ץ יצאו ותרו ברחבי הארץ אחר מקום שבו גדלה החיטה מאוחר יחסית ולא נפסלה מהגשם, וכך הם הגיעו לקיבוץ סופה בעוטף עזה. איתור שדות החיטה של קיבוץ סופה מהווה בעצמו סיעתא דשמיא, כאשר החיטה שגדלה במקום הבשילה בשלב מאוחר יותר, כך שבמהלך הגשמים האחרונים של חודש אייר, החיטה במקום הייתה עדיין ירוקה וצריכה לקרקע לפי כל הדעות, ולכן לא החמיצו הגשמים את החיטה.

אותו חקלאי שגידל את שדות החיטה בקיבוץ, החליט לראשונה לשמור על השמיטה בחייו. את הקבלה הטובה הזו הוא החליט בינו לבין עצמו, אך כמובן לא גילה זאת לאף אחד, והנה רואה הוא כי משמים נחתו הרבנים והמשגיחים דווקא אצלו וביקשו לקנות מהחיטה כמות אדירה למצות. לנגד עיניו מתממשת הבטחת התורה הקדושה וציויתי את ברכתי לכם בשנה השישית, ועשת את התבואה לשלש השנים (ויקרא כה, כא).

מכאן מתחילה שרשרת ניסים מדהימה: לאחר שסיימו המשגיחים את עבודת הקטיף, וידאו שהחיטה אכן יבשה למהדרין וארזוה עמהם, עלו בספוק על רכבם וחזרו לירושלים. עודם בדרך וטלפון נרגש מהחקלאי אצלו ביקרו זה עתה בקיבוץ סופה: רבותי! אין לכם מושג איזה נס אירע לכם!

רבע שעה אחרי שהלכתם מכאן, נפלה פצצה בשטח השדה הפתוח, בדיוק היכן שהסתובבתם... לא זו בלבד שניצלתם, אלא בזכות כך שהחיטה נקצרה, נמנעה שריפת ענק שהייתה אמורה להתלקח בשדה הבשל והמלא חיטים...

יומיים לאחר מכן שמחו כל תושבי ארץ ישראל לשמוע את הבשורה הטובה: שלשה עשר מחבלים (!) אשר יצאו ממנהרה בשדות קיבוץ סופה, התגלו על ידי כוחות הביטחון. חלקם הגדול חוסל במקום, וחלקם נמלטו חזרה למנהרה שהופצצה שוב מהאוויר, ובכך סוכל הפיגוע המתוכנן.

התוכנית המקורית של המחבלים הייתה לצאת בשעות הבוקר המוקדמות (הם יצאו סמוך לשעה 04:00 לפנות בוקר) לתוך החיטים הגבוהות ואז ייצאו ממחבואם לתוך קיבוץ 'סופה' ויחטפו עמם מספר אזרחים ויהרגו ככל שיוכלו.

אלא שכבר אמר החכם מכל האדם: רבות מחשבות בלב איש ועצת ה' היא תקום (משלי יט, כא). ברגע שהם יצאו מתוך המנהרה, אותה חפרו במשך זמן רב, גילו לתדהמתם כי שדה החיטה אשר ביקשו למצוא מחסה בצילו, נקצר לחלוטין! וכך למעשה מקומם ויציאתם מתוך פיר המנהרה, התגלה מיד על ידי מצלמות האבטחה וחשפו אותם לעיני החיילים, שמיהרו לחסלם בריות על אתר.

את מצוות השמיטה שיקיימו כלל ישראל ויזכו עקב כך לברכת שמים, לא לקחו המחבלים הארורים ימ"ש, בחשבון... בורא עולם שיבש את תוכניתם ומזימתם נשבתה. רק לדמיין איזה אסון נמנע בתוך הקיבוץ מכמות עצומה כזו של מחבלים המחזיקים כלי נשק רבים, אין זה כי אם אצבע אלוקים.

אשת חיל מי ימצא

לע"נ זקנתי מרת פורטונה כהן בת רבקה ז"ל

נלב"ע כ"א בסיון התשנ"ג

ת'ני'צ'ב'ה

מספורי המגיד

ספור דחיפות כשאין אוחז כרויה לתלונותיו, האם על כזה עוון דנים אותו כעריק רגיל שברח בשל עצלות מה פשר התנהגות זו? ואפילו נניח שהוא עריק האם בשל כך הוא צריך עונש מוות באיטיות מזויעה!?

אם נסקור את תהליך תפיסתו נבחין במאסר משפיל מעין כמוהו, החייל חלה במחלה קשה ביותר, עד שהגיע לשער מוות, הוא אושפז בבית חולים תקופה ארוכה ואז באים אנשיכם ולוקחים אותו משם בהיחבא כאילו צדו פושע מלחמה מהסוג השפל ביותר, לא דנים אותו בבית משפט לפי כללי המשפט, אלא מחביאים את מציאותו באיזה כלא עלום, ללא זמן מוגבל.

עונש חמור כל כך נותנים לאנשים שפלים סדיסטיים מהדהדה הנמוכה ביותר! גם זה רק "אול" כי זה נוגד את חוק יסוד זכויות האדם, עד כמה שידוע לי בעולם מתוקן גם כלפי חדלי אישים נוהגים עם מערכת כללים משפטיים הם לא אבק אדם שניתן לרמוס ברגל גאוה, אך אפשר לגזור עונש על אדם ללא משפט!?

מציאות כזו קיימת רק במשטרים רודניים מהעולם השלישי, שם ניתן לרמוס את חיי אלו שלא מוצאים חן בעיני השלטון כאילו היה איזה חוק דוחה. האם אנשים כאלו יכולים לעוק אלו מה עם המצוה של "ואהבת לרעך כמוך"? סיים את דבריו בקול מלא עוצמה.

אם ניתן היה לצייר את תגובת השומעים לאשמות החמורות, היו צריכים לעט מיוחדת במינה, כדי לתאר את החיורון העז שאחז את פני הקצינים הבכירים בראשונה, הפגיעה הייתה דומה לחץ מושחז ביותר שפילח את מרכז הלב ושיתק את כל יכולותיו באחת, לאחר מיכן עלה על פניהם סומק אהמני של מעט נורא, הבעות זעם ושנאה נראו על פני כולם.

הם חשו אך עומד לו אדם שלועג להם ומקנטר אותם בנקודה כה רגישה, הם אלו שלקחו פטרונות על העם היהודי, הם אלו שדואגים בכיכול לכל יהודי באשר הוא, מכוח זה באים הם לתבוע את זכויותיהם. לפתע בא אליהם אדם שמערער על "אהבת ישראל" שלהם, הוא מטיח בהם כי הם לא דואגים לאחיהם אלא לעצמם, הם החליטו לקחת את השליטה על ארץ ישראל, אין כאן מצוות אהבת ישראל אלא אינטרסים אישיים בלבד, לכן אין הם ראויים לשמש כאפוטרופסים של העם היהודי.

הראשון שהתאושש היה האלוף דן אבן, הוא נטל את המיקרופון והכחיש מכל וכל את האשמה שהטיח בהם הסנטור.

"איני מכיר אותך אדון נכבד, אתה לא מוכר כאחד מאנשי משרד ההגנה ולכן אין לי עלך מושג, מי אתה בכלל, מהיכן לקחת את כל הפרטים ההזויים שנתת לנו, על סמך מה בניית את כל האשמה שלך? אני יכול לומר לך מילה אחת "להד"מ" (לא היו דברים מעולם) דברך חסרי בסיס משוללים מהמציאות.

אם הייתי דק לכך זכות, הייתי פוטר אותך בשמיטת סתף כי אתה מדומיין לחלוטין, אבל לא אתן לך ליהנות מיחס כזה עדין, אלא אומר לך בפה מלא, הקך שקון כרוני ואין בדברך שמץ של אמת, מקרה כזה לא היה ולא נברא, הסיפור הזה עם קצין בשם מולי פלד אינו מוכר לאיש, אני חושב שאפשר לקחת תמונה ולעשות סביבה כל מיני הדבקות ישנם אמנים שיכולים לזייף תמונות (כיום תופעה זו מוכרת כפוטו מונטז) אין לנו רתיעה לבדוק את הסיפור, אם אירע כלל באותו מחנה ויש לי כבר מראש את התשובה.

גם בלי לדעת את הפרטים אני יכול להכחיש בפה מלא את כל הסיפור, כי הוא לא תואם את כללי הנהלים של הצבא הישראלי, מעולם לא אירע כדבר הזה בתחומי הצבא שכולאים חייל בלא משפט, זו אשמה חסרת כל בסיס שמוציאה שם רע על מדינת ישראל שנוהגת בכל כללי האנושיות הכלל עולמית ומעבר לזה, היא חרטה על דגלה את הצו היהודי של "ואהבת לרעך כמוך" בהיחוד רב, ולכן אני שולל דברך מכל וכל"

דברי האלוף אבן נפלו על אוזניים כרויות, כל חברי המשלחת הישראלית עמדו מאחורי דבריו, הם דרשו שרב נפתלי יוכיח להם את אשמתו במסמכים ברורים יותר, מסמכים אלו שהביא אינם מקצועיים, כל אחד יכול לבנות כאלו סיפורים מהאוויר, אבל הם לעומתו לא יפטרו את הדברים בביטול אלא יפנו לפיקוד העליון שיעשו בירור על העניין, ניתן לברר את הסיפור בקלי קלות ורוב הסיכויים שלא היה ולא נברא רק במוחו של המאשים בלבד.

רב נפתלי היה מוכן לכל זאת, היה לו סיוע מרב מיילאך פישמן שקישר אותו עם מומי בר (הזקיף ממחנה יונה שהוכיח את עצמו כי הוא דואג לחיים שלום) הלה דאג להביא לו את הסיפור מבפנים, הוא עשה הקלטות וגם שלח לו כמה מסמכים, ביניהם היה תצלום של המודעה שהתפרסמה בחוצות תל אביב על החייל סגן מולי פלד שנעדר וכל מי שידוע עליו מתבקש למסור פרטים.

למומי היו קשרים גם בתוך "מגרש הרוסים" הוא הצליח לתפוס קשר אישי עם אחד מצוות מגרש הרוסים, הלה סיפר לו על ההיעלמות של מולי באמצע לילה במבצע צבאי מושלם, הוא נעלם בין לילה כשאיש אינו יודע מאומה, כל מי שניסה לעזור מהומה נענש בחומרה, מאותו יום אין איש שיכול לספר היכן הוא החייל שהיה שם משך תקופה, נראה שיש יד נעלמה שדואגת לטשטש כל פרט ששייך לאותו אדם.

רב נפתלי אגר את כל המידע בצורה מסודרת ביותר, הוא לא פספס שום פרט, כדי שלא יוכלו להכחיש את הסיפור, עתה הגיע רגע השימוש במידע, הוא הוציא את כל המידע בצורה מסודרת ושטח הכל על גבי השולחן, ההוכחות היו חזקות מאד, אי אפשר היה לשמוט כתף ולומר לא היו דברים מעולם.

"ובכן בוא נסכם דברים ברורים, עליכם להוכיח את הצו הראשון של "ואהבת לרעך כמוך" שאתם מתהזרים בו, אתם לא יכולים להתנהג עם אדם בצורה בלתי אנושית כזאת, בתור תשובת המשקל אני דורש את שחרורו המלא של האסיר בתוך יומיים שלושה, עליכם להוציאו ממקומו הנסתר ולהביאו חזרה לירושלים מהיכן שחטפתם אותו, ברע שאקבל אישור מהמשפחה שהבן אדם חופשי נשחרר לכם את הבקשה שלכם, אבל בלא זה תצטרכו להתמודד עם הצמצומים כפי שדובר".

סם פרקר נענע ראשו בחיוב, ניכר היה שהם מתואמים להפליא, נפתלי הרטשטיין אינו נמצא לבד בחזית, יש לו גיבוי מושלם מבכיר ה'דפנס מינסטרוים" (משרד ההגנה של ארה"ב) גם יתר חברי המשלחת שמחו להתנער מהתביעה הגדולה של אנשי הרכש שהייתה מרקנת את מחסני הנשק בצורה משמעותית.

אנשי המשלחת היו במצוקה, הם לא היו ערוכים למערכה כזו, הם ביקשו לעשות אתנחתא ויצאו להתייעצות דחופה.

אם תתנגד, תגיע הראשון למערכת!

מספורי המגיד

טלפון דחוף הגיע ללשכתו של האלוף משה בריל, הוא היה האדריכל של תיק מולי פלד, מרבית ההחלטות התקבלו דרכו, כעת קיבל עדכון מהאלוף צור.

"הלו מה נשמע בארץ, איך מסתדרים בלעדיו?" פתח צור את השיחה בנימה לבבית כדי שההמשך לא ישמע מדי קשה.

"סליחה... עם מי יש לי הכבוד לדבר?" שאל האלוף בריל כשהוא מנומנם, רק עתה קם משנתו ועדיין קורי השינה אווזים את שמורות עיניו.

"מדבר כאן צ'רה אני חייב לעדכן אותך בפרט חשוב מאד, יש לנו כעת סיפור לא פשוט, באמצע מסע הרכישה, הכל התחיל כפי שחשבנו, התקבלו יפה על ידי אנשי משוד הבטחון האמריקאי, אך לפתע החלו להישמע זמירות חדשות מאחד בשם סם פרקר שהוא הבכיר שבהם, הוא העלה טענה שהגזמנו מאד בבקשות שלנו כביכול אנו מתחמשים לפי צרכים של מעצמה גדולה, הם רוצים לצמצם את הרכישה לכדי 50% מהכמות, יש גם פריטים מסוימים שהם לא מוכנים לאשר לנו אותם.

הגבנו על כך בכל העוצמה, אבל אז התערב באמצע השיחה אחד שכלל לא מאנשי משוד הבטחון האמריקאי, הוא דווקא סנטור מהדמוקרטים אבל משום מה הוא שובץ לתוך ההרכב שדן עמנו, אין לי מושג בכל מערכת הפוליטיקה והתככים של האמריקאים, הוא תקף אותנו שיש לנו דרישות מוגזמות מאד ויש להם מחויבות גם כלפי חברות נוספות שקשורות לברית המשותפת שלהם, הוא טען שגם אם ימננו רק חלק מהרכישה נוכל להתמודד עם כל שלושת החזיתות שעלולות להיפתח כנגדנו.

פתק הוגב לאחד מאתנו באמצע, לא להתרגש מהלה שהוא יהודי וכלל איננו חלק מהעסק, ניתן לנו רמז לתקוף אותו בנקודה היהודית כי הוא יהודי חרדי, החלטנו אכן לתקוף אותו אישית כיהודי שמערים קשיים על המדינה היהודית היחידה בעולם שמגוננת על היהודים באשר הם והיא זו שמונעת את כל האנטישמיות שבעולם, איך יתכן שדווקא הוא יהיה הקטגור שלנו?

וכאן התרחשה דדמה שאין לי מושג מאיפה יש לו קשר ומידע אליה, הוא חשף בפנינו את התיק של סגן מולי פלד, הוא ידע את כל השתלשלות העניינים, כנראה שהוא מדווח ממקורות פנימיים בארץ, הוא טען שהוא בן דודו של אותו חייל ותבע מאתנו לא לעמוד על דמו, כי מתייחסים אליו בצורה לא סבירה בלא משפט, הוא תבע מאתנו לשחרר את הבחור בתמורה לאשרור העסקה.

"בשום פנים ואופן לא! צרח האלוף משה בריל בהיסטוריה, תכחישו את הדבר מכל וכל, כיום אין שום מסמך מרשיע, כבר אספנו את כל המסמכים שנוגעים אליו והם עומדים להגיע למגרסה, בהיעדר מסמכים מרשיעים לא יהיה אדם בעולם שיוכל להוכיח שאי פעם היה אדם כזה, תכחישו במצח נחושה שלא היו דברים מעולם".

"סליחה משה, אתה לא מבין עניין, יש לו משתפי פעולה מתוך "מחנה יונה" אנשים חיים, אם הוא ירצה הוא יוכל לגייס אותם מעדות נגדנו, היום העולם כבר לא פרימיטיבי כימי הביניים, יש לו את התמונה העדכנית של מולי ומסמכים שהעבירו לו בטרם המקור עבר לגרסה, אם יש משתפי פעולה, אתה לא ידע מה הגניבו לו, לא הכל ניתן לגרוס, הרבה מסמכים הסתובבו ולך תדע אם אספו את כל המסמכים.

גם אם לא, האם נעמיד את האינטרסים של המדינה כולה מול איזה חייל? מי הוא שבשבילו נסכ את ביטחוננו? עלינו לוותר במערכה זו ולפעול כפי שהוא דורש, הוא נראה מגובה מלמעלה, אין לי מושג איך זה נעשה, אבל כנראה מדובר באדם עם עוצמות לא הגילות והוא יכול להזיק לנו מאד" התריס מולי האלוף צ'רה צור שראה את משימתו נכשלת, הכסא הרמטכ"לי מתרחק ממנו באלפי קילומטרים.

"אני לא יכול, אני לא אדם יחיד, יש כאן צוות שלם שעבד כתף אחת, עלינו לעשות ישיבה מיוחדת בעניין" ניסה לחמוק.

"מוישה אתה רוצה להסתכן עם הזקן?! אם אני חוזר עם חצי רכש, פירושו של דבר שהפסדנו את כל המערכה, הזקן מסוגל לטאטא את כלנו, מעולם לא הערים איש קשיים בדרכו, מי שניסה להתחכם עף כמו טיל, הוא סיבך אנשים שהתחרטו שהכירו אותו אי פעם, אתה אישית תשלם על כך בראשך, אני אישית אדאג שתהיה הראשון בגליוטינה (מערפת)".

הפעם כבר לא דיבר משה בריל בנחישות כנגד, לפתע קלט כי המערכה התהפכה, יש איזה גורם שלא שותק ועובד צורה מחוכמת, הוא מפעיל מנוף לחץ בעוצמה שקשה להתנגד לו, אין למדינה את היכולות להילחם כנגד ארה"ב, בפרט כשהנשק העתידי נמצא על שולחן הדיונים.

"תן לי לנהל שיחה דחופה עם הרמטכ"ל וסגנו ועוד איזה אלוף מרכזי, אל תשכח ש'איש השיבה' שהוא אחד האלופים המרכזיים שלנו חייב להיות בתוך התמונה, אי אפשר לשנות את מערכה בלי הסכמתם המלאה.

שיחה שלא מן המניין התנהלה בין הרמטכ"ל ועוד מספר אלופים לבחון מחדש את המצב, האוירה הייתה עכורה מאד, איש לא אהב את ההתערבות הגסה של רב נפתלי הרטשטיין בתוך נושאי המדינה, אבל קשה היה לנהל מלחמה עמו, הם חשו שסם פרקר מגבה אותו, לא היה להם מושג כי הגיבו מהנשיא לנפתלי הרטשטיין אינו מובטח כלל, אם הייתה אליו פניה אישית לא היה מתייצב חד משמעית, הוא היה נס בהתחמקות אלגנטית מהנושא.

אבל משמים סייעו לחיים שלום, החלק הזה לא נבדק בפועל. התחושה של אנשי המשלחת הישראלית הייתה כי צוות ה'דפנס מיניסטרוים' (משוד ההגנה) פועלים על פי הוראה מגבוה, זה הביא אותם לתחושת יאוש מוחלטת, אי אפשר לסכן את כל האינטרסים של ישראל בשביל איזה מולי פלד, לאחר שעה שלימה של דיונים קדחתניים התקבלה הוראה להיענות לבקשת הסנטור.

רב נפתלי קיבל אישור על השחרור הקרוב של חיים שלום, הוא נועד לשיחה קצרה עם האלופים צבי צור וזן אבן וביקש מהם לקיים את ההבטחה תוך יומיים שלושה, הוא רוצה את הכל מצולם ומתועד עם אישור נוטריוני, שלא יהיה צל של ספק שהשחרור בוצע, רק אחרי כן הם יקבלו אוקיי, רשימת הרכש תושלם אז, לשביעות רצונם המלאה.

חיוך מלמעלה.

חיים שלום עבר את כל ימי הפסח בהתרומומות גדולה, למרות שלא היה לו צל של מושג על כל הפעילות הענפה שמתנהלת במרחק עשרת אלפי קילומטרים למען שחרורו.

סגולה לשבת

מהרה"ק הרבי הגדול רבינו שלום שְׁכָנָא מְפָרָאֵה־בִישְׁט ז״ע ע״א

סגולת הצדיק משטפנשט זי"ע א

אבי זי"ע [הרה"ק רבי מנחם נחום משטפנשט], **אמר:** מי שרוצה לזכות לשבת שמחה שידבר בליל שישי מזקני הגדול רבי שלום מפראהבישט זי"ע, ואם אין לו סיפור ממנו, שידבר לפחות משולחנותיו הקדושים ומספסלי בית מדרשו.

שנה ב'

ליל שישי שלח תשפ"ב

גליון 85

הנהגות ישראל * אמרות טהורות * סגולות * עובדין קדישין * תולדותיו * הכנה לשבת

תורת שלום

תורת הרה"ק רבי שלום מפראהבישט

במקום השראת השכינה יש שמחה משא"כ במקום שאינה שורה

תמיהתנו עד ששאל את היהודי הנ"ל אשר ליווהו איך יתכן אשר אלי הביאו רהיטים מהמקומות הגדולים ושילמו עבורם הון רב אך אין להם חן כלל, ואילו החפצים אשר כאן שאינם שווים אפילו לא עשירית מהחפצים שבביתו ואף על פי כן כל רואיהם ישמח בהם.⁽¹⁾ ויאמר על זה מרן הס"ק מרוז'ין זי"ע

שהאמת כן הוא, כי במקום שהשכינה שורה שם חדוה⁽²⁾, וכמו שכתוב "עוז וחדוה במקומו", וכן כתוב "וצדיקים ישמחו יעלצו", מה שאין כן במקומות שאין השכינה שורה, וכמו שכתוב בזה"ק 'שכינתא לא שריא לא באתר עציבו', וכן 'שכינתא לא שריא אלא באתר חדו'⁽³⁾.

מגדיל ישועות, דף ע"ב.

"ותשא כל העדה ויתנו את קולם ויבכו העם בלילה ההוא וגו' אין ה' בקרבכם"

(במדבר י"ד, ט"ז)

סיפר הס"ק מרוז'ין זי"ע פעם הגיע אל אבי הרה"ק הצדיק רבי שלום זי"ע איזה אדון גדול שהיה אף עשיר גדול, עם איש יהודי אחד ממכריו ומבאי ביתו. וכאשר בא אל בית אבי הלך בכל החדרים והביט בעיניו, וגלה

השלמות וציונים

ווארפֿט השבוע

לעורר את עצמו להרגיש תענוג שבת

סיפר [הרה"ק בעל יסוד העבודה מסלונים זי"ע] מהרה"ק רבי שלום מפרוביטשץ ואחיו רבי ישראל חיים ז"ל: שנתגדלו בבית הרה"ק רבי שלמה מקרלין ז"ל, ופעם בליל שבת קודש התהלך הקדוש אחרי שלחנו בחדרו ופנה עליהם ואמר: 'איזה הערט וואס מ'זאגט (-השומעים אתם את אשר אומרים) אפילו זה שלומד ומקיים את התורה ושומר שבת אלא שאינו מעורר את לבו להרגיש תענוג שבת, אז כשזוכה להיות בגן עדן אינו שם אלא כמו ספסל ואין משפיעים לו תענוג. ושאלו רבי שלום 'פעטער ווער זאגט אייך' (-דודי, מי אומר זאת לכם?), ואמר לו 'הא מיין קינד, אז דו וועסט העלטער ווערן וועסטו אויך וויסן' (בני, כאשר תגדל תדע זאת גם אתה).

תורת אבות

1. ראה בגליונו סגולת שלום (גליון 36) שהבאנו לפרש על פי הדברים הנ"ל את ענין הסגולה לשבת שמחה כמו שהובא בספר **אמונת אמת** (עמוד קלא, סגולה זו הובאה גם באוצר ישראל ח"א, אוצר השבת ח"ב, זמית אבות ועוד) מתתיהו **משטפנשט** היה אומר בשמו של אביו רבינו הרה"ק רבי מנחם נחום **משטפנשט זי"ע**: דער טאטע זי"ע האט געזאגט ווער ס'ויל האבן א פריילאכין שבת, זאל ער רעדן בליל שישי פון דעם הייליגען זיידען דער גרויסער רבי שלום פון פרוהבישט זי"ע, און אז הער האט נישט קיין סיפור זאהל הער רעדן פון זיינע הייליגע טישן און בענק. [-אבי זי"ע אמר מי שחפץ שיהיה לו שמחה בשבת, שישוחח בליל שישי מזקני הק' רבי שלום הגדול מפרוהבישט זי"ע. ובאם אין לו סיפור לשפר שידבר משולחנותיו וספסלי הקדושים] עכ"ל. הנה בספרי רבתינו הקדושים ביארו שהצדיק על ידי שמעלה את הניצוצות הקדושים על ידי עבודתו, על ידי זה הוא מקדש את כל חפציו, ומעלה אותם אל הקדושה, ואולי על פי זה אפשר לבאר את מאמרו של רבינו הרה"ק מפראהבישט זי"ע לדבר 'פון זיינע הייליגע טישן און בענק', אשר כידוע עיקר עבודתו בקודש דווקא בדברים הגשמיים, וכיון שזכה להעלות את חפציו הגשמיים למקום של קדושה הרי שדי לספר מהם כדי לזכות לכל הדברים שבסגולת סיפורי הצדיקים.

2. ואמרו חז"ל (פסחים ק"ז) תנו רבנן כל שירות ותשבחות שאמר דוד בספר תהלים רבי אליעזר אומר כנגד עצמן אמרן, רבי יהושע אומר כנגד ציבור אמרן, וחכמים אומרים יש מהן כנגד ציבור ויש מהן כנגד עצמן, האמורות בחלון יחיד כנגד עצמן, האמורות בשלשון רבים כנגד ציבור, ניצוח וניגון לעתיד לבא, משכיל על ידי תורגמן, לדוד מזמור מלמד ששרתה עליו שכינה ואחר כך אמר שירה, מזמור לדוד מלמד שאמר שירה ואחר כך שרתה עליו שכינה, ללמדן שאין השכינה שורה לא מתוך עצלות ולא מתוך עצבות ולא מתוך שחוק ולא מתוך קלות ראש ולא מתוך דברים בטלים אלא מתוך דבר שמחה של מצוה שנאמר (מלכים ב ג טו) "ועתה קחו לי מנגן והיה כנגן המנגן ותהי עליו יד ה'".

3. זה לשון הוזה"ק (הלק א, דף ע"ב): הא חמינן דשכינתא לא שריא באתר עציבו אלא באתר אדית ביה חדוה, אי חדוה לית ביה לא שריא שכינתא בהווא אתר, כמה דאת אמר (מלכים ב ג טו) ועתה קחו לי מנגן, והיה כנגן המנגן ותהי עליו יד יהוה, דהא שכינתא ודאי

לא שריא באתר עציבו, מנלן מיעקב, דבגין דהוה עציב עליה דיוסף, אסתלקת שכינתא מניה, כיון דאתא ליה חדוה דבשורה דיוסף, מיד ותחי רוח יעקב אביהם. עכ"ל. ופירושו **בהסולם** (וישב, כט) בזה הלשון: אנו רואים שהשכינה אינה שורה במקום עצבות אלא במקום שיש שמחה, ואם אין בו שמחה לו תשרה השכינה במקום ההוא, כמו שאתה אומר ועתה קחו לי מנגן וגו', כי ודאי השכינה אינה שורה במקום עצבות. מאין לנו זה מיעקב, שמשום שהיה מתאבל על יוסף נסתלקה השכינה ממנו, כיון שבאה לו השמחה של בשורת יוסף, מיד 'ותחי רוח יעקב אביהם'.

וראה עוד שם (הלק א, דף רטו): תא חזי כתיב, (בראשית מה כז) ותחי רוח יעקב אביהם, אתחזי דהא בקדמיתא מית הוה ההוא רוחא דליה, ולא הוה מתכוין לקבלא רוחא אחרא, דהא רוחא דלעילא לא שריא בריקניא, אמר רבי יוסי, שכינתא לא שריא אלא באתר שלים, ולא באתר חסר ולא באתר פגים, ולא באתר עציב, אלא באתר דאתכוון באתר חדו, ובגין כך כל אינון שבין דיוסף אתפרש מאביו ויעקב הוה עציב, לא שריא ביה שכינתא. ופירושו **בהסולם** (ויחי, קטז) בזה הלשון: בא וראה, כתוב ותחי רוח יעקב אביהם, משמע שמתחילה היה מת הרוח שלו, גם לא היה מתכוין להמשיך ולקבל רוח אחר, כי רוח העליון אינו שורה במקום ריקן. אמר ר' יוסי השכינה אינה שורה אלא במקום שלם ולא במקום חסר ולא במקום פגום ולא במקום עצב, אלא במקום נכון במקום שמחה. ומשום זה כל אלו השנים שיוסף היה נפרד מאביו ויעקב היה עצב לא שרתה עליו שכינה.

וראה עוד בספח"ק **תפארת שלמה** (ויחי, ד"ה או יאמר האספו) שכתב בזה הלשון: "האספו ואגידה לכם" פירש"י בקש לגלות את הקץ ונסתלקה ממנו שכינה. להבין זה הדנה כשנתן את עצמו להסתכל בכל דור ודור מה שיעברו על בני ישראל עד ביאת משיח, וראה באורך הגלות המור ובחשכות הגדול, הנה מזה נתעצב אל לבו מאד ונסתלקה ממנו שכינה בעבור העצבות. עכ"ל.

וכן כתב אביו של רבינו ה"ה הרה"ק רבי אברהם המלאך זי"ע בספר **חסד לאברהם** (ח"י שרה, ד"ה ויצא) וזה לשון קדשו: נמצא כשיש התגלות המלכות פ"י שיש התגלות חסדים טובים המשיך בעמוד <<<

השושלת
הבא קדישין חדוין
בן הרה"ק רבי אברהם המלאך
בן הרה"ק רבי אברהם המלאך
בן הרה"ק המגיד הוזהר ממעוררשיש

הנהגות פראהבישט

פרק ג"א חלק ב'
המשך מגליון 84

הנהגות ישירות וסדר היום לרבי שלום לפי סדר נכון וחדש עם תוספת ציונים הערות וביאורים והרחבות מספריתלמידי הבעש"ט הקדוש וצאצאי בית רוזיין כפי שנערכו על ידי מכון 'שכינת שלום' ללימוד ולפרסום תורת וסגולת הרה"ק הרבי ר' שלום מפראהבישט זיע"א

הנהגות פראהבישט מודורות מכון 'קדושה ומלכות' שע"י איגוד התבורות 'דרכי שמואל' מיסודו של מרן הגה"צ מוהר"ש טוביאס זצוק"ל, תשע"ט

עיתון נדיר, מסודר הנהגות הרשב"א פראהבישט, שנדפס בשנת תר"א בטשטוביץ

הנהגות ישירות וסדר היום פראהבישט שנדפס מחדש בברוקלין שנת תשנ"א

ויראה לקיים פסוק "אלפזדה פשעים דרכיך" (תהלים כא, טו), פדי להוציאם מתחת הסטרא אחרא ולהביא אותם אל הקדשה, לעשות בו נחת-רוח ליוצרו. וגם לקיים מצות עשה של "ואהבת לרעך כמוך" (ויקרא יט, יח), פי כל ישראל יש להם חלק אלוך מופעל, כמו שפנתוב: "כי חלק ה' עמו" (דברים לב, ט), והם בשרשם אחדות גמור, רק הגופים הם מחלקים. ואם מקיים, פנזכר לעיל, גם הגופים נעשו אחדות באהבת אמת בלבם פי הם חלקם. והשוני אותם - שוניא הפלי; והאוהב אותם - אדרבה, נעשים אפלו בגופם אחדות ויחוד למעלה בשרשם, וגם כל תפלתו ותורתו ומעשיו נכללים על ידי זה עם הרבים ועם הצדיקים והחסידים.

שלמות שלום - השלמות וציונים

ועל פי הנ"ל נתבאר דברי רבינו שצריך כל אחד לקרב פושעי ישראל ולהביאם אל הקדושה גם מטעם 'ואהבת לרעך כמוך' כי רק על ידי קירוב הבאה מתוך אהבה יזכו להתקרב אל שרשם - שהוא שורש כל ישראל.

כל ישראל מעורבים כי שורש אחד לכולם

וזה שכתב 'והם בשרשם אחדות גמור רק הגופים מחולקים'. וכמו שכתב הרה"ק משה שוהם זי"ע מדאלינא (דברי משה, פר' שמיני ד"ה אמנם הנה) בשם מרן הבעל שם טוב הקדוש זי"ע, וזה לשון קדשו בתוך הדיבור: הנה אמרו ז"ל (סנהדרין כו:) שכל ישראל ערבים זה בזה, ורצו לומר שהמה מעורבים זה בזה, כי כולם המה שורש אחד לכולם, ואמר [מרן הבעש"ט ז"ל] כי לפי זה כאשר בא על העולם איזה התעוררות לטובה מן היצר טוב מצד הקדושה, אותו התעוררות הוא בכל אחד ואחד מבני ישראל, והוא פועל בכל אחד לפי ערכו, הצדיק הוא מתעורר הרבה בעבודת ה' יתברך בקדושה גדולה, ובחשקות גדול, ומי שאינו צדיק כל כך הוא מתעורר גם כן, אך בהתעוררות קטנה, גם אפילו רשע גמור מכל מקום הוא מתעורר באיזה הרהור תשובה, הגם שהוא רק לפי שעה, מכל מקום מתעורר קצת, ויכול להיות שעל ידי התעוררות בזה יחזור בתשובה שלימה. וכן להיפוך כאשר בא איזה התעוררות מצד היצר הרע, גם כן בא לכל אחד ואחד, והרשע נכשל בו הרבה ועושה איזה מעשה בפועל, אך הצדיק גם כן נכשל באיזה הרהור לפי שעה. והנה כאשר אנו רואים שמרשעים יצא רשע בפועל, שנשלים באיזה דבר עבירה, אז יש להסתפק מי החייב בדבר, כי יש לומר שהצדיק הוא החייב, כי הלא גם אליו בא איזה הרהור כנ"ל והנה אם היה תיכף מתחזק את עצמו לבטל הכח זה אשר ממנו בא ההרהור הזה, ולא בא הרשע לידי מכשול בפועל. אך יש לומר שהרשע הוא החייב כי לפי שהוא עשה בפועל הרשע הזאת תיכף כאשר בא אליו ההרהור שוב אין בכחו של הצדיק לבטלו. עכ"ל"ק, ועיי"ש עוד שביאר לפי זה שעל כן משה תלה חטאת בני ישראל בעצמו. עכ"ל"ק, והיוצא מדבריו דיון שכל ישראל כלולים ומעורבים יחד הרי שלא יוכל להתקרב והשי"ת ולעבדו בשלימות כל עוד חלק אחר מישראל רחוק יותר, כי שרשם חד הוא אף על פי שהם בגופים מחולקים.

כללות ישראל נתאחד באחדות אמיתי במזל העליון

והנה ענין זה נתבאר הרבה בספרים הקדושים, וכן כתב בספה"ק קדושת לוי (ויצא, ד"ה ויצא יעקב) בזה הלשון: הנה יעקב אבינו הסתכל ביחוד עליון מראשית המחשבה וראה שיסוד כל העולמות הוא כנסת ישראל כמאמר חכמינו ז"ל (בראשית רבה א ד) 'ישראל עלה במחשבה', 'בראשית ברא' וכו' (בראשית א א), 'בשביל ישראל שנקראים ראשית' (רש"י שם), והם נקראים 'אבן הראשה' (זכריה ד ז) שממנו הושתת עולם, כי הם יסוד כל העולמות עליונים ותחתונים, ובמחשבה שם נקרא אבן הנ"ל בלשון יחיד, כי שם נתאחד כללות ישראל באחדות האמיתי במזל עליון. והנה יעקב אבינו נתן שכלו ומחשבתו והניח מוחו על זה הענין שהשתוקק יעקב אבינו להוציא הדבר מכח אל הפועל משורש אשר 'משם רועה אבן ישראל' (בראשית מט ט) אל התפשטות לנטוע כנסת ישראל בנין שלם בכל ענינים בשנים עשר שבטי "ה המכוונין נגד י"ב גבולי אלכסון ולהיות המרכבה שלימה מששים רבוא ישראל כמאמר חכמינו ז"ל (בראשית רבה עד ז) 'אין השכינה שורה פחות מששים רבוא ישראל', ולהיות קומה שלימה מאברים ופרקים ולהיות הכל מכוון כנגד העולמות ואורות העליונים ולהוציא זה האבן מן הכלל אל הפרט על זה הניח יעקב אבינו מוחו וראשו. עכ"ל"ק.

'וגם לקיים מצות עשה של ואהבת לרעך כמוך, כי כל ישראל יש להם חלק אלוך מופעל' וכו'. כדברים אלו כתב בספה"ק תומר דבורה (פ"א, ד"ה הד' לשארית נחלתו) בזה הלשון: כל ישראל הם שאר בשר אלו עם אלו מפני שהנשמות כללות יחד, יש בזה חלק מזה ובוזה חלק מזה, ולכן אינו דומה מרובים העושים את המצוה (ספרא ויקרא כו ח), וכל זה מפני כללותם, ולכן פירשו רבותינו ז"ל (ברכות מז:) על הנמנה מעשרה ראשונים בבית הכנסת אפילו מאה באים אחריו, מקבל שר נגד כולם, מאה ממש כמשמעותו, מפני שהעשרה הם כלולים אלו באלו, הרי הם עשר פעמים עשרה הם מאה, וכל אחד מהם כלול ממאה, אם כן אפילו יבואו מאה הוא יש לו שר מאה. וכן מטעם זה כל ישראל ערבים זה לזה (שבועות לוט). מפני שממש יש בכל אחד חלק אחד מחבירו, וכשחוטא האחד פוגם את עצמו ופוגם חלק אשר לחבירו בו, נמצא מצד החלק ההוא חבירו ערב עליו, אם כן הם שאר זה עם זה. ולכן ראוי לאדם להיות חפץ בטובתו של חבירו, ועינו טובה על חבירו וכבודו יהיה חביב עליו כשלו, שהרי הוא הוא ממש, ומטעם זה נצטוונו 'ואהבת לרעך כמוך'. וראוי שירצה בכשרות חבירו ולא ידבר בגנותו כלל ולא ירצה בו, כדרך שאין הקב"ה רוצה בגנותו ולא בצערנו, מטעם הקורבה, אף הוא לא ירצה בגנות חבירו ולא בצערו ולא בקלקולו וירע לו ממנו, כאילו הוא ממש שרוי באותו צער או באותה טובה. עכ"ל.

כל איש ישראל הוא את בתורה ועל כן צריך לאהוב אותו ולהתקרב לשרשו

וביותר ביאר כתב חותנו זקינו של רבינו בספה"ק מאור עינים (פר' חקת ד"ה זאת התורה) בזה הלשון: ידוע כי יש ששים רבוא אותיות לתורה, וכנגדן יש ששים רבוא שרשי נשמות, אף שיש בישראל כהנה וכהנה על כל פנים העיקר הם ששים רבוא שרשים, ומותר באין מחילוק הניצוצות, וכל אחד מישראל יש לו אות בתורה, ואורייתא וקדשא בריך הוא חז, והוא חלק אלוה שבקרב האדם הוא ממש אותו האות שממש שורש נשמתו, והאות משפיע על האדם שפע וחיות הקדושה, וצריך לידע כי האות שורה בפה האדם, וכל אות כלול מכל התורה, נמצא שכל התורה בפה האדם, כי הלא ספר תורה שחסר ממנה אות אחת פסולה, ואינה נחשבת לתורה מטעם זה כי כל אות חשוב תורה בהצטרף כולם יחד, וכל עבודת ה' הכל הוא בזה, שצריך האדם לקרב לשרשו דהיינו התורה שהיא קומה שלימה תרי"ג מצות, והאדם כלול גם כן רמ"ח איברים ושס"ה גידים כנודע, וכמו שאם חסר אות אחת מן הס"ת אינה בשלימות, לכך אמרו רז"ל כל המאבד נפש אחת מישראל כאלו מאבד עולם מלא, וההיפך כל המקיים וכו' כאלו קיים עולם מלא והבן. ולכן אומרים קודם כל תפלה הריני מקבל עלי מצות עשה של ואהבת לרעך וגו', כי הכל הוא אחדות גמור כמו התורה שנקראת תורה בהצטרף כל האותיות כולן, ואף אם רואה בחבירו שום דבר רע, ישנא הרע שבו, אך החלק הקדוש יאהבנו מאד כנפשו, כי הבעל שם טוב נב"ג אמר שהצדיק הגמור שאין רע בקרבו אין רואה שום רע על שום אדם, אך מי שרואה שום רע בחבירו, הענין הוא כמו שמסתכל במראה, אם פניו מטופין רואה גם כן במראה כן, ואם פניו נקיים אינו רואה במראה שום דופי, כמו שהוא כך רואה, וזהו (ויקרא יט יח) 'ואהבת לרעך כמוך', פירושו, כמוך כמו שאם יודע האדם בעצמו שום רע בקרבו משום הא אינו שונא את עצמו אף ששונא הרע שבקרבו, כך גם כן על חבירו, כי באמת הכל אחד, כי הלא גם לחבירו יש גם כן חלק אלוה כמוהו ויש לו אות בתורה. עכ"ל"ק.

<< המשך עממוד 1

בשדה' (בראשית כד טג) שהוא שמחה, פירוש כשיש התגלות מלכות בעולם, לשוח בשדה, פירוש אפילו השיחות שהוא בשדה בקליפות נתעלו הכל להשי"ת. עכ"ל"ק.

אז נשלם כוונת הבריאה, כי זה היה עיקר כוונת הבריאה. וכשיש התגלות אלהות בעולם אזי אש לפניו תלך ותלהט סביב צריו וכו' (תהלים צג א) וכל הניצוצות נתעלו. וזהו פירוש 'ויצא יצחק לשוח

הדלקת נרות: 19:30

יציאת השבת: 20:21

רבינו תם: 21:17

ע"פ אופק תל אביב
ט' בסיוון התשפ"ב

טוב להסתובב

793

שליחי הפרנסה

שלח התשפ"ב

המרגלים טוענים בצדק כי ראו עשרות אנשים שנפטרים בכל יום בארץ ישראל, ולכן היא ארץ אוכלת יושביה. אלא, שהם לא התבוננו כי כל זאת עשה אלוקים לטובתם, למען יוכלו להסתובב בארץ בחופשיות, בלי שישמו לב אליהם. "עֲשֵׂה הָאֱלֹקִים אֶת הָאָדָם יִשְׂרָאֵל, וְהָמָּה בְקִשּׁוֹ חֲשִׁבְנוֹת רְבִים" (קהלת ז, כט) – פעמים רבות מה שנראה לנו רע ומפריע, הוא בעצמו שליח אלוקים להביא לנו טובה וישועה. בגילון 'השגחה פרטית' הובא מעשה מדהים אותו סיפר בעל המעשה בכבודו ובעצמו: "היה זה לפני כשלושים שנה. היתה בבעלותי חנות לכלי בית. מכרתי שם צלחות, סכו"ם וכלי בית וב"ה ההכנסות נתנו לי אוכל לבית. והנה, ביום בהיר אחד, אני רואה שבסמוך אליי, ברחוב של החנות, פותחים חנות חדשה. נו, הסקרנות היתה גדולה. אלא שלמחרת, כבר נתלה שם שלט גדול, שגרם לי לתדהמה ובהלה. "כאן יפתח 'המרכז לכלי בית: צלחות, סכו"ם ושאר כלי בית, וכעת בהנחות מיוחדות לרגל הפתיחה". היתה זו רשת ותיקה שהעתיקה את מקומה, לא פחות ולא יותר, מול החנות הצנומה והקטנה שלי.

לרפואה. פרנסה.
הצלחה: מ"א מיכאל וציפורה אחיאל. מנשה ואורה אחיאל. א"ה הדר בת נחמה. ליאורה. אורטל חנה בת הדסה וב"ב. פנינה בת שושנה וב"ב. אושרית בת פנינה וב"ב. משה שמואל בן זלדה. מוריה בת רויטל. ניסים חיים רפאל בן לשיפה. שרה חיה רפאלה בת רחל. רחל בת מרים ובעלה וכל יוצאי חלציהם. ישעיהו בן מרים. גאולה בת דבורה. לירז בת יפה. אייל רפאל בן שרית שרה. דביר בן רויטל. ליאור בן פרידה. אריאל בן רויטל.

זיווג הגון: דניאל ולירן בני אורנה, ניר בן ציפורה.

לידה קלה: רעות בת רויטל.

זשב"ק: שולמית בת איריס. יסכה בת מזל. הדר בת נחמה. סתיו בת ורדה, אליס בת פרידה.

לעילוי-נשמת: הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה, הרב שמעון בן בחריה. מ"ס צדוק בן נור ומרים בת גליה. יחזקאל בן גורג'יי. גבריאל בן סמינה. שלום בן מנחם שמריהו. יוסף בן נג'יה. פרחיה בת טובה. יעקב בן ויקטוריה. שרון שירין ספיר ספאחי בת לאה. עליזה בת מזל טוב מלכא. משה לוי בן מריקה מרים. רוני אהרון בן מזל כהן. פנתס בן דינה. שרית שרה בת מריאן. שרה בת קמר. גלילי הכהן בן כוכבה.

עמדתי בניסיון קשה. מצד אחד, הרגשתי כעס ושנאה על כך שהם מסכנים את פרנסתי, אלא שמצד שני הרגשתי ניסיון באמונה מי הוא זה המפרנס אותי: האם אני הקובע את פרנסתי, כמה אשתכר וארוויח, ואם כעת יש לי מתחרה או אפסיד את פרנסתי. או שמא מאמין אני כי בורא עולם הוא זה שמפרנס אותי, וכבר נגזר עליי מראש – השנה כמה ארוויח וכמה אפסיד. קשה, קשה מאוד. אנשים ייעצו לי לפנות לדין תורה ולדרוש שהחנות החדשה תתפנה בזריזות, כי יש כאן ממש הסגת גבול. אך אני

חיוקתי את עצמי באמונה שוב ושוב עם דברי החובת הלבבות: "אין אדם בעולם שיכול להזיק לי או להועיל לי, אם לא ברשות הבורא". כתבתי לעצמי על דף את המשפט החזק של רבותינו: "אין אדם נוגע במוכז לחבירו כמלא נימה". כך התחזקתי באמונה, עד שהמחשבה על החנות שמולי כבר לא העסיקה אותי, והמשכתי בענייניי ברוגע ובנחת.

והנה, באחד הימים מגיע אליי קונה שפתח כעת קייטרינג גדול, וכעת הוא בא לקנות את כל הכלים לעסק שלו (למי שמבין זו רכישה רצינית ומיוחדת שלא מזדמנת בכל יום). לא האמנתי, אך הוא קנה ממני מאות צלחות וסכו"ם, סטים שלמים ועשרות פריטים נחוצים, וכך הכניס לי סכום שאפשר להתפרנס ממנו בריווח במשך כמה חודשים. הייתי המום וחשבתי שאני חולם. הוא כמעט סיים לי את כל הסחורה. בסקרנות רבה, פניתי אליו בסיום הקנייה ושאלתי: "אמור לי בבקשה, איך הגעת אליי?".

הוא חייך ואמר: "פשוט הגעתי לכתובת הקודמת של החנות, וראיתי שם שלט גדול: 'החנות עברה לרחוב ...'. באתי בעקבות המודעה לרחוב המדובר ונכנסתי מיד הנה". המוכר התרגש עד דמעות, הוא הבין כי

הקונה לא שם לב שחיפש את הרשת החדשה, ומשמייס אותה רשת שפתחה מולו, היתה שליחה של בורא עולם להביא לו את הקונה הזה שרכש ממנו סחורה בעשרות אלפי שקלים, כרווח של כמה חודשים. פעמים רבות, אנו חושבים שדבר מסוים יזיק לנו ויפגע בנו, אך איננו מבינים, כי דווקא אותו מפריע, הינו האמצעי להביא לנו טובה גדולה. אם החנות לא היתה עוברת לרחוב שלי, הלקוח בכלל לא היה יודע על קיומי. עכשיו כשהחנות עברה והשאירה פתק, היא שלחה לי למעשה לקוח שמן, שעל ידו היתה לי פרנסה בריווח בלי טרחה מרובה. "כי הוא ק-ל זן ומפרנס לכול, ושולחנו ערוך לכול!".

העלון מוקדש לעילוי נשמת מוריס בן מרימה פניניש ת.נ.צ.ב.ה

הרב אורי (מלא ב) זוהר

תורה אור | 1072

ידעתי שאני חי בשקר, אבל לא ידעתי איך להתחיל את השינוי ובמה להתחיל. בשבילי, הקושי הגדול במיוחד היה שמירת שבת. תבין, נהג מונית יכול להרוויח במשך השבוע כסף יפה, אבל שבת זה היום הכי משתלם, רח"ל. אם ביום רגיל אתה מרוויח נגיד אלף ₪, בשבת תמיד היה כפול. אתה יודע, אין תחבורה, ומונית זו האופציה היחידה למי שאין רכב, ה"י. והנה, יום אחד ראיתי ראיון ישן שעשו עם הרב אורי זוהר זצ"ל לפני כ-45 שנה, על התהליך שהוא עשה בתחילת דרכו בתשובה.

שני דברים שהוא אמר ממש תפסו אותי. הראשון – הכתב שאל אותו על הכיפה, מדוע בחר לחבוש כיפה, והרב אורי אמר שהוא התחיל ללבוש כיפה – רק משום שזה היה הדבר הכי קשה בשבילו, ועם זה הוא שבר את היצר של מה יגידו. כעת שהוא לא מסתיר את דרכו – יהיה לו יותר קל להתחזק ולעשות את מה שהוא מאמין בו. וואוו, התפעלתי כל כך מהמשפט העוצמתי הזה. הדבר השני היה – הוא סיפר איך התחיל לדבר עם אלוקים בצורה ישירה בפעם הראשונה בחייו. הוא פנה אל אלוקים ואמר לו: "תראה בורא עולם, רק עכשיו הכרנו וזה קצת קשה לי, תעזור לי כאן תעזור לי שם, אני רוצה להכיר אותך ולהתקרב אליך, אנא, תעזור לי". שני הדברים הללו גרמו לי למהפך בהתקרבותי, ונתנו לי כח עצום. החלטתי שזה גם מה שאני אעשה – לשבור את יצר ה'מה יגידו' ולעשות את הדבר שאני מאמין ורוצה. הגעתי לתחנת המונית והודעתי למנהל התחנה שאני מפסיק לעבוד בשבת. מנהל התחנה שמע אותי וכמעט התעלף... – המשך בעמוד 4 –

הרי שאותו אדם יונהג בשמיים בדרך על טבעית ויזכה לקבל את מבוקשו, בכח האמונה והביטחון, 'כי אין מעצור לה' להושיע ברב או במעט". פלאי פלאות! אומר ה'שפת אמת' כי בכל מצב בחיים שלך, הגם שנראה על פי הטבע שאבדה התקווה, האמונה בכוח ויכולתו של בורא אור ויוצר חושך, המחיה את העולם בכל רגע בטובו ובחסדו, שהוא יכול לשנות סדרי עולם בשבילי – בכח האמונה יקבל האדם הנהגה ניסית ויתגשמו כל משאלותיו ב"ה. אתה תעשה את הצעד שלך באמונה בבורא עולם – והקב"ה יחזיר לך בצורה על טבעית.

את המעשה המדהים הבא סיפר הגאון רבי יוסף צבי ברייער שליט"א, ראש ישיבת בעלז'א ב'בית חלקיה', בעת הספר שנשא על הגאון הצדיק רבי אורי זוהר זצ"ל: "בצעד רב וביגון קודר שמעתי על פטירתו הפתאומית של הגאון הצדיק רבי אורי זוהר והזמנתי מונית ממקום ישיבתנו ב'בית חלקיה' היישר אל מקום ההלוויה. בהשגחה פרטית מופלאה, התחברתי עם נהג המונית שסיפר לי מעשה מדהים שאירע לו בזכות הרה"ג אורי זוהר זצ"ל, וכך היו דבריו: "תדע לך שבגלל הרב אורי זוהר חזרתי בתשובה", פתח נהג המונית וסיפר לי, "אפילו שמעולם לא פגשתי אותך", תוך כדי שהצביע על הכיפה הגדולה שעל ראשו. "זה היה בדיוק בשנה שעברה (התשפ"א) לפני חג השבועות, בדיוק כמו עכשיו. באותה תקופה התחלתי לשמוע שיעורים ביהדות, והשתכנעתי שאני חייב לעשות שינוי.

עם ישראל עומד בכניסה לארץ ישראל, ומתרגש לקראת הכניסה ההיסטורית לארץ המובטחת. כל מה שנותר לו בשביל להיכנס לארץ, הוא לקבל אישור מ-12 סוכנים חשאיים שנכנסו לארץ בחשאי לתקופה של 40 יום, אשר הם יתנו את האות להיכנס פנימה ולזכות לממש את חזון האבות. אלא, שלמרבה הצער והתדהמה, הסוכנים החשאיים מגיעים חזרה לעם, כשהם בריאים ושלמים ב"ה, אך פיהם לא מבשר טובות: "ארץ אוכלת יושביה... וגם בני ענקים ראינו שם". לכאורה, הם טוענים טענות שיש בהם טעם, ומה באמת ניתן לעשות מול מציאות קשה ועגומה זו. אלא שאז, כלב בן יפונה, אחד המרגלים הבכירים של צבא עם ישראל, משתיק את כולם ואומר: "רבותי, עלה נעלה". כלב טוען אחרת, אך כיצד ניתן יהיה להצליח מול בני הענקים? מה התוכניות להצלחה? מסביר רש"י את דבריו של כלב: "עלה נעלה – אפילו בשמיים (מה שבורא עולם מבקש מאיתנו), והוא אומר לנו עשו סולמות ועלו לשם – נצליח בכל דבריו". כלב מסביר שיש לעשות את רצון ה' בכל מצב. רק רגע, המרגלים טוענים טענות שיש בהם טעם כשההיגיון נוטה כמותם, ומה טוען כלב שיהא אפשר ללכת כפי שיטתו ולנהוג אחרת מחוות דעתם של שאר המרגלים? תשובה מאלפת לדבר נמצאת בדבריו של רבנו ה'שפת אמת' (תרל"א ד"ה לא) שאומר: כלב טען לעם ישראל כי הגם שבדרך הטבע רואה האדם כי אין לו סיכוי להצליח ולהיוושע, אך אם יתחזק באמונה שלימה בכוחו של בורא העולם ויבטח בו,

כתב הרבי הקדוש מפיאסצנא זצ"ל ('אש קודש) כי אין לו לאדם להאמין ולבטוח בבוראו רק כאשר מבוא ודרך לישועתו, אלא גם ובעיקר כאשר אינו רואה שכך ודרך טבע להגעת ישועתו, אזי זו השעה שיתחזק ויאמין בבוראו שינהיגו כנגד הטבע ויטיב עימו בכל מצב שהוא, כי לה' הישועה בכל עת, מקום ושעה!

מונית קידוש ה'

– המשך מעמוד 3 –

מנהל התחנה התפוצץ עליי מעצבים ואמר לי שאני לא נורמאלי, שהרי יום שבת הינו היום הרווחי ביותר בשבוע, וחבל בשבילי.

אמרתי לו: "תשמע, אני מאמין באלוקים ואני בטוח שאני לא אפסיד בגלל שמירת השבת. אם אני מציית לבורא עולם, הוא לא יקפח אותי ולא אפסיד מכך".

היו שם כמה נהגים סביבי, וכולם גיחכו עליי וחשבו שנטרפה דעתי.

יצאתי מתחנת המונית כשאני מרגיש שירדה לי אבן מהלב.

אמרתי לכולם מה הדרך החדשה שלי והסרתני את מסווה הבושה, אך כעת נותרתי עם החששות והפחד מה באמת יהא עם פרנסתי.

נזכרתי שוב בדבריו של הרב אורי זוהר מיד אחר שהחל להתחזק והחל לדבר עם אלוקים שיעזור לו ויאיר לו את הדרך.

החלטתי גם לדבר עם אלוקים, ממש כמו שלמדתי באותו ראיון מהרב אורי זוהר. "אלוקים", פניתי בפעם הראשונה בחיי בתוך המונית, "אני שומע שיעורי תורה ומתחיל להבין שעליי לשנות את דרכי ולעשות את רצונך. אני רוצה מאד להתחיל לשמור שבת, אך אני מבקש ממך בכל לשון של בקשה שתעזור לי שלא אפסיד בגלל שמירת השבת.

הריווח שמקבל נהג מונית בשבת הוא כפול, ואני ממש רוצה שכולם יראו וידעו שבזכות שמירת השבת לא מפסידים", חתמתי ברגש את שיחתי הראשונה עם אלוקים. הנהג לקח נשימה והמשיך בסיפורו המדהים.

"כבוד הרב, אני אומר לך תאריך

מדויק: היום שבו הודעתי זאת למנהל התחנה ודיברתי עם ה', היה ביום רביעי, א' בסיון, 12/05/21.

יום למחרת, ביום חמישי, יהודי אמריקאי היה חייב להגיע לארץ לשבת ולחג השבועות שחל ביום ראשון בלילה. האופציה היחידה שלו היתה לנחות ביום שישי בצהריים. אלא, שבדיוק אז אירע מבצע 'שומר החומות' בעזה, ובגלל הטילים והסכנה סגרו את נמל התעופה בן גוריון באותו יום.

האופציה היחידה שלו להגיע ארצה, היתה נחיתה ב'שדה רימון' שליד אילת ביום שישי בצהריים.

אך היה חשש שהטיסה תאחר בשעה פלוס, והאמריקאי לא היה יכול לבקש מאף אדם שייסע ביום שישי אחה"צ לאילת וייקח אותו לירושלים, מחשש שמא יתקע ושניהם יבלו את השבת באמצע הדרך.

הוא חשב אולי לקחת מונית, אך גם זו היתה אופציה רעה, שהרי אם יקח נהג מונית שגר באזור אילת ושדה התעופה שייקח אותו לירושלים, הרי שהנהג יצטרך לחזור בעיצומה של השבת לאילת ולחלל שבת בגללו, וזה דבר שלא בא בחשבון חלילה.

האופציה היחידה שהייתה לו היתה אחת – להתקשר לחברת מוניות ולבקש שיביאו לו נהג מונית לשדה התעופה ביום שישי אחה"צ, כשהוא מוכן לשלם

לנהג סכום עצום של 3,000 ש"ח. וכל זה בתנאי אחד: הנהג חייב להיות שומר שבת, שחלילה לא יקרה שבגללו יהיה חילול שבת.

"רבנו, זה היה דבר מדהים", הוא עצר בהתרגשות וסיפר, "מכל תחנות המוניות בכל הארץ, הוא התקשר דווקא לתחנה שלנו, וביקש נהג שומר שבת, כשהוא מספר את סיפורו ואת התגמול הגדול והמיוחד שהוא מוכן לתת לו.

מנהל התחנה לא האמין למשמע אוזניו. עד אתמול לא היה לו שום נהג שומר שבת, כשכעת אני נהג המונית היחיד העומד בתנאי של אותו אמריקאי.

מנהל התחנה שלח מיד קריאה בקשר בסערת רגשות: "יש אלוקים?".

הקב"ה הוכיח לעיני אותו מנהל תחנה ולעיני כל הנהגים שגיחכו עליי, כי אלוקים מלווה את האדם בכל צעד, ומטיב לו בתוך צעדי ההתקרבות שלו אליו. ויותר מכך ראיתי בעיניי, כיצד הדיבור שלי עם ה', שהיה כולו בזכות ראיון ששמעתי מהרב אורי זוהר, הביא למענה מייד וישיר מאין כמוהו של בורא עולם. ממש אלוקים שמע אותי, והשיב לי תשובה שהשאירה את כל המלגלים מהתחנה פעורי פה, עומדים נבוכים מול גדולת הבורא.

התחלתי לשמור שבת ולא הפסדתי מאומה, הרווחים שלי נותרו כפי שהיו ואף גדלו, כשנהגים רבים מהתחנה עדים לישועות שלי, והחלו להתחזק אף הם". כשאדם מוסר נפשו לה', ועושה צעד כנגד הטבע שלו בלי לחשוב 'מה יגדוי ומאמין בה' – ה' מתגלה אליו ומאיר לו את דרכו. "כי לא עזבת דורשיך, ה' אדוננו מה אדיר שמך בכל הארץ". לחפש את בורא עולם, לבקש אותו ולדבר איתו בתוך כל הקשיים. ולא להתבייש מבשר ודם כלל!

התחלתי לשמור שבת ולא הפסדתי מאומה, הרווחים שלי נותרו כפי שהיו ואף גדלו, כשנהגים רבים מהתחנה עדים לישועות שלי, והחלו להתחזק אף הם". כשאדם מוסר נפשו לה', ועושה צעד כנגד הטבע שלו בלי לחשוב 'מה יגדוי ומאמין בה' – ה' מתגלה אליו ומאיר לו את דרכו. "כי לא עזבת דורשיך, ה' אדוננו מה אדיר שמך בכל הארץ". לחפש את בורא עולם, לבקש אותו ולדבר איתו בתוך כל הקשיים. ולא להתבייש מבשר ודם כלל!

בטורה טובה!

מהיום ניתן להורד את העלון ממערכת 'קול הלשון' - מדור העלונים לשבת קודש

ההקדשה המרכזית

העלון מוקדש לרפואה והצלחה: גאולה בת דבורה, מ'ש' אטדגי, ולרי אריה בן אירנה, שלמה בן אלה, אלונה בת פלינה, יואב חי אברהם ב"ב ונאצאיו, אבשלום בן ויולט. זיווג: אביחי בן גאולה. לע"נ: אמיר בן גור, בוריס בן ברכה.

חידה
 כיצד יתכן שאדם יברך על לימון או שאר פירות שלוש ברכות זו אחר זו?
 תשובה: לא אגא אוט סאו; טוטוטו אוט טו טוטוטו, טוטוטו טוטוטו אוט טוטוטו; טוטוטו טוטוטו אוט טוטוטו; טוטוטו טוטוטו אוט טוטוטו.

לתגובות: 052-7151858
 רחוב מעה בריל 9, ת"א, מטפ' אחיאל
 DANIEL777ACHIEL@GMAIL.COM

{ אז נדברו }

פרשת שלח (בחור'6: בהעלותך) תשפ"ב | לסדר: "זהייתם קדושים לאלקיכם" | גליון מס': 561

להצטרפות לרשימת התפוצה

במייל:

a8447168@gmail.com

כיצד הופכים תלונה למשימה??

בשבוע זה התורה מעמידה אותנו מול שנים עשר מרגלים שהלכו לתור את הארץ... עשרה חטאו ושנים לא!!! לא חטאו... אז מילא על יהושע בן נון זה לא פלא... סו"ס משה רבינו התפלל עליו... הוסיף לו שם... אבל כלב בן יפונה?? מה היה הסוד שלו?? במה הוא היה שונה משאר המרגלים שהוא לא נכשל?? מה היה נקודת ההבדל בין הגישה שלו לבינים???

והסבר בזה הוא נפלא... תקשיב טוב טוב:

יש לי שאלה פשוטה: משה רבינו שולח את המרגלים לתור את הארץ... בשביל מה הוא שלח אותם... האם בשביל לראות מה יש בארץ... או מה צריך להיות בארץ?? הבנת את השאלה??

אתן לך דוגמא: יום אחד הייתי בבית ואשתי בדיוק היתה במכולת... והיא התקשרה אלי מהמכולת וביקשה ממני שאפתח את המקרר ושאני אגיד לה מה קורה שם... כעת אני שואל אותך: תן ניחוש בשביל מה היא שלחה אותי למקרר?? האם בשביל שאני אספר לה מה יש במקרר או בשביל שאני אגיד לה מה צריך להיות במקרר?? כל טיפוש מבין שזה לא מעניין אותה מה יש במקרר... היא כעת צריכה לדעת מה צריך להיות במקרר!!! צריך לבן... צריך חלב...

זו בדיוק הנקודה!!! משה רבינו שולח את המרגלים לתור את הארץ... וראיתם את הארץ מה היא ואת העם היושב בה החזק הוא הרפה, המעט הוא אם רב... השמינה היא אם רזה... כשאתה קורא את הפסוקים האלו. אין אתה מבין? מה משה רבינו רוצה פה?

התשובה היא: כל אחד מבין מה שהוא רוצה להבין... מי שרוצה... יכול להבין שמשה רבינו רוצה ש... שתצלמו את הארץ... תגיד מה יש שם... כמה מלונות... כמה מסעדות... האם כסף לגור שם... האם נחמד שם... מי שירצה בראש קטן כך להבין את פשטות הפסוקים אי אפשר לגמרי להתווכח איתו... כי אם תשים לב לכאורה זה מה שכתוב... אבל!!! כל ילד גדול מבין ש... שמה הקשר?? בשביל מה המידע הזה נחוץ?? אם אשתי מתקשרת מהצרכניה ומבקשת ממני לגשת למקרר זה לא בשביל שאני אספר לה סיפורים... כמה יפה במקרר ואיך כל העגבניות מסודרות שם... כל אחד מבין שכשהגברת נמצאת מול המדפים בחנות היא רוצה לדעת מה צריך לקנות... מה צריך להיות במקרר... ובשביל זה אני פה להגיד מה חסר ומה צריך... וקדימה... ממלאים את המקרר...

פה טמונה נקודת ההבדל בין כלב בן יפונה לשאר המרגלים...

כשהמרגלים הלכו לתור את הארץ הם הלכו לראות מה יש... האם יש בה עץ או אין... הם הלכו למקרר לבדוק כמה ממתקים יש שם... מלא או לא מלא... ואז איז איז אוי... הם פתאום גילו שהמקרר לא לגמרי מלא... הוא קצת ריק... הוא לא כ"כ שמן... הוא קצת רזה...

אבל כלב בן יפונה הגיע מזוית אחרת לגמרי לגמרי!!! הוא לא הגיע כמו תייר לראות כמה נחמד וכיף בארץ... הוא לא בא לבדוק מה יש במקרר... הוא הגיע לבדוק מה צריך להיות במקרר... כלב בן יפונה הגיע מזוית של עבודת ה'!! רצונו יתברך שאנחנו נכנס לארץ ישראל... ממילא השליחות שלנו זה לדאוג שיהיה פה כל מה שצריך... ממילא אני פה לא בשביל לבדוק מה יש... אלא בשביל לבדוק מה צריך שיהיה! כלב בן יפונה מגיע מזוית של משימה... מה צריך שיהיה

הבנת את ההבדל הכ"כ קטן... אתה קולט עד כמה ההבדל הזה הוא משמעותי???

כלב ושאר המרגלים רואים את אותו דבר... רק המרגלים רושמים לעצמם: אין! וכלב רושם לעצמו: צריך! צריך לדאוג לזה וצריך לדאוג לזה... זה כל הסיפור... זה כל ההבדל...

זה הסוד של כלב!!! כלב הגיע דבר ראשון להתפלל בקברי האבות... מה זה האבות הקדושים??

מה האבות הקדושים מנחילים לנו?? האבות הקדושים הם אלו שיזמו את הקשר עם ה'... הקב"ה לא פנה אליהם והציע להם לעבוד אותו... והם ראו שזה מתאים להם והחליטו ללכת על זה... לא!!! ההיפך הגמור! הם יזמו... הם רצו... הם שברו את הראש לבחון מה צריך לעשות בשביל להתקרב לה... הם הטרידו את עצמם בחוקי חיים לעשות רצונך בלבב שלם...

אם כך... כעת בא כלב והתחנן: כוון! כן תחננו ותלמדנו... בא כלב וביקש בתחנונים על קברי אבות: אבינו מלכנו בעבור שמך הגדול ובעבור אבותינו שבטחו בך ותלמדם חוקי חיים לעשות רצונך בלבב שלם כן תחננו ותלמדנו... כשהאבות הקדושים רצו אחרית יתברך כסוס שרץ בין בצעי המים... מה הטריד אותם? מה יש?? מה יש לרבש"ע להציע לנו?? לא!!! ממש לא!!! מה שהטריד אותם זה מה צריך... אז אנא ה': מתפלל כלב בן יפונה- באתי פה לא בשביל לראות האם ארץ ישראל קסומה ויפה וכדאית... באתי פה לבדוק מה צריך להיות... מה המשימות שנדרשות ממני בשביל לעשות רצונך בלבב שלם... גם אני רואה את ילידי הענק בדיוק כמו המרגלים... רק הם רואים את זה נרתעים לאחור... אוה... איזה אנשים מפחידים יש כאן... אין לנו כח נגדם... ואילו אני לא מסמן לעצמי לא מה יש ולא מה אין... אלא הנה עוד משימה שצריך לעשות אותה... ככה כלב בן יפונה ניצל מעצת המרגלים... וזה הלימוד לדורות!!!

אל תיגש לעבודת ה' ותשאל מה יש... מה מבטיחים... מה מקבלים... אדרבה... תשאל מה צריך!!! מה אני יכול לעשות בשביל לעשות נחת רוח לה... כששואלים מה יש... כשמבררים האם משתלם... יתכן ולא הכל ימצא חן בעיניך... יתכן שאתה תקבל רגלים קרות ותשב ותבכיין למה ככה ולמה ככה... אבל ברגע שיהודי נישא חזור רצון לעשות נחת רוח לה... והוא שואל מה צריך לעשות... כאן הכל מתקבל במבט של משימה... כל נתון שהמרגלים מוציאים דיבת הארץ... עומדים כנגדם כלב ויהושע ואומרים: טובה הארץ מאוד מאוד!!! כן... יש לנו עבודה... יש מה לעשות שם... יופי... בא נסתער על המשימה... באהבה ובשמחה... שני היבטים כ"כ פשוטים שתהום מפרידה ביניהם...

ניתן לקבל את הגיליון בנקס באמצעות שיחת טלפון:

079-5319191

נודה להשתתפותכם

בהוצאות הגדולות!!!

בבנק: בנק פאגי

סניף 182

חשבון 747815

ע"ש: שב שמעתא

(ע"ר)

ניתן לקבל קבלה מוכרת

להחזר מס (ס' 46)

באשראי: "נדרים פלוס"

בטלפון: 0799-654321

בדואר: פולק, גאולה 15 חיפה

למענה אנושי: 052-7683095

תודה מראש!!!

מוקדי המכירה שברחבי הארץ:

ירושלים

רח' נחמיה 10 קומה ב'
גבעת שאול, רח' בן עזיאל - 054-8491554
בית וגן - משפחת נוישטט רח' הרב פראנק 29
 הר נוף - 053-3148861
רוממה - הרמ"ג 29 - 052-7682281
רמות ד' - רובין 47 - 054-8419684
נהר יעקב (הרש) - 0527635344

מודיעין עילית

רחוב קצות החושן 14, 052-7174781
חפץ חיים 14 - משפחת דרבקין - 089742750
פיצויה בראשית - 052-7137444
 גרין פארק 0527644795

אופקים - משפחת שפירא: 053-4112035

אחיסמך - שרגל 052-7171721 שבט אשר 9
אחיסמך שלב ב' 0534162979

אלעד - 03-9073067

אשדוד - הרב צור - 050-4120311

ביתר עילית - אזור רמי לוי - 054-8450998

בית שמש - נהר הירדן 9 רמה ב' - 058-3294147

בני ברק - קיבוץ גלילות 9 - 055-6728458
דרייפוס, רח' חזו"א 34 פינת דסלר 052-7117271

חיפה: פולק, גאולה 15, 052-7683095

טבריה - 054-8441354

כרמיאל - משפחת שטיימן 052-7136165

נתיבות - משפ' עקיבא הר' גרשונוביץ 42 089934274

עפולה - 052-7686876

פתח תקוה - (מרכז העיר) 0504124235

צפת - 052-7181828

רחובות - 054-8423047

רכסים - 054-8415410

תל ציון - 052-7150166

תפרה - לימן - 055-6705003

נקודות הפצה בחו"ל:

ארה"ב:

מונסי: 914 879 6022
 ברוקלין: 3475123254 -
 ליקווד: 347-675-6830

אירופה:

לונדון: 07970287781

איך מתמודדים מול דמעותיה של האשה (רבה) שהלך בעלה למדינת הים?

בשבוע שעבר במסגרת דף היומי למדנו את פרק האשה ובה... כשאיני למדתי פעם ראשונה את הפרק הזה... יצאתי ממנו עם טעם מר מאוד... תחשוב מדובר באשה כ"כ מסכנה... שבעלה הלך למדינת הים והשאיר אותה עגונה... אבל הלוואי וזכה היה נגמר סאת היגון שלה!!! אל תשאל... יום אחד הגיע עד אחד והעיד שבעלה מת... אבל חכמים הזהירו אותה: היות וזה רק עד אחד (ולא שנים) אז אנחנו מרשים לך להינשא אבל מלא האחריות נופלת עלייך!!! קחי בחשבון שאם מתברר שבעלך חי והוא חוזר... את נדפקת מכל הכיוונים... תצא מזה ומזה וצריכה גט מזה ומזה וכו'... י"ג קנסות שאין כאן המקום להאריך... ואתה אשה הלכה והתחתנה... והופה... פתאום בעלה הגיע... ואין חכמות!!! יקוב הדין את ההר... מכריחים אותה לצאת מזה ומזה... הפסידה כתובה מזה ומזה...

בינינו... התמלאתי ברחמים עליה... (מסתמא לא רק אני...) מסכנה... למה? למה עושים לה את זה? היא לא מספיק מסכנה... צריך גם לקנוס אותה שתצא קרחת מכל הכיוונים? ?

תכלס... יצאתי מאותו פר עם טעם מר... וככה נשארתי עם הטעם המר הזה עד... עד שהגעתי לפרק בית שמאי... (חכה... אוטוטו אנחנו מגיעים לשם... עוד פחות משבוע וחצי...) שם קבלתי פיצוי הולם... כאן התחילו צחוקים... אני לומד את הפרק וכל הזמן אני מתפוצץ מצחוק...

מה יש? פרק בית שמאי הוא הניגוד הקיצוני ביותר לפרק האשה!!! למה? ?

פרק בית שמאי מדבר על נישואי קטנה יתומה... שהקידושין שלה תופסין מדרבנן... ובקיצור: הכל מתחיל ונגמר בתינוקות הזו... יום אחד הוא מתחתן איתה... למחרת היא ברוגז... הוא שלח אותה למכולת... היא הגיעה לשם עם פרוצין נעלב... הבעל מכולת שאל אותה מה קרה? היא עשתה ככה "לא רוצה" כמו שהילדים עושים עם הכתף... לא רוצה אותו... הופה!!! באותו רגע יש פה מיאון... באותו רגע הקידושין הופקעו... ואז היא חוזרת אלי... ושוב ברוגז.. בקיצור: הבית הזה הוא שילוב של אולם חתונות עם בית דין ביחד... כל יום יש שם קידושין וגירושין כמה פעמים ביום... בקיצור: יש לנו פה עסק עם ילדה קטנה... ואתה מבין לבד איך זה נראה... בקיצור: פרק האשה ופרק בית שמאי זה הניגוד הכי קיצוני...

פרק האשה מדבר על אשה בוגרת **שלוקחת את מלא האחריות על מעשיה** ומשלמת את מלא המחיר על ההחלטה שלה... ואילו לאחמ"כ מחכה לנו פיצוי... ושם בפרק ב"ש אנחנו נפגוש את אותה **קטנה שאין לה טיפת אחריות על מעשיה!!!** בשניה אחת היא מחליטה... בשניה הבאה היא מתחרטת... ואין לה טיפת אחריות... כאן קבלתי את התשובה ההולמת ואת הפיצוי המושלם על פרק האשה... **מה אני מתכוין? ? ?**

כי כפי שהזכרתי... אני יצאתי עם טעם מר מפרק האשה... למה יצאתי עם טעם מר? ?

כי בינינו... הלב נקרע... ס"ס יש לנו עסק עם אשה מסכנה שלא זו בלבד שבעלה הלך למדינת הים... היא צריכה להמשיך לסבול בחיים... למה עושים לה את זה? ? נז... באמת למה? ?

אז הנה!!!! למי שזה הפריע לו בפרק האשה... התשובה מחכה לו בעוד עשר דפים בפרק בית שמאי... שם נפגוש את הקטנה... אז זו שאין לה טיפת אחריות על מעשיה... **וכאן מגיע אחד מהיסודות הבסיסיים**

ביותר שבוך שלנו הם די נשחקו:

העונש הכי גדול שכן תמותה יכול להיענש זה לא לקחת אחריות על עצמו!!!

ניקה אמא לחמש עשרה ילדים שקשה לה... אוהו קשה לה... והיא כמעט מתמוטטת מרוב איבוד שליטה... נגש ותציע לה בנדיבות לב... רק תתני את האישור... ואנחנו קוראים לרווחה ומפזרים את הילדים שלך ואז תוכלי לחיות בשקט ובלי עול... מה היא תענה על ההצעה הנדיבה? ? היא תזרוק אותנו מכל המדרגות!!! אין הצעה יותר מעליבה מזו!!!

מה טמון בזה? ? שכל העומס... וכל הצער גידול בנים... וכל החובות... והלילות הטורפים... כל זה יותר קל... מ... ממה? ? **מלהתנער מאחריות!!!** בן אדם נורמלי מוכן לסבול ולחיות חיים הכי קשים... העיקר תן לי לקחת אחריות על המעשים שלי!!! אין עונש יותר גדול מאדם שנאלץ להתנער מאחריות... ממילא זה הסיפור עם אותה אשה אומללה מפרק האשה... כן... יש לאותה אשה גורל מר מאוד... קשה לחשוב על המחיר היקר שהיא יוצאת בשן ועין ונדפקת מכל הכיוונים... (נא להסביר בבית על מה מדובר) אבל עדיין!!!! אם יש מישהי שהיא יותר מסכנה ממנה... זו התינוקת מהפרק הבא... זו שאין לה טיפת אחריות על מעשיה...

אותה אשה היא אמנם אומללה... אבל כל האומללות הזו... כל זה בשביל לאפשר לה לקחת אחריות על מעשיה ואם יש מסכנה יותר ממנה זה אותה ילדה שאין לה טיפת אחריות על מעשיה!!! המשפטים האלו עד לפני כמה שנים היו די פשוטים... אבל היום כבר לא כ"כ בטוח... לאחרונה אתה שומע יותר מידי את הצליל של הסגידה לנוחות... להשיל מעלי כל מאמץ... לא להיות מחויב לשום דבר... אין בעיה!!! מי שרוצה ככה לחיות שיחיה... אבל אנא... אל תקים משפחה... תשאר גלמוד... אל תקח אחריות ותתנער ממנה...

זה בדיוק ההבדל בין יהודי לגוי... אצל הגוים ה' בסה"כ ביקש מהם שבע מצוות בני נח... וגם זה היה קשה להם... ה' יום אחד ראה כמה קשה לגוים... והוא התחשב בהם ופשוט יותר להם... איזה התחשבות... כמה יפה מצידו של בורא עולם... ואילו היהודים... אל תשאל... יש צ"ח קללות בתורה... ה' איים עלינו בכ"כ הרבה עונשים... למה? ? אתה יודע למה? כי יש קללה אחת ויחידה שהיא קללה שהיא יותר גרועה מכל הקללות ביחד... פן יש בכם שורש פורה ראש... והתברר בלבבו שלום יהיה לי כי בשרירות לבי אלך... עזוב אותך... לא לוקח אחריות על מעשי... על זה נאמר: לא יאבה ה' סלוח לו כי אז יעשן אף ה'... ורבעה בו כל הצ"ח קללות הכתובה בספר התורה הזה... מה כתוב כאן? ? שהקללה הכי נוראה בעולם זה חוסר אחריות!!! ובשביל שיהודי לא יענש בעונש הנוראי הזה... בשביל זה יש צ"ח קללות... ה' אומר ליהודי... אני לא אתן לך להיות חתול... אתה תקח אחריות על מעשיך!!!

אתה עוד תהיה פה בעולם הבא ותהיה בעל ההטבה ההיא... אנחנו עוד נתענע כאן ביחד... ובשביל שלא תתנער מאחריות בשביל זה יש רשימה של נו נו נו... ולו שלא תברח מאחריות... אין עונש יותר גדול מלהתנער מאחריות!!! זה הסוד של אותה אשה אומללה...

אנחנו לא מאחלים לאף אחד לעבור את סאת היגון של אותה אשה (רבה) ... אבל אנחנו עוד יותר לא מאחלים לה להישאר תינוקת שלא לוקחת אחריות על מעשיה!!! ואת השורה השניה אנחנו קצת לחדד בדור שלנו... לרענן את רגש האחריות... להבין שהערך העליון ביותר של בן אנוש זה לקחת אחריות על מעשיו!!! כשנבין את זה נחסוך רשימה ארוכה של מחדלים שקיימים בדורנו... ויש עוד הרבה להאריך בעניין זה ואכמ"ל...

הורה שואל: מה לעשות כשהילדים רבים בבית??

נמצאים אנו בפרשת שלח!! פרשה שממקדת אותנו מול החטא המצוי ביותר והקשה ביותר שמרמקד בינינו... הלא הוא חטא לשון הרע ששקול כנגד ג' עבירות שבתורה ומגדיל עוונות עד לשמים...

ברשותך: כעת ברצוני להתמקד בנקודה די מסוימת: **האיסור לקבל לשון הרע!!** כידוע: על פי הלכה אם כבר יצא לי לשמוע לשון הרע על מישהו אסור לי לקבל... **הוא אחת המשימות היותר קשות...** תחשוב שחבר הגיע וסיפר לי על פלוני אלמוני עד כמה הוא מתנהג לא כמו שצריך והדברים כבר נאמרו והונחו על השלחן... ועכשיו לך תהפוך את הראש ולהתחיל לחשוב שהכל פיברוק ושקר ואני לא מקבל את הלשנה"ר הזה ומבחינתי לא היו דברים מעולם... בינינו... מאוד קשה להוציא את זה מהראש...

אז כאן יש שתי נקודות עיקריות מעשיות אין באמת עושים את זה...

אז דבר ראשון: לפני הכל צריך לדעת: שלא לקבל לשון הרע זה לא בהכרח שאני כעת שולף את הדיסק ומוחק את הקבצים וזהו... מחקתי את המידע מהראש... ומעכשיו שכחתי מה שאמרו לי... **לא!! לא בהכרח!!** כי לא לקבל לשנה"ר זה בעיקר בייחס ללומד'ס של ההגדרה ההלכתית של חזקת כשרות!! כלומר: היות ואסור לי לקבל את הלשנה"ר... לכן אני משאיר אותו בחזקת כשרות ואני ממשיך להתנהג כלפיו כאילו לא שמעתי כלום... זאת אומרת ככה: לפי הדברים ששמעתי עליו כעת... אני אמור מעכשיו להתרחק מחברתי ולא להגיד לו שלום ברחוב וכו'... **אז זהו שלא!!** היות והמידע הזה הגיע אלי בלשנה"ר ואסור לי לקבל... אני משאיר אותו בחזקתו ואני לא משנה את ההתנהגות שלי כלפיו... זה לא סתירה שכשאני עובר לידו יתכן שקופצים לו כל מיני פרפרים בראש ואני זוכר טוב מאוד מה שאמרו לי עליו... מה אעשה... אני בן אדם... אני לא אמפי שלוש שאפשר למחוק את הקבצים... ואני גם לא מחשב נייד שאפשר להשמיד את המסמכים... מה שיש לי בראש עליו זה לא כ"כ הבעיה כמו ההתנהגות שלי כלפיו... בקיצור: איסור קבלת לשנה"ר מתייחסת בעיקר ללומד'ס של חזקת כשרות שלא השתנתה בייחס אלי!!

עד כאן דבר אחד... אבל חוץ מזה יש כאן עוד משהו...

לאחרונה השתנה לי משהו בראש בנושא הזה... יום אחד נפל לי אסימון וקלטתי נקודה פשוטה שמאז הרבה יותר קל לי לא לקבל לשנה"ר. אדרבה... אם פעם הייתי צריך לעקם את הראש בשביל לא לקבל לשנה"ר או כדי לדון לכף זכות... אז לאחרונה אדרבה... אני חושב שצריך להיות עקום בשביל כן לקבל לשון הרע... **ולמה???**

כי יש כלל ברזל באנושות: **אין אדם משים עצמו**

רשע!! בן אדם לא שורף את עצמו בפומבי!! גם המושחת הגדול ביותר לא עושה עוולות באופן מוצהר לעיני כל... ושוב: שלא תבין: גם אם מדובר בבן אדם באמת רשע ומושחת... אבל הוא לא משים את עצמו רשע... מה הכוונה "לא משים"??

הוא לא יניח וישים את הרשעות שלו כמות שהיא על השלחן!!!

מה הוא יעשה?? תסמוך על הדיפלומטיה שלו שהוא לא ישרוף את עצמו בצורה כ"כ מוצהרת... גם אם הוא באמת מושחת... הוא יעשה את זה בצורה מסוימת שלא ישימו לב... שזה לא יהיה ממש ככה לעיני השמש...

זה א' וב' של דיפלומטיה של אדם מן הישוב!! (שלא תבין: יש כמובן משומדים ומופקעים לגמרי כמו ליברמן וחבריו שהם כן מצהירים שהם רשעים באופן רשמי... אבל אני לא מדבר עליהם... כי אני כעת מדבר על איסור לשנה"ר... והסיטואציה של לשנה"ר קיימת רק באדם שבאופן רשמי מוצהר כאדם כשר. ופתאום חבר שלי מגיע ומספר שהוא רשע מרושע)

ומעתה: כשחבר שלי מגיע לספר לי לשון הרע על פלוני אלמוני כמה הוא מושחת ורשע... בסיידר... אני מצידי מוכן לקבל... נניח שהוא באמת רשע...

אבל יש לי שאלת סקרנות אחת פשוטה לחבר שלי: תגיד לי: איך הצלחת לעלות עליו?? איך הצלחת לתפוס את הנוכלות המחפירה שלו?? מה... פרצת לו את המחשב?? עשית לו איכון?? הצלחת להשיג איזה הקלטה שהוא לא חלם שיקליטו אותו?? מאיפה אתה יודע שהוא כזה מושחת?? **נו... מה חבר שלי עושה??** מה פירוש... ראיתי בעיניים שלי... אין פה מה להבין... זה זועק מכל ההתנהלות שלו לאורך כל הדרך... זה ידוע לכולם... כל אחד רואה את זה... (ושוב: אני מדבר על הלשה"ר הקלאסיים... לא על חשיפות ראשונות של סודות שרק הרגע התגלו...) **אז זהו!!** שבמילים אחרות מה חבר שלי טוען כאן?? חבר שלי טוען שפלוני אלמוני הוא רשע... אבל לא סתם רשע!! אלא הוא גם **משים עצמו רשע!!** הוא תלה שלט: אני מושחת וגנב ורשע... חבר שלי מתעקש לטעון שזה גלוי לכל העמים...

אז זהו שאין כזה דבר!! אין כזה דבר שכן אדם מראה קבל ועדה אני רשע ומושחת!! כאן!! מיניה וביה חבר שלי הוכיח בין בתרי דבריו שמה שהוא אמר זה **מזויף מתוכנן!!** הסיבה שאני לא מקבל את הלשון הרע של חבר שלי... זה לא בגלל שאני מעקם את הראש כדי לדון לכף זכות... ההיפך הגמור... צריך להיות עקום כדי לחשוב שפלוני אלמוני הוא כזה רשע כמו שחבר שלי הציג את זה... כי לפי איך שחבר שלי תיאר בעיססיות את עוצמת העוולות שפלוני עושה... זה נשמע שהוא נעמד בכיכר העיריה והכריז: אני רשע!! ואין כזה דבר!! זה פשוט מופרך מבחינה אנושית!! תחשוב על זה... צריך להיות מאוד תמים בשביל לחשוב שפלוני אלמוני מתנהג בצורה כ"כ מזעזעת כמו שטרחו להכפיש לך אותו...

ממילא יש לי שיטה משלי אין לנקות את הראש ולא לקבל לשון הרע... מה השיטה שלי?? יום אחד הגיע חבר שלי והתחיל לספר לי על פלוני שהוא כזה מושחת ואינטרסנט וגנב... (נניח שלא עמדתי בניסיון

ושמעתי אותו) נו... כעת להתחיל לעקם את הראש כדי לדון לכף זכות ולא לקבל לשה"ר??

עזוב!! למה לעקם את הראש?? אני דווקא הולך עם הראש הכי ישר... אני מדמיון לעיני רוחי שאני כעת מתקשר בתמימות צפונית לאותו פלוני ואני מניח לו את הדברים על השלחן... תקשיב... לפני כמה דקות מישהו פה אמר לי עליך שאתה מושחת... ואני מונה לו אחת שתיים שלוש מה אמרו לי עליו... ובכן: מה יש לך לענות להגנתך??

ואני כעת שואל אותך קורא יקר: מה אתה אומר... תן ניחוש... האם יהיה לו מה לענות על זה או לא?? האם הוא יתחיל להתגמגם כולו... וירכין ראשו ויפרוץ בבכי ויענה לי בקול בוכים: כן... אכן נודע הדבר... אני אכן מושחת... חטאתי לאלוקי ישראל... **כן?? נראה לך שזו תהיה התגובה שלך??** ככה אתה מכיר את האיש ציבור המשופשף הזה?? ברור כשמש בצהרים שלא!! אז מה כן? לא יודע מה כן... אני יודע מה לא... ברור לי שבתשעים אחוז מהמקרים אם אני רק אגיד לו שכך אמרו עליו... הוא או יכעס או יצחק **ויענה לי משהו...** לא משנה מה הוא יענה לי זה גם לא כ"כ מעניין אותי... מה שבטוח הוא יענה ויהיה לו מה לענות!! ויהיה לו גם הסבר מנומק... כי סו"ס הוא לא משים עצמו רשע!! ממילא מבחינתי העסק כבר מטופל... למה אני הוא זה שצריך לעקם את הראש ולבנות אוקימתות ולהכניס לו לתוך הפה תירוצים מתחת הרצפה להגנתו... עזוב... ברור לי כשמש בצהרים שאם אני בעצמי אלך אליו... **יהיה לו מה לענות להגנתו** והוא יסתום את כל טענותיו של חברי... אז אני משאיר את זה אצלנו... (ואגב: זה לא אומר שהוא צודק... זה גם לא אומר שאני לא אחוש מדין "למיחש" אבל להגיד שצריך לעקם את הראש לדון לכף זכות?? ממש לא צריך!! צריך לעקם את הראש לחשוב שמסתובב כאן יהודי חרדי שנחשב לאדם חרדי שעושה עוולות לעיני השמש והוא לא חשב שחבר שלי יעלה עליו...)

קורא יקר: אני כבר עכשיו מודיע לך חגיגות... (אני רוצה לשריין את עצמי) אם מישהו יגיד לך עלי שאני נורא נורא מושחת ונוכל... אל תמהר להאמין לו!! לא בגלל שזה לא נכון... אלא בגלל שבינינו... תסמוך עלי שאני מספיק חכם להסתיר את העוולות שלי... לכה"פ שלא יהיה כ"כ קל לעלות עלי... תחשוב... אדון אז נדברו במשך שנים ע"ג שנים עבד כ"כ קשה ליצור תדמית של איש הגון וישר והשתדל אפילו לעשות רושם של איש צדיק... וסו"ס הוא הצליח... נראה לך שכ"כ בקלות הוא ישחרר מסמכים ויגלה לכולם בריש גלי שהוא רמאי אחד גדול... הבנת?? (אין בעיה... תבא... תברר... תגש אל אדון אז נדברו בעצמו... ותשאל אותו... אם הוא יפרוץ בבכי ויודה מה טוב... ואם לא... אז כל זמן שלא הורעה חזקתו אין לך רשות להאמין לכל איזה פספסן שטוען שהוא בעצמו השיים את עצמו רשע...) כלומר: קח בחשבון שלשון הרע **אף פעם לא נראה כל כך גרוע** כמו שסיפרו לך אותו... לא יכול להיות שזה עד כדי כך עסיסי!! כי אל תשכח שכשמספרים לשון הרע... מדברים פה על בן אדם!! **ואיפה הוא פה בתוך הסיפור?** איך הוא איפשר את זה?? איך הוא שרף את עצמו ככה לעיני כל?? בקיצור: לפעמים מספרים לי על ציבור מסוים או אנשי ציבור שעושים

ולמה...??

מסיבה אחרת לגמרי. פשוט נשמעים בבית הזה קולות צורמים שה' נעלב מהם... כמה ה' יכול לשמוע שמדברים רע על הבנים שלו... כמה??

יהודי אחד ניגש אלי ושאל אותי: מה עושים עם התופעה המוכרת שילדים רבים אחד עם השני? כידוע... זו תופעה מוכרת במשפחות הכי טובות... אחת לכמה דקות מתחילה מריבה... פעם זה בין מושי לשושי ופעם זה בין יענקי ליוסי... והם כותשים ומורטים אחד את השני... וכידוע:

ההמלצה החינוכית היא שעד כמה שניתן [כל עוד זה לא מנוע לדברים מסוכנים], מומלץ להורים לא להתערב ועדיף לאפשר לילדים לסיים את המריבה לבד... (כי כשילדים רבים בדרך כלל שניהם גם צודקים ושניהם גם לא צודקים גם יחד... כך שכל התערבות לאיזה צד שיהיה תמיד תתפרש כהכרעה גם לצד שלא צודק... ולכן עד כמה שניתן... עדיף לעמוד מהצד ולראות אותם מורטים אחד את השני ולחכות שזה יגמר לבד...) ותכל'ס אבא ואמא עומדים מהצד ועיניהם כלות... אתה רואה שני ילדים שלך מורטים אחד את השני... **וקשה לראות את זה!!!** (זה עוד חוץ מהמתח הטבעי ש-לך תדע... זה גם יכול להיגמר באיזה בעייה מסוכנת... סו"ס ילדים...)

אמרתי לאותו אחד: לא ידוע לי מישהו שמדבר בנושא הזה... אבל אם אתה רוצה סגולה שהילדים יפסיקו לריב... תשב מולם!!! תתפוצץ מולם!! **ותכוין באותה שעה שאתה כעת משתתף בצער** של קודשא בריך הוא ושכנתיה... כן אבא שבשמים ואמא השכינה הקדושה... נאלצים מידי יום ביומו לעמוד מהצד ולראות את הבנים שלהם רבים ומתקוטטים ומחרפים ומגדפים אחד את השני... הורים יקרים: אם נחמד לכם לראות את המחזה הזה בבית... אז בבקשה... תמשיכו לעשות את זה לאבא שבשמים... אבל אם זה מוציא אתכם משפיות דעתכם... **אז תדעו שלאבא שבשמים זה עוד יותר כואב!!!** ומי יודע אם ה' לא שולח לנו את זה בתור תזכורת... מהיום כל פעם שהילדים שוב פעם רבים ומעליבים אחד את השני... תתרגם את זה לתזכורת מאבא שבשמים... הנה... אבא שבשמים שוב פעם רוצה להראות לי עד כמה זה מצער אותו לראות אותנו רבים ומתקוטטים... (וכמובן!!! כמובן שאם תגש למושי ותגיד לו: למה אתה רב עם יענקי??? מה מושי יגיד??? אני??? אני רב איתו... הוא רב איתי... אני בסדר גמור... אני בתומי אלך... כן כן... זה חלק מהתזכורת!!! כל אחד מאיתנו שמדברים איתו להפסיק לריב עם השני... הוא מיד מיתמם ולא מביין... אני בסדר גמור... הוא!!! הוא הבעייה... אז גם זה חלק בלתי נפרד מהתזכורת) פרשת שלח ופרשת קורח הולכים ביחד... לשון הרע ומחלוקת הם תרי רעין. ואם הם נסמכו אחד לשני זה בשביל שיהיה לנו שבועיים תמימים לעשות טיפול שורש בנושא...

כידוע: טיפול שורש זה שתי פעמים להגיע לרופא שבוע אחרי שבוע... אז אנא!!! אם אנחנו רוצים לעשות טיפול שורש בסוגיית לשון הרע ומחלוקת... אז הנה: הכתובת רשומה על הקיר!!! ה' רוצה שאני אוהב את הבנים שלו ולו למענו יתברך!!! למען האבא המשותף בינינו... כי איך אעלה אל אבי והנער איננו איתי... זה הנושא!!! מסירות לאח למען אבא משותף...

ישראל... ובמקום להשקיע באהבת ישראל משקיעים בשמירת הלשון... זו כבר עבודת פרך!!! הלב שלי מלא בגגג'רא... מלא בנייעס ולכלוך נגד המגזר השני... יש לי בטן מלאה על כל מי שלא היה בצד שלי בבחירות ולא בצבע הגרביים שלי... ועכשיו לך תנסה לשים פלסטר על הפה!!! תנסה לדמיון בן אדם שיש לו קלקול קיבה והוא צריך להקיא... ותאר לעצמך שהוא החליט בדיוק אז לשים פלסטר על הפה... זה יחזיק מעמד??? הפלסטר בשלב מסוים יעוף והבן אדם יקיא את נשמתו... ברגע שהלב חורש רע... ברגע שאנחנו לא אוהבים אחד את השני... גם אם תתחזק בשמירת הלשון מכאן ועד אמריקה... תשים עשרה פלסטרים על הפה... בשלב מסוים אתה תקיא... אתה תקיא את כל הבטן מלאה שיש לך על בניו של מקום...

ממילא חבל על המאמץ!!! חבל על הפלסטרים... כל זמן שהלב לא נקי מבפנים... אנחנו מתמקדים במקום הלא נכון... כל זמן שמבפנים אתה רוצה לשמוע לכלוך על השני... אתה תמיד תיפול לשם... זה יקרה בסוף...

אין מנוס!!! אנחנו מוכרחים לאהוב אחד את השני!!! ה' העמיד אותנו בפני עובדה... ה' קיבץ אותנו מד' קצוות הארץ... והחליט שהוא רוצה אותנו ביחד... אף אחד לא שאל את ה' אלא הוא מוכן לחיות עם ההונגרי... ואף אחד לא שאל את הפולני אם הוא מוכן להסתדר עם המרוקאי... ה' העמיד אותנו בפני עובדה ואנחנו חייבים לאהוב אחד את השני... וכל זמן שלא נתחיל להשקיע בזה... חבל על המאמץ המיותר להשקיע בשמירת הלשון ולהדביק עוד כמה פלסטרים נוספים...

אז שלא יובן לא נכון: להתחזק בשמירת הלשון זה חשוב... אבל זה מוכרח להיות מקביל להשקעה באהבת ישראל...

ואני אומר לך מניסיון אישי... להשקיע באהבת ישראל זה כ"ף... זה משרח... מה אתה חושב... להסתובב כל היום כמו איזה מבקר המדינה בפנים חמורות סבר ולחפש את החסרונות של המגזר של השני... נראה לך שזה חיים קלים??? די לנרדפות הזו!!! תפסיק לחשוב שצריך למחוק את היהודי השני בשביל להכיר בקיומך... תרגע... יש לה' מספיק מקום גם בשבילך וגם בשבילו... תפתח את הלב ליהודי השני... זה לא נושך...

עוולות... אל תשאל... דברים נוראים... ומשום מה ככל שהתיאורים נהיים יותר ויותר מסמרי שיער... כך החושים שלי מתחדדים יותר ואני שואל בחשדנות את השאלה הפשוטה: **סליחה... איפה הם פה בסיפור???** מה... הם משוגעים לגמרי?? הם נרדמו בשמירה??? הרי הוא ידע שזה יתפרסם... הם ידע שכולם ידברו עליו... אז מה הוא חושב שהם התנהגו כך לעיני כל והשים את עצמו רשע...?? צריך להיות עקום בשביל לא לזהות שעל פי רוב כנראה שזה לא באמת באמת הכצעקתה... וזה לא כזה שחור לבן כמו שסיפרו לך את זה!!!

(עכשיו: שלא תבין לא נכון ושלא תתקשר אלי ותגיד לי שאני סותם פיות... ברור שיש עוולות!! וברור שלפעמים יש אנשים שנתפסים בקלקלתם... ובמקרים מסוימים צריך להוקיע אותם ולפרסם את מעשיהם למען ישמעו ויראו... וצריך לקחת בחשבון שיש גם אנשים שמעשיהם במחשכים ויום אחד ה' מגלה את קלונם לעיני כל. יש כזה דבר! אבל האם התבר שלי המושועם התורן שנגמרו לו כל הנושאים... והוא החליט לדבר איתנו על פלוני אלמוני... האם הוא שליח ההשגחה ולהיות שבט אפו של ה'?? לא... לא הייתי נותן לו את זה...)

עד כאן סור מרע... כעת נעבור לעשה טוב!!!

תכל'ס לשון הרע זה אחד מהחטאים שאנחנו תמיד נופלים לשם... תמיד מתמודדים עם זה... המון פעמים נכשלים בזה... אני בעיקר מדבר כעת על הלשון הרע מהסוג של הנייעס... מהסוג המגזרי... בינינו... אצל עם ישראל אף פעם לא משעמם... ותמיד יש נייעס... תמיד יש מחלוקת ויש על מי לדבר... ומי לא היה רוצה לעשות שינוי יסודי מהשורש אחת ולתמיד?? השאלה היא: איך? איך ממגרים אחת ולתמיד את היצר הרע הזה??

אז כבר הזכר בגיליון זה עשרות פעמים... וצריך לחזור ולשנן את זה שוב ושוב... החיזוק היחיד שיכול לעשות שינוי יסודי מהשורש בייחס ללשון הרע זה **אך ורק חיזוק באהבת ישראל!!!** זו הנקודה... שם נמצא החתול השחור... זו התהום שמפרידה בינינו לבין שמירת הלשון... זו ולא אחרת... **ובזה צריך לשים את עיקר הדגש!!!** פשוט להשקיע באהבת ישראל... משום מה יש מודעות בציבור להשקיע בשמירת הלשון... ואילו להשקיע באהבת ישראל?? אין כמעט מודעות... כמעט ולא מדברים על זה... ואם אתה שואל אותי... הרבה יותר קל להשקיע באהבת ישראל מאשר בשמירת הלשון... מסיבה פשוטה: לאהוב יהודי זה קל בגלל שיהודי זה באמת משהו מתוק... הוא טעים... אם רק תסכים לטעום מאוד בקלות אתה תאהב יהודי... אנחנו פשוט לא מנסים... אנחנו כ"כ חסומים כל אחד בתוך המגירה שבה הוא גדל... אנחנו כ"כ מפחדים להסכים שיש מקום לעוד יהודים בעולם ומהסיבה הזו אנחנו פשוט לא מסכימים להוציא את הראש מהמגירה ולהסכים לקבל את השני עם השוני שלו...

אם רק תנסה... אם רק תסכים להכיל ולעכל שיש פה יהודי אחר שהוא שונה ממני ממגזר אחר ואני מכיר בו... אם רק תסכים אתה תראה כמה שזה קל... ולא רק קל... אלא גם מתוק!!! יהודי זה משהו מתוק...

אבל!!! ברגע שלא מסכימים להשקיע באהבת

ה' לא מתהלך בבית הזה למרות ש"מחניך קדוש..."

כמה מילים לבחור משיעור ג' ישיבה קטנה...

לזה שלא התקבל... או לזה שעדיין מקווה מאוד להתקבל...

מה אעשה!!! אני מבין אותך יותר מידי טוב... אני גם הייתי בסרט הזה... גם אני חלמתי להתקבל לאותה ישיבה הנוצצת שצדיקים יושבים ועטרותיהן בראשיהם ונהניו מזיו השכינה וזוכים ל"ח נהרות אפרסמון דכיון... אוי כמה בכיתי שלא זכיתי לגן עדן התחתון הזה... כמה התאבלתי שגרשוני מהסתפח בישיבות המפורסמות האלו שרק אפשר לצמוח בתורה... אבל מה אעשה... אני יודע שאני מדבר לקיר... אבל אני אניח את האמת על השלחן... ומעתה זה כבר בחירה שלך האם לקבל את האמת ממי שאמר... אז זהו שאני אומר לך: שאם יש לי מה למכור יותר מאחרים זה רק בזכות שגדלתי בחממה הרחק מההמוניות והסנידה למה שכולם עושים כי כולם עושים... אין כאן מקום להרחיב בנושא, אבל אני רק יבול למקד אותך:

תבין שהישיבה העיקרית למה כ"כ בווער לך להגיע לישיבה פלונית זה בגלל שלבחרתי ישיבות תקוע בראש שיש איזה משהו שנקרא "עווייילם הישיב'ת" ממיילא אתה מרגיש מחוץ לעולם...

אז זהו!!! שאני רוצה לגלות לך שזה בלתי אהד גדול!!!

אין כזה מושג שנקרא עולם הישיבות... בישיבות נמצאים רבבות רווקים צעירים... שלכל אחד יש את העולם האישי שלו... את ההתמודדות שלו... את ההצלחות והכשלונות שלו... ואין שום קשר בין אחד לשני... זה בדיוק כמו שתיגע לבית חולים ותגיד עיילם החולים!!! זה בדיחה... לכל חולה יש את התיק הרפואי שלו ואת הפקאלע הפרטי שלו ואין לו אפילו כח לפויל מה יש לחבר חדר שלו... וזה בדיוק הבדיחה העצובה שנקראת עולם הישיבות!!! אין כזה עולם... זה ניתוק מהמציאות!!!

זה נטו עניין שיווקי של רשמים או זמרים שרוצים להרויח אויזה טובת הנאה... אולי ננסה לנהל איתם משא ומתן... תוציא את השטות הזו מהראש!!! תפסיק לחשוב שאתה מחוץ לעניינים... אני אומר לך מהיכרות... יכולים לשבת מאות ואלפי בחורים בישיבות הכי טובות שאין להם חשק ללמוד והם מרגישים מחוץ לעניינים... ובאותה שעה ישבתי לי אני בישיבה פשוטה ולא מוכרת והיה לי שם צוות מיוחד וחברים טובים והיה לי מתיקות ועריכות בתורה והייתי עמוק עמוק בעניינים...

חזן מזה!!! משפט שאני קבוע חוזר עליו כאן בגיליון:

בחזר שלומד בישיבת חברון... יש לו מה להתגאות!!! אבל על מי?? על חבר חדר שלו שגם הוא לומד שם?? על הבחור בקיבוץ שלומד שם?? על המנקה של חברון?? על הטבח של חברון?? לא!!! בתוך הישיבה אין לו על מי להשווין... רק מה?? בעזר"ש בעוד חודשיים יהיה שבת בוגרים ואז!!! מחוץ לישיבה כשאני אפגוש כאלו שלא הגיעו לישיבה שלי... עליהם אני יכול להשווין... זאת אומרת: כל האושר הגדול הוא רק מחוץ לכתלי הישיבה... אבל בתוך הישיבה אתה עוד איזה בורג קטן ממערכת... לעומת זאת לי היה טוב בתוך הישיבה עצמה... תוך שבועיים כבר הייתי מוברג בפנים... הרבנים אהבו אותי ואני אותם... אז נכון... מחכה לי איזה שבת בוגרים בעוד שלושה חודשים שאז אולי אני ארגיש קצת נחיתת... זה בשביל המס הכנסה... אבל לחבר שלי יש חיים קשים כל הזמן חוץ מהשבת בוגרים הזו

חזן מזה... מילה אחרונה: בישיבות הנוצצות יש מושג כזה שבשלב מסוים הולכים לחיווק... אני קורא לזה זיווג שני!!! למה?? כי בזיווג ראשון לא היה נאה לו ללכת לישיבה שמבטיחה לו באמת ושידיה לו טוב ושלל לא יחסר... בשביל זה הוא היה צריך להתחתן עם ישיבה נוצצת... ואז הוא נאלץ לתת לה גט... ואז הוא ניגש לזיווג שני עם ישיבה שכן מתאימה לו... ואז בדרך כלל הוא מגיע לישיבות האלו שאתה כעת כ"כ לא רוצה ללכת אליהם... אז למען ה' כמה אתה מקנא בו?? בזה שהוא צריך לחכות לזיווג שני בשביל להגיע לישיבה שבה אתה כבר בזיווג ראשון מרוצה?? תחשוב על זה כמו בוגר... אל תהיה תינוק...

מתקדמים בחיים!!! משרדים את האיכות חיים!! לא לעמוד באותו מקום!

היה זה שנה שעברה... שלהי חודש סיון... אבא חזר מהגורן ועל החמור משוי כבד של דגן... אבא פתח את הדלת של האוצר והכניס את התבואה ופניו קורנות באור עילאי... זהו... אבא כעת סיים בהתרגשות את עבודתו לשנה זו... אבא כבר קבע חברותו לשנה הבאה... כולם מרוגשים יחד עם אבא...

אבל אמא שמה לב... שדווקא ברוריה הבת הגדולה והצדקנית שלנו... דווקא היא נראית טיפה מוטרדת...

בהתחלה היא דווקא היתה כ"כ מרוגשת... היא הצליחה להלהיב את כל הילדים בבית... היא היחידה שזוכרת איך זה היה בשמיטה הקודמת... לאורך כל התקופה האחרונה היא מספרת לילדים בהתלהבות מה הולך להיות פה וכולם מרוגשים... דווקא עכשיו שסוף"ס אבא חזר עם התבואה הבייתה... פתאום זה נראה שנפלה עליה עננה... היא נראית מוטרדת ועצובה... אמא ניסתה לדובב אותה... מה קרה ברוריה?? כמה את מוטרדת?? בהתחלה ברוריה התחמקה... לא, לא משנה... אבל אמא לא ויתרה... בשלב מסוים לא הייתה ברירה... וברוריה פתחה את סגור לבה... לא יודעת- אמא... בשמיטה הקודמת... אני זוכרת מאוד טוב מה שהיה... כבר בשנה הששית היתה ברכה מיוחדת!!! כשאבא יצא לקצור את התבואה בחודש אייר... היתה כמות של תבואה יותר מפי שנים מכל שנה... אני זוכרת שכשאבא הגיע עם החמורים שמלאים בתבואה והוא בא להכניס את כל התבואה לאוצר האוצר התמלא עד אפס מקום... ו... ופשוט לא היה מקום לשים את התבואה... היינו צריכים לשכור עוד אוצר נוסף במיוחד... ועד שמצאנו מישהו מהרחוב הסמוך שישכיר לנו מחסן... ואז אבא הכניס לתוך האוצר הנוסף והכניס ולמרבית התדהמה גם המחסן הזה התמלא ועדיין!!! נשארה כמות גדולה של תבואה שנשארה בחוץ ככה תחת כיפת השמים... (ורק אחרי חג הסוכות... אחרי שסיימנו לתת ללוי את כל המעשר ראשון ולעני את כל המעשר עני וגם אנחנו הספקנו להשתמש כמה חודשים... אז אז התפנה סוף"ס מקום באוצר ואז רק לקראת החורף הצלחנו לדחוס את כל התבואה בתוך האוצר... שלא ירד על זה גשם) בקיצור: ראינו בחוש איך ה' שלח ברכה בשנה הששית כדי שיהיה לנו מה לאכול בשנה השביעית וגם השמינית...

ראינו את הקב"ה בעיניים!!! אני זוכרת שהשכנים הגויים הגיעו ו... ושאלו אותנו איך זה יכול להיות?? אני זוכרת שזה העניק לנו עוצמות של אמונה ובטחון בה... פתאום הפסקתי לפחד משום דבר... כי ראיתי את הקב"ה בעיניים פתאום כבר לא פחדתי שלא יהיה כסף... כי הנה... הנה אלוקינו זה קיוונו לנו!!!

ואז!!! המשיכה ברוריה ואמרה... לא יודעת מה קרה... **השנה הזו... זה לא זהה**... הפעם שוב אנחנו בשנה הששית... כעת שוב עונת הקציר... וכשאבא חזר מהשדה הייתי בטוחה שהולך להיות פה שכמו בפעם הקודמת שהוא יחזור עם תבואה כפולה ומכופלת ושוב יהיה כל הבלגן הזה שהאוצר מתמלא ושוכרים עוד עוד מחסן וכו'... **ולמרבית תדהמתו אבא הגיע ו... ושום דבר!!!** הוא הגיע עם כמות תבואה סטנדרטית לגמרי... כל התבואה הצליחה להיכנס יפה בתוך האוצר שלנו... ולא נראה שיש כמות יותר גדולה מכל שנה... ו... וזה מטרדי אותי!!! כי... כי מה קרה השנה עם "וצייתית את ברכתי לכם בשנה הששית"? למה השנה זה לא התקיים אצלנו? ומה שהכי מוזר לי שמשום מה אני שמה לב שרק לי זה מפריע... רק אותי זה מטרדי... אני רואה שלא אבא מוטרד מזה... וגם לא את אמא... ואז ברוריה פרצה בבכי... אני חוששת... אולי השנה הקב"ה כבר פחות אוהב אותנו... אולי השנה ה' החליט לא לצוות את ברכתנו... למה ה' כועס עלינו?

אמא חייכה חיוך צופן סוד וענתה לברוריה... אני מבינה אותך מאוד... אבל לא!!! אל תחששי... ה' מאוד מאוד אוהב אותנו... ואפילו עוד יותר משנת השמיטה הקודמת... אבל זה סוד!!! כשאבא יחזור הבייתה הוא ינסה להסביר לך... כשאבא חזר הבייתה והוא שמע את השאלה של ברוריה... דמעות עמדו לו בעיניים... פניו נהיו סמוקות מהתרגשות... הוא התיישב ואמר לברוריה... האמת היא שאת צעירה מידי בשביל להבין כאלו מסרים עמוקים... אבל אין לך ברירה!!! היות ואת בוגרת בשביל שזה יטריד אותך... אין לך ברירה אלא להיות עוד קצת בוגרת כדי להבין את התמונה המושלמת... ובכן: אבא הנמיך את קולו ושאל: אם שמת לב השכנים שלנו שגרים פה מסול... פעם היה להם בית כזה קטן ויחסית ופשוט... ואז לאט לאט הם התקדמו בחיים... ושיפצו את הבית שלהם והרחיבו אותו... החליפו לקרמיקות יותר יוקרתיות... שידרגו את הרכב... התקדמו בחיים... גם השכנה מסול... גם הם שדרגו את רמת החיים והתחילו לצאת ליהנות לצימרים ולמסעדות... בקיצור: אנשים לא נשארים באותו מקום!!! אנשים מתקדמים בחיים!!! רגע... ומה איתנו? למה אנחנו לא שיפצנו את הבית?? למה אנחנו לא משרדים את רמת החיים?? אבא הסתכל בעיניים של ברוריה ושאל: האם פעם זה הפריע לך? ברוריה הרכינה את הראש בבושה... וענתה בלחש: כן... לפעמים זה טיפה מפריע לי... למה דווקא אנחנו נשארים באותו מקום... אותם ארונות ישנים... אותם חיים פשוטים... ולפעמים אני טיפ טיפה מקנאה בחברותי...

ואז אבא חייך ואמר: אני אגלה לך סוד ברוריה... גם אנחנו מתקדמים!!! גם אנחנו משרדים!!! ולא תאמיני... עוד יותר מכולם... תביני ברוריה, כל אחד והחיים שלו!!! מי שהחיים שלו זה חיי העולם הזה אז להתקדם בחיים זה להתקדם בחיי רווחה של עו"ל... ליהנות יותר בעוה"ז... להתקדם בחיי העוה"ז... אבל מי שמבין שהחיים האמיתיים זה חיי תורה... חיי הנצח... גם הוא מתקדם בחיים... אבל במה?? הוא מתקדם בחיי העולם הבא!!! אז גם אנחנו התקדמו ב"ה... אנחנו התקדמו בחיי הנצח... לדוגמא: אם את זוכרת... לפני שנה שנתיים... היה לך קשה לכבד את אבא ואמא... כשהיינו מבקשים סמך משהו ארך לך מן עד שעשית... והנה לאחרונה השתדרגת!!! את מכבדת אותנו כזו אצילות... אז לא התקדמות?? אז לא השתדרגת?? ועוד איך? רק מה? זו התקדמות בחיים האמיתיים!!! בחיי הנצח!!! פעם היה לך קשה להתפלל... טענת לנו שזה משעמם לך... ולאחרונה השתדרגת בזה... התפילות שלך הם מעומק לב... נו... מה זה אם לא התקדמות בחיים! נו... מה יותר חשוב? לשדרג משקפיים או לשדרג תפילה??

אז הנה!! בשמיטה הקודמת היה לי בטחון בה'!!! בטחתי בה' במאת האחוזים שגם כשאני לא אעבוד בשנת השמיטה ה' יצווה את ברכתנו... אבל!! אבל עדיין!! הייתי צריך לראות את זה בעיניים... לכן ה' נתן לנו ברכה מיוחדת והייתה כמות אדירה של תבואה שהייתי צריך לשבור את הראש איפה לאחסן את הכמות המטרופת הזו... (את זוכרת את הטרלול שהיה כאן סביב זה) **אבל מאז עברו שבע שנים!!!** וכמו שהשכן שדרג את הרכב והבני דודים שדרגו את הנופש שלהם... אז גם אני לא חלמתי בשבע שנים האלו... גם אני התקדמתי באיכות חיים... ומה ההתקדמות שלי? שהבטחון שלי בה' נהיה יותר חזק ויותר בהיר... וכעת אני כבר לא צריך שה' ישלח לי פי שלוש תבואה מכל שנה... אני כבר בוטח בה' גם אם המחסנים לא יתפוצצו לי מול העיניים... ולכן הפעם ה' כבר לא צריך לתת לי פי שלוש תבואה כדי להרגיע אותי... אני בטוח בברכה ה' שיהיה לי מספיק גם אם זה לא יהיה מה להגיד בקו הישועות... ואת תראי ברוריה!!! את תראי שזה מה שיהיה... "לא חסר לנו ואל יחסר לנו"... ואכן חלפה שנה ואתם מוזמנים לבית הרגוע והשלוו... ולראות את ברכת ה' האמיתית של בית של תורה אמיתי... כיצד הברכה משתלחת במעיים... לא... אל תצפו לקרמיקות יוקרתיות... אל תצפו לאיזה מחזה מרשים שניתן לצלם ולשלוח בוואצפ... כן... יש אנשים שמתקדמים בחיים... אבל לכיוון הזה... לא נותר לנו אלא לצאת מקנאה למי שזכה לאחוז בהו'!!! מי יתן ונזכה להשתדרג לכיוון הזה... כעת אנחנו עדיין לא שם... לצערנו... אגב: אם נרצה... הדמות שמאוד ממחישה את השדרוג באיכות חיים... היה זה הרב אורי זוהר שהסתלק מאיתנו לפני שבועיים... לא נותר לנו אלא לקנאות ברמת איכות חיים המנקרת עיניים של האיש מה-17 מ"ר...

אבל באמת --- הוא מלאך...

בהפטרות השבוע קוראים על יהושע בן נון שלח מן השטים שני אנשים מרגלים חרש... את כלב בן יפונה ופנחס... "לכו ראו את הארץ ואת יריחו..." הם נכנסו לבית של רחב... וההמשך ידוע שהשב"כ של יריחו עלה עליהם... ורצו לתפוס אותם ורחב החביאה אותם בפשטי העץ... ואגב: כתוב שם ותצפנו בלשון **יחיד!** ורש"י מבאר שהיות ואחד מהם היה פנחס והוא היה מלאך... ממילא הוא היה רואה ואינו נראה... לכן אותו לא היה צריך להתביא אבל את כלב כן היה צריך להחביא... עכ"פ הם הבטיחו לה שבזכות שהיא הצילה אותם... הרי כשיכבשו את יריחו הם יצילו אותה ואת בני ביתה... ואז היא שלשה אותם בחוט השני וזה היה האות... עד כאן הסיפור שכולנו מכירים מהחידוד...

אבל יש משהו שקצת פחות מוכר!!!

כמה פרקים לאחמ"כ בנביא יהושע... כשהגיע העת ויהושע אכן כבש את יריחו הרי כעת הגיע הזמן לקיים את ההבטחה שהבטיחו לרחב... כאן יש כמה פסוקים מאוד מעניינים... (סליחה ממי שבקי בנביא... בשביל זה היה חידוש...) **ולשים האנשים המרגלים את הארץ אמר יהושע...**

בואו בית האשה והוציאו אותה... כאשר נשבעתם לה... ויבואו הנערים המרגלים ויציאו את רחב... ואת רוזב ואת בית אביה... הוזה יהושע כי הוציאה את המלואים אשר שלחו יהושע...

שים לב: הנביא מעניק להם כאן שלושה כנינים... אנשים!!! נערים!!! מלאכים!!! ורש"י במקום מבאר: ויבואו הנערים המרגלים, כאן היו צריכים זרוו ונעשו כנערים זרוים, ובלילה הראשון היו כמלאכים ששמרו עצמן מן העבירה לכך נקראו שם מלאכים, ולכן נקראו אנשים, מלאכים, נערים... מה כתוב כאן???

כלב בן יפונה ופנחס... אל תראה אותם כאלה... אל תחשוב שהם היו קרוצים מחומר אחר!!! אל תחשוב שהם היו מלאכים ושרפי קודש... הם היו גם זרוים כנערים וממילא גם היו עלולים להיכשל כמו נערים... (ואני לא צריך לספר לך מה זה ניסיונות של נערים...) והנערים האלו נשלחו לבד לבד לארץ ישראל... שבשעתו זו הייתה ארץ כנען שכל הטומאה שבעולם התנקזה לשם... (כפי שמבואר עשרות פעמים בתורה לא לעשות כתועבות הגוי אשר אני משלח מפניכם) והם נכנסים שם לבד לבד... ולא סתם... אלא מתוקף הריגול הם נאלצים להגיע למקומות הכי שפלים... ואף אחד כעת לא ליצידם!!! אין מי שיתמוך בהם! הם מרגלים חרש... חרש מלשון חרס... הם התחפשו לרוכלים שמוכרים קדרות חרס...

מילא הפעם הקודמת כשמשה רבינו שלח מרגלים... אז כלב לפחות הלך ליום תפילה בקברי אבות שה' יציל אותנו מעצת מרגלים... ולהושע משה רבינו הוסיף שם יהושע שי-ה ישיעך מעצת מרגלים... אבל הפעם???

שום דבר!!! יהושע בן נון שולח את שניהם בגפם... אין יום תפילה בחברון ואין הוספת שם... שני הנערים נכנסים לבד לארץ כנען והם צריכים להתמודד מול כל השפלות והתועבות של ארץ כנען ולבד!!! אף אחד לא מכיר אותם... אין להם מה להפסיד... וכעת הם צריכים לשלוט בעצמם!!! אסור להם ליפול!!! **ונ... מה אתה אומר: האם הם יצילו??**

אם אתה שואל אותי... אין להם הרבה סיכוי... אבל הם עמדו בניסיון... ועל זה הנביא קורא להם **מלאכים!!!**

אבל שים לב: לנביא מאוד חשוב ולא תתבלבל... שלא תחשוב שהם באמת היו מלאכים... לכן הנביא מדגיש וקורא להם נערים... ואנשים... ומלאכים!!! כלומר: זה לא שהם היו מלאכים ולכן!!! לכן הם לא נכשלו!!!

ההיפך הגמור: הם נלחמו עם עצמם מלהיכשל ועל זה נקראו מלאכים!

אגב: אחד הדברים המעניינים זה שכפי שהזכרתי מקודם כשרחב החביאה אותם... היא החביאה רק את כלב ולא את פנחס... כי פנחס היה מלאך שרואה ואינו נראה... **כל זה בייחס למחבואים!!!**

בייחס למשחק מחבואים פנחס הוא מלאך... הוא לא צריך להתחבא... אבל ברגע שזה מגיע לניסיונות...?? כאן פתאום פנחס הוא כאחד האדם... הוא נקרא נער... איש... מלאך... בייחס לניסיונות הוא לא שונה מכלב בן יפונה!!! **מה רואים מפה??**

שעם כל הכבוד למלאך!!! כמה שהוא דק ורך וטוהר עד כדי שהוא רואה ואינו נראה... כל זה נכון עד רגע של התחככות מול ניסיון... ברגע שמלאך אלוקים מתחיל לרדת בסולמו של יעקב אבינו ומגיע הרגע של התחככות עם האטמוספירה של מוצב **ארצה** מול **הארציז** של העולם הזה... כאן גם המלאך הכי קדוש פתאום מוצא את עצמו בהתמודדות כמו נער רגיל ויש לו ניסיונות... בקיצור: תהיה רגוע... גם אם אתה מלאך ושרף... **תדע שזה לא סתירה שגם למלאכים יש ניסיונות!!!**

ולדאבונו הרב יש מלאכים שלא כ"כ קולטים את זה... והסוף הוא עצוב מאוד... המלאך האחרון שחשב שהיות והוא מלאך אז הוא לא צריך לשמור על עצמו... אותו מלאך בסוף הגיע לעזאזל כידוע... (עזאזל שמכפרים על מעשה עוזא ועזאל - יומא סז:) כן... אתה מלאך... אתה בחור ברמה... אתה אברך מרומם שלא מעניין אותך טטיות... אתה ברמה של מלאך... **ואז מה!!! גם לפנחס יש ניסיונות!!!** גם פנחס... ברגע שהוא מגיע לרגל את יריחו... הוא נהיה נער... ורק כשהוא עומד בניסיון... רק אז הוא מקבל את התואר מלאך!!! והוא מקבל את התואר הזה ביושר! לא כי הוא מלאך!!! אלא נער ששומר על עצמו... ה' מתפעל ממנו וקורא לו מלאך!!! בקיצור: זה לא מלאך... אלא "אבל באמת הוא מלאך" שמהלך בין אנשים ונדמה כבן אדם אבל האמת היא שלא...

אז זהו! יש מלאכים אלוקים... אבל זה לא היה סתירה שהם היו עירניים לתסיסת הדמים שלהם... והם היו מאוד מאוד אזיזים!!! הם ידעו שאדרבה... מה יעשה אותם מלאכים??

זה שהם נערים שנשלחו לבד לבד לרגל... והם נאמנים שם לה'...

אני רוצה לגלות לך סוד: בתוך ספר הזוהר הקדוש יש קטע עמוק מאוד שנקרא "ספרא דצניעותא" (הגר"א חיבר על זה פירוש נרחב) ושם בספרא דצניעותא כתוב סוד כמוס... שאותם שני מרגלים חרש שיהושע שלח ליריחו... **זה סוד ואמירה לדורות!** כלומר: אותם כלב ופנחס שנשלחו לרגל את ארץ ישראל... זה לא איזה סיפור ספציפי שסיפרו לנו בחידר שיהושע בסה"כ רצה לראות את הארץ מה היא ובשביל זה הוא שלח מרגלים...

יש פה משהו מובנה לדורות!!! ה' לפעמים שולח מרגלים חרש... הוא שולח כל מיני נערים לשליחויות סודיות... לרגל את **הארציז!!!** יש לאבא שבשמים כל מיני ארצות רחוקות וכל מיני מחוזות נידחים שעדיין לא קראו שם בשם ה'... וה' שולח לשם בחור בן עליה כדי לרגל ולכבוש גם את הפינה הרחוקה הזו... ואז לפתע אותו בן עליה מוצא את עצמו באופן פתאומי בניסיון מאוד קשה... בהתמודדות מאוד לא נעימה... וברגע הראשון הוא לא מבין... מה אני עושה פה?? איך המחשבות האלו מגיעות אלי? איך בכלל מגיעים אלי כאלו התמודדויות?? זה לא מתאים לי... לא מתאים לרמה הרוחנית שלי... מה לי ולניסיונות שכאלו???

אבל לא!!! אל תבהל... **אתה כעת מרגל!!!** ה' שלח אותך לרגל את יריחו... בשעתו ה' שלח את כלב ופנחס... ועכשיו הוא שולח אותך...

אבל אבאלע... אני לבד!!! אף אחד לא לידי... אני בסה"כ בחור ישיבה צעיר... ויש בישיבה איריה של לימוד... איריה של יראת שמים... ואילו כעת אני מוצא את עצמי לבד!!! אין לי שום תמיכה גבית... מאיפה יהיו לי כוחות לעמוד בניסיון? ! אז נכון... גם כלב ופנחס היו שם לבד... ולא רק שהם היו לבד... הם גם הרגישו סמרטוטים... הם התחפשו לרוכלים של קדרות חרס... וגם רצו להרוג אותם... הם היו צריכים להשתלשל בחלון כמו אחרוני הגנבים והפושעים... והם היו שם לבד!!!

אבל שניהם ידעו שבמרחק לא גדול מכאן... מחכה להם יהושע בן נון וכל כלל ישראל... וכולם מחכים למוצא פיהם... וזה נתן להם כח!!!

על אותו משקל אתה: אתה כעת מרגיש לבד לבד... ולא סתם אלא סמרטוט לבד... אתה כעת סוכן של ה'!!! אתה נמצא כעת באמצע מבצע סודי... לרגל ולקדש עוד פינה חשובה בעולם... שה' שלח אותך לפינה הזו... ה' רוצה שתהיה איתו שם!!! תהיה נאמן אליו שם...

וכעת אתה אמנם לבד... אבל אל תשכח שכל כלל ישראל מחכה לך בדריכות... אוטוטו... זה עניין של ימים או אפילו שעות... ואולי גם דקות... והגל הזה עובר!!! (כלל ברזל שצריך תמיד לזכור אותו: ניסיונות אף פעם זה לא מצב סטטי... ניסיון זה גל! לפעמים זה גל גבוה... זה סוג של התקפה... אבל עם נשימה עמוקה ועם נחישות בלתי מתפשרת לעמוד בזה... תוך זמן מועט הגל עובר... זה לא ממשך ככה כל הזמן... כמובן עד הגל הבא... תכניס לראש... אל תחשוב שככה אתה הולך להרגיש כל הזמן)

וכשזה יעבור כל כלל ישראל מחכה לך... האם כולם מיד ידעו להעריך אותך על זה?? לא בטוח שמיד... אבל מה שכן מיד... אתה מיד הבאת לכלל ישראל מלאך!!! מלאך ששומר עליהם!!! הבאת להם נכס שקוראים לו אתה... אתה יודע מה זה כלב ופנחס בשביל כלל ישראל...???

לא לחינם זה סוד שכתוב בספרא דצניעותא!!! ספרא דצניעותא במילים אחרות זה קודים צנועים שעוברים בראשי תיבות בין הסוכנים השונים של הקב"ה בעולם... וכיום יש בחורים צעירים בני עליה שה' שולח אותם כסוכנים שלו!!! **וסוכן צריך לדעת שהוא סוכן!!! אז הנה... תדע את זה...**

סוכן לא שואל למה בעיצומו של מבצע סודי לא טופחים לו על השכם ולא נותנים לו מדליה... הוא מבין שאני כעת באמצע משימת ריגול... וכעת אני נמצא הרחק הרחק מהסביבה הטבעית שלי... יום יבא ויהיה סביבי מסיבת עיתונאים... יום יבא ויצאו ספרי מתח... וספרי קומיקס ומופעים אור קוליים מהמבצע המסוכן שצלחתי במדינת אויב... אבל עכשיו שום דבר!! עכשיו אני בבגדי עבודה... בהסוואה מוחלטת... וכל מה שנדרש ממני לטפוח לעצמי על השכם ולזכור כל הזמן שגם אם כעת אף אחד לא ליציד... זה לא בגלל חוסר הערכה... אלא בגלל שאופי המבצע והצלחת המערכה יכולה להיעשות רק אם אני אהיה כאן לבד לבד...

ולכן מאוד מאוד חשוב שתדע... אתה סוכן!!!

אתה כעת נמצא במקום של כלב ופנחס... אתה מרגיש סמרטוט כמו רוכל של קדרות חרס... אבל לא!!! אל תתפתה לתחפושת... התחפושת נועדה לבלבל את האויב ולא אותך... אתה תמיד תזכור שגם ברגעים הקשים האלו אתה שגריר של ה'... ואתה פה בשביל להמליך את ה' ולנצל רגעים קשים כאלו להניף דגל של נאמנות לה'... אל דאגה... הניסיון אוטוטו יעבור... יריחו תיפול... והדבר היחיד שישאר זה תקוות חוט השני שלך!!! העמידה בניסיון שלך תהיה הדבר היחיד שישאר מאותו יריחו...

כן... המילים הראשונות של ההפטר: "וישלח יהושע מן השיטים..."

מה זה מן השיטים? בטיטים זה שם של נחל שממנו מגיעים כל הדחפים השלייליים שלנו... אנחנו עוד נפגש בעוד כמה פרשות את חטא פעור שהתרחש בשיטים (ונכחדו ממנו שליש מכלל ישראל), ועוד יום יבא ויצא מעין מבית ה' ויטהר את נחל השיטים... יום אחד בהיר כל הדחפים היצריים שקיימים בעולם... הכל יתפוגג ברגע אחד!!! והאמת היא שלא צריך להגיע רחוק אי שם... לעתיד לבא... גם אנחנו אלה פה כולנו חיים... כולנו יודעים טוב מאוד שדחף יצירי הוא משהו שברגע אחד פג ונמוג כמו בלון שבבת אחת מתפוצץ... ועם מה אתה נשאר? אתה נשאר עם עצמך!!! (אוי אוי כמה שאתה מבין על מה אני מדבר... שישאר בינינו...) ואם עמדת בניסיון... כיף לך להישאר עם עצמך... טוב לך עם עצמך... ואם לא עמדת בניסיון נשאר מרוקן וחסר כל בתחושה של סמרטוט רציפה... אתה קץ בעצמך... אמנם לא לשכוח שאנחנו לא מלאכים... אחרי הכל בכל נפילה יש גם התגברות ובכל התגברות יש גם קצת נפילה... כל מה שנדרש מאיתנו זה להחזיק כמה שיותר!!! מתוך הכרה שזה הדבר היחיד שישאר לנו מהשיטים... כל הדחפים היצריים מתפוגגים בשניה אחת... והדבר היחיד שאתה נשאר איתו זה עם עצמך!!! אם זכיתי להתגבר (לכה"פ באופן חלקי...) יצאתי סוכן של ה'... יצאתי מלאך!!! ואם ח"ו יצר סוכן בנו... אני לא צריך לספר לך מה התחושות...

הצריך את זה מול העיניים!!! ולדעת ולזכור שרגעים קשים כאלו זה לא צחוק... זה ספרא דצניעותא!!! זה מסמכים שעוברים בסודיות בין הסוכנים של ה'... עיני כל ישראל נשואות אליך... תחזור אלינו מלאך... אנחנו זקוקים לצינור שפע אלוקי שכמוך... בן עליה שמושרר בספירת יסוד שממנו כל הטובות שבעולם יוצאות לזון את העולם...

אל תאמר נער אנוכי!!! תזכור שאבל באמת אתה מלאך...

השמה בעניני דינא

דבר השחר

בריתות

קוראים יקרים

לכל מי שיש לו

בדיחות על

פרשיות השבוע

נא לשלוח

למערכת.

כמו כן ניתן

לשלוח בדיחות

על החגים,

עדות (שיהיה

על הגויים בלבד)

במייל:

[a0503210@](mailto:a0503210@gmail.com)

[gmail.com](mailto:a0503210@gmail.com)

1. המחלוקת כרגע בין ניר אורבך לבנט: בנט מציע לאורבך את המקום השני ב'מינה' אורבך מצידו מסרב ומבקש להיות במקום ריאלי.....
2. למה אנשים מאחלים לי קיץ טוב ובריא. מה לי ולבריאות הקיץ? שיאחלו לי שאני אהיה טוב ובריא.....
3. אנחנו משלמים מספיק מיסים כדי שפעם אחת יקחו בקיץ את כל המדינה לתאילנד או למרוקו ולא לבחירות או למלחמה.....
4. הרגע הזה שאתה עובר באדום וכולם אחרים, אתה מרגיש מנהיג מרד של הולכי רגל.....
5. השבוע גיליתי שאני כל-כך תמים, שהתקשרתי לשירות לקוחות של הוט עם 9% בטריה.....
6. הלו, ח"כ בן גביר, התבלבלת. הכלל הוא "עשיו שונא ליעקב", לא יעקב לעשיו.....
7. יוזמה חדשה של מתן כהנא: היתר מכירה לחומרא.....
8. אחרי גזירת החד פעמי וחוק השקיות, היכוננו לחוק הטישו. בדברי ההסבר לחוק ייאמר: הטישו החד-פעמי הניתן חינם למתפללים בבתי הכנסת מהווה עידוד לציבור לקחת כמה וכמה ניירות טישו בבת אחת, ולא חסרים מקרים שאדם אחד ישלוף מקופסת הטישו בזה אחר זה אפילו שלושה וארבעה ניירות, ומיותר לומר עד כמה השימוש בחד פעמי פוגע באיכות הסביבה.....

המשטר - בריתה

9. חוק הטישו שמטרתו להתמודד בתופעה מסוכנת זו יחייב תשלום מס על כל שימוש בטישו, ולחילופין הוא יאפשר למי שיחזיר ניירות טישו לנקודות איסוף לקבל תשלום בגין כל נייר ונייר שיתקבל.....

10. אם הייתי חבר בקואליציה הייתי דורש עבור הצבעה בעד הקואליציה 3 מיליון ש"ח בסך הכל, מקסימום ארבע, לא שקל אחד יותר. למה לא? מה יש לי לעשות עם 50 מיליון או אפילו עם 25 מיליון? תאמינו לי גם 3 מיליון זה סכום לגמרי לא רע. שיתנו את ההפרש לשכבות החלשות.....

11. אחד בא למשרד הפטנטים וביקש לרשום פטנט לחיסון משולש לאבעבועות הקוף, שפעת העופות ועכברת. שאלו אותו: מאיפה בא לך הרעיון לשידוך כל כך מוזר? והשיב: אם אפשר לעשות אחדות בין יש עתיד, ימינה ורע"מ, למה שאי אפשר יהיה לעשות אחדות בין קופים, עופות ועכברים?.....

12. בעקבות התגברות השיסוי נגד החרדים חשש להתפרצות אבעבועות ליברמן.....

13. בנט לשכניו: קצת סבלנות והשקט חוזר.....

14. בכירי הפרשנים בעדכון אחרון: לראשונה מאז תחילת המשבר הפוליטי, נוצר מצב שיש בו פוטנציאל ממשי לקביעה חד משמעית כי אם הקואליציה לא תתגבר על המשבר, הממשלה עלולה ליפול הרבה יותר מהר ממה שנדמה היה בתחילת המשבר - אלא אם כן יתרחש משהו בלתי צפוי שישנה את תמונת המצב בטווח המיידני או לאחריה בהתאם לציפיות.....

15. הדבר היחיד שיציב בממשלה הזאת אלו האיומים לעזוב אותה.....

16. מזל טוב!!! שנה לממשלה! לא, זה לא יום הולדת, זה יציאת נשמה, ואזכרה על הדרך.....

הבדיחות הן באחריות הקורא בלבד.

נחפשים את האלון בל אקום אק לא מוצאים???

אהיום זה יותר קל!!!

ניתן לקבל את העילין במייל:

a0503210@gmail.com

הפטרה
"וישלח יהושע"

פרשת שלח לך

המאור שבתורה

מעט מן האור דומה הרבה מן החושך

לע"נ: מו"א עט"ר חיים בן שמחה ז"ל לרפואת והצלחת: שמחה בת נעימה תחי'

שבת יט' סיון התשפ"ב

הדלקת נרות	צאת השבת	ר"ת
19:32	20:23	21:20
19:30	20:21	21:17
19:33	20:24	21:21
19:29	20:21	21:16

י-ם
ת"א
חיפה
ב"ש

כל הזכויות שמורות

יוצא לאור להעמקת התורה ועמלה
עורך: יעל דהאן נ"י 050-4194600

מעשה בהרה"ג ר' **מרדכי קמיניצקי** זצ"ל שהיה קם בכל יום בשעה שתיים לפנות בוקר לעמול בתורה הקדושה ואף אם הוא ישן בשעה-1 בלילה! פעם אחת דיברו איתו על גודל עמלו בתורה, אמר להם הרב שפעם אחת הוא היה על ערש דוי וניצל וקם מחוליו, כשהוא הבריא, הוא עשה **קל וחומר** מיוצאי מצרים, ומה יוצאי מצרים כשחפרו לעצמם קבר והיו שוכבים לישון בו בכל ליל תשעה באב וחלקם היו מתים ונשארים בקבר ונתאר לנו יהודי שהיה מתעורר בשתיים לפנות בוקר ורואה שהוא עדיין חי, האם הוא היה שואר שוכב על משכבו בקבר? **הוא היה מתגבר כארי** לקום ממשכבו. כך גם כשהרב היה מתעורר (מהשעון) בשתיים לפנות בוקר ורואה שהקב"ה עדיין.....

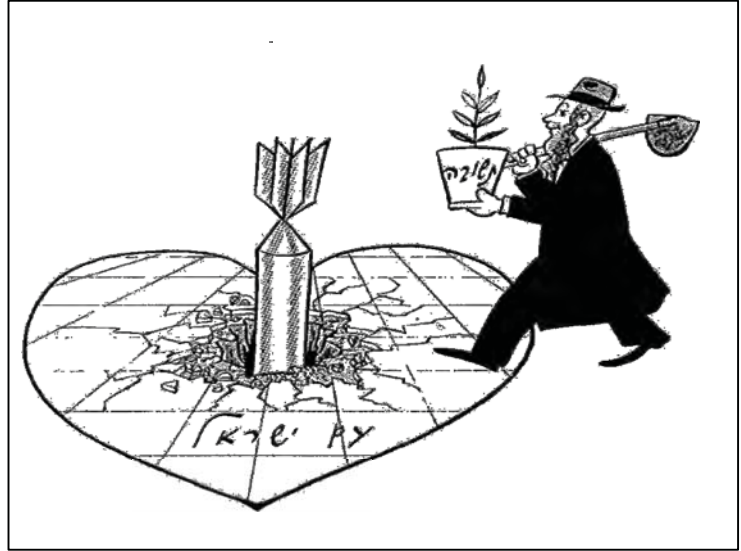
עידוד צריך להינתן על המעשה והמאמץ אך לא לעושה ולתוצאה. בצורה זו אנו מעודדים את האמונה באדם. כי למרות שאיננו מושלמים - אנו בעלי ערך וכל מעשה שלנו חשוב **ורצוי** לפני בורא עולם למרות שלא תמיד אנחנו מצליחים.

נא להתפלל לרפואת **רפאל אילן בן כרמלה**

אין ראוי **שתתבייש** לשאול כאשר אינך יודע - כדי שתדע, ואל תתבייש כששואלים אותך במה שאינך יודע, **שתאמר איני יודע**.

איך לנהוג כצדיקים מישוהו בא וסיפר לצדיק רבי **דוד מסקור** כי הוא מקפיד לטבול בכל יום והוא גם מתענה לעתים קרובות. "משום מה אתה נוהג כן?" -שאל הרבי. השיב ההוא: "משום מה? כי כן הוא **מנהג הצדיקים** ואני רוצה ללכת בדרכיהם". אמר לו רבי דוד: "אם אתה רוצה לעשות כמעשי הצדיקים אז ראשית כל עליך להימנע מלעשות דברים שהם אינם עושים, ואחר כך תוכל לעשות מה שהם כן עושים".

הצדיק הירושלמי רבי **זליג ברורמן** זצ"ל למד בחברותא עם יהודי שהתקשה בראייתו, ופעם אחת התלונן בפניו היהודי, כי אשתו **מציקה לו** מאוד, כי בגלל ההגבלה בראייתו הוא אינו מסוגל לעזור לה בעבודת הבית והיא מעליבה אותו וקוראת לו בטלן וכיו"ב. ביקש היהודי מרבי זליג, אולי יוכל לעזור בהשכנת שלום בית בביתו. עברו ימים והיהודי נראה **יותר שמח** ומעודד, והוא אומר לרבי זליג: כנראה שהתפללתם טוב בעבורי, כי שלום הבית התחיל להשתפר, והיא כבר לא מלאה טרוניות נגדי. עבר עוד זמן מה, והכל הסתדר על הצד הטוב ביותר. ולא ידע היהודי כמה טוב התפלל עבורו אותו צדיק.

מי שאינו **יכול לטבול** את הרע, לא ישרוד כדי לראות את הטוב.

"כחגבים היינו בעינייהם" הנמלה נוהגת זהירות יתירה גם בעיני גזל, כפי שאמרו חכמינו: "אלמלא ניתנה תורה היינו למדים **גזל מנמלה**" כידוע הרי טוענות אומות העולם כנגד ישראל, שהם נטלו את ארץ ישראל מידי הכנענים בגזילה. לפיכך נרמז להם, כי האנשים אשר בכרמים רחוקים מן הגזל כדוגמת הנמלה, שכן באמת שייכת ארץ ישראל לבני ישראל....

"למען ינוח שורך וחמורך" מה משמעותו של הביטוי "**למען ינוח**"? - שאתה עצמך תשבות באופן כזה, שבכוח השבת שלך **תשפיע** על סביבתך, שגם בהמתך תנוח מעצמה, כפי שמספרת הגמרא על שורו של ר' יוחנן בן תורתא, שסירב לעבוד בשבת גם אצל הגוי. (אדמו"ר מגור זצ"ל)

לע"נ **רחל (רשל) בת קלרה אלבו**

נקודה לפהשבה
המולה קמה **בישיבת וואלווין** המעטירה: אורח גדול ודגול הגיע אליה, רבי **איזיל חרף** זצ"ל, ותיהום הישיבה, ר' איזיל בא וכולם מיהרו לבא לשוחח עמו בדברי תורה, ובנתיים גם עברה השמועה בין הבחורים כי רבי איזיל בא כדי למצוא חתן לבתו שהגיעה לפרקה, ומובן שכל אחד רצה לזכות להיות חתן של רבי איזיל חרף. רבי איזיל הקשה קושיא ונתהווה תור ארוך של בחורים, וכל אחד בא וניסה לתרץ את הקושיא, אבל הוא דחה, כדרכו בחריפות, כל תירוץ שניתן. כך עבר יום שלם ואולי אף עברו יומיים והקושיא במקומה עומדת. אף אחד לא הצליח לתרצה. הבחורים דיברו בינם לבין עצמם: איזו בושה! רבי איזיל לא מצא אף בחור שיוכל לתרץ את הקושיא. רבי איזיל התכונן כבר לחזור לביתו ואף הזמין עגלה להסיעו, וזו כבר עמדה מוכנה בחצר הישיבה, הוא נפרד מראש הישיבה וכל הבחורים יצאו לחצר ללוותו. כשהתיישב רבי איזיל בעגלה, יצא בחור אחד וביקש מהעגלון שימתין דקה, ורבי איזיל מיד נפנה לבחור? "יש לך תירוץ?", לא ענה הבחור, אבל **אני רוצה לדעת** מהו התירוץ כי זו באמת קושיא גדולה.... אמר לו רבי איזיל: בוא, עלה לעגלה, ואומר לך את התירוץ. הוא לקח את הבחור עמו לביתו והוא באמת נעשה חתן לביתו. כי זה הדבר שחיפש רבי איזיל. כל הבחורים חיפשו תירוץ. אבל בחור זה רצה לדעת את התירוץ, והוא אמנם התפרסם אחר כך לאדם גדול. גאון וצדיק, והיה ממלא מקומו של רבי איזיל לאחר פטירתו....

אף מרפא יהיה מי שיהיה לא ליצור פינה כה מאושרת כפי שעשה זאת **בית המדרש**. שום נכס או ערך חשוב ככול שיהיה לא חימם את ליבו של היהודי כפי שעשו זאת ספסליו הרעועים הנוטים למוט של בית המדרש. אי-שם **בגלות** פולין ובוכרה, ליטה ותימן, רוסיה ומרוקו.

אל תהיה חכם במילים, היה חכם במעשים.

ראה אחי אהובי מהגמרות והפוסקים
כמה אדם צריך **להיזהר לשמור**
את עצמו בקדושה כמו שנאמר
קדושים תהיו כי קדוש אני
ואשרי מי שזוכה להיות קודש
קודשים כמו יוסף הצדיק ומתיא בן
חרש. ותדע **רבשמית העיניים**
הרגל נעשה טבע ולאחר כמה זמן
נעשה הדבר קל בעזרת ה' יתברך.

מידה זו למחול על כבודו ולהעביר על מידותיו
היה נוהג ידוע של **אור החיים הקדוש**
זצ"ל ומסופר שפעם אחת לאחר שדן אור
החיים הקדוש שני בעלי דין החל הנתבע
שחייב על ידי הרב להחרף ולגדף את הרב
בקולי קולות, לפליאת תלמידיו, לא נזף הרב
באיש ואף לא גרשו מהבית ואף לא הטיל עליו
חרם כאיש המבזה את רבו. הרב שראה
בתדהמת תלמידיו הסביר: **"יש לחון אדם**
זה לכך זכות, שכן נפשו מרה עליו על שיצא
חייב בדין ולכן הוא מחרף, אם אנהג כמותו
ואנקום בו, יהיה מי שמפקפק באמיתות פסק
הדין ויחשוב כי מקפיד אני על כבודי. ואילו
כאשר אני מחריש הכל מבינים שפסקתי נכון".

המרגלים טענו: **"ארץ אוכלת יושביה"**
שאי אפשר ליישב בה בארץ זו במקום אחד, אלא מן
ההכרח להיות בה תמיד בבחינת עולה,
שחייב אדם לעלות במדרגות הקדושה ואם לא כן
הריהו **נופל מטה**. והרי עליה מתמדת כזו היא בגדר
עבודה קשה לאין שיעור ומי יעצור
כוח להגיע לידי כך? על כך השיב כלב: "עלה נעלה –
נעשה סולמות"

הן לא בבת אחת חייבים להעפיל השמימה, אלא
קימעה קימעה, מעלה אחרי מעלה,
כדרך שעולים בסולם, נשתדל לעלות עד אשר נגיע
אל מדרגת- הקדושה העליונה...
(מהגה"ק מאוסטרובצה)

דברי תורה מפי ראש מוסדות "אור החיים"
הגאון הרב **ראובן אלבז שליט"א**

משולחן גבוה

רבותינו במדרש רבה – (במדבר ט"ז) שהמרגלים היו צדיקים
באותה שעה שנאמר שלח לך אנשים ובכל מקום שנאמר אנשים
בני אדם צדיקים הם.

ונשאלת השאלה איך יתכן שאנשים צדיקים דיברו רע על ארץ ישראל
ונענשו בעונש חמור מאוד?

ונראה לומר שמה שגרם להם הירידה מצדקותם זה הנגיעה
האישית כי ידעו המרגלים שברגע שעם ישראל יכנס לארץ יצטרכו
להחליף את המנהיגים של כל שבט ושבט ויבחרו מנהיגים חדשים
והנגיעה הזאת הביאה אותם לדבר לשון הרע על הארץ כדי שעם
ישראל ימשיך להתעכב במדבר והם ימשיכו להיות המנהיגים.
וכותב רש"י למה נסמכה פרכת מרגלים לפרכת מרים לפי שלקחה
על עסקי דיבה ודברה באחיה ורשעים הללו ראו ולא לקחו מוסר.
למדנו מזה כמה אדם צריך להיזהר מנגיעות אישיות ולעשות כל
מעשיו לשם שמים – "בלתי ל-ה' לבדו" (שמות כ"ב י"ט)

ובזה יובן מה שכתב בתרגום יונתן בן עוזיאל

על הפסוק **"ויקרא משה להושע בן נון יהושע"** כד המא משה ענותנותיה
קרא משה להושע בן נון יהושע י-ה יושעך מעצת המרגלים ולכאורה מה זה
קשור לענווה אלא מרוב ענוותנותו של יהושע וקירבתו למשה
היה צריך לתפלה כדי שלא יהיה בעצת המרגלים
וימשיך להיות עם משה רבינו.

נתן אלבז שליט"א

שניים שנזדמנו לספסל אחד
בקרן-הרכבת. פתח אחד ושאל:
יהודי מהיכן? החזיר לו השני:
מווילנה אני בא, וללודז אני נוסע.
פרסתי – הנות לאריג. שמי
אברהם ושם משפחתי כץ, אבל
במקומי קוראים לי על שם אבא:
אברהמ'ל אליהו. לא עשיר אני
ולא עני, אלא בינוני.

בנים יש לי שניים ושניהם נשואים.
בנות יש לי שלוש: אחת נשואה,
אחת ארוסה, והשלישית עדיין לא
הגיעה לפרקה. "לרבי" איני נוסע,
ספרים איני קונה, מסחרים חדשים
איני מבקש, טבק איני מריח,
סיגריות איני מעשן, יי"ש איני
שותה, בפוליטיקה איני בקי...
שמה שכחתי מה-שהוא יזדרז נא
מעלתו וישאל...
כי לנמנם קצת אני רוצה...

למה אחרים מקבלים
את העלון ראשונים
ואתה לא?!

בואו והצטרפו
לרשימת תפוצה
hamaor.net@gmail.com

כי על פי האמת הצרופה **הכל מוכן**
לאדם בעולם ואין מלכות נוגעת
בהכרתה כמלוא נימה, ולאף אחד.
יהיה החזק והעצום ביותר, אין רשות
לחזור לתחומי השפעתו של השני,
אשריו של אותו אדם המכוון את
עצמו ואת סביבתו ולמהלך – השיבה
שכזה. אשריו בעולם **הזה** וטוב לו
לעולם **הבא**.

בליל סופת-שלג נשמע קול דופק
בדלתו של עשיר: פיתחו לי! אני
קופא מקור...
התעורר העשיר, נאנח ואמר לאשתו:
כמה אני מרחם עליו! אמרה לו
אשתו: אם אתה מרחם עליו, קום
פתח לו. גער בה העשיר:
אם אפתח לו וייהם לו,
ייפסקו, חלילה, רחמי...

"ויקרא משה ליהושע..."
תמיד היה **יהושע** מתפלל
לפני ריבונו של עולם ומבקש
ממנו ישועה. על כך מרמז השם
"הושע" שפירושו: **אלי,**
הושע נא! -

לפיכך קרא לו משה רבינו בשם
"הושע" – שבדבר זה גופא כבר
מובטחת לו הישועה. כי יצילך
ה' יתברך מעצת המרגלים...
בהתפללך תמיד לישועה, הרי
בזה גופא הנך כבר נושע...

"הננו ועלינו אל המקום " אם בני ישראל הצהירו:
"חטאנו" **הרי חזרו בתשובה**, ולמה נענשו?
לפי שבעצמם לא הודו כי חטאו, אלא אמרו: "אמר
ה' כי חטאנו" – בעיני ה' יתברך הרי זה נחשב
לחטא ולכן הננו ועלינו מיד. מובן איפוא שאין זו
תשובה העשויה להתקבל, לפי שלא היתה חרטה
כנה וראויה- "הנני נשפט אותך על אמרך לא
חטאתי". (אור צדיקים)

להצלחה וישועה
בכל התחומים
יהודה בן בת שבע
אבישלום בן אורה
רפאל ארז בן הדסה צביה

העניו אהוב ומרוצה ומקובל על כל רואיו

לעילוי נשמת: ניסים בן רימה, שרה בת חורשד, דינה בת ובה, יוסף דהאן בן שמחה, ליאור בן אילנה, ששון בן טיפחה, שמחה בת לולו,
יחיא בן לוליה, פנחס חיים אוחנה בן חנינה, נעימה בת עזיזה, כרמלה בת סעידה, סעידה מול בת יעקב, מלכה בת שרה. פנחס בן פנחס,
יגאל בן מלכה, דוד בן איהו, מרים בת זוהרה, הרב אלעזר בן שמחה, יחזקאל בן שמחה, רפאל בן קלרה, הרב יהודה יאיר,
הרב יעקב יוסף בן מרגלית, אלברט בן זוהרה, אלעזר בן רגינה, שלום בן אורה מורי, הרב יורם אברגיל, ישראל בן שמחה סבג, שמואל בן רבקה,
אסתר בת שרה, רחל רשל בת קלרה, חסם יהודה בן חנה פתיא, שלמה בן דונה, **מון הרב עובדיה יוסף בן גורגיה**

לא נבפסיק אתה השמחה

יו"ל ע"י מערכת "לא נפסיק את השמחה" לתרומות, חסויות וכדו' 0534-135-183

לשליחת בדיחות או הערות והארות: דוא"ל: a05832349@gmail.com

מו"ל: שר השמחה מאיר פנחסי הי"ו | הפצה ראשית: א.ג. הי"ו

ווארט על הפרשה פנינים יקרים על פרשת קרח

וַיִּקְחוּ קָרוֹז בֶּן יִצְחָק בֶּן קָהָת בֶּן לֵוִי (פס"ז - פ"א)

אומרים חז"ל שקרח היה אחד משרי האוצר של פרעה במצרים, והיה גונב לפרעה הרבה כסף. אמרו לו היהודים שזה אסור, אבל הוא טען שאין בזה עוון גדול כי פרעה משעבד את בני ישראל, ומותר לקחת לו ממון. אמרו לו 'אבל הקב"ה הבטיח לנו שנצא ברכוש גדול, וכל האוצרות ששייכים לפרעה - בני ישראל עתידים לקבל אותם, ואם כן אתה לוקח מבני ישראל!'

ומשל לאדם שסעד במסעדה, ולאחר שאכל ושתה, רצה לשלם. בא גנב ורצה לגנוב את כספו. אמר לו בעל המסעדה 'אל תגנוב את כספו של האיש הזה. ואם תשאל למה אני מתערב, אז דע לך שאם תגנוב לו - הוא לא ישלם לי!'. והוא הדין אצלנו בעניין. וכן התורה רמזה בשתי המילים הראשונות של הפרשה את הסיבה העיקרית שגרמה לקרח ליפול שאולה, שזה "ויקח קרח". דהיינו שלקח כסף שלא היה שייך לו. שמצווה גוררת מצווה, ועבירה גוררת עבירה.

הדבר תורה לע"נ: ר' משה בן יוכבד, רק יעקב בן כוכבה, נורית בת טאוס שושנה ע"ה.

לשואלים:

בחודשים האחרונים!!

הגיליון:

'לא נפסיק את השמחה'

מודפס בכמות שלא

היה כבתחילה.

על-כן ניתן לקבל את

העלון במייל:

a05832349@gmail.com

כמו כן ניתן לתרום להדפסת

העלונים: 0534-135-183

מילתא דבדיחותא

(1) אמא: לא אהבת את הקפה שהכנתי לך. בן: מה פתאום אמא תמיד אני משאיר את הסוף של הקפה. אמא: כן, אבל זה לא מסביר למה שפכת את כל ההתחלה לעציץ....."

(2) גרוזיני אומר לחבירו- "בא נשחק משחק קטן. אם תנחש כמה שקלים יש לי ביד, אני נותן לך את שלושתם. אם לא, אתה תיתן....."

(3) נשאר כמות מצומצמת מאוד מהחוברת של המערכת עוד פרטים בעמוד הבא.....

ניתן לקבל את העלון במייל:

a05832349@gmail.com

מילתא דבדיהותא

4) אשכנזי אחד יוצא מקופת חולים ושם את התרופות בכיס של החולצה... פוגש אותו חבר ושואל- "למה שמת אותן שם, זה קצת בולט..." "לא יודע", הוא עונה, "פשוט כתוב לשים את זה במקום קר ויבש....."

5) הודעה חשובה שפרסם אברך לפני פסח

בשורה טובה והזמנה לחבריי הקרובים:

ברוך השם זכיתי לסיים את הש"ס בסייעתא דשמיא, הנני להזמין בזאת את כל חבריי לבוא ולהשתתף עמי ולעזור לי לנקות גם את השו"ע והרמב"ם.....

6) שופט בבית משפט פונה לנאשם ושואל: "למה לא שכרת עורך דין?" הנאשם: "אף עורך דין לא הסכים לייצג אותי ברגע שהתברר להם שאני חף מפשע....."

7) פולניה אחת נתפסה גונבת סלסלת תפוחים מהסופר. היא עומדת לדין, והשופט שואל: "האם זה נכון שגנבת סלסלת תפוחים מהסופר". "נכון" עונה הפולניה. "כמה תפוחים היו שם" "חמישה?", עונה הפולניה "אם כך", פוסק השופט "5 ימי מאסר" אני גוזר עלייך לפתע מתפרץ הבעל לאולם בית המשפט וצועק לשופט: "אתמול היא גנבה אשכול ענבים....."

8) כומר חלה ונטה למות, אמר לחברו: "אין לי מנוחה, רימיתי אותך במאות אלפי דולרים" "תנוח דעתך" ענה חברו, "אני הוא זה שהרעלתי אותך....."

קורא יקר הודעה זו בשבילך:

נשאר כ- 56 חוברות בדיחות 'לא נפסיק את השמחה חלק 3

ובחוברת יש 252 בדיחות. וכל זה רק ב- 10 ₪ בלבד

{יתכן שהמחיר יעלה בהדפסה הבאה - בעקבות מס עבאס - וגזירות ליברמן}

הצעה שלנו: אם אתם גרים בירושלים, לרוץ כמה שיותר מהר

לרחוב דוד 9 בשכונת הבוכרים ולקנות את החוברת לפני שיגמר.

- ואם אתם גרים חוץ לירושלים או תשלחו את הקרוב משפחה

או חבר לקנות את החוברת.

- או שתחייגו למפיץ במספר: 0534-135-183

ותבקשו שישמור לכם בצד חוברת

כדי שיהיה לכם איך לשמוח בחודשים הבאים

וכל זה במחיר מצחיק של 10 ₪.

מילתא דבדיחותא

9) שני שוטרים מתקשרים לתחנה ומבקשים לדבר עם המפקד "שומע המפקד?" "כן" הוא עונה. נכנסנו לדירה, נראה שהאישה ירתה בבעלה כי הוא דרך "על הרטוב" באמצע הניקיונות בבית". "ועצרתם אותה?" שואל המפקד "עדין לא" ענו השוטרים "הרצפה עדין רטובה....."

10) שוחחתי עם "מקובל" אחד... שאלתי אותו, למה אתה גובה כסף על ברכות זה הגיוני? תראה את הכהנים- מברכים את עם ישראל, ולא לוקחים כלום "טוב", הוא ענה לי, "אתה רואה בעצמך שהם הולכים יחפים....."

11) 2 שנפלו מהחלון של קומה 30 והצליחו לתפוס בחבל, החבל היה חלש מידי ואחד היה צריך לעזוב, אחרת שניהם יפלו. החל אחד נואם לחבירו בהתרגשות שהוא מוכן להתנדב לעזוב את החבל שזה ממש מסירות נפש להצלת יהודי וכו' רק בקשה אחת טרם עזיבתי: 'תמחא לי כפיים על החלטתי האמיצה.....!'

לכל העלונים שמכניסים את הבדיחות שלנו לעלונים שלהם.

בבקשה: נא לחכות כמה שבועות לכך.

נא לרשום את העלון שלנו שהבדיחות נלקחו משם.

העלון בחסות

נא לא לקרוא את הפרסומות בשבת! לפרסום ניתן לפנות למערכת העלון

הבטחתי לפרסם

התפללתי בציון הקדוש של חכם ששון מזרחי זיע"א

אמרתי פרשת הקטורת, נתתי פרוטה לצדקה, קבלתי על עצמי לשוב בתשובה, בקשתי בקשה ולאחר כמה זמן נושעתי.

הציון נמצא בבית החיים סנהדריה בירושלים

חטשולנ'ט הביתי

בכל ליל שישי מתקיימת מכירה של
השולנ'ט הביתי בר"ח שלמה
מוסאיוף בי-ם מהשעה: 20:00 בערב
מנת טשולנ'ט 22 ש"ח.
0548-437-050

חדש! חדש! חדש!

פרסום בעלון רק ב- 10 ש"ח

עוד פרטים:

0534-135-183

שימו לב: העלון מופץ ב- 8,000 עותקים.

הקלדות

דברי תורה | מסמכים

0534-135-183

חוברת בדיחות על חתן וכלה ושידוכים???

פרטים בקרוב!!!

מהפעילות לא נחיס לרעף

אבות ובנים תהלים

מלל ליל שישי אירגון מתמידים

למוד מוצ"ש

מלל שישי

עלון באלפי עותקים

סדר לימוד שבת

שיעורי רבנים

שיעור

עין יעקב

ישיבת בין הזמנים

שיעור

בעלי בתים

פעילויות לילדים

סופו של כל קפיץ

כשאתה יוצא מחניון ולא תכננת את זה...

כסלתי קא לי
להיות קצק
רק כרי
שיש אולי
קצק לעז
כמה שדות

אמרתי לאנשים בעבודה שיש לי אחות תאומה, כדי שאם אני אראה אותם ברחוב, אני לא אצטרך לדבר איתם.

תודה רבה לא ידעתי

לע"נ הילד הנעים אליהו שור בן חנה ז"ל שהיה מקוראי העלון ומשתתף בפעילויות

הבוקר ראיתי שכנה מדברת עם החתולה שלה.

היה ברור שהיא חושבת שהחתולה מבינה אותה.

שחזרתי הביתה סיפרתי לכלב שלי וצחקנו יחד.

דבר העורך

להיות כמו מישהו אחר...

מאז שהייתי ילד קטן לא רציתי להיות אני. רציתי להיות כמו ערן כהן, וערן כהן אפילו לא היה חבר שלי. הלכתי כמוהו, דיברתי כמוהו, ונרשמתי אפילו לאותו בית ספר תיכון שאליו הוא נרשם. בתיכון ערן כהן השתנה. הוא התחיל להסתובב עם שי צור. הוא הלך כמו שיר צור, הוא דיבר כמו שי צור. זה בלבד אותי.

ומצאתי את עצמי הולך כמו ערן כהן שמדבר והולך כמו שי צור. ואז זה פתאום היכה בי !! שי צור הולך ומדבר כמו רועי שדות ורועי שדות הולך ומדבר כמו יואב היימן.

אז הנה אני הולך ומדבר כמו ערן כהן, שמחקה את שי צור, שהוא ורסיה של רועי שדות, שמנסה ללכת ולדבר כמו יואב היימן, ואת מי אתם חושבים שיואב היימן מחקה? מכל האנשים הוא מחקה את אבי אשכנזי שהולך ומדבר... כמוני.

קשה לאדם לראות את הנקודות הטובות של עצמו אלא רק נקודות טובות הנמצאים אצל חבריו, אבל מה שהוא לא יודע, כי חבריו רואים ומעריצים את הנקודות הטובות שבו. בוואו ננסה למצוא את הנקודות הטובות שלנו בעצמנו...

בידידות נר עגלית

איזה בעעעסה נרדמה לי הרגל בצהרים, עכשיו היא לא תישן כל הלילה

לכל מי שהלך לתדלק לפני חצות איפה אתם הולכים להשקיע את כל ההון שצברתם?

רכב התעלף אחרי שראה את מחירי הדלק

למה להציץ בעלון של חבר

בואו והצטרפו לרשימת תפוצה

367korona@gmail.com

משה שהיה בימים עברו, באירופה של המאה ה-19, הייתה תופעה מיוחדת במינה

- קרקסי פרעושים. הטפילים היו משעשעים את הבריות בהופעות מרשימות, בקרקסים זעירים שנדדו מיריד ליריד והיו תופעה נפוצה בעיירות רבות. המארגנים נהגו לשים זכוכית מגדלת גדולה, כשמאחוריה התנהל קרקס של פרעושים: הם היו קופצים דרך טבעות אש וסוחבים עגלות מיניאטוריות. הפרעושים היו ממש מאולפים ואפילו לא ניסו לקפוץ ולברוח. נתון מדהים, בהתחשב בכך שהפרעוש היא החיה בעלת יכולת הניתור הטובה ביותר בטבע - הפרעוש יודע לקפוץ בגובה של עד פי 300 מגובהו. אז איך מאלפים פרעוש? מכניסים את היצור לתוך צנצנת ומכסים אותה בתקרת זכוכית שקופה. עם כניסתו לצנצנת, קופץ הפרעוש, ובום הוא חוטף בראש.

מכיוון שהוא רק פרעוש ויש לו טבע משלו, הוא חייב לקפוץ, וכמובן, חוטף שוב, ועוד פעם, פעמיים, חמש, עשרים פעמים. בסוף הוא לומד עד לאיזה גובה הוא יכול לקפוץ מבלי לחטוף בראש. מאותו רגע אפשר להוציא אותו מהצנצנת ללא חשש. משלב זה והלאה, לאורך כל חייו, לא ינסה הפרעוש לנתר עוד מעבר לגובה המסוים הזה. והנה לכם פרעוש מאולף.

אסור לנו, לתת לכישלונות ואכזבות להפריע לנו, בניסיון הבא שלנו!!!

יש אנשים המשקיעים בודל"ן המבנים משקיעים באבות ובנים "אהל פינחס" בזכות זו אתה יכול להיות שותף!!!
לתרומות ופרסים: 052-7656075

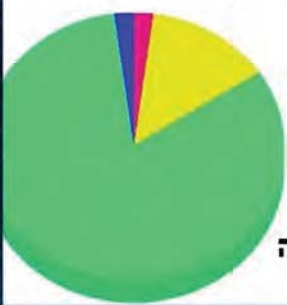
משה שהיה בימים עברו, באירופה של המאה ה-19, הייתה תופעה מיוחדת במינה
- קרקסי פרעושים. הטפילים היו משעשעים את הבריות בהופעות מרשימות, בקרקסים זעירים שנדדו מיריד ליריד והיו תופעה נפוצה בעיירות רבות. המארגנים נהגו לשים זכוכית מגדלת גדולה, כשמאחוריה התנהל קרקס של פרעושים: הם היו קופצים דרך טבעות אש וסוחבים עגלות מיניאטוריות. הפרעושים היו ממש מאולפים ואפילו לא ניסו לקפוץ ולברוח. נתון מדהים, בהתחשב בכך שהפרעוש היא החיה בעלת יכולת הניתור הטובה ביותר בטבע - הפרעוש יודע לקפוץ בגובה של עד פי 300 מגובהו. אז איך מאלפים פרעוש? מכניסים את היצור לתוך צנצנת ומכסים אותה בתקרת זכוכית שקופה. עם כניסתו לצנצנת, קופץ הפרעוש, ובום הוא חוטף בראש. מכיוון שהוא רק פרעוש ויש לו טבע משלו, הוא חייב לקפוץ, וכמובן, חוטף שוב, ועוד פעם, פעמיים, חמש, עשרים פעמים. בסוף הוא לומד עד לאיזה גובה הוא יכול לקפוץ מבלי לחטוף בראש. מאותו רגע אפשר להוציא אותו מהצנצנת ללא חשש. משלב זה והלאה, לאורך כל חייו, לא ינסה הפרעוש לנתר עוד מעבר לגובה המסוים הזה. והנה לכם פרעוש מאולף.

אסור לנו, לתת לכישלונות ואכזבות להפריע לנו, בניסיון הבא שלנו!!!

אזהרה! בעלון משולבים קטעי הזמור - אין בכוונתן לפגוע ולהעליב!

דברי הגאון הרב
ראובן אלבז שליט"א

מה אני עושה כשלא שמעתי מה אמרו?

- אומר לא שמעתי
- מתקרב קצת
- שואל מה
- צוחק ומקווה שזה לא היה שאלה

כשהמהנדס עבודה למד בזום

מעקה יצירתי

עדות עכשוויות לילדי הענק וגם ילדי הענק ראינו שם (יג, כח) לפני כמה שנים נמצא באחת מערי אירופה שלד של גופה באורך עשרה מטרים! הראו לי את התמונה, ממש 'וגם ילדי הענק ראינו שם'. כשראיתי את התמונה נזכרתי בסיפור שקרה עם ה"אור החיים" הקדוש זיע"א, שפעם אחת הגיע למקום שנקרא "בני משה".

כתוב בספרים שהמקום הזה נמצא מעבר לנהר הסמבטיון, שכפי שמוכר בחז"ל (בראשית רבה יא) "יורה" בזעף - בכל ימות השבוע - אבנים ענקיות, ואין איש שיכול להתקרב אליו ורק בשבת הוא נח. כך שמיקומו המדויק של "בני משה" נסתר מידיעת בני אדם.

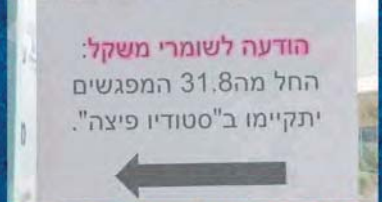
ה"אור החיים" הקדוש הצליח באורח פלא להגיע לשם, וכשאחד מבני המקום ראה את ה"יצור קטן הממדים" הזה - נטלו והכניסו לכיסו... במשך כל השנים לא הצטייר בדמיוני כיצד ניתן להכניס בן אדם לתוך כיס. אבל לאחר שראיתי את התמונה של השלד, עשרה מטרים אורכו, הצלחתי לדמיין שיצור כזה ענק מסוגל בהחלט להכניס לכיס יצור בגובה מטר וששים - שבעים... המשך הסיפור היה, שכשנכנסו תושבי "בני משה" לבית הכנסת להתפלל, אותו אדם התנמנם, ואביו נגלה אליו בחלום, ואיים עליו: "הישמר לך ושומר נפשו מאד! קדוש העולם נמצא בכיסך. הוצא אותו לאלתר ונהג בו כבוד מלכים!".

הלה התעורר והוציא את ה"אור החיים" הקדוש מכיסו, ולאחר שביקש את מחילתו, הזמינו אותו בני המקום לשאת דרשה, ולומר להם דברי תורה ביום השבת. למחרת בבוקר, ביום ראשון, ליוו אותו והראו לו את הדרך לצאת מהמקום הזה החוצה, וגם זה בדרך נס.

שבת שלום ומבורך!

נכנסתי לתחנת דלק. המתדלק שאל אותי אשראי או מזומן? ענית לו: באתי רק להסתכל!

לא הבנתי- אז למרוח או לאכול!?

אנשים טובים באמצע הדרך

לזכר אסוק

- ראיתי מעשה ממש מרגש! אולי תרצו לפרסם אותו בעלון היפה שלכם והמהנה ביותר.
- בערב פסח, בזמן שהחגניות היו עמוסות ולחץ גדול מאוד בקופוה, הלקוח שלפני שוחח עם המוכר בחנות ויצא ששמעתי את שיחתם, המוכר סיפר ללקוח שהוא על הרגליים מהבוקר בעבודה בחנות בלי הפסקה.
- כשהלקוח שילם על הקנייה הוסיף 15 ₪ לתשלום, ואמר למוכר החנות "לך ותקנה לך לאכול משהו".
- המוכר התרגש וככה גם אני.
- ממש ראיתי איך עם ישראל רחמנים וגומלי חסדים אשרינו!

לזכות ולהאיר, רק תבחר איך:

מאירים ילד זכות אחזקת ילד במתמידים 60 ש"ח	מאירים ילד זכות שעות לימוד של החונך והילד 100 ש"ח	מאירים ילד זכות אחזקת ילד במתמידים 150 ש"ח	מאירים ילד זכות אחזקת ילד במתמידים 250 ש"ח
---	---	--	--

לתרומות: נדרים פלוס "מאירים וזורעים הצלחה" קוד 1000538 או בפלא: 052-7656075

יש לכם סיפורים על אנשים או מעשים טובים שלחו לנו ונפרסם 367korona@gmail.com